5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 1174 Mercuri 1 Decembrie 1910

DISCURSUL D-lui TAKE IONESCU

Rostit la întrunirea Partidului Conservator-Democrat din Brăila

— IN ZIUA DE 28 NOEMBRIE 1910 —

(După notele stenografice).

In cameră s'a spus: Craiova, Iași, Tecuci și Roman sunt cadrilaterul partidului conservator-democrat. Ar fi trebuit, d-lor, să mai pună încă vre o 15 județe în cadrilater,—pe d-voastră nu vă putea pune fiind-că in trecut n'ați avut ocaziunea să întrați în cadrilater. De aceea v'am ales ca primul loc unde să se înceapă bătălia. (Ovațiuni prelungite).

Eu mă bat în afară de meteresuri, în cîmp deschis. Căci cum vreți să am îndoială, despre sentimentele unui centru ca acesta?

Ce este Brăila dacă nu o societate muncitoare, în care aproape alte ierarhii de cît cele date prin munca de astă-zi sau prin capitalul care reprezintă munca acumulată, mai că nu există; în care domnilor, dragostea de libertate e prin firea lucrurilor,—toate porturile sunt pline de dragoste de libertate, fiind că au cerul mai deschis. (Aplauze prelungite și îndelung repetate) unde luptele cetățenești aunt cunoscute de multă vreme, unde de at'tea ori au izbutit opoziționile în contra guvernului, și unde nu este cu putință, vorbind omul verde și pe față, să nu găsească răsunet. (Aplauze prelungite, ovațiuni).

Domnilor, nu mă ocup de guvernul liberal și de politica liberală. Chiar prietenul meu Fleva, care știți că este, de! cel mai neînduplecat dintre noi în aprecierea partidului liberal, a spus în Cameră că, în casa bolnavului să umbli în vîrful degetelor. Că e odaie de bolnav, este sigur par'că am auzit și piroanele cu cari se bate catafalcul, așa erau de triste—și să-mi dați voie să adaog, așa erau de scăzute, ședințele din urmă ale Parlamentului. (Aplauze prelungite).

Trăesc și eu de 26 ani în Cameră, și n'am văsut încă lucrul acesta, ca discuțiunea de Mesaj, care era altă dată lupta între guvern și opozițiune între—guvernul care vrea să stea și opoziția, care vrea să-l gonească,—n'am văzut-o, d-lor transformată într'un joc de teatru în care tuturor le vine să rîdă după ce vorbesc, fiind-că toată lumea știe, că nu se poate vorbi de dărîmat, fiind-că nu-i nimic de dărîmat, ci totul e deja dărîmat la data fixă, chiar dacă n'ar vorbi nimeni. (Aplauze prelungite).

D'lor, astă-zi în realitate lupta pentru încrederea țărei se dă între noi și carpiști; aceasta este adevărul.

Ei bine, d lor, în această luptă, cum bine ziceau ceilalți oratori, dacă ai spune unui om dintr'o țară, nu parlamentară, dar măcar pe jumătate parlamentară, că trei ani de arîndul s'a dat lupta între aceste două partide, că trei ani de arîndul fără ori-ce excepțiune un partid a bătut pe celălalt, n'ar pricepe ca să mai fie chestiune care dintre cele două partide are dreptul să prezideze alegerile. Căci ce e d-lor, prezidarea alegerilor? Garantarea expresiei libere a voinței țărei, acei cari știu că voința țărei e contra lor, acei cari au interes s'o falșifice? (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

De aceia d-lor, eu nu duc grijă de rezultatul alegerilor, dar eu, ca chestie mintală, nu pot să înțeleg politica carpistă. Aș pricepe să se zică: cerem suprimarea regimului reprezentativ, noi după virtuțile noastre, pe care nu le cunoaștem, după cepacitatea noastră, pe care nimeni n'a văzut-o, pentru ideile noastre, pe cari le am spus acum și au fost mai uscate de cit chiar deșertul Saharei, noi avem dreptul să guvernăm. Foarte bine. Dar ca să cereți nu numai dreptul să guvernați, dar și dreptul să falșificați voința țărei și să creați un parlament minciună, aceasta, d-lor e prea mult, fiind-că e o insultă adusă întregei conștiințe naționale. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Și atunci d-lor, ce rămăsese?

Rămăsese pentru naivi faimoasă vorbă, că dacă n'au asentimentul publicului este pentru că au idei așa de înalte încît publicul nu le pricepe și nu vrea să le aprobe.

Și le-a venit rîndul să-și spună ideile și cînd au deschis gura, vorbele au rămas absente. Iar mie îmi spuneau d'atîta vreme: n'ai program, de și le-am făcut cînd eram cu toții de vre o trei ori programul de guvern. Dar poate că mă sterilizasem, nu e așa?

Vremea mă pierduse! Ei bine cînd le-am arătat și programul, pe care l'am expus și acum trei ani, și în congresul partidului de la 1908 și în congresul de la Iunie anul acesta, ei au strigat: „demagogie"!

Ce e demagogia? Demagogia e să sgîndărești patimile nedrepte ale mulțimei și făgăduind îndeplinirea lor să te ridici pe tine, fără ca să ai gîndul să o ridici și pe ea. (Aplause prelungite).

Aceasta e demagogia. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ce e demagogie în programul nostru?

Unde e demagogia? E demagogie ca statul să ajute cu cîte-va sute de mii de lei pe an, lucrarea aceasta a Casei rurale, care e destinată să dea țăranilor un pămînt luat, căci aceasta nu are nimeni dreptul să ceară, dar creditul cu care să poată cumpăra pămîntul, instrument de muncă pentru el și familia lui? (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Aceasta este demagogie? Adică dorința lui de a cumpăra pămînt este o poftă nelegitimă și făgăduiala de a ajuta această operațiune este ca să te ridici tu fără să-l ridici pe dînsul?

Unde e demagogia? (Repetate aplauze).

După ce s'au făgăduit islazurile și nu s'au făcut la vreme, acum cînd s'a scumpit pămîntul așa, încît nu se mai poate cumpăra cu prețul de astăzi pămînt pentru pășune, e demagogie ca să zici, tu stat românesc, care ai făcut atîtea jertfe pentru atîtea alte lucruri, ai să faci și o jertfă pentru a se ține vorba statului în făgăduiala care a dat-o în ceasuri așa de grele? (Ovațiuni prelungite).

N'am fost partizan al izlazurilor, dar eu cred că demagogie ar fi, ca după ce s'a făgăduit lu 1907, acum cînd s'a stins dogoarea flacărei de atunci, societatea să nu-și ție făgăduiala pe care a dat-o; — aceasta ar fi demagogie. (Aplause repetate).

Demagogie d-lor, este cînd eu propun ca aceea ce ați făcut pentru obștii, adică să le dați moșiile statului fără licitație, s'o faceți și pentru meseriași, adică să le dați meseriașilor lucrări publice fără licitație. Aceasta e demagogie?

Adică nu este legitimă dorința micilor meseriași ca să poată face și ei lucrările publice care sunt la înălțimea capitalului și științei lor? E un lucru care nu se poate face? E un lucru neligitim?

E un lucru care n'ar fi de folos? (Aplauze îndelung repetate).

Unde e demagogia?

Demagogie d-lor, cînd am zis: La impozitul funciar e o mare nedreptate, căci mă pui să plătesc pe venitul întreg, deși am ipotecă, și nu-mi scazi dobînda ipotecei și atunci eu care sunt dator plătesc impozitul îndoit de cît vecinul care nu e dator? (Aplauze prelungite).

Aceasta nu e demagogie, aceasta e dreptate, și Statul e dator dreptate pentru toți. (Aplauze frenetice).

E demagogie d-lor cînd am zis: stabilitate pentru slujbași? Știți pentru ce? Stabilitate, ca să nu mai poată d. Carp să mai zică încă odată, ce a zis la Senat în 1894: „Slujbașul e dator să voteze cu guvernul, fiindcă guvernul îl plătește". Nu este adevărat. Nu'l plătește guvernul, țara îl plătește. (Aplauze prelungite).

Demagogie d-lor? Demagogie? Demagogie e cînd am zis că trebue să asigurăm bătrînețele lucrătorilor prin întreita contribuție a patronului, a lucrătorilor și a Statului? Aceasta e demagogie? (Aplause des repetate).

Gînditu v'ați d-tră, că din toate problemele care agită muncitorimea, cea mai legitimă e grija bătrîneței? V'ați gîndit d-tră la soarta muncitorului care a muncit toată viața, asvîrlit din oraș în oraș după nevoile industriei, cînd mîinele lui nu mai sunt în stare să producă, v'ați întrebat care e vizuinea lui și care e ura în contra societății, care poate clocoti într'însul? (Aplauze prelungite și des repetate).

Și cînd carpiștii spun: „Are să coste scump", eu răspund: Au costat scump atîtea luxuri din această țară, are să coste și această operă de dreptate.

Și, d-lor, nu este numai generositate din partea noastră, e cumințenie chiar. Echilibrul dintr'un Stat se ține numai de jandarm. Jandarmul face operă mare cînd slujește dreptatea, cînd slujește nedreptatea este neputincios. Și cum eu voesc liniștea, concordia și echilibrul în statul acesta, eu cred că datoria unui conservator adevarat este ca în fiecare ceas să studieze ce se cere, ce este legitim din ce se cere, ce este posibil din ce se cere și să dea tot ce e legitim și posibil, nu cu sgîrcenie dar cu voie bună. (Aplauze des prelungite).

E demagogie, d-lor cînd am spus că nu s'a dat preoților de mir o reprezentanță reală și că trebue organizat altfel acel consistoriu?

Demagogie cînd am spus că pentru copiii muncitorimei de la orașe și ai micei burghezii, gimnaziul nu é posibil, fiindcă nu pot să-l urmeze, și nici nu le-ar fi de folos și am cerut să li se dea învățămîntul primar superior, așa cum este în toate țările industriale de unde să iasă cu cultură complectă, ca să se ducă la muncă și să-și croiască viața lui? Unde e demagogie? (Aplauze prelungite).

Și la acest program ce ni se răspunde? Nimic. Cum d-lor, politica lui *zero* e politică de anul 1910? Se mai poate astăzi, în lumea aceasta, un partid politic a cărui politică să fie „nu; mă opun la toate, nu vreau nimic"? Nu, d-lor a trecut vremea unei astfel de politici. Eu studiez istoria și mă uit și la ce se petrece pretutindeni: Peste tot unde partidele conservatoare au știut să meargă alături cu vremea, au trăi și au fost spre folosul lor, au fost spre folosul țărei lor; peste tot unde partidele conservatoare n'au voit să se miște, s'a mișcat lumea fără dînsele și ducîndu-se viața de la ele, s'au uscat și s'au ofelit. (Aplauze prelungite).

In politica negativă partidul conservator din Romînia ar fi dispărut, de aceea am deschis ușile larg de unde a eșit partidul conservator-democrat care, format din grosul vechiului partid conservator, îmbogățit cu elementele venite de pretutindeni și privind veșnic inainte, deschizîndu-și sufletul maselor populare,—căci altfel nu te crede și nu te urmează—e un partid în adevăr de conservare socială, dar conservare socială progresivă și democratică, singura posibilă în vremurile noastre, absolut singura. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ce ar fi însă toate aceste propuneri? N'ar fi nimic. Ce ar fi chiar reforma electorală, pentru care am spus că eu unul nu cunosc alte îngrădiri a lărgirei bazelor electorale de cît pîn'acolo, pînă unde s'ar compromite neatîrnarea colegiilor electorale? N'ar fi nimic toate aceste, dacă n'ar avea o temelie, și această temelie care este? Vorbele noastre? Vorbele noastre e trîmbița care deșteaptă conștiințele. Ele nu pot fi temelie; temelie este alta: Poate țara această să-și manifesteze voința? Poate țara aceasta să-și impună voința? Iată, d-lor problema cea mare a zilei de astăzi, a Romîniei moderne. (Aplauze frenetice).

Și aci iarăși vedeți d-lor dispărțire între noi și carpiști: Noi întâi ne-am căutat temelia; am mers din oraș în oraș, am făcut apel la lume, pretutindeni, ne-am bătut în toate alegerile, am învins în 9 dintr'însele și, după ce am făcut această catagrafie a voinței națiunei, ne am întors și am spus: Credem că ni se cuvine guvernul. Și atunci n'am mers pe calea Victoriei, n'am spart geamurile noaptea, nu ne-am bătut cu statuele de bronz! (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Iată o politică. Cealaltă politică: Bătuți la toate alegerile, cu cît sunt de bătuți cu atît cer cu mai multă îndrăzneală, și cînd glasul singur nu ajunge atunci nițel „Katzen muzic", noaptea pe la ferestrele miniștrilor. (Risete).

Aceasta d-lor, știți ce este? Este demagogia albă și istoria știe că cea mai urîtă dintre demagogii nu este demagogia roșie, ci este demagogia albă. (Aplauze repetate).

Dacă demagogia roșie face cîte odată să spumege pasiunile cele rele ale mulțimei, o face cu credință; pe cînd demagogia albă, cînd face să spumege aceleași pasiuni ale mulțimei, o face cu dispreț și fără credință.

Aceasta este o problemă care s'a pus și această problemă, credeți-mă, este mult mai însemnată de cît chestiunea dacă voiu fi eu sau nu, șeful guvernului, dacă va fi partidul nostru sau nu la guvern; este o problemă care vă privește pe toți, care ne privește pe noi astăzi, care privește pe alte curente mîine, cari privește pe ori ce grupare politică din această țară care, convinsă de un ideal, vrea să-l slujească cu armele leale și numai cu apelul la încrederea țărei. (Aplauze prelungite).

Izbînda noastră, dacă vom izbîndi, cum eu sunt convins, nu e pentru noi, căci nu am copilăria să mi inchipui că nu are să vie și rîndul nostru ca să trecem la impopularitate; toate partidele trec și prin popularitate și prin impopularitate și trebue să fie cineva copil ca să creadă că guvernul multă vreme va putea să rămînă vecinic ecoul conștiinței naționale.

E însă problema viitorului: Va fi osîndită țara aceasta să trăiască în minciună, sau va putea să se așeze pe adevăr? Aceasta e marea problemă (Aplauze prelungite).

Căci după cum ne așezăm pe minciună sau pe adevăr, și cariera oamenilor politici se va schimba; și limbagiul nostru se va schimba și îndrăzneala noastră se va schimba.

Poți să vezi lucruri mari și poți să și faci lucruri mari, chiar dacă nu ești om mare, atunci temelia pe care stai e trainică și intensă și dacă o știi mai ales că nu se cutremură cu înlesnire la nici un decret, de nici un fel de dizolvare. (Aplauze frenetice)

Dar cînd vei ști că stai pe o scîndură șubredă, cînd ești un simplu actor dintr'un teatru de păpuși, cînd ceeace ce se chiamă alegeri și Parlament sunt vicleimuri lipsite de orice înțeles și cînd te ști în prada vînturilor, a vînturilor conștiinți și a celorlalte vînturi, atunci nu mai e nici o îndrăzneală în suflet și fără România Modernă, nu se pot face lucruri mari. (Aplauze prelungite).

Ce ne dă nouă curajul să ducem înainte lupta pe care am început-o, să făgăduim *alegerile cele mai libere dacă vom fi noi la guvern, să smulgem libertatea alegerilor, dacă vom fi în opozițiune?*

Această încredere ne o dă, ceea ce s'a petrecut în anii din urmă. Eu nu cred că a fost o furie sau o dragoste trecătoare pentru un partid sau pentru un om; în mișcarei națiunea din anii din urmă, văd cu totul altceva, văd o mișcare adîncă, de care poate fiecare în parte, nu și da seamă, dar care e rezultanta vocei tainice din toate sufletele; acea mișcare zice: **a venit ceasul ca acest popor să-și aibă partea lui mare la guvernarea și hotărîrea destinelor lui.** (Ovațiuni).

Un noroc fericit pentru noi a fost, că în ceasul în care murmura pentru intîia oară glasul acesta, pînă atunci ascuns, glasul care acum se aude în șoapte, dar care mîine va fi un uragan, noi am fost mai aproape de inima națiunei, că am simțit noi întâi bătăile ei și că ne-am pus noi întâi în slujba ei. (Aplauze prelungite, îndelung repetate, ovațiuni).

La ce mai guvernează?

Mîne e 1 Decembrie 1910 și guvernul liberal tot mai dăinuește la cîrmă. Pentru ce și cum se face de se mai află la cîrmă la această dată, e una din întrebările ce fie-care și le pune. Și în adevăr, simpla curiozitate ne face să ne întrebăm și noi: cînd e ca un guvern să cază de la putere? Și cu atît mai mult se pune această întrebare, cu cît toată lumea își pune cealaltă întrebare: la ce mai guvernează liberalii?

Un guvern reprezintă realizarea unor nevoi ale țării într'un moment dat. Pentru satisfacerea acelor nevoi generale se duce un guvern și vine altul. De cît, cine apreciază momentul îndeplinirii mandatului? In formă *Regele*, în fapt *țara*.

De fapt țara a arătat de mult că nu e mulțumită cu felul cum a realizat nevoile momentului partidul liberal. N'a cunoscut bine nevoia, și n'a legiferat bine; apoi în locul operii de pace și de construcțe, guvernul liberal a venit cu ură și răzbunare ca niște sălbateci. De mult țara a dat răvaș de drum guvernului liberal, prin felul cum și-a dat votul. Tot ce a făptuit de atunci guvernul liberal e contra nevoilor țării și pentru operă personală de partid: a votat milioane pentru partizani, a creiat societăți, case de bancă, toate pentru exploatară, mai mult încă, a rănit simțul cetățenesc al țării, prin desființarea legii de garantare a individului contra statului. Toată această operă legislativă de ghiftuire politică și de ură și răzbunare a scoborît sub pămînt vaza partidului și a guvernului liberal, tăindu i ori-ce drept la respectul țării.

Și cu toate acestea, guvernul a dăinuit, pentru că organul constituțional e și el om, cu feleșagul lui de a fi, cu felul lui de a crea oameni și evenimentele și a crezut să cerce marea cu degetul; să unească partidele conservatoare, să le facă să lucreze împreună, și apoi să nu-i dea chiar la termen fix ca din o casă cu chirie, afară. Țara pusese de mult de închiriat la prezidența consiliului de miniștri, de cît nu venise la vreme chiriașul cel cerut de țară.

Țara anonimă, dar reală, cu votul decapitase guvernul. Organul al doilea fiind personal nu putea fi așa de tranșant ca țara, căci dînsul nu lucrează cu majoritate absolută; ba chiar în vremea de acum pare a fi dispus să lucreze cu minoritatea miluită, căci așa crede în Inalta-i înțelepciune.

Iată cel puțin un an prăpădit degeaba, tocmai din cauza personalității organului chemat în formă a decide momentul îndeplinirii misiunei unui guvern. Toată opera legislativă din ultimul an e rea, e caducă; iar succesiunea la guvern n-a căștigat cu nimic trecere în ochii țării. Așa că ne aflăm în fața a 2 răle constituționale: întârziere cu retragerea guvernului în dauna țării și cu chemarea striviților de istov, iarăși în dauna țării.

De istov, *da! Guvernul liberal e uzat de istov; partidul d-lui Carp e strivit de istov. Iar pentru întinerirea țării se crede de organul constituțional că mai trebue un botez general de la Dorohoi la Severin, ca să se adeverească proorocia, că popoarele cari nu știu lupta contra istoviților nu merită să aibă o soartă mai bună.*

Guvernul liberal e istovit. Ce adică, mai așteaptă Ignatul?

Chemotherapia și „606"

Rare ori s'a întîmplat, ca un remediu nou să deslănțuiască o literatură așa de bogată și interesantă și o sumedenie așa de mare de păreri și cotroverse, ca cel de la ordinea zilei în lumea medicală din toate țările: Dichlorhydrat Dioxydiamidoarsenobenzol. Dacă lăsăm la o parte grupul mic de clinicieni, care — din diferite motive — păstrează a priori o atitudine ostilă numitei descoperiri, vedem reprezentate între cercetători toate nuanțele, de la entusiasmul cel mai nemărginit, pînă la rezerva cea mai boreală, și nu e deci lucru ușor, a găsi firul Ariadnei, adică o călăuză, care să ne îndrepte pe calea adevărului și să ne ajute la formarea unei opiniuni bine fondate asupra valoarii acestui remediu. Și dificultatea nu e mult mai mică pentru acela, care a căutat a dobîndi o concepțiune de visu proprio, căci rezultatele observate nu admit pînă acuma cel puțin o concluziune uniformă și tranșantă în toate privințele. Căcĭ, dacă se observă bună oară la o serie de cazuri niște rezultate bune sau chiar splendide, ne așteaptă poate la un alt caz, de aceiași natură, o decepție oarecare, și pînă cînd am aflat adevărata cauză sau o explicație plauzibilă a nereușitei, devenim prada dubiului, și scepticismul, care de altmintrelea e zestrea fie-căruia dintre noi încă de pe băncile școlare, cată mereu a reintra în drepturile sale obicinuite, tulburînd judecata.

Dacă încerc astă-zi, în ajunul predării medicamentului în uzul practicienilor, a lua cuvîntul în această chestiune, nu o fac pentru a pronunța o sentință, deciziva, nefiind aceasta de competența mea, chiar independent de complexa natură a lucrului, ci sperînd, că voi putea trata subiectul dintr'un alt punct de vedere, de cît cel obicinuit în literatură, poate mai general, și schițîndu-vă apoi în mod obiectiv faptele științifice într'o siluetă istorică precum și unele considerațiuni ale autorilor împreună cu cele observate de mine, să reușesc a separa în mod suficient aceea ce trebue admis sau contestat chiar în present, de aceia, ce urmează a fi obiectul cercetărilor și reexaminărilor ulterioare.

Inainte de toate, dați-mi voie să stabilesc, precum am mai făcut-o odată într'o publicațiune din August a. c., că interesul general al lumei medicale nu se mărginește numai la mai marea sau mai mica eficacitate a remediului „606" ca atare, ci se concentrează totodată și în jurul posibilității sau imposibilității unei therapia magna sterilisans, id est, adevărata therapie etiologică pe cale chimică. Căci în istoria științei noastre vedem. că nu mult după nihilismul therapeutic de tristă memorie ce a urmat epocei ilusioniste a panaceelor, s'a început căutarea specificelor, se înțelege fără sucses, în cîtă vreme Etiologia era încă învăluită în întuneric. D'abia după ce în zilele noastre Bacteriologia și-a luat avîntul cunoscut, se începu realizarea treptată și

anevoioasă a idealului Therapiei, de a deveni cel puţin în parte o ştiinţă exactă cu rezultate garantate, şi *Serotherapia* se află într'adevăr pe o cale ascedentă. Pe lîngă ea tinde a se ridica — precum se ştie — şi o altă ramură a Therapiei etiologice, care caută prin adjustarea ad hoc a unui preparat chimic, a satisface indicaţiunea cauzală şi se numeşte *Chemotherapia.*

Această ştiinţă, întemeiată de Paul Ehrlich, după ce prin o serie lungă de studii asidue s'a convins de absoluta imposibilitate de a găsi un ser curativ în contra fie cării boli infecţioase, aspiră la drepturi egale cu Serotherapia, prin procedeul ci exact şi experimental, după principii pur ştiinţifice şi a putut lua naştere numai în creerul unui savant, care întrupează în persoana sa trinitatea savantului, biologului şi medicului, fiind astfel în stare, a crea o sinteză chimică, a o exprimenta la animale infectate în mod artificial, şi a o pune pe calea cea mai directă în serviciul medicinei. In consecinţă s'ar preschimba pentru viitor raportul intre medic şi chimist.

Dacă pînă acum chimistul a construit un oare-care preparat, pe care l'a predat medicului spre corectare therapeutică, se înţelege par hasard, de acum înainte, medicul, adică chemetherapeutul va indica în mod precis punctele sale de vedere pentru construire sintetică a tipurilor, curative, spre a putea obţinea prin ele anumite efecte therapeutice.

Principiul predominant al acestei ştiinţi este în contrazicere aparentă cu cunoscuta axiomă chimică: „corpora non agunt, nisi liquida" theoremă, pe care Ehrlich a dedus o dintr'o serie lungă de observaţiul, adică: corpora non agunt, nisi fixata". Cu alte cuvinte Substanţele chimice îşi desvoltă efectul salutar în corpul morbid numai atuncea, cînd sînt fixate sau „ancorate" prin parasiţi, pentru cari au o afinitate oare care, otăvindu i şi ducîndu-i astfel spre peire. Dar corpul acestor fiinţe constă din protoplasmă; deci dacă un corp chimic are afinitate pentru ele, o va avea desigur şi pentru organele omeneşti ale căror celule nu sînt altceva de cît protoplasma, sau în limbajul lui Ehrlich, dacă corpul chimic e *parasitotrop*, poate fi şi *organotrop*. Vor fi deci aplicabile în Theraphie acele substanţe chimice, care vor întruni maximul de parasitotropie cu minimul de organotropie.

Aci intrăm în miezul studiilor fundamentale ale lui Ehrlich, împreună cu colaboratorul său chimic Bertheim şi cu cei biologici Shiga şi Hata. Precum se ştie se referă aceste studii dintr'untăiu la boala somnului sau *Tripanosomiosă* contra căreia s'a aplicat pe lîngă diferite colorante azotate şi neazotate şi numeroase derivate ale accidului arsenios, stabilindu-se în protoplasma Trypanosomelor anumite *grupări moleculare* care au afinitate deosebită către o combinaţie anumită de corpuri chimice, fiind astfel capabile de a le fixa în corpul lor celular.

Aceste grupări moleculare le numeşte Ehrlich: *Chemoceptori*, şi se vorbeşte de Fuchsinoceptori, bunăoară, de o grupare care are o aviditate deosebită pentru colorantul Fuchsin, de arsenoceptori de o grupare, care are o aviditate mult mai mică pentru un preparat arsenical ş a. m. d.

Or, s'a constatat, că arsenoceptorii Tripanosomelor se disting printr'o aviditate mult mai mică pentru acidul arsenios ca atare, de cît pentru nişte derivate ale lui, mai cu deosebire pentru derivatele accidului phenlyrasinic, precum e de mult cunoscutul preparat al lui Bechamp, care se numeşte *Atoxyl* şi care e recunoscut pretutindenea ca un specific în contra Trypanosomiasei.

Acest atoxyl, cu toate calităţile sale nobile, posedă însă încă un grad, destul de mare de toxicitate, sau — în limbajul lui Ehrlich — de orgonotropie, —amintesc numai incontestabila amaurosă, — pentru care poate fi aplicată numai cu prudenţă deosebită. Totuşi acest preparat e de o importanţă mare, căci formează punctul de plecare, din care prin derivare şi omologare chimică, prin substituţiune şi reducţiune s'a progresat neîncetat la formarea corpurilor noue, care s'au tot experimentat, din ce în ce cu succes mai vădit, însă de acuma înainte nu numai în contra Trypanosomiasei, ci şi în contra Spirilosei şoarecilor, epurilor de casă a cobailor, găinilor şi apoi a maimuţelor, făcîndu-se staţiuni mai mari la unele preparate cu o valoare vindicătoare mai înaltă, adică cu o parasitatropie mai mare şi organotropie mai mică, precum e Arsacetina, Arsenophenylglicina, Atoxylat de Mercur, ş. a. m. d. Arsenphenylglycina care e al 418 preparat, se distinge deja prin o valoare foarte mare, atît in vitro, cît şi—poate chiar mai mult — în vivo, dar totuşi nu spre mulţumirea complectă a lui Ehrlich, care lucrează şi exprimentează tot mai departe, până ce după aproape vreo 200 de preparate noui, în care a introdus treptat radicalul Benzinului şi resturi amidice şi oxydrilice a ajuns în sfîrşit la synteza, care ne ocupă astă-zi şi e al 606 lea preparat.

Acest Dichlorydrat Dioxydiamidoarsenobenzol, care poartă astă-zi marca fabricei din Höchst pe Main: Salvarsan şi ar fi eminamente parasiticid şi eutherapeutic, nu e în tot cazul rezultatul unei întîmplări oarbe, ci a unei munci fără preget, a unei răbdări fără seamăn şi a unei atenţiuni încordate de 25 ani. In această combinaţiune, în care figurează Arsenicul în calitatea sa trivalentă, cu mult mai puţin saturabilă şi deci mai avidă de cît cea pentavalentă, îşi găseşte fie-care componentă rolul ei strategic deosebit, bazat pe fineţele chimice şi biologice bine studiate, şi laboratorul Erlich din casa George Speyer Frankfort e sediul marelui stat major şi totodată şi arsenalul suigeneris, unde se studiază şi strategia finală şi apretarea, din ce în ce mai perfectă a armamentului, destinat pentru războiul de exterminare în contra duşmanilor cei mai neîmpacaţi ai omenirei. Ar fi foarte interesant, de a intra ii detailurile rolurilor fie căreia din componentele remediului, dar cred mai oportun a aştepta cu aceasta pînă ce dosarul lui va fi definitiv închis, cînd totodată va fi aprofundată şi natura eminamente alopatică a Chemotherapiei, care diferă de Serotherapia cu metodele ei homöopatice, diferenţă, asupra căreia am insistat în publicaţiunea menţionată mai sus. Numai atîta fie relevat pentru moment, că după întărirea noţiunei de specificitate prin lucrările fundamentale şi ingenioase ale lui Robert Koch, şi după ce Paul Ehrlich a dovedit acuma 20 ani, că organismul reacţionează în contra microbilor prin producţiunea unor anumite substanţe specifice, s'au mai descoperit o serie întreagă de procese importante, specifice în organismul animalic la diferite circumstanţe şi se mai studiază şi acuma grupările protoplasmatice anumite, cari condiţionează *aviditatea*. Aşa d. e. a găsit Ehrlich, că radicalul acidului acetic dintr'un preparat arsenical produce o afinitate maximală a preparatului către Trypanosome, pe cînd un radical halogen condiţionează o afinitate maximală pentru Spirille; în cazul întăi e astfeliu posibil a conduce un preparat arsenical direct spre Trypanosome, şi în cazul al doilea a'l fixa în Spirille, deci numai prin simpla variaţiune a radicalului, adică se transportă un remediu la un loc anumit, dacă s'a explorat — ca să zic aşa, mai dinainte fagaşul pentru rularea sa cea mai propice.

Cercul de cultură ştiinţifică

Aseară, luni, 29 c., „Cercul de cultură ştiinţifică" şi-a reinceput obicinuitele-i întruniri săptămînale. Au luat parte, deocamdată, următorii 8 membri, d-nii: Ilie Bărbulescu, profesor universitar, Haralamb Vasiliu, Ch. Drouhet, agregaţi la Universitate, Oct. Erbiceanu, profesor-supl. la Universitate, V. Buşilă, doctor în drept şi magistrat, dr. B. Stenner, profesor dr. A. Scriban şi profesor Fedeleş.

S a vorbit mai întăi, despre ciclul de conferinţe publice cu plată, pe cari cercul ar dori să le facă, cu scopul de a aduna un fond pentru înjghebarea unei escursii ştiinţ fice în Bulgaria, Serbia şi Macedonia, excursie la care să poată lua parte studenţii.

S-au anunţat deja Cercului următoarele conferinţe:

Ilie Bărbulescu: „Bulgarii şi noi".

Maior *C. Petala:* „Necesitatea existenţei armatei şi menirea ei în societate".

Aug. Scriban: „Cum vorbim şi scriem romîneşte".

V. Buşilă: „Regula: Nimănui nu'i e permis a nu cunoaşte legile".

Alţi membri îşi vor anunţa conferinţele lor de aci înainte.

După aceasta, d. *Ilie Bărbulescu* a făcut o comunicare cu: „Cîte-va contribuţii la cunoaşterea chestiei ovreeşti". Anume, arată cum se tratează în Austria această chestie astăzi. Că deşi, în vremea anexiei Bosniei şi Herţegovinei, partidul creştin-social al răposatului primar al Vienei, Lueger, era cel mai puternic şi mai influent în conducerea trebilor publice din Austria, totuşi organizarea acelei provincii încorporate se face pe bazele cultului religios. Sunt recunoscute bisericile: musulmană, pravoslavnică, catolică, protestantă şi mosaică. Fie-care din aceste culturi *trebue* să aleagă pentru Dietă un anumit număr de deputaţi, potrivit cu mărimea numărului credincioşilor ce are. De aceea, potrivit cu numărul lor, şi Evreii au dreptul de a trimete în dietă 1 deputat. Dar afară de asta rabinul din Saraevo face de drept parte din Dietă, prin însăşi situaţia sa de căpitenie a cultului mozaic.

După aceasta, d. Bărbulescu atrage atenţia asupra cărţei: *Orpheus, histoire générale des réligions*, scrisă de marele învaţat Solomon Reinach, directorul Muzeului Louvre din Paris. Cartea a apărut în 1909 şi, la p 309, vorbind de tratarea chestiei ovreeşti în Romînia, zice, între altele, următoarele: „A socoti streini pe oamenii pe cari îi ei în oştire, cînd ei nu au altă patrie, e o monstruozitate fără alt exemplu în dreptul public".

In sfîrşit, ca o a treia contribuţie, d. Bărbulescu citeşte un document inedit, pe care i l-a împrumutat zilele acestea anticvarul Şaraga din Iaşi şi pe care studentul T. Hotnog i l a transcris pentru lecţiile de paleografie ale Seminariului de Slavistică de la Universitate. Documentul e dat la a. 1792 de către domnul Moldovii Alexandru Constantin Muruzi. Prin el, domnul dă voe boerului „Constantin Mariş" ca, pe moşia lui Vlădenii, din ţinutul Sucevii, să întemeeze un tîrg cu Ovrei veniţi acolo „de peste hotar, din alte părţi streine".

Spune acest act că aceşti ovrei străini au dat chiar cerere către Domn, ca să le îngădue întemeerea acestui tîrg. Moruzi le dă voe, prin actul acesta, însă cu condiţie ca: „adunîndu-se jidovi şi alţii numai din cei străini de peste hotar, iar nu şi din locuitorii pămîntului acestue", deci nu şi din ceilalţi ovrei cari erau deja aşezaţi în ţară.

După acestea urmează discuţii, la cari fireşte, iau parte toţi membrii prezenţi ai cercului.

OAMENI ŞI LUCRURI

REABILITATA...

Soarta nu e nici odată lipsită de mari ironii la adresa oamenilor mari. Fu tot ast-fel şi în cazul lui Lew Tolstoi, despre care se vorbeşte încă necontenit— şi se va vorbi mult încă negreşit.

Am reprodus un fragment din conferinţa lui Maximilian Harden,—acea parte în care celebrul publicist german încearcă oare cum a „reabilita" temperamentul straniu al defunctului scriitor, încercînd a da o explicaţie psihologică momentului tragic al „fugei" lui de acasă.

Dar toată lumea a aflat din ziare că *vina* cea mare o are bătrîna contesă, femeea cu care, de la o vreme, nu se mai putea împăca şi înţelege, şi care—s'ar crede —l'a silit la un asemenea pas disperat. Ironia e în faptul că marele misogiu, acel care cu nedreptate şi brutalitate insultă femeile în „Sonata lui Kréuzer" să fi fost silit tocmai la bătrîneţe adînci să... fugă de răul unei femei.

Dar Harden nu primeşte această presupunere, ci vrea să idealieze pe femee învinuită fără cuvînt:

„Oamenii nu s'au temut—îndată ce se răspîndi ştirea că acest bătrîn de 82 de ani şi-a părăsit casa şi a plecat în pustnicie—să învinuiască în public pe femeea scriitorului, s'o arăte lumei ca pe o creatură mică de sufiet, meschină, ordinară. Dacă dintre cei doi soţi vreunul ar fi avut dreptul să vorbească despre martiriul său pe care l'a îndurat cu nobleţe şi mărire,—a fost acea femee, de neam german, Sophia Andrejewna. Timp de patru zeci de ani deplini această soţie a trăit numai pentru bărbatul ei; ea şi-a înăbuşit amărăciunea pentru faptul că el dispreţuia tot ce-i era ei drag, că a profanat tot ce ei îi era sfînt şi nici odată nu l'a chinuit cu plîngeri şi imputări. Neobosită, ea a muncit pentru dînsul; a petrecut nopţi neadormite copiind manuscrisele lui; a făcut singură toate corecturile cu un zel fără seamăn, cu cea mai mare îngrijire; a primit pe orî cine al cărui cuvînt credea ea că e în stare să dee lumei o idee mai dreaptă despre bărbatul ei. Şi cînd bărbatului aceatuia într'o bună zi îi veni în minte să se apuce de muncă, de cîte ori se întorcea dintre mirosuri rele,—îi era foarte plăcut că această femee se îngrijia în totdeauna ca să-l înconjure de arome binefăcătoare şi dulci. E o trăsătură mică, dar care arată că n'a fost tocmai o femee rea,— tovarăşa de traiu care a trebuit să îndure a vedea pe bărbatul ei dînd în vileag—el, tatăl copiilor ei!—tot ce era mai gingaş în relaţiunile intime ale căsniciei lor"...

Dar nici apărarea lui Harden, nici a altora, nu vor mai putea opri legenda în mersul ei fatal. Şi viitorul va primi, fără îndoială, drept bună şi adevărată povestea fugei lui Tolstoi din mijlocul a lor săi—din cauza unei femei care nu l'a înţeles şi n'a preţuit în deajuns pe autorul „Sonatei lui Kreuzer". E psiho'ogia originei tuturor legendelor din lume....

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Schiţe Noue—Despre preţioasa operă a maestrului Caragiale scrie d. M. Dragomirescu, în cel mai nou număr al „Convorbirilor critice":

„Pînă la publicarea unui articol asupra importanţei literare a lui Caragiale din ultimile producţii, sîntem datori să relevăm măcar în treacăt acest volum care îmbogăţeşte micul patrimoniu *clasic* al literaturii noastre, cu cîte-va giuvaeruri de mare preţ. Trebuie să căutăm mult în literatura universală pentruca să găsim povestiri de perfecţiunea, varietatea şi adîncimea acestor *„schiţă nouă"* ale acestui maistru desăvîrşit al *verbului romîn*. Uneori—şi mărginindu-ne numai la naraţiunile de aceeaşi *mărime*— nevine a zice că—greu am găsi vreuna, Povestitori admirabili au fost şi sînt mulţi; dar ori cît de admirabili ar fi, îţi fac impresia de imperfecţi, cînd, lăsînd la o parte vioiciunea stilistică şi meşteşugul combinaţiei, cercetezi *materialul* în care îşi întrupează povestirile lor Pe lîngă al lui Caragiale care pare a fi de *diamant*, materialul celorlalţi pare a fi de cărămidă, de lemn, de mucavà. *„Partea poetului"*, *„Făt-Frumos cu moţ în frunte"*, *„Ion"*, *„Mama"*, şi cu deosebire *„Calul dracului"*, *„Chir Janulea"* ca povestiri simbolice, *„Ţal"* şi *„Repaos duminical"* ca schiţe umoriatice, şi cu deosebire, *„Pastramă trufanda"*, ca povestiri anecdotice îţi fac impresia unei desăvîrşite *expresivităţi* umane; Cuvîntul, fraza, compoziţia n'au nici o materie de prisos: tot este absolut spiritualizat.

Gîndirea e deadreptul pipăibilă, desăvîrşit de precisă şi de solidă în marginile sale. Desăvîrşitul firesc şi desăvîrşitul artificiu. Culmea artei!—culme pe care zadarnic o vei căuta la prozatorii actuali ai străinătăţii.

Astfel avem mîndria şi egoismul de a putea gusta în limba noastră, căci desigur—*Caragiale*, cu tropica lui atît de simplă şi atît de artistică, cu ritmul ei mai lapidar par'că de cît al versului şi care pare a fi al însuşi realităţii eterne, nu va putea fi nici odată tradus—nişte opere, pe care desigur orice literat mare al străinătăţii *ar fi fericit* să aibă prilejul să le poată guста. Şi n'avem de cît regretul că această artă, care cu această desăvîrşire, poate numai în „Don Quijothe" se mai găseşte—nu vrea să se hotărască să dea în sfîrşit expresiune unei concepţii mai vaste şi mai puternice de cît a acelora din acest volum.

*

Doctorul Charcot a ţinut la Sorbonua o conferenţă asupra expediţiunii sale antarctice şi a aratat prin cîte greutăţi şi primejdii a trecut pînă cînd a ajuns la insula Adelaida. In jurul ei a făcut importante cercetări hidrografice.

*

Inginerul danez Thömsen a inventat un aparat telefonic cu puterea de a transmite comunicări scrise. S'a format un consorţiu financiar condus de Ulf Hansen pentru exploatarea invenţiunii.

*

In textrul piesei Salomé de Oscar Wilde s'au introdus, la Londra, următoarele modificări. Cei 5 evrei bătrîni— devin 5 învăţaţi; Ioan Botezătorul e înlocuit cu un „profet": capul rătezat nu apare în scenă pe talgerul însîngerat.

*

STRUNA ZILEI

DRASTICUM...

In şedinţa consiliului de higienă d. prof. Negel va face un aspru rechizitor domnilor din administraţie pe tema necurăţeniei oraşului.

Opinia.

Nu ştiu, profesorul ce are
Cu consilierii a 'mpărţi;
Dar ştiu că dac'ar fi în stare
In rînd pe toţi i-ar... curăţi.

INFORMATII

❑ A. S. R. Principele Ferdinand va asista în ziua de 7 Decembrie la o mare vînătoare, ce va avea loc la Ţibăneşti.

❑ Ministerul de răsboiu a dat următorul ordin circular, relativ, la destinaţia tobelor:

Se aduce la cunoştinţa comanadamentelor că s'a hotărît desfiinţarea toboşarilor. Toate tobele aflate asupra corpurilor de trupă vor fi depozitate şi păstrate în magaziile lor, în stare fixată pe situaţiile de echipamente de la 1 Aprilie 1910.

Din aceste depozite corpurile vor putea da în serviciu la muzici numărul de tobe de care vor avea nevoe.

❑ Duminică 12 Decembrie se va oficia cu o deosebită pompă hramul bisericei Sf Spiridon.

E probabil că serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

După slujba religioasă va urma obişnuita recepţie în saloanele epitropiei.

❑ Un căpitan din Fălticeni fiind atins de alienaţie mintală a fost adus în Iaşi şi internat în ospiciul Socola.

❑ Ministerul intrucţiunei publice a aprobat recomandarea ca docentă d-nei Vera Myller Ledebeff la catedra de „analiză matematică" la facultatea de ştiinţe din Iaşi.

❑ Tragedia din Bizanţ este titlu unui mare film de artă, ce se cuprinde în noul program, ce începe în astăseară la cinematogsaful „Union" de la Coloseul Bragadiru, în care apar celebrităţile parisiene:

D-rele Delvair şi Greuxe şi d-nii Guilhene şi Dorival. Acest film, ne redă o serbare în palatul imperial, cu care ocazie împărăteasa îşi manifestează dragostea pentru Mihail de Calaphate. Acesta însă întreţinea relaţii de dragoste, în ascunus, cu Xenia, frumoasa cameristă a împărătesei Xenia primeşte ordin de a introduce pe Mihail în apartamentele împărătesei şi Imparatul îi surprinde pe amîndoi; Imparatul e asasinat apoi din ordinul împărătesei şi Mihail este proclamat ca împărat. Peste puţin, împărăteasa surprinde pe Mihail cu Xenia şi ea este condamnată la surghiun la călugărie, ea e apoi eliberată de popor şi Mihail cu Xenia de frica poporului se refugiază într'o mînăstire.

Noul program mai cuprinde: Neapoli, vederi de pe natură, modernul Cendrilon, interesantă comedie; muzeul suveranilor, superb tablou artistic; boroboaţele unui fecior, comedie, dobitocescu la pescuit etc. etc.

❑ Iată programul reprezentaţiilor teatrale din cursul acestei săptămîni: Joi seara „Sulivan" piesă în trei acte de Mesllewille şi „Creditorii" de Alexandri pentru a doua oară, Sîmbătă seară „Crimă şi pedeapsă" dramă de Dostoewsky. Duminică se va reprezenta în matineu: Frumoasa comedie a lui Fulda, „Prostul", pentru a patra oară; iar seara „Ana Karenin" piesă în 7 tablouri de Tolstoi, pentru a doua oară.

❑ In ziua de Duminică 5 Decembrie d. A. Theodoru, secretar general al ministerului instrucţiei, se va duce în tîrguşorul Fălciu, pentru a lua parte la şedinţa cercului cultural de acolo.

Vrea d, Teodoru să se mai popularizeze, căci vine opoziţia.

❑ S'a admis călugărire a fraţilor: Dimitrie Dragomir din M-rea Rişca, Gh. V. Crîşmăreanu din schitul Cozancea, a surorilor; Valentina D. Popovici din mănăstrrea Agapia, Polixenia Maria Brandabur din schitul Almaş, Sultana Moldoveanu, Profira I. Avram, Natalia Iordan, Ana Ch, Liciu, Natalia Chiriac, Ioana F. Dominte, Ana P. Popovici, Ecaterina Melinte, Ecaterina Hulpoi, Anica I. Pădurariu, Ana Ştefănică, Leonora C. Stamate şi Maria Iacob Casăn, din M-rea Varatec.

❑ A fost arestat la siguranţă Petru Constantinescu, implicat în omorul lui Alexandru Iordache, sevîrşit în ziua de 28 Noembrie în cărciuma lui Botez din strada Socola.

❑ Dividentul la prima cassă de economie din localitate, e anul acesta, de 7,32 %.

❑ Pentru locul de cenzor la Banca Naţională, devenit vacant prin încetarea din viaţă a lui Gh. Panu, pe care, după cum se ştie, guvernul l'a numit numai in extremis, se dă o luptă desperată.

Sunt nici mai mult nici mai puţin decît 6 candidaţi, fie-care cu puternici susţinători, şi anume: d-nii C. D. Creangă, secretarul general al ministerului de industrie, Al. Culoglu, director al Eforiei şi deputat de Teleorman, Em. Culoglu, C. Cernescu şi Emil Petrescu, prefectul Capitalei.

Probabil că locul îl va căpăta în cele din urmă, un membru al dinastiei.

❑ *Medicale.* — Tratamentul Erlich-Hata-606.

Dr. Adrian Romanescu, Huşi, informează numeroasa sa clientelă că aplică noua metodă therapeutică contra siphilisului cu preparatul Erlich Hata-606, avînd la dispoziţia celor interesaţi un număr suficient de doze.

DIVERSE

— Elevii: Rădulescu I. Ioan, Ioaniţescu I. şi Maltezeanu D. Mihai de la liceul militar, au fost numiţi bursieri.

— Pagubele cauzate de marele incendiu din comuna Codăeşti, judeţul Vaslui, din noaptea de 26 Noembrie, cînd au fost distruse 12 case, se urcă la peste 50,000 lei.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,
INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,
Apele Mineralizate Sinteza
cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu
Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ *Neînțelegerile din guvern s'au complicat încă prin două chestiuni, privitoare la plasarea partizanilor, în vederea părăsirei puterei.*

D. Emil Costinescu, cunoscutul om de afaceri forestiere, voește să-și plaseze pe favoritul său, d. Jipescu, în postul de director al cassei pădurilor, retribuit cu 24,000 lei pe an și pe termen de 10 ani

In potriva acestei numiri, d. Brătianu opune cea mai mare rezistență. Atunci d. Costinescu, la rîndul său, refuză să semneze jurnalul consiliului de miniștri, pentru numirea d lui Creangă în postul de cenzor al Băncei Naționale, numire la care, după oarecare împotrivire, ministrul de finanțe cedase în principiu.

Așa că până în momentul de față; nici d. Creangă n'a fost numit, deși decretul trebuia să apară azi în „Monitorul Oficial" întru cît d. Costinescu refuză să semneze jurnalul, cu toată stăruința personală a d-lui Vintilă Brătianu, directorul general al Băncei Naționale; nici d. Jipescu n'a putut fi numit la cassa pădurilor, cu toată stăruința pusă pe lîngă primul ministru, de însuși conducătorul departamentului domeniilor, d. Al. Constantinescu.

In legătură cu aceste două numiri și cu celelalte chestiuni, ivite la ordinea zilei, se va ținea astăzi un consiliu de miniștri în speranța căderei de acord asupra tuturor chestiilor care-i separă actualimente pe membrii cabinetului și care sunt de natură a slăbi retragerea guvernului.

❑ *D. P. P. Carp a avut aseară o lungă audiență la Palat.*

Se spune, că șeful junimiștilor nu prea a eșit mulțumit, de la această audiență. care a a ținut de la orele 6—7 jumatate seara.

Se pune oare care legătură între obiectul convorbirei de aseară a d-lui Carp, cu Regele și între declarațiile d-lui Brătianu de la sfîrșitul discursului său relative la realizarea operei de reîntregirea partidului conservator.

❑ *Duminică 5 Decembrie va avea loc în Capitală, în sala Dacia, o mare întrunire publică, organizată de partidul conservator-democrat.*

❑ **Prietenii noștri politici de la Huși sînt în plină activitate. Ni se scrie că un grup de 8 cetățeni alegători de la colegiul al II-a Cameră, au cerut înscrierea în rîndurile partidului conservator-democrat din județul Fălciu, unde președinte e d. Alex. A. Badareu.**

❑ Dl. C Meissner fiind plecat din oraș se anunță că conferența ce avea să o țină la cercul didactic, astă-zi Marți la orele 5 p. m. se amină pentru Marța viitoare tot la oarele 5 p. m.

❑ D. Al. A. Badareu a plecat aseară la București și se va reîntoarce Joui dimineață în localitate.

❑ Se știe că minsterul de finanțe a fost autorizat să retragă din circulație monede uzate de argint pentru o va loare de 28.280.000 lei și să le înlocuiască cu monede noui de argint în valoare de 32.500.000 lei.

Pentru a se executa mai cu înlesnire această dispozițiune, ministerul de finanțe a intervenit pe lîngă direcția poș telor și telegrafelor ca să dea un ordin, prin care toate monetele uzate ce se vor primi la ghișeuri să nu le mai pue în circulație, ci să se remită percepțiilor, administrațiilor financiare, ori casieriei centrale a tezaurului public, fie în plăți, fie în schimb de monete bune.

❑ **Amintim că Luni 6 Decembrie, va avea loc la Teatrul Național, o reprezentație, în folosul societății cantina școlară, din județul Iași.**

❑ **Comercianții din Huși au făcut o intervenție către ministerul industriei și comerțului, prin care cereau de a li se aproba ca Duminica, magaziile să fie deschise până la orele 2 după amiazi, iar repaosul să fie de la acea oră Duminica și până a doua zi Luni, la acea oră.**

Cererea comercianților din Huși, a fost admisă.

❑ **Unele direcțiuni de școli secondare, au făcut intervenții pe lîngă ministerul instrucției publice, pentru ca la rîndul seu, să intervie la minsterul lucrărilor publice, de a aproba, ca și până acum, reducerea de 50 la sută pe c. f. r., elevilor și elevelor, care se duc de vacanță la părinții lor.**

❑ **Asociația medico farmaceutică, care să știe că a înființat o societate de salvare, a cerut prefecturii județului să înscrie în budget, o sumă, cu care să se poată mări numărul trăsurilor societății, așa ca să poată fi mai de folos, de oare ce până în prezent societatea nu posedă decît o singură trăsură de ambulanță.**

❑ **Astă-zi fiind hramul bisericei sf. Andrei serviciul divin s'a oficiat cu o deosebită solemnitate de către preoții I. Mitescu, Gh. Vartic, Alex. Șerban și diaconul V. Olteanu; iar răspunsurile slujbei sf-tei leturghii au fost date de cantorii V. Botez și P. Andronic.**

Sf. Sa părintele I. St. Popescu a ținut o frumoasă predică.

❑ **Ministerul cultelor a confirmat pe d. Vasile Cazacincu, ca epitrop la parohia Bîrnova pe periodul de la 1911—1914**

❑ Azi dimineață la orele 6 jumatate, a încetat subit din viață, Leib Laufer, proprietarul otelului Binder.

❑ Alaltă-eri noaptea, individul Ștefan Stavarachi, de loc din Pașcani, pe cînd se afla împreună cu alții la munca cîmpului pe moșia Todireni, a pus foc unei colibe, în care dormeau 40 de muncitori.

Cîțiva din aceștia s'au ales cu arsuri grave.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturii județului, că întru cît preoții și învățătorii prin interpretarea legii sunt considerați ca săteni, soțiile lor sunt și ele sătence și prin urmare pot cumpara pămînt după legea rurală.

❑ **De la Consiliul de higienă.** — Eri la orele 4 jum. după amiază, membrii consiliului de higienă al orașului, au ținut ședință sub președinția d lui dr. P. Flor, medicul primar al orașului.

Au luat parte următorii medici: Russ, Tudor, Grigoriu, Imervol, Missir, Rudescu, Guță, Răteanu, inginerii Savul și Cugler.

După ce s'a citit și aprobat sumarul ședinței precedente, d. dr, Flor luînd cuvîntul, a aratat că la ordinea zilei sunt mai multe chestiuni, dintre care prima e aceia a epidemiilor din oraș Din svon public, se spune, zice d. dr. Flor, că scarlatina ar face ravagii în oraș. Faptul nu e exact, de oarace n'avem în oraș de cît 51 cazuri, dintre care 41 izolate la spital, iar 9 la domiciliu. E greu însă că izolarea nu se poate face așa cum ar trebui; s'au luat însă măsuri ca toți bolnavii fără excepție să fie transportați la spital.

Febră tifoidă avem 10 cazuri, din care 8 izolate, iar 2 la domiciliu. Difteria 16 cazuri din care 14 la spital iar 2 la domiciliu.

S'au luat măsuri ca toate persoanele ce sunt în contact cu bolnavii să li se facă injecții cu serul fortic.

A luat cuvîntul apoi d. dr. Imervol, care a criticat aspru pe fostul șef al serviciului sanitar, dr. Titus Demetrescu, arătînd că în cele 3 luni, cît a fost în capul acestui serviciu le-a interzis medicilor comunali de a se mai ocupa de maladiile infecțioase, însărcinind cu aceasta pe un medic special. Astfel pe cînd înainte se anunța un caz, medicul comunal se transporta imediat la fața locului și izola bolnavul; în acele condiții se știa în totdeauna cîte cazuri erau în oraș. In ultimele 3 luni, această sarcină fiind luată nouă, nu se știa cîte boale erau în oraș.

Declară în numele medicilor comunali că n'au nici o răspundere, izolarea nu s'a făcut așa cum trebuia. D-sa citează cîte-va cazuri care au fost lasate la domiciliu.

D. dr. Tudor, arată că în urma înțelegerii luate cu d. dr. Manicatide, or ce bolnav din oraș va fi primit în spital. Cu toate acestea însă, s'a refuzat primirea a 4 bolnavi, sub motiv că nu erau bolnavi de boli contagioase.

D. dr. Flor spune că în această privință se află în corespondență cu epitropia Sf-lui Spiridon și că izolarea se va rezolva într'un mod favorabil.

Altă chestiune la ordinea zilei e acea a pompelor de la Ciric Mecanicul casei apelor a cerut scoaterea pompelor din cauză că în timpul ernei îngheață. Față însă cu epidemiile din oraș și fi ind-că sacagiii ar lua atunci apa direct din fîntîni, consiliul respinge această cerere, hotărînd menținerea pompelor.

❑ **Concertul Barozzi.** — Un tînăr vlastar romînesc (și ieșan) se va produce la Teatrul Național în seara zilei de *Marți 14 Decembrie 1910.*

Dînsul este celebrul violonist *Socrate Barozzi*, care a obținut premiul I de la Conservatorul din Paris.

Juriul, compus din 14 profesori, i-a decernat acest premiu clasificîndu-l întăiul dintre cei peste 250 concurenți.

Programa e compusă din bucăți din cele mai dificile de executat. De remarcat I a parte din „Concerto de Max Bruch" în re minor, bucată cu care a reușit la concursul de la Paris.

Fiind singurul concert, pe care'l dă Barozzi în Iași, îndemnăn publicul să nu scape ocaziunea de a'l asculta.

Biletele la agenția „Thalia" Th P. Maximovici.

❑ **In comuna Fîntînele s'au declarat două cazuri de tifos. Bolnavii au fost duși la spitalul din Podul-Iloae.**

❑ Un accident s'a întîmplat eri după amiază, în comuna Holboca. Săteanul Gheorghe Zaharia umblînd cu un revolver ce era încarcat, arma a luat foc și glontele l'a nimerit în cap.

In stare gravă a fost adus la Iași și internat la spitalul Sf. Spiridon.

❑ **Printre soldații regimentului 8 Dragoș No. 29 din Dorohoi s'a ivit conjuctivita granuloasă.**

D. lt.-colonel dr. Scurtu a fost trimis în inspectarea sanitară a acelui regiment.

❑ **Prima societate de Economie (de la Palat) al cărei capital atinge aproape 8 milioane, va distribui societarilor, pentru anul social ce s'a isprăvit la 1 Septembrie 1910, un dividend de 7 lei 32 bani la sută.**

Distribuirea acestui dividend se va face după adunarea generală, ce va avea loc în cursul lunei Ianuarie 1911.

❑ **In cursul lunei Ianuarie va avea loc la teatrul național o producție școlară organizată de elevii liceului Internat, și produsul căreia va servi pentru cumpărarea de instrumente pentru fanfara școalei**

❑ **Școlare.**—In urma raportului făcut de d. Gh. Popa Lisianu, inspector al învățămîntului superior, care a inspectat liceele și gimnaziile ieșane la 20 și 21 Noembrie, Ministerul de instrucție a decis ca pe viitor și profesorii secondari la întrarea în clas să aibă caete de cursuri cu planul lecțiunei ce urmează să predee,—asemeni cu învățătorii.

— Direcția liceului Internat, a hotărît ca pe viitor fie-care clas în parte să-și organizeze seratele literare-muzicale, la care să iee parte numai elevii școlii.

❑ D. M. Jacotă, profesor provizor, la Seminariul „Veniamin Costachi" și liceul Internat, a fost numit definitiv.

❑ S'a acordat d-lui I. T. Burada, prim președinte al Curții de Apel din Iași, răsplata muncei cl. II pentru învățămînt.

❑ Aseară s'a ținut ședință la societatea de medici și Naturaliști; a prezidat d. dr. Bacaloglu. Au luat parte d-nii dr. Anghel, Bacaloglu, Konya, Juvara, Imervol, Nicolaescu, Nimereanu, Șumuleana, Șeptelici și Țaicu.

S'au făcut următoarele comunicări:

1). Analiza apei și Sărei de Bălțătești de dr. C. Șumuleanu.

2) Tratamentul mercurial în afecțiunile parasifilitice. Considerațiuni asupra rezultatului obținut de autori cu „606" în aceleași afecțiuni de dr. Baccloglu.

3). Prezintare de bolnavi de dr. Țaicu.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

București 30 Noembrie

Un accident

București.—D-ra Tocilescu a fost azi dimineață, victima unui grav accident.

Pe cînd trecea pe strada Belvedere, a fost lovită de o trăsură și a fost foarte grav rănită la braț.

Mare Incediu

Bucuroști.—Un mare incendiu a isbucnit azi dimineață în calea Rachovei la fabrica de mobile Lokler.

Fabrica a fost distrusă în întregime pagubele se urcă la 50 000 lei.

Sinucidere

București.—Aseară, la Flora, s'a sinucis un tînăr anume Episcopescu.

O evadare

București.—Eri la orele 4 jum. deținutul I. Ursulu, de la închisoarea Mislea, care fusese trimis să aducă niște apă de la o fîntînă, profitînd de ocazie, că sentinela nu-l observă a fugit și s'a ascuns în pădurea Mislea.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'au denunțat la Cancelo un caz de holeră și un deces.

Alegerile din Anglia

Londra.—La ora 1 jum. fuseseră aleși 186 liberali, 226 unioniști, 32 travailliști 57 redmondiști, 6 obrienești.

Ministrul Sjman a fost ales în Walthamstow cu 16.998 voturi contra 13.275 voturi.

Alegerea din Cimpulung

Cernăuți.—La alegerile în balotaj pentru Reichstag, a fost ales la Cîmpul Lung d. Sîrbu din partidul național romîn, cu o mare majoritate.

Duma

Petersburg. — La Dumă, socialiștii și grupul muncei, supun o interpelare urgentă, cu privire la pedeapsa corporală ce se aplică contra deținuților politici din închisorile din Wologda și Serentnisk, pedepse cari au făcut ca mulți arestați să se sinucidă.

Telegramă cenzurată

Paris.—Telegrama din Rio de Janiero, cu data de 11 Decembrie seara, anunțînd bombardarea orașului, a fost reținută de cenzură.

Inundațiile din Spania

Cerberă.—Inundațiile continuă în Spania. O casă s'a prăbușit din cauza apelor. La Cerwadillo în provincia Brensa a fost un mort și 3 răniți.

Din camera austriacă

Viena. — Primul ministru a comunicat azi în Cameră, că guvernul austriac a demisionat și Impăratul a primit demisia, însărcinînd de o cam dată cu conducerea lucrărilor tot pe actualii membri, pînă după sărbătorile crăciunului.

Nenorocirea de la școala Diaconeselor

București.—O nenorocire s'a întîmplat aseară la școala Disconeselor.

Eleva Violeta Pomponiu a căzut de la etajul al II-lea în curtea școalei sfărîmîndu-și craniul. Internată la sanatoriul Gerota, a încetat din viață.

Iată cum s'a petrecut nenorocirea:

Aseară elevele trecuseră în dormitor; eleva Violeta Pomponiu se duse în latrina din etajul al doilea; două colege, anume Aneta Hulea și Ela Einchorn, voind să glumească, au închis ușa la latrină. Violeta Pomponiu voind să se uite pe fereastră, spre a vedea dacă nu poate să sară, fereastra care nu era bine închisă, s'a deschis și nefericita elevă a căzut jos de la etajul al doilea.

D nii D. A. Teodoru, secretar general al ministerului cultelor și Iuga inspector, s'au dus la fața locului, spre a ancheta.

CAMERA

București.—La cameră s'a depus astăzi proectul, votat la Senat, prin care se modifică art. 25 din legea de reorganizarea judecătorească din 24 Martie 1909, în după care primul președinte al Curței de Apel din București, va avea același salar ca un consilier de la Casație.

Se mai depune un proect, prin care epitropia Sf. Spiridon este autorizată a ceda gratuit ministerului lucrărilor publice pentru construirea a 2 cantoane, pe șoseaua Iași-Podul-Iloaia și șoseaua Tg.-Frumos-Hîrlău.

Azi vor vorbi d-nii Take Ionescu și B. Păltineanu.

Intristații: Carol Haller, Fany, Cecilia, Alecu, Heinrich Haller, copii, Lazăr Șulimovici,, tată, Maria Haller, soacră, Sofia și Lazăr Feldman, soră și cumnat, Tony și Șulimovici, cumnat și soră, Sofia și Simon Kopel, cumnați, Ghitla și Șulem Haimovici, cumnați, d-na și d. Moritz Șulimovici, cumnat și frate, Tereza și Herman Șulimovici, cumnat și frate, familiile: Drucman, Haller, Schneer și Vortner, nepoți și nepoate, au nemărginita durere, a face cunoscut încetarea din viață a prea iubitei lor,

Rachella Haller

în etate de 40 ani

decedată, după o grea suferință, în ziua de 30 Noembrie, orele 9 dim., și vă roagă să bine voiți a lua parte la ceremonia funerară, care va avea loc Mercuri 1 Decembrie, ora 3 p. m., la cimitirul din Tg.-Frumos.

In loc de ori-ce invitare.

300,000 lei, de dat cu ipotecă în primul rang, în totul, sau în parte.

A se adresa d-lui avocat G. G. Beldiman, Dorobanților 14 București.

De Inchiriat sau de Vînzare

Casele mele din Iași strada Palade No. 8, sunt de închiriat s'au de vînzare, cu începere de la 26 Octombrie 1911.

Doritorii a se adresa la d. colonel Vrabie, strada Ralet, s'au la d. Cernătescu str. Păcurari, ori la mine proprietarul, în București.

Th. Crivăț

Clinica Veterinară

și

Atelierul de potcovărie sistematică s'a mutat din strada Păcurari 100

în aceiași stradă la No. 122—124 la domiciliul meu.

Potcoave normale 800—1000 bucăți în permanență gata.

Serviciu special pentru a se potcovi și seara pînă la ora 11.

Depozit de șuruburi (colți) de oțel și fer marca: Austriacă-Rusească și *germane*, **fabrica Leonhardt, cele mai resistente.** Pentru abonați cu 35% mai ieftin ca aiurea.

Potcoave normale, în fer sau oțel cu 60 bani pănă la 1 fr. aplicată la copită.

Potcoave—patine și fuscuțe artificiale de cauciuc.

Cauciuc elastic *„Hufleder kitt"* pentru astuparea crăpăturilor, a unghiilor rupte și marcarea diferitelor deformități ale copitelor, care devine dur prin răcire.

Consultațiuni la ori-ce oră.

Medic Veterinar **Th. Lupașcu.**

Maestru Potcovar,

L. Serös.

Fost 12 ani sergent major—șef de Potcovărie la Reg. 16 Husari din Austro-Ungaria.

Str. Pecurari 122—124

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—11 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

Banca de Credit din Roman

Caută un absolvent al școalei comerciale superioare, pentru postul de ajutor-comptabil.

Ofertele a se adresa la Banca de Credit din Roman.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 83.

Una Casă de vînzare. A se adresa la d. C. Chiriac. Str. Albineț 26.

Port altoae de vînzare la viile „Dealul Mîndrului" proprietatea d-lui F. Ciorapciu.

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

De inchiriat un atelier de fotografiie, strada Palat No 9

A se adresa proprietarului d. Gh. D. Șerban.

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreținute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) și un pianino,—toate cu prețuri eftine.

A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

CURA = Cea mai rațională de UNT DE PEȘTE pentru ADULȚI și COPII =

e numai acea cu:

UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expoziţiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterii copiilor, în stările limfatice și a stadiului puberității.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă și porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curței Regale **Iași**

Pentru București: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER“.

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la
Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles
cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix“

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI

În fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Începutul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare

Tragerea la
15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA“

„HIGEYA“ se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Reumatism şi Gesmîlţie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Teiosu

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — OLLO

Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **oă până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1384 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 183 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştii pentru asiguraţii din Romînia
LEI 8,547,500

Starea asigurărilor răste în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,228.10 rente.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Voiţi să vă însuraţi?

Mai multe sute de doamne şi domnişoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanţi serioşi (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

GRILLAGES GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 50
Porte-Seuteilles, pour 200 Plants..... 7 60
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 11—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 1175 Joi 2 Decembrie 1910

Declarațiile primului Ministru

Intrerupem pentru moment examinarea ce făceam asupra punctelor din discursul-program, rostit de șeful nostru la mesaj, pentru a ne ocupa astă-zi, de importantele declarațiuni făcute de primul-ministru, în ședința de Luni a Camerei, asupra situației politice.

Pentru un om politic, care cunoaște, cum și în ce fel se învîrtește, în țara noastră, mecanismul ei politic, declarațiile d-lui I. C. Brătianu capătă o remarcabilă importanță, și nu e greu de citit printre rînduri lucruri, care prezintă situația actuală și viitoare a țărei, din punct de vedere politic, în condițiuni, cari dau de gîndit.

In primul rînd, avem de constatat că d. Brătianu părăsește puterea și e adînc mîhnit de modul cum o părăsește.

Primul-ministru, răspunzînd cuvîntărilor membrilor din opoziție asupra situțiunei guvernului, n'a putut contesta, că ne găsim în ajunul unei schimbări de regim. Este drept, că n'a spus că pleacă de la putere; dar nici n'a afirmat că rămîne. Or, la declarațiile reprezentanților opoziției, că succesiunea guvernului e deschisă, șeful guvernului n'a răspuns printr'o tăgăduiră categorică.

De ce e dar, mîhnit d. Brătianu, că părăsește puterea?

Ar fi voit oare d-sa să mai rămînă în fruntea treburilor publice?

Fără îndoială că nu.

Ar fi voit poate, cel puțin, să prezideze noile alegeri, punînd ca platformă de luptă, opera sa legislativă din acești patru ani?

Cu atît mai mult, sigur că nu.

D. Brătianu ar fi dorit un lucru: să deie aparență țării, că părăsește puterea de bunul seu plac, și că nici de Sus, nici de jos, nu e silit să provoace schimbarea regimului. Și această dorință a sa, primul-ministru a exprimat'o sub forma, sub care putea s-o facă, declarînd textual:

„Nimeni nu poate contesta, că guvernul este în mînele noastre și *de voința „noastră" depinde cît stă în mîinele noastre*".

Ce reesă din această declarațiune?

Nimeni, cu adevărat, nu contestă că guvernul e încă în mîinele d-lui Brătianu; deci, prima parte a acestei declarațiuni era inutilă.

Dar ceea ce contestă toată lumea este că *nu de voința d-lui Brătianu* depinde astă-zi *cît* va mai sta guvernul în mîinele d-sale. Dacă faptul acesta, ar fi atîrnat de exclusiva d-sale voință, d. Brătianu nu s'ar fi dat în lături, să precizeze la Cameră, pentru ce și cînd se retrage.

Primul-ministru s-a mărginit însă, să arunce numai această declarațiune, și ea exprimă mai mult mîhnirea ce are, că nu poate spune adevăratul motiv al retragerei sale de la putere,—adică, că e silit de Palat să se demită de la putere.

Am putea spune chiar mai mult, că afirmațiunea de mai sus a primului-ministru este o transparentă alusie, la modul curios cum Coroana voește să schimbe regimul. Căci, primul-mînistru afirmînd că *de voința sa* depinde cînd se va retrage guvernul, spune indirect că este o altă voință, mai pre Sus de cît a sa, care-l forțează să delase puterea, de vreme ce nu contestă că se retrage.

O a doua parte, foarte prețioasă, din cuvîntarea d-lui Brătianu, este privitoare la rezolvarea crizei, de către Coroană.

Șeful guvernului recunoaște că prin retragerea sa, Coroana va fi pusă în fața unor nuanțe delicate în rezolvarea crizei, și aceasta din pricina existenței a două partide conservatoare.

Pînă acum, practica era alternarea a două partide și deci, ușor de rezolvat schimbarea de regimuri. In fața a trei partide, Coroana are dificultate, în alegerea guvernului cu garanțiile cele mai serioase de guvernare; căci, dacă în fața a două partide, confirmarea sau ratificarea ce țara dădea guvernului ales de Suveran, era normală și naturală, de data aceasta situațiunea este cu totul schimbată.

De aceea, primul-ministru a vorbit de dorința ce are, din toată inima, de a vedea făcută opera de reîntregire a conservatorilor.

Și și-a exprimat această dorință în așa mod, că s-a înțeles ușor, că ea pornește mai de Sus, și că numai ast-fel și Coroana și țara ar putea fi private de neplăcerea unor mișcări politice, neobișnuite pînă acum la noi.

Totuși, d. Brătianu și-a complectat această parte prețioasă a declarațiunilor, afirmînd un fapt, de o importanță considerabilă pentru situația politică viitoare.

Fără a contesta cîtuși de puțin dreptul Coroanei în alegerea guvernului, d. Brătianu a afirmat cu toată tăria că, *„în urmă, țara va fi chemată să ratifice această alegere și că, ori-care ar fi rezultatul alegerilor, nu se va produce conflict între țară și Coroană*".

Și d. Brătianu s-a explicat; și explicația sa e o descarcare de necaz, căci spunînd parlamentului—și deci țărei, ce se poate și trebuie să se petreacă, cu situația noului guvern ales de Rege, a avizat în acelaș timp și Coroana, că ori-cît de suverană li este voința în alegerea guvernului, fără voința reconfirmativă a țărei, un asemenea guvern nu poate dăinui. Căci, d. Brătianu a precizat: *„dacă țara s'ar rosti contra alegerei Suveranului, iar Coroana ar găsi că sînt interese de a acorda o nouă dizolvare guvernului, aceasta ar fi o situație anormală*".

Ceea ce însamnă că, guvernul poate fi personal al Regelui, pînă în ziua alegerilor. Că, pe dată ce țara s-ar rosti în potriva lui și cu toate acestea Coroana ar continua să-l mențină la putere, și să i dee o nouă dizolvare, pentru a-i smulge un alt cuvînt, atunci ar deveni cu adevărat un guvern personal, iar situația ce s-ar crea țării ar fi anormală, căci ar deschide un conflict între Coroană și țară, —ceea ce primul ministru afirmă că nu se va întîmpla.

Pentru ce a făcut d. Brătianu și această declarațiune?

Fără îndoială, că ea n'a pornit din propria sa inițiativă și că, dacă cumva guvernul preferat de Sus, nu va fi acceptat și de jos, existența lui nu va depinde de cît numai de această ultimă acceptare, și că țara poate fi liniștită și n'are de cît a'și pronunța în libertate voința ei,—căci se va ține seamă de dînsa, și nu i se va refuza, în fața cuvîntului general și hotărîtor, guvernul pe care-l voește.

Vespasian I. Pella

IAR D. HARET

Acum cînd guvernul e pe ducă, d. Haret a început să vie la realitate și să cunoască sentimentul dreptății. E un an de cînd se acordase institutorilor un spor de 15 lei la salar, fiind că cererea lor se găsi dreaptă. Și cu toate acestea d. Haret nici nu se gîndea să pună în aplicare măsura aceasta, pe care o aprobase tocmai fiindcă că era dreaptă.

Abia acum, după un an, cînd se vede pe drojdii, s'a gîndit și d. Haret, că n'ar fi rău să lase oare cari amintiri plăcute, pe lîngă unelele de grozăvie și de nedreptate ce vor rămînea multă vreme, și s'a decis să acorde institutorilor micul spor de care vorbim

Faptul în sine nu e de mare importanță, dar el tradează intențiile meschine ale aș numitului „omul școalei", care patru ani de cînd stă în capul ministerului de instrucție publică și culte, și-a bătut joc și de corpul didactic și de membrii clerului. Pe lîngă această, faptul mai evidențiază încă, și aceasta este important, că institutorii au fost victima unei nedreptăți timp de un an de zile.

Căci dacă cererea lor e dreaptă de ce nu s'a pus în practică chiar de la aprobarea ei de către ministr? Sau dacă cererea institutorilor nu este dreaptă, de ce s'a aprobat și aplicat? Aceasta este veșnica dilemă, în care timp de 4 ani s'a pus actualul ministru al școalei, cu felul său curios de a conduce instituțiile de luminare ale poporului romîn.

Acelaș lucru am putea spune, și am spus la timp, despre întreaga operă a d-lui Haret, ca ministru al instrucției publice și ca ministru al cultelor.

Și fiindcă veni vorba de institutori, trebue să ne amintim și de învățători, cari zilele trecute s'au jăluit aceluiaș „om al școalei", că au o situație miserabilă: că sînt aproape pieritori de foame, ei luminătorii satelor, apostolii poporului cum le place poporaniștilor d-lui Haret să-i numească, și cari n'au primit nici o satisfacție, deși dreptatea e a lor.

Dacă d. Haret ține să mai umbrească puțin activitatea neagră ce a înconjurat-o la ministerul său să facă și acest gest amintindu-și de învățătorii sătenilor pentru cari a făcut atîta demagogie.

CÎTE-VA NOTE

Carpiștii au început să-și împartă slujbele și — firește — au început să se certe. Ambițioși cum sunt — doar toți sunt intelectuali — aspiră la înaltele demnități ale orașului, fie-care invocînd vocațiunile și aptitudinile ce are.

Zadarnice sunt toate certurile, Sunt mai multe demnități de cît membri în club. De ce atîta sfadă?

*

Programul nostru este fantesist, zic carpiștii. Se pare că au dreptate. Ei, cari n'au nici un program, au tot dreptul să creadă, că programele sunt produsele fanteziei, și după această concepție, și nevoile țării sunt fanteziste, pentru că — se știe — programele politice coprind soluțiunile practice ale novoilor sociale.

La urnă... calabalîc

Dintre toate cimiliturile poporului este una cu rost, acea a *polobocului cu vin.*

Lina Magdalina
Cu smicele pe spinare
La buric calabalîc
La inimă veselie
Ghiciți, boeri, ce-o să fie?

Poate nicăiri nu e mai bine întrebuințat cuvîntul *calabalîc*, ca aici! Dintre multe cuvinte ce ne-au dat Turcii, acesta s'a pastrat de și și-a schimbat înțelesul.

Cînd un om se mută—cum se va muta guvernul actual cît de curînd—își încarcă toată pojijia în car, în căruță, în cotiugă; apoi mai iau unii a mîna unele obiecte, așa că toate aceste lucruri devin *calabalîcuri*. De la lucrurile casei duse cu gramada, ochiul privitorului a dus termenul la lumea ce se adună să ducă ori să privească transportarea calabalîcului: Și cum Turcii au stăpînit din Hotin și pînă în mare și din Beciu la răsărit, și Greci și Arnăuți și Serbi și Bulgari și Romîni și Sași și Unguri au văzut desele transporturi de calabalîcuri turcești, cu mulțime de soldați și slugi, cari și ele au devenit pentru norodul ce-i priveau tot calabalîc.

Dar înghesuiala și graba ducerii calabalîcului ca și a lumei ce l ducea, care mai de care furînd, stricînd, îndosind, nesiguranța zilei de mîne pentru cel ce-și ducea calabalîcul său, a născut în sufletul celui năcăjit ideia de *bucluc, sgomot, neliniște*, supărare. Mazilirile boerilor și domnilor ca și a pașalelor cu unu, cu două sau cu trei tuiuri erau urmate adesea ori de confiscări de averi, de calabalîc, răpuneri de cap, și toate supărările din lume; așa că nu ne mirăm cum de Romînul a prins ideia a doua—efectul, drept cauză, și a luat pe a face *calabalîc*, drept a face sgomot.

La polobocul cu vin îi umbla la *cepul* lui și stăpînul și sluga, și mare și mic; acum îl scoate, acu-l pune; acu curge, acu picură, acu se perlinge; hîța-i hîța hai la cep; hîța-i hîța hai la cep; așa că bietul poloboc și-a făcut calabalîc din vinul lui de nu-i mai dau pace la cep—*buricul polobocului!*

Un tălmăcitor și colector de poezii populare, ajungînd la acest cuvînt și voind să-i explice înțelesul că de ce la poloboc i-ar fi calabalîcul la buricul cepului, a zis că aici însamnă bagaj, ca cum ar zice Cuțovlahul: *dumi călăbălăclu la hane*=du mi bagajul la otel!

Și iată cimilitura schimbată. Guvernul de azi își face calabalîcul. Sute și mii de ghiftuiți își fac bagajele pentru drumul opoziției; țara întreagă stă în privire la tot calabalîcul regimului! Și ce mai de calabalîc are regimul liberal!

Dar, țara chemată să-și dea votul său, prin care va ratifica sau nu voea Celui de Sus, a Inălțimei Sale, va ști să dea de furcă, să facă bucluc Măriei Sale, punînd în urnă voturi pe așa nume ca să iasă urluiți cu calabalîc cu tot, cei ce din mila Măriei Sale au crezut că pot lua în arendă o țară fără voia locuitorilor de pe moșie.

Dacă-i vorba de calabalîc, apoi urna va dovedi că bucluc e de-abia început îndată ce liberalii își încarcă calabalîcul lor.

E singura cimilitură cu calabalîc și tocmai ea a adus bucluc.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Dreptul de a nu exista

In cazul de apărurea celebru al fugei bătrînului Tolstoi trebuie să vedem, de fapt, dorința supremă a acestui complex temperament de a înceta să fie ceea ce fusese pînă atunci: o celebritate.

In mod foarte plastic însuși acriitorul a exprimat, printr'o scrisoare pe care am reprodus-o la timp, marile neajunsuri ce-i crea necontenit această suferință necunoscută muritorilor comuni, — tortura celebrității.

Să fii spionat la tot pasul; să ai datoria de a fi, în ori ce clipă, obiectul indiscrețiunilor universale; să simți pretutindeni îndreptîndu-se asupra-ți aparatul fotografic ori cinematografic;—să știi că de a doua zi, te așteptă imensa publicitate și universala „reclamă" atît de penibilă în anumite condițiuni.

Și—neputînd alt fel—acriitorul se hotărî să iee calea cea mai repede,—dispariția, fuga în singurătate,—să înceteze de a exista sub forma dinainte, îmbrăcînd o formă cu totul nouă, ca să aibă ast fel nu numai liniștea ideală, dar și senzația unei reînnoiri complete.

Nu avem oare la ordinea zilei cazul lui Iohann Orth, despre care chiar acum de curînd cetirăm că ar fi existînd. Un Arhiduce, eventual moștenitor al tronului Austro Ungar,—trăind unde-va, necunoscut de nimeni, pierdut pentru toată lumea, dar avînd putința să trăiască în rînd cu toți oamenii și după dorința sa proprie.

Cu mult mai stranie pare însă legenda care pretinde că în același chip ar fi trăind încă unde-va poetul englez Oscar Wilde.

Acum două zile am arătat—cu ocazia unui deceniu de la înmormîntarea lui în cimitirul Montmartre — în ce condițiuni dureroase poetul își tira în mijlocul Parisului existența sa deplorabilă, după părăsirea închisoarei de la Reading. Celebritatea de odinioară nu-l mai ajuta întru nimic,—iar infamia cu care fusese înfierat nu-i îngăduia o clipă de odihnă și de reabilitare socială.

Atunci cei cîți-va prieteni ce-i rămăsese credincioși l'ar fi ajutat să execute proiectul unei morți înainte de vreme, unei dispariții prin interpunerea unui alt mort, dat drept Oscar Wilde. Muribundul în chestiune ar fi fost adus în camera de hotel de către artista Sibyl Sanderson, artista odinioară populară prin talentul și frumusețea ei.

Aceasta a povestit-o Jules Patuel, camerierul hotelului și unul din puținii „intimi" ai nefericitului poet. Intr'o zi Wilde l-ar fi abordat ast-fel:

— Crezi tu, Jules, că un om poate învia din nou? Crezi că se poate transforma într'un alt om?

— Poate; dar inema rămîne aceeași.

— Pentru mine—urma poetul—singurul mijloc de a putea trăi este—să mor...

Tot Petuel a povestit că după ce Wilde fusese greu bolnav l'a văzut, la 26 Noembrie, eșind din odaie, sănătos. Ii dete lui Patuel cîți-va lei:

— O mică amintire de la mine.

— Vă întoarceți curînd? îl întrebai.

— Doamne, Jules, mă întrebi lucruri la care nimeni în lume n'ar putea răspunde.

Pe la oarele 11 noaptea, mă încrucișa pe scară cu o doamnă voalată care se trudea să urce pe scară un om ce părea foarte bolnav și avînd fața învălită de un guler de bolnav.

— D. Wilde e foarte bolnav, îmi zise ea. Vreau să-l duc pînă în camera sa. N'am nevoie de nici un ajutor...

Dar legenda o fi o simplă legendă, cu toată intervenția „damei voalate". Sibyl Sanderson e moartă și-i se pot atribui multe. Prietenul lui Wilde, englezul Robert Soss a făcut acum un an o detaliată povestire a înmormîntării poetului în cimitirul Montmartre. Am reprodus o la timp și o credem mai autentică de cît povestirea romantică a unei substituiri.

E drept că ar avea mult farmec o legendă ca aceasta: obijduitul poet Oscar Wilde trăind unde-va, netemut și neocolit, nesupărat de nimeni și—poate—producînd încă scînteietoare pagini de literatură în schimbul dreptului pe care l'a cucerit prin o moarte simulată: dreptul de a exista — după dispariție...

Redion

Chemotherapia și „606" *)

Conferință ținută de d. dr. Burștin la Societatea medico-farmaceutică în ședința de la 25 Noembre a. c.:

Idealul Chemotherapiei este *sterilisatio magna*, care tinde la exterminarea parasiților și la vindecarea boalei dintr'o singură lovitură medicamentoasă, sau în limbagiul lui Ehrlich, printr'un singur *ictus immunisatorius*, evitînd tratamentul în etape sau intermittent-chronic, în ale cărui intervale, parasiții pot deveni refractari în contra medicamentului sau în contra unei anumite doze; sau bolnavul poate deveni suprasensibil, precum se întîmplă nu tocmai rar în practica de toate zilele Medicamentul va fi cu atît mai preferabil, cu cît mai mică va putea fi doza curativă în raport cu doza toleratăă, adică cu acea din limita toxicității, ceia ce autorii găsesc tocmai la „606", care apare deci și din acest punct de vedere ca tipul cel mai perfect de pînă acuma, relativ la Atoxil, Arsacetin și chiar Arsenophenylglycin.

Primul pas în aplicarea Chemotherapiei la Spirillosele omenești era, după experiențele reușite ale lui Hata la șoareci și șobolani, Prof. Iulius Iversen la Petersburg, care a aplicat o în contra febrei recurente în Spitalul Botkin. El a început cu Atoxyl, apoi a urmat cu succes mai mare, cu Arsacetin (52 la sută vindecări complecte) și în sfîrșit anul trecut cu „606", unde prin o singură injecție de 0,20—0,36. dispare Spirochaeta lui Obermeier din sînge după 10 ore, temperatura cade sub normă fără Collaps, dar cu transpirație profusă, astfeliu din 55 cazuri din mică epidemiă a anului trecut, 50 cazuri sînt definitiv vindecate (92 la sută) și 5 prezintă o mică recidivă. Iversen încheie raportul respectiv în modul următor:

„După ce am reușit, prin introducerea infuziunei intravenoase a înlătura totalminte modul dureros al aplicațiunei noului medicament, posedăm astă-zi în Dioxydiamidoarsenobenzol un remediu, care cu siguranță matematică e în stare a nimici Spirochaetele febrei recurente în sîngele viu, fără a face vre-o daună gazdei, cea ce demonstrează cu efectul său măreț faptul unei *Therapia sterilisans magna* efective și prin aceasta promite *Chemotherapiei* o desvoltare splendidă. Incurajat prin acest referat și alte comunicări la fel, Ehrlich preconisă apoi aplicarea remediului și în contra altor spirilose, și anume în contra *Syphilisului*, al cărui agent specific e după descoperirea epocală a lui Schaudinn și Hoffman în 1905 *Spirochaeta pallida*.

Terenul a mai fost bine pregătit și prin alte descoperiri, acea a lui Metschnicoff și Roux, că Syphlisul e inoculabil la maimuțe, șimpanzeu și Gorila, și prin serodiagnosticul lui Wassermann.

Această triadă formează, precum se știe, baza tuturor cercetărilor ulterioare cu remediul în chestiune la aproape 15000 cazuri, dînd naștere unei literaturi imense, depuse în cărți, broșuri și nenumărate articole de jurnale medicale și extramedicale cu o sumedenie de *pro* și *contra* ne mai pomenită, precum s'a zis, mai la nici un remediu de pînă acuma. „Ubi est veritas?" întrebăm cu Pontiu Pilat.

Se citește, se observă, am urmărit și eu la Berlin și Frankfort o sumă de cazuri, au urmărit și alți colegi, dar punctul pe i cine-l pune cu siguranță?

Din capul locului trebuia să punem o surdină așteptărilor noastre, avînd în vedere în diferența nu tocmai mică relativ la comportarea biologică între *spirochaetele febrei recurente* și cele ale *Syphilisului*.

Pe cînd cele dintăiu se găsesc tot de-a-una în timpul paroxysmului în circulațiune, celelalte migrează numai odată poate în pîlcuri mai însemnate prin circulație, și ocupă mai mult capilarele țesutului conjuctiv al organelor, în cît jetul imunisator nu le nimerește tot de-a-una imediat și poate deci perde din energia sa pînă ce ajunge în interiorul organelor. Afară de aceasta se mai opun aci, cum voi arata mai jos, și alte fenomene idealului unei sterilisațiuni în stil mare; dar să complectez mai întăiu silueta istorică. Primul care a primit sarcina, să exprimenteze „606" la Syphilisul uman era *Prof. Alt* la Uchtspringe (Marca), care a dat referate foarte încurăjătoare, După el

*) Vezi începutul în No. de eri.

au fost Wechselman, Michaelis, Neisser Zeissl, care de care mai entuziasmat, Buschle, Fischer, Finger. aduc o notă disarmonică în acest acord, apoi foarte mulţi autori; la noi în ţară au contribuit prof. Marinescu şi Mezincescu la explorarea ştiinţifică a chestiunei. A intra în cazuistica suprabogată de 15000 cazuri n'ar fi o imposibilitate materială, ci de sigur şi de prisos, fiind citite şi cunoscute de toată lumea medicală, dar şi din cazurile, pe care le-am putut urmări eu însumi la Berlin şi Frankfurt, pot spicui numai în mod ocazional şi numai din cele mai instructive, din care s'ar putea deduce întrucîtva, ce se poate aştepta de la remediu şi unde sunt limitele eficacităţii sale.

Cea mai banală pretenţie, care se pune încă din timpurile lui Hypocrat ori cărei medicaţiuni, este:

I. *Primum non nocere.* Ei bine în cazurile urmărite de mine în clinica Wechselman — mult peste 100 — n'am putut observa nici un singur coefert displăcut, chiar după introducerea dozelor masive, şi aceasta la diferite vîrste. Cele cîteva cazuri mortale din literatură şi-au găsit explicaţia neîndoelnică în degeneraţiunile prea avansate ale sistemului nervos şi circulator ale bolnavilor, afară de un singur caz din *Iena* cu laringită gumoasă, care pare a fi rezultatul unui choc provocat prin medicament pe calea reflectorică. Poate ar fi fost soluţiunea hyperacidă sau hyperalcalină, certitudine nu există în cazul acesta. Dar faţă cu aceasta, invoacă Ehrlich, cele *80 de cazuri mortale* din literatură, care au fost produse prin injecţiuni cu *huile grise.* Precum am zis eu n'am observat o astfel de întîmplare nenorocită.

1) Ba am observat un moşneag de 85 ani, care a suportat injecţiunea cu „606" foarte bine, aproape fără nici o reacţiune locală sau generală.

2) Am văzut sugari suportînd foarte bine, remediul, se 'nţelege în dosă corespunzătoare vrîstei.

3) N'am observat tulburări sensoriale dacă acele n'au existat de mai înainte, nici la nervul *optic*, nici la cel *acustic*, atrophiile acestor nervi fiind a priori respinse de tratament, pe cînd neurita luetică s'a ameliorat ceva mai puţin keratita parenchimatoasă, probabil din cauza circulaţiunei nefavorabile ale acestei membrane.

4) N'am observat tulburări în sistemul circulator, afecţiunile cardiace, în special anghina pectoris şi anevrizmele fiind a priori excluse.

5) Am observat însă în mai multe cazuri o *reacţiune locală* după injecţia, care a constat intr-o infiltraţie mai mult sau mai puţin dureroasă, şi mişcări febrile, cîte odată destul de mari, dar nici odată o hypertermie excesivă.

6) Am mai observat in puţine cazuri o *dysurie* pasageră, şi în mai multe *coryza* cu *conjunctivită*..

7) Am mai observat în 3 cazuri o *paresă a peroneului*, care a ţinut mai multe zile Aceşti bolnavi au fost injectaţi în regiunea fosieră, şi

8) Am văzut in unele cazuri şi o reacţiune generală, ivită a doua sau a treia zi după injecţie, care a constat într'o accentuaţie mult mai vie a eflorescenţelor secondare, ca expresia unui proces inflamator energic şi e cunoscută sub numele de *reacţiune Iarisch Herscheimer.*

Erlich opinează, că aceasta e rezultatul aplicării unei *doze subtherapeutice*, care a gîdilit numai paraziţii, fără a-i nimici, şi recomanda o a doua injecţie fără întîrziere, Wechselman vede în aceasta o *expresie biologică* a Spirochoetelor, din care se eliberează o sumă de *endotoxine*, şi pune deci în astfel de cazuri un prognostic infanst, relativ la repegiunea vindecării, şi *o limită a eficacităţii remediului*, bazată pe natura, sau pe proprietăţile unei anumite rase de Spirochaete.

Aceasta oglindeşte, cred, întru-cîtva gradul nocivităţii remediului, cum se aplică astăzi, nefiind încă stabilite în mod definitiv nici dosagiu, adică quantumul miligramelor pentru fiecare kilogram al bolnavilor de diferite vîrste şi sexe, nici technica, de care va mai fi vorba, şi se poate, că la o technică mai desvoltată să se poată întrebuinţa fără stricăciune doze mult mai masive, deci mai sigure, decît astăzi.

In tot cazul, pretenţia *inocuităţii* pare a fi şi acuma — cu mici excepţiuni — satisfăcută, şi putem crede, că *Hallopeau* a avut dreptate, că şi-a revizuit în timpul din urmă *părerea exagerată despre toxicitatea remediului.*

(Va urma)

STRUNA ZILEI

OM SUSPECT

S'a arestat la siguranţă individul Gheorghe Chibrit.

Ştire.

Spre a fi cu el în... siguranţă
Din ochi să nu-l slăbiţi de loc;
Trataţi-l cu delicateţe,—
De l supăraţi, se face... foc!

Discursul d-lui Take Ionescu

Iată în rezamat, discursul d-lui Take Ionescu rostit eri la Cameră, în chestie personală:

Iau foarfe rar cuvîntul în chestie personală. Un om politic este des atacat şi nu poate lua drept chestie personală ori ce acuzaţie i se aduce.

D. Delavrancea însă a vorbit de un fapt precis, asupra căruia vreau să dau explicaţii.

D. Delavrancea m'a întrebat cu ce drept am atacat proectul dregătoriilor, atunci cînd am iscălit acel proect. Dacă ar fi întrebat pe d. Carp, în ce împrejurări mi-am dat iscălitura, nu mi-ar mai fi pus întrebarea.

După faziune. venise partidul liberal care proecta o serie de reforme. Atunci s'a produs o primă neînţelegere între mine şi d. Carp. Am avut convingerea că partidul conservator trebue să colaboreze cu liberalii la reforme. Am fost suspectat atunci, şi partidul s'a arătat protivnic ideei de conlucrare. Partidul a fost de părere să alcătuiască un program în care să se arăte ideile sale.

Eu n'am fost consultat nici odată asupra constituirei acelui program, atît era de mare armonia în partid.

Intr'o zi, în ajunul adunărei comitetului executiv, cînd programul fusese deja la gazeta oficială, mi s'a adus acasă programul; în el nu figura Casa rurală.

In comitetul executiv de 40 a fost o discuţie foarte vie, căci nu înţelegeam eu să primesc un program fără să-l discut. Atunci am părăsit adunarea comitetului.

S'a trimis apoi după mine la Galaţi, să mi se spună că îmi asum o prea mare răspundere.

M'am întors şi am obţinut să se introducă casa rurală în program. Apoi am iscălit programul, după ce juriştii partidului se pronunţaseră pentru constituţionalitatea reformei dregătoriilor, deşi eu eram de părere că nu e constituţională. N'a trecut însă o zi să nu repet d-lui Carp că, deşi am iscălit proectul dregătoriilor, el nu se va putea aplica.

— Nu pot renunţa la el, mi-a răspuns d. Carp, căci urmăresc de 20 de ani realizarea lui.

D lor, dacă timp de 20 de ani, d. Carp n'a putut să-şi realizeze proectul, e un semn aceasta că are o meteahnă.

Mi s'a spus apoi că în jurul meu prietenii mei au întins un zid chinezesc. D-lor nu sînt închis în nici un zid chinezesc. La hotărîrea mea din Ianuarie 1908 nu m'am consfătuit cu nimeni de cît cu mine. Era o chestie întreagă de doctrină, care mă despărţea de d. Carp. Nu vedeam atunci de cît două alternative: ori să mă retrag din viaţa politică ori să fac ceea ce am făcut

N'am urmărit şefii anticipate. N'am fost nici odată egoist, n'am alergat după ambiţii deşarte. La 1907 marea majoritate a Senatului şi a Camerei a venit la mine şi m'a rugat să mergem la club să mă proclame şef. Aş fi avut atunci şi dreptul istoric şi protocolul, dacă primeam. N'am primit, pentru că am crezut că în primăvara răscoalelor nu e bine să ne gîndim la noi.

Am voit atunci să mă retrag din viaţa politică. Aveam şi eu dreptul să mă odihnesc după atîtea lupte. Dar 1907 mi-a produs o emoţie adîncă, de care e moda acum să se rîdă prin saloane.

N'am crezut atunci că aş face bine dacă m'aş retrage. Mi-am zis că pentru binele ţărei trebue să intru în luptă. Mi-am zis că ţara are nevoe de un organ democrat a căruia deviză să nu fie numai „totul pentru ţară" ci şi totul prin ţară".

Omul poate fi învins. Fără luptă însă, nu. Invins, da; sinucis, nu.

Cînd eram atacat pe tema asanărei moravurilor, păstram pentru d. Delavrancea şi amicii săi o casă în care să se poată adăposti. şi în care se simt acum foarte bine. Cred că şi acum, făcînd ceea ce fac, lucrez la o operă pentru care odată îmi vor fi recunoscători.

Mă întreba d. Delavrancea dacă în partidul conservator am simţit vre-o preventie aristocratică. Răspund: la început nu; mai pe urmă da. In 1905 la discuţia mesajului, junimiştii ne atacau cu furie şi ne despărţeau în două: în reprezentanţi ai tradiţiei istorice şi în oameni cari nu reprezentau tradiţia istorică a partidului conservator. Aceştia eram eu, d. Vlădescu şi d. Badareu. Motivul aparent era că noi fuseserăm şi în alte partide. Dar d. Marghiloman n'a fost liberal? Dar d. Carp n'a tratat cu Ion Brătianu?

Care era legătura tainică între mine şi ceilalţi doi miniştri neconservatori? Am simţit o foarte bine atunci. Chiar în majoritate erau unii cari votau cu noi, dar oftau cu opoziţia. Am simţit lucru acesta şi atunci am vorbit despre chestiunea aceasta într'un discurs.

De aceea pot răspunde d-lui Delavrancea: Simt răspuderea adîncă a celor ce am făcut şi simt că am făcut ce eram dator.

Iată de ce am ridicat chestia constituţională şi de ce vom ridica-o în toate oraşele. Chestiunea numărului? Da, chestiunea numărului. Chiar de va fi să pier în această luptă, eu vreau să dovedesc că indicaţiile corpului electoral înainte de alegeri sînt lucruri de care trebue să se ţină seamă. (Aplauze).

Marşul funebru şi moartea lui Chopin

Vrea cineva să cunoască geneza acestei pagini sublime? Unul din prietenii pictorului Ziem o istorisi, într'o zi, unui redactor de la „Gaulois"..

„Era în 1839. Intr'o seară pictorul Veneţiilor strălucitoare adunase la el, la Paris, pe unii din prietenii săi, printre cari un tînăr palid, cu trăsături expresive, cu ochiul inspirat. Ziem se aşeză la piano,—şi degetele sale rătăciau neglijent pe clapele de ivoriu, în timp ce, în înecătorul miros de pipe, oaspeţii săi începuseră o discuţie artistică.

Deodată tînărul cel palid, pînă atunci visător şi tăcut, se sculă brusc. Cu un gest nervos dădu la o parte pe Ziem, se aşează pe taburet, şi improvizează ceva care semana cu un lung suspin, cu un plîns funebru, lent, sfîşietor, şi de cel mai tragic efect. Notele sburau sub degetele febrile ale executantului, a cărui privire era pierdută într'o sublimă reverie. Şi în tăcerea nopţii, la lumina tremurătoare a luminărilor, acele note păreau că ies dintr'o prăpastie misterioasă şi adîncă.

Chopin improvizase genialul seu „*Marş funebru*".

Boala de piept urmărea din nenorocire pe Chopin; plecă în insula *Majorque*, şi acolo îşi improviza *Preludiile* sale.

Intors la Paris cîntă înaintea regelui Louis-Philippe, apoi îşi reluă viaţa zdruncinată, dînd numeroase lecţii, producîndu-se fără încetare în saloanele mondene. Se poate spune că anul 1844, a fost una din ultimele raze de soare cari au luminat existenţa incomparabilului virtuos, căci în curînd tatăl seu moare, şi la rîndul seu, dulcele visător se îndreptă şi el spre mormînt...

*

I s'a istorisit moartea sa mişcătoare: pictorul Barrias a imortalizat chiar această scenă supremă, în timpul căreia Chopin, dîndu-şi ultimul suspin, e legănat de vocea melodioasă a compatriotei sale, contesa *Delphine Potoska.*

Aceasta adunîndu-şi toată energia, cîntă una din ariile preferate ale lui Chopin: „*Béatrice di Senda*" de Bellini. La 17 Octombrie 1849, ilustrul pianist s'a stins încet în apartamentul seu din piaţa Vendôme, în mijlocul durerei prietenilor sei devotaţi, dintre cari prinţesa Czatoryske, Guttmann şi Franchomme.

Chopin a lăsat un gol imens în lumea muzicală; funeraliile sale au fost celebrate solemn, la biserica „Madeleine" şi i se execută, conform ultimilor sale voinţi, *Requienul* de Mozart, a căruia soluri au fost cîntate de Doamnele Viordat şi Castellan, sub direcţia lui G. Meyerbeer.

Cînd corpul fu întrodus în biserică şi cînd orga ţinută de Lefebure Wély, intonă primele note din „Marşul Funebru", compus de Chopin însuşi, în friguri cuprins e auditorul de elită care umplea edificiul şi mai mult de o lacrimă umezi ochii fie-căruia..

Astăzi Chopin se odihneşte în cimitirul Père-Lachaise, dormind ultimul seu somn în Franţa însă şi sub pămîntul polonez care îl aduse din Varşovia, şi cu care îi se acoperi sicriul.

Petru T. Gideiu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Mişcare! Avem oare cîte ceva de învăţat din întîmplarea,—pretutindeni cu mirare înregistrată — insuccesului şezătoarei literare în oraşul nostru?

Neaparat că avem. Şi poate chiar multe s'ar putea învăţa din această mică aventură comercială-literară, de două ori încercată, de două ori amînată.

Se pare că Iaşul, oraş al literilor cu deosebire, oraş cu tradiţie culturală e, prin natura lucrurilor, mai puţin curios de a cunoaşte — pe scenă — acea interesantă specie socială care se cheamă „scriitori".

Mai curînd oraşele mici, oraşele de a treia mînă, acolo unde oamenii nu au prilejul de a vedea în toate zilele, pretutindeni, pe stradă, în pieţe, în cafenele — scriitori, acolo reuşesc mai degrabă încercările de a organiza şezători. Dovadă că în Bucureşti societatea scriitorilor *n'a* organizat matinee, iar în a doua capitală — încercarea dă greş.

Fireşte sunt şi alte motive cari ar explica insuccesul. Dar în rezumat credem că societatea scriitorilor va trage concluzia că, în definitiv, rolul literatului este de a comunica prin ajutorul publicităţii cu massa cetitorilor; de a sta locului, la masa lui de lucru, — iar nu de a fi în perpetuă mişcare, şi a se expune bănuelii că ar alerga după alte succese de cît cele propriu zis literare.

*

In cursul săptămînei viitoare va fi o mică premieră la teatrul naţional se va juca „Nevasta lui Cerceluş" comedie într'un act de P. Locusteanu. In aceeaşi seară se va juca pentru a doua oară „Fericirea casei" de Hennequin traducere de C. Ionescu.

*

In contra aşteptărilor, premiul „Academiei Goncourt" n'a fost acordat cusătoresei Marguerite Audoux—autoarea romanului „Marie Claire", ci unui institutor, Louis Pergand autorul unui volum „De goupil à margot"—istorioare din viaţa animalelor.

E un incepător modest, un om sărac, —pe cînd cusătoreasa Audoux a cîştigat o celebritate repede, graţie acelei academii.

*

Profesorul Ehrlich a ţinut o nouă conferinţă pentru medici arătînd că pe temeiul celor 20—30 de mii de experienţe se poate afirma că 606 este cel mai eficace mijloc din cîte există contra sifilisului. La 25000 injectaţi s'a înregistrat un singur caz de atrofie a nervului vederei, dar şi în acel caz pacientul mai fusese tratat cu alte preparate arsenicale. Despre vr'un caz mortal nu se poate vorbi.

*

Un ziarist din Copenhaga a obţinut un interview cu Nansen în chestiunea descoperitorilor polului nordic. Pe Cook—zice el—nu l'a luat nici odată în serios. In schimb crede că Peary a fost cel dintăi care în adevăr a atins polul. Despre Roald Amundsen crede că e foarte capabil şi că dacă are norocul să sjungă la polul sud, va cîştiga destui bani apoi ca să poată explora şi polul nordic.

*

Pentru seara de 16 Decembrie se anunţă un mare spectacol la teatrul naţional. Se va juca pentru întăia dată *Avarul* de Molière şi în aceeaşi seară premiera *De ziua mamei* piesă într'un act de N. Sadoveanu.

*

Numărul ultim din „Deutsche Medizinische Wocheischrift" conţine nu mai puţin de şase studii asupra rezultatelor tratamentului cu 606 semnate de profesori şi şefi de spitale din Germania.

*

La Berlin s'a fundat o societate pentru ajutorarea surdo-muţilor.

*

La Agram s'a interzis tratarea bolnavilor cu 606 în practica privată. Se permite experimentarea numai în spitale şi în clinici,—probabil de teama abuzurilor şi contrafacerilor.

INFORMATII

❑ *D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator democrat din Iaşi, sunt rugaţi a se întruni Joi 2 Decembrie la orele 5 jumătate p. m., în localul clubului, la ordinea zilei fiind chestiuni importante de discutat.*

❑ Concursul pentru ocuparea postului de medic primar, la spitalul sf. Spiridon, în locul rămas vacant prin moartea d-ruiui C. Bottez s'a amînat pentru ziua de 15 Ianuarie c.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de medicină se va întruni în astă seară, spre a alege doi membri în comisiunea de examinare, pentru postul de medic de la spitalul din Tg. Frumos.

❑ Ministerul de războiu a dat următoarea decizie relativ la stabilirea numărului unelteloi portative de infanterie, modul lor de reparaţie, portul lor şi cu privire la administraţia în general a acestor unelte.

Numărul şi felul uneltelor unei companii de infanterie va fi cel următor: lopata individuală, tîrnăcopul de săpat, securea sau toporişea, cosorul cleştele de tăiat sîrmă.

❑ Ministerul de război a trimes comandanţilor de trupe, un ordin circular, prin care pune în vedere ca absenţele ofiţerilor să fie înscrise în memoriile respective.

Se mai pune în vedere, că fie-care ofiţer va fi obligat, cînd îşi va regula drepturile la pensie, să producă un certificat, indicînd numărul exact al absenţelor, congediilor şi permisiilor, ce le-a avut în timpul cît a servit în armată. Aceste certificate vor trebui să fie eliberate de comandantul ultimului corp unde a servit.

❑ Invăţătorul Gh. Dimitriu de la şcoala din Hermeziu, va fi scos la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie viitor.

❑ Proba orală pentru seria a doua a candidaţilor la examenul de capacitate, pentru magistraţii stagiari, a fost fixată pentru zilele de 9, 10 şi 11 Decembrie.

❑ Se aducs la cunoştinţă că după îndemnul numeroşilor vizitatori, vor fi date în fie-care Duminecă două matineuri în sala Circului Sidoli (Cinematograful Pathé-Frères)

Primul matineu începe Duminecă la 2 ore ziua—al doilea matineu Duminecă la 4 jum. ziua.

Programul va fi compus tot din patru părţi mari ca şi în trecut şi preţurile locurilor rămîn aceleaşi.

In fie care Sîmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

La matineul de Sîmbătă se reprezintă primul program nou la matineurile de Duminecă al doilea program nou.

❑ Locuitorul Costache Zaharia din Holboca, care s'a împuşcat eri din imprudenţă, a fost internat în secţia d-lui dr. Sculy.

Starea sa e gravă, de oare ce glontele l'a lovit deasupra ochiului stîng.

❑ Comitetul secţiunei de industrie casnică a muzeului comercial, înfiinţat pe lîngă ministerul de industrie şi comerţ a adresat următoarea circulară mănăstirilor de călugăriţe, de călugări din ţară cari se ocupă cu această industrie:

Ministerul industriei şi comerţului a înfiinţat un muzeu industrial şi comercial cari cuprinde o secţiune anume pentru industria casnică

In acest muzeu se expun spre vînzare deosebite obiecte ca: cusături, scoarţe mozaicuri, pînze şi altele.

Această secţiune este pusă sub conducerea unui comitet alcătuit din d-nele Lidia Filipescu, Elisa Brătianu şi Alexandrina Gr. Cantacuzino, cari vor da informaţiuni şi sfaturi asupra modului de lucru, pentru ca obiectele trimise să fie pe placul publicului şi să se vîndă cu mai multă uşurinţă.

Ştim că în mănăstire maicile se indeletnicesc cu deosebite cusături, ţesături, obiectele lucrate însă de obiceiu nu le pot vinde de cît atunci, cînd vine cîte un vizitator, de aceea credem că este în interesul maicelor să trimeată la muzeul ministerului de industrie obiectele ce ar avea de vînzare, insoţindu-le de numele trimiţătoarei, mărimea sau întinderea obiectelor cu toate lămurile precum şi preţul ce se cere pentru ele. La fixarea acestor preţuri, vă facem cunoscut că, e în interesul fie căruia să ceară cît crede că se poate plăti pentru ca aceste preţuri să îndemne publicul la cît mai dese cumpărări.

Obiectele se vor trimite pe adresa muzeului industrial şi comercial din ministerul industriei şi comerţului Bucureşti.

Imediat ce se vor vinde obiectele se vor trimite şi banii.

❑ Ministrul de instrucţie a trimis diriginţilor de şcoli rurale o circulară prin care le atrage atenţiunea asupra şcoalelor de agricultură şi de meserii, înfiinţate de la 1901 incoace.

Scopul acestor şcoli este de a da putinţă fiilor de săteni, absolvenţi ai cursului primar. ca pe lîngă o învăţătură mai desvoltată, a-i deprinde şi cu diferite meserii ce le pot folosi în viaţa de toate zilele.

Sătenii, spune circulara, îşi îndreaptă copii spre şcoli secundare, cari pe lîngă că silesc pe elevi să-şi schimbe felul de viaţă, cer şi timp îndelungat şi sacrificii materiale însemnate.

Diriginţii de şcoli sunt deci obligaţi, ca ori de cîte ori au ocazie, fie pe la cercurile culturale, sau la conferinţe, şezători, etc. să sfătuiască pe părinţi să-şi îndrumeze copii spre şcolile de agricultură şi de meserii arătîndu-le folosele ce pot avea după terminarea acestor şcoli.

❑ Tragedia din Bizanţ este titlu unui mare film de artă, ce se cuprinde în noul program, ce începe în astăseară la cinematograful „Union" de la Coloseul Bragadiru, în care apar celebrităţile parisiene:

D-rele Delvair şi Greuxe şi d-nii Guilhene şi Dorival. Acest film, ne redă o serbare în palatul imperial, cu care ocazie împărăteasa îşi manifestează dragostea pentru Mihail de Calaphate. Acesta însă întreţinea relaţii de dragoste, în ascunus, cu Xenia, frumoasa cameristă a împărătesei Xenia primeşte ordin de a întroduce pe Mihail în apartamentele împărătesei şi Imparatul îi surprinde pe amîndoi; Imparatul e asasinat apoi din ordinul împărătesei şi Mihail este proclamat ca împărat. Peste puţin, împărăteasa surprinde pe Mihail cu Xenia şi ea este condamnată la surghiun la călugărie, ea e apoi eliberată de popor şi Mihail cu Xenia de frica poporului se refugiază într'o mînăstire.

Noul program mai cuprinde: Neapoli, vederi de pe natură, modernul Cendrilon, interesantă comedie; muzeul suveranilor, superb tablou artistic; boroboaţele unui fecior, comedie, dobitocescu la pescuit etc. etc.

DIVERSE

— O permisie de 5 zile a fost acordată d-lui Iordăchescu, şeful brigadei de siguranţă din Iaşi.

— Pe ziua de astă-zi au fost chemaţi pentru serviciul de gardă, un nou schimb de soldaţi din contigentul 1909.

— Prefectura judeţului va înainta ministerului domeniilor, un tablou de întinderile sămănăturilor de toamnă.

— Ministerul de interne a trimis prefecturii judeţului suma de 500 lei, pentru a se distribui următorilor locuitori, cari au suferit pagube de pe urma incendiilor: Iacov Matcu, din comuna Aroneanu 150 lei; Dumitru Muscalu idem, 150 lei; Vasile Chişcăi din Bivolari. 150 lei şi Vasile Beriboi din Miroslava, 50 lei.

❑ *Medicale.* — Tratamentul Erlich-Hata-606.

Dr. Adrian Romanescu, Huşi, informează numeroasa sa clientelă că aplică noua metodă therapeutică contra siphilisului cu preparatul Erlich Hata 606, avînd la dispoziţia celor interesaţi un număr suficient de doze.

Ultime INFORMAȚII

❑ *In sfîrșit d. Stelian și-a făcut gustul, pentru a-și încorona opera sa nefastă. După atîte tergiversări în chestiunea demisiunii d-lui Mimi, procurorul general din localitate, după ce a făcut prin presă o atmosferă meschină; a obținut demisia procurorului general pe ziua de 1 Decembrie.*

Și doar, d. Mimi a fost trimis, în înaltul post ce a ocupat pînă astăzi, ca persoană de încredere a ministrului. Se pare însă, că d. Mimi și-a luat rolul în serios, ceea ce, evident, nu a putut plăcea d-lui Stelian, și astfel înregistrăm demisiunea celui dintâi.

Cine va fi acela, care să primească postul vacant, în condițiunile în cari înțelege d. Stelian să funcționeze un procuror general?

❑ *Se afirmă că d. Al. Marghiloman ar fi chemat la București, pe d. Matei Cantacuzino, spre a'l consulta asupra situației locale.*

❑ **Toți membrii partidului conservator democrat din orașul Huși și județul Fălciu au fost invitați în adunare generală în saloanele clubului din Huși pe Luni 6 Dec. a. c. oarele 2 p. m.**

Această întrunire va fi prezidată în persoană de d. Al. A. Badareu, președintele activ al partidului conservator-democrat din jud. Fălciu

Se vor discuta chestiunile politice la ordinea zilei, cum și se vor admite noi înscrieri de membri.

❑ D-na Coralia Xenopol-Riria a primit din Tokio, de la familia președintelui Senatului japonez d. Renakiki Vatanabe, mai multe rulouri de hîrtie de poștă.

Hîrtia de poștă japoneză este trasă în fâșii lungi de 20 de metri și împărțită prin linii în coli de 60 c. m. pe care le desprinzi și întrebuințezi la scris, printre florile frumoase de care sunt ornate. După aceea învîrți coala desprinsă într'un rulou pe care îl legi cu cu o panglică și îl trimiți la adresă.

Pentru scrisorile trimise prin poștă aceste rulouri se pun într'un fel de săculeț.

❑ D D. A. Xenopol a adunat pe lista d-sale până în prezent suma de 8000 lei. D. A. D. Xenopol va urma mai departe cu încasările, până la 15 Decembrie, cînd d sa va pleca la Paris, unde urmează a ține o comunicare la „Academia știinților morale" din Paris asupra: „Postulatului psihologic" — o chestiune de mare importanță pentru constituirea științifică a psihologiei, istoriei și sociologiei.

❑ Astă-zi s'a întrunit la ministerul instrucțiunei publice, consiliul general al instrucției, secția învățămîntului profesional.

❑ In ziua de 6 Decembrie se va serba la Fălticeni a 40-a aniversare de la înființare, a gimnaziului din acel oraș.

❑ La 4 Decembrie se va ținea la prefectura de județ și la ministerul de domenii, licitație pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

❑ Se pare eă de cîte va zile epidemia de scaslatină, a început să mai scadă în localitate.

❑ D. Gidei, inspectorul general al meseriilor a fost alaltă-eri în inspecție, în localitate.

❑ Serviciul sanitar al comunei se va muta în casele din strada Sărăriei, unde a fost institutul antirabic.

❑ Ministerul intrucțiunei a mai declarat vacante: 15 ore de matematecă, la liceul din Pitești; 5 ore l. romînă de la școala secundară de fete din Craiova; 15 ore istoria, 2 ore educație și o oră instrucția civică, de la aceiași școală.

❑ Tribunalul secția III-a a declarat în stare de faliment, pe comenciantul de blănuri S. Rapaport din strada Veche.

❑ In interes de servicu, subcomisarii Dolojan de la secția V-a și Bențea de la secția I-a, au fost mutați unul în locul altuia.

❑ Depozitul de recrutare și mobilizare al județului Iași, aduce la cunoștința ofițerilor de rezervă, care locuesc în raza districtului de recrutare Iași, și nu se găsesc încă înscriși în controalele districtului, să înștiințeze înscris până la data de 15 Decembrie 1910 despre noua lor adresă, corpul căruia aparțin, funcțiunea și retribuția lunară ce au.

Cei cari vor contraveni la aceasta, vor fi urmăriți și dați judecății consiliului de războiu, conform art 224 bis al a. c. p. m.

❑ Luni 6 Decembrie, va avea loc la Teatrul Național o reprezentație organizată în folosul „Cantinei școlare".

Se va juca „Floarea Pădurilor".

❑ D. Samuel Horovitz, căruia i s'a întîmplat regretatul accideni de tren în gara Focșani, acum cîte-va zile, se află în afară de ori ce pericol și peste cîteva zile se va înapoia în sînul familiei.

❑ **Universitare.**—Senatul universitar s'a întrunit eri la orele 5 jumătate.

In unire cu consiliul profesoral al facultății de litere a ales pe d-nii A. Philippide, I. Caragiani și I. Bărbulescu în comisiunea pentru cercetarea lucrărilor și titlurilor candidaților la catedra de limba și literatura latină, vacantă la facultatea de litere din Iași. Candidați sînt d-nii P. Mihaileanu și Xenophon Ghiorghiu,

Tot în ședința de eri se admite ca d-na Elena dr. Pușcariu să predee un curs liber de ophtalmologie.

Unit cu consiliul facultății de științi senatul universitar numește o comisiune compusă din prof. dr. Dragomir Hurmuzescu, I. Ralet și An. Obregia pentru a cerceta lucrările candidatului D. Bungheșeanu, la catedra de Fisică din București.

Se decide a se interveni la ministerul instrucțiunei pentru a înscrie în budgetul anului viitor sumele de bani necesare întreținerii seminariilor universitare.

— Vineri 3 Decembrie, ora 5 p. m. va avea loc colloquiul d-lui Aurel Zeuleanu, pentru abilitarea ca docent, în specialitatea dreptului civil.

Comisiunea se va compune din d-nii M. B. Cantacuzin, D. Alexandrescu, V. Dimitriu, I. Peretz și G. Tabacovici.

— Consiliul facultății de drept a fost convocat pentru ziua de 3 Decembrie, ora 10 dim.

— Au fost scutiți de a plăti taxele universitare d-nii: C. Stoian, Gh. Popovici. Gh. Pilat, P. Bacinski, A. Zega și Ioan Serafim.

— Concursul pentru bursa facultății de literé, specialitatea istorie, se va ținea ast-fel: Joi 2 Decembrie, 10—12 dimineața teză din istoria Antică, Vineri 10—12 din istoria modernă și Sîmbătă aceiași oră, o compoziție la romînă.

— D. M. Berceanu, plecînd la București, și-a suspendat cursurile pînă săptămîna viitoare.

— Decanul facultății de litere a convocat pe mîne Joi ora 5 jum., pe domnii profesori A. D. Xenopol, I. Caragiani, P. Rișcanu, Philippide și Ilie Bărbulescu, pentru a proceda la recomandarea unui suplinitor la catedra de Istoria filosofiei moderne și logică, rămasă vacantă prin trecerea d-lui P. P, Negulescu la aceiași catedră din Capitală.

— D. I. Ursu își va redeschide cursul la 3 Decembrie, ora 4 d. a.

— La seminariul pedagogic, d. Iulius Rich, va ținea azi o lecție practică din Istorie cu elevii clasei a VII mod. Critic va fi d. Pioneanu.

— Astă-zi de la 5 jum.—7 are loc în Aulă prelegerea publică a d-lui Ioan Găvănescul.

❑ Astăzi s'au redeschis toate clinicile de la spitalul Sf. Spiridon.

Cu ocazia sărbătorilor Crăciunului și anului nou, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, va da epistolă pastorală, către preoții și credincioșii din eparhia sa.

❑ S'a făcut cunoscut prefecturii de județ, că elevul Popescu Vasile, din școala de meserii a județului, a dispărut din internatul școalei în ziua de 28 Noembrie și pînă astă-zi nu s'a putut da dn urma lui.

❑ S'a acordat medalia „Bărbăție și Credință„ cl. I d-lui căpitan Dimitrie Enăchescu, fost comandantul companiei de jandarmi pedeștri cl. II și d-lui Ioan Horșan brigadir silvic la epitropia sf-lui Spiridon.

❑ In ziua de 30 Decembrie, se va ținea la prefectura județului licitație publică, pentru construirea a două poduri, unul pe șoseaua Borșa—Vlădeni și altul pe șoseaua Iacobeni—Vlădeni.

❑ Lucrările pentru construirea liniei ferate de la Mihaileni, care va lega rețeaua Dorohoiu cu granița Bucovinei, vor fi gata, probabil în Martie.

❑ **Sîmbătă 4 Decembrie, va avea loc la clubul conservator-democrat din Bîrlad, o nouă întrunire, în care se vor discuta mai multe chestiuni importante.**

❑ D. G. D. Șerban, casierul comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, a încasat de la „Adevărul" suma de 2000 lei, pe care directorul marelui ziar bucureștian i le-a trimis d-sale.

Acești bani se știe că au fost adunați de „Adevărul", în urma unui călduros apel făcut de d. A. D. Xenopol, pentru așezarea monumentului lui Cuza-Vodă, în piața Unirei.

Este cunoscut că „Evenimentul" a bănuit d-lui Xenopol, că prin „Adevărul" s'a adresat la evrei, pentru colecta banilor.

E adevărat, că între vre-o trei sute și mai bine de romîni, sînt și vre-o 20 evrei, cari s'au oferit singuri a contribui pentru înalțarea monumentului în piața Unirei. Era cu neputință ca străinii, cari ofereau obolul lor să fie respinși, întru cît era o subscripție publică.

❑ **D. Ion Gh. Tomșa, învățător la școala din Gura Idrici, județul Fălciu, a fost mutat la școala din comuna Roșieești.**

❑ **D-ra Elena Stătescu, institutoare, a fost numită directoare la școala primară de fete „Al. Lambrior", în locul d nei Elena Comarnescu.**

❑ **Am anunțat alaltă-eri, că pe teritoriul comunei Cotnari, la locul numit „podul lui Contăș", a fost găsit mort, locuitorul Ioan Marian, din Scobinți.**

Din cercetările făcute, reiese că numitul, după ce a chefuit la o cărciumă din Hărlău, cu mai mulți săteni, a fost omorît, cînd se reîntorcea spre casă.

Au fost arestați Gh. Grigorovici, primarul din Cotnari și Gh. Bolfan, ajutorul de primar din acea comună, asupra cărora sunt oare-cari bănuieli.

❑ **Au fost trecuți în poziție de rezervă intendentul Nestor Renț, de la corpul IV de armată, subintendentul Ioanid Ioan, de la acelaș corp; ad-torul cl. I Iosif Simionescu, de la corpul IV, Grigore Grințescu idem; Octav Erbiceanu, locotenent în rezervă din regim. 13 Ștefan cel Mare.**

Locotenentul I. Petrovici, fiind condamnat la 6 luni închisoare, a fost șters din controalele armatei.

❑ **Societatea de gimnastică organisează și anul acesta, în cursul ernii, patru mari serbări, din care, prima va avea loc în ajunul anului noi; a doua serbare și anume „Revelionul", va avea loc în aceiași zi, de la orele 10 seara înainte, a treia serbare va consta dintr'un mare „Bal costumat-mascat", care va avea loc în seara zilei de 5 Februarie, iar a patra serbare o serată dansantă, care va avea loc în seara de 5 Martie, și va consta dintr'un mare bal, cu care se va închide seria serbărilor pe iarnă.**

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare, a admis apelul procurorului tribunalului Tutova, făcut contra jurnalului acelui tribunal, care infirmase mandatul de arestare emis contra moașei Mirchia Rosenthal, inculpată că ar fi provocat un avort fetei Elena Gheorghiu, menținînd'o astfel arestată.

— Camera a respins cererea de eliberare pe cauțiune a inculpatei Maria Mihai Huțanu, trimisă în judecata curței cu juri din Suceava, pentru lovituri cauzătoare de moarte.

— Camera a admis apelul primului procuror al tribunalului Iași, făcut contra jurnalului tribunalului secția II-a, prin care se infirmase mandatul de arestare a lui P. Dorahă, pentru tîlhărie, menținîndu-l arestat.

— D. Romeo Obreja, absolvent al facultății noastre juridice, s'a înscris astă-zi în baroul local și mîine va depune legiuitul jurămînt.

❑ Cu toate că autoritățile din Rusia inierzisese fotografiarea sau cinematografiarea ceremoniilor înmormîntării marelui cugetător Lew Tolstoi, confiscînd chiar multe negative de instantanee, totuși trimisul special al Casei Pathé-Frères a reușit să înregistreze pe cale cinematografică cele mai principale vederi ale înmormîntării poetului-filosof. In noul program al cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care începe mîne seară Joi 2 Decembrie, aceste vederi ne vor fi exact redate.

Regele Lear, celebra tragedie a lui Shakespeare este de asemenea cuprinsă în noul program. E o splendidă adaptare cinematografică al cărei rol titular este încredințat marelui maestru Ermetti Novelli, cel mai mare artist dramatic al Italiei.

Fidel principiului de a vulgariza știința, cinematograful ne arată în noul său program: Păserile în cuiburile lor, sunt schițe însuflețite din viața intimă a păserilor. Apar înaintea noastră paserile acuatice cari trăesc în pașnică republică, lebeda sălbatecă construind cuibul pentru puii săi, care va servi de leagăn și de bordeiu etc. etc.

Și conducîndu-ne apoi prin misterele castelor indiene, cinematograful, indiscret de astă-dată, ne face revelări interesante, arătîndu-ne: moravurile și obiceiurile diferitelor secte, tetovarea adepților, rugi la arborele sfînt, adorafocului, templul de sacrificiu al lui Shiva, zeița Khali etc. etc.

Desperarea frînarului, scene dramatice,—Acuzat pe nedrept piesa teatrală cu actori distinși—Prince medic de serviciu, comedie cu admirabilul actor—Tîmpilă în serviciu la crucea roșie, comedie, Pathé Journal cu ultimile noutăți din lumea întreagă sunt de asemenea cuprinse în noul program care se închee cu apariția lui Dranem, care stîrnește hohote de rîs în music-halele Parisului. „Dranem își drege cismele" este comedia înscenată și jucată de celebrul comedian.

De Inchiriat sau de Vînzare

Casele mele din Iași strada Palade No. 8, sunt de închiriat s'au de vînzare, cu începere de la 26 Octombrie 1911.

Doritorii a se adresa la d. colonel Vrabie, strada Ralet, s'au la d. Cernătescu str. Păcurari, ori la mine proprietarul, în București.

Th. Crivăț

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

București 1 Decembrie

„Pester Lloyd" despre situația politică din Romînia

Buda-Pesta.—Ziarul „Pester Lloyd", publică un articol asupra situației politice din Romînia.

După toate aparențele, zice ziarul, în Romînia se pregătește o schimbare de regim. Guvernul liberal va pleca pentru a veni un guvern conservator. Liberalii au stîrnit mari nemulțumiri cu reformele lor agrare și administrative, ceia ce i-au făcut să fie înfrînți în alegerile parțiale.

In fața unor asemenea împrejurări, se pare că liberalii nu mai așteaptă rezultatul alegerilor generale, ci au hotărît să părăsească puterea.

Dar, adaugă ziarul, un guvern Carp va fi slab de la început, întru cît un mare număr din adepții partidului, l'au părăsit formînd un partid aparte, sub conducerea d-lui Take Ionescu, cel mai deștept și mai însemnat barbat de stat al Romîniei.

Eliberarea condemnaților din 1907

Giurgiu.—Cei 11 soldați din Stănești cari fuseseră condamnați în urma răscoalelor țărănești la doi ani închisoare au fost puși astă-zi în libertate.

In chestia foștilor miniștri bulgari

Sofia.—Foștii miniștri bulgari, dați judecății au sosit astă-zi în Sofia.

Fostul ministru de război care e cel mai grav acuzat amenință pe regele Ferdinand, declarînd că va face destăinuiri senzaționale care vor compromite mult pe rege.

Inundațiile din Spania

Cerbere. — Ultimile telegrame sosite aseară, vestesc că inundațiile continuă în Spania.

Mai multe case de aci, s'au prăbușit. Sunt și victime omenești.

In veche Castilie aproape toate comunicațiile sunt întrerupte.

CAMERA

București.—In culoare înainte de deschiderea ședinței să discută chestia succesiunei la guvern.

Foarte mulți dintre deputații majorității susțin că dacă schimbarea de regim să face, drептul de succesiune îl are numai d. Take Ionescu.

La deschiderea ședinței, s'a petrecut un incident putem zice, aproape fără precedent.

In lipsa d-lui Perechide, d. vice președinte Cociaș, dă citire răspunsului regelui la adresă. Pe cînd d. Cociaș citea pasagiul din răspunsul Suveranului, cu privire la regretele că se sfîrșește legislația, deputații din majoritate au izbucnit în hohote de rîs, așa că d. Cociaș a fost nevoit să agite de mai multe ori clopoțelul pentru a restabili liniștea.

Faptul a produs o vie impresie, și să comentează foarte mult.

*

Se ia în discuție apoi proectul legei sanitare.

In dosul băncei ministeriale, stau d-nii dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar și dr. Sion.

D. I. Lahovary, luînd cuvîntul, critică cu vehemență proectul.

SENATUL

București. — Senatorii s'au adunat foarte cu greu la ședința de astăzi.

D. Demetrescu-Agraru depune un proect de lege prin care absolvenții școalelor comerciale inferioare, să facă serviciul militar redus.

Se începe apoi discuția la mesagiu.

Manifestul tinerilor egipteni

Geneva.—Comitetul central al tinerilor egipteni a lansat un manifest către alegătorii englezi, prin care le atrage atențiunea asupra promisiunilor deputaților englezi relativ la drepturile egiptenilor. Tinerii egipteni se plîng în potriva politicei și administrațiunei comunale a Angliei și-și exprimă dorința ca Egiptul să devină un atat independent și neutral.

Tratativele cu ungurii

Buda-Pesta.—Contele Hedervary, primul-ministru, a declarat următoarele cu privire la chestia tratativelor de împacare:

„Eu nu mi-am schimbat nici părerile, nici atitudinea de la prima mea conferință cu fruntașii romîni. De atunci am avut mai multe convorbiri cu ei și sunt dispus să reiau tratativele pe baza salvgardărei Statului ungar".

Tulburările din Calcuta

Londra.— După ultimile versiuni, eri tulburările au reînceout la Calcuta.

Sunt numeroși morți și răniți.

Pedeapsa corporală în Rusia

Petersburg.—Directorul închisoarei din Krulew confirmă știrea că deținuților politici din închisoarea Gorn se aplică pedepse corporale.

Mai mulți deținuți au încercat să se sinucidă din această cauză. Trei și-au tăiat vinele, alți trei au luat opiu. Aceștia din urmă au încetat din viață.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu și pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineața și în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Cașcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc	pachetul	0.50

De asemenea aducem la cunoștința onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor și s'au pus în vînzare vinuri naturale noi și vechi din podgoriile proprii cu următoarele prețuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roș vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viță indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ținem a menționa că vinurile vechi se vînd și cu litrul și în sticle înfundate.

DOCTOR IN MEDICINA

Leon Polingher

DENTIST

Diplomat al școalei dentare din Geneva și practicant în diferite Cabinete dentare din Elveția.

Execută toate lucrările referitoare în arta dentară, după ultimele metoade științifice.

IAȘI — PIAȚA UNIREI No. 3 — IAȘI

(Deasupra Magazinului Ermacov)

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAȘI — Strada Bărboiu No. 6

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 83

Una Casă de vînzare. A se adresa la d. C. Chiriac. Str. Albineț 26.

Port altoae de vînzare la viile „Dealul Mîndrului" proprietatea d-lui F. Ciorapciu.

ELECTROLUL

care a început a'și cîștiga o bună reputație ca remediu foarte eficace contra mătreței și pentru creșterea părului, și-a și găsit dușmani cari vor să'l discrediteze.

Așa unii negustori puțini scrupuloși servesc clienților lor, sub numele de **Electrol**, diferite amestecuri ce sunt cu totul departe avea efectul acestui miraculos medicament.

Pentru a feri pe onor. public de asemenea pîcîleli, facem cunoscut că **electrolul** nu se află în depozit nicăeri aiurea de cît la **Farmacia Populară** din *strada Anastasie Panu, vis-á-vis de Hală (casele Petigrew).*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix"

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare

Tragerea la
15 Decembrie 1910

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
H. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Reumatism

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU Tecucu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 Litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg oriunde)

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

Voiţi să vă însuraţi?

Mai multe sute de doamne şi domnişoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanţi serioşi (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 43/100 şi fr. 1,144,328.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cu de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cu de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No 1176 Vineri 3 Decembrie 1910

In contra direcției vechi

Prin firea lor partidele conservatoare ies din circulațiunea mare și largă a ideilor nouă, căci ieșite din clase inguste și de sus, se cred deposedate de dritul lor istoric prin chemarea la viață a maselor mari populare. Noul regim din Franța a expropiat conservatorismul ca partid politic; în Anglia luptele politice nouă sînt chemate a sdruncina pe lorzi, și nu e mirare că și la noi în lunga domnie de 45 ani a Măriei Sale Regelui Carol, partidul conservator a fost minorizat prin participarea la guvernarea țării, numai o treime din timp, pe cînd liberalii au stat la putere două-treimi din timp.

Aceste sînt fapte indiscutabile.

Care să le fie explicarea? Să fie o vădită preferință a Măriei Sale pentru partidul liberal? Ar fi a face o injurie Coroanei. Mai de grabă privind chestia din punct de vedere al chemării partidelor în stat, partidul liberal răspundea mai bine noilor chemări în noul stat constituțional.

Conservatorismul romîn eșit din clasa îngustă a marilor proprietari teritoriali, și-a rîdicat în contră-i pe tot elementul tînăr boeresc adăpat la ideile timpului, care a format primul stat major al liberalismului romîn, cu nuanțe *mai demagogice* în Muntenia și *mai de stat* în Moldova; cum și pe tot elementul burghez chemat la viață prin statutul lui 2 Maiu și prin Constituția lui 1866 și 1884.

In unire cu aceste elemente liberalismul romîn a secundat opera lui Cuza-Vodă și pe cea a Regelui Carol. In fața marelor probleme personalitățile liberale deveneau umbre, punîndu-și vaza persoanei pe al doilea plan, față de cerințele politice.

Din contra conservatorismul plutea în atmosfera lescesului de personalități; și de la 1888 pînă astă-zi, în curs de 22 ani toată istoria lăuntrică a partidului conservator nu-s de cît apropieri, desfaceri, iar apropieri, iar desfaceri, pe chestiuni de persoane, isvorîte din instinctul de conservare de clasă, nu însă și din considerente generale ale intereselor mari ale țării.

Dar dacă statul major vechiu conservator, eșit dintr'un cerc ingust politic, pe cînd viața publică era restrînsă la mai puțin de jumătate de alegători, căți are azi col. II de Cameră din capitală, își frămîntă în sinul seu veleitățile personale cu răpuneri, cu întreceri, cu înmormîntări de clasa I, cu bisericuți aparte, lumea nouă care intra în viața politică și anume:

profesiile liberale înzecite în număr:
doctori;
ingineri;
avocați;
profesori;
apoi lumea meseriașilor și a comercianților;
apoi stocul de funcționari sporit de la 26,000 la 140,000 căți sînt astăzi;
apoi atîta țărănime mai răsărită;
micii cărturari ai orașelor;

toată această lume nouă în neputință de a încăpea în rîndurile partidului liberal a fost îndrumată în mare parte spre partidul conservator, întîiu că și cadrele vieții politice se lărgise și deci vechii descendenți ai clasei privilegiate nu le puteau umplea pe toate, și apoi și răsbaterea sus a elementelor mai destoinice în cărmuirea afacerilor publice, toate au făcut ca, plecînd de la 1892, apoi 1897, să se producă în cadrele partidului conservator acele lărgiri și adăptări la viața nouă, că însuși camerele conservatoare de la 1899 și 1905 să cuprindă abia 2 bănci de beizadele și boeri și 40 de bănci de burghezie conservatoare, semnul hotărîtor al timpului.

In această atmosferă politică a vieții interne a partidului conservator s'a produs o ciocnire surdă între elementele rămase în minoritate numerică, dar cu pretențiuni de tradiție conservatoare, și între majoritățile compacte ale partidului conservator.

In cei patru ani de guvernare conservatoare s'a răspicat lucrul și s'a evidențiat. Cînd se vorbea de la banca ministerială de un ministru ca Disescu, ca Istrati, ca Badareu, ca Vlădescu, *ca Take Ionescu* chiar, două bănci ale aristocrației conservatoare erau mute de o *mutenie mormîntală*; iar cînd vorbea de pe banca minorității un opozant conservator, un Filipescu, un Marghiloman, un Carp, cele două bănci ale aristocrației conservatoare se agitau și dacă nu aplaudau pe față și zgomotos, sorbeau însă cu nesaț criticile nedrepte ca partid, dar admise de ei ca apropiere, prin instinct de clasă.

Ei bine. Partidul conservator și-a limpezit, cursul. Toate cele 40 de bănci ale majorității burgheze conservatoare, sătule de direcții duplice și indolență, sprijinită pe umilele 2 bănci ale aristocrației conservatoare, s'au grupat în jurul celui mai vrednic reprezentant a lor, și a impus partidului conservator o nouă direcție, izvorîtă nu din imboldul personal al șefului, ci din nevoile adînci ale partidului.

Vechea direcție era putredă, nu mai era la nivelul cerințelor timpului; trebuia să fie înghițită; și iată de ce întregul partid conservator în imensa lui majoritate a păsit în luptă cu vechea direcție; căci în evoluția lui nouă vedea că pentru a răspunde noilor cerințe ale țării nu mai mergea cu vechea direcție.

Și în acest nou pas și tineri și bătrîni și mai ales bătrînii partidului conservatori nu tocmai din aristocrație, au primit *noua direcție*, ca un răspuns la chemarea ce trebue să aibă pentru țară partidul conservator.

Țara ne-a dat cîștig de cauză. Iar dacă Coroana s'a oprit puțin în drum și mai dă licărirea vieții politice a partidului conservator, *repudiată de țară*, e că chemarea Capului Statului vine la urmă de tot, după ce țara va ratifica pe dealungul și pe de-a latul noua direcție, înmormîntînd pe cea veche; căci nu degeaba s'a zis și se zice că *vox populi vox... Regis*.

Inversul ar fi anarhie.

Gh. Ghibănescu

In jurul monumentului lui „Cuza-Vodă"

Se știe că în ședința din 19 Octombrie a comitetului central al statuei lui Cuza-Vodă, în urma votului aproape unanim în favoarea pieței „Unirei", d. președinte Gr. Ghica-Deleni a declarat că 'și dă demisiunea, d-sa susținînd „piața nouă" ca loc de așezare pentru monument. D. A. D. Holban unindu-se cu d. Ghica se retrase și dumnealui.

D. A. D. Xenopol, vice-președintele comitetului, a crezut că nu trebue să se ia act de o declarație făcută în un moment de supărare, și convocînd d-sa comitetul din nou, s'a propus să se facă o adresă d-lor Ghica și Holban, prin care domniile lor să fie rugați a-și relua locul pentru a duce la bun sfîrșit o lucrare căreia îi jertfiseră o muncă statornică și încordată de 7 ani. In urma acestor scrisori d-nii Ghica și Holban au revenit. D. Xenopol era cu atît mai desemnat de a mijloci această împacare, cu cît d-sa fusese cel întâiu, cărui d-nul Ghica se adresase în April 1903, pentru a lua împreună în mînă, realizarea acestui proect.

Publicăm cu multă plăcere prea frumoasa scrisoare a d-lui Ghica Deleni adresată d-lui Xenopol în April 1903, prin care îi cere concursul pentru îndeplinirea măreței opere.

Scrisoarea a fost publicată chiar atunci în „Archiva", revista ieșană destul de cunoscută, anul XIV Martie-April 1903, paginele 183-184 de unde o reproducem:

Prea Onorate Domnule Xenopol,

Domnia-Voastră care mai bine de cît ori-cine ați putut aprecia fazele Domniei lui Cuza-Vodă, descriind în pagine memorabile ideile cele mari, ce au izvorît de la acea Domnie, dați-mi voe să mă adresez către D-voastră, ca unul ce ați știut a vă rîdica mai presus de obștească ingratitudine și uitare, rugîndu-vă să ne ajutați a face să înceteze această vinovată nepăsare, luînd inițiativa deschiderei unei subscripțiuni publice—ar trebui să spun naționale—pentru a varsa în bronz și a transmite generațiunilor viitoare statuia celui ce a fost Marele Romîn Cuza-Vodă, al cărui nume este neperitor în istoria neamului.

Sper că de la mare la mic, fără spirit de partid, toți Romînii vor fi mîndri să plătească tributul lor de recunoștință:

Celui ce a redobîndit, o treime din pămîntul strămoșesc, prin secularisarea averilor mănăstirești;

Celui ce a eliberat, și a împroprietărit peste cinci milioane de țărani, care și astăzi urmează a se împroprietări pe pămîntul restituit de dînsul patrimoniului național;

Celui ce a stabilit legalitatea prin codicele moderne, rîdicînd ustiția țărei la nivelul statelor civilizate;

Celui ce a pus bazele neatîrnărei țărei, precum și a înălțărei ei, prin afirmarea constantă a principiului dinastiei naționale, reprezentată prin un principe dintr'o casă domnitoare străină.

Vorbind de atîtea fapte glorioase, nu pot trece din vedere numele lui Kogălniceanu, inima acestor lucriri uriașe care fac fala Domniei lui Cuza-Vodă.

Iașii, vechea capitală a strămbunilor noștri, au iscălit abdicarea lor, și s'au jertifit, pentru a vedea visul neamului nostru îndeplinit; din Iași a pornit ideea unirei țărilor surori; tot Iașului să-i aparție dar onoarea de a duce omagiile sale memoriei celora ce reprezentau o mare idee, și astăzi vie încă în inima tuturor Romînilor: Ideea Unirei.

In momentele cînd se inaugurează statuele atîtor cetățeni, inimi ni se strînge văzînd că, tocmai Cuza-Vodă stă tot uitat, ca și cum n'ar fi existat nici odată.

Trebue ștearsă aceasta rușine, rădicînd în Iași acest monument datorit de poporul Romîn bine-făcătorului seu.

Deci nu ne refuzați pre onorate domnule, prețiosul d-voastră concurs, al glasului celui mai autorizat în conducerea la bun sfîrșit a operei mastre de recunoștință.

Pentru care rămîn al Domniei-Voastre cu totul devotat.

Grigorie Ghica-Deleni.

Iași, Aprilie 1903.

Dl. Iancu Lahovari în eroare

Iată un om politic depre care toată suflarea conservatoare n'are a zice de cît de bine, mai mult su mai puțin. Și cu toate că el e acela, care și-a luat chemarea de a combateațiunea politică a partidului conservator-democrat, totuși criticile sale nu ne supră, căci pleacă din o înșălăciune mai crînd, de cît din o rea voință.

Sclav al doctrinei politice; *matca și steagul*, d-sa s'a ridicat u ceva mai mult *brio* de cît colegul său le atîtea ori de cabinet, d. Ionaș Grăditeanu.

Dl. Iancu Lahovari «ferventul partizan al teoriei politice: *tatca și steagul*; și se ridică cu putere contra dizidenților pe temă de persoane. Și pentru a-și sprijini părerea sa greșită, pleacă prin asemănări și analogii e judecată.

In formă, cele mai mlte judecăți omul le face prin analogie ele izbesc mai mult mintea și dau sorii de izbîndă părerilor. In fapt însă, ele mai slabe judecăți sînt tocmai ce prin analogie, fiind că ele nu izvorăc din aprofundarea în sine a lucrului, din analiza faptelor, ci din împrejurăle exterioare.

Dl. Iancu Lahovari 'a urmat—ca toți ceilalți Lahovarești, e Take Ionescu pentru că acțiunea saera de dizidență. Și mai știe d. Lahovi că dizidențele sînt vremelnice. Atîte dizidențe au trecut: a lui D. Brăteanu Drapeliștilor, a lui Vernescu, a fracției de la Iași.

Dar Lahovari uită a lucru esențial: toate acele dizidențeu putut grupa în juru-le o mînă de oameni; au atins un județ-două; au răapus la unele cerinți de persoane; și atîta Dar d. Lahovari n'a simțit d-sa, în luga sa carieră de ministru conservator, i un duh nou ferbea în masele partidui, că d-sa care era sfertuit de a fi mai ministru *dar închis cu lăcăți franțești la nevoile mari ale partidului*, se fena ceva în partid, care a mocnit ani înegi, până ce a izbucnit la 1908, în fora cum s'a închegat partidul. Și de ce oa d. Lahovari nu-și explică faptul simplucă cum se face că trei sferturi din cadre politice ale partidului au venit cu ua direcție, și numai *înrudiții* între *prin instinct* de clasă s'au asociat îgruparea de a exploata ideia conservoare fără cadrele conservatoare?

Astăzi ne aflăm în fața unei treziri a conștiinței țării, și dacă d-sa ar asculta pulsul acestei țări în noile ei aspirațiuni ar vedea că Take Ionescu este numai un simbol al timpului, marile nevoi ale țării creindu-l pe sine de șef al ideilor conservatoare-burgheze.

Dl. Iancu Lahovari a ajuns să fie un om public peste care nu se poate trece, cît de ideile lui, cine n'a trecut peste ele? Ei: e mare lucru a trece peste om cît ai vrea, dar peste ideile lui a nu trece!

De aceia eroarea în care încă zace d. Lahovari nu ne supără, iar criticile sale nu ne sparie, căci și noi putem trece peste vederile sale... *unilaterale* și *arierate*.

***

☞ *D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator democrat din Iași, sunt rugați a se întruni Joi 2 Decembrie la orele 5 jumatate p. m., în localul clubului, la ordinea zilei fiind chestiuni importante de discutat.*

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre poet și compozitor

In două numere consecutive ale ziarului s'au publicat amintiri asupra lui Chopin.

Ceea ce ar fi fost interesant de reamintit în anul centenarului nemuritorului pianist e pagina, pe care i-a consacrat-o un contemporan, nu mai puțin ilustru ca dînsul, și unul dintre acei înzestrați cu suflet și intuițiune îndeajuns ca să guste întreg farmecul operei lui: poetul Heinrich Heine.

Iată ce scria el în „Gazeta de Augsburg" într'o „Scrieoare din Paris" din 1837:

„... Chopin este copilul alintat al acelei elite care caută în muzică cele mai înalte mulțumiri sufletești.

El s'a născut din părinți francezi, în Polonia și a petrecut o parte din anii de studiu în Germania. Influențele aceste primite de la trei naționalități fac din personalitatea lui o aparițiune cu totul curioasă; el și-a însușit, în adevăr, calitățile cele mai bune prin care se disting acele trei popoare: Polonia i-a dat simțul cavaleresc și durerea lui istorică; Franța i-a dat grația cea ușoară; Germania i-a dat adîncul simț romantic.

Natura i-a dat un fizic drăguț, mlădios, cu aparența cam bicisnică, inima cea mai nobilă și—geniul.

Da; la Chopin trebuie să pomenim de geniu în înțelesul deplin al cuvîntului; el nu este numai un virtuos, e și poet,—căci poate să ne facă să gustăm poezia care vibrează in sufletul lui. E compozitor—și nimic nu seamănă cu plăcerea ce ne transmite cînd șade la piano și improvizează. In acel moment el nu este nici polon, nici francez, nici german; el trădează atunci o origine mult mai înnaltă,—atunci luăm aminte că el se trage din țeara lui Mozart, a lui Raffael, a lui Goethe, iar adevărata lui patrie este Regatul Visului și al Poeziei.

Cînd șade la piano și improvizează, mi se pare că mă vizitează vreun compatriot din țeara mea iubită și-mi povestește lucrurile cele mai stranii cari s'au petrecut acolo în timpul lipsei mele.

Une ori îmi vine să-l întrerup cu întrebări: „Și cum îi mai merge frumoasei Nimfe care știa atît de frumos să-și înnoade vălul argintiu și pletele ei verzi?

O urmărește încă și acuma încărunțitul Dumnezeu al mării cu dragostea lui și cu apovedaniile-i prostești? Sunt încă la noi trandafirii tot așa de mîndri și de îmbujorați? Cîntă încă tot așa de frumos copacii în nopțile cu lună plină"?...

Intr'o dare de seamă de mai tîrziu—la 25 Aprilie 1844—Heinrich Heine comunică aceluiași ziar:

„Mă simt dator să repet că sunt numai trei pianiști care merită o serioasă atențiune și anume: Chopin, dulcele compozitor, care a fost din nefericire greu bolnav în iarna aceasta și a apărut prea puțin; apoi Thalberg și în fine Liszt al nostru".

.. Rîndurile mai sus citate ale lui Heine par a răsună ele însei le de toată armonia divinului compozitor care a fost Chopin și vibrează ca un imn de-apururea inspirat, în amintirea lui.

Rodion

Chemotherapia și „606"*)

Conferință ținută de d. dr. Burștin la Societatea medico-farmaceutică în ședința de la 25 Noembre a. c.:

II. A doua mare chestiune ar fi: Avem în „606", într'adevăr, un *specific*, sau după entuziști: specificul par excellence?

Se înțelege, că nu pot răspunde la aceasta în mod direct, lăsînd resposabilitatea autorilor pentru părerile lor, și ținîndu-mă în cuvenitele margini modeste, pe care mi le-am impus de la început, adică de a referi în mod obiectiv numai cele observate de mine, răspunsul meu va apărea nu numai cu rezervă. ci totodată și incomplect, adică lacunar.

1) Am observat în mai multe cazuri de *chaneru erosiv* unde un frottis prezinta numeroase Spirochaete la iluminare pe cîmp negru, că acești parasiți, au dispărut cu desăvîrșire în 24—48 ceasuri după injecția cu „606", și aproape paralel cu aceasta s'a început și epidermizarea ulcerațiunii, pe cînd la *clasica sclerosă inițială*, aceste fenomene au întîrziat multișor. Prof. Wechselmann explică aceasta întîrziere prin faptul, că îndurația Hunteriană presintă un abondent infiltrat celular, în care parasiții sunt bine adăpostiți și greu accesibili poate prin thromboze vasculare, în cît arsenobenzolul îi nimerește cu mai mare anevoință, cauză, pentru care Wechselmann caută a distruge în mod simultan și atertul inițial prin aparatul lui Holländer (aer ferbinte) sau exciziune, ceia ce am și relevat în publicația mea sus mencionată. Prin aceste procedeuri se înlătură mecanicește o parte însemnată a parasiților, și restul rămîne pe sama arsenobenzolului. Dar faptul disparițiunii repede a Spirochaetelor din ulcerațiune și din sînge prin injecția unei doze suficientă de „606" ar pleda pentru *specificitatea* lui, cu toate că în sînge ele nu s'ar fi găsit nici înaintea injecțiunii, fiind dată comportarea biologică a agentului, relevată mai sus. Și dacă în unele cazuri, cu toate condițiunile favorabile, totuși succesul întîrzie, Ehrlich explică aceasta prin probabila presență a unei rase de Spirochaete din capul locului refractare în contra Arsenicalelor, precum a dovedit Uhlenhuth existența unui atare fenomen, relativ la Mercur.

Nu pot să trec cu vederea, că Ehrlich a mai invocat la congresul naturaliștilor, ținut la Königsberg, în Septembrie a. c. și un alt moment pentru specificitatea preparatului său, punînd prin aceasta în evidență o analogie între „606" și ser, adică provocarea formării de *anti-corpuri specifice*. Intr'adevăr a observat Neisser, care se ocupă în mod intensiv cu această problemă, că, făcîndu-se mumei unui sugar, afectat de syphilis hereditar, o injecțiune cu „606", sugarul a scăpat foarte repede de fenomenele secundare. Și după Neisser au obținut Duhot și Raubitschek în mai multe cazuri același rezultat. De oarece laptele mumei n'a conținut în nici un caz de cît urme minime și neconsiderabile de arsenic, se crede a se putea conclude la provocații și resorpție de anticorpuri specifice. Știți, că prof. *Marinescu* crede chiar, că serul bolnavilor tratați cu „606" ar fi în stare, să aducă la resorbție afecțiunile syphilitice altor bolnavi, și Marinescu nu stă izolat cu această părere, și alți autori nutresc această credință, precum e Michaelis, Scholz și Plaut. Cred însă, că toate aceste sînt probleme ale viitorului, în tot cazul nu pot eu să zic ceva despre aceasta.

Poate s'ar putea zice ceva mai mult despre un alt fenomen, care e invocat pretutindenea ca un fel de *experimentum crucis al specificității* lui „606", adică disparițiunea positivității seroreacțiunii lui Waserman după injecția, atît la Syphilis *patent*, care merge spre vindecare, cît și la cel *latent*, unde este ținut chiar egal cu dispariția boalei însă-și, *dacă rămîne de acuma înainte pentru totdeauna negativă*. Dar n'ași putea zice că am văzut această congruență matematică în foarte multe cazuri; nu tocmai rar lipsește sau cel puțin întîrzie. Ba îmi amintesc de un caz de Syphilis latent cu fenomene nervoase, în care un *Wasserman negativ* a devenit după injecție *positiv* și apoi d'abia după 2 săptămîni a *redevenit negativ*, paralel cu ameliorarea simptomelor morbide. N'ași putea, să dau pentru aceasta o explicație concludentă, care să reeasă de la sine. *Wechselman* însă argumen

ează după *Ehrlich* în modul următor: n acest caz, zice el, a existat de sigur un număr prea infim de Spirochaete, ca să mai producă un Wasserman positiv, deci a fost întâi o reacţiune negativă. Insă pentru o cantitate aşa de mică de parasiţi ictul imunisator a fost o lovitură aşa de zdrobitoare, că s'au disolvat imediat, eliberînd în momentul peirei din corp o cantitate de endotoxine, suficientă pentru a forma un Wasserman positiv pentru un timp scurt, ceea ce dovedeşte pe de altă parte, că Maladia era într'adevăr de natură syphilitică. Această explicaţie spirituală desigur bazată pe o serie de observaţiuni anterioare, bine studiate şi e fondată prin experimente la animale, şi deci e admisă şi de alţi autori.

In general comportarea *seroreacţiunei Wasserman* formează precum am zis una din proptelele cele mai importante pentru *specifiicitatea* remediului atribuindu-se tot odată — cel puţin pentru o serie de cazuri — o valoare practică, ca *control* al mersului boalei; astfeliu, că reapariţia seroreacţiunei într'un caz crezut complectamente vindecat, e analog cu o recidivă manifestă şi ca atare se indică neaparat o a doua, eventual şi o a treia injecţie, şi bine înţeles, cu *doză mărită*, de tenmă, că parasiţii ar fi devenit în acest interval *refractari* în contra quantumului primei doze, dacă nu cumva s'ar fi desvoltat un astfel de Anaphylazie, care însă se contestă cu mare energie de mulţi autori. Cît timp trebue exercitat acel control nu se spune, şi nici nu se poate spune astă-zi, precum ar fi în zadar fie care cuvînt despre *posibilitatea vindecărei definitive* şi fără nici o consecinţă a syphilisului prin „606", neputînd fi la îndemînă observaţiuni sigure de 20 şi mai mulţi ani.

Chestiunile principale ale *inocuităţei şi specificităţei* fiind astfel aproape lămurite mai sunt vreo două chestiuni mai mici, care merită a fi atinse în treacăt.

Că efectul e mai rapid prin injecţie întravenoasă, de cît prin cea musculară sau subcutanată, e cunoscut.

S'a mai constatat, că o injecţie alcalină e mai eficace, dar şi mai dureroasă, de cît cea neutră. *Ehrlich* preconisează cea intravenoasă şi alcalină. Faptul însă că după injecţia intravenoasă preparatul se elimineazǎ foarte repede a determinat pe *Alt* să propună a se face din capul locului 2 injecţiuni, una intravenoasă, ca parasiţii să primească în modul cel mai rapid lovitura lor de graţie, şi simultan una subcutanată, care să desvolte un efect de depozit în ţesut pentru un apropiat viitor dacă unul sau altul din musafiri ar avea de gînd să se reculeagă. La clinica Wechselman s'au aplicat în tot timpul prezenţei mele numai *emulsiuni neutre*, fără excepţie, chiar dacă bolnavul n'a fost prea senzibil prin neurastenie sau alcoholism, pe cînd la Frankfort am văzut pe prof. *Herxheimer* aplicînd *soluţiuni* care însă nu's durabile şi nici nu sunt recomandate de Ehrlich, în al cărui graţie mai stă şi emulsia parafinată a lui *Kromeyer*.

Cu emulsia neutră Wechselman am văzut vindecîndu-se fenomene *maculo-papuloase şi pustuloase* destul de repede afară de cele makropopulare, care au mers mai lent, şi cele aşa zise corymbiforme, unde e o papulă mai mare mumă înconjurată de mai multe popule din ce în ce mai mici, fiice, socotit de la centru la periferie, lăsînd chiar după vindecarea lor o pigmentaţie a pielei destul de vie. Rezultatele cele mai mulţumitoare au dat tocmai *formele maligne sau ulceroase precoce*. Wechselman dă aci aproape aceiaşi explicaţie, ca la afectul iniţial. Toate depind numai de acea, dacă vasele sanguinee ale infiltraţiunilor nu sunt astupate din cauza unei endarterntă, şi remediul nu e împiedecat prin masele thrombotice a ajunge la Spirochetele.

Tot aşa repede în 6—8 zile am văzut disparînd *plăcile mucoase* din gură, fără nici o altă medicaţiune, şi într'un caz chiar la un fumător pasionat care n'a renunţat nici o zi la plăcere. Demn de relevat mai e un caz de *Rupia* unde mai era un loc liber pentru injecţie, la plecarea mea mai toate ulcerațiunile erau aproape epidermizate. Nu pot însă tăgădui că am observat şi vre-o cîteva cazuri *recidivate* încă în timpul prezenţei mele, cît ar fi mai recidivat în urmă nu pot să ştiu, Relevasem, că una din cauze poate fi, că Spirochaeta palidă nu e un parasit al sîngelui propriu zis, ci formează colonii prin ţesături, care poate n'au fost nimerite încă de primul jetimunisator şi se manifestă acuma prin o reacţiune biologică.

Asemenea am văzut *gome sifilitice* bine influenţate peste tot locul, şi *durerile oste ocope şi cephalea nocturnă* au dispărut destul de repede. Toate aceste numai prin *injecţiuni cu emulsia neutră*; în puţinele cazuri *methasyphilitice* nici n'a putut fi vorba de un alt mod fiind dată senzibilitatea extra- ordinaară a unui organism slăbit, cu un sistem nervos alterat până la degenerescenţă.

In cazurile aceste se aplică şi doze mai mici de cît cele obişnuite, fiind şi spirochetele mai puţine la număr; de altmintrelea chestiunea *dozagiului* nu e încă de tot clarificată şi Ehrlich, crede că se vor putea aplica fără frică doze mult mai mari precum am avut onoarea a vă comunica mai sus.

Asemenea nu este încă bine studiată indicaţiunea *tratamentului combinat* de arsenobenzol cu vechiul Mercur, care e desigur un specific probabil şi indispensabil, de şi dobîndit în vechime în mod empiric. Mai e de domeniul viitorului stabilirea indicaţiunelor pentru remediul cel nou şi cel vechiu.

Şi dacă putem admite chiar astăzi, că remediul e în tot cazul — afară de provenienţa sa nobilă din Chemotherapie—*o imbogăţire a tezaurului medicinal*, neaprobînd părerile cu totul pesimistice, care nu văd în el nici un fir bun, n'am putea pe de altă parte accepta exagerările de laudă, ca necorespunzînd cu faptele reale ştiinţifice, precum d. e. se exprimă Japonezul Dohi într'un rezumat de „606": Syphilidele papuloase şi ulceroase dispar cu acest tratament ca pietrele de grindină şi fulgi de zapadă sub influenţa razelor solare. Foarte poetic, dar nu e adevărat. Şi aci putem zice: *In medio virtus*.

Posibil că cîmpul arsenobenzolului, remediului chemotherapeutic al Spirillosei, să fie şi mult mai vast, decât acela al mercurului, să depăşească chiar hotarele sifilisului, să fie aplicabil şi în contra protozoarelor *Malariei* sau chiar şi mai departe, bunăoară în contra *Variolei*, dacă se va adeveri că e o *zoonosă*. Dar nici aceasta nu e de domeniul prezentului. Un lucru însă se ştie şi astăzi, adică únde desigur *nu e aplicabil*, adică în contra boalelor *bacilare*, căci bacilii — după observaţiunile lui *Fleckseder* nu reacţionează în contra preparatelor arsenicale, şi în genere în contra *agenţilor chimici* aşa de intensiv ca protozoarele, poate din cauza membranei lor de celulose, care le protejează.

Aşa dar, v'am expus aci o sumă de consideraţiuni, fapte şi—ce e inevitabil —şi unele hipoteze, din care reesă în prima linie, că *Chemotherapia nu e numai posibilă, ci chiar reală* şi că avem într'adevăr a face cu o ştiinţă exactă, experimentală, poate chiar în acelaş rang cu *Seroterapia*, şi în doilea rînd, că expresia ei cea mai înaltă de astăzi e antilneticul *Dichlorhydrat Dioxydiamido-arsenobenzol*, sau „606", sau „Salvarsan", al comerciului. Zic de astăzi, nefiind sigur, dacă rămâne cum este, sau va incerca în viitor încă alte variaţiuni şi substituţiuni, poate şi mai favorabile, pentru *sterilisatio magna*, adică dacă nu se va desvolta şi un „607" şi aşa mai departe, dar *Chemotherapia va remînea*, va creşte, va înflori şi va purta fructe delicioase pentru omenire, căci ea pare a fi *calea cea mai sigură pentru găsirea remediilor specifice* alăturea de Serotherapie, şi rezultatele ei tind la aceiaşi siguranţă, la aceiaşi garanţie, ca orice rezultat ştiinţific, ca ori ce descoperire sau invenţiune a ştiinţilor naturale, adică o garanţie matematică, care corespunde cu limitele noastre de cunoştinţă.

Sublimă şi măreaţă e arta de a vindeca oameni de boală, dar ştiinţa îşi are valoare întrinsecă.

Şi cît timp ştiinţa va fi considerată ca unul din bunurile cele mai înalte şi ca unul din scopurile finale independente şi cele mai sacre ale omenirei realizîrdu-se prin ea ideea adevărului pe pămînt numele *întemeetorului Chemotherapiei* şi al expresiei ei celei mai progresate de pînă în momentul de faţă *numele lui Paul Ehrlich* va fi neperitor şi pronunţat cu profundă veneraţiune la toate naţiunile civilizate.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,
INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu
Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Litere-Ştiinţe-Arte

Intr'o statistică...Credem destul de interesant să menţionăm ce loc remarcabil—din nefericire—ocupă primul oraş al ţării noastre într'o foarte recentă statistică apărută într'o publicaţiune medicală.

E vorba de o clasificare a oraşelor mari europene după procentul mortalităţii copiilor cari n'au împlinit încă vrîsta de un an. In aceste condiţiuni, mor la o mie de copii:

91 la Stokcholm, 91 la Amaterdam, 95 la Zurich, 105 la Paris, 118 la Londra, 156 la Copenhaga, 156 la Hamburg. 168 la Berlin, 174 la Bruxelles, 183 la Viena, 186 la Marsilia, 192 la München, 194 la Breslau, *247 la Bucureşti*, 356 la Moscova.

Revista—Münchener Medizin-Wochenschrift—care publică această statistică aşa şi o clasificaţie după ţări, unde noi nu suntem menţionaţi, dar am ocupa de sigur, un loc tot aşa de remarcabil.

La 1000 de copii născuţi vii, numărul celor cari mor înainte de un an este de:

67 în Norvegia, 77 în Suedia, 108 în Elveţia, 121 în Anglia, 143 în Franţa, 156 în Italia, 178 în Germania, 202 în Austria, 272 în Rusia.

*

Astă seară, la teatrul naţional: *Sullivan*, comedie din repertorul regretatului Manolescu şi Creditorii de Alexandri.

*

In casa unui simplu pescar din Mantua s'a gisit un mic muzeu de preţioase obiecte antice,—amfore intacte, teracote şi şi fragmente bizantine. El le cumpărase cu preţuri de nimic de la nişte lucrători ocupaţi la prefacerea unor străzi vechi.

*

La Opera Mare din Paris se va monta o nouă operă în 5 acte de Massenet, intitulată „Vesta".

*

A murit profesorul Huchard, unul din cei mai buni specialişti pariziani în boli de inimă.

*

La Bruxelles se va ţinea în 1913 o conferinţă internaţională contra cancerului.

Bazele conferinţei se vor pune cu ocazia exoziţiunii internaţionale de higienă ce va avea loc la Dresda în 1911.

*

La Metopol-theater din Colonia s'a cîntat o nouă operetă „Joh annistraum" de Paolo Gailico.

*

STRUNA ZILEI

POUR CAUSE...

Se anunţă pentru astăseară la teatru a doua oară «Creditorii».

H. Decca dacă rămînea
Diretor,—cred, nu afişa
Cu slove aşa de—atrăgătoare
Titlvri... ameninţătoare

INFORMATII

❑ **Toţi membrii partidului conservator democat din oraşul Huşi şi judeţul Fălciuău fost invitaţi în adunare generală i saloanele clubului din Huşi pe Luni 6Dec. a. c. oarele 2 p. m.**

Această intrunire va fi prezidată în persoană le d .Al. A. Badareu, preşedintele activ al partidului conservator-democrat în jud. Fălciu

Se vor tăcuta chestiunile politice la ordinea zile, cum şi se vor admite noi inscrieri demembri.

❑ „Voinţi Naţională", ocupîndu-se în articolul seuprim de astăzi, de situaţia politică, dup ce vorbeşte despre declaraţiile fruntailor. în cameră cu ocazia discuţiei la Iasj, discuţia din care bătrînii conservatori au eşit sdrobiţi, scrie următoarele;

„Ceea ce-l face însă simpatic pe d. Take Ionescueste împrejurarea că d-sa a hotărît a n ceda asupra principiilor ce a arătat mai impede de cît ori cînd în discursul d-se din urmă, în Cameră, şi deci că nu-şi va mai pleca capul supt autoritatea elanrilor cantacuzino-carpiste. D sa şi-a arătat această hotărîre prin formula: **Voi putea fi biruit şi ucis; dar sinucis, i.** *Cu drept cuvînt priveşte d-sa intrarea n partidul d-lui Carp ca o sinucidere.*

Lucrurile a ajuns aci.

Intregirea prtidului se poate face numai supt şefi d-lui Take Ionescu şi pe baza principiui d-sale, a conservatismului democratic Dacă nu pot face această trecere domni P. P. Carp şi alţi vre o cîţi-va vor face ceialalţi, mai de grabă sau mai tîrziu dar vor face-o.

Incăpăţinare d-lui P. P. Carp de-a pretinde Puter fără voinţa ţărei şi hotărîrea d-sale -a învinge pe alegători, dacă nu i va ştea convinge, poate duce numai la ruin desăvîrşită a partidului conservatorilor ştrîni, deci va grăbi concentrarea tutur elementelor cu viaţă în jurul d lui Ta Ionescu.

In ipoteza unui guvern Carp, d. Take Ionescu va pune chestia constituţională, liberali se vor înfăţişa cu toată activitatea lor rodnică în aceşti patru ani de guvernare şi cu programul de reforme economice şi politice, schiţat de d. I. I. Brătianu.

Incape Indoială că faţă de aceste trei partide, din cari unul cu program negativ, de distrugere, pornită din nepriceperea vremurilor şi două cu programe pozitive, ţeara se va rosti în potriva d-lui P. P. Carp? A ne îndoi, înseamnă a nu cunoaşte oamenii.

Coroana are drept a acorda încrederea Sa unui şef de partid; dar Coroana dă această încredere numai cu condiţie de-a o vedea ratificată de voinţa naţională în alegeri libere.

Iată de ce noi privim stăruinţa d lui P. P. Carp de a i se da Puterea ca o sinucidere.

❑ Publicăm interesanta scrisoare a d lui Sever Tipeiu, membru trib.de Teleorman, către d. Xenopol. Din proprie iniţiativă d. Tipeiu a colectat suma de 249 lei.

Stimate Domnute Xenopol,

In urma apelului făcut de Domnia-voastră, am luat şi eu iniţiativa unei subscripţiuni pentru complectarea fondului necesar ridicărei statuei marelui Domnitor Cuza, al căreia resultat vi l'am expediat prin mandat poastal.

Urîndu-vă ca glasul Domniei-voastre să găsească fără întîrziere în toată suflarea românească răsunetul pe care 'l doriţi, vă rog să primiţi asigurarea distinsei mele consideraţiuni.

Sever N. Tipeiu
judecător tribunalul Teleorman

Statula lui Cuza Vodă

(La lista d lui A. D. Xenopol)

Sever N. Tipeiu judecător tribunul 10 lei, C. S. Costovici decanul baroului avocat 10 lei, Wladimir Mavrodineanu jud. tribunal 2 lei. A. I. Stoenescu avocat 5 lei, Sava Christescu jude instructor 5 lei, G. Roşeanu avocat 20 lei, G. Constantinescu magistrat stagiar 1 leu, G. Dogeanu magistrat stagiar 2 lei, G. Georgescu avocat Piteşti 1 leu, Ovid Novacescu magistrat stagiar 5 lei, I. Crassan preşedinte tribunal 15 lei, C. Radovici procuror 10 lei, St. Ivanovici avocat 5 lei, Florea Sprinceană avocat 5 lei, I. Pandelescu avocat 5 lei, Stelian Ivanovici 20 lei, D. Stănculescu avocat 5 lei, Florian Moncea avocat 5 lei, I. Dumitrescu proprietar 20 lei, Petre I. Popescu Silişteni avocat 5 lei, Petre Polimeride avocat 20 lei, G. P. Dumitriu avocat 10 lei, N. Radovici judecător de ocol 2 lei, Al. Teodorescu avocat 2 lei, I. Ştefănescu avocat 2 lei, Al. Miclescu portărel 4 lei, D. Slăvescu 5 lei, Al. I. Comanescu portărel 2 lei, V. Protopopescu revizor şcolar 5 lei, G. Miliarezi 10 lei, Ovid Burcă avocat 20 lei, S. Mircea 2 lei, G. Peiu 2 lei, P. Ioanid 5 lei, Fane Grigoriu 2 lei.

Total general 249 lei.

❑ D. general Gărdescu, şeful statului major al armatei, a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ D. A. D. Xenopol va ţinea Duminică 5 Decembrie, o conferenţă la Piatra N., în folosul ligei culturale şi statuei lui Cuza-Vodă.

D-sa va vorbi despre „Unitatea sufletului românesc".

❑ D na Maria D. Lăzărescu, institutoare la şcoala No. 1 băeţi din Dorohoi, a fost mutată la şcoala No. 3 din Iaşi.

❑ „Scrisorile din Iaşi" din „Ordinea de astăzi 3 Decembrie vorbesc despre: „Ce n'a fost—Un matineu care întîrzie—şezători de eri şi de azi — Se caută un impresar—Scrisul şi negustoria— Naţionalizmul abil—O candidatură literară — Conflicte politico-teatrale — Şoapte în culise — Un articol de lege care nu există—O stagiune rusă—Operetă Obijduită—Dl. Sadoveanu în dilemă — Compania Davila la teatrul naţional — Un record artistic — Spectacole la universitate—Suprimarea unor matinee — Ghinioanele d-lui A. C. Cuza".

❑ In astă-seară se începe un nou program la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru.

Noul program din astă seară, cuprinde „Fecioara Babiloniei", tablou de cel mai mai înalt interes din seria de aur a casei Ambrosi din Turin: In istoricul palat clădit de Semiramida, ex regina Egipgiptului domneşte Ninus al Babiloniei, el întâlneşte pe Iosif şi Estera—Regele dă ordin să'i aducă pe Estera. Fiind adusă la palat, ea leşină de spaimă; regele pune la dispoziţia ei, tezaurele palatului şi vrea s'o facă regină. Esthera refuză şi regele o condamnă să fie dată pradă leilor. In mijlocul leilor, ea se roagă lui Iehova şi ea este salvată şi se reîntîlneşte cu Iosif.

Se mai cuprind apoi, în noul program: un voiagiu pe fluviul Ardèche (Franţa), splendid tablou colorat, după natură; o dramă pe malul mărei, senzaţional tablou; Năzbutiile lui Max Linder, extrem de hazliu etc.

Duminică, la orele 3 p. m. mare matineu.

❑ *Medicale.* — Tratamentul Erlich-Hata-606.

„Dr. Adrian Romanescu, Huşi, informează numeroasa sa clientelă că aplică noua metodă therapeutică contra siphilisului cu preparatul Erlich Hata-606, avînd la dispoziţia celor interesaţi un număr suficient de doze.

❑ Se aducs la cunoştinţă că după îndemnul numeroşilor vizitatori, vor fi date în fie-care Duminecă două matineuri în sala Circului Sidoli (Cinematograful Pathé-Frères).

Primul matineu începe Duminecă la 2 ore ziua—al doilea matineu Duminecă la 4 jum. ziua.

Programul va fi compus tot din patru părţi mari ca şi în trecut şi preţurile locurilor rămîn aceleaşi.

In fie care Sîmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

La matineul de Sîmbătă se reprezintă primul program nou la matineurile de Duminecă al doilea program nou.

❑ In regulamentul învăţămîntului farmaceutic, s'au întrodus modificarea că: examenul I probatoriu de farmacist se trece după luarea celei de a III-a înscripţiuni şi după trecerea cu succese a examenului de sfîrşitul anului.

Examenul II probatoriu de farmacist se trece după luarea celui de al VI-lea înscripţiuni, după trecerea cu succes a examenului sfîrşitului anului II şi a examenului I probatoriu.

❑ D. general Gărdescu şeful marelni stat major al armatei a fost azi dimineaţă în inspecţie, la şcoala militară din localitate.

D-sa va continua mîine inspecţia.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna curentă, se vor plăti la 16 Decembrie curent.

❑ Luni se vor oficia hramurile următoarelor biserici: Sf. Neculai Domnesc, unde serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen; Sf. Neculai din Ciurchi, Sf. Neculai din Podul-Iloaia şi biserica din Gropniţa.

❑ Duminică 12 Decembrie, la orele 2 p. m. va avea loc la Teatrul Naţional o după amiază ştiinţifică muzicală, dată de societatea de gimnastică, în scopul adunărei fondurilor necesase construirei adăpostului Dochia, de pe muntele Ceahlău.

D. prof. dr. Dragomir Hurmuzescu, va ţinea o conferinţă.

Va urma apoi:

Dvorak: quartet de coarde, executa: de d-nii: M. Barbu, I. Bobescu, Flor. Breviman şi Grigore Vasiliu; Chopin; Baladă pentru piano, în sol minor, executată de d-ra Sylvia Apostolescu; Swest: Concert pentru violoncel executat de d. Breviman, în partea III-a apoi: Randeger: Danse bohèmienne, executat de d. Barbu; Léonard: Souvenir de Haydn, fantesie pentru violină, cu acompaniament de quartet de coarde, executată de d. Barbu.

DIVERSE

— Soldatul Şmil Finchelştein, dezertor din regimentul 25 Vaslui, a fost prins de poliţie şi înaintat autorităţilor militare.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viţă indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ In numărul de eri s'a dat informația cu privire la numirea de directoară a d-nei Stătescu, la școala primară de fete „Alexandru Lambrior" înlocuind pe d-na Comarnencu, demisionată.

Putem da astă-zi ceva lămuriri asupra mersului acestei numiri. In urma demisiunei d-nei Comărnescu, care din cauză de boală nu mai putea gira afacerile direcției, cei de la minister duși de considerente de club, au hotărît transferarea d-nei Dimitriu, directoară la școala primară de fete din Tatarași, în locul d-nei Comarnescu, ducînd în Tatarași directoară pe d-na Stătescu.

Ordinile venise la inspectorat și revizorat, lucru care a mirat nu puțin cercurile didactice. D-na Stătescu ducîndu-se la București a cerut audiență la d. Haret și exprimîndu-i nedreptatea ce i se face cu transferarea sa necerută în Tatarași, a rămas scandalizat ministrul de matrapazlîcurile cazacilor sei și singur a cerut dosarul afacerii. De 2 zilé a sosit telegrafic la inspectorat numirea d-nei Stătescu ca directoară înlocuind pe d-na Comărnescu, demisionată.

Numirea s'a făcut pe ziua de 1 Ianuarie 1911.

Gestul d-lui Haret a zdruncinat teribil cercurile clubului liberal din Iași cum și pe cazacii din loc ce au căutat să opereze într'ascuns.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar a dat eri o deciziune, prin care se ridică măsurile sanitare luate la punctele dinspre frontiera Transilvaniei pentru provenințele și călătorii ce sosesc din această regiune a Austro-Ungariei, dar se menține pentru provenințele și călătorii din Ungaria, care continuă a fi contaminată de holeră.

❑ Ministerul de interne a adresat următorul ordin circular prefecturilor din țară:

In ultimul timp a luat un avînt îngrijitor propnganda ce se face în țară de către sectele religioase: „Adventista", „Pocăiții" și „Baptiștii", derivate din religiunea protestantă (reformată). Această propagandă, începută mai întâiu în diferite orașe, a pătruns pe alocurea și pe la sate făcînd chiar proseliți.

Misionarii acestor secte propovăduesc părăsirea bisericei creștine ortodoxe, distrugerea icoanelor, sărbătorirea zilei de Simbătă, în loc de Duminică, și mai îndeamnă pe credincioși a nu se supune serviciului militar.

Intru cît prin ast-fel de propagandă se aduce știrbirea bisericei noastre de Stat, avem onoare a vă ruga d-le prefect să bine voiți a luu măsuri de priveghere în contra misionarilor cari propovăduesc ast-fel de credințe greșite, iar pentru propagandiștii străini să cereți expulzarea lor din țară.

Asupra proseliților acestor secte, se va priveghea de aproape ca ei să fie împiedecați să devie agresivi sau să comită acte de necuviință față de biserică și de preoții noștri.

Pe de altă parte am intervenit la ministerul cultelor ca autoritățile superioare bisericești să dea instrucțiunile necesare, în sensul ca preoții să ție regulat în parohiile lor predici religioase spre a întări credința rătăciților.

❑ Administrația comunală a dat o ordonanță relativ la boalele molipsitoare și măsurile ce sunt de luat. Prin acea ordonanță, se cere ca toate cazurile de boale să fie declarate imediat fie verbal, fie în scris, atît la primărie, la serviciul sanitar, cît și ori cărui agent de poliție.

Acei cari nu se vor conforma acestei ordonanțe și din a căror cauze se vor întîmpla decese, vor fi dați judecății, conform legii sanitare, și vor fi condemnați la 1000 lei amendă și închisoare de la 15 zile pînă la un an.

❑ Se crede că pe ziua de 1 Ianuarie, d. inginer Teodorescu, directorul fabricei de tutun din localitate, va fi numit director al fabricei de tutun din București.

In locul d-lui Teodorescu, va fi numit la Iași, d. Alexandrescu inspector în direcția monopolurilor.

❑ După statistica întocmită, în urma recensemîntului executat de învățători și institutori, avem în țară, următoarea situație a știutorilor și neștiutorilor de carte:

In comunele urbane: neștiutori de carte 112,478 barbati și 183.804 femei sau total 296,382; știu numai ceti și scrie 127,158 bărbați și 85,498 femei sau total 212,656; urmează la școala primară 40,254 bărbați și 32,019 femei sau total 72,273; abs. de școală primară 97,579 bărbați și 68,433 femei sau total 166,012; abs. de curs superior celui primar 42,154 barbați și 26,522 femei sau total 68,676.

Iar în comunele rurale: neștiutori de carte 1,093,694 bărbați și 1,670,384 femei sau total 2,764,078; știu numai ceti și scrie 590,501 bărbați și 161,226 femei sau total 751,727; urm. la școala primară 271,097 bărbați și 135,194 femei sau total 406,291; abs. de școală primară 19,259 bărbați și 19,643 femei sau total 37,902; abs. de curs superior celui primar 7,195 bărbați și 4,866 femei sau total 12,061.

❑ **Universitare.**— Membrii societății de științi din Iași, vor fi convocați a se întruni zilele aceste, în amfiteatrul laboratorului de fizică și electricitate, pentru a fixa programul comunicărilor ce urmează a fi făcute, în a doua ședință a societății, care nrmează a avea loc Luni 13 Decembrie, orele 8 jum. seara.

— Astă-zi la orele 5 jum. d. Virgil Arion își va desvolta în Aulă, prelegerea sa despre „Viața socială".

— D. Ioan Margheru a fost recomandat ministerului de către d. profesor dr. Dragomir Hurmuzescu, directorul laboratorului de fizică și electricitate, pentru a fi numit asistent al acelui laborator în locul rămas vacant prin plecarea la Paris a d-lui Bedreag.

— Pe mîne dimineață e convocat consiliul profesoral al facultății juridice.

— Vineri la orele 3, se va întruni la universitate comisiunea examenului de docență a d-lui V. Iamandi. Ea se compune din d-nii membri M. B. Cantacuziono, G. Tabacovici, Iulian Teodoreanu și I. Peretz, sub președinția d-lui D. Alexandrescu.

Se va da citire raportului întocmit de d. profesor G. Tabacovici, asupra lucrărilor candidatului.

— Bursa statului, pentru specialitatea filosofiei, în urma concursului depus de 14 candidați și candidate, a fost obținută cu media de 9.33 de d-șoara Eugenia Musteață.

❑ Luni, după cum s'a anunțat, se va oficia, cu o mare solemnitate, hramul bisericei Sf. Neculai Domnesc.

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de mai mulți preoți și acompaniat de corul mitropolitan.

După serviciul divin, se va oficia un Te-Deum, cu ocazia zilei onomastice a A. S. R. Principele Nicolae. Vor asista autoritățile civile și militare.

Tot acolo, se va oficia un Te-Deum, cu ocazia onomasticei Țarului Rusiei, vor asista consulul Rusiei, precum și reprezentanții puterilor străine. Va urma apoi e recepție la consulatul rusesc, din str. Unirei.

❑ Consiliul profesoral al facultății de medicină, întrunindu-se aseră, a ales ca membri din partea facultății în comisiunea de examinare, pentru postul de medic, de la spitalul din Tg. Frumos pe d-nii prof. dr. V. Bejan și Russ.

❑ E vorba ca ministerul instrucțiunei publice să interzică directorilor de școli particulare de a pune pe copiii din clasa I-a primară, să învețe cîte 3—4 limbi străine.

❑ Școalele primare și secondare din localitate, vor lua vacantă, în vederea sărbătorilor Crăciunului în ziua de 23 Decembrie, dimineață.

❑ Ministerul de externe a pus în vedere prefecturei de județ, că a hotărît să scutească pe veterani de a face paza de zi și de noapte.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a aprobat funcționarea unui curs de adulți la fabrica Wachtel sub conducerea d-lui prof. Ghibănescu.

❑ Pentru seara de 16 Decembrie se anunță un mare spectacol la teatrul național. Se va juca pentru întâia dată *Avarul* de Molière și în aceeași seară premiera *De ziua mamei* piesă într'un act de N. Sadoveanu.

❑ Solomon și M. Stern au cerut tribunalului declararea în stare de faliment a lui I. Roșu din Comuna Belcești.

❑ La clubul carpist, au loc în fiecare seară ședințe solemne: se distribue slujbele și se nasc intrigi și învăjbiri în fie-care seară.

De și nu s'a terminat definitiv cu împărțeala slujbelor de la Iași, carpiștii locali au început să puie la cale și situația din județele vecine.

Pentru locul de prefect de poliție la Iași, de unde până acum erau numai 3 candidați, sunt în prezent 5. S'a ajuns la convingerea că acest post îl va ocupa d. Gh. Scorțescu, iar d. Stroja va fi numit inspector al poliției, în postul nou creiat astă primară.

Pentru primărie, prefectura județului și epitropie, sunt mari neînțelegeri!

❑ Toți ofițerii din garnizoana locală. au fost invitați la un ceai, pentru azi la orele 4, la d. general Lambrino, comandantul corpului IV de armată.

❑ D. prof. dr. Russ, medic primar al spitalului sf. Spiridon, își va regula drepturile la pensie, pe ziua de 1 Aprilie viitor.

❑ Epitropia Sf. Spiridon a încheiat contractele de arendarea moșiilor din Basarabia, cu obștiile sătești, care se știe că ceruseră aceasta, printr'o petiție, adresată M. S. Regelui.

S'au pierdut un cîne, corcitură Foxe-Terrier, fără coadă, alb, cu pete mari negre pe corp și cap, respunzînd la numele de Titi, sau tic, cu sgardă gris și medalia primăriei No. 269.

Cine-l va aduce la d-na Maria Irimescu strada Lăpușneanu 28, colț cu str. Banu, va primi o foarte bună recompensă.

❑ Cu toate că autoritățile din Rusia inierzisese fotografiarea sau cinematografiarea ceremoniilor înmormîntării marelui cugetător Lew Tolstoi, confiscînd chiar multe negative de instantanee, totuși trimisul special al Casei Pathé-Frères a reușit să înregistreze pe cale cinematografică cele mai principale vederi ale înmormîntării poetului-filosof. In noul program al cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care începe astă seară Joi 2 Decembrie, aceste vederi ne vor fi exact redate.

Regele Lear, celebra tragedie a lui Shakespeare este de asemenea cuprinsă în noul program. E o splendidă adaptare cinematografică al cărei rol titular este încredințat marelui maestru Ermetti Novelli, cel mai mare artist dramatic al Italiei.

Fidel principiului de a vulgariza știința, cinematograful ne arată în noul său program: Păserile în cuiburile lor, interesante schițe însuflețite din viața intimă a păserilor. Apar înaintea noastră paserile acuatice, cari trăesc în pașnică republică, lebeda sălbatecă construind cuibul pentru puii săi, care va servi de leagăn și de bordeiu etc. etc.

Și conducîndu-ne apoi până în Africa orientală, cinematograful ne arată influența culturei franceze în Madagascar, manifestațiile din Tananariva etc.

Desperarea frînarului, scene dramatice,—Acuzat pe nedrept piesa teatrală cu actori distinși—Prince medic de serviciu, comedie cu admirabilul actor—Tîmpilă în serviciu la crucea roșie, comedie, Pathé Journal cu ultimele noutăți din lumea întreagă sunt de asemenea cuprinse în noul program și se închee cu apariția lui Dranem, care stîrnește hohote de rîs în music-halele Parisului. „Dranem își drege cismele" este comedia înscenată și jucată de celebrul comedian.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 2 Decembrie

O moțiune a Dumei

Petersburg.—Duma a votat o moțiune împotriva poliției, pe care o inferează din cauză că un agent de siguranță, a întro dus o bombă cu dinamită în casa unui lucrător, care apoi a fost condemnat, pe nedreptul.

Prințul George al Serbiei

Belgrad.—Prințul George al Serbiei a avut o nouă ceartă cu părintele său, Regele Petru.

Membrii familiei regale nici nu mai comunică cu prințul George, care și-a făcut acum o situație imposibilă.

Afacerea fostilor ministri stambulovisti

Sofia.—Fac mare senzație, declarațiile ce le fac foștii miniștri stambulovești, care au fost dați judecății.

Poiackoff, fostul ministru de finanțe, respunde acuzațiilor ce i s'au adus cum că ar fi luat provisioane pentru împrumuturile ce le-a făcut statul bulgar, declarînd că nu el a luat provizioane, ci prințul Filip, fratele regelui. Generalul Savoff, fostul ministru de răsboiu, de asemeni declară că acuzațiile ce i s'au adus, sunt nedrepte și că toate afacerile de furnituri, ce le-a făcut la fabrica Creuzot, le-a executat din ordinul direct al Regelui.

Expoziție

București.—Eri s'a deschis în saloanele palatului Știrbey, expoziția societății de bine-facere „Albina" sub pretidenția d-nei Eliza I. Brătianu. Multă lume a venit să admire frumoasele broderii romînești, făcute de sarace. Afară de o foarte interesantă secțiune etnografică, această expoziție cuprinde de asemenea lucrări de ceramică și faianță de stil romînesc vechiu a căror motive împodobesc diferite obiecte.

Expoziția rămîne deschisă pînă la 24 Decembrie.

Boala reginei Belgiei

Bruxelles. — Medicii au declarat că regina Elisabeta a Belgiei a intrat în convalescență; forțele reapar încet, dar starea generală e bună.

Vapor înămolit

Cerbera —Știri din Spania anunță că vaporul „Tiflis" s'a înămolit în urma unei furtuni lingă Orotova; patru marinari au pierit și vaporul e considerat ca perdut.

CAMERA

București.— Astă-zi s'a distribuit la Cameră raportul proectului de lege pentru valorarea pămîntului din zona inundată de Dunărea, proect care va fi luat în curînd, în discuție.

La deschiderea ședinței s'a pus la vot luarea în considerație a legei de reformă sanitară. Legea a fost luată în considerație cu 68 voturi, fiind contra 6. Reprezentanții opoziției s'au abținut.

Se începe apoi votarea legei, pe articole.

La ședința de azi asistă foarte puțini deputați.

SENATUL

București.—La ședința de azi, asistă o lume imensă, de oare ce se știa de mai înainte că va lua cuvîntul, în discuția la mesaj, d. C. Disescu.

Foarte mulți deputați, nu s'au mai pus la Cameră, ci au venit să asiste la ședința Senatului. Asistă de asemenea și d. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat.

D. Burghele, senator de Dorohoi, depune un proect de lege, pentru construirea unei șosele naționale: Dorohoi-Rădăuți-Mihaileni.

Se dă cuvîntul apoi d-lui C. Disescu.

Fruntașul conservator-democrat, începe prin a arata că mesajul face impresia unui bilanț de lichidare; în el se expune trecutul, dar nu se pomenește nimic de viitor.

D-sa intră apoi în discutarea reformelor agricole ale guvernului liberal pe care le critică.

Ședința continuă.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'a semnalat la Kastel un nou caz de holeră.

Inundații

Toulon.—In urma ploilor torențiale, stricăciuni considerabile au fost constatate în întreaga regiune, liniile ferate sunt detenorate pe mai multe puncte și traficul e întrerupt.

A apărut:

„CHEIA SĂNĂTĂȚEI"

„Boli de piept, stomah, nervi și sexuale"; „Paza vieței copiilor"; „Scorbutul (în colaborarea d-lui profesor V. Babeș), *de Doctorul N. Polingher*, de la facultatea din Viena, vechiu medic de spital și al soc. funcționarilor publici, medic de incredere la soc. de asigurări asupra vieței, etc.

Iași,—str. Albă 18, colț cu str. Bărboi unde zilnic urmează consultațiile medicale.

1000 DECALITRI VIN VECHIU, de vînzare.

Teodor I. Ezariu, satul Comarna, comuna Poeni, jud. Iași.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniță, ghețărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rîșcanu, la ziar.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—11 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

PUBLICAȚIE

Să aduce la cunoștința amatorilor de cumpărarea locului viran cu ruină de pe el din strada Cucu No. 47 fostă a def. I. Sandulachi pentru care în ziua de 25 Noembrie a., a fost licitație pentru acel loc. S'au oferit prețul de 9000 lei, însă executerii testamentului, din proces cu erezii def. n'au acceptat această sumă.

S'a dispus a se face o altă Licitație publică în ziua de 9 Decembrie ora 2 p. m. Doritori de cumpărare sunt rugați a se prezenta în ziua arătată la fața locului din str. Cucu No. 47, ora 2 p. m. însoțiți de garanția provizorie de 600 lei.

1910 Noembrie 2

Executorii Testamentului

Gh. Agapi *Econom*,

N. Ionescu *Revizor școlar*

Docent Dr. Elena Pușcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

PUBLICAȚIE

Conform adresei ministerului cultelor, Ad-ția cassei bisericelor, No. 31608, din 16 Noembrie 1910, se face cunoscut că epitropia bisericei 40 de sfinți din Iași, a scos în vînzare locul viran din strada Sărărie No. 37, alături cu locuința d-lui Marcu Strat, pentru care se va ținea licitație în ziua de 16 Decembrie.

Amatorii să se adreseze la Epitropia bis. 40 de sfinți, în curtea bisericei, unde vor lua informațiuni.

Epitropia bis. 40 de sfinți

DOCTOR IN MEDICINA

Leon Polingher

DENTIST

Diplomat al școalei dentare din Geneva și practicant în diferite Cabinete dentare din Elveția.

Execută toate lucrările referitoare în arta dentară, după ultimele metoade științifice.

IAȘI— PIAȚA UNIREI No. 3 —IAȘI

(Deasupra Magazinului Ermacov)

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAȘI — Strada Bărboiu No. 6

300,000 lei, de dat cu ipotecă în primul rang, în totul, sau în parte.

A se adresa d-lui avocat G. G. Beldiman, Dorobanților 14 București.

De Inchiriat sau de Vînzare

Casele mele din Iași strada Palade No. 8, sunt de închiriat s'au de vînzare, cu începere de la 26 Octombrie 1911.

Doritorii a se adresa la d. colonel Vrabie, strada Ralet, s'au la d. Cernătescu str. Păcurari, ori la mine proprietarul, în București.

Th. Crivăț

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 83

Una Casă de vînzare. A se adresa la d. C. Chiriac. Str. Albineț 26.

CURA = **Cea mai rațională de UNT DE PEȘTE pentru ADULȚI și COPII** =

e numai acea cu:

UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterii copiilor, în stările limfatice și a stadiului puberității.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă și porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curței Regale **Iași**

Pentru București: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expozițiunea generală română din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix"

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumpărați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate cîștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua și Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către semnătățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Rinichi și Reumatism

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului **I. DAVIDESCU** Tecucia

Sticla a 1/1 L. 0.65 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg oriunde)

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Voiți să vă însurați?

Mai multe sute de doamne și domnișoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanți serioși (chiar fără avere) bine voiască a se adresa

L. Schlesinger, Berlin 18.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decomb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor afate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,534,097 46/100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după descesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atîngătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO OLLO

Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
POASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

GRILLAGES GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Pottiaison pour abris, le mètre carré... 3 »
Porte Bouteilles pour 20 Flacons... 2 »

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f 30c.

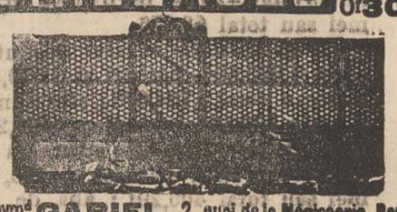

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No. 1577 - Sămbătă 4 Decembrie 1910

O spovedanie politică

Publicăm astă-zi declarațiile făcute de șeful nostru în ședința de Marți a Camerei, în chestie personală cu d. Delavrancea. Declarațiile acestea au produs o profundă impresie și au clarificat pentru totdeauna adevarata cauza a rupturei produse în partidul conservator și a urmărilor ce le-a avut și le va avea asupra vieței politice a țărei.

D. Carp poate felicita pe d. Delavrancea pentru provocațiunea ce a făcut șefului nostru de a rupe vălul ce acoperea unele fapte cu adevărat caracter istoric și pe cari lumea trebuia să le cunoască.

Șeful nostru a arătat în ce stare sufletească se găsea partidul conservator în timpul răscoalelor din 1907 și datoria pe care o avea de îndeplinit față de țară și tron în acele grave momente.

Atunci i s'a propus de majoritățile parlamentare șefia partidului—dar a refuzat-o, căci în aceste triste timpuri gîndul tuturora trebuia să fie îndreptat numai către țară și tron. Și așa de mult s'a gîndit la țară și la tron, că îndată ce schimbarea de regim s'a produs—șeful nostru a socotit drept o imperioasă datorie să ajute opera de reforme a noului guvern, bazată pe manifestul regal.

Hotărîrea aceasta a șefului nostru, care servea și țara și tronul n'a plăcut unora din vechii conservatori în frunte cu d. Petre Carp, cari voiau să opună reformelor guvernului altă categorie de reforme;—iar revoluției de jos, revoluția de sus.

Convingerea sinceră a șefului nostru de a colabora cu liberalii la îndeplinirea promisiunilor din manifestul regal—a fost pe nedrept suspectată de d. Carp și amicii săi și de aci s'a produs neînțelegerea.

Rezultatul a fost că opera de reforme s'a făcut și fără colaborarea celorlalte partide și dacă ea n'a putut complecta și satisface pe deplin țara răspunderea este numai a d-lui Carp.

In tot cazul atît pe cît i-a fost posibil șefului nostru, a sprijinit guvernul în aducerea la îndeplinire a celor mai grabnice angajamente prevăzute în manifestul regal—votîndu-i cu majoritățile conservatoare toate proectele de legi, pe cari situația gravă de atunci le cerea în timpul focului revoltelor.

Sunt momente înălțătoare din viața și activitatea unui om politic, pe cari nici răutatea adversarilor, nici trecerea timpurilor nu le poate șterge sau uita și asemenea mari momente a avut șeful nostru și se vor imprima în istoria politică a țărei spre a fi date ca pildă generațiilor viitoare, de abnegațiune personală și dragoste desăvărșită pentru țară.

In pornirea sa patriotică șeful nostru a trecut peste și deasupra partidelor—el nu s'a gîndit de cît la țară și la tron. Ambele fiind deopotrivă periclitate din pricina grozavului războiu de la sate, șeful nostru și a pus în serviciul statului și al Tronului toată ființa sa, tot viitorul seu politic.

Va rămînea memorabilă ședința Camerei din primă-vara lui 1907, cînd bătrînul șef al liberalilor, cu mîinele întinse către d. Take Ionescu i-a cerut iertare pentru atacurile ce i-a adus în luptele politice din trecut și l'a calificat de cel mai mare patriot al țărei, pentru că s'a pus cu tot sufletul alături de guvern, de a pacifica și salva țara și Tronul, primind sarcina de raportor al tutulor proectelor cu caracter urgent și votîndu-le cu majoritățile conservatoare în cel mai scurt timp.

Țara și Tronul vor trebui să poarte o vecinică recunoștință acestui mare patriot, pontru serviciile imense ce le-a adus în acele teribile vremuri, cînd teroarea sălbatecă a satelor zăpăcise și 'înfiorase toate mințile și d. Carp nu vedea leacul potolirei lor de cît în sprijinul armatei austriace.

Și șeful nostru a demonstrat cu căldura incomparabilă a elocinței sale, marea deosebire ce există între toate concepțiile sale și concepțiile d-lui Carp.

D. Carp crede că totul trebue să se facă în statul nostru „în afară de țară", pe cînd șeful nostru dimpotrivă crede că totul trebue să se facă „prin țară".

Prin țară au potolit revoltele — prin țară au realizat reformele, prin țară au salvat Tronul.

Și tot prin țară, vom învinge și în lupta ce ducem de la 1907 încoace. Țara are nevoe de un organ democratic și el se va desvolta și'și va produce toate roadele pentru că se sprijină în primul rînd pe regimul nostru constituțional.

Nu se poate admite un moment că triumful nu va fi al nostru.

Și șeful nostru și-a terminat cuvîntarea sa, care a produs o enormă senzație, arătînd că manifestările corpului electoral de la 1908 încoace, sunt indicațiuni de care va trebui să se țină seamă.

E un puternic avertisment dat atît la adresa d-lui Carp, cît și a forțelor pe care d-sa comptează astă-zi, spre a învinge curentul democratic din țară.

Șeful nostru a ținut să dee acest avertisment cu toată sinceritatea nobilului său suflet și cu tot curajul voinței sale nestrămutate de a învinge.

De sigur, că avertismentul a pătruns pînă Acolo, unde a fost destinat să ajungă. Căci nu se aruncă cu așa ușurință vălul uitărei sau al ingratitudinei peste un trecut atît de recent, bogat în fapte atît de mari, și pe care flacăra recunoștinței, trebue să'l ție vecinic viu în ochii tutulora.

Vespasian I. Pella

OAMENI ȘI LUCRURI

ANTI-FEMENISM ?

Nu știm dacă, la fel cu concursul pentru posturile de medici, a fost ori va fi amînat și acel pentru deschidere de farmacii. Știm însă că în așteptarea acestui din urmă, un număr de farmaciști au semnat un act atît de anti-femenist, în cît nici cele mai tari... afrodisiace din depozitele spițeriilor nu le-ar fi de folos.

Din punctul de vedere cultural—în cel puțin două înțelesuri ale cuvîntului—manifestul e nu numai curios, dar și deplorabil, căci cuprinde fraze și gîndiri, incompatibile cu epoca în care ne aflăm:

„Țara în care trăim, a privilegiat pe bărbatul romîn în calitatea de cetățean romîn de la naștere pînă la moarte. Femeea, firește nu intră în acest privilegiu, întru cît știm foarte bine că ea pierde calitatea ei de romîncă, iar ca drepturi și le însușește pe ale bărbatului. Ori, existînd acest privilegiu, avem dreptul a ne cere partea noastră de muncă în această viață și aceasta e munca fizică, brută. Naturalmente bărbatul e acela care va înleani această cerere, întru cît el reprezintă forța, curagiul, inițiativa, femeea fiind o fire slabă, cu foarte greu va putea duce munca zilnică a unei farmacii".

Forța însă nu e nimic; dar ce logică, în această desfășurare de argumente!

„Firea ei slabă și prea obositoare (?!) nesiguranța pe care o au asupra lor înșile, faptul de a căuta să fie antarate, au adus starea regretabilă a faptului că marele public a pierdut încrederea în farmaciile noastre".

„Nu vrem să atribuim această decădere faptului că fetele au îmbrățișat această carieră, dar nu-i mai puțin adevărat că grijile conducerei comerciale și morale (?) a unei farmacii, întrate în mîna femeilor farmaciste, vor distruge cu totul această casă a societății; căci lucrul e firesc, nu sunt apte pentru această lucru. Cari vor fi consecințele unei gospodării cînd unul și altul, lucrînd aceiași muncă brută, după toate grijile din întreaga zi își vor da întîlnire acolo unde fie care ar trebui să aștepte zimbetul, liniștea o minte odihnită, acolo unde se numește casa, locuința de odihnă.

„Discutînd lucrurile așa cum le-a lăsat natura, vedea d-le Ministru, în ce prăpastie se va arunca această societate, care are femei ce se hrănese de idei, care nu sunt de rezortul lor"...

Lirizmul care însoțește acel galimatias nu va amăgi pe nimeni. E o manifestare puțin... bărbătească — de cavalerism nu mai vorbim! — și ea trădează frica de concurența primejdioasă a femeilor cari sunt trimise la.. muncă, nu însă la cîștig. O, cîștigul! Ce prozaic lucru pentru o „fire slabă"... De aceea d-nii farmaciști, semnatari ai memoriului, condamnă sexul slab să îmbrățișeze pe cine vor,—acasă sau ori unde, să nu îmbrățișeze însă o... carieră, pentru că nu e nici comercial, nici moral.

Dacă ar fi să căutăm *leacuri* sociale în rafturile spițeriilor, am merge mai curînd—îndărăt, de cît înainte!

Rodion

Cuvîntarea d-nului TAKE IONESCU

— în ședința de Marți a Camerei —

(după notele stenografice)

D. *președinte*: D. Take Ionescu are cuvîntul.

D. *Take Ionescu*: D-lor deputați, iau foarte rar cuvîntul în chestiune personală și aceasta pentru un motiv foarte lesne de înțeles: cînd cineva, pe drept sau pe nedrept se mișcă mult în viața politică, este firesc ca să fie foarte des criticat și de aceia nu poate să transforme în chestiuni personale toate criticile, toate atacurile cari i se aduc. Dacă d. Delavrancea nu ar fi precizat două sau trei puncte cari mă forțează să dau o explicațiune,ași fi tăcut. Așa de des mi s'au făcut acuzațiuni nedrepte la cari am tăcut. Dar d. Delavrancea a început prin un fapt foarte precis, care merită o explicație, pentru că cu ocaziunea acelei explicațiuni se vor pune în lumină și unele puncte rămase obscure din istoria din urmă.

D-sa mă întreba: cu ce drept am atacat proectul de lege al dregătoriilor, atunci cînd eu am iscălit acest proect de lege în toamna anului 1907? Dacă d. Delavrancea ar fi întrebat pe d. Carp, în ce condițiuni am dat iscălitura mea pentru proectul de lege, nu mi-ar fi făcut această imputare. Și, fiindcă nu a întrebat pe d. Carp înainte, sînt silit eu să mă explic, fiindcă altfel aș avea rostul unui om care nu ia răspunderea faptelor lui. Or, d lor, nu numai că simt răspunderea întregului trecut al partidului conservator, dar simt și răspunderea apărărei ideilor conservatoare azi, și sper că și în tot timpul cît voiu avea să trăesc.

Iată d-lor ce se întîmplase. Era după fuziune, venise guvernul liberal hotărît să facă o serie de reforme.

Asupra acestei chestiuni de reforme a fost prima neînțelegere între mine și cei lalți membri diriguitori ai partidului fuzionat. Aveam atunci convingerea, și o am și azi, că datoria partidului conservator și pentru el și pentru țară, era să nu opun un „non possumus" la oferta de colaborare, care se făcuse de partidul liberal. Au trecut de atunci atîția ani și nu mi-am schimbat părerea. In acea vreme eram bănuit că această părere a mea ascunde, fie un agajament luat de mine de a susține opera liberalilor, fie vre-o învoială electorală pentru viitor. D. Sturdza trăește, primul ministru de astăzi era atunci ministru de interne, și poate să mă contrazică, dacă eu nu spun adevărul adevarat; nici un fel de înțelegere, nici pentru trecut, nici pentru viitor, nici o perspectivă de vre-un folos postum, nu era în convingerea mea. Era o convingere adîncă. Această convingere a întîmpinat în direcțiunea partidului o opoziațiune peste care nu am putut să trec. Atunci, d-lor, a rămas ca partidul nostru să se prezinte el cu soluțiunile lui. Eram adversar al ideei redactărei de proecte de lege, căci ziceam: opoziațiunea prezintă principii, nu prezintă proecte de legi, căci nu este proect de lege care să nu aibă cusururi. Cînd proectul de lege devine lege, aceste cusururi se acoper cu voturile, dar cînd proectul de lege este al opoziațiunei, cusurile rămîn găuri prin cari suflă vîntul și nu se acoper cu nimic. Nu a trecut nici această idee a mea și atunci d-lor, cînd s'a alcătuit proectele nu mi s'a făcut onoarea să fiu nici odată, dar nici odată, pus în cunoștință de bazele pe care se alcătuesc proectele de reformă. Așa era armonia în partid și așa se înțelegea conducerea partidului, în cît mie personal nu mi s'a făcut onoarea nici odată să mi se spuie un cuvînt despre ceia ce era să fie în proectele de lege ale partidului.

D. *Em. Culoglu*: Fiindcă nu erai boier! (Ilaritate).

D. *Take Ionescu*: Le-am cunoscut într'o după prînz, la orele 6, la mine acasă, cînd eram convocați a doua zi la club, ca să le citească comitetul. Trebue să adaog că la ora două fuseseră trimise la tipar, ca să fie publicate în ziarul oficios al partidului. Ne-am dus d-lor la club și erau: proectul pentru plantele furagere, proectul învoelilor agricole, proectul cîrciumelor și proectul dregătoriilor. Lipsea mai ales Casa rurală. De ce lipsea Casa rurală? E foarte simplu de ce lipsea: la 1905 în discuția Adresei, d. Marghiloman declarase în numele întregului partid junimist că dumnealor se opun la ori ce măsură de acest fel și sînt hotărîți să se opună într'un mod foarte catagoric. Citesc:

„Sînt un adversar hotărît al „Casei rurale. Pentru aceleași motive sînt și un adversar hotărît al cumpărărei de imobile rurale de către stat, pentru revinderea lor la țărani. Este una din chestiunile cele mai grele". Și apoi adăoga: „Dar era bine să se știe do pe acum că noi, membrii partidului conservator de sub direcția d-lui Carp, vom combate o măsură de felul aceasta, exact cum am combătut și Casa rurală".

Acesta era la 1905 răspunsul la mesagiu, cînd fusese vorba ca noi, guvernul Cantacuzino, să aducem proectul de lege pentru cumpărarea de moșii ale particularelor pentru a se vinde la țărani. La obiecțiunea că același lucru se propusese la 1888 de către d. Carp, ni se răspunde că ne înșelăm, că nu e același lucru că atunci era vorba de măsuri tranzitorii, cari să meargă concomitent cu vînzarea moșiilor statului, dar odată sfîrșită vînzarea moșiilor statului, totul era morl. Textual: „Amîndouă aceste măsuri erau cu corectivul absolut că ele nu vor putea dura de cît atît cît timp durează și împroprietărirea în moșiile statului".

Și atunci d-lor, la comitetul nostru,—eram vre-o patruzeci,—nu este nici un secret—s'a pus chestiunea, căci ni se zicea că noi nu avem de cît să primim proectele în bloc fără nici o modificare.

In urma acestei declarațiuni că mi se cere mie, om politic cu oare care răspundere,—și voi explica pe urmă întreaga răspundere cînd voiu veni la discursul d-lui Iancu Lahovary—să iau cunoștință de proectele de reformă ale partidului meu abia la ora 6 după amiazi și să le primesc a doua zi fără modificări, a urmat o discuțiune foarte aprinsă în sînul comitetului, și am părăsit comitetul. Difuziunea era să se facă atunci, și dacă ași fi căutat, cum s'a zis, o platformă pe care să mă ridic eu în dauna partidului, ce platformă ași fi putut găsi mai mare de cît aceasta, că la necesități așa de mari se venea cu lucruri atît de mici, cu proecte așa de reduse și așa de neîndestulătoare!

Imi aduc aminte și precizez, că mi s'a trimis un prieten, la Galați, cu misiunea să'mi spună că iau o prea mare răspundere ca după cîteva luni de fuziune, înainte de a se fi făcut reformele, să dăm acest spectacol al rupturii partidului conservator. Și prea îngăduitor, cum am fost întotdeauna, prea răbdător și avînd d-lor un îndoit sentiment de datorie către partidul conservator, pentru că nu debutasem în el, și nu am inima așa de joasă în cît să nu înțeleg la ce obligațiuni te supune aceste lucru, atunci am zis: nu se poate și m'am întors, și aci în București, am obținut un lucru: să adaoge Casa rurală pe lîngă celelalte proecte.

Nu am reușit să se facă mai mult. In legea tocmelelor agricole: „non possumus"! iar la legea dregătorilor am zis că este neconstituțională. D. Carp a răspuns că va convoca pe juriștii partidului ca să hotărască dacă legea este sau nu constituțională.

A convocat pe juriștii partidului și ei au fost de altă părere, iar eu am rămas în părerea mea. Acum, dacă am rămas în părerea mea mă întrebați că de ce am iscălit proectul? D-lor, nu puteți în același timp să mă întrebați de ce am făcut o concesiune pentru a păstra unitatea partidului și să-mi faceți și imputarea că vecinic am căutat prea mărirea mea chiar cu riscul de a sparge partidul conservator. Rog dar pe d. Delavrancea să întrebe pe d. Carp dacă zi cu zi, ceas cu ceas, ceia ce spui aci nu este adevărat, dacă, după ce am iscălit nu am adăogat d-lui Carp: nu o veți face nici odată această lege, fiindcă nu este constituțională și nu este nici bună. D-sa a răspuns: de douzeci de ani face parte din programul meu și nu pot la bătrînețe să nu-mi îndeplinesc ideile mele. Eu surîzînd: dacă de 20 de ani face parte din program și nu s'a realizat pînă acum trebue să aibă o meteshnă această idee care nu s'a putut realiza; dar am cedat (Rîsete).

*

Iată explicațiunea relativă la legea dregătorilor.

Cred că am rămas în dreptul moral întreg ca să am părerea mea asupra acestei legi și asupra oportunității ei, și mai cred încă un lucru, că nu este util pentru un partid conservator, ca în Romînia de astăzi, să se prezinte cu o reformă în care să se zică: „*dregătorul are dreptul de a numi și de a revoca pe învățătorii rurali, după normele ce se vor indica în legea învățămîntului*". (ilaritate).

O voce: Mai rău ca în Rusia!

D. *Take Ionescu*: Căci, sînt d-lor lucruri cari se pot și lucruri, cari nu se pot, și cînd pleci în războiu pentru imposibil, nu numai că înfrîngerea ta este de a capo asigurată, dar grozav scazi cauza pe care o slujești.

Iată d-lor prima chestiune personală — cred că am fost foarte scurt — la care m'a silit d. Delavrancea.

Ne-a vorbit de a doua chestiune: va veni ziua în care d. Take Ionescu va vedea peste zidul chinezesc, care îl înconjoară și care îl împiedică astăzi să vadă adevărul.

Cu alte cuvinte, sunt prizonier al unor prieteni politici, cari fac un zid chinezesc în jurul meu, probabil pentru că își închipuesc că pe acel zid vor putea vre-o dată să se întindă pomii roditori ca să se coacă fructele la soare.

Ei bine d lor, nu sunt în nici un zid chinezesc, și fiind-că vreți — nu e așa? — încă o istorie, eu de ale mele, pot să vorbesc — numai secretul altora nu am dreptul să'l divulg, atunci să-mi dați voe să vă spun, că la hotărîrea pe care am luat-o în Ianuarie 1908, nu a luat parte nimeni, absolut nimeni, am fost singur. Eram în străinătate cînd am aflat de cele de la București, cari nu erau o chestiune de numire de un comitet de club. D. Carp a avut francheța cînd a vorbit cu mine, după ce m'am întors, să pună cestiunea în realitatea ei, și dacă mi-ar da voe, ași publica toată conversațiunea noastră, căci ar explica mai bine de cît orice, țării întregi, ce s'a petrecut atunci și nu este nimic în acea conversație care să ne micșoreze pe vre-unul dintre noi. Era altceva: era o cestiune întreagă de doctrină și de direcțiune într'un partid. Acolo, în străinătate, am stat mult la gînduri, 3 zile singur, fără să mă consult cu nimeni, absolut cu nimeni, și vă spun într'o adîncă convingere că n'am ezitat, în aceste trei zile, de cît între aceste două soluțiuni: sau să mă retrag din viața politică, sau să fac ceea ce am făcut. Ideia de a primi starea care se crea, n'a trecut nici un singur minut dinaintea ochilor mei, căci era o absolută neputință. Nu ambiționasem, cum s'a zis, șefii anticipate; desfid să mi se arate în toată viața mea de 20 ani în partidul conservator, care este ceasul, care este actul, în care a învins egoismul meu, sau în care a jucat un rol egoismul meu asupra intereselor partidului. Cînd junimiștii ne atacau cum ne atacau, cînd ne duceau zăzboiul cu „asanarea moravurilor", căci ce poate să fie mai umilitor pentru un partid de cît de a te ridica contra lui, ca să-l arăți așa cum ne aratau junimiștii, ca putregaiul societății romînești, am stat neclintit și mi-am făcut datoria. Și vrea să mi se arate, care a fost mișcarea partidului conservator, la care am fost spectator și la care nu am stat în vîrful suliței, în toate vremurile și în toate împrejurările. (Aplauze).

Și dacă mi am creat atîtea situațiuni imposibile cu oamenii din alte partide, a fost nu că duceam lupta partidului meu pe jumătate, cu cutiuțe rezervate, dar că în totdeauna și în toate împrejurările, luptam cu exagerarea luptătorului, — căci sunt un luptător — contra nedreptăților cari voiau să ni se facă. Au fost vremuri în cari mi se făcuse viața imposibilă, (Aplauze).

A, dacă ași fi alergat după ambițiuni deșarte, am avut un ceas în care ași fi putut să cîștig și dreptul istoric și n'ați mai fi avut să-mi tagăduiți nici protocolul. Cine nu știe că, la 1907, majoritatea Senatului și marea majoritate a Camerei, a venit la mine și mi-a cerut să merg la clubul conservator și să mă proclame acolo șef al partidului conservator?

Am refuzat. Dacă primeam, nu e așa că protocolul era încheiat? (Ilaritate).

*

Și acum aș fi putut să vă tratez de sus, de desidență a partidului conservator, pentru că ași fi avut eu formele încheiate! Ași fi putut, d-lor, căci acel parlament era parlamentul partidului istoric. La 1905 d. Marghiloman recunoscuse că acela era partidul istoric

dar adăuga, şi foarte cuminte „nu credem că, caracterul de a fi istoric, ajunge pentru a avea dreptul de a' guverna această ţară". Vedeţi, aşi fi fost şi istoric! (Ilaritate).

De ce am refuzat? Fiind-că mi-am zis că nu e cu putinţă să ne gîndim la noi în primăvara anului 1907. Şi atunci, d-lor, s'a făcut fuziunea,

O singură dată m'am întîlnit cu d. Carp înaintea fuziunei; întrebaţi-l dacă am vorbit ceva cu dumnealui despre mine, despre soarta prietenilor mei; întrebaţi-l dacă tot timpul cît am trăit împreună, am vorbit vre-odată cu dumnealui de rolul personal, pe care aveam să-l joc în partid.

Nu mi se va răspunde, fiind-că nici odată n'am făcut aceasta.

Iar atunci, cînd am văzut, că izbucnea ceea ce eu avusesem naivitatea să sper că nu va izbucni, n'am stat la gînd de cît între două soluţiuni: sau să plec în viaţa privată, sau să fac ceea ce am făcut. Dacă aş fi căutat numai satisfacerea intereselor mele, mă retrăgeam. Ce credeţi că după atîţia ani de campanii, sînt făcut aşa de fier, în cît să n'am odată nevoia aceasta umană de linişte şi odihnă? Ce credeţi, că sînt aşa de vîndut unei ambiţiuni nebune, care mă soarbe, în cît nu simt cum îmi petrec şi pierd anii mei cei mai buni în lupta aceasta continuă, nu cu duşmanul din faţă, dar cu duşmanul cel de alături şi din spate? (Aplauze).

Credeţi că din această cunoştinţă adîncă a celor mai urîte patemi omeneşti nu s'a svîrcolit nici odată în sufletul meu acea decepţiune, acea amărăciune care te face să vezi omenirea în negru şi vrei să ei cîmpii, ca să răsufli odată în libertate? (Aplauze).

Dacă s'ar fi petrecut, cele ce s'au petrecut, înainte de Martie 1907, vă asigur că m'aşi fi retras în viaţa privată. Dar pentru mine, Martie 1907 a fost ceva mai mare de cît pentru mulţi alţii. Am trecut printr'o emoţiune de care ştiu că este la modă să se rîdă în saloane, acum cînd s'a dus viziunea. (Aplauze prelungite).

In acea emoţiune d-lor, m'am purificat de toate păcatelele de om de partid, pe care le avusesem pînă atunci. Am simţit mai adînc de cît oricînd şi sentimentul răspunderei şi sentimentul datoriei. Şi dacă cineva vrea să piarzá vremea ca să cunoască istoria transformărei unui suflet din manifestările lui verbale, să compare discursurile mele după 1907, cu cele de mai înainte şi va găsi că cu riscul pierderei oarei cărei verve, nu mai are pe omul de partid violent, pe care îl cunoscuse mai inanite.

Aceasta este impresiuneu ce mi-a făcut'o 1907. De aceea, acolo în străinătate mi-am zis: nu se poate să mă retrag; aci este o chestiune de datorie, datoria transformărei partidului conservator în partid cu adevărat democrat — şi voiu spune îndată ce este partid cu adevărat democrat — şi partid ce cu adeverat puternic.

Căci dacă credeam un singur minut că prin retragerea mea serveam cauza partidului sau a ţărei, o făceam. Nu am făcut-o; d-voastră v'aţi fi certat şi dacă plecam eu, căci dacă sînt uniuni cari nu se bazează de cît pe dragoste, sînt şi uniuni cari nu se bazează, de cît pe ura celui de al treilea. (Aplauze).

Dar nici ţara nu ar fi profitat căci după cît va timp s'ar fi produs de sigur ipertofia partidului liberal, iar nu întărirea partidului conservator, şi această ipertofie era un rău şi pentru partidul liberal şi pentru toată ţara.

Mi-am văzut datoria limpede şi mi-am urmat datoria limpede. Recunosc că d. Carp m'a priceput mai bine, cînd am avut ultima conversaţiune cu d-sa, şi mi-a „zis tu vrai să dai partidului conservator „o altă îndrumare: poate că ai dreptate dar de ce nu aştepţi să nu mai fiu „eu între cei vii?"

I-am răspuns că am intrat în fuziune cu dorinţa şi cu credinţă absolută să aştept, dar omul este om, să poate să fiu învins, sinucis însă nu.

Acestea le am spus d-lui Carp, şi acestea le cred şi astă zi. Iar dacă mă întrebaţi ce cred eu despre viitorul ideiei răspund că ideile vor învinge, că această ţară are nevoe de un organ de apărare socială, de un partid conservator şi că acest organ nu va fi bun pentru menirea lui dacă nu va fi democrat în adevăratul sens al cuvîntului şi anume nu numai „totul pentru ţară" dar şi *„totul prin ţară"*. (Aplauze).

Nu erarhii, libere pănă la un punct şi astupate de la acel punct în sus.

Dar soarta omului? Omul ce importă? Omul poate să cază. Au căzut ei oameni mari, de ce să nu cază şi oameni mici? Incă odată însă vă asigur: fără bătălie nu; învins se poate, sinucis nu. (Aplauze din partea minorităţei).

Imi rămîne, d-lor deputaţi un singur punct; este acela pe care mă întrebà d. Delavrancea să îl spui sincer: am simţit, în anii cari i-am trăit în partidul conservator, — căci în ideile conservatoare trăesc şi astă-zi. Şi am convingerea că le slujesc mai bine de cît dv. şi am convingerea că după cum noi, atunci cînd păstrăm partidul pe care l atacaţi cu „asanarea moravurilor" vă păstram o casă în care să vă adăpostiţi — şi văz şă aţi intrat cu atîta plăcere în ea în cît aţi scos pe cei cari o construiseră. (Aplauze). Tot aşa am convingerea că astă-zi împiedecîndu-vă de a vă pierde în negaţiuni construim tot pentru dv., şi că o să vie o zi în care să profitaţi de conttrucţia pe care o facem. (Aplauze)

Dar mă întreba d. Delavrancea, să'i spun sincer, de la om la om, dacă am simţit vre-odată în partidul conservator că sînt oare care, cum să zic... oare cari prevenţii antidemocratice? îi voiu spune: în anii din 'nainte nu, în anii din urmă da. Sînt lucruri, d-lor, cari se simt mai bine de cît se spun. Şi ca să dovedesc aceasta, amintesc d-lui Delavrancea o şedinţă de Cameră la care d-sa n'a luat parte. Era la 1905 discuţiunea Mesajului, era sub ministerul Cantacuzino. Reprezentanţii partidului junimist atacau cu furie acel guvern, chiar din prima zi de la Mesaj şi dar împărţeau guvernul în două: era o parte pe care ei, opoziţiunea o primeau, şi era o altă parte pe care o găseau contrară „tradiţiunei",—am aci cuvîntarea corifeilor—contrară tradiţiunei şi spiritului conservator! Şi aceia erau trei miniştrii, trei persoane şi, eram şi cu între aceştia trei, eu care fusesem colegul celor care atacau şi eram atunci d lor dintre oamenii în viaţă, cel care fusese mai multă vreme ministru conservator! (Ilaritate). Care era faptul care lega pe aceşti trei?

Să fi fost că ei fuseseră o dată în partidul liberal? Aceasta nu putea să fie, pentru că acel care mă a ataca, fusese, ca şi mine, în partidul liberal, şi dacă ar avea să tăgăduiască, n'am decît să vă citesc dovada. In şedinţa de la 30 Noembrie 1885:

„După ce ni s'a acordat întrebuinţarea liberă a bunei voinţe şi a cunoştinţelor noastre, nu am strigat ura, căci eram puţini, dar am plecat la luptă în numele d-lui Brătianu şi cu indreptarea administraţiei şi a justiţiei inscrisă pe drapelul nostru".

Voci: Cine este?

D. *Take Ionescu—Marghiloman.*—Acel care mă ataca fusese şi el liberal. Dar d-lor o să ziceţi acel care te atacă putea să vorbească în numele d-lui Carp şi al d-lui Maiorescu, cari nu fuseseră liberali! Cum nu fuseseră, cînd d. Carp a mărturisit, că la 1884 a tratat intrarea sa în guvernul liberal, dar nu s'a înţeles în privinţa cestiunei Băncei Naţionale!

Va să zică, nu că nu vroise să fie, da nu se *întîmplase* să fie! (ilaritate).

Şi vedeţi, nu era vorba de un debutant ca mine, era vorba d lor, de oameni cari fuseseră miniştri conservatori.

*

Dar numai atît d-lor? Numai că trataseră la 1884? Dar nu propusese ei la 1881,—şi nu pretinde şi astăzi d. Maiorescu în scrierile sale că a greşit atunci partidul conservator care nu i-a ascultat ca la proclamarea regatului să intre şi conservatorii în ministerul Brătianu? Pentru ce? Se opunea cineva la proclamarea Regatului? Ori pentru că o dată cu proclamarea Regatului să înceteze şi regimul parlamentar, să ne scoborîm la regimul numai constituţional în cari miniştri nu reprezintă partidele şi nu au legătură cu parlamentul?

Atunci care era cauza? Zic!

Eu fusesem liberal dar d-nii Bădăreu şi Vlădescu nu fuseseră radicali care fuzionaseră în partidul conservator, cum socialiştii au fuzionat, în partidul liberal, şi aşi vrea să vă întreb dacă d-v. în partidul liberal, veţi tăgădui dreptul de a vorbi în numele partidului liberal peste 15 ani ai celora cari au intrat dintre socialişti printre d-voastră?

D. *Em. Caloglu*: Nu le tăgăduim nici astăzi.

D. *Take Ionescu*: Ce era atunci care era legătura mistică dintre cei trei miniştri care făcea ca guvernul peatru 5 era acceptabil, dar imposibil pentru 3 miniştri cari reprezentau neconservatismul; Căutaţi d-lor şi veţi găsi tainica legătură. Aşa de bine înţelegeam eu tainica legătură, în cît înţelegeam, şi pricina unor contracurente de la majoritate la opoziţie, căci de fapt era o parte din majoritate cari vota cu noi dar ofta cu opoziţia (ilaritate), căci de fapt conducerea opoziţiei era aproape în aceleaşi mîni ca şi conducerea guvernului! Şi cînd se zice că am fost la guvern atunci, răspund; am fost, dar avînd pe sufletul opoziţiunei şi şef al guvernului! Acesta e adevărul. Recunoaşteţi că nu sînt lipsit de *minte*, atunci cum vă explicaţi cuvintele mele după banca ministerială?

Cuvintele mele ar părea ceva extraordinar, lucru de nepriceput dacă nu *simţeam* ceva. Iată ce spuneam atunci. Iar dumnealui recruta pentru armatele... (citeşte)...

„Ei bine, d-lor, atunci mă întreb oare concepţiunea d-lui Filipescu, sergent recrutor al armatei conservatoare, cînd recruta pe noii veniţi, era că nu-i recrutează pentru o armată de albi, în care celui din urmă soldat onoarea îi recunoaşte bâtul de mareşal?

Oare d-lui recruta pentru armatele tropicale pe care le organizează puterile coloniale cu galbenii şi cu negrii şi în care ierarhiile sînt deosebite după culoarea soldaţilor, unele grade pentru unii, altele pentru alţii, iar cele mai de sus numai pentru albi?

Dacă d-lor o astfel de credinţă s'ar putea răspîndi, ea ar fi fatala partidului conserv tor, fiind-că ea nu ne-ar mai da de cît acei recruţi cari, odată cu jurămîntul pe steagul conservator, şi-ar părăsi onoarea şi mîndria, şi de aceia nu ne trebuie în partidul nostru".

Şi tot atunci, vorbind cu liberalii...—ştiţi că e un mijloc să spui un lucru, vorbind cu alţii, (Ilaritate).

Spunem alte cuvinte cari tot fără înţeles au aerul să fie:

„Cînd d-voastră vă prefaceţi că luaţi apărarea foştilor boeri în contra celorlalţi, în realitate le vreţi moartea pentru că sînteţi prea fini cunoscători că să nu ştiţi că o pătură socială, cu cît e mai sus cu atît ea este mai îngustă, din faptul chiar al înălţimei unde se află şi că dacă s'ar coaliza ceilalţi în contra ei, în aceste vremuri de donaţiune a numărului, ea ar fi fatal eliminată din viaţa politică.

Am spus'o la Iaşi şi sînt silit să o repet: Stratele unei societăţi omeneşti se aseamănă cu stratele din coaja pămîntului, afară numai că n'au rigiditatea lor.

Stratul de sus, tocmai prin efortul pe care l'a făcut ca să se sue, este subţire şi în parte se topeşte, iar în schimb mereu se alimentează cu ceea ce se rîdică din straturile de jos.

Partidele politice nu se pot hotărnici prin linii longitudinale, căci nu ar fi între ele egalitate de forţă: ele se închid prin linii transversale, aşa că în fiecare partid bine constituit se află şi din vechii boeri şi din burghezia de astă-zi şi din ţărănimea care sapă pămîntul".

Nu veţi crede d-lor, spuneam as, tea după banca ministerială, la 1905 în momentul triumfului, cînd nu puteam să vedem înaintea noastră de cît cîmp deschis, dacă nu aşi fi simţit nevoia să le spun; iar în ce priveşte forma, firesce, după împrejurările în care te afli e şi forma în care îţi este gîndul, destul să fie gînd adevărat pe care nu-l poţi stăpîni.

Şi de aceea d-lor, cînd d. Delavrancea şi alţii mă întreabă: de ceeace ai făcut simţi răspunderea adîncă? Eu răspund: simt răspunderea adîncă şi sînt convins că mi-am îndeplinit o datorie.

*

Şi ca să învederez încă odată, că am credinţa că mi-am făcut datoria, daţi-mi voe să mai fac o citaţiune care va pune în lumină şi o deosebire de doctrină. Căci de aceea, rîdicăm noi chestiunea constituţională şi o să o rîdicăm pretuttndeni, şi nu are să fie colegiu, şi nu are să fie oraş în această ţară, şi nu are să fie împrejurare în care să nu o rîdicăm. Vom striga-o pînă la ceruri, ca să ajungă în toate cunoştiinţele, pentru că aci e o chestiune de doctorină, şi cum vă ziceam adineoari, nu e destul să zici: „totul pentru ţară" şi trebue să adaogi şi „totul pentru ţară".

Şeful d-voastră, nu la 1888—de ce să mergem pînă la 1888?—ci acum de curînd, pe la 1904, iată cum ne spunea în congresul partidului junimist, care e doctrina sa în privinţa suveranităţei naţionale: „Chestiunea numărului, pînă a nu veni la guvern, e absolut indiferentă şi prin urmare fiindcă sîntem oameni oneşti, nu putem merge să-i cerem puterea în puterea unui lucru indiferent".

Chestiunea numărului, încrederea prealabilă a ţărei înainte de a veni la guvern, o chestiune absolut indiferentă?

Fie-vă credinţa aceasta!

Eu rămîn în convingerile mele: cu ele voiu munci; poate voiu pieri dar încrederea ţărei înainte de a cere guvernul e punctul cardinal al credinţei noastre. (Aplauze).

Litere-Ştiinţe-Arte

„Nevasta lui Cerceluş".—Despre această mică premieră anunţată la teatrul nostru iată ce scrie cronicarul dramatic al „Convorbirilor critice":

„D. P. Locusteanu e înzestrat cu frumoase calităţi teatrale, mănueşte dialogul cu siguranţă, e stăpîn pe situaţii, ştie cînd să aducă şi să scoată din scenă un personagiu, în sfîrşit e un om de teatru. Piesa d-sale abundă în jocuri de cuvinte de multe, ori atinge comicul de situaţii, fără să se ridica însă pînă la comicul de caracter, deşi calităţile reale de care dispune autorul, l'ar îndreptăţi să încerce un gen de teatru mult mai preţios şi mai trainic de cît farsa.

Cerceluş, slujbaş în minister, e un băiat de viaţă. Noaptea petrece iar ziua lipseşte de la slujbă. Fiecare lipsă e motivată faţă de şeful său, printr'o scrisoare anunţînd o nenorocire întîmplată nevestei sale. De data aceasta, scrisoarea povesteşte de d-na Cerceluş care a căzut din pod în pivniţă, sdrobindu-şi amîndouă picioarele.

Pe cînd şeful şi colegii de birou ai lui Cerceluş deplînd această nouă nenorocire a soţiei colegului lor, iată că apare d-na Cerceluş, care întrigată de faptul că bărbatul ei n'a dormit acasă, vine să-l caute la birou, şi astfel află de toate strengăriile şi scuzele minciunoase ale acestuia.

Aci stă miezul farsei.

Urmează multe peripeţii mai toate convenţionale, însă pline de haz, iar Cerceluş pentru a dobîndi iertarea şefului şi a nevestei, întrebuinţează un truc *à la Molière*, se preface că se otrăveşte. Desnodămîntul e destul de comic".

Alţi critici sunt mai puţin favorabili comediei d-lui Locusteanu.

*

După o întrerupere de zece ani se va relua din nou pe una din scenele berlineze „Cyrano de Bergeroc" a lui Edmond Rostand în traducerea lui Fulda.

*

La teatrul Gymnase din Paris s'a reprezentat o comedie în 4 acte de André Picard „La fugitive," — cu un subiect destul de tragic, ca foud. E tragedia femeei care începe a îmbătrîni, care renunţă la propriul ei drept de a iubi, pentru că simte că şi fiica ei este pe cale de a se emancipa după exemplul mamei.

E un amestec de scene amuzante şi patetice. Succesul a fost cam rezervat.

*

O nouă piesă a lui Leonid Andrejew s'a pus în repetiţie la „Kleines Theater" din Berlin: „Dragoste de student".

Titlul e cam de operetă.

*

In Japonia dentiştii smul gdinţii cu degetele fără nici un instrument. Specialistul ţine capul pacientului fixînd unghiul maxilar aşa fel în cît gura rămîne tot timpul deschisă; apoi vîră degetul gros şi arătătorul celeilalte mîni şi într'o minuntă smulge unul, doi, cinci, şapte dinţi—după trebuinţă.

Spre acest scop dentistul e preparat din timpul studiilor în modul următor într'o scîndură se fixează un număr de ţinte pe care el trebuie să le smulgă cu mîna, fără a deranja scîndura. Exerciţiile se fac pe rînd cu scînduri de brad, de stejar şi la urmă de un lemn mai tare încă, avînd ţintele din ce în ce mai adînc bătute.

Cît despre durere,—japonezul o sufere, probabil ca şi scîndura: fără să ţipe.

*

STRUNA ZILEI

FORCEPS

D. dr. Bejan unindu-se cu părerea minorităţii, d. dr. Şumuleanu a fost numit profesor fără raportul cerut'

Dimineaţa.

Doctorul Maternităţii
Dacă nu intervenea,
Nu s'ar fi sfîrşit cu bine
Facerea *atît de grea.*

INFORMATII

❑ Toţi membrii partidului conservator democrat din oraşul Huşi şi judeţul Fălciu au fost invitaţi în adunare generală în saloanele clubului din Huşi pe Luni 6 Dec. a. c. oarele 2 p. m.

Această întrunire va fi prezidată în persoană de d. Al. A. Badareu, preşedintele activ al partidului conservator-democrat din jud. Fălciu

Se vor discuta chestiunile politice la ordinea zilei, cum şi se vor admite noi înscrieri de membri.

❑ Comisiunea de dicciplină a institutorilor şi învăţătorilor, a amînat judecarea procesului institutorului N. Dinculescu din Tulcea, pentru ziua de 12 Decembrie a. c.

❑ Direcţinea generală a vămilor a pus în vedere birourilor vamale următoarea nouă dispositiune cu privire la taxarea vamală a batistelor.

Avînd în vedere protocolul convenţiunuel de comerţ încheiat cu Germania, precum şi dispoziţiunile art. 405 şi 406 din tariful vamal privitor la taxarea batistelor se dispune:

Toate batistele simplu tivite fie că vor fi confecţionate din ţesătură cu sau fără destinaţie specială vor fi taxate pe viitor la art. 405 b. cu taxa îndoită a ţesăturei din care sunt făcute.

Batistele brodate sau chiar numai cifrate adică cu monograme, se vor impune după art. 406 din tariful vamal cu taxa întreită a ţesăturllor din care sunt făcute, fără deosebire dacă broderia este făcută cu mîna sau cu maşina şi fără să se ţină seamă dacă sunt fără destinaţie specială acest mod de interpretare rezultînd în mod clar din protocolul convenţiunei cu Germania.

Se înţelege că destinaţiunea specială: „din răsboi" sau prin „impunere" se va ţine la batistele nebrodate şi netivite, impunîndu-se cu supra taxă de 30 la sută conform art. 405 a.

❑ Ministerul ue interne a cerut prefecturei judeţului, că, ori de cîte ori vre-o agenţie sau întreprindere de publicitate, ar fi patronată de Camera de Comerţ din Bucureşti şi care cere concursul pentru culegere de informaţiuni, să nu li se acorde, de oare-ce există Anuarul general al Romîniei, căruia să i se dea tot sprijinul.

❑ In astă-seară se începe un nou program la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru.

Noul program din astă seară, cuprinde „Fecioara Babiloniei", tablou de cel mai mai înalt interes din seria de aur a casei Ambrosi din Turin: In istoricul palat clădit de Semiramida, ex regina Egipgiptului domneşte Ninus al Babiloniei, el întâlneşte pe Iosif şi Estera—Regele dă ordin să'i aducă pe Estera. Fiind adusă la palat, ea leşină de spaimă; regele pune la dispoziţia ei, tezaurele palatului şi vrea s'o facă regină. Esthera refuză şi regele o condamnă să fie dată pradă leilor. In mijlocul leilor, ea se roagă lui Iehova şi ea este salvată şi se reîntîlneşte cu Iosif.

Se mai cuprind apoi, în noul program: un voiagiu pe fluviul Ardèche (Franţa), splendid tablou colorat, după natură; o dramă pe malul mărei, senzaţional tablou; Názbutiile lui Max Linder, extrem de hazliu etc.

Duminică, la orele 3 p. m. mare matineu.

❑ Eri s'au distribuit, la primărie, încălţăminte şi haine, elevilor saraci, din şcoalele primare.

❑ Pictorul Ştefan Popescu, din Capitală, îşi va inaugura expoziţia sa de tablouri, care va avea loc în palatul Atheneului, Sîmbătă, 4 Decembrie. Expoziţia va fi deschisă de la 4 la 31 Decembrie şi va putea fi vizitată între orele 10 dimineaţa şi 4 p. m.

❑ „Societatea Scriitorilor Romîni" ne roagă să anunţăm că şezătoarea, care fusese anunţată Dumineca trecută nu s'a putut ţinea din cazuri de forţă majoră: trei din membrii societăţii n'au putut veni. Data cînd se va ţine şezătoarea se va anunţa la timp. Banii pentru biletele luate se restitue la agenţia „Carmen Sylva", piaţa Unirei.

❑ Minieterul industriei şi comerţului a dispus să atribue din fondul meseriilor Camerei de Comerţ din Iaşi suma de 5000 lei, pentru a se da cîte 2500 lei băncilor de meseriaşi din Roman şi Vaslui. Camerei de Comerţ din Brăila 5000 lei pentru băncile de meseriaşi din localitate, iar Camerei de Comerţ din Constanţa 2000 lei pentru băncile de meseriaşi din acel judeţ.

❑ Se aducs la cunoştinţă că după îndemnul numeroşilor vizitatori, vor fi date în fie-care Duminecă două matineuri în sala Circului Sidoli (Cinematograful Pathé-Frères)

Primul matineu începe Duminecă la 2 ore ziua—al doilea matineu Duminecă la 4 jum. ziua.

Programul va fi compus tot din patru părţi mari ca şi în trecut şi preţurile locurilor rămîn aceleaşi.

In fie-care Sîmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

La matineul de Sîmbătă se reprezintă primul program nou la matineurile de Duminecă al doilea program nou.

DIVERSE

— Ministerul instrucţiunei publice a acordat autorizare d-rei Natalia C. Malaxa, de a funcţiona ca maestră pentru lucru manual la şcoalele profesionale.

— Individul Ioan Furmuzache din Voineşti, avînd mandat de arestare pentru mai multe furturi, a fost prins de agenţii poliţiei de siguranţă şi arestat.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viţă indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Intrunirea comitetului executiv a partidului conservator-democrat

Pentru eri Joi a fost convocat comitetul executiv al partidului conservator-democrat în saloanele clubului. Intrunirea a avut loc la orele 5 jum. p. m și au luat parte cei mai mulți din membri Graba cu care se desfășură evenimentele politice, schimbarea de regim ce e iminentă, zvonurile ce circulă prin Capitale și în țară, mersul discuțiilor din Cameră, vidarea chestiilor personale, răspunsul d-lui prim-ministru, pregătirile Carpiștilor de a veni la putere, toate acestea au făcut ca întrunirea să prezinte un caracter de extremă actualitate și fie care să se grăbească să ia parte.

Cuvîntauna d-lui A. A. Badareu

D. Badareu se introduce în materie arătînd scopul acestei întruniri. Cu un ceas mai înainte avem datoria de a spune că este deschisă campania electorală. Cele ce se petrec la București pot aduce dintr'o zi într'alta fapte nouă și în ori-ce caz alegerile bat la ușă.

Eu care provocasem prin discursul meu de la Huși o discuție asupra politicei actuale prin asvîrlirea ideii de colaborare să nu credeți că am făcut această eșire fără să fi știut ceva în prealabil. Pe lîngă chestie de convingere intimă, era la mine și o chestie de tactică, și urmarea a fost așa cum am prevăzut'o eu. Noi ciți-va din partid găcisem felul cum Corona va rezolvi chestia succesiunii, atunci pentru a salva ideia conservatoare am căutat să încercăm o apropiere între cele 2 partide conservatoare, întru cît erau elemente sincere și bine voitoare și din cealalte părți care doreau acest lucru. Aceștia erau d-nii Tit Maiorescu, și Nicu Filipescu.

Mai știam un lucru, că partidul liberal cu toată legislația lui rea și prostă cu toate căderile în alegeri, era și este un partid tare, unitar, și cu un șef ce crede a conduce partidul în mod cesarian.

Vechile cadre sînt exofilisite, iar direcțiunea nouă luată în mînă de d. Ionel Brătianu a știut să înlocuiască toate acele elemente puse în conflict cu direcțiunea partidului.

In această serie de idei, d. Badareu stăruie pe larg asupra organizării lăuntrice a partidului liberal, care are cadre numeroase, bine plăsate, dispuse la luptă, ordinate și militante. Toată această tărie stă în organizarea puterilor economice ale țării și dintr'un miliard aproape ce circulă pe la diferite bănci liberale, și societăți anonime administrează *ei prin ai lor* mai mult de trei sferturi.

Și apoi mai are norocul că partidul liberal cade de la putere nu istovit de puteri, ci pentru motive de alt ordin.

Portretul d. P. P. Carp

Dl. Carp se arată acum la sfârșitul carierii sale politice ca un om egoist, suficient de sine și rancunos. Propunînd colaborarea am căutat să se stabilească cît de mult prețuește partidul în ochii d-lui Carp, și s'a făcut dovada că partidul nu există pentru d. Carp; Cei mai aproape de dînsul nu au cuvînt la d. Carp.

In special d. Carp a pastrat și are o ură neîmpacată față de șeful nostru. E ireductibil întru aceasta. Și de unde ura lui, rancuna lui? Nu-i iartă că între 1891—95 a secundat așa de bine pe Lascar Catargi, că i-a mărit aureola, astfel că l'a îndepărtat de șefia partidului. Nu-i mai iartă că la 1899 nu l'a propus de șef și a inventat șefia d-lui Cantacuzino. De și primul actor a fost d. Nicu Filipescu, instinctul de clasă l'a făcut să treacă peste burghezul Take Ionescu însă nu-i iartă.

Nu-i mai iartă că la 1901 a provocat căderea guvernului Carp, apoi în 1904 a adus guvernul d-lui Cantacuzino și făcînd faziunea de 2 ori a făcut'o inadins contra lui Take Ionescu.

Restul se știe.

Guvernul de mîine

Este hotărît în cercurile de sus că guvernul de mîne să se dea d-lui Carp. Așa crede de cuviință Coroana; și Coroana judecă după considerente mai complexe. D. Take Ionescu a tărît cu el trei sferturi din partid; statul major însă oficial a rămas în majoritate cu d. Carp. Țara apoi a trîntit în alegeri pe candidații carpiști, așa că țara i-a strivit, dar nu i-a desființat. Intru cît dar partidul există cu a lui stat major, Coroana s'a crezut obligată să-i aibă în vedere, dar fără a uita un singur moment greul însutit ce le stă înainte:

Acum la strivirea parțială ce țara a dat partidului d-lui Carp, rămîne ca tot aceiași țară să o dea pe toată linia.. In special Senatul pregătește d-lui Carp surprize neplăcute.

Guvernul de mîne al d-lui Carp va fi cel mai neputincios și caraghios guvern ce l'a avut țara Romînească. Cauza stă în lipsa de omogenitate a partidului și în conpetițiunile de situații, ce a adus o stare așa de îngrijitoare.

Mai nu e județ unde să nu fie câte 3 rînduri de candidați pentru un loc.

Ilustrează cele zise cu judetul Dorohoi. Azi țara s'a mai deșteptat și dacă d. Carp are candidați de la Jockey-Klub din București și de la Capșa colegiile electorale prin județe cu greu îi vor înghiți.

Toate aceste vor provoca disensiuni adînci, demisii și partidul va pîrîi.

Carpiștii au uitat arta de a guverna în lunga lor opoziție de 15—20 ani.

Poziția liberalilor

Un fapt cert se desprinde că liberalii nu vor da sprijin guvernului Carp. Aceasta reiese în mod evident din atitudinea clară a d-lui Brătieanu. Liberalii n'au nevoe de a juca rolul de opoziție miluită, ca Carpiștii. Ei își au simțul puterii lor și vor începe să cucerească locurile prin ei.

Pentru moment nu putem ști de va fi numai acțiune paralelă ori și colaborare electorală între noi și ei. In ori ce caz din această atitudine alegerile pentru Senat vor da mult defurcă d-lui Carp.

Atitudinea noastră

Din partea noastră era părerea că am fi putut colabora politicește cu d. Carp, dar acțiune electorală nu vom putea face cu el, căci prin aceasta le-am da arma în mînă de a ne sdruncina organizările noastre. Inlesnind noi acțiunea guvernamentală a d lui Carp i-am întări acțiunea lui contra noastră.

Din acest punct de vedere plecînd partidul nostru va avea o acțiune unitară în toată țara. Nu se va îngădui în nici un județ ca prietenii noștri să facă acțiuni personale.

Speranțele Carpiștilor

Una din speranțele Carpiștilor sînt defecțiunile de la noi: ne cunoaștem însă pretinii și le dăm întîlnire în alegeri.

Noi vom putea paraliza guvernul Carp.

Ce va urma însă de aici? Să nu fie oare această paralizare momentană un cîștig pentru liberali ca să revie iar ei la putere după d. Carp? Nu sunt semne de așa ceva, căci liberalii ori cum ar sta, n'ar putea relua puterea după cîte-va luni.

Situația la Iași

După această judicioasă expunere a situației generale, care a fost întrețesată cu o sumă de destăinuiri interesante, d. Badareu s'a ocupat de situația de la Iași și analizînd situația ce și-au creat conservatorii locali prin disensiunile dintre ei, nu le dă mare cîștig în alegeri.

Declară Campania electorală deschisă și învită pe prieteni a se pune pe treabă.

O însuflețire generală în sînul comitetului executiv după această judicioasă expunere a situației, **Rep.**

Ultime INFORMAȚII

❑ *D. A. A. Badareu, va sosi în Huși Luni 6 Decembrie, cu trenul de 1 40 p. m. Toți prietenii politici îi vor eși întru întimpinare la gară, de unde se va îndrepta direct spre club, pentru a deschide și prezida întrunirea.*

❑ *D. consilier N. Leonescu, refuzînd să primească delegația de procuror general, ministrul justiției a cerut, formal, primului-președinte al Curței de Apel să recomande pe unul din consilieri care să fie delegat ca procuror general, în locul d-lui Mimi, demisionat.*

Primul președinte a recomandat pe d. Al. Hinna,

❑ După cum am anunțat, d. locot.-colonel dr. Scurtu, a fost trimis în inspectarea regimentului Dragoș, 29, din Dorohoi.

D. lt-colonel Scurtu a găsit în acest regiment peste 50 de bolnavi de conjunctivită granuloasă; 40 de soldați bolnavi au fost trimeși la infirmeria de ochi de la Frumoasa.

S'au luat măsuri pentru desinfectarea căzărmei.

❑ Gazetele carpiste fac mare sgomot in jurul demisiunei *motivate* a d-lui maior farmacist Patraș.

Motivul demisiei este programul d-lut Take Ionescu, expus cu ocazia discuției la mesaj.

Era natural ca un om ca d Patraș să se apropie de partidul care în curînd va ave sacul cu grăunțe. Era de aseminea tot atît de natural ca d sa să se sperie de programul d-lui Take Ionescu care deschide lupta contra *alegerilor minciună* la colegiile țărănești.

D. Patraș în calitate de *consilier județian* a prezidat altă-dată alegerile comunale din comuna Bucium jud. Iași.

In această calitate și a permis să sustragă buletinele unei liste pentru a le înlocui cu buletinele altei liste, în fruntea căreia se afla candidatul la primărie M. Petriceanu—care a devansat de altfel pe d. Patraș cu înscrierea în clubul local carpist.

Jurații din Iași au înfierat la timp pe d. Patraș recunoscîndu-l culpabil prin verdictul lor.

Vom reveni,

❑ Consiliul superior agricol și-a dat avizul, că podgorenii cari-și cultivă singuri viile, pot fi supuși să contribuie la organizarea serviciului de pază, conform legii de organizare a comunelor rurale.

❑ D. general Gărdescu șeful statului Major general al armatei, a inspectat regimentul 13 Ștefan cel Mare, unde a fost primit de d. Colonel Cernătescu și de ofițeri.

❑ Un cunoscut pungaș Veniamin Goldemberg, vechiu client al pușcăriei s'a introdus astă-noapte în magazinul de haine din strada Golia No. 52, de unde a furat mai multe haine. In momentul cînd eșise din magazie, a fost surprins de sergent și dus la siguranță unde se află arestat.

❑ In ședința de eri, a consitoriului spiritual al mitropoliei s'a judecat, în lipsă pe preutul Constantin Gașpar, parohul bisericei din comuna Văculești județul Dorohoi, acuzat de nereguli în serviciul bisericei.

Consistoriul l'a condamnat la transferarea în altă parohie.

Viitoarea ședință va avea loc în ziua de 9 Decembrie.

❑ D. dr. Floru medic primar al orașului, a plecat, cu începere de astă-zi în concediu de 15 zile.

D-sa va fi supliniit de dr. Grigoriu.

❑ La liceul internat s'a declarat astă-zi un caz de scarlatină.

❑ D. Ilie Enache, fost plutonier în armată, a fost numit sub-comisar la punctul Burdujeni, în locul d-lui Condopol, revocat.

❑ Azi dimineață femeea Sofia Olaru pe cînd trecea pe stradr Lăpușneanu, a fost lovită de un atac de paralizie și a căzut jos.

A fost ridicată, pusă într'o trăsură și transportată la domiciliu.

❑ D. C. C. Arion a chemat zilele trecute la București, pe d. C. Meissner, căruia i-a declarat că 'i va incredința postul de secretar general al ministerului instrucțiunei publice.

❑ **Duminică 12 Decembrie se vor reprezenta pentru întâia oară în această stagiune:** *Fericirea Casnică* **în trei acte de Hennequin și frumoasa comedie într'un act a d lui Locusteanu,** *Nevasta lui Cerceluș*.

Va fi de sigur un spectacol frumos, plăcut și vesel.

❑ **D. general Gîrdescu, șeful statului major, a continuat azi dimineață cu inspectarea liceului militar, din localitate.**

❑ **Consiliul profesoral al facultății juridice, care trebuia să se întrunească astăzi la orele 10 dimineața, pentru abilitarea ca docent a d-lui V. Iamandi, s'a amînat din cauza lipsei mai multor profesori.**

❑ **Universitare.**—Rectoratul a scutit de plata taxelor de scolaritate pe următorii studenți ai Facultății juridice: Hagi M. Al., Pavelescu Eugen, Coroi V. Șt., Pascu D., Tuduran C. N, Alexandrescu Orațiu, Tudoran C. D., Sandu C. Ion, Popovici C. Panaite, Alexandrescu C., Fedeleș Gh., Popescu Costică, Mina Filip, Marinciu Alex., Negură M., Andriescu M., Bilea I. D., Cronvald R., Corniciuc Gh, Gavrilițeanu O., Ghețu Theodor, Lupu G. C., Nistor C., Petrescu M., Popovici I. Cezar, Sevastos M., Spiridonescu C., Stern Leon, Vasilescu Ioan, și Ștefănescu D.

— Azi a sosit de la Minister, diploma d-lui C. Jornescu primul dr. în Drept, de la facultatea noastră juridică—secția juridică.

❑ **Cu informația noastră de eri relativă la numirea d-nei Stătescu ca directoară a școalei primare de fete „Alexandru Lambrior" am fost induși în eroare.**

Adevărul este că prin numirea d-nei Stătescu s'a făcut o mare nedreptate d-nei Dimitriu.

D-na Dimitriu este insitutoare de peste 20 ani și directoară de mulți ani a școalei de fete din Tatarași. D-sa are 5 copii în vrîstă de școală. Cu drept cuvînt deci și pe baza stagiului îndelungat făcut la o școală de la extremitatea orașului și pentru interesul legitim al educărei copiilor elevi în școlile secundare din centrul orașului, d-sa a cerut transferarea la o școală din centrul orașului.

❑ D. Teodor Demetrescu, institutor din Agăs, județul Băcău, a fost numit revizor cl. II al acelui județ; d. I. Tucaliuc a fost numit revizor cl. II-a al județului Dorohoi.

❑ D. D. Crudu, actual maistru, cu titlu provizor la școala elementară de comerț din localitate, a fost numit maistru titular definitiv.

❑ Orchestra conservatorului va da în cursul acestei luni, un concert filarmonic.

La 19 Decembrie, va avea loc în sala Conservatorului, o a doua producție a elevilor și elevelor.

❑ Societatea „Avîntul" a elevilor școalei comerciale superioare, înființată anul trecut, va ținea Duminică o ședință, pentru a discuta chestii economice.

❑ Societatea ofițerilor veterani „Virtutea Militară" din București, luînd inițiativa rîdicării unui cămin pentru veteranii din răsboiul independenții, a făcut apel la public, lansînd liste de subscripție pentru adunarea fondurilor necesare, în care scop ministerul de instrucție cere prefecturii județului să dea tot concursul, impunînd aceasta autorităților din comunele rurale.

Ca sfîntă datorie aduc mulțumirile mele d-lui director Scobai, de la Gimnaziul Alexandru cel Bun, pentru îngrijirea părintească ce a avut-o nepotul meu de la domnia sa, căci o săptămînă întreagă l'a ținut în palme, — în fie ce zi!

Ce o mai fi cu ceilalți copii Dumnezeu știe și acele fericite ziduri!?

Aglae Alexandrescu.

Str. Labirint No. 11. Loco.

❑ Cu toate că autoritățile din Rusia inierzisese fotografiarea sau cinematografiarea ceremoniilor înmormîntării marelui cugetător Lew Tolstoi, confiscînd chiar multe negative de instantanee, totuși trimisul special al Casei Pathé-Frères a reușit să înregistreze pe cale cinematografică cele mai principale vederi ale înmormîntării poetului-filosof. In noul program al cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care începe astă seară Vineri 3 Decembrie, aceste vederi ne vor fi exact redate.

Regele Lear, celebra tragedie a lui Shakespeare este de asemenea cuprinsă în noul program. E o splendidă adaptare cinematografică al cărei rol titular este încredințat marelui maestru Ermetti Novelli, cel mai mare artist dramatic al Italiei.

Fidel principiului de a vulgariza știința, cinematograful ne arată în noul său program: Păserile în cuiburile lor, interesante schițe însuflețite din viața intimă a păserilor. Apar înaintea noastră paserile acuatice, cari trăesc în pașnică republică, lebeda sălbatecă construind cuibul pentru puii săi, care va servi de leagăn și de bordeiu etc. etc.

Și conducîndu-ne apoi până în Africa orientală, cinematograful ne arată influența culturei franceze în Madagascar, manifestațiile din Tananariva etc.

Desperarea frînarului, scene dramatice,—Acuzat pe nedrept piesa teatrală cu actori distinși—Prince medic de serviciu, comedie cu admirabilul actor—Tîmpilă în serviciu la crucea roșie, comedie, Pathé Journal cu ultimele noutăți din lumea întreagă sunt de asemenea cuprinse în noul program și se închee cu apariția lui Dranem, care stîrnește hohote de rîs în music-halele Parisului. „Dranem își drege cismele" este comedia înscenată și jucată de celebrul comedian.

Mîine Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua și mîine seară reprezentație cu program nou.

Ultima oră

București 3 Decembrie

Agitația farmaciștilor

București.—Comitetul societății farmaciștilor a hotărît ținerea unui mare congres în București, pentru a protesta contra guvernului pentru că a votat legea sanitară.

Nenorocire

Paris.—Trenul venind din Beauvais, în gara de Nord a izbit cu violența stîlpii din capul liniei; au fost vre-o 60 de răniți. Toți răniții însă au putut pleca la domiciliile lor.

Alegerile din Anglia

Londra.—La orele 4 p. m. se cunoșteau următoarele rezultate: au fost aleși: 233 liberali, 254 unioniști, 40 traivaliști 65 redmondiști, 8 orbiniști.

Vas înăsipit

Madrid.—Vasul „Palermo" originar din Hamburg s'a înăsipit lîngă Villagarcia. Se crede că vasul este perdut. Echipajul se compunea din 19 oameni și erau și 5 pasageri.

CAMERA

București.—Deputații au lucrat în secțiuni.

Intrînd în ședință, se continuă cu votarea proectului de lege sanitară.

SENATUL

București.—Se depun mai multe proecte pentru împămînteniri și recunoașteri.

Ia apoi cuvîntul d-l Gr. Procopiu, care aduce elogii reformelor guvernului.

Luptă cu greviștii

Chicago.—O ciocnire s'a produs între lucrătorii croitori greviști și poliția. Un grevist a fost ucis, un altul rănit de moarte. Mai mulți polițiști, au fost grav răniți.

Pentru împedicarea răsboaielor

Waschington.—Miliardarul Carnegie a pus o sumă de 10 milioane dolari la dispoziția unei comisii internaționale compusă din oamenii de frunte pentru ca să folosească această sumă în scopul de a se împedica războaele.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

APEL

Pentru a se putea satisface numeroasele cereri de ajutoare, Primăria se vede nevoită a apela, ca și în anii trecuți la inimile caritabile; cu rugămintea' să bine-voiască a contribui cu o sumă oare-care, pentru a se veni în ajutorul tuturor nevoeșilor, dîndu le putința ca macar în zilele Sf. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.

Sumele donate se vor primi la Caseria Comunală.

No. 29042 2 | 15 Decembrie 1910

ANUNCIU

Se publică spre știința generală, că Tribunalul Iași, secț. Comercială, a lasat deschisă pînă la 10 Decembrie 1910, oarele 4 p. m. licitația portofoliului firmei falite M. H. Rabinovici, în valoare de 163,328 lei 95 bani, pentru care s'a oferit suma de 50,750 lei.

Ofertele se primesc la Sindicatul Tribunalului Iași, pînă în ziua de 9 Decembrie, iar la Tribunal pînă în ziua de 10 Decembrie 1910, depunîndu-se și garanțiunea în sumă de 2000 lei.

Judecător sindic, *Dimitrescu*

Secretar, *indiscifrabil*

No. 2132

1910 Decembrie 3

Docent Dr. Elena Pașcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

1000 DECALITRI VIN VECHIU, de vînzare.

Teodor I. Ezariu, satul Comarna, comuna Poeni, jud. Iași.

De inchiriat sau de vînzare la Grajduri, o vie cu livadă, casă bună compusă din 6 odăi, atenanse trebuitoare. pivniță, ghețărie, toate în bună stare,

A se adresa la proprietara d-na Iosefina Rișcanu, la ziar.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

DOCTOR IN MEDICINA

Leon Polingher

DENTIST

Diplomat al școalei dentare din Geneva și practicant în diferite Cabinete dentare din Elveția.

Execută toate lucrările referitoare în arta dentară, după ultimele metoade științifice.

IAȘI — PIAȚA UNIREI No. 3 — IAȘI

(Deasupra Magazinului Ermacov)

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAȘI — Strada Bărboiu No. 6

300,000 lei, de dat cu ipotecă în primul rang, în totul, sau în parte.

A se adresa d-lui avocat G. G. Beldiman, Dorobanților 14 București.

De Inchiriat sau de Vînzare

Casele mele din Iași strada Palade No. 8, sunt de închiriat s'au de vînzare, cu începere de la 26 Octombrie 1911.

Doritorii a se adresa la d. colonel Vrabie, strada Ralet, s'au la d. Cernătescu str. Păcurari, ori la mine proprietarul, în București.

Th. Crivăț

Licentiată în litere

dispunînd de ore libere, dorește a da lecțiuni.

A se adresa la Ad-ția ziarului sub E.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 83

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară.

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER“.

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la
Expoziția universală din 1910 din Bruxelles
cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix“

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG — ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător. **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères — Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Voiți să vă însurați?
Mai multe sute de doamne și domnișoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanți serioși (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 36,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 și fr. 1,144,229.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ face orice asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Lăpușneanu No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1178 Dum'necă 5 Decembrie 1910

ROMANIA * IASI * BIBLIOTECA CENTRALE

Neconstituționalitatea junimiștilor

Sub titlul „Constituționalismul conservatorilor bătrîni“, *Voința Națională* organul oficios al partidului național liberal, discută, în articolul prim al numărului de eri, chestia constituțională a alcătuirei noului guvern, la o eventuală retragere a d-lui Ionel Brătianu.

Articolul oficiosului liberal are, în momentul de față, o netăgăduită importanță, căci pentru prima oară acest ziar pune, în mod precis, chestiunea schimbărei de regim, ce este mai mult de cît probabil că se va produce în curînd.

„Voința Națională“ recunoaște ca și noi, dreptul exclusiv al coroanei de a încredința guvernul cum și cui va voi.

Ast-fel, ziarul în chestiune zice: „In caz de retragerea partidului național liberal, Coroana în plinătatea suveranității sale constituționale, poate chema pe d. P. Carp, ori pe d. Take Ionescu, ori pe un guvern în afară de partide, spre a prezida la alegeri libere, spre a consulta voința națională, cînd alte indicații nu dau putință Coroanei a prevedea ce vrea opinia publică. Toate aceste posibilități sunt constituționale. E de asemene tot așa de constituțional ca Suveranul, după ce a primit dimisia unui șef de guvern, să'i încredințeze tot lui sarcina de a forma alt guvern, care să prezideze la alegerile generale“.

Pornind de la aceste posibilități, oficiosul liberal recunoaște că este cu totul constituțional și legal ca fie-care partid să arate prin presă, în parlament și în întruniri publice, argumentele care militează în favoarea șefului său și în favoarea sau defavoarea retragerei guvernului actual.

Aceste pledoarii, — zice oficiosul liberal, — se adresează, pe deoparte Coroanei spre a o lumina, iar pe de alta alegătorilor, căci ei vor fi chemați a valida, sau infirma încercarea Coroanei de a ghici opinia publică, încredințînd puterea acelui om, sau acelui partid, care, după părerea Ei, ar fi mai indicat, mai în putință a avea încrederea voinței naționale.

Părerile acestea, pe care ziarul liberal le exprimă astă-zi, noi le-am spus într'una de la constituirea noastră ca partid de guvernămînt. Cînd șeful nostru a cetit, în marele congres al partidului din Februarie 1908, la Băile Eforiei, programul partidului, s'a spus că ne constituim pe baza acestui program, ca partid dinastic, cu dreptul și datoria de a fi chemați să guvernăm țara prin încrederea Regelui și a națiunei.

Doui ani de zile, această idee primordială, ne-a călăuzit în toată activitatea noastră politică și pretutindeni și cu ajutorul tuturor mijloacelor de propagandă, am căutat de o potrivă să luminăm și Coroana și țara de rațiunea de a fi, cu partidul nostru.

In deosebi, în alegerile parțiale, lupta am dat'o numai pe baza acestei idei fundamentale. Am luptat ca organizare politică distinsă și în potriva guvernului și în potriva opoziției carpiste, avînd ca normă conducătoare, în toată lupta noastră, principiile fundamentale ale programului, ca partid de ordine și de guvern.

Rezultatele acestor alegeri au fost pentru noi, nu numai răsplata bine meritată a acțiunei noastre de partid, serios și respectuos față de tron și de instituțiile statului, ci și răspunsul pe care țara l'a dat că ne consideră ca un partid, în care opinia publică își pune toată încrederea ei.

Luminînd opinia publică asupra rostului partidului nostru și punînd cuvîntul ei de aprobare, am crezut că am dat prin aceasta Coroanei, suficientele indicații pentru a ști, la momentul necesar, să se rostească la rîndul Ei, așa cum constituția dă dreptul, asupra alegerei drepte și serioase, care trebuie s'o facă în alcătuirea guvernului de succesiune.

Acțiuuea noastră a fost în marginile constituționalismului.

Pe teren constituțional ne-am format partidul. Pe un asemenea teren am desfășurat toată activitatea noastră politică și tot pe un ast-fel de teren, ne pregătim să dăm lupta de mîine.

Constituționalismul nostru a fost pentru noi o adevărată evanghelie, și „Voința Națională“ discutînd pretențiunile d-lui Carp de a fi chemat la guvernul de mîine, invederează cît de departe a fost de noi acest bătrîn bărbat politic, în toată activitatea sa, de la 1907 încoace.

Ori cine a fost față de agitația desfășurată de fruntași și de presa carpistă din Martie 1907 și pînă acuma, declară oficiosul liberal, va trebui să recunoască adevărul trist că numai pe calea constituțională n'au mers și numai pe calea legală nu s'a mișcat d. Carp cu amicii săi.

Organul liberal amintește toate amenințările fățișe, la adresa coroanei, făcute de Carpiști, dacă nu va concedia pe liberali; de mișcarea revoluționară plănuită, dacă M. S. Regele va îngădui realizarea reformelor liberale din manifestul regal din 1907; de opoziția și campania ziarelor antidinastice carpiste, ca „Protestarea“ „Trăsnetul“ și „Alarma“, numai pentru a impune Coroanei isgonirea guvernului, și în fine, de manifestația din Aprilie trecut, cînd au spart ferestrele la casele miniștrilor și au bombardat statua lui I. C. Brătianu pentru a speria pe rege, că dacă nu le dă puterea, vor merge și mai departe.

Și, pe baza acestei activități politice, în contra sau în afară de lege, d. Carp revendică puterea, de la Rege.

Ei bine *Voința Națională* se întreabă cu drept cuvînt, dacă a fost constituțională campania de a intimida pe Suveran și dacă poate fi constituțională intreprinderea, ca după ce a obținut guvernul prin intimidarea Coroanei, să obții și majoritățile parlamentare care să te susțină la guvern, prin falșificarea și violarea drepturilor electorale.

Nu putem ști, — își încheie, judiciosul său articol, organul guvernamental, ce va face Coroana în cazul retragerei d-lui Brătianu, dar un lucru putem spune și trebue să'l spunem: „că d. P, P. Carp vrea să facă o experiență primejdioasă și că e gata a arunca țara în frămîntări, în care partidul d-sale se va prăpădi“.

Impărtășim în totul vederile acestui oagan, căci noi de mult am spus'o că printr'o greșită examinare a situațiunei criza de guvern s'ar rezolva prin însărcinarea d-lui Carp de a forma noul guvern; aceasta ar aduce cu sine cel mai rușinos și trist sfîrșit politic ce l'a avut vre-o dată un șef de partid în țara noastră.

Vespasian I. Pella

SECRETUL VADELELOR D-LUI P. P. CARP

In sfîrșit s'au dat cărțile pe față. D. P. P. Carp, din rarile lui audiențe la palat a eșit cu impresia—adică cu vorba pe șleau,—că Măria Sa Vodă îi va încredința lui și partidului, în capul căruia se află, puterea. Se vede că din mersul discuțiilor ce s'au urmat între d. P. P. Carp și Măria Sa, d-sa era acela care punea Măriei Sale vadele. Și numai așa ne explicăm de ce la April a avut imprudența să proorocească vadeaoă de 2 Maiu, în felul cum a anunțat'o...

„Vă dau întâlnire la 2 Maiu, cînd vă vom spune ceva interesant, dacă nu veți afla D-v. înainte, că adică alegerile le va face țara prezidată de mine“.

Se vede că Măria Sa își dăduse pe față motivele pentru care e obligat să cheme la putere pe d. Carp. Faptul că Coroana a destăinuit d-lui Carp chiar considerentele de complexă politică ce l fac să se adreseze întâiu dumisale, a dat pas d-lui Carp să-i ceară, să-i impună, să terorizeze chiar Coroana, ba mai pe șleau să se țigănească, că el înțelege ca d. Brăteanu să se demită îndată după deschiderea parlamentului.

D. Carp avusese în prealabil ceva înțelegere cu d. Brăteanu că se va demite în folosul dumisale: dar văzînd d. Brateanu că d. Carp mănîncă bătăi regulat de la țară în alegeri, a lăsat'o mai moale și n'a uitat cuvîntul. Atunci s'a dat drumul nebunilor să mai facă scandaluri prin Bucureșii spărgînd geamurile la miniștri și svîrlînd cu pietre în statuia lui Ion Brăteanu.

Aceste zburdăciuni politice au întârziat vadelele, fără să surpe cuvîntul Măriei Sale.

Original o fi el d. Carp; dar originale și curioase sînt fazele desfășurării evenimentelor politice de 8 luni în urmă.

Ceia ce s'a petrecut în sferele politice ale conducătorilor Carpiști e o ironie politică. Șeful, făcînd pe sfinxul; toți subalternii lui pornind o acțiune de apropiere politică între cele două partide fără avizul prealabil al șefului și fără să fie dispus de a le primi opera.

D. Carp vrea să rămînă întreg el, pentru el partidul nu e nimică, ci niște unelte inconștiente în mîna șefului. Dar întregimea d-lui Carp e de mult contestată; e dintr'o bucată, da; dar bucățile nu sînt întregi, de cînd prin lipsa raportului matematic.

Acest șef de partid dintr'o bucată, mîine cînd va fi ca bucata să se izbească de cele 15000 voturi de la colegiul I de Cameră, de cele 46.000 voturi de la colegiul II de Cameră, și de cele 42,000 voturi de la colegiul III de Cameră și mai ales de cele 30,000 voturi de la Senat—dă, de la Senat—se va vedea că bucata are doage și că nu se poate ca la originalitatea bucății d-lui Carp și țara să nu aibă curiozitatea mare și largă să mai spargă ceva din doagele bucății șefului, ca să se vază, că dacă e putred ceva sus, jos în slujba acestui popor mai e un pic de simț, cunoscutul și vechiul bun simț al poporului, părghia noastră de scăpare.

O ultimă vadea mai are d. Carp, aceia este vadeaoa alegerilor.

Situația economică a Serbiei

Germania a fost aceia care s'a folosit cel mai mult de războiul economic, care durează de mai bine de trei ani, între Serbia și Austria.

Războiul acesta va înceta pe ziua de 1 Ianuarie 1911, cînd intră în lucrare noul tratat de comerț.

Inainte vreme, Serbia își îndestula mai toate trebuințele ei în Austro-Ungaria, care trimitea în regat voiajori cari cutreerau toată Serbia, până și orașele și satele cele mai mici. Marii negustori din Belgrad priveau cu ochi răi această aprovizionare directă a provinciei, dar apropierea Austriei permitea acest fel de comerț.

Odată cu izbucnirea răsboiului vamal, Germania a izbutit să cîștige teren în Serbia, dar o aprovizionare directă a provinciei cu articole din Germania nu mai era posibilă. Fabricanții Germani nu cunoșteau pe micii negustori din provincie și nici nu le convenea ca să trimită voiajori în toate orașele Serbiei.

Exportul german nu vine în contact de cît cu marele negustor. Cu chipul acesta ei și-au redus cheltuelile și riscul.

Exportatorii germani au cîștigat prin acest chip de a vinde pe, marii negustori sîrbi, cari vor rămîne de acum înainte prietenii lor.

Cu toate că la 1 Ianuarie ce vine intră în lucrare noul tratat de comerț cu Austria e de prevăzut că Germania își va păstra piața sîrbească cel puțin în ce privește pe marii comercianți.

Surprize electorale

Campania electorală ce se deschide acum ne va aduce multe surprize.

Ne amintim de baroca declarațiune a d-lui P. P. Carp, făcută odinioară și în repetate rînduri, cu acea grandomanie ce caracterizează pe șeful junimiștilor: dați-mi puterea și-mi fac partid.

Nu se poate ceva mai fantezist, mai nesincer, mai puțin lipsit de adevăr. D. Carp este omul care plutește în nori. D-sa nu-și cunoaște țara, nu-și cunoaște poporul, nu-i știe nevoile, nu-și aproprie idealurile lui. Alt-fel, nu ne putem explica o asemene declarațiune din partea unui om politic cu pretențiile, pe cari le afișează d. Carp,

Se pare, că prima doleanță a domnului Carp cuprinsă în declarațiunea d-sale are șansă să se realizeze. Se pare numai. Mai că am dori să se realizeze chiar, pentru a avea prilejul să dovedim d-lui Carp, încă odată, cît de străin e d-sa de țară și de neam; cît de puțin pricepe d-sa rostul oamenilor politici și a partidelor organizate.

Dacă se va întîmpla în adevăr, ca d. Carp să obție puterea, atunci va vedea d sa, că nu e de ajuns să ai guvernul, pentru a obține majorități în alegeri; că astăzi lucrurile nu merg așa cum mergeau odată pe vremea cînd d. Carp se interesa mai de aproape de mersul treburilor publice.

Și curios lucru. D. Carp, cu toată experiența politică ce are, sau ar trebui să o aibă, n'a învățat nimic din bogata experimentare politică ce s'a făcut în timpurile din urmă. Pentru d-sa secretul votului nu înseamnă nimic; conștiența din ce în ce mai mare a corpului electoral nu comptează; alegerile parțiale, în cari partidul său a avut atîtea eșecuri rușinoase, nu fac două parale.

Ce va zice d. Carp cînd alegerile generale, făcute chiar în cele mai avantajoase condițiuni pentru partidul său, vor da cea mai formală dezmintire teoriilor sale curioase și ruginite? Sîntem siguri că nu-l vor lecui. D. Carp este incorigibil și din castelul de la Țibănești d-sa nu'și'poate întinde privirile peste hotarele domeniului.

Ei bine d. Carp va avea mari și neașteptate surprize. Alegerile generale cari bat la ușă, dacă nu-i vor zdruncina credințele sale politice, vor fi însă de natură a-i zdruncina situația politică așa fel, că nu știm dacă va mai fi în stare să se reculeagă vre-odată.

OAMENI ȘI LUCRURI

VENIM!

N'auziți pretutindeni în jurul vostru înghinîndu-se ca într'o spastică îmbrățișare reciprocă cele două silabe?

Ele alcătuiesc la olaltă și dau împreună un cuvînt, un mic, modest și scurt cuvînt de cinci slove:

— Venim!

E un verb ca ori-care; o vorbă care nu spune nimic prin ea însă-și,—dar cu cît de multe, cu cît de fecunde înțelesuri și subînțelesuri:

— Venim!

Cuvîntul înseamnează că e preziua unei schimbări,—dar una din acele schimbări pe urma căreia totul, totul e menit a lua o înfățișare nouă, o existență nouă, pe al cării steag strălucește un simbol:

— Venim!

Cine și ce va fi în stare să înfăptuiască o asemenea mare și adîncă transformare? Care e forța făcătoare de minuni în virtutea căreia să se producă un efect așa de miraculos? Nimic precis; totul e vag,—dar totul repetă un ecou:

— Venim!

Și ecoul se împrăștie în văzduh. Din sunetele lui pe jumătate tainice, pe jumatate lămurite, se nasc vibrări largi ce se respîndesc de la un colț la celalt al țării, cu același refren unic și mereu reînoit:

— Venim!

Și ori-cine îl aude, pricepe numai de cît despre ce este vorba; înțelege că *a veni* însamnă a *ajunge*, a cuceri, a stăpîni; însamnă că în locul celor cari pleacă de la Putere, sunt alții la rînd, iar acei alții au ca formulă simbolică, mistică plină de elanuri, plină de extazuri:

Venim!

... Puterea! Cine cunoaște bogăția de nuanțe și de senzuri ce posedă cuvîntul acesta, cine are în deajuns simțul observațiunii și al experienței, nu se miră de entuziasmul pe care, în formă de transporturi îmbătătoare îl ridică acest magic cuvînt:

— Venim!

El nu spune nimic prin sine însuși,—dar cuprinde totul, totul. E mobilul perpetuu, e piatra filosofală a celor vechi, — e cheia tuturor posibilităților realizate pe ruina imposibilului, într'un mediu social unde sinteza ori-cării probleme se află în unicul cuvînt:

— Venim!

... Și același entuziasm va domni peste un timp, în sufletele altora; același praf îl va ridica vîntul altor mișcări, altor inspirări, altor speranțe, altor porniri și avînturi—pentru că acei alții vor putea, la rîndul lor să spună cu mindrie, cu mulțumire:

— Venim!

In plural—așa trebuie rostit; pentru că numai așa verbul dă impresiunea unei puteri, numai așa arată solidaritatea unei masse care a biruit și care, la o dată anumită, are dreptul de a se bucura de izbîndă, de a-i simți tot farmecul, toată poezia, toată libertatea,—toată orgia unui cuvînt care încîntă și îmbată cu muzica lui, cu vigoarea lui, cu eloquența lui, cu semeția lui a tot puternicia lui:

— Venim!

Rodion

UN ORATOR

O ilustrație.—O figură și o activitate.—Recordul eloquenței.—In două limbi.—Jules Renard despre Jaurès.

In numărul cel mai nou al „Vieței Sociale“ se poate vedea un prea interesant desemn, reprezentînd pe Jean Jaurès. Nu e un portret propriu zis, — ci o lucrare a unui pictor care își exprimă oarecum o concepție despre strălucitul orator al tribunei franceze. E așa cum îl știm: un colos care evoacă imaginea unui crater din care se revarsă valuri. Sunt însă valuri de o armonioasă artă oratorică, aproape fără pereche.

Jean Jaurès e om învățat, — un fost profesor de filosofie; un iubitor de artă și un admirator al frumuseței sub toate formele. Poate de aceia visează cu atîta patimă frumusețea unei „societăți viitoare“, unde să domnească frăția și pacea și armonia desăvîrșită.

Dar e înainte de toate un fecund temperament politic, consacrat escluziv eloquenței parlamentare și acelei de întruniri publice.

Intr'o carte publicată acum de curînd de un fost stenograf al Parlamentului francez se dă măsura puterei de rezistență și de eloquență franceză. Recordul îl ține Jaurès. Numai în această din urmă seziune parlamentară discursurile lui ocupă 52 coloane cu cea mai mică literă de tipar.

Odată cu portretul lui Jaurès, „Viața Socială“ reproduce cuvîntarea rostită în *limba germană* de Jaurès la ultima conferință socialistă internațională, cînd cu prezența Țarului în Germania. Se știe că poliția a interzis discursurile în limbi străine. Atunci Jaurès făcu surpriza și vorbi în limba... germană, spre uimirea tuturor. Orator în două limbi — iată cum nu-l bănuia nimeni pe Jaurès pînă acum.

Dar o caracteristică minunată a lui Jaurès se găsește în următorul portret ce i-a făcut Jules Renard, autorul lui „Poil de Carotte“.

*

Accent meridional — și totuși nu face pe nimeni să zîmbească. De altfel, e accentul ferurului. Ar fi foarte neplăcut, dacă glasul n'ar avea putere, dar acesta ne umple urechea, țeasta, și ne izbește peste tot. Auzim numai glasul lui, nimic altceva. Comparații nu încap.

Jaurès pășește de-alungul scenei, în sus și în jos, întocmai ca o fiară blajină, care a eșit din cușcă, pentru ca nu cumva gratiile să facă să se creadă că e înfiorător. Se adresează mai mult la dreapta și la stînga, decît auditoriului din sală. Caută anumite fizionomii și le atrage. Vrea să vorbească din apropiere, drept în față.

Mișcările sale scurte, dar vii, foarte rar variază. Brațele alternează unul după altul. O mînă ține în buzunar, sau la spate. Cealaltă arată cu degetul spre tavan (în astfel de momente Jaurès explică, argumentează ori precizează), lovește în frunte miile de capete cu mici, repezi și orizontale gesturi, fără încetare.

Din cînd în cînd se ridică ambele brațe de odată, spre a complecta o perioadă, și se avîntă brusc în aer, dar omul massiv rămîne cu amîndouă picioarele pe pămînt.

Cînd îl întrerupe cineva, Jaurès întreabă:

— *Plait-il, citoyen?* (Ce zici, cetățene?)

Aceasta o spune cu ton firesc — cît de impresionantă e naturaleța asta neașteptată!, — în care reapare accentul.

Dacă se potrivește îi face loc întreruperei în cuvîntarea sa și răspunde cu o limpezime atît de aprigă, în cît întrerupătorul nu știe unde să se ascundă.

Se folosește de aplauze pentru a bea nițică apă sau să și treacă cu batista peste barba-i temperoasă.

Aprobarea devenind furtună, el rămîne senin, așteaptă, observă. Nu-i cuprins nici de nelinește, nici de vanitate. Par'că le-ar zice: „Lucrul e cît se poate de simplu. E rîndul vostru acum!“

Inceputul fie cărei perioade e încet, și cu cît mai lungă va fi fraza, cu atît mai mari sunt pauzele ce le face Jaurès între cuvintele dintăi. Zice numai două ori trei, se oprește, apoi iar numai două, ori trei. Incetineala aceasta te-ar nelinești, dacă n'ai ști ce se pregătește.

Ai impresia — și nu e în totdeauna greșită — că imaginele sale cele mai frumoase le plăsmuește chiar în

timpul vorbirii, smulgîndu-le anevoe Metafora ţîşneşte de odată, se înalţă liberă şi se desfăşoară — imagine plină, vorbitoare şi clară a unui poet în proză, ce pluteşte iar şi sigur deasupra mulţimei. Imaginea are trăsături şi cunoscute şi noui. Era colea în apropierea noastră, şi crezi că vine din depărtare.

De obiceiu, nu cuvîntul din urmă al propoziţiei are efectul cel mai puternic Propoziţiunea culmineazǎ înainte de sfîrşitul ei. Glasul străluceşte în punctul cel mai de sus, şi cade brusc, ca şi cum Jaurès n'ar pune preţ pe cuvintele din urmă şi le-ar zvîrli la întîmplare în valurile de entusiasm ce-i spumează acum la picioare.

Conglăsuirea asta prea de vreme a oratorului şi publicului, lupta aceasta dintre cei doi „monştri" e ceva foarte frumos.

De admirat este ce e în stare Jaurés să împreuneze şi să ordoneze în una şi aceeaşi frază. Imi aduc aminte de una în care era vorba de universul întreg şi nu numai de lumea văzută, dar şi de cea *posibilă*; lumea care — ideea e luată, cred, de la Victor Hugo — ar putea înlocui mîine, pe cea de azi şi aceeaşi frază vestea că idealul laic e neţărmurit şi recunoaşte numai o singură dogmă, aceea a neţărmurirei.

Ne stăpînea emoţia. Ne rîdicarăm să-l aplaudăm, şi atunci vecinul meu, un domn mărunţel, bătrîn şi grăbit, care venise numai ca să-l *vadă* pe Jaurès, îmi zise cu durere:

„— Ah, domnul meu, ce nenorocire cînd e omul surd!".

Litere-Ştiinţe-Arte

Note.— Cu o abundenţă puţin obişnuită se succed spectacolele la teatrul naţional şi dau impresiunea unei adevărate variaţiuni, aşa cum nu mai fusesem deprinşi să avem în timpul vreunei stagiuni de teatru. Un moment ni s'a părut că mişcarea a scăzut, că lucrurile staguează, că repertoriul e pe istovite. Dar a cum constatăm o nouă înfiripare şi se anunţă încă spectacole destul de atrăgătoare şi de interesante. Excedentul pare asigurat.

O notă caracteristică în cursul actualei stagiuni e că toate elementele teatrului sunt puse la contribuţiune în măsura cuvenită. Artiştii au destul elan şi nu se pot plînge că ar fi neglijaţi. Graţie varietăţii repertoriului, ei se pot perînda cu toţii şi mulţumită faptului nou că spectacolele—aproape toate—sunt reluate, munca actorilor nu se iroseşte în zadar. Astfel se repară, cel puţin în parte, neajunsul de care suferia teatrul, cu deosebire în anii din urmă,—că artistul muncea pentru roluri unice, roluri în care n'avea posibilitatea să mai reapară pe scenă în decursul unei singure stagiuni teatrale.

*

A murit în vrîstă de 90 ani d-na Mary Baker Eddy fundatoarea „Edysmulu"— adecă a sistemului de a se vindeca de boli prin rugăciuni. D na Eddy născocise în America aşa zisa „Christian Science" şi a provocat, pe vremuri, o întinsă mişcare de... contagiune în jurul noului credinţe.

Se pare că averea de 20 de milioane rămasă pe urma ei se datoreşte tot apostolatului.

*

Se cunosc încercările deplin izbutite ale directorului Reinhardt, care a reprezentat „Oedip" al lui Sofocle într'un circ enorm, la Berlin, în faţa multor mii de spectatori...

Se zice că Reinhardt va organizat reprezentaţii identice la Viena.

*

Zilele acestea a apărut anuarul Universităţii din Bucureşti, pe anul şcolar 1909—1910 din care extragem următoarele:

Dela înfiinţarea ei până astăzi Universitatea din Bucureşti a elibarat 444 diplome de licenţă în teologie, 4185 diplome de licenţă în drept, iar 5 de doctorat, 406 diplome de licenţă în ştiinţe şi una de doctorat, 632 diplome de licenţă în litere şi 8 de doctorat, 1155 diplome de doctorat în medicină şi 19 de licenţă şi 745 diplome de licenţă în farmacie.

Numărul total al studenţilor Universităţei în acest an a fost de 3392 dintre cari 196 la facultatea de teologie, 1575 la drept, 422 la litere, 193 la ştiinţe, 576 la medicină şi 426 la farmacie.

*

Siegfried Wagner a terminat o operă „Schwarzschwannenreich".

Partitura se tipăreşte acum la Brockaus, în Lipsca.

*

Institutul medico-chirurgical Karolinska din Stockholm şi-a serbat jubileul unei existenţe de 100 ani.

*

Secretarul lui Cook, Lonedale din Cophenhaga afirmă că fără îndoială apropiatul articol al lui Cook în „Hampton Magazin" va face deplină lumină în afacerea descoperirei polului nord. Organul acesta a fost pînă acum un organ „pearyst". Dr. Cook prepară o carte, iar în curînd va ţinea o conferinţă la Copenhaga.

..Vorbă prea multă, ca să fie treabă bună.

Un om de principii

Gazetele Carpiste fac mare zgomot în jurul demisiei motivată, din partidul nostru a d-lui maior farmacist Petraş, pensionar şi asupra înscrierei lui în partidul Carpist.

Crezînd că au pus mîna pe mare lucru, Carpiştii anunţă cu foc bengal plecarea din partidul nostru a lui Petraş, voind a'l arăta ca un om de principii.

Natural, după cum am spus'o şi eri, d. Petraş, în urma programului enunţat de d. Take Ionescu, nu mai putea sta în partidul conservator-democrat, care deschide lupta pentru alegeri „libere şi cinstite"; mai ales din acest punct de vedere, maiorul Petraş nu putea să mai rămîe în partidul nostru, cînd ştiut este, că pe cînd era consilier judeţean, prezidînd o alegere la Bucium, a sustras buletinele unei liste, pentru a le înlocui cu buletinele altei liste, fapt pentru care a fost judecat şi condamnat.

Şi, ca să se vadă şi mai bine ce fel de om de principii e d. Petraş, publicăm alături cu demisia sa „motivată",—decizia Curţei cu juri, care l'a condamnat pentru sustragerea buletinelor:

Domnule Preşedinte,

M'am convins că gruparea în care m'am găsit pînă azi nu are greutatea necesară, pentru a fi considerată ca partid de guvernămînt şi am tot sperat că o conlucrare sinceră va surveni ca formulă de reîntregire a partidului conservator, de care, pe unii din noi, numai întîmplarea ne a despărţit.

Nu sunt un naiv ca să cred în posibilitatea realizărei celor rostite în ultimul timp de d, Take Ionescu, sub formă de program al partidului conservator-democrat.

Am de reproşat d-lui Take Ionescu timpul perdut în lupta contra fraţilor şi greşala de a se fi îndepărtat de ideile conservatoare fără a îmbrăţişa cel puţin pe cele cu adevărat democrate.

De aceia, mă opresc din mersul la voia întîmplărei şi mă 'ndrept către vechiul meu partid conservator ce stă gata de luptă şi la care datoria mă chiamă şi conştiinţa mă îndeamnă a mă reîntoarce ca soldat devotat.

In consecinţă, vă rog să mă consideraţi ca demisionat din clubul prezidat de dv.

Primiţi, etc. *M. Petraş*

ROMÂNIA

CURTEA CU JURAŢI DIN IAŞI

No. 4

Preşedinte d. *Alexandru G. Hinno*, consilier al Curţei de Apel din Iaşi.

Membri prezenţi d. *Emil Lepadatu*
„ *Alfred Vincler*
cel dintăi membru şi cel al doilea supleant al Trib. Iaşi.

Ministerul public reprezentat prin d. *Constantin Hamangiu*, Procuror de secţie al Curţei de Apel din Iaşi, delegat de d. Procuror General.

Constantin Columb, Nec. Ionescu, Petrostea Ion, M. Sîrbu, Al. Ionescu, I. Frunză, P. Huţanu, C. Ionescu, Ion Despea, Alecu Barbu, D. Teodorescu, D. Butnariu, Vasile Guşă şi Loghin Mititelu, locuitori domiciliaţi în comuna Buciumi, jud. Iaşi. au întrodus acţiune direct înaintea acestei Curţi contra lui **Mihai Petraş**, Vasile Despea şi Vasile Baciu, pentru delict electoral.

Pentru astă-zi fiiind fixat termenul de judecată al acestei afaceri şi formîndu-se comisiunea juraţilor de judecată, s'a observat că s'a notificat deliquenţilor lista juraţilor sesiunei de către Portărelul Curţei d. V Greceanu, după cum probează procesele verbale No. 1721 şi 1722 din 27 Februarie 1907 şi 1789 din 2 Martie 1907.

In apelul nominal făcut s'a prezentat deliquenţii Mihai Petraş, Vasile Despea şi Vas. Baciu, asistaţi aceşti doi din urmă de d. State Dragomir, precum şi reclamanţii C. Columb, N. Ionescu, Al. Ionescu. I. Frunză, P. Huţanu, Ion Despea, Alecu Barbu, D. Teodorescu, D. Butnariu, I. Dumbravă, Iacob Ţibarnă, Grigore Mocanu, Loghin Mititelu, precum şi martorii Ion Titileşcă, V. Potop, D. Plăvănescu, Spiridon Cantea, Mihai Civelu şi Toma a Vădănei, lipsind reclamanţii Petrostea Ion, M. Sîrbu, C. Ionescu, Vasile Guşă, nefiind procedura complectă.

S'a întrodus pe rînd în audienţă pe martorii: Dumitru Plăvănescu, Toma a Vădanei, Mihai Cioclu, Spiridon Cantea, Ion Titilişcă şi Isidor Potop, care s'au ascultat în depunerile lor sub prestare de jurămînt, după care:

S'a ascultat pe d. procuror, reclamanţi şi deliquenţi în conclusiunile lor, după care d. preşedinte a pus chestiunile asupra faptului, pe care le-au predat juraţilor şi dînşii după deliberarea avută, a declarat neculpabili pe deliquenţii Vasile Despea şi Vasile Baciu, *declarînd culpabil de deliquentul Mihai Petraş, pentrucă în ziua de 14 Ianuarie 1907 în calitate de preşedinte al biuroului electoral pentru alegerea consiliului comunal din comuna Buciumi, însărcinat a primi, a număra şi a despoia buletinele de vot, cu voinţă a sustras şi a alterat buletinele, dînd foc buletinelor de vot din urmă şi înlocuindule cu ale lui N. Petriceanu*, acordîndu-i şi circumstanţe atenuante.

D. preşedinte în virtutea art, 381 Pr. Pen. a pronunţat achitarea deliquenţilor Vasile Despea şi Vasile Baciu de delictul electoral ce li se impută.

S'a ascultat pe d. procuror care a cerut a se face aplicaţiunea legei, potrivit verdictului d lor juraţi în ce priveşte pe deliquentul Mihai Petraş şi a susţinut ca Curtea să facă aplicaţiunea art. 125 din legea electorală comb. cu 60 din codul penal.

Deliquentul M. Petraş s'a referit la aprecierea Curţei.

Preşedintele a întrebat pe deliquent, dacă mai are ceva de zis.

CURTEA:

Avînd în vedere verdictul d-lor juraţi,

Avînd în vedere că prin acest verdict, juriul a declarat *culpabil* pe deliquentul *Mihai Petraş* major, pensionar, născut în oraşul Tecuciu şi domiciliat în Iaşi, pentru că în ziua de 14 Ianuar 1907, în calitate de preşedinte al biuroului electoral pentru alegerea consiliului comunal din comuna Buciumi, însărcinat a primi număra şi despoia buletinele de vot, cu voinţă a sustras şi a alterat buletinele, dînd foc buletinelor de vot din urnă şi înlocuindu-le cu ale lui N. Petriceanu, acordîndu-i şi circumstanţe uşurătoare.

Considerînd că prin comiterea acestui fapt, numitul deliquent s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută de art. 125 din legea electorală, combinat cu art. 60 al. ult. C. Pen., texte care s'au cetit în audienţă de d. Preşedinte şi care au următoarea cuprindere: Art. 125 din legea electorală: „Dacă acel care va fi însărcinat într'o alegere a primi, a număra sau a despuia buletinele, va fi sustras, adăugat sau alterat buletinele, sau va fi cetit alte nume de cît cele scrise în trînsele, se va pedepsi cu „închisoare de la una lună, până la şese luni şi cu amendă de la 1000 până la 2000 lei şi cu interdicţie pe timp mărginit."

Art. 60. Afară de cauzele de scuze de anume prevăzute de lege, mai sunt şi alte cauze de micşorarea pedepsei, lăsate cu totul la apreciarea juriului, sau a judecătorului corecţional, care se numesc circumstanţe atenuante.

Al. ult. Dacă legea pronunţă pedeapsa închisorei sau aceia a amenzei şi dacă tribunalele corecţoniale vor constate circumstanţe, ele sunt autorizata, chiar în caz de recidivă, a reduce pedeapsa închisorei pînă la minimum de 15 zile şi chiar mai jos, precum asemenea şi pedeapsa amenzei pînă la minimum de lei 26 şi chiar mai jos."

Tribunalele pot să substitue în asemenea caz închisorei, amenda, fără ca să se poată coborî în nici un caz mai jos de simplă poliţie.

Pentru aceste motive
In unire cu concluziunile d-lui Procuror
In majoritate şi
In numele legei
Decide:

Condamnă pe deliquentul Mihai Petraş la cinci zeci lei amendă în folosul Statului cu aplicaţiunea art. 28 c. p. pentru delict electoral.

Această decisiune se poate ataca cu recurs în Casaţie, în termen de trei zile libere de astă-zi conform art. 396 pr. pen. la grefa acestei Curţi.

Dată astă-zi în audienţă publică, astă-zi 3 Martie 1910.

ss) E. Leppadatu, Al. Vincler, ss) grefier Gh Gheorghiu.

Osebită părere

Sunt de părere a se condemna deliquentul Mihail Petraş la cinci sute lei amendă.

(ss) *Al. G. Hinna.*

STRUNA ZILEI

IN EXTREMIS..

Inainte de a pleca guvernul votează numai legea sanitară.

Un biet bolnav în agonie—
De cei să-i căutăm pricină
Că-l preocupă numai grija
De farmacii şi medicină?

Statula lui Cuza Vodă

(Lista *„Opiniei"*)

Cu ocazia inaugurărei şi punerea bazei sucursalei societ. de ajutor reciproc din Galaţi „Mîngăierea", în oraşul Roman, s'a făcut următoarea colecţie pentru statua lui Cuza Vodă, din iniţiativa d lui Al, Răuţchi: Ioan Măgură 5 lei, căp. Hugo Zelten 5 lei. Al. Răuţchi 5 lei, Dim. Th. Teodorescu 2 lei, Gh, Th. Teodorescu 2 lei, Similache Galatz 4 lei, Gabriel Cilibiu 5 lei, Preot. Alex. Florea 2 lei, Panaite Ciocărlan 1 leu, Panfil Hulubei 1 leu, Teodor Podariu 1 leu, Gheorghe Teodorescu frizer 1 leu, Const. Teodorescu 1 leu, I. Hălăucescu 1 leu, Mihai Braner 1 leu. Total, lei 37.—
D. Spiridon Irimescu 12.—

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI şi APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

INFORMATII

❑ Toţi membrii partidului conservator democrat din oraşul Huşi şi judeţul Fălciu au fost invitaţi în adunare generală în saloanele clubului din Huşi pe Luni 6 Dec. a. c. oarele 2 p. m.

Această întrunire va fi prezidată în persoană de d. Al. A. Badareu, preşedintele activ al partidului conservator-democrat din jud. Fălciu

Se vor discuta chestiunile politice la ordinea zilei, cum şi se vor admite noi inscrieri de membri.

❑ D. locot. Dobrescu P., din regimentul 7 roşiori, a fost lasat în disponibilitate.

❑ D. Al. Păun, subcomisar cl. I, în poliţia Iaşi, a fost numit comisar cl. III şef al poliţiei din Tg. Frumos, în locul d-lui V. Marinescu, numit comisar la Roman.

❑ In „Ordinea" de mîne, Duminică, „Scrisorile din Iaşi" vor vorbi despre: „Epoca celor mici — Ruşi şi Maloruşi— Panem et circenses—Iniţiative caritabile —Bogaţi şi saraci—Graţia binefăcătoare — Sexul generozităţii — Pîinea saracilor, Sprijinul, Cantina şcolară, Coloniile — Bolile copiilor—Problema izolării —Polemici sanitare — Specialiştii munteni — Crîşmăresele în bluză—Higienă ori poezie?—Legi exotice—Izolare şi dezolare —Timişeştii inundează—Chinul lui Tantal.

❑ Mîine seară, la orele 9 şi jum. va avea loc la Jokey Club, asaltul de arme, urmat de o serată dansată dată de membrii sălei de arme, în ordinea următoare:

Partea I-a: Lecţiuni şi asalt de baston executate de tinerii Dinu şi Coca Gr. Ghica sub conducerea d-lui prof. C. Babeş; Asalt de floretă între d. căp. C. Stere şi d. Mircea Possa. Asalt de epeu între d. Crissoveloni şi d. Leon Sculi; Asalt de floretă între d. căp. D. Marţian şi d. prof. H. Pipart; Asalt de floretă între d. prof. W. Bădescu şi d. căp. D. Sturdza.

Partea II-a: D ra Olga şi Coca Ghica vor executa lecţiuni de floretă la plastron cu d. profesor C. Babeş. Asalt de sabie între d. profesor C. Babeş şi micul Gr. Ghica. Asalt de floretă între d. Lascar Rosetti şi d. C. Negruzzi. Asalt de floretă între d. căp. D. Sturza şi d. prof. H. Pipart. Asalt de epeu între d. căp. C. Stere şi d. prof. N. Bădescu. Asalt de floretă între d. profesor C. Babeş şi d. căp. D. Marţian.

❑ Se aducs la cunoştinţă că după îndemnul numeroşilor vizitatori, vor fi date în fie-care Duminecă două matineuri în sala Circului Sidoli (Cinematograful Pathé-Frères)

Primul matineu începe Duminecă la 2 ore ziua—al doilea matineu Duminecă la 4 jum. ziua.

Programul va fi compus tot din patru părţi mari ca şi în trecut şi preţurile locurilor rămîn aceleaşi.

In fie care Simbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

La matineul de Simbătă se reprezintă primul program nou la matineurile de Duminecă al doi'ea program nou.

❑ **C. f. r.**—Cu începerea de la 19 Decembie (1 Ian. st. n.), se pune în circulaţie, pe linia Dolhasca—Fălticeni, trenurile mixte No. 425 şi 426, avînd legături în Dolhasca cu acceleratele No. 5 şi 6, după următorul itinerar: Trenul 425 pleacă din Dolhasca la 12.55 p. m şi soseşte la Fălticeni la orele 2 p. m.; trenul No. 426 pleacă din Fălticeni la 3.05 p. m. şi soseşte la Dolhasca la 4.05 p. m.

— De la 1 Decembrie st. vechi, s'a înfiinţat în staţiile Belceşti şi Cotnar, serviciul de poştă de toate ramurile.

— Cu începerea de la 15 Decembrie, sistemul de cîntărire obligatorie la predarea transporturilor de lemne de foc în vagoane complecte, se introduce şi pentru transporturile de lignit predate în vagoane complecte, în staţiile inspecţiunilor II şi V de mişcare.

❑ *Medicale.* — Tratamentul Erlich-Hata-606.

Dr. Adrian Romanescu, Huşi, informează numeroasa sa clientelă că aplică noua metodă therapeutică contra siphilisului cu preparatul Erlich Hata 606, avînd la dispoziţia celor interesaţi un număr suficient de doze.

❑ **Din cauza sărbătoarei de Luni sf. marele ierarch Nicolae, viitorul număr al „Opiniei", nu va apărea de cît Marţi 7 Decembrie, la orele obicinuite.**

❑ **Carnetul Sf. Neculai.** — (Luni 6 Decembrie 1910). D nii: Nicolae Fleva (Bucureşti), Nicu Xenopol (Bucureşti)' Nicu Cananău, Nicu Nanu, Nicu Pogonat, Neculai Gane, Neculai Culiano, Neculai Neculaide, Neculai Callerghi, Neculai Cozadini, colonel Neculai Cernătescu, dr Neculai Racoviţă, Neculai Corjescu, dr. Neculai Vicol, Neculai Bottez, Neculai Petrescu, dr. Neculai Apotecher, Nicu D. Popa, Neculai Miclescu, Neculai Pastia, Neculai Stamboliu, Neculai Vasiliu, Neculai I. Dima, Neculai Olănescu, Neculai V. Ştefăniu, Neculai Ripeanu, Neculai Mincu, Neculai Marcopol, Neculai Ştefănescu, căp. Neculai Bottez, Neculai Pompilian, Neculai Macarie, Neculai Alexandrescu, Neculai A. Bogdan, Neculai Rişcanu, Neculai Popescu, Neculai Petrov, Neculai Oşlobanu, Neculai Plebea (Botoşani), Neculai Bellu (Roman), Neculai Agapi, Neculai Grigoriu, Neculai Sebastian, Neculai Cristescu, Neculai Stanciu, Neculai Ionescu, Neculai Bănescu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va reîntoarce mîine în localitate.

❑ In astă-seară se începe un nou program la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru.

Noul program din astă seară, cuprinde „Fecioara Babiloniei", tablou de cel mai mai înalt interes din seria de aur a casei Ambrosi din Turin: In istoricul palat clădit de Semiramida, ex regina Egipgiptului domneşte Ninus al Babiloniei, el întâlneşte pe Iosif şi Estera—Regele dă ordin să'i aducă pe Estera. Fiind adusă la palat, ea leşină de spaimă; regele pune la dispoziţia ei, tezaurele palatului şi vrea s'o facă regină. Esthera refuză şi regele o condamnă să fie dată pradă leilor. In mijlocul leilor, ea se roagă lui Iehova şi ea este salvată şi se reîntîlneşte cu Iosif.

Se mai cuprind apoi, în noul program: un voiagiu pe fluviul Ardèche (Franţa), splendid tablou colorat, după natură; o dramă pe malul mărei, senzaţional tablou; Năzbutiile lui Max Linder, extrem de hazliu etc.

Duminică, la orele 3 p. m. mare matineu.

Pentru Luni program absolut nou, care va cuprinde între altele: „Tartuffe", brilanta comedie a lui Melliére; Jefuirea unui tren la Taxas; d. prefect la inaugurarea fîntînei etc.

DIVERSE

— Cu ocazia săpăturilor făcute în stra sf. Atanase No. 1 într'o pivniţă s'au găsit mai multe oseminte omeneşti.

— Mîine Duminică, 5 Decembrie, mare Bal-Mascat în sala Teatrului Pastia.

Va cînta muzica Reg. 13 Stefan cel Mare.

Un garderob bine asortat cu costumele cele mai noui.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, c'aiu şi pentru masă	5.60	
Unt de gătit	3.80	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Iaurt castron mare		0.25
Iaurt castron mic		0.20
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Delicioasă brînză de munte		2.80
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Gervais romînesc pachetul		0.50

De asemenea aducem la cunoştinţa onor clientelei că li s'a satisfăcut cererile de a lărgi localul, mutînd cu începere de mîne, debitul de vinuri în alte camere alăturate debitului produselor fermelor şi s'au pus în vînzare vinuri naturale noi şi vechi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri;

Vin alb nou	0.60	Litru
Vin Bordeaux nou	0.80	„
Vin alb vechiu de masă	0.80	„
Vin roş vechiu „ „	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„
Vin tămăios vechiu	1.50	„
Vin Cotnar vechiu	1.00	„
„ „ nou	0.70	„
Vin nou de viţă indigenă	0.50	„
„ „ „ „ americană	0.60	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAŢII

❑ Ministerul instrucţiunei a trimes o circulară şcoalelor cu internat, prin care le spune că de oare ce majoritatea populaţiunei şcolare din internatele statelor aparţine clasei rurale şi învăţătorilor şi institutorilor din Iaşi constrîngerea lor de a-şi procura în termen scurt obiectele ce trebue să le aibă un intern, i-ar împiedica din lipsă de mijloace a părinţilor să poată beneficia de avantagiile ce le dă legea pe baza reuşirei lor la concursul de bursă ministerul instrucţiunei invită direcţiile acelor şcoale să fie cît mai tolerante cu internii şcoalei, în ce priveşte numitele obiecte, să le acorde un timp cît mai îndelungat spre a şi le procura.

❑ Din lăzile sosite în vama Iaşi, cu monumentul lui Cuza-Vodă s'a furat o piesă care reprezinta decoraţiile.

S'a orînduit cercetări.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dat o circulară, prin care preoţii catolici sunt autorizaţi să predea religia la elevii catolici din şcoalele primare rurale.

❑ Ministerul cultelor comunică prefecturii judeţului, că pentru îndrumarea lucrărilor practice de grădinărie şi agricultură la şcolile rural, funcţionează 10 revizori agricoli. Indatorirea acestora este de a îndruma cultura grădinelor şcolare şi de a stărui ca învăţătorii să aplice o rînduială de cultură pe locul şcoalelor de la cîmp şi cum campania agricolă fiind închisă la finele lunii Februarie, revizoriii agricoli vor ţinea conferinţe în fie care lună la comunele respective. Subiectele conferinţelor vor fi alese după neajunsurile observate la oamenii din comună şi de care revizorii au cunoştinţă de mai înainte.

Pentru ca aceste conferinţi să deie foloasele cuvenite, ministerul cere ca autorităţile să adune cît mai mulţi săteni atunci cînd se vor ţinea acele conferinţi.

❑ Generalul Gardescu, şeful statului major care se află în localitate, a inspectat eri şi astă-zi pe ofiţerii de stat major din regimentul 7 roşiori, de sub comanda d-lui locot.-colonel Călinescu.

❑ D. Emil Costinescu, ministru de finanţe a fost primit eri la amiază în audienţă specială de M. S. Regele.

Audienţa a durat aproape o oră.

❑ „Voinţa Naţională" de azi în articolul seu prim, demonstrează că cantacuzinisto-carpiştii sunt nişte amăgitori, cu şeful lor cu tot.

Vorbind de d. P. P. Carp, oficiosul guvernului scrie:

„N'am priceput nici o dată nimic ca partid, iar d. P. P. Carp, biruit de păcatele senilităţei, nu mai are energia de a susţinea ceea ce odinioară învăţase de la Bismarck, ci a căzut cu desăvîrşire supt stăpînirea şi în curatela celor în care trăeşte mentalitatea feudalo fanariotă a celor cari s'au împotrivit la toţi paşii ce s'au făcut în această ţară de generaţiile eroice căror datorim Romînia modernă. Creerul d-lui P. P. Carp cultivat în Prusia şi înnăiţat pînă la concepţia creştinismului social, frate cu solidarismul modern ştiinţific, s'a asimilat cu organismul antidiluvian, mesozoic a ichtyosaurului conservator."

Şi continuînd, oficiosul partidului liberal scrie:

„D. N. Filipescu constată în „Epoca" afinitatea între programul politic al d-lui Take Ionescu şi al d-lui I. I. Brăteanu şi închee că d. Take Ionescu nu este conservator.

Evident, conservator, în sensul fosilelor din partidul cantacuzinisto-carpist nu este d. Take Ionescu şi de aceea a şi fost silit să plece de acolo.

Dar lucru neîndoios este că partidul conservator ori va fi pe bază constituţională şi democratică, pe care îl aşează d. Take Ionescu, ori va pieri".

❑ Azi dimineaţă, compania a II-a din batalionul IV Vînători, a făcut un marş pînă la Rediu Mitropoliei sub comanda d-lui căp. Dobriceanu.

❑ Mîine se va oficia hramul bisericei sf. Sava.

Tot mîine îşi va serba patronul, şcoala profesională de fete sf. Sava.

❑ In vederea sărbătorilor crăciunului urmînd a se suspenda cursele vagoanelor penitenciare cu începere de la 20 Decembrie 1910 şi pînă la 3 Ianuarie 1911, ministerul de interne cere prefecturii de judeţ ca să pună în vedere directorilor penitenciarului şi arestului prevenitiv, ca să transfere la destinaţie pe toţi arestaţii ce sunt de trimes, fie pentru eliberare, fie pentru afaceri juridiciare.

❑ In urma intervenţiunii ministerului industriei şi comerţului s'a hotărît de către cel de instrucţie publică că de la 1 Septembrie 1911 să se înfiinţeze o şcoală comercială în oraşul Botoşani.

❑ Membrii cercului comercial şi industrial, se întrunesc astă-seară, la orele 6, în localul din piaţa Unirea, avînd a discuta mai multe chestiuni.

❑ Mîine la orele 3 p. m., membru corporaţiei metalurgice, se vor întruni, în adunare generală, spre a proceda la alegerea comitetului băncei corporaţiei.

❑ **Universitare.** — Joi şi eri Vineri după amiază, înscrişii la concursul pentru bursele statului, vacante la facultatea de litere, secţiunea Istorie, au trecut probele scrise. Subiectele date au fost, pentru istoria veche „Cauzele decăderei republicei romane", iar din istoria modernă „Revoluţia franceză şi cauzele care au determinat-o".

Astă-zi Sîmbătă, are loc ultima probă, la care se va da o compunere.

Sunt trei studenţi şi două domnişoare studente care candidează.

— D. Oraţiu Alexandrescu a fost numit agent de urmărire la Iaşi, în serviciul ministerului de finanţe.

— Luni 13 Decembrie va avea loc la societatea de ştiinţi din Iaşi a doua şedinţă a societăţii. Vor urma apoi la 17 Ianuarie, 7 Februarie, 7 Martie, 18 Aprilie şi 9 Maiu.

Programul pentru 13 Decembrie îl vom publica săptămîna viitoare.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Sumarul.—Noutăţi: Către cetitori.—Discuţia la Mesaj.—Invăţătorii şi salariile.—Căsnicii de D. Ionescu Quintus.—Ecouri din lumea medicală.

Cestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru—Cele două partide reale. D. Drăghicescu.—Mai multă dreptate.

Critica literară: N. Em. Techari. Influenţa romantismului francez asupra literaturii romîne.

Teatru: Lazăr Cosma.—Cronica teatrală: „Bestia" de G. Diamandy; „Maman Colibri" de H. Bataille.

Discuţii: Preotul Vasile G. Alexe.—Politica şi clerul.

Note şi informaţii: Discursul Tronului. — † Angela Mosso.—Asupra poeziei noastre de azi.—Cercetarea paternităţii în Franţa.

Revista revistelor: „La revue".—Revista democraţiei romîne.—Luceafărul.

Finanţe şi comerţ; Banca Romînească.

❑ Astă seară la teatrul naţional, *Crimă şi pedeapsă* de Destoyewski, dramă în 7 tablouri.

Luni seara: *Floare de pădure* de Ostrowski.

Stagiunea rusă e în toiu.

❑ După cum s'a mai anunţat societatea de gimnastică, sport şi muzică, organizează în cursul acestei erni, patru măreţe serbări.

Prima serbare va fi a copiilor şi va avea loc în ajunul anului nou de la orele 3 până la 5 p. m. până la 5 p. m. a doua serbare şi anume: revelionul, va avea loc în aceiaşi zi, de la orele 10 seara înainte. Comitetul organizator îşi dă toate silinţele pentru a întocmi un grandios program; toate legendele cu care se prezintă poporul nostru la aceste serbări, în toate unghiurile locuite de romîni, vor fi redate în ajunul anului nou. Un oltean, un muntean, un moldovan, un ardelean, un basarabean, un macedonean, vor spune pluguşorul, vor umbla cu nunta, cu păpuşele etc.

Vor fi apoi tablouri însuefleţite reprezentînd anul vechiu şi anul nou etc.

A treia serbare va fi un mare bal mascat care va avea loc în seara zilei de 5 Februarie, iar a patra serbare, o serată dansantă, în seara zilei de 5 Martie, cu care se va închide seria sărbărilor de iarnă.

❑ Proectul de budget al ministerului instrucţiunei publice pe exerciţiul 1911—1912, a fost întocmit.

Viitorul budget al instrucţiunei va fi sporit cu 2 milioane.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri în strada Nicolina No. 1. O fată de 18 ani a lui Bercu Grimberg, voind să facă focul, a turnat gaz, care aprinzîndu-se, i-a produs grave arsuri pe faţă şi mîini.

D. dr. Rudescu chemat în grabă, i-a dat ajutoarele necesare.

❑ Consilial de reformă al Corpului IV de armată, se va întruni în ziua de 8 Noembrie, pentru a judeca cazul unui ofiţer inferior, acuzat de greşeli contra onoarei ca militar şi om.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a trimes în judecata curţii cu juri din Iaşi, pe Grigore Filon, gardian la ospiciul Socola, acuzat de loviri cauzatoare de moarte.

— La secţia I-a a curţii, apelurile electorale se vor judeca cu începere de la 13 Decembrie în ordinea următoare: 13, 14 şi 15 Decembrie judeţul Iaşi; 16 Decembrie Bacău şi Fălciu; 17 Decembrie Roman, Botoşani şi Dorohoi; 18 Decembrie Tutova; 20 Decembrie Suceava şi Tutova şi 21 Decembrie Vaslui şi Neamţ.

❑ La circul Sidoli (Teatrul Cinematografic Pathé Freres) începe astă seară noul program cu cele mai frumoase sujete istorice, comice, teatrale şi scene de călătorie.

Acest interesant şi distractiv program cuprinde între altele: Diferite studii microscopice, din lumea nevăzută.—Evadatul din Tuilerii (August 1792) episod din glorioasa Istorie a Franţei.—Devotamentul unei femei indiane, scene jucate de un trib de piei roşii în America de nord şi a căror acţiune se desfăşoară pe cîmpiile Californiei.—O femee complice, piesă special compusă pentru cinematograf, de Michel Frondais, interpretată de artiştii Comediei Franceze, în rolul dansatoarei apare d-ra Napierkowska prima balerina de la Opera Mare din Paris.

Rotterdam, mare oraş în Hollanda, scene de călătorie.—Credinţe şi sacrificii religioase în India.—Prince seamănă cu cineva, scene comice jucate de simpaticul actor.—Max Linder hipnotizat, comedie compusă şi jucată de excelentul humorist, etc. etc.

Reamintim cetitorilor noştri că mîne Duminică au loc două matineuri. Primul matineu începe la 2 ore ziua, al doilea începe la 4 jum ziua. Programul se compune tot din patru părţi mari şi preţurile locurilor rămîn aceleaşi.

Mîne Duminică seara reprezentaţie obişnuită.

Ultima oră

Bucureşti 4 Decembrie

Politica la Huşi

Huşi.—Şi la Huşi, carpiştii se cred intraţi la putere şi se pun pe împărţit slujbele şi fixarea candidaturilor pentru alegeri.

Pentru postul de prefect, a fost desemnat d. căp. A. Teleman.

Candidaţii i-au fixat ast-fel:

Col. I Senat, d-nii Gh. Teleman şi I Pivniceru; col. II d. V. Peiu. Colegiul I Cameră, d-nii Adam Mitache şi Pavel Michiu.

Colegiul II d-nii Gh. Gociu şi N. Popov. Colegiul III d. Enachi Emandi.

Se anunţă şi cîteva candidaturi dezidente.

Alegerile din Anglia

Londra.—La orele 6·15 seara erau aleşi: liberali 259, unionişti 264, travaillişi 42, redmondişti 26, obrienişti 9.

In vederea întrunirei de mîine

Bucureşti.—In astă-seară va avea loc la d. Take Ionescu acasă, o consfătuire în vederea marei întruniri publice de mîine, organizată de partidul conservator democrat în sala Dacia.

In vederea acestei întruniri, au sosit azi mulţi fruntaşi din provincie.

CAMERA

Bucureşti.—Carpiştii şi-au pierdut răbdarea în ce priveşte venirea lor la putere.

Ei pretind că demisia guvernului a întîrziat şi că vor începe o acţiune pentru ca venirea lor la putere să fie cît mai curînd un fapt îndeplinit.

D. N. Filipescu a şi adresat astăzi două interpelări, pentru a face guvernul să se pronunţe în chestia politicei industriale.

Prima interpelare e adresată d-lui ministru Orleanu, întrebînd dacă ministerul domeniilor va mai acorda fabricelor avantajele prevăzute în legea asupra industriei naţionale.

A doua interpelare, e adresată d-lui Costinescu, ministru de finanţe, spre a se pronunţa în chestia impunerilor asupra materiilor prime.

*

D. N. Iorga a readus chestia din culisele învăţămîntului superior, vorbind de cazul tînărului Stamatiade, actual şef de Cabinet la ministerul domeniilor, care a obţinut la examenele ce le-a dat la Universitatea din Iaşi, note bune la 3 profesori şi notă rea la d. A. C. Cuza şi totuşi a fost promovat licenţiat.

D. ministru Sp. Haret a respuns interpelărei d-lui Iorga.

Ministrul instrucţiunei publice a dat pe faţă întregul sistem de prigonire, în învăţămînt de către d-nii Iorga şi A. C. Cuza şi adepţii acestora din Craiova, Galaţi şi Brăila.

D. Haret a ţinut să demonstreze că însuşi d. Iorga a intervenit pentru trecerea candidatului pentru care făcuse interpelarea.

HOLERA

Salonic.—Printre recruţii cazarmei de artilerie de la Tophone, s'au constatat încă 10 cazuri de holeră.

Ciocnirea unui vapor

Harvisch. — Vaporul special „Elfin", care transporta 100 de persoane la vaporul de depozit „Tanisa", s'a ciocnit cu un submarin. Vaporul „Elfin" s'a scufundat în 5 minute, 5 oameni s'au înecat.

Studenţii din Rusia

Petersburg.—O întrunire de 3,000 de studenţi, de la Universitate, a decis să nu asiste la conferinţă pînă la 21 Decembrie, pentru a protesta cu modul acesta în contra activităţii guvernului, care a avut ca urmare evenimentele din închisorile de la Wologda şi Seresiluch.

*

Petersburg.—Duma a discutat o moţiune urgentă privitoare la turburările studenţilor şi la intervicerea ziarelor de a publica ştiri despre acest subiect.

Moţiunea a fost adoptată.

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curţei Imperiale Ruse

CEI MAI BUNI

ŞOŞONI şi GALOŞI

din fabrica noastră cea mai veche şi mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU"

se vând în toate magasinele de Incălţăminte şi Manufactură

cu

Veritabilii numai 1860 în „Triunghiu"

1860

T.P.A.P.M.

С.ПЕТЕРБУРГЪ

ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.

„Trëugolnik" St. Petersburg

Sucursale; Bucureşti, Strada Sărindar 22

Cele mai inalte Recompense la toate Expoziţiile:

1861 St. Petersbug, 1862 Londra, 1865 Moscova, 1867 Paris, 1870 St Petersburg, 1872 Moscova, 1873 Viena, 1887 Philadelphia, 1878 Paris, 1882 Moscova, 1896 Nijni-Nowgorod, 1893 St. Petersburg, 1893 Chicago, 1900 Paris

Trupele turceşti la Kerac

Constantinopol.—Cu privire la intrarea trupelor turceşti în Kerak, guvernul a primit o depeşă care spune că trupele au aflat pe comandantul militar, pe funcţionarii guvernului şi pe 372 locuitori în fortăreaţă.

Clădirile statului şi şcoalei fuseseră arse, casieria guvernului jefuită.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 20 Decembrie 1910, se va ţine în Camera acestei Primării, licitaţie, prin oferte închise, conform art. 72—82 din legea comptabilităţii publice, pentru furnitura a 20 căzi de fontă emaliată necesare Băilor Comunale.

Garanţie provizorie 300 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caetul de sarcini se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No, 29096
2 Decembrie 1910

Banca MOLDOVA

SOCIETATE ANONIMĂ

Capital 1,000,000 Lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţara Europa, (Rusia, Turcia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentrn Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcineeză cu incasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori-ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

PIMEŞTE SPRE FRUCTIFICARE

contra

LIBRETE de ECONOMII

cu achitare la cerere, începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobîndă de

5 1/2 % p. a.

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreţinute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) şi un pianino,—toate cu preţuri eftine.

A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

PUBLICAŢIE

Să aduce la cunoştinţa amatorilor de cumpărarea locului viran cu ruină de pe el din strada Cucu No. 47 fostă a def. I. Sandulachi pentru care în ziua de 25 Noembrie a., a fost licitaţie pentru acel loc. S'au oferit preţul de 9000 lei, însă executerii testamentului, din proces cu erezii def. n'au acceptat această sumă.

S'a dispus a se face o altă Licitaţie publică în ziua de 9 Decembrie ora 2 p. m. Doritori de cumpărare sunt rugaţi a se prezenta în ziua arătată la faţa locului din str. Cucu No. 47, ora 2 p. m. însoţiţi de garanţia provizorie de 600 lei.

1910 Noembrie 2

Executorii Testamentului
Gh. Agapi *Econom*,
N. Ionescu *Revizor şcolar*

PUBLICAŢIE

Subsemnatul Neculai Iamandi, domiciliat în Iaşi strada Stejar No. 7, declar nule în mîinele ori cui s'ar afla biletele de vite, cu No. 342.318 342, 319, 342, 319, 342, 320, 342, 321 şi 342323; din 9 Martie 1909, ellberate de primăria comunei Bivolari, bilete care au fost pierdute din anul trecut.

Se caută de către o d-ră, o cameră mobilată, în jurul Teatrului Naţional.

A se adresa la Ad-ţia ziarului.

INŞTIINŢARE

Subsemnatul are onoare a face cunoscut onor. sale clientelă, că cancelaria sa se află tot în **Strada Albă No. 18, colţ cu str. Bărboi,** unde zilnic urmează consultaţiile medicale de la 9—11 a. m. şi 3—6 p. m. Cu deosebită stimă

Doctor N. Polingher

de la facultatea din Viena, vechiu medic de spital şi al soc. funcţionarilor publici, medic de încredere la societăţii de asigurare asupra vieţei, autorul lucrărilor de boli interne şi sexuale.

Docent Dr. Elena Puşcariu

Consultaţiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAŢIUNE COMPLECTA

— **Strada Ralet 6** —

1000 DECALITRI VIN VECHIU, de vînzare.

Teodor I. Ezariu, satul Comarna, comuna Poeni, jud. Iaşi.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER“.

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la
Expoziția universală din 1910 din Bruxelles
cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix“

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG — ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

Cereți numai:
Parfumul și Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al:
Curței Imperiale Ruse
Curței Regale Romînă
Curței Regale Muntenegru
și S. M. Schahul Persie
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii, Diplome și alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co.
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele
De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.
Reprezentat general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères — Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Voiți să vă însurați?
Mai multe sute de doamne și domnișoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanți serioși (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieți și rente în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Décomb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștii pentru asiguraților din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de
80, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46/100 și fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ face ele asigurări:
a) Cas de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate resultînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar cîștigul le total e reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-sănt și doua Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua și Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No 1179 Mercuri 8 Decembrie 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ IAȘI

Schimbarea guvernului

Mai stranie situație politică de cît acea în care se sbate acum Romînia, nu se întîlnește de la începutul vieței ei constituționale.

Se aud din toate părțile svonuri din ce în ce mai consistente, însoțite de declarații, mai mult sau mai puțin limpezi, că guvernul liberal se retrage și că puterea va fi luată de conservatorii junimiști. Se fixează chiar data acestei schimbări, care, nu e vorba, se tot mută înainte pe calea timpului.

Care să fie cauza acestei schimbări de regim? Guvernul liberal are majoritatea în parlament și o majoritate covîrșitoare. Așa bună-oară la votarea răspunsului la Adresă, au fost 80 voturi pentru și 1 contra.

Faptul că liberalii au fost puși în minoritate în jumătate din alegerile parțiale ce au avut loc, nu arată că încrederea țării s'a întors către junimiști, de oare-ce nu aceștia au repurtat isbînda, ci conservatorii-democrați.

Prin urmare, încă odată ne întrebăm, pentru ce să se retragă guvernul liberal, cînd nu este un conflict între parlament și el,?

Dar, se va spune că Coroana află de cuviință a provoca această schimbare. Noi nu am găsi alt motiv al unei asemeni deciziuni, în cazul cînd ea s'ar adeveri, de cît sistemul ce pare a se introduce la noi, de schimbarea regimului la 4 ani, odată cu sfîrșitul legislaturii, pentru ca cei flămînzi din partidul ce-a fost în opoziție, să înlocuiască pe cei sătui din gustarea puterei, și astfel să se introducă în spirite o liniște relativă, prin alternarea regulată a partidelor la 4 ani. Acesta ar fi însă un sistem pierzător de țară, căci ar suprima controlul pe care partidele trebue să le exercite mutual, unul asupra altuia, și ar îndemna pe cei din pîne să-'și îngrașe pungile, pe ori-ce cale, spre a aduna bani albi, pentru zile negre.

Incurcătura este însă că s'a ivit un al treilea partid, conservatorii-democrați, care nu mai pot fi nesocotiți și care au dovedit că au rădăcini puternice în masa poporului. Cum să se facă atunci alternarea?

Dacă însă nici țara, nici, după cum credem noi, înțălepciunea prea înaltă a Coroanei, nu motivează schimbarea de regim, ea ar avea aerul să fie determinată printr'o întimidare, și ne întrebăm iarăși cum e cu puțință asemenea lucru, și de ce puteri dispune partidul junimist, pentru a putea impune pe ascuns și fără concursul țărei această schimbare, Coroanei?

Noi credem că guvernul liberal comite un act de slăbăciune, retrăgîndu-se de la putere, cînd nimic nu-l silește să o facă. Dar, se spune că el se teme de a nu suferi o înfrîngere în alegeri, cu toate că ar avea puterea în mînă. Chiar dacă aceasta ar fi să se întîmple, un partid nu trebuie să se gîndească numai la interesul seu egoist, ci și la binele țărei, și dacă interesul și liniștea României, cer ca liberalii să facă alegerile, ei trebuie să se supuie acestei cerințe, ori care ar fi rezultatul la care ar ajunge, căci numai așa își îndeplinește un partid misiunea sa înaltă, de a servi în primul rînd intereselor țării. Căci am înțelege să se retragă guvernul liberal, dacă rezultatul alegerilor ar da nu o majoritate guvernului, ci numai o minoritate însemnată, căci atunci țara ar indica că dorește o schimbare de regim, dar ar indica tot odată prin majoritatea din acea minoritate, căreia din cele 2 partide conservatoare vrea să se încredințeze destinele ei. Așa însă să se deie junimiștilor, puterea fără nici-o indicație din partea țărei, este a se întrona regimul absolutist în toată puterea lui, ceia ce nu putem crede că este intenția înțăleptului nostru Suveran, ce stă de 44 ani în fruntea țărei și care a dat tot-deauna dovezi de respectarea constituției.

Dar dacă liberalii cred că nu pot deține puterea și vreau să se retragă cu ori ce preț și silesc pe Rege a schimba regimul, credem că într'un sistem adevărat constituțional, capul statului nu poate să o facă, fără a pipăi și pulsul țărei. Admitem că alegerile parțiale nu sunt o indicare suficientă pentru a incredința frînele guvernului, conservatorilor democrați. Dar, de sigur că ele sunt o indicație încă mai slabă, ba chiar o indicație negativă, de a se da puterea conservatorilor junimiști.

Ce e de făcut atunci? Credem că ar trebui constituit un guvern neutru, un guvern de transație însărcinat numai cu consultarea *sinceră* a țărei. Ca să vedem și noi odată această nenorocită țară ce vrea ea și încotro s'ar pleca *acuma* tendințele ei? Guvernul neutru, trebue să fie constituit după chipul cum se face în Austria: un guvern de funcționari, ai cărui membri să fie luați dintre magistrați și profesori universitari, din acei fără culoare politică. Și după consultarea țărei, în mod sincer și legal, M. Sa va putea încredința frînele ocîrmuirei acelui din partide, care va avea cei mai mulți reprezentanți.

Aceasta ne pare singura soluție a greutăților nedescurcate ce se vor ivi în caz de retragerea guvernului liberal fără de nici un motiv.

Căci mai la urma urmelor, guvernul liberal este la putere, sfîrșitul legislaturei se apropie și el nu a fost zdruncinat de cît din cauza unor reforme, cari au deșteptat nemulțumiri în unele straturi sociale. Să presupunem că ar obține, cu toate aceste nemulțumiri, o majoritate însemnată înalegeri, care să nu facă nevoia schimbărei de regim. Va mai sta 4 ani la putere. Au mai stat și alte guverne 8 ani (L. Catargiu) și 12 ani (Brătianu) și țara n'a pierit. In Belgia stau clericalii de aproape 30 de ani la putere din cauza desbinării liberalilor și Belgia tot stă în fruntea țărilor din occident.

Dar se va spune ce se face cu turma care așteaptă guvernul, cu mîinele întinse și cu stomahurile lincezite? Apoi, cea mai mare rușine pentru o țară și cea mai mare destrabalare a caracterelor este de a face să se aștepte existența lor numai de la sacul cu grăunțe al guvernului. Să se apuce hemeiții de alte indeletniciri: de comerț, industrie etc. iar schimbările politice să se facă după jocul obștesc al intereselor statului, iar nu după apetiturile indvizilor.

II

Să vedem însă, în cazul de alegeri făcute de un guvern neutru, care din cele 2 partide conservatoare ar avea sorții de a eși triumfătoare.

Desbaterile de la Senat mai ales au pus într'o lumină foarte vie, principile celor 2 partide. Conservatorii junimiști au aratat cel mai adînc dispreț pentru popor, pentru massă, pentru tot ce nu este *elită socială* și au revendicat pentru ei singuri posesiunea acestei sere, cu flori tropicale, care adăpostește chiamă elita socială.

Am voi să înțălegem însă în ce senz este luat cuvîntul de elită? In acel de inteligență de samă, sau în acel de „sînge subțire“? Căci, dă, dacă e vorba de sînge subțire, noi nu'l vedem nici în d. Missir, nici în d. Delavrancea, nici în d. Marghiloman, și nici în d. Carp, care se trage dintr'un boerănaș de la începutul veacului. Sînge adevărat subțire este d. Cantacuzino, care își are origina din o familie domnitoare; or mai fi Sturzeștii, Ghiculeștii, boeri de neam, pe care-i numără țara; dar dintre acești boeri mari, mulți sunt în tabăra liberală și mulți în tabăra conservatoare-democrată.

Dacă e vorba de elită intelectuală, atunci nu înțelegem cum de revendică junimiștii monopolul inteligenței, cînd, dacă am cîntări-o și la celelalte partide, nu știm zău, unde ar trage mai greu.

Trebuie deci înțeles altfel teoria elitei, căci nu credem pe junimiști atît de încîntați de ei însiși, în cît să'și revendice însușiri pe care le au în comun cu celelalte două partide.

Teoria lor este alta; ei susțin că *în ori-ce partid* conducerea țării aparține stratului superior și vulgul n'are să se amestece în conducerea poporului; că liberalii cît și conservatorii-democrați, urmează o cale rătăcită, cînd dau maselor un rol ce nu li se cuvine. Omul de rînd este menit să asculte, să plătească, să'și verse sîngele. Cum are să numească, cît are să plătească și cînd trebuie să'și verse sîngele, este treaba elitei, care dumneai trebuie să stea deoparte, să se bucure de rodul muncei prostului, să încaseze partea cea mai mare de bani, rodul acestei munci și să'și apere latifundiile și pozițiile pe jertfa vieței masei poporului.

De aceia după teoriile junimiste, constituția este o minciună, libertățile sunt o mistificare; egalitatea, mai ales, este o înșelare, un praf aruncat în ochii mulțimei. Nu este cinstit de a umbla cu asemenea manopere, pentru a substitui o stare ipocrită realității lucrurilor.

Avem o constituție, nu e vorbă, care proclamă egalitate, libertate etc.; dar ea trebuie pusă încetișor la o parte, privit în fundamentul adevărat al lucrurilor și guvernată țară, spre binele ei, și după ideile noastre, a elitei.

Aceasta este teoria junimistă.

Nu este aceasta însă teoria nici liberală, nici conservatoare-democrată. Cînd ambele aceste tabere politice sunt convinse că omenirea merge spre înălțarea mulțimei către o treaptă superioară, care s'a tot urcat din veac în veac și acum la începutul veacului al XI-lea nu ne mai este permis să hotărîm soarta mulțimei, fără a o întreba și pe dînsa. După teoria junimistă, elita are dreptul de a exploata punga și de a împrăștia sîngele poporului, care susține statul. Oamenii cuminți din potrivă susțin părerea că acei ce contribuie prin banul și prin viața lor la susținerea organizmului politic au dreptul de a participa, într'un chip oare-care, la conducerea lui.

Această participare se face însă, prin alegeri. Deci, nu poate fi adevărată părerea d-lui Carp că nu are nevoie de număr înainte de guvern. Noi credem că trebuie numărul să hotărască cine vine la guvern.

A. D. Xenopol

Intrunirea de la HUȘI

Intrunirea s'a deschis la oarele 2 jum. p m. în saloanele clubului.

Intrarea d-lui Badareu e salutată cu nesfîrșite aplauze de asistența numeroasă a clubului.

D. *dr. Th. Gîdeiu*, vice-președintele clubului, salută în numele clubului și a partidului conservator-democrat asigurîndu-l de nestrămutata credință a tuturor membrilor partidului.

D. *Gh. Horbocea*, arată că față cu idealul ce urmărește, răspunde unei adevărate nevoi a acestei țări și roagă a arăta șefului d-lui Take Ionescu nestrămutata credință și dragoste a tuturor membrilor din partidul conservator-democrat.

D. *dr. Adr. Romunescu*, salută cu ardoare pe d. președinte și arată că partidul lucrează, sporește rîndurile și prezintă șefului un număr de 81 noi înscrieri, din care 25 din oraș de la col II de cameră și 6 de la țară, directe, de la col. III.

D. *Gh. Boghiceanu*, mare proprietar, roagă și din partea sa să arăte șefului d-lui Take Ionescu credința partizanilor din jud. Fălciu, și crede că vom lupta așa fel în acest județ ca să răspundem credinții ce și d-sa și-a pus în noi.

D. *D. Dimitriu*, profesor, stărue asupra calităților eminente ale fruntașului nostru politic, șeful nostru d. A. A. Badareu, vulturul Moldovei. Arată svonul ce caută să-l răspîndească adversarii, că la noi defecțiunile vor fi mari și că noi vom dispare. Se înșală adversarii noștri, căci însufețirea ce stăpînește pe șeful nostru, ne pildește să-l urmăm și noi cărora nu ni s'a promis nimic, ci dragostea de idei, sentimentele și apropierile de suflet.

D. *Gh. Ghibănescu* salută pe șef și i mulțumește pentru dragostea ce-o are pentru amicii din Huși, declarînd că în partidul din localitate domnește unitatea sufletească.

D-sa expune situația politică din Fălciu și felicită dorința șefului partidului de a se intreprinde o acțiune la colegiul al III-lea, cu atît mai mult cu cît la Fălciu, partidul are cea mai bună organizație pentru acest colegiu.

D. Ghibănescu se ocupă apoi de succesiunea la guvern, și zice că dacă M. S. Regele se va opri la un guvern Carp, se va adeveri cuvîntul care zice că D zeu pe cel care 'l iubește îl și ceartă.

DISCURSUL D-lui Al. A. BADAREU

Mulțumesc fruntașilor din localitate, cari s'au strădănuit să ne organizeze acest club și d-voastră tuturor prietenilor, cari i-ați ajutat să ajungă la acest rezultat.

Nu este posibil de făcut o acțiune politică, fără ca partidul să fie întrupat într'o organizație văzută de toți, iar vlaga organizațiunii, atîrnînd de sufletul ei, acest suflet cere existența unei case comune, unde fie-care din membri să se simtă că se găsește în casa familiei lui politice.

De la ultima noastră întîlnire din cursul lunei Iulie, evenimentele politice s'au scurs unele în senzul celor ce le prevăzusem în cuvîntarea pe care v'am ținut-o atunci, altele în contra credinței fundamentale pe care o aveam la acea epocă.

Din cuvîntarea mea eșea că ne găseam în ajunul unei schimbări de regim. Acea schimbare de regim s'a și efectuat sub o formă, ce e dreptul, ne mai pomenită în țara noastră, ori cît de bizare sînt formele vieții noastre politice, aci la orientul Europei. Avem astă-zi de fapt o promiscuitate de două regimuri: unul liberal care se duce, altul carpist. care vine; în fie care localitate avem cîte 2 prefecți, aci la Huși aveți pe d. Corbescu și pe d. Teleman, indiferent numele de botez, căci la d-v se așează lucrurile pe familie fapt—care din nenorocire sporește și mai tare anarhia și haosul, pentru că organele administrative numai primesc impulsiunea, nici directiva prefecților cari se duc, iar prefecții cari vin, nu îndrăznesc să deie această directivă.

Nici odată falșitatea regimului nostru constituțional, nu a fost pusă într'o așa tristă evidență. In Constituție stă scris că Regele are deplină libertate să numească pe miniștri; nicăeri însă nu stă scris că Țara poate avea două guverne în același timp, ceea ce însamnă, de fapt, a nu avea nici unul.

Această situație dovedește că întru aplicarea regimului constituțional, nu este suficient un singur factor, ci mai trebue și un al doilea factor. Națiunea reprezentată prin partide și prin spiritul public luat în toată complexitatea lui.

Evenimentele desfășurate de la Iulie încoace, au dovedit însă netemeinicia unei alte credințe a mele: posibilitatea unui guvern eșit din colaborarea ambelor partide conservatoare. Mă întorc învins și cu durerea în suflet vin tot la d-voastră, de unde am plecat cu credința în colaborare, să-mi spun păsurile și să vă arăt din cauza cui și din ce împrejurări această colaborare nu mai este posibilă.

Vă spuneam în Iulie că credeam colaborarea necesară, din cauza situațiunii anormale și privilegiate a partidului liberal, care de 15 ani este arbitrul veții noastre politice, fie că se află la guvern, fie că se află în opoziție.

Discuțiunea la mesaj, a pus în lumină, odată mai mult, acest adevăr. Timp de două săptămîni, așezați comod în fotoliile de orchestră, liberalii s'au distrat pe socoteala celor două partide conservatoare, cari se sfîșiau pe scenă pînă la sînge. Numai șeful nostru, prin programul său cu soluțiuni pozitive, a făcut ca celor mai conștienți dintre liberali să li se întristeze fețele, în fața orizontului nou, care se deschide vieții noastre politice și în fața perspectivei încetărei a tot puterniciei partidului liberal, dacă nu spre bineleacestui partid însuși, în tot cazul spre binele Țării.

Partidul carpist, în totalitatea lui, nu a înțeles partea socială, partea în adevăr politică, în senzul cel larg al cuvîntului, din ideia mea de colaborare. Ei au luat strigătul meu drept strigătul învinsului care cere un loc pentru ai săi, măcar în coada praznicului învingătorului. Amară înșelăciune, provenită din orbirea de clasă, de boerime amestecată cu plutocrație parvenită, care le dă credința falșă că democrația nu e de cît stomah și că momeala îndopării este irezistibilă. Această psichologie falșă îi va costa pe carpiști, probabil un dezastru, dar și pe noi democrații conservatori o mare zbuciumare și o nouă întîrziere în mersul nostru progresiv.

Carpiștii făurindu-și în imaginația lor o concepție despre democrație, generalizînd după cîteva tipuri de democrați intrați în serviciu la dînșii, au socotit că va fi destul să aibă guvernul, pentru ca blocul conservator-democrat să se desfacă. Il au acest guvern atît de mult visat și cîntat și urmarea este, contrar așteptărilor lor, sporirea blocului și în ori-ce caz cimentarea lui.

Iată pentru ce, în tot partidul d-lui Carp nu s'a găsit un singur glas, care să se rîdice în public, pentru ideia colaborării.

In șoaptele lor au afirmat că înțălegerea nu s'a putut face, din cauza marelor noastre pretențiuni, pentru că am fi cerut jumătate din guvern și jumătate din parlament. Chiar de am fi făcuto atare pretențiune, încă ea nu ar fi fost în disproporție, nici cu forța partidului nostru, nici cu valoarea statului nostru major. Discuțiunea de la mesaj a făcut, în adevăr, dovada că partidul nostru are un mare stoc de valori de prima mînă, din punct de vedere politic și din punct de vedere intelectual. Carpiștii, în cunoscuta lor modestie, se glorificau cu monopolul intelectualității, iar cînd aceste intelectualități au fost silite să-și deie măsura lor, s'au arătat mai pre jos de toate așteptările. Printre acei cari au asistat la duelul din parlament, dintre noi și carpiști, nu este nici o notă discordantă, în ce privește recunoașterea superiorității luptătorilor noștri.

Afirmațiunea carpiștilor cu privire la condițiunile noastre pentru înțălegere, nu sînt exacte. Tratativele au încetat, cînd ni s'a adus răspuns că nu poate fi primită nici una din condițiunile noastre, cari erau următoarele:

1). O declarațiune că vechii conservatori nu înțăleg să mai considere, ca un privilegiu al clasei boerești, direcțiunea partidului.

2). O revizuire a Constituției pentru a se introduce în ea pe lîngă principiul reformei administrative a d-lui Carp, reforma electorală, prin contopirea colegiului întăi ca al doilea și lărgirea colegiului al treilea și ca număr de reprezentanți și ca număr de alegători directi; contenciosul administrativ; principiile esențiale, ale organizării puterii judecătorești, printre care și inamovibilitatea magistraturei.

Noi recunoaștem utilitatea unei bune administrațiuni, nu numai pentru că ea dă liniștea socială și încrederea în rezultatele muncei, dar și pentru că o atare administrație poate fi de o mare putere educativă, producînd disciplina minții.

Dacă între țăranul nostru și țăranul din Transilvania, este o așa mare diferență în cît parecă ar fi vorba de două rase deosebite, administrațiunea austriacă este pentru mult și poate în spiritul de ordine și în perseverența la muncă dobîndite prin contactul că acea administrație stă secretul că atîția mocani transilvăneni veniți în țară au ajuns milionari și au contribuit într'o așa largă măsură la civilizarea unora din județele noastre, ca Ialomița, Brăila și Buzeu și mai tîrziu la civilizarea Dobrogiei. Ne temem însă de o administrațiune atot puternică, cu elemente crescute în moravurile noastre de pînă acuma, fără corectivul contenciosului administrativ, contencios real și eficace, cum a fost organizat prin legea din 1905, desființată de către partidul liberal.

Am fi dorit asemenea ca partidul conservator, să facă dînsul reforma electorală. Această reformă este pusă de spiritul public la ordinea zilei și dacă nu va fi făcută cît de curînd de partidul conservator, va fi de sigur, făcută, în viitoarea sa revenire la guvern, de către partidul liberal.

Este cunoscută formula minimă a reformei electorale liberale: colegiul unic. Colegiul unic însamnă pentru două zeci și patru din județe, înecarea colegiului I și al II, compuse din elemente, în marea lor majoritate, dejà conștiente și formate la viața publică, în colegiul al treilea, format din elemente aproape inconștiente, în ori ce caz absolut nebuloase, în privința intereselor generale și chiar în privința intereseler lor de clasă.

Noi, ca conservatori ne îngrozim la ideea că țărănimea ar putea să facă de puterea legală, acelaș abuz pe care l'a făcut de puterea sa de fapt, în 1907. Și în ori ce caz, țărănimea fiind mai susceptibilă de a fi influențată de partidul liberal, pentru că acest partid și-a așezat de mult la țară organe de propagandă și de acțiune și fiindcă acest partid mai ales sub noua direcțiune, poate face promisiuni de reforme sociale, cari să amețească țărănimea, lucru, pe care nu-l poate face un partid conservator, reforma electorală liberală va mai spori încă starea de inferioritate a partidului conservator față de partidul liberal, dacă nu va face cumva chiar să dispară pentru cîtva timp partidul conservator, după cum s'a întîmplat în urma reformei liberale din 1884.

In ori ce caz noi socotim că reformele manifestului regal din 1907, cari sînt pornite dintr'un spirit de patronare socială, trebuesc complectate cu o reformă de ordin politic care ar spori suprafața clasei diriguitoare, aducînd lai dînsa elemente noi cari să fie ecoul ma apropiat al sentimentelor actuale ale claselor de jos, și să trezească în țără-

nime conștiința de solidaritate cu clasa diriguitoare participînd la opera acestei clase cu reprezentanți reali ai clasei lor.

Vechii conservatori fac o enormă greșală contra intereselor generale ale țării și-și înțeleg greșit chiar propriul lor interes de clasă, dacă nu prind momentul să se asocieze cu noi, la o reformă electorală, care ar ridica posibilitatea partidului liberal să facă cîndul o reformă electorală radicală.

Ni s'a spus că d. Carp este în principiu ostil ori cărei idei de colaborare cu noi, ca partid. Că admite însă o infiltrare individuală dacă partidul nostru ar fi desfăcut și că deci, prima acțiune cari se impune guvernului său, va fi distrugerea partidului conservator-democrat.

Ni s'a dat chiar oare-cari explicări asupra ostilității d lui Carp contra colaborării. Ostilitate care rezultă de alt fel și din declarațiile pe care le-a făcut șeful nostru în Cameră, că în acești doi ani, n'a vorbit cu d-sa d. Carp de cît despre politica Angliei.

D. Carp nu voește pe d. Tache Ionescu, pentru că altă dată acțiunea acestuia ar fi întîrziat ajungerea d-sale la șefia partidului.

Dacă d. Tache Ionescu, n'ar fi fost aghiotantul zelos al lui Lascar Catargi în guvernul conservator 1891—1895, d. Carp are sentimentul că dualismul Lascar Catargi Carp din acel guvern, ar fi sfîrșit prin predominarea d-lui Carp.

Are însă drept d. Carp să facă imputare d-lui Take Ionescu, din îndeplinirea datoriei către partid și către șef?

D. Carp mai impută șefului nostru, faptul de a fi sprijinit pe d. Nicu Filipescu cu ocaziunea inventării de către acesta, a șefiei d. Gh. Cantacuzino.

Această imputare e numai un pretext de ocazie, pentru că d. Carp, de atunci încoace și a găsit principalul său colaborator în d. Filipescu autorul acelei șefii.

In 1901 d. Tache Ionescu a secondat pe șeful său d. G. Cantacuzino în acțiunea de răsturnare a guvernului Carp.

D. Carp făcuse cu d-nii Cantacuzino și Filipescu fuziunea contra d-lui Take Ionescu, d. Carp și Filipescu au făcut continuu în timpul acelei guvernări opera de distrugere politică a d-lui Tache Ionescu și aceasta ar fi trebuit să facă acțiune de erou de melodramă: să ajute în greutățile lor pe acei ce vroiau să-l zugrume!

Ce valoare morală mai poate să aibă această imputare, cînd d. Carp este astăzi tovarășul d-lui Cantacuzino, care luase angajament să susție guvernul Carp!

Ni s'a mai afirmat că d. Carp în afară de motivele contra șefului nostru, are motive de principiu contra partidului nostru, pentru a respinge ideia colaborării.

Partidul conservator-democrat, nu este pentru d. Carp un al treilea partid cum îl recunoaște întreaga țara ci o disidență a partidului conservator și datoria d-sale de șef al acestui partid, îi impune nimicirea noastră. Curios argument în gura d-lui Carp. D-sa din 40 ani de viață politică, 38 i a făcut ca desidență. S'a plîns continuu contra nedreptății ce 'i făcea partidul tratîndu-l ca dezidență și-a vărsat une ori nemulțumirea chiar contra Coroanei pentru că nu chema la putere desidența d-sale dizidență, și astă-zi susține că prima datorie a unui partid, chiar cu rizicul de a 'și frînge gîtul — este de a extermina dezidența.

Ce îl îndreptățește pe d. Carp de a ne trata ca disidență și a se considera d-sa ca partid? Netăgăduit că până în 1907, partidul carpist era o disidență, compusă mai mult din ceva stat major fără trupă. Ce s'a adăogit la disidența d-lui Carp din 1907, ca să se transforme în partid? Șefia cedată de d. Cantacuzino? Cînd s'a mai pomenit ca un general comandant de corp de armată, simțindu-se impropriu de a mai comanda, trece în tabăra adversă cu cîți-va ofițeri din familia sa și cu cîteva ordonanțe, distruge valoarea armatei, pe care o trădează, de și dînsa rămîne cu toată trupa, cu tot corpul ofițeresc, de și comanda o ia, generalul valoros „en second" până atuncea, dar de fapt deja comandantul real, pentru că autoritatea și prestigiul lui însuflețeau acea armată!

Cînd se vorbește de noi ca de o disidență, se face abstracție de faptul că în majoritatea județelor organizațiile vechi au constituit partidul conservator-democrat, iar vechiul partid conservator a trebuit să și creeze organizații nouă. Se mai uită de asemenea că majoritatea reprezentanților din Parlament, care au vorbit țării în numele partidului conservator timp de 10 ani, cu ocazia guvernului conservator de la 1899 ca și guvernului de la 1904, precum și în toate luptele de o opoziție între aceste 2 guverne sînt astă-zi în partidul conservator democrat.

Intr'o altă țară din lume cu regim parlamentar și cu viață politică prin partide, un partid ca al nostru ar putea fi tratat de dezident?

Prietenii vechi ai d-lui Carp care sunt pentru colaborare — și recunosc că sînt mulți și printre aceștia chiar dintre fruntașii cei mai de valoare—aduc o scuză la atitudinea d-lui Carp. Imprejurările l'au silit pe d. Carp să ia angajamente către d. Cantacuzino. Dl. Cantacuzino și-a văzut la un moment dat boerimea se amenințată de valul democrat și autoritatea șefiei sale în primejdie față de prestigiul și capacitatea d-lui Take Ionescu. Dl. Cantacuzino a făcut apel la d. Carp pentru ca șefia să nu iasă din patrimoniul clasei boerești și să nu intre în mînele democrației. Cu ocazia trecerei șefiei către d. Carp, d. Cantacuzino a făcut pe aceasta să ia angajamente relative la compunerea primului Minister, la programul acestui Minister.

După alegeri însă, d. Carp își va relua libertatea și atunci colaborarea va deveni posibilă.

Avem cuvinte să sperăm, după curentul ce se desemnează în țară, că după alegeri în adevăr se va face o colaborare sau chiar o închegare a forțe or conservatoare, dar de data aceasta sub conducerea d-lui Take Ionescu, care nu va fi prizonierul nimănui, de cît doar a misiunei pe care țara i a va încredințat-o.

Toate explicațiile de mai sus dove desc, că d. Carp a rămas acelaș, cum îl cunoaștem de 40 de ani. D-sa, tare pe cîte-va formule împrumutate din țări cu un alt trecut și cu altă viață socială, așteaptă momentul nenorocit cînd toți ceilalți oameni politici din țară vor fi făcut faliment, cum crede d-sa, și țara îl va aclama ca salvator. D sa preferă, ca în loc să-și adapteze concepțiunile împrejurărilor, să ajungă împrejurările pe care nimeni nici chiar d-sa nu este stăpîn, să se potrivească cu concepțiunile d sale.

D-sa preferă o viață întreagă fără rezultate situațiunei de colaborare, ori cît de mare ar fi rezultatele, de frică ca nu cum-va lumea să nu recunoască în această colaborare *partițiunea* solistului Carp.

Ori cum ar fi, împrejurările nu le-am creat noi și trebue să le luăm așa cum se prezintă. In aceste împrejurări găsim sforțarea d-lui Carp de a ne sfărma prin puterea guvernamentală partidul nostru al căreia suflet, din cauza tendințelor democrate îi inspiră antipatia și al căreia șef nu-i este simpatic.

Cunosc prieteni de-a d-lui Carp, cari protestează contra ideei că d-lui Carp nu i-ar plăcea democrația și ne dau dovadă despre aceasta, faptul că în viitorul guvern al d-lui Carp, vor figura între alții doi democrați de origină, d-nii: Delavrancea și D. Neniţescu. Se face o mică confuzie: Democrat nu este acela care a eșit d n această clasă, ci acela cari păstraază toată viața contactul cu clasa din care a eșit, cari îi cunoaște păsurile și pe care democrația îl simte ca atare. Miniștrii Delavrancea și Neniţescu pot să aibă ori-cîte calități, dar din momentul ce țara îi știe a cui oameni sunt, nu mai poate fi vorba de niște simboli ai democrației, cari ar face din guvernul elitei d-lui Carp un guvern de armonizarea claselor.

Primim fără grijă lupta așa cum ne o dă d. Carp. Cunoastem mijloacele cu cari speră să ne învingă: Cei doi miniștri de interne, — unul pe față, altul ocult; — iarăși o mare inovație Carpistă în viața noastră constituțională.

Din atmosfera de antipatie cu care opinia publică primește guvernul Carp, cînd vedem că această opinie publică,—lucru iarăși ne mai văzut,— începe a-și reduce din antipatia sa pentru guvernul care pleacă și care obișnuit cade sub hula acestei opinii publice, din sentimentul că guvernul Carp, este un guvern de uzurpare, guvern de îngenunchiare a voinței țărei, putem privi viitorul cu încredere. Să mai purtăm oare grijă efectelor gîrbacului polițienesc diriguit de d-nii Marghiloman și Filipescu în alegerile viitoare?

Sunt semne, că de data aceasta și partidul liberal își va lăsa micile lui combinațiuni, pentru a ridica paralel cu noi întreaga țară, contra celora cari voesc să suprime cu violență, conștiința cetățenească; contra acelora cari voesc să suprime ca inutile, partidele organizate prin munca mai multor generații;—partide cari în țara noastră,—sunt singurele instituții cari pot ajuta Coroana în îndeplinirea misiunei sale constituționale.

Avem convingerea că guvernul d-lui Carp, a pornit deja pe drumul dezastrului și de și vom oși învingători, totuși vom avea și noi de suferit din oprobriul, care se va arunca din nou pe numele conservator și guvernărei viitoare a d-lui Take Ionescu—guvernare pe baza ideei conservatoare — îi va trebui multă muncă, ca prin strălucirea faptelor sale să șteargă arest oprobriu.

La luptă deci, cu conștiința că ne aflăm într'un moment istoric; în care partidul conservator democrat trebue să'și facă întreaga datorie, conform cu misiunea pe care a primit-o de la țară.

De Inchiriat sau de Vînzare

Casele mele din Iași strada Palade No. 8, sunt de închiriat s'au de vînzare, cu începere de la 26 Octombrie 1911.

Doritorii a se adresa la d. colonel Vrabie, strada Ralet, s'au la d. Cernătescu str. Păcurari, ori la mine proprietarul, în București.

Th. Crivăț

CRONICA TEATRALĂ

Sullivan.—Crimă și Pedeapsă

Săptămîna aceasta s'au reprezentat: o comedie franceză și două drame rusești și am prilejul să constat, că publicul nostru este atras deopotrivă de ambele genuri dramatice.

Sullivan, comedia lui Mellesville, care s'a reprezentat Joi pentru întâia oară în stagiunea aceasta, este bine cunoscută publicului ieșan. Nu atît prin ea însăși, cît prin reprezentarea în atîte rînduri a frumoasei operete *Fire de Artist*, al cărei libret are foarte multă asemănare cu comedia lui Mellesville.

E vorba de un actor, fruntaș al scenei, care iubește în intimitatea sufletului său și fără știința nimănui pe o tînără bogată, al cărei nume nici nu-l cunoaște. In urma rugăminților tatălui fetei, el își dă cuvîntul de onoare, că o va face să-l urască, fără să știe, că fata în chestiune este tocmai stăpîna inimei sale.

Mai tîrziu își dă seama de realitatea lucrurilor, dar Sullivan este om de onoare și-și ține cuvîntul. La o masă la care este invitat de tatăl fetei, el se arată bețiv, cartofor, om de rînd, fără educație, plin de toate viițiile, așa că în cele din urmă o pune pe Lelia — care și ea îl iubea în tăcere pentru marele său talent — în situația de a-l da afară.

Sullivan se simte nenorocit și se decide să părăsească splendida-i carieră, cînd lucrurile se limpezesc și totul se sfîrșește cu bine. Sullivan se căsătorește cu Lelia cu învoirea tatălui acesteia.

In rolul titular d. Dragomir a fost slab de tot. In special în actul al doilea, în care Sullivan trebuia să apară Leliei ca cel mai ordinar și mai dezgustător dintre oameni, d. Dragomir n'a avut nici ținuta, nici verva necesară. Interpretarea d-lui Dragomir îmi întăișa contrastul mare, izbitor de mare, dintre Sullivan și Torelli din *Fire de Artist*, marea creațiune a lui Maximilian. Și contrastul nu era, evident, în avantajul d-lui Dragomir. In special l-aș sfătui pe d. Dragomir să rîdă mai puțin; chiar acolo unde autorul cere, și situația din scenă impune. Rîsul d-lui Dragomir are mari defecte: nu e natural și nu e vesel. Nu mai încape vorbă că nu e de loc comunicativ.

In rolul Leliei, d na Aglae Pruteanu a fost la înălțimea talentului său. D-sa are o mimică bogată și expresivă, cea ce a contribuit mult la succesul ce l-a avut în rolul Leliei Toată înscenarea din actul al doilea e, pentru Lelia și numai pentru ea, în scopul de a o dezgusta de Sullivan. Și Lelia are a-și manifesta surprinderile și sentimentele sale numai prin gesturi involuntare și spontanee și prin mimică. Și a reușit. D-na Pruteanu a priceput psichologia Leliei și a fost bine.

Există totuși oarecare incompatibilitate între d sa și role ca acela al Leliei sau al Soniei din *Crimă și pedeapsă*. Dar despre aceasta mai pe urmă, cînd voi vorbi despre reprezentarea dramei lui Dostoyewschi.

D. Momuleanu în Nicol Jenkens, tatăl Leliei, a fost bine. D-sa este cu siguranță elementul cel mai utilizat al scenei noastre. Nu-mi amintesc de vre-o reprezentație în această stagiune, în care d. Momuleanu să nu fi apărut pe scenă, și mai întotdeauna în role mari. Socot că lucrul acesta nu este în avantajul talentului și reputației artistului și apoi nu e drept.

D-na Atena Georgescu și d-nii Demetrescu Radu și Boldescu au fost bine. D. Boldescu, văr și candidat la mîna Leliei, s'a distins mult; și de un timp încoace ține să învedereze dragostea ce are pentru artă și aptitudinile sale, cari din ce în ce ies la iveală mai clare, mai bine definite.

*

A doua reprezentație în săptămîna aceasta a fost Simbătă cu *Crimă și pedeapsă*, dramă în 7 tablouri cum anunța afișul, de Th. Dostoyewschi. Cine nu cunoaște frumosul și interesantul roman cu același titlu al marelui scriitor rus? Este una din acele scrieri a lui Dostoyewschi, în cari autorul se ocupă cu un spirit de observație psichologică neîntrecut de diverse tipuri de bolnavi intelectuali pentru cari a dovedit o înclinațiune deosebită.

Piesa nu este a lui Dostoyewschi, și de aceia cred, că nu e just să se anunțe ca fiind a marelui scriitor, cum s'a anunțat. Cu atît mai mult, cu cît piesa nu este nici ca acțiune, nici ca reproducere de tipuri și de situații de cît o copie palidă a romanului.

Subiectul este cunoscut, prea bine cunoscut de toată lumea care citește, Nu l voi expune.

Va insista asupra interpretării.

In rolul principal al lui Rodion Romanovici Rascolnicoff d. State Dragomir a avut și cîte-va accente bune; une ori însă cu totul fals, ceea ce a stricat efectul multor scene, De pildă în scena, cea mai emoționantă din toate, în cari Rascolnicoff bate la ușa cămătăresei Alena, gata să o ucidă. Momentul e de un dramatism ce ar trebui să îi dea fiori. D. Dragomir a lăsat publicul rece, nepăsător de cea ce se petrece pe scenă. Și toată frămîntarea sufletească ce o încearcă Rascolnicov cînd constată, pe de o parte slăbiciunea lui de caracter, iar pe de alta nevoia sufletească de a ucide pe cămătărească, pentru a scăpa omenirea de ea, a fost aproape ridicolă

O altă scenă în care ținuta d-lui Dragomir a stricat efectul dramatic este aceea, în care Rascolnicoff chemat la poliție cu citație pentru afacere bănească bănuind că e vorba de vina lui, părăsește pe sora sa Dunia. Scena este de un efect sfîșietor de dureros; de fapt însă efectul a fost cu totul altfel.

Foarte rău serviciu își face d. Dragomir că-și ia asemenea role.

Mult s'au distins d-nii Kuzinschi și Radu Demetrescu în rolul polițistului Porfir Petrovici, iar cel de al doilea în rolul detracatului și a'coolicului Marmeladoff. Dacă V. Kuzinschi n'a surprins publicul cu interpretarea sa justă măsurată, studiată, întru cît d-sa a avut și altă dată frumoase succese asemănătoare; d. Radu Demetrescu însă a fost o revelație pentru toată lumea din sală. D-sa a făcut dovada unui talent pe cît de întins pe atît de variat. D. Demetrescu știe să nuanțeze așa, încît dă intrepretării sale o notă personală vizibilă și face prin aceasta ceea ce se numește o creație. Din rolul lui Marmeladoff d. Demetrescu a făcut o creație, ceea ce-l va distinge de ori ce alt interpretator al rolului, chiar mai talentat de cît d-sa.

Au fost bine d-na Kuzinschi în rolul Caterinei, soția lui Marmeladoff, și d-ra Cîrjă în Dunia, sora lui Rascolnicoff. D-ra Cîrjă are multă căldură și mult sentiment în voce și a avut momente bune cu efecte dramatice bine simțite.

Rămîne sa închei cu d-na Pruteanu, care a interpretat rolul Soniei. Fruntașa scenei noastre a fost negreșit bine. Cea ce am ținut să relevez este, după cum spuneam mai sus, că d-sa nu are fizicul necesar rolelor de ingenue. Atît în Selia din *Sullivan*, cît și în Sonia din *Crimă și Pedeapsă*, d na Pruteanu, cu toate avantajele vocei sale, nu avea aerul fetei de 18—20 de ani, și evident efectul scenic a fost cu mult diminuat Lucrul acesta nu este în interesul talentului său mare și desigur, că și d sa vede la fel și va evita role care nu-i vor conveni în totul. Un talent mare trebue să fie mai exigent cînd i se atribue un rol; căci un talent mare nu poate suferi să dea interpretări bune cu efecte scenice mediocre.

*

La reprezentația de Simbătă sala teatrului era plină. Publicul ieșan a revenit la vechiul și bunul obicei de a frecventa teatrul cu mult interes. Și face foarte bine, căci își face datoria.

Em. Socor.

INFORMATII

❑ Eri s'a serbat cu o deosebită pompă, hramul bisericei Sf. Neculai Domnesc.

Serviciul divin s'a oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem, asistat de mai mulți preoți și acompaniat de corul mitropolitan.

După terminarea serviciului divin, s'a oficiat un Te Deum, pentru Țarul Rusiei și A. S. R. principele Nicolai.

❑ Iancu Palade, fost magistrat, a încetat din viață alaltă-eri, în sanatoriul din strada Muzelor.

❑ D. Gr. Bottez a fost numit impiegat auxiliar clasa II-a, la administrația financiară din Piatra N

❑ D. Alexandru D. Popescu a fost numit copist la inspecția de mișcare Iași, în locul d lui Heul, demisionat.

❑ D-na Maria Vasiliu, a fost numită șefă de atelier în serviciul ospiciului de la Socola, în locul d-nei E. Ligo, demisionată.

❑ Duminică 12 Decembrie, se va face inaugurarea clubului conservator-democrat din Hîrlău.

Va asista și d. Teodor Silion, președintele comitetului executiv al clubului din Botoșani, împreună cu d. Vasile Isăcescu și alți fruntași ai partidului.

❑ *Cu începere de la 19 Aprilie viitor, va circula trenul expres Iași—București, care va pleca dintr'o direcție și din alta la orele 5 dimineață și va sosi la orele 12 și jumătate prin urmare va face distanța Iași—București în 7 ore jumătate.*

❑ Recruții din regimentele 13 Ștefan cel Mare, 7 roșiori și batalionul IV vînători, au depus Duminică, cu o deosebită solemnitate, legiuitul jurămînt.

❑ Duminică se va oficia, cu mare solemnitate, hramul bisericei Sf. Spiridon.

E probabil că serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de preoții bisericei.

❑ D. M. Niculescu a fost numit comisar la poliția din punctul Ungheni.

❑ Parchetul militar a orînduit o anchetă la regimentul Suceava No. 16 din Fălticeni, unde un caporal a bătut pe un soldat, care în urmă a încetat din viață.

❑ Casa rurală a vîndut casei pădurilor, pădurile de pe moșia Cucuteni cu 830,406 lei și acele de pe moșia Brăești cu 678,561 lei.

❑ A apărut No. 4 al serioasei „Reviste științifice V. Adamachi" pe luna Noembrie. Da cuprinde următorul sumar:

a) Articole de fond: I. Borcea. — O ascuită privire asupra progresului realizat în științele biologice și în Soologie în particular, în raport cu metoadele de investigație întrebuințate în decursul timpurilor. D. Pompeiu.—D'Alembert, viața și opera lui (urmare). Dr. Hurmuzescu, Raport asupra congresului de Radiologie și Electricitate, ținut la Bruxelles în zilele de 13, 14 și 15 Sept. 1910. C. Budeanu.—Asupra tracțiunei electrice prin curenț monofazat. Elena Theodorescu.—Fenomenele cetalitice. Șt. D. Popescu. Numărul în Geografie. Dr. P. Zosin.—Constituirea Psihiatriei cu știință pozitivă.

b) Dări de samă, note și informații: C. Bratu: Progresul aviațiunei; Dr. Toulouse: Henri Poincaré; C. Popovici: Cometa Cerulli; Cinematografia în cercetările științifice; O fabrică de aer licid în București; Fabrică de Radium în Suedia; Aurul și argintul în Statele-Unite; Ponderea atomică a emanațiunei Radiului; A. Colson: L'essor de la Chimie appliquée; D. Sidersky: La réfractométrie et ses applications pratiques; E. Bouzat: Production électrique de l'ozone, Fixarea azotului atmosferic; Asupra așa numitelor substanțe capabile de a desvolta ozona; Fabricarea electrolitică a clorului; Determinarea calitativă a acidului salicilic în confiserie; Doctor L. Barthe: La nouvelle loi sur les fraudes, sa répercussion sur l'esprit des fraudeurs et des consommateurs; Bogăția pămîntului francez în minerale de fer; Yves Delage et M. Coldsmith: Les Théories de l'évolution; F. A. Martel: L'évolution souterraine; N. Mazare: O linie ferată panamericană; Dr. E. Mosny: L'étiologie et la prophylaxie de la fièvre typhoide; O nouă școală de agricultură; P. Bureau: Le Paysan des fjords de Norwège; L. Poinsard: Le Portugal inconnu; Dr. P. Zosin: Cîteva considerațiuni pentru libertatea de cugetare; Jubileul Universității din Berlin; Anuarul științific al României: Matamatica, Botanica, Informații: Cursuri libere; Societatea de științi din Iași: Școala de electricitate industrială; Bursă pentru studiul fizicei în străinătate; Premiile medicale ale Academiei Romîne; L. Oliver; H. Caro; R. Abbeg.

❑ O crimă s'a petrecut Duminecă noapte, în cîrciuma lui Leibovici, din strada Gării. Doi bucovineni, Dumitru Bocăneț și Savel Mitofan, din serviciul d-lui Comșa, restauratorul din gară, s'au dus la numita cîrciumă, împreună cu tregherii Dumitru și Constantin Munteanu. Acĭ au bătut toată noaptea și la un moment se luară la ceartă. Bucovineanul Bocăneț, fiind mai cu chef de cît ceilalți scoase un cuțit și începu să lovească pe cei doi tregheri, tăind urechea, și falca lui Dumitru Munteanu și nasul și obrazul celuilalt Munteanu.

La țipetele victimelor sărira mai mulți oameni și cu mare greutate reușise să dezarmeze pe Bocăneț.

Victimile au fost duse la spitalul sf. Spiridon, iar cei doi agresori arestați.

❑ *Medicale.* — Tratamentul Erlich-Hata-606.

Dr. Adrian Romanescu, Huși, informează numeroasa sa clientelă că aplică noua metodă therapeutică contra siphilisului cu preparatul Erlich Hata 606, avînd la dispoziția celor interesați un număr suficient de doze.

❑ Printre învățătorii din județ s'a făcut următoarea mișcare: Neculai Gavrilescu de la Cucuteni a fost transferat la școala din Minzești, locul lui T. Sandu, mutat la Buciumi.

Au fost numiți ca învățători următorii normaliști: Mihail Popovici la Cuteni, Neculai Popovici la Vlădeni și Neculai Popovici la Hiriță.

❑ Direcțiunea Liceului militar din Iași ne roagă să aducem la cunoștința tuturor furnizorilor acestei instituții că, plata furniturilor vechi se va face până la 10 Decembrie, ultimul termen ce-l admite și după care nu va mai nici o plată pentru aceste furnituri.

DIVERSE

— Agenții poliției au arestat pe individul Iosub Herș în momentul cînd furase de la Mendel Bercovici, din strada Căpitan Păun No. 3 un cufăr cu mai multe lucruri.

— La institutul antirabic au fost internați Zoița și C. Marian, din comuna Dolhești județul Suceava și Iosef Batner și Nica Dolhan, din Tăcuta județul Vaslui toți fiind mușcați de cîini turbați.

— A fost arestat Gh. Ursu, soldat dezertor din regimentul 13 Ștefan cel Mare.

— Parchetul tribunalului Prahova, a cerut autorităților noastre urmărirea și prinderea criminalului Abedim Haeredia care în noaptea de 28 spre 29 Noemb., a ucis pe Vasile Petrescu, pe care în urmă l'a j fuit.

— S'a acordat autorizarea de a vinde produsele monopolizate de stat următorilor:

G Dumitrașcu din comuna Ciurea; Vasle C. a Petrei din comuna Galata; Vasile Pădurariu din comuna Bălțați; Soc. corp. „Sborul" din comuna Mogoșești.

Cercul de cultură ştienţifică

Aseară Luni 6 Dec. c., „Cercul de cultură ştiinţifică“ şi-a ţinut obicinuita-i şedinţă săptămînală Discuţiile au fost, ca de regulă, variate, interesante şi însufleţite.

Incă de la întrunirea de dinaintea acesteia a cercului, se pusese principiul: dacă numai un romîn poate şti bine româneşte sau şi de origine străină. Incă de atunci părerile fuseseră împărţite între membri. Aseară însă, d. *profesor August Scriban* a voit să susţină, cu dovezi lingovistice, principiul întâi: că numai Romînul poate şti bine. Pentru aceasta a încercat să dovedească că d-sa şti e româneşte mai bine de cît cunoscutul filolog romînist Lazăr Şăineanu care e evreu. Şi d. Scriban a analizat unele explicări date înţelesului cuvintelor româneşti de către Şăineanu în *„Dicţionar Universal al limbei romîne“* tipărit în a. 1908 de acesta. Cuvîntul „prostatic“, zicea d. Scriban, nu are în româneşte înţelesul pe care i-l dă în dicţionar Şăineanu; tot aşa au alt înţeles de cît acela dat de Şăineanu cuvinte ca: „paraleu“, care (în expresia: leu paraleu) nici nu e adverb, cum scrie acesta în dicţionar, ci ar fi substantiv, zice d. Scriban. Aşa însă şi cu alte cuvinte din „Dicţionarul Universal“, care ar avea în romîneşte alt înţeles şi rost de cît acela arătat de evreul Şăineanu.

De cît a fost susţinut aseară, nu fără probe, şi principiul că: şi un strein de origine, dacă-i născut şi crescut în atmosfera romînească, poate şti şi simţi româneşte tot aşa de bine ca şi Romînul. Intre ceilalţi d. *Dr. Stenner*, ai cărui părinţi au fost Germani, observă d-lui Scriban că în „Etimologii“ ale unor cuvinte din limba romînă, pe care le publică în No. din Noembrie a. c. al „Convorbirilor literare“ d. Scriban are greşeli de înţeles.

Aşa spunea d. Stenner, cuvîntul „baeră“ nu însamnă în româneşte „găitan“; cum scrie acolo d. Scriban caci „găitanul“ e mai mult o „podoabă“; ci însamnă cam ceea ce „cingătoare“. (s. ex. baera unei pungi nu e găitanul pungei). Iar dicţionarul lui Şăineanu face această deosebire între baeră şi găitan.

Deci şi un strein de origine poate şti —ba şi simţi— româneşte tot aşa de bine, ba uneori şi mai bine, de cît chiar un romîn de baştină. Limba se învaţă; totul se reduce la felul atmosferei sociale şi sufleteşti în care omul o învaţă şi la *puterea* lui sufletească de a'şi asimila acea atmosferă.

La această cu deosebire interesantă discuţie de principiu au luat parte mai ales d-nii: *Dr. Stenner*, profesor *Octav Erbiceanu*, *V. Buşilă*, doctor în drept şi magistrat, prof. Dr. *A. Scriban*, şi prof. *Ilie Bărbulescu*.

Probabil că, în legătură cu această chestie, lunea viitoare se va discuta despre arta poporană romînească: dacă ea e, în adevăr originală, cum susţin unii, sau dacă cuprinde'n sine elemente fundamentale străine.

Felul subiectelor acestor discuţii arată însemnătatea ştiinţifică şi culturală, care desigur că va tot creşte şi pe care deja o are „Cercul de cultură ştienţifică“.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Eri, la sosirea fruntaşului nostru d. Al. A. Badareu la Huşi, un mare număr de prieteni l'au primit în gară. Cu acelaş tren a sosit şi d. A. Theodoru, secretarul general al Ministerului de Instrucţie, care a făcut o mutră foarte acră la vederea numeroşilor prieteni, cari au intîmpinat pe fruntaşul nostru.*

Eri seară la orele 8, un număr de 34 prieteni de la Huşi au ţinut să ia masa în saloanele clubului împreună cu fruntaşul nostru d. Al. A. Badareu, care a fost ieri în localitate şi a prezidat întrunirea clubului nostru de acolo.

S'a discutat politică, s'au făcut glume, s'au ţinut tuasturi de cei prezenţi. D. Al. Badareu a ţinut două toasturi, cari au produs o impresie foarte plăcută asupra asistenţii. Intr'unul, d. Badareu s'a ocupat despre rolul omului politic; iar celalat toast a avut un caracter intim. S'a petrecut pînă la orele 12.

Impresia produsă asupra publicului huşan este atît de mare şi de plăcută, încît se va vorbi multă vreme în Huşi despre aceste toasturi ale fruntaşului nostru.

❑ *Zvonurile lansate de junimişti cu privire la întocmirea listei candidaţilor partidului lor din Fălciu, la alegerile generale sunt cu totul fanteziste; după cum fantezistă este şi pretinsa împăcare a elementelor junimiste de acolo.*

Lista candidaţilor ce a circulat în zilele acestea nu este cu aprobarea centrului; iar între junimiştii din Fălciu frămîntările şi certurile sunt mai acute ca ori cînd.

❑ D. D. A. Teodoru, secretarul general al ministerului de instrucţie, a fost eri la Huşi şi a făcut o sumă de vizite pe la diferiţi prieteni politici cu prilejul Sf. Neculai.

De fapt d. D. A. Teodoru a avut însărcinarea de a încerca o apropiere între elementele liberale de acolo, cari se duşmănesc In special nuanţele Cişman şi Irimia Gheorghiu nu se pot suferi.

❑ *D. Stelian continuă să se ocupe cu chestia procesului trusturilor.*

Ni se comunică, că Duminecă trecută, d. Stelian a convocat la d-sa acasă pe d-nii Scarlat Popescu, procuror general al Curţei de Casaţie, Gr. Ştefănescu, inspector judecătoresc şi Al. Gane, procuror al curţei de Apel din Iaşi, şi ministrul justiţiei a redactat el însuşi motivele în ce priveşte procesul penal.

In procesul-civil al trusturilor, nu s'au redactat motivele de casare, de oarece nu sunt încă gata considerentele, pe care le întocneşte d. consilier Sturdza.

❑ *Principele Sturdza a întrodus la tribunalul Botoşani, o acţiune pentru reziliarea contractului de arendă a moşiei Flămînzi.*

❑ Se pare, că în serviciul Administraţiei financiare a jud. Iaşi a început să sufle un vînt de bejenie, care însuflă spaimă în rîndurile funcţionarilor vechi şi cinstiţi. Anul trecut a fost înlocuit fără nici un motiv legal şi serios, vechiul funcţionar de la perc. II-a Dobrovici, care a funcţionat în mod corect ca comptabil la acea percepţie un mare număr de ani.

Acum, înaintea sărbătorilor, a fost înlocuit agentul de urmărire de la aceiaşi percepţie, Neculau, care timp de 17 ani a ocupat acest post, fără să se poată pune în sarcina sa vre-o necorectitudine cît de mică. Călcîndu-se peste dispoziţiile exprese ale Ministerului de Finanţe, d. Neculau a fost înlocuit fără înştiinţarea prealabilă a ministerului, care trebuia să ancheteze cazul şi el să dea pedeapsa, dacă s'ar fi găsit vinovat cu ceva.

Este o mare nedreptate ce s'a făcut şi cerem ca d. Ministru de resort să ordone cercetarea cuvenită, şi — dacă agentul înlocuit va fi găsit fără vină să fie reîntegrat.

Paşalîcul de la Administraţia Financiară ar trebui să înceteze odată.

❑ **Ministerul de război a trimes prefecturii judeţului, o circulară relativ la modul cum se va face anul acesta, rechiziţionarea şi clasarea animalelor.**

❑ **Pensiile civile şi militare pe luna curentă, se vor plăti în ziua de 18 Decembrie.**

❑ **Alaltă eri Duminică, s'a făcut la comunitatea armenească, alegerea unui casier intendent.**

A fost ales fostul administrator d. M. Aritonovici cu 36 voturi.

❑ Un accident nenorocit s'a întîmplat Sîmbătă după amiază, la atelierile C. F. R de la Frumoasa. Lucrătorul Vasile Crişu, pe cînd lucra pe o şchele a alunecat şi căzînd jos şi-a fracturat piciorul stîng.

In stare gravă a fost dus la spitalul Sf. Spiridon şi internat în secţia d lui dr. Juvara.

❑ † **N. Neculaide.**—Un distins fruntaş al baroului ieşan, Neculai Neculaide, s'a stins subit din viaţă, aseară, la locuinţa sa din str. Anastasie Panu.

Neculaide era înconjurat aseară de mai mulţi prieteni şi membri ai familiei, serbîndu-şi ziua onomastică. Pe la orele 9 şi jumătate, Neculaide, după ce băuse o cafea, spuse că i s'a făcut rău, că are dureri mari de cap şi palpitaţii.

S'a chemat în grabă pe d. dr. N. Apotecher, care i-a dat ajutoare. N'a trecut însă mult şi Neculaide încetă din viaţă.

Nesulaide era unul din cei mai buni avocaţi şi era mult iubit şi stimat. A fost, un timp scurt, magistrat, iar apoi a demisionat şi s'a înscris în barou, pe care, cu drept cuvînt, l'a ilustrat.

Defunctul a fost şi deputat. El moare în vîrstă de 55 ani.

In politică, Niculaide a fost radical, iar mai apoi a fost liberal. In timpul din urmă, nu mai făcea nici un fel de politică

Moartea lui este foarte mult regretată.

Transmitem îndureratei familii, condoleanţele noastre.

❑ **La inspecţia 6 a mişcare a c. f. r. s'a făcut următoarea mişcare pe ziua de 1 Decembre a. c.:**

Dl. Michail Maer, casier de bilete de la Tg Frumos, mutat la Hârlău casier de mărfuri şi bilete.

D. C. Popovici, impiegat de biurou de la Botoşani a fost numit la Tg. Frumos în locul d. Lupescu. D. Alex. Dobjanschi impegat de mişcare de la Cucuteni la Botoşani.

S'a revocat mutarea d-lui Lascar Vasiliu impegat de mişcare de la Mircişti la Bârzeşti.

❑ **Astă-zi la orele 5 p. m. se vor citi la universitate, tezele concurenţilor la bursele de la Istorie, sub preşedenţia d-lui A. D. Xenopol.**

Ultima teză—compoziţia în limba romînă, a avut de subiect: Importanţa revoluţiei din 1821.

❑ **Femeia Zoiţa Ionescu, din strada Ţicău No. 28, suferind de alienaţie mintală, într'un acces de furie, s'a dus în grădina caselor, unde s'a strangulat de un copac.**

Avizîndu-se autorităţile, a sosit la faţa locului d. procuror Aslas, care a permis înmormîntarea cadavrului.

❑ **Cu ocazia conferinţei ţinută de d. A. D. Xenupol la P. Neamţ, în folosul „Ligei Culturale“ din acel oraş, d. Xenopol a ţinut şi o lecţie de istorie la elevii de liceu, în amfiteatrul liceului. Ezau de faţă elevii şi întreg corpul profesoral.**

D. Xenopol a vorbit despre originea naţionalităţii romîne: Dacii şi Romanii.

Lecţia a făcut cea mai adîncă impresiune asupra tineretului, care a ascultat-o cu cea mai mare luare aminte.

❑ **Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:**

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0.20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ **Consistoriul spiritual al mitropoliei se va întruni mîine şi va judeca procesul preotului Teodor Ionescu, de la Boroaia; poimîne consistoriul va judeca apelul preotului Al. Arion, iar apoi procesul preotului Cernescu, din judeţul Botoşani.**

Ultima oră

Bucureşti 7 Decembrie

Mişcare în magistratură

Bucureşti.—Consiliul superior al magistraturei, s'a întrunit alaltă-eri sub preşedenţia d-lui Toma Stelian.

Consiliul a hotărît cîte-va permutări de magistraţi ca pedeapsă disciplinară şi în acelaşi timp a hotărît numirea d-lui Al. Hinna consilier al Curţei de Apel din Iaşi, ca procuror general, în locul d-lui Mimi, demisionat.

Concediul d-lui Brătianu

Bucureşti. — D. Ionel Brătianu, prim ministru, va pleca în concediu, pe timp de o lună de zile, cu începere de la 15 Decembrie.

Interimatul îl va ţinea d. Spiru Haret.

Frămîntările Carpiştelor

Bucureşti.—Se afirmă că d. Gh. Gr. Cantacuzino a fost primit alaltă-eri în audienţă de M. S. Regele.

Nababul a ţinut să facă cunoscut M. S. Regelui că d. Carp a hotărît ca în cazul cînd nu li se dă puterea, să se retragă la Ţibăneşti.

D. N. Fulipescu a început şi d-sa acţiunea. Impreună cu d. Mişu Cantacuzino a făcut alaltă-eri la club, recepţia a cîtor-va bătăuşi, sub conducerea vestitului Alecu Măcelaru.

Greva studenţilor ruşi

Berlin.—Se comunică din Petersburg că întrunirile de studenţi din Karkov şi Kiev, au proclamat greva care va dura la Karkov trei zile. La Kiev Universitatea a fost închisă de repetor până la 28 Ianuarie.

Numiri

Bucureşti.—Au fost numiţi în comitetul superior al armatei d-nii generali de brigadă: Hîrjeu C., Georgescu Gh. şi Aslan Mihail.

Intrunire

Bucureşti.— Mîine seară va avea loc o intrunire la clubul conservator-democrat din T.-Severin.

Va lua cuvîntul d. Rădulescu-Motru.

Din camera franceză

Paris.—Camera a adoptat cu 445 voturi contra 65, proectul de lege care fixează regimul vamal aplicabil brichetelor de buzunar, aprinzetoarelor cu gaz sau acetilenă, capselor şi altor furnituri destinate acestor aparate.

Insulă înghiţită de valuri

New york.—In urma unui cutremur de pămînt, insula din lacul Ilopango lîngă Salvador s'ar scoborît sub nivelul apei. Sunt 170 de înecaţi.

Alegerile din Anglia

Londra.—La orele 1 30 erau aleşi liberali 270, unionişi 272, travaillişti 43, redmondişti 73, obrienişti 9.

TEATRUL NAŢIONAL

MAREA TRUPA

MALORUSA

COMPUSĂ DIN 65 PERSOANE

Cor 40 persoane. Orchestra proprie

4 MARI REPREZENTAŢII 4

Marţi 7 Decembrie 1910
TARAS BULBA
3 acte de N. Gogol

Joi 9 Decembrie 1910
CAZACII peste DUNĂRE
3 acte de Artimoska

Miercuri 8 Decembrie 1910
GRITZ
3 acte de Starisky

Vineri 10 Decembrie 1910
ŢIGANCA AZA
3 acte de Starisky

Atitudinea d-lui Costinescu

Bucureşti.—In culisele Camerei se discuta astă-zi, cu mare aprindere, atitudinea d-lui Emil Costinescu.

Se afirmă că ministrul de finanţe continuă să stăruie pentru ca guvernul să se retragă înainte de sărbători.

D. Costinescu ar fi declarat că, în caz contrar, dacă guvernul nu se retrage, în ajunul sărbătorilor va pleca în congediu la Laussane, pe timp de o lună de zile.

Holera în Italia

Roma.—In ultimile 24 ore au fost denunţate la Paguni, un caz de holeră, la Palagiano un alt caz şi la Palermo două cazuri.

Holeră în Constantinopol

Constantinopol. — Azi au fost constatate aci 39 cazuri de holeră şi 17 decese.

SENATUL

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la orele 2 şi 40, sub preşedenţia d-lui Costescu-Comăneanu.

D. M. Nicorescu se ocupă de situaţia partidelor politice şi zeflemiseşte pe carpişti.

D-sa spune că săgeţile cele mai puternice aruncate liberalilor, au fost din partea acelor pe cari liberalii i-au ajutat tot-deauna în alegeri.

Şedinţa continuă.

Banca MOLDOVA

SOCIETATE ANONIMĂ

Capital 1,000,000 Lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţara Europa, (Rusia, Turcia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

DĂ avansuri asupra ori-ce fel de efecte publice şi alte valori.

PIMEŞTE SPRE FRUCTIFICARE

contra

LIBRETE de ECONOMII

cu achitare la cerere, începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobîndă de

5 1/2 % p. a.

PUBLICAŢIE

Subsemnatul Neculai Iamandi, domiciliat în Iaşi strada Stejar No. 7, declar nule în mîinele ori cui s'ar afla biletele de vite, cu No. 342.318 342, 319, 342, 319, 342, 320, 342, 321 şi 342322; din 9 Martie 1909, ellberate de primăria comunei Bivolari, bilete care au fost pierdute din anul trecut.

PUBLICAŢIE

Să aduce la cunoştinţa amatorilor de cumpărarea locului viran cu ruină de pe el din strada Cucu No. 47 fostă a def. I. Sandulachi pentru care în ziua de 25 Noembrie a., a fost licitaţie pentru acel loc. S'au oferit preţul de 9000 lei, însă executerii testamentului, din proces cu erezii def. n'au acceptat această sumă.

S'a dispus a se face o altă Licitaţie publică în ziua de 9 Decembrie ora 2 p. m. Doritori de cumpărare sunt rugaţi a se prezenta în ziua arătată la faţa locului din str. Cucu No. 47, ora 2 p. m. însoţiţi de garanţia provizorie de 600 lei.

1910 Noembrie 2

Executorii Testamentului

Gh. Agapi *Econom*,

N. Ionescu *Revizor şcolar*

Docent Dr. Elena Puşcariu

Consultaţiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAŢIUNE COMPLECTA

— **Strada Ralet 6** —

1000 DECALITRI VIN VECHIU, de vînzare.

Teodor I. Ezariu, satul Comarna, comuna Poeni, jud. Iaşi.

DOCTOR IN MEDICINA

Leon Polingher

DENTIST

Diplomat al şcoalei dentare din Geneva şi practicant în diferite Cabinete dentare din Elveţia.

Execută toate lucrările referitoare în arta dentară, după ultimele metoade ştiinţifice.

IAŞI — PIAŢA UNIREI No. 3 — IAŞI

(Deasupra Magazinului Ermacov)

O căţelusă de rasă, de culoare *beige*, marcată cu No. 788, găsită Luni seara pe stradă se poate recapata de către proprietar.

A se adresa la ziar.

PUBLICAŢIE

Conform adresei ministerului cultelor, Ad-ţia casei bisericelor, No. 31608, din 16 Noembrie 1910, se face cunoscut că epitropia bisericei 40 de sfinţi din Iaşi, a scos în vînzare locul viran din strada Sărărie No. 37, alături cu locuinţa d-lui Marcu Strat, pentru care se va ţinea licitaţie în ziua de 16 Decembrie.

Amatorii să se adreseze la Epitropia bis. 40 de sfinţi, în curtea bisericei, unde vor lua informaţiuni.

Epitropia bis. 40 de sfinţi

Una Casă de vînzare. A se adresa la d. C. Chiriac. Str. Albineţ 26.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 33

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală remină din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER“.

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la
Expoziția universală din 1910 din Bruxelles
cea mai înaltă distincțiune
„GrandPrix“

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

Cereți numai:
Parfumul și Eau de Cologne Superioare
A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al:
Curței Imperiale Ruse
Curței Regale Romînă
Curței Regale Muntenegru
și S. M. Schahul Persie
GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii, Diplome
și alte recompense
Eau de Cologne
A. RALLET & Co.
Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele
De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.
Reprezentat general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

Voiți să vă însurați?
Mai multe sute de doamne și domnișoare cu averi de la 2000—500.000 lei doresc căsătorie imediată.—Reflectanți serioși (chiar fără avere) bine voiască a se adresa
L. Schlesinger, Berlin 18.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA“
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra viețe și rente în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1889.
Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 88,182. Contracte pentru un capital de franci 577,594,027 40|100 și fr. 1,144,228.10 rente.
S'au plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER“ face toate asigurări:
a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutire de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate pesnu și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
JOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iaș
„Loteria Regatului Romin“
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei
Grăbiți-vă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua și Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere
Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

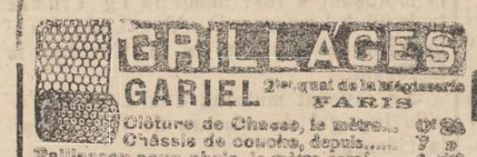
GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f85
Châssis de couche, depuis... 7 »
Palissades pour abris, le mètre carré... 3 »
Porte-Bouteilles, pour 200 Pièces... 9 »
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 1180 Joi 9 Decembrie 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Discursul d-lui Take Ionescu

— Rostit Duminecă la marea întrunire de la Dacia —

Uitîndu-mă timp de trei, ceasuri dearîndul la această întrunire — cea mai frumoasă în sala Dacia, pe care am avut-o de la întemeierea partidului, ascultînd glasul oratorilor, îmi ziceam: Ce melancolie în viața lui Petre Carp! Înzestrat cu daruri mari cu minte ageră, cu dar de vorbă, cu farmec de om, cu cinste personală, pentru ce a ajuns la adînci bătrînețe, fără să fi făcut nimic?

Pentru că n'a crezut în națiune, și de aceea națiunea n'a crezut în el. (Aplauze).

Dați-mi puterea — zice el — și voiu avea țara.

Are puterea de două luni, și nu puterea cu greutățile, ci numai cu farmecul ei, și totuși țara e mai mult de cît ori-cînd cu noi. (Aplauze).

Acum cîți-va ani la 1901, în Februarie, venise d. Carp la mine a doua zi după întâia demisie a primului său minister, atunci cînd Iorgu Cantacuzino consiliase pe rege, după sfatul meu să cheme pe Petre Carp. Atunci mi-a spus că am să-mi sfărm capul pentru că, cu multă inteligență, reprezint politica lui Lascar Catargiu. I-am răspuns că mi a făcut cel mai mare elogiu, că m'a asemuit cu omul pe care l'am respectat mai mult.

Intrunirea de azi e cu atît mai mare cu cît e mai sigur că ei vor veni la putere.

Azi dimineață au venit la mine cîți-va amici ai mei din Turnu-Măgurele. Știți că acolo avem o organizație cam slăbă dincauză că, din condescendență pentru un vechiu conservator — mai vechiu și mai veritabil de cît toți amicii d-lui Carp — n'am depus prea mari stăruinți pentru întemeierea și organizarea partidului nostru în Teleorman. Amicii din T.-Măgurele mi-au adus tabloul partizanilor, pe cari îi avem acolo. Sînt astă-zi o sută la număr, pe cînd în Septembrie erau abia 40. Am întrebat cum se face că s'a sporit numărul așa de repede. Mi s'a răspuns:

— Au aflat că vine d. Carp la putere, și de aceia au venit la noi. (Aplauze).

Ce lucru mic e lupta între mine și Carp, și cine și-ar fi închipuit că o țară întreagă se va pasiona pentru o luptă.

Ei bine d-lor, este ceva mai mult de cît o luptă dintre doi oameni, este lupta între două idei, între două crezuri.

In altă întrunire vă voi dovedi ce ridiculi sunt junimiștii cînd vorbesc de dreptul istoric. Astă-zi vreau să vă arăt altceva. Eu nu v'am spus nici odată că vreau să vă duc la ospățul puterei, nu v'am arătat ca acel vestit cuceritor, cîmpiile mănoase ale Italiei.

Eu v'am spus că cred doar în putința regenerării țării, în virtutea ei de a se guverna prin ea însăși. Iată o cauză mare — v'am spus — cine voiți, veniți după mine.

Pentru ce am adoptat acest crez? Pentru că de îndată ce am adoptat regimul reprezentativ, trebue să facem ca acest regim să devie o realitate. (Aplauze prelungite).

Se ridică astă-zi atîtea curente noui cari nu erau. Țăranii vreau o soartă mai bună, muncitorii se mișcă și și formulează revendicările. E altă chestie dacă aceste revendicări sunt drepte. Și cînd se nasc atîtea curente noui, se poate oare ca statul să stea pe bazele ideilor învechite?

Am condus lupta cu cea mai rece legalitate. Au fost legi, cari au turburat unele păturí sociale. N'am vorbit de ele; căci n'am voit să se spună că exploatăm revolta acelor păturí; au fost momente cînd ar fi fost de-ajuns o manifestație, pentru a dărîma guvernul, dar n'am voit s'o facem, căci am voit ca numai buletinul de vot să fie singura manifestare a țărei. Nu vrem să venim la putere prin manifestații. Eu prefer lărgirea bazei electorale și un program larg.

Dincolo se spune: Dă-mi puterea ca să am țara. Dă-mi decretul de dizolvare ca să-mi fac parlamentul.

Cînd ne ridicăm în contra acestei doctrine ni se spune că jignim pe rege. N'am nevoie de lecțiile acelora, cari cu prilejul jubileului ne amenințau că vor bombarda cu ouă coapte pe rege, dacă nu vom scoate din minister pe Badareu.

Nu atăcăm prerogativele Coroanei, dar nici nu le invocăm în favoarea partidului nostru. Cînd d. Carp îmi spunea că fac rău că nu cer favoarea suveranului ci numai dreptate, mi-a profetizat că regele va fi nemilos cu noi, și astăzi are aerul să ne spuie că profeția sa s'a realizat. Eu n'am cerut regelui să nu fie nemilos cu mine, căci n'am făcut nici odată apel la mila lui.

Iată cele două doctrine care stau față în față.

Noi luptăm cu partidul conservator nu ca partid la partid, ci ne luptăm cu un partid, care avea siguranța că vine la putere, și totuși ne-am aratat mai tari. Ne-am bătut cu d. Carp, care de 3 ani avea decretul de dizolvare în buzunar, și l'am bătut; îl vom bate și cînd va avea guvernul. (Aplauze prelungite).

Il vom bate, căci dacă n'ași avea credința aceasta, ce aș căuta eu aici?

De ce aș voi să am puterea? Pentru deșertăciunea de a fi ministru? Am fost de atîtea ori. Plăcerea de a distribui slujbe? Trebue să fie un nenorocit acela care s'ar mulțumi cu un asemenea rol.

Care e idealul unui om politic? Să treacă sporită generațiilor viitoare, moștenirea de la generația trecută.

Nu vom învinge noi cînd între noi și idealul nostru n'ar sta de cît decretul de dizolvare? Atunci n'am fi urmașii generațiilor mari, ce ne-au precedat, ci epigonii, stîrpiturile lor. (Aplauze furtunoase).

Nu putem lăsa să se risipească moștenirea de la generațiile trecute.

Romînii din alte state luptă cu cea mai mare îndîrjire și bravură pentru păstrasea ființei lor naționale, și să cred eu că virtutea cetățenească nu poate să crească și în Romînia?

Ne am făcut datoria, țara își va face datoria! Am o convingere așa de adîncă, în cît de azi sînt gata să serbez triumful.

Au aruncat mănușa democrației. Ei bine, are și democrația punctul ei de onoare, și ridică mănușa! (Aplauze prelungite).

Că m'am aruncat prin muncă? Ce importă. Dacă drumul n'ar fi fost deschis prin munca generațiilor trecute, cine știe prin ce colț obscur ași fi înmormîntat mintea și talentul meu.

Două linii de conduită pot să aibă aceia cari se urcă prin muncă: Unii, cari s'au urcat, cînd văd pe alții în pulbere, întorc spatele și se feresc, să nu se vadă că și ei s'au ridicat de acolo.

Alții se uită numai la drumul pe care s'au ridicat și-și fac o datorie din a ajuta și pe ceilalți, cari se urcă.

Așa îmi simt eu datoria! Nu e nici amenințare, nici făgăduială, care să mă împiedice de la această datorie pe care o voiu îndeplini întreagă. (Aplauze prelungite).

O NEDREPTATE

Contrar celor ce se anunța înainte ca legea sanitară să vină în discuția parlamentului, medicii de plasă actualminte în funcțiuni, vor fi victimile unei nedreptăți izbitoare. Această nedreptate constă în stagiul de 10 ani ce se cere medicului de plasă pentru a fi numit definitiv, în cazul în care nu trece sau cade la examenul de capacitate impus de noua lege.

Nu zicem nimic, în contra principiului stabilit de lege, că definitivatul urmează a se obțiune printr'un examen de capacitate. Este bine să se facă o selecție și examenul de capacitate este binevenit. De cît, ce te faci cu actualii medici de plasă, cari sînt în funcțiune de 4—5—6 ani, și cari tocmai din pricina exercițiului funcțiunii sînt puși într'o vădită inferioritate față de absolvenții proaspeți ai facultății de medicină?

Este nedrept să se ceară unui doctor, care, din cauza slujbei de medic de plasă a fost silit să se îndepărteze de teorii, de tratate, de principiile medicale mereu în progres, mereu în refacere; și prin aceasta într'o situațiune inferioară doctorilor proaspeți, cari tari în principii și teorii, nu știu încă nici în ce consistă funcțiunea pentru cari trec examenul de capacitate.

Că acest argument este serios, dovedește însuși proectul, care stabilește principiul stagiului pentru definitivat, independent de examenul de capacitate. Eroarea este acolo, unde se fixează termenul de 10 ani de stagiu.

Cum, doi ani nu este suficient? Un medic de plasă, care a funcționat doi ani fără a i se putea reproșa ceva, nu este apt să funcționeze mai departe dîndui-se siguranța postului?

Și alte legi, cari cer stagiu pentru definitivat nu prevăd un stagiu mai îndelungat. Așa e cu legea advocaților, așa e cu alte legi. De unde a găsit autorul proectului legii sanitare principiul stagiului de 10 ani?

Este o invențiune nedreaptă, jignitoare pentru o întreagă categorie de funcționari și credem că n'ar fi rău dacă s'ar reveni asupra acestui punct.

Unde mai puneți, că stagiul de 10 ani aproape este imposibil de îndeplinit.

Nu prea se găsesc medici de plasă, cari să stea 10 ani în această funcțiune.

Dreptatea cere să se fixeze în termen de stagiu mai scurt, și noi credem că termenul de 2 ani este prea suficient.

CARTEL!...

Presa Carpistă se plînge mereu de cartelul liberalo-takist în contra „guvernului d lui Carp".

Mai întâi, că un asemenea cartel nu există, după cum nu există nici un guvern P. P. Carp. Să zicem însă, că ar exista și „cartelul" și „guvernul". Ei și?

Junimiștii, fiind în opoziție, au făcut cartel cu liberalii fiind la guvern, și timp de doi ani de zile au dus în contra noastră o luptă neloială, meschină. Ce ar fi, dacă noi *în opoziție fiind,* **ne-am cartela cu liberalii** *de asemenea în opoziție.* **Ce vede urît, jignitor, meschin presa Carpistă în cartelarea** *opoziției* **în contra guvernului?**

Nimic mai natural; nimic mai logic. Și de aceia jelaniile Carpiștilor n'au alt rost, de cît să inspire milă de neputința lor; de spaima ce le-o inspiră forța partidului nostru, în contra căreia —țineți vă de rîs—au pretenția nesăbuită de a forma guvernul și de a... guverna făcînd alegeri.

D. P. P. Carp joacă de astă dată o carte foarte îndrăzneață și cu siguranță—ultima. Să-i fie de bine, dacă după 40 de ani de viață politică, nu s'a a les cu atîta experiență măcar, în cît să poată pricepe situațiile și să distingă pe oamenii.

„ACUM"

Ziarul carpist local își telefonează din București: „guvernul se va retrage între 15—20 Decembrie *acum*.

Deliciul acestui acum, pe care ziarul a avut grija să-l adauge la sfîrșitul datei certe, nu va scapa nimănui.

Acum, în cazul special, nu înseamnă la moment, întru cît suntem în a opta zi a lui Decembrie. Acum înseamnă anul acesta, ca să nu creadă că guvernul se va retrage la anul.

Atîtea feste le-a jucat calendarul, junimiștilor, că ei singuri au perdut toată încrederea în veselul lor gromolaic.

De aceea anunțînd, pentru a suta oră cel puțin, căderea guvernului, pun la sfîrșitul lunei și anul. Ar fi putut pune și ora și minuta, ca la starea civilă. Căci sfîrșitul guvernului liberal, trebuie să aibă drept consecință, după junimiști, o naștere, absolut anormală, ie drept: nașterea unui guvern Carp după 15 ani de opoziție miluită.

Guvernul pe care-l va naște d. Carp va fi un guvern miluit. După 15 ani de milă, d. Carp ar fi reușit să cerșească puterea de la M. S. Regele, așa că clemența regală, de sf. sărbători viitoare, se va întinde și asupra posibilității imposibile de a se vedea format un guvern Carp.

Clemența regală n'are a fi supusă nici unei discuțiuni. Ea este așa de puternică că stă d'asupra noastră a tuturora, cum în cazul care ne preocupă clemența aceasta nu este împărtășită de țară.

Căci Țara vrea un guvern tare, nu un guvern de vilegiatură. Țara vrea să dee ea guvernele, nu Palatul să facă dar puterea unui partid, unui pretins partid.

Regele poate face daruri, firește: decorații, fotografii cu autografe, sume din bani din caseta particulară a M. S.

Dar nu guverne. Căci guvernele, într'o țară constituțională, emană de la Natiune, de la voința dînsei și numai de la el.

Aceasta nu înseamnă, că dacă Suveranul așezat de-a curmezișul Țărei, va da puterea unui partid impopular și ridicol, noi vom respecta mai puțin pe Suveran.

Vom considera numai fapta sa ca un act de clemență regală, care nu figurează în articolul 92 din constituție.

Iar de țară va rămînea absolut străin un asemenea guvern al milei regale.

OAMENI ȘI LUCRURI

Floare de Pădure

Am revăzut luni seară o parte din spectacolul organizat în fața unei săli bine populate,—erau părinți și copii ca la un matineu — și am putut constata răceala reprezentației față de *verva* cu care a fost jucată piesa pentru prima dată, la 3 Martie 1898.

Pe atunci traducătorul, dl. A. Giers era consul rus în Iași; avea întinse legături cu personalitățile politice și literare ale orașului,—și a'a dat o extraordinară atențiune acelei premiere. Ragăsesc în colecția veche a „Opiniei" trearticole consecutive pe care le-am consacrat acelei seri și din conținutul lor reproduc cîteva pasagii:

„..Un pesimism care ne amintește „noua generație" a lui Turgheneff, un sarcasm biruitor, care aduce cu „Revizorul" lui Gogol respiră în dialoguri măsurate, înțepătoare, caustice, care zugrăvesc, mustră, se prind—cu o sfiiciune și o înfrînată sinceritate. E vechea și noua generație:—d na Asmetiew filosofează asupra desrobirii țaranilor, Kirill „administrează", Tarasovici Boew fură, iar Sysoi se pleacă la pămînt; Victor Vasilicovici moralizează în numele noilor convingeri: Malcov are franchița, îndrăzneala omului cult, iar tînărul îmbătrînit de traiu și chef, Alexandru Asmetiev, revine cu un nou „Hamlet al pustiei" al lui Turghenief. dezgustat de hoinăreală, de bani, de femei. de țară—și toate aceste grație lui Kiril Zubarof care găsește totdeauna bani de trimis tînărului poet ca să pribegească în țara unde înfloresc portocalii și să se întoarcă, viețios, plictisit, sătul, în țara Floarei salbatece.

Drăguța „Floare", care a reînviat unele momente din poiezia sublimă a eroinelor lui Shakespeare! Floare de pădure trezită la atingerea poetului idealist romantic,—fata de țară, înfiorată de iluzia unei iubiri moderne, de visul unei tinereți, naiva fiică a lui Zubarof ignorantul, înalțată pînă la cochetărie și totuși inocentă, simpatică, pusă în jocul grațios al d-nei Pruteanu".

Căci d-na Pruteanu a creat atunci rolul „Floarei" pe care l'a redat acuma cu aceeași gingășie. Despre ea scriam atunci:

„Pe Varea, eterna victimă a primelor himere amoroase, autorul și-a pus în gînd s'o urmărească, s'o studieze, să ne-o arăte într'un splendid complex de împrejurări toate concurînd spre acelaș țel: analiza sufletească a Vareei.

In jurul ei Ostrovski a zugrăvit multe tipuri, a fixat temperamente, ne-a dat caractere, a analizat moravuri. Iată femeea rusă, femeea burghesă, pururea supusă—pînă a saferi bătaia din partea bărbatului, resemnată în iubire ca Maria Petrovna, acea simpatică femee care roagă pe Varea să se facă iubită de Alexandru, barbatul seu, că doar „nu-i va fi urît..."

Iată oamenii vechi regretînd că li s'a împuținat venitul prin desrobirea țaranilor; clasa AnneiAșmetiev și a lui Kirill Maximovici, speriați de vîntul reformelor sociale. Iată spiritul practic și cult în același timp—Dimitrie Andreevici Malcov—foarte corect interpretat de d. Popovici—dintr'o bucată parcă cu Maria Petrovna, acea în care vorbește „sîngele negustoresc": ambii reprezintă seriozitatea, economia, și sunt desemnați de scriitor ca cei mai simpatici, cei mai cu dreptul la mulțămire.

Iată Victor Vasilievi i. Un moment avem iluzia că scriitorul idealizează tendința modernă a reformei, consacră „revoluția", dar Victor e o parodie, e un tip ridicul; un „cocostîrc",—ca fizic, un „fumiste" ca intelect; inferior cu mult lui Malcov „care poartă șapcă și umblă în căruță cu un cal".

Toți însă, toți ai piesei, sunt oameni buni, temperamente admirabile de slavi. Văzut-ați un om mai de ispravă chiar de cît cel mai condamnabil tip al piesei AlexandruAșmetiew? El a dat curs un moment naturii sale de poiet,—dar la timp el știe să-și înfrîne pornirea, din du-și seamă că ar fi o lașitate să-și rîdă de o fată care i s'ar da, pierdută într'o beție a anilor de dorinți și de inconștiență. El sărută „Floarea" dar o păzește de vijelie. o aprinde cu privirea,—dar o răcorește cu lacrimile".

Rodion

SALVARSAN

Abia apărut pe tărîmul marei publicități științifice și beletristice și mult celebrul 606 a și dispărut pentru a face loc unui cuvînt mai ușor de mănuit în comerciu și în industrie: *salvarsan*, — sinteză care tinde să arate că avem a face cu arsenicul salvator.

Fi-va într'adevăr?

Eficacitatea medicațiunii arsenicale în bolile sifilitice nu e contestată de nimeni, — nu numai de acum, dar mai de mult Cu toate aceste, netăgăduit, o luptă s'a încins în jurul celei mai recente și celei mai excelente preparațiuni arsenicale—faimosul „Ehrlich-Hata 606".

Sub nenumărate forme se repercutează ecoul acestei lupte, cînd mai surdă, cînd mai fățișă. Chiar acum de curînd în sînul societății medico-farmaceutice din Iași — cu ocazia interesantei conferințe a d-lui dr. Burstin, despre care va mai fi vorba aci — s'au putut vedea asemenea mici manifestări și nemulțumiri, — fie din lipsă de încredere personală, fie din inspirațiuni datorite unor publicațiuni științifice, cu deosebire franceze.

Ca să arătăm în ce chip se judecă în Franța importanta chestiune a preparatelor arsenicale în comparație cu cele mercuriale ar fi de ajuns să rezumăm discuțiile urmate la una din ultimele ședințe ale Academiei de științi din Paris — la 22 Noembrie.

D-rul *Gaucher*, în colaborare cu alți medici, chimiști, fiziologiști, arată că arseno-benzolul nu vindecă sifilisul și nu împiedecă accidentele de a se reproduce, chiar dacă le-a făcut să dispară. Preparatul 606 are o acțiune manifestă asupra leziunilor pielei și mucoaselor, mai ales asupra leziunilor ulceroase în toate perioadele sifilisului, asupra leziunilor superficiale în multe cazuri, *dar nu în toate cazurile.* Acțiunea lui e mai repede de cît acea a mercurului *dar adesea momentană.* D-rul Gaucher a văzut cazuri cari au rezistat și lui 606. Acesta din urmă poate fi vătămător cînd există leziuni viscerale. Incheierea lui Gaucher e că mercurul trebuie conservat, ba chiar trebuie să aibă prioritatea în tratament.

Profesorul Hallopeau își reînoește rezervele ce a rostit în privința lui 606 pe care-l declară „un medicament infidel și periculos".

E de menționat că Hallopeau vorbește în calitate de... concurent, căci el lansează un preparat al său propriu în contra sifilisului.

Profesorul Fournier crede că nici reacțiunea lui Wasserman na răspunde speranțelor puse întrînsa și nu echivalează cu ceea ce dă examenul clinic.

*

La societatea pariziană a medicilor de spitale d-rul Leon Bernard a raportat despre cazul unei femei căreia i s'a făcut o injecțiune de 45 centigrame din 606 pentru afecțiuni grave de origine sifilitică. Starea bolnavei s'a înrăutățit. După șapte zile de așteptare s'a recurs la tratamentul mercurial care a făcut să dispară aproape complect accidentele temute.

E drept că autorul e de părere că nu se poate scoate de aici concluziuni generale.

In schimb, la aceiași societate d-rii Chiray și Polard au prezentat un sifilis terțiar osos vindecat cu 606, după ce nici un alt tratament nu s'a arătat eficace.

Ar fi din cale afară mult să înregistrăm nenumăratele comunicări și încercări făcute pe seama noului preparat în potriva căruia, cu toate aceste, persistă oare care rezervă dacă nu chiar neîncredere.

E însă, fără îndoială, nu numai elementul științific care predomină în a această dispută, ci — mai întâi de toat— un spirit de șovinism lesne de înțeles.

Nu numai în cazul lui 606, dar și în alte împrejurări discuțiuhea asupra întâietății unei descoperiri medicale aprinde pasiunile de o parte și de alta

a... Rinului. N'a fost oare tot aşa între cazul serului antidifteric, unde a trebuit să se împartă meritul între un francez şi un german pentru împăcarea spiritelor?

Poate ar fi fost practic dacă în locul japonezului Hata, profesorul Ehrlich îşi asocià din timp vre un colaborator parizian. Concursul presei franceze e de nepreţuit în materie de publicistică şi faimă universală.

*

In aşteptare însă ca ştiinţa exprimentală, clinică şi terapeutică să şi fi putut rosti în toată lume cuvîntul deciziv cartea publicată de Ehrlich-Hata în limba germană „Chimiotherapia exprimentală a spirilozelor" a apărut şi în traducere franceză, ceea ce dovedeşte că lumea medicală franceză nu stă sub inspiraţia exclusivă a unora din ziarele şi revistele adversare.

Revistele medicale pariziane publică recenziuni asupra importantei lucrări recunoscînd că:

„Există aci o „Therapia sterilisans magna" efectivă şi nu e dintre succesele cele mai puţin strălucite ale chimiotherapiei moderne".

Şi pentru că e vorba de un mare, de un formidabil succes, credem că s'a încins o dispută atît de pasionată şi de pasionantă asupra „Salvarsanului" —acesta e numele comercial al fostului 606—şi de aceea vom mai stărui, în cele ce urmează, csupra unor din formele ce prezintă această luptă vrednică de urmărit. ca un eveniment intelectual memorabil între toate.

As.

Indrumări nouă în învăţămîntul primar

— Direcţiunile şcolare —

O bună administrare a unei şcoli depinde în primul loc de conducătorul ei, de director.

Art. 83 din regulamentul pentru aplicarea legei învăţămîntului primar glăsue şte: Nimeni nu poate fi numit director al unei şcoale urbane, dacă nu va împlini următoarele condiţiuni:

a) Să fie institutor definitiv, sau în lipsă institutor provizor al şcoalei respective.

b) Să nu fi avut nici o pedeapsă mai mare de cît întîrzierea termenului degradaţie, cu un an.

c) Să fie prescrisă, în momentul numirei, ori-ce pedeapsă va fi suferit.

Iar art. 84 zice: Postul de director se pierde:

a) In urma aplicărei unei pedepse mai mare de cît cenzura.

b) Prin acordarea unui concediu mai mare de 6 luni în cursul unui an.

In art. 40 al. 1 din regulamentul pentru administrarea interioară se iau o sumă de măsuri pentru ca directorul, directoara, să nu poată neglija şcoala prin alte ocupaţiuni, care i-ar aduce vre-un folos material precum: lecţiuni de institute, lecţiuni particulare, conducere de institute etc...

Rezultă din cele expuse mai sus, că autorităţile şcolare, cu drept cuvînt, îngrădesc numirea de director cu oarecare condiţiuni de selecţiune a acelor aleşi pentru această funcţiune; iar pe de altă parte, îi impune mare răspundere printr'un capitol întreg de articole din regulament (cap. IV.)

Munca unui director de şcoală primară e foarte grea, dacă bine înţeles, dacă a corespunde cerinţelor legilor şi regulamentelor şcolare şi dacă mai cu seamă, îşi pricepe rolul educativ, care e cel mai greu şi cel mai cu răspundere în conducerea unei şcoli în genere.

Intr'adevăr, cum e alcătuită organizarea actuală a şcoalei primare, directorul se recrutează din unul dintre institutorii şcoalei, implicit el conduce şi o clasă, ba cîte odată şi 2 clase.

Evident, că ocupaţiunea, de 5 ore de claaă, nu-i permite directorului să-şi desfăşoare întreaga şi adevărata activitate de conducere educativă, atît de complexă, într'o şcoală şi de multe ori, nu poate face faţă chiar intereselor nenumărate ce în fie-care minut cere prezenţa sa.

Ar fi bine, de bună seamă, ca directorul unei şcoale să nu fie şi institutor, după cum se practică în alte ţări, atunci directorul ar putea pe deplin răspunde nenumăratelor îndatoriri ce i se cer. In cazuri de lipsă a vre-unui institutor, ar suplini dînsul, evitînd astfel şi neajunsurile cu suplinirile de ocazii, prin ori şi cine.

Că în alte ţări, se pune mare preţ în alegereu unui director de şcoală, aşi putea cita în treacăt exemple:

In Germania, directorii au o influenţă colosală asupra instrucţiei şi educaţie din gimnazii. *Ei recrutează pe profesorii şcoalei*; asistă la cursurile lor. Numirea definitivă a profesorilor, depinde de director şi *şcoala merge perfect*.

In Austria, directorii ocupă chiar în societate un rang ceva mai înalt de cît ceilalţi profesori ai gimnaziului. In lista funcţionarilor care începe cu *Miniştrii* ei sunt puşi în clasa a IV-a, în acelaşi rang cu profesorii universitari, pe cînd ceilalţi în clasa a V-a. Ei sunt cunoscuţi prin publicaţii, studii erudite, saa articole în reviste filologico-pedagogice.

Tot asemenea şi în învăţămîntul primar, directoratele nu se socotesc ca nişte funcţiuni de *intendent* cum în de obşte se socoteşte la noi de unii, funcţiune atît de dorită şi ispititoare pentru ce?...

Pentru chirie şi lemne!...

Nu! Se interpretează greşit menirea funcţiei de director şi ar trebui ca să se stabilească şi la noi o normă mai dreaptă în menire şi mai severă în selecţie. Să se ceară multă răspundere, dar să se dea posibilitatea de a se exercita această funcţiune în chip normal.

Ar fi atît de mult de făcut într'o administraţie serioasă dintr'o şcoală primară, mai cu seamă în atmosfera noastră socială, în cît găsesc că ar fi bine şi la noi să se îndrumeze direcţiunile şcolare spre adevărată şi inferioara lor chemare.

In această ordine de idei, s'au gîndit unii institutori şi au propus notaţia la directorat. Au fost chiar discuţiuni înflăcărate prin reviste didactice şi presă.

Ca justificări pentru rotaţie se spunea: De ce unul dintre institutorii unei şcoli să beneficieze pe viaţă de avantajele direcţiei şi nu ar beneficia toţi din 5 sau din 4 în 4 ani. Se mai spunea, că prin sistemul rotaţiei, s'ar naşte anulaţia între institutori, întrecîndu-se în o conducere cît mai bună a şcoalei.

N'ar mai fi fost dat spectacole triste, că la ivirea unui loc vacant, să vezi sfâşieri între membrii corpului pentru ocuparea locului vacant. N'ar mai fi fost atunci prin rotaţie lupte politice între membrii corpului didactic.

Dacă se consideră, cum spusei, funcţia de directorat, ca post de intendent, găsesc că au dreptate partizanii sistemului rotaţiei şi cu drept cuvînt.

Evident că sistemul ce-l propun eu, ca directorul să fie funcţie aparte de catedră, ar realiza un colosal progres din toate punctele de vedere. Funcţia de director, îngrădită bine prin lege, de toate părţile, ar rădica prestigiul şcoalei şi ar face ca prin acest sistem, şcoala primară să poată realiza cu adevărat problema ei omnilaterală educativă şi instructivă în conformitate cu sacrificiile ce se fac pentru susţinerea ei de către stat.

Iată cîteva din ocupaţiunile cele mai de seamă care cer întreaga zi liberă directorului fără catedră:

a). Supravegherea şi controlul indeplinirei punctuale a îndatoririlor ce privesc pe institutori, precum şi menţinerea bunei înţelegeri între ei.

b). Supravegherea deaproape a gospodăriei şcoalei.

c). Grădina şcolară.

d). Conducerea sistematică a casei de economie şcolară.

e). Ingrijirea mai de aproape a stărei sanitare a elevilor şi a localului.

f) Băile şcolare.

g). Conducerea cancelariei şcoalei.

h). Organizarea de conferenţi şi sărbări şcolare.

i). Colaborarea mai de aproape cu familia în buna educaţie şi instrucţie a elevilor, prin contactul mai des, prin vizite la domiciliul elevilor, sfătuiri la şcoală etc.

j). Organizarea de excursiuni şi vizitări a localurilor unde se practică industrii, muzee, locuri de plantaţii etc.

l). Supravegherea cantinelor şcolare.

m). Ingrijirea de educaţia religioasă prin conducere de coruri religioase, şi conducerea elevilor regulat la biserică.

Aceste şi alte multe îndatoriri pur şcolare, oare nu sunt de ajuns pentru ocupaţiunea unui director?

Nu e timpul să se gîndească, cum poate astăzi un institutor, care munceşte aproape toată ziua în clasă, de unde iesă sdrobit de oboseală, să mai desfăşoare conştiincioa activitatea de mai sus arătată?

E posibil, să se poată pretinde mai mult de cît puterile unui om? Şi ce răsplată pentru o muncă extraordinar de obositoare? O chirie de casă!

Şi pentru această chirie, pentru acest folos material, cîtă luptă, cîtă amărăciune nu îndură adesea directorul din toate părţile. (va urma).

Victor Munteanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Reviste întîrziate.—Cu oarecare sentiment de liniştire am văzut apărînd acum de curînd numărul pe Noembrie al puţin răspînditei „Reviste idealiste" de sub direcţia d-lui Mihail G. Holban.

Indiferent de rolul ori de însemnătatea publicaţiunii în mişcarea literară şi culturală a ţării, era ceva anormal în faptul că ea apărea de vr'o doi ani încoace cu întîrzieri de 3, 4 şi 5 luni. Revista se tipărea bună oară în August cu data de Aprilie şi aşa mai departe. Şi consecventă cu data ce purta aducea... noutăţi întîrziate cu un număr corespunzător de luni. Chiar moartea primului redactor al revistei—a regretatului Vaschide—a fost înregistrată cu obişnuită întîrziere de vr'un trimestru şi mai bine.

Data unei publicaţiuni îşi are importanţa ei. De exemplu:

Presupuneţi că d. Ion Dragu şi-ar fi publicat vr'o impresiune originală, tradusă din Pierre Loti în „Revista Idealistă" apărută cu întîrzierea de mai multe luni. Dacă impresia ar fi fost împrumutată vre unui volum proaspăt tipărit, ar fi putut dovedi apoi că Pierre Loti l'a plagiat pe d-sa,—producînd drept dovadă data Revistei idealiste. Şi aşa mai departe.

De aceea ne-am liniştit văzînd că s'a echilibrat ceea ce era cam dezechilibrat în zisul procedeu—şi trecem la ordinea zilei.

*

„Oboseala nervoasă" se intitulează o excelentă broşură de popularizare a d-lui Dr. Valerian Gh. Negrescu din R. Sarat. Autorul se ocupă de:

Energie şi oboseală.—Structura creierului.—Beţia vătămătoare sănătăţei.—Surmenajul şcolar.—Zahăr şi alcool.—Simptomele oboselii nervoase.—Lipsa de voinţă. — Viaţa intelectuală.—Jocul de cărţi — Viaţa la ţară, colonii şcolare.—Idei fixe, opt ore de lucru, votul universal, şovinismul, bigotismul, antisemitismul, etc.—Celibatul —Modele şi romanele, un nou simptom de neurastenie feminină.—Oboseala politică.—Boala mulţimei.

Preţul 60 de bani.

*

A apărut „Revista Idealistă" No. 11 pe luna Noembrie cu un interesant sumar literar şi beletristic.

*

Liga „adevăraţilor ruşi" a adresat o cerere guvernului ca să instituie un control oficial asupra banilor ce rezultă din vînzaraa scrierilor lui Lew Tolstoi.

Liga în chestiune pretinde că acei bani se întrebuinţează pentru agitaţiuni în contra regimului.

... Agitaţia, e drept, o fac cărţile lui Tolstoi, nu venitul lor.

*

Iată programul pieselor ce se vor juca până la 9 Ianuar 1911: Decembre 11: *Gura lumii*; 12: *Fericirea Casnică Nevasta lui Cercelus*; 16: *Ana Karenina*; 18: *Vrăjitoarca* (benef. Pruteanca-Dragomir); 19: *Răzvan şi Vidra*; 25: matineu *Hamlet*, seara *Două Orfeline*; 26: *Intimii noştri*; 27: *Briganzii*; Ianuarie 1911; 1: *Oscar banditul* (matineu) *Sinziana şi Pepelea* (seara); 2: *Romeo şi Julieta*; 6 matineu *In largul oceanului*; seara, *urmare la largul oceanului*. 8: *Punctul negru* (benef. Verona şi Vlad Cuzinschi); 9: *Dama cu Camelii*.

*

La Burghteater din Viena s'a jucat o comedie în versuri „Cele trei graţii" de Rudolf Lothar şi Oscar Blumentathal.

*

Un colaborator al ziarului „Figaro" adresează „copiilor unui om mare"—moştenitorilor lui Lew Tolstoi—un apel ironic şi călduros în acelaş timp, ca să se împace şi să nu mai dea lumei spectacolul unei sfezi în jurul unui testament.

*

La teatrul Manzoni din Milano s'a reprezentat o nouă piesă a lui Butti, „Rivala" cu un succes relativ.

*

August Strindberg care se asociase la administraţia „Teatrului intim„ din Stockholm — cu condiţie ca să joace numai piese de ale lui, a suferit mari pierderi băneşti.

*

STRUNA ZILEI

ISPRAVA

La departamentul său d. ministru Constantinescu a făcut mai mult de cît alţii în 12 ani.

Viitorul.

Cu drept cuvînt ei spun aceste
In cinstea Excelenţei sale.
Dar ce făcu—de 'ntreabă unii,
Răspunde un ecou: „parale..."

INFORMATII

❑ **In chestia falimentelor.**—D. G. D. Şerban, preşedintele Camerei de comerţ a trimes preşedinţilor de tribunale, următoarea adresă:

Anii din urmă, numărul falimentelor, care scăzuse, au început a se înmulţi; iar falimentele au la baza lor, fără îndoială frauda; frauda care loveşte avutul creditorilor şi loveşte ruinător comerţul cinstit al ţărei.

Astă-zi nu mai este secret pentru nimenea că, poporul romîn trebue să ia măsuri de recucerire a comerciului ţărei, care s'a înstrăinat prin greşita direcţiune socială a generaţiei trecute, şi ori ce măsuri se vor lua, nu vor putea da rezultatele ce devin, dacă nu se va pedepsi sever şi exemplar, fraudele ce se comit în practicarea comerciului de nou gen, avînd drept ţintă falimentul în dauna creditorilor şi prin sfidarea moralităţei publice.

D-voastră, Domnule Preşedinte, de sigur, în interesul ce purtaţi nu numai prosperărei comerciului onest; dar şi unei bune distribuiri a justiţiei, examinînd în deaproape toate manipulările faliţilor, v'aţi putut încredinţa că, frauda este baza operaţiilor acestor cavaleri, iubitor fiind faptul disproporţiei dintre capitalul iniţiat, pasivul găsit la declararea falimentului şi activul rămas drept ruină a pasivului, adică: avutul acordat prin credit de creditori.

Evidenţa acestei disproporţii însă, nu e destul de suficientă a indritui pe judecătorul penal a aplica pedeapsa cuvenită deliquenţilor faliţi; mai trebuie să dovedim şi în fapt, manipularea mărfurilor, manevrarea registrelor sau măsluirea lor, precum şi ori-ce mijloace care au servit la pregătirea falimentelor, pentru a ne prezenta pe hoţ, drept victimă, fie a crizelor imaginare, fie a stagnărilor născocite, fie chiar a insultelor adresate ţărei aceştia mult răbdătoare şi îngăduitoare a practicărei unei ast-fel de hoţii, ca acea care se practică în falimente.

Ori, descoperirea acestor fapte, nu se poate face de cît prin concursul experţilor, care trebue să întrunească neaparat două esenţiale condiţiuni: a) să fie absolut competenţi în materie şi b) să fie pătrunşi de aceleaşi sentimente ce ne însufleţesc pe noi şi de sigur pe d voastră şi pe onor. tribunal ce presidaţi.

O justiţie ne-părtinitoare are nevoe a se îngrădi cu toate elementele necesare a stabili frauda. Ori cu experţi amatori de sinecure, experţi recrutaţi din orice clasă socială, nu să poate lumina justiţia şi nu se poate încunjura justiţia de acea aureolă de ne-părtinire şi de necăpătuire, atît de necesară justiţiei ţărei. Siguri Domnule Preşedinte, că şi Domnia-voastră urmăriţi ca şi noi aceleaşi sentimente de protejarea comerţului cinstit, de pedepsirea vinovaţilor fraudatori şi mai pre sus de prestigiul judecătorilor.

Nu ne îndoim că veţi lua măsuri bine cumpănite şi energice ca, expertisarea mărfurilor, registrelor, facturilor, frachtelor, acordarea şi acceptarea creditelor şi în genere ori ce expertisare la falimente sau alte operaţiuni comerciale, să fie făcute numai de oameni speciali cu competenţă netăgăduită şi care să aibă dorinţa a pătrunde în tainele cele mai ascunse ale falimentelor.

La rîndul nostru ne punem la dispoziţia Domniei Voastre a vă da tot concursul pentru recrutarea acestor elemente atît de importante şi atît de indispensabile dreptăţei, adevărului şi prestigiului justiţiei.

❑ Proectul de lege care modifică legea asupra recrutărei în armată a fost definitiv elaborat.

Acest proect are de scop de a pune legea recrutărei în concordanţă cu noile dispoziţii ale legei de reorganizarea armatei.

Printre dispoziţiile noului proect, putem cita următoarele:

Favoarea termenului redus va fi acordată şi absolvenţilor cursurilor de seară de la şcoalele elementare de comerţ, ca şi absolvenţilor mai multor şcoli ale comunităţilor străine; tinerii care au depăşit vrîsta de 28 ani fără să fi fost înscrişi pe tablourile de recensemînt, vor fi înscrişi direct în cadrele corespunzătoare vrîstei lor.

Termenul de serviciu pentru voluntari va fi fixat la 2 ani pentru infanterie şi 3 ani pentru artilerie şi cavalerie. Vor fi admişi ca voluntari şi tinerii născuţi şi avînd domiciiiul în ţară, chiar dacă ei nu se vor bucura de calitataa de cetăţean romîn, aceasta însă numai pentru a îndeplini timpul de serviciu şi nu de a fi reangajaţi.

Acest proect va fi depus azi pe biroul Camerei.

❑ Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0 20
1 „ „ „ „ mare . .	0 25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand a sosit azi dimineaţa la Vaslui, iar de acolo s'a dus la Ţibăneşti, unde va lua parte la o mare vînătoare, la care au mai fost invitaţi să ia parte d-nii: M. Suţzu, N. Butculescu, dr. Antipa Nicoleanu, C. Miclescu, dr. Brăteanu şi Stroici.

❑ Se ştie că se hotărîse a se vota o pensie d nei Panu şi copiilor defunctului Panu.

Liberalii însă pretextează că nu pot vota o asemenea pensie, pentru că s'ar opune Regele.

S'a hotărît însă să se rescumpere de către stat cu o sumă mare, casele defunctului şi suma se va pune la dispoziţia familiei.

❑ D. Fakler, arhitectul casei şcoalelor, a recepţionat noile localuri de şcoală din Sineşti, Mogoşoşti şi Băltaţi.

❑ La Cameră s'au distribuit eri proectele pentru deschiderea de credite suplimentare în sumă de 235,630 lei şi 50 bani, şi anume:

Lei 48 757 50 pentru ministerul de finanţe, direcţia Regiei. Lei 10 000 50 pentru ministerul de interne. Lei 19000 pentru ministerul de justiţie. Lei 121873 pentru ministerul de industrie şi comerţ,

Se mai deschide ministerului instrucţiunei şi cultelor, asupra budgetului său pe 1910—11, credite suplimentare şi extra ordinare pentru o valoare totală de lei 32,700.

❑ D. Z. Handoca, intendent la azilul de bătrîne „Eufrosina Balş", a demisionat din acest post.

❑ Splendidul program din astă-seară a cinematografului „Union", de la coloseul Bragadiru, cuprinde între altele, brilanta comedie a lui Molière „Tartuffe"; rolele sunt interpretate de d-ra Prevost de la comedia franceză, D ra D-ra Sylvaine, de la teatrul Renaissance şi d-nii Clémente şi Matrat.

Se mai cuprinde în noul program „Jefuirea unui tren la Taxas", scene de banditism american; d. prefect la inaugurarea fîntînei, foarte hazliu; „Prea tîrziu" epizod din răsboiul franco-german, mişcătoare dramă; „Dincolo de zid" superb tablou sentimental; rolele interpretate de cei mai distinşi artişti.

Mîine seară program absolut nou.

❑ Eri s'a depus la Cameră un proect de lege din iniţiativă parlamentară, prin care se prevede că proprietarii de vii vor fi înscrişi în listele electorale în colegiile respective, după venitul ce se va constata şi au conform legii de constatarea şi perceperea impozitelor directe.

❑ La reprezentaţia de Luni seara. de la Teatrul Naţional, care s'a dat în beneficiul soc. cantina şcolară, s'a incasat aproximativ 1800 lei.

❑ Din cauza pregătirilor ce se fac la biserica sf. Spiridon, în vederea hramului, s'a suspendat serviciul religios, pînă Duminecă.

❑ *Medicale.* — Tratamentul Erlich-Hata-606.

Dr. Adrian Romanescu, Huşi, informează numeroasa sa clientelă că aplică noua metodă therapeutică contra siphilisului cu preparatul Erlich Hata-606, avînd la dispoziţia celor interesaţi un număr suficient de doze.

DIVERSE

— Elevii Rădulescu I. Ioan, Ioaniţescu şi Maltezeanu D. Mihail, de la liceul militar din Iaşi, au fost numiţi bursieri ai acestei şcoli.

— Ministerul instrucţiunei publice a declarat vacantă catedra de muzică vocală, 9 ore şi 2 ore cor, de la Seminarul Veniamin Costache din localitate, în urma morţei lui Titus Cerne.

— Un început de incendiu s'a declarat la M. Grimberg din strada M Eminescu 20, care s'a stins de pompieri

— I. Goldemberg comerciant de pielărie din strada Golia No. 9, a reclamat poliţiei, că eri încredinţînd la vamă un balot cu piele, unui cotiugar, acesta s'a făcut nevăzut împreună cu balotul.

CURA = Cea mai raţională de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII =

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi
UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale **Iaşi**

Pentru Bucureşti: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

Gravul accident de automobil din Huşi

— Amănunte complecte —

Cum s'a întîmplat accidentul.—Cu automobilul spre Huşi.—In apropiere de satul nou.—Accidentul.—D. D. A Teodoru omorît.—Revizorul şcolar grav rănit.—Alte victime.—Complecte amănunte.

Un grav accident de automobil s'a întîmplat aseară, pe la orele 6 şi jumătate, în apropiere de Huşi, accident care a costat viaţa d-lui Dim. A. Teodoru, secretar general al ministerului instrucţiunei publice, şi a făcut şi alte victime.

D. Dim. A. Teodoru, sosise, după cum anunţasem, Luni în Huşi, iar eri dimineaţă s'a dus, însoţit de d. Dim. T. Dimitriu, revizorul şcolar al judeţului Fălciu, în inspectarea şcoalelor din judeţ, cu automobilul judeţului.

Ultima inspecţie o făcuse la Stănileşti, de unde d. Teodoru şi ceilalţi s'au pornit, pe la orele 6 şi un sfert, spre Huşi, spre a ajunge trenul ce pleacă la 9. Automobilul avea numai o lampă aprinsă şi mergea cu iuţeală vertiginoasă.

In apropiere de Satul Nou, la o cotitură, şoferul vroi să cirnească, fără a micşora viteza automobilului.

Cum era întuneric, şi şoseaua cam defectuoasă, pericolul era şi mai mare; şoferul făcînd cirnitura brusc, automobilul s'a răsturnat; în momentul mişcărei brusce, d. Teodoru se grăbi să sară din automobil dar fatalitatea făcu ca să fie prins de roata de dinapoi, din partea stîngă şi secretarul general al ministerului instrucţiunei, căzu jos, aşa-că în timpul răsturnărei automobilului, d. Teodoru veni sub vehicul: pieptul şi capul i-au fost sfărâmate, rămînînd mort pe loc.

Revizorul şcolar Dimitriu, s'a ales cu un picior fracturat. Starea lui este cît se poate de gravă. Şoferul şi ajutorul acestuia, s'au ales cu răni mai uşoare.

La Huşi vestea s'a răspîndit cu iuţeala fulgerului şi marea nenorocire, a produs o mare impresie dureroasă.

La Iaşi, ştirea s'a aflat abia azi dimineaţă.

*

Dimitrie A. Teodoru era originar din Huşi; se născuse la anul 1866, din părinţii Alexandru şi Ecaterina Teodoru. Studiile secondare le a făcut la liceul naţional din Iaşi, după care a urmat cursurile universităţei din localitate. Teodoru a fost apoi trimes la Paris, urmînd cursurile la „Hautes Etudes", fiind 6 ani bursier. El pregătise şi teza sa de doctorat, tratînd despre „Dragomanatul în imperiul otoman".

Reîntors în ţară, Teodoru a fost numit profesor de limba franceză la liceul Matei Basarab din Bucureşti. De atunci şi până în ultimul timp, a desvoltat o acţiune energică şi rodnică pe terenul învăţămîntului. A scris versuri şi diferite studii de învăţămînt. A colaborat la revista generală a învăţămîntului şi la alte reviste.

In anul 1903, d. Haret l'a numit inspector general al învăţămîntului, cînd a făcut requisitorul în cunoscutul proces al călugăriţelor catolice.

A fost pe urmă director al învăţămîntului secondar, iar în anul 1908, demisionînd d. Lupu Antonescu, d-nu A. Teodoru a fost numit secretar general al ministerului instrucţiunei.

Cercurile politice din Huşi îi pregăteau, pentru viitoarele alegeri, candidatura la colegiu III-lea.

*

Regretatul Teodoru e înrudit cu mai multe familii din Iaşi: d-na Maria Gheorghiu, soţia d-lui Gheorghiu profesor de matematică, era sora defunctului; d-na Rozalia Gh. Ghibănescu, îi era vară primară, d. I. T. Burada îi era unchiu, iar d. T. T. Burada, socru. Se mai înrudea de asemeni, cu d. N. Pogonat şi Gh. Stănilescu.

Regretatul lasă în urma sa, cinci copii: Dimitrie Teodoru, care învăţă ingineria la Zürich, Radu, Constanţa, Horia şi Dan Teodoru.

Ca un amănunt amintim că exact eri 10 ani, fratele regretatului, profesorul C. A. Teodoru, fost ziarist la Iaşi, s'a sinucis la Buzeu.

Transmitem mult îndureratei familii expresia sincerelor noastre condoleanţe.

*

D-nii I. T. Burada şi Gh. Ghibănescu, în urma dureroasei veşti ce au primit, au plecat azi cu trenul de 2 la Huşi.

Corpul regretatului Dim. A. Teodor va fi transportat în astă-seară din Huşi, la Bucureşti, unde va avea loc înmormîntarea.

Revizorul şcolar de Fălciu, Dim. T. Dimitriu, a doua victimă a nenorocitului accident, după cum spuneam mai sus, se află într'o stare foarte gravă. Piciorul drept i-e fracturat.

D. Dimitriu e căsătorit cu d-ra Ohl din Iaşi.

Şoferul şi ajutorul său sunt uşor răniţi.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Din cauză de lipsa de candidaţi, carpiştii vor pune la colegiul I de Cameră candidatura d-lui Ion Lahovary, iar la colegiul al III-lea va candida d. Nicu Crupenschi, fost magistrat stegiar la Iaşi.*

❑ *Pentru prefectura de Iaşi, s'a născut de pe acuma în tabăra Carpistă o mare neînţelegere şi luptă. Lupta se dă din cauză că de la centra se insistă pentru numirea ca prefect de Iaşi a d-lui Paul Moruzzi, în timp ce, cei de la Iaşi, stăruesc pentru numirea d-lui C. L. Negruzzi.*

❑ A. S. R. Principele Ferdinand, care a sosit azi dimineaţă la moşia Ţibăneşti, a d-lui P. P. Carp, va rămînea acolo, pînă Sîmbătă seara, iar Duminică dimineaţă va sosi în Capitală.

La marea vînătoare ce va avea loc la Ţibăneşti, au mai fost învitate şi cîte-va persoane din Iaşi.

❑ Alegerea rectorului Universităţii, pe un nou period de trei ani, a fost fixată pentru Duminecă 12 Decembrie.

Alegerea se va face între orele 3—6 p. m. în sala senatului universitar.

❑ Cu ocazia depunerei jurămîntului noilor recruţi, părintele econom Gheorghe Agape, confesorul garnizoanei, a ţinut, în ziua de 28 Noembrie la bat. 4 Vînători, la 5 Decembrie la reg. Ştefan-cel-Mare No, 13 şi la 6 Decembrie la reg. 7 roşiori, cîte o cuvîntare, explicînd soldaţilor însemnătatea jurămîntului, datoria lor către patrie şi îndrumînd sfaturi ca să fie ascultători şi să păstreze credinţa în Dzeu.

❑ D. Octav Băncilă, profesor de desen la gimnaziul Ştefan cel Mare, a obţinut un concediu de la 8 Ianuar la 15 Iulie, în care timp va fi suplinit de d. Popovici, profesor la şcoala militară.

❑ Duminecă a avut loc la Piatra-N, căsătoria religioasă a d-lui dr. Floru, medicul primar al oraşului Iaşi, cu d-ra Vlahopol.

Felicitările noastre.

❑ Ministerul instrucţiunii a luat dispoziţia, că pe viitor imnul „Trăiască Regele" să nu mai fie cîntat de cît în prezenţa familiei regale, sau în ocaziuni extraordinare.

❑ Inmormîntarea regretatului N. Neculaide, se va face mîne Joui 9 Decembrie orele 2 p. m.

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului din strada Anastasie Panu.

❑ Comisiunea de disciplină a institutorilor şi învăţătorilor, în şedinţa de aseară a judecat pe învăţătorul C. Dragomirescu, de la Isacea.

Comisiunea i-a aplicat pedeapsa cenzurii şi reţinerea salarului pe 15 zile.

Apararea a fost susţinută de d. profesor Gh. Ghibănescu.

❑ **De la Cercul didactic.**—Aseară d. C. Meissner şi-a continuat interesanta sa conferenţă despre „Societatea pentru ocrotirea minorilor şi şcoala de îndreptări", descriind cîte-va institute de lîngă Berlin, Hamburg şi Düsseldorf, vizitate de d-sa astă primăvară.

Conferenţiarul insistă asupra modului de organizare al acestor şcoli şi asupra rezultatului ce ele dau. La special Institutul de îndreptare de lîngă Berlin, condus de pastorul Plass, corijă 85% din copiii ce-i sunt încredinţaţi, lucru care se explică şi prin frăgezimea etăţii şcolarilor.

Pentru Marţi 14 a. c. orele 8½ seara d. Meissner va continua, descriind instituţiile de acest fel din Belgia şi Franţa, pe care le-a văzut d-sa.

❑ Direcţiunea şcoalei profesionale de fete, „sf. Sava", a reclamat poliţiei de siguranţă, că de mai mult timp se fură elevelor diferite obiecte, fără ca autorii să poată fi descoperiţi.

Poliţia de siguranţă făcînd cercetări, de la început şi-a îndreptat bănuiala asupra servitorilor. Aşa a şi fost; servitorul Toader Vicol fiind arestat, a mărturisit faptul, declarînd că are de complice pe un alt servitor Ion Cojocaru, din serviciul d-rului Goldenştein din strada Lăpuşneanu.

Făcîndu-se o percheziţie la domiciliul acestuia, s'a găsit la el un adevarat depozit de obiecte furate.

Ambii a fost arestaţi.

❑ Aseară a avut loc la societatea studenţilor medicinişti, alegerea preşidentelui.

D. Nubert Grigore a întrunit 25 voturi, iar d. Dinescu 52.

Rectoratul a aprobat alegerea d-lui Dinescu.

❑ Azi dimineaţă d. procuror Aslan, însoţit de d-nii d-ri Grigoriu şi Missir, s'a transportat la otel Buch, pentru a constata starea mintală a magistratului Adam de la Tulcea.

❑ Din Huşi ni se scrie că şoferul, care conducea automobilul aseară, în care se afla Dim. A. Teodoru, a fost arestat, toată vina căzînd asupra lui.

❑ Cu ocazia desfundării pămîntului în via d-lui Ioan Popescu din Bucium, s'au găsit la o adîncime de 30 centimetri, trei schelete de om.

❑ Duminică seara se va reprezenta pentru întâia oară în stagiunea această frumoasa comedie într'un act: *Nevasta lui Cerceluş*, de d. P. Locusteanu.

De sigur că ieşenii se vor grăbi să ia locurile la un spectacol, care promite a fi vesel şi interesant.

❑ D. Balş inspector al tribunalelor şi judecătoriilor de ocoale a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ D. Al. Gane, procuror al Curţei de Apel, a fost împreună cu directorul general al închisorilor, la Păngaraţi şi Tg. Ocna, unde au inspectat penitenciarele, în vederea graţierilor ce se vor face de Crăciun şi Anul nou.

❑ La 10 Ianuarie 1911 Curtea de Apel secţia I-a va judeca procesul privitor pe comisarul St. Săndulescu din Bîrlad, inculpat că a aplicat loviri elevului D. Tănăsescu, de la liceul Codreanu.

Universitare.—D. I. Peretz a fost însărcinat de ministerul instrucţiunei publice, cu predarea cursului de istoriea dreptului şi la secţia de licenţa în drept.

— Ministerul instrucţiunei a comunicat rectoratului, că nu va aproba înscrierea în Universitate a tinerilor care n'au absolvit liceul complect.

— D. Virgil Arion va ţinea cursul său de sociologie, mîne Joi 9 Decembrie la orele 5 p. m.

— Astă-zi la 5 jum. are loc în Aula, cursul public de pedagogie al decanului facultăţei de litere şi filosofie.

❑ Ţiganii, cea mai valoroasă scriere a poetului rus, Puskin ne înscenează cinematograful Pathé Frères din Sala Sidoli în noul său program de Mîne Joi 9 Decembrie. Piesa este jucată de artiştii teatrului imperial din Petersburg şi rolul Zemfirei este interpetat de d-ra Papetoragia, o somitate teatrală a scenei ruse.—Jefuitorul (Le spoliateur), a doua piesă de artă cuprinsă în noul program de mîne Joi, e o serie a lui Gauthier adoptată pentru cinematograf la care dau concursul lor toate somităţile scenelor teatrale din Paris.

Sunt cuprinse apoi în noul program numai sujete înnedite nevăzute încă pe nici o pînză cinematografică, precum: Locotenentul Jergunoff o splendidă reconstituire istorică—Agricultura în Tunisia, vederi după natură—Cărăbuşul de apă în luptă cu salamandrul (ştiinţific)—Elixirul lui Prince o drăguţă comedie, interpretată de spiritualul humorist de la Alcazar din Paris—Fraţii Leontinei, scene comice—De ziua Margaretei, comedie etc. etc.

Noul program de mîne seară Joi, plin de sujete interesante şi ştiinţifice se închee cu cel mai nou număr din Pathé Journal, care cuprinde între altele: Alegerile din Anglia, Sufragetele şi criza politică—Invenţia inginerului Coandă—Sportul skiului şi tinerii Australieni—Inundaţiile din Saumur (Belgia).

Reamintim cititorilor noştri că Duminicile precum şi în serbătorile de Crăciun şi Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intăiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.—In fiecare Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua.—Preţurile locurilor rămîne acelaşi la orice matineu.

❑ Camera de punere sub acuzare, a luat astă-zi în cercetare dosarul pretinsei crime din Ţibucani, jud. Neamţ, ordonînd punerea în libertate a tuturor deţinuţilor.

❑ **Concertul violonistului Socrate Barozzi.** — Amintim publicului că la *14 Decembre 1910 ora 9 seara* în sala Teatrului Naţional va avea loc concertul tănărului şi celebrului violonist *Barozzi*. Nu ne îndoim că şi publicul ieşean îşi va da întîlnire spre a asculta pe acest mare virtuos.

Dăm mai jos critica presei din Bucureşti asupra concertului de la 1 Decemb. 1910 din sala Ateneului:

Concertul violonistului Socrate Barozzi. In faţa unei săli arhi-plină de un public select, compus din intelectualii artelor, ştiinţelor, literilor, etc., şi a dat concertul mult talentatu'ui violonist *Socrate Barozzi*. După terminarea studiilor cu cel mai strălucit succes la conservatorul din Paris—care ia decernat premiul I,—vine la noi în toată splendoarea talentului său violonistic.

Technica s'a perfecţionat, s'a consolidat, trăcătura e sigură, tonul plin, vibrant şi plin de căldură, frazarea corectă şi simţul muzical vădit: iată punctele principale ale talentului violonistului I. Barozzi, care a cîntat un program atrăgător alcătuit din compoziţii de: Beuda (Pastorală), Brahms (Concert), Bruch (Concert), Leclair (Tambourin) şi Wienawsky (1-a Poloneză).

Publicul asistent—entuziasmat deinterpretarea plină de temperament a tînărului violonist l'a aplaudat cu multă căldură şi i-a oferit flori, cel mai frumos prinos de recunoştinţă, lubita noastră principesă moştenitoare dădea semnalul aplauzelor.

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia" (Maximovici).

TEATRUL NAŢIONAL

MAREA TRUPA

MALORUSA

Astăseară Mercuri 8 Decembre 1910

GRITZ

3 acte de Starisky

Anunţăm cu durere, încetarea din viaţă a colegului nostru NECULAI NECULAIDE, membru în consiliul de disciplină şi invităm pe d-nii colegi să ia parte la înmormîntarea, care va avea loc Joui 9 Decembrie, ora 3 p. m.

Decanul Baroului de avocaţi
C. B. PENNESCU

Ultima oră

Bucureşti 8 Decembrie

Ştirea despre accidentul lui Teodoru

Bucureşti.—Ştirea despre gravul accident de la Huşi, în care şi a găsit moartea secretarul general al ministerului cultelor d. A Teodoru a sosit azi dimineaţă la acest minister.

D. Haret a remas foarte impresionat de dureroasa veste.

D-sa s'a prezeatat la locuinţa d-nei Teodoru soţia regretatului cărei i-a prezentat condoleanţe.

D. Girboviceanu a fost însărcinat să îndeplinească funcţiunea de secretar general al ministerului cultelor.

Noui vărsări de sînge în Ungaria

Buda-Pesta. — Deputatul romîn d. dr. Şerban a comunicat că în cercul seu, jandarmii unguri au făcut iarăşi vărsări de sînge.

La o alegere de primar din Fagaraş, jandarmii unguri au descarcat focuri de puşcă asupra unor ţarani; 2 au fost ucişi, iar 7 grav răniţi.

Alegerile din Anglia

Londra. — Alegerile s'au terminat la ora 6, alegîndu-se azi un liberal, un redmondist şi un obrienist.

Cifrele definitive sunt următoarele: au fost aleşi 271 liberali, 272 unionişti, 43 travailişti, 74 redmondişti, 10 obrienişti.

Parlamentul se va întruni de la 31 Ianuarie, iar deschiderea oficială va avea loc în Februarie.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'au denunţat la Palermo 3 cazuri de holeră şi un deces; la Grazjanise 1 cas şi un deces şi la Teracina un caz şi un deces.

Un proect de lege

Paris. — Guvernul pregăteşte un proect de lege, prin care se acordă impegaţilor căilor ferate, pensiuni complimentare pe baza numărului de aui serviţi.

Cheltuiala necesitată va fi de 7 milioane anual.

Partidul liberal romin din Ungaria

Buda-Pesta. — Comitetul executiv al partidului naţionalităţei romîne a hotărît să înfiinţeze un birou central pentru apararea intereselor romîneşti şi pentru inaugurare unei acţiuni politice precum şi de a ţinea o serie de întruniri populare pentru întărirea partidului.

SENATUL

Bucureşti. — D. Toma Cămărăşescu, luînd cuvîntul, în discuţia la mesaj, se ocupă de situaţia politică şi spune că s'au pronunţat 2 discursuri reacţionare; unul al d-lui Missir şi celalalt al d-lui C. Arion.

Ţara a luat cunoştinţă de aceste discursuri şi va şti să se răsbune în alegeri.

CAMERA

Bucureşti.—Se continuă cu discuţia pe articole a proectului de lege sanitară.

In culoare, se discută şi se afirmă că guvernul nu se va retrage de cîf după sărbători.

SOPHIE CERNES
LEON KAHANE
(din firma L. & A. Kahane)
LOGODIŢI
Iaşi, Decembrie 1910.
In locul ori-cărei alte înştiinţări

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu	5.60	
Unt de gătit proaspăt	3.80	
Unt de gătit topit	5.00	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Castronul cu iaurt		0.20
Castronul cu iaurt mare		0.25
Lapte de oi în putini		1.40
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.80
Delicioasă brînză de munte		2.80
Ouă zilnic proaspete		10 %
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri naturale vechi şi noi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri:

Vin alb nou indigen	0.50	Litru
Vin alb nou american	0.60	„
Vin alb Cotnar nou	0.70	„
Vin roş nou	0.70	„
Vin alb vechiu	0.80	„
Vin roş vechiu	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

M-me HALLEPLIU
GHICITOAE
IAŞI — Strada Bărboiu No. 6

300,000 lei, de dat cu ipotecă în primul rang, în totul, sau în parte.
A se adresa d-lui avocat G. G. Beldiman, Dorobanţilor 14 Bucureşti.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAŞINILE DE CUSUT SINGER au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune „Grand Prix"

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la

15 Decembrie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigul'le total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré.... 3 20

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 50

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR pâtes Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No. 1181 Vineri 10 Decembrie 1910

Amenințări ridicole

„Conservatorul“ amenință. Intrunirea noastră de Duminecă a adus la exasperare pe oficiosul Carpist.

Dar amenințările acestui ziar cad în domeniul ridicolului. Căci este ridicol să auzi pe un organ de publicitate, care reprezintă oficialitatea partidului carpist, ținînd următorul limbagiu, la adresa șefului nostru:

„Dacă d. Take Ionescu, crede că va fi lăsat definitiv în deplină libertate ca să-și joace calul, dacă și închipue că partidul conservator se va mulțumi să rămîie spectator indiferent la extravaganțele sale, apoi de sigur se înșeală. Partidul conservator își va spune cuvîntul, și această ripostă, foarte energică, va veni cît de curînd“.

Și mai departe, foaia carpistă, adaugă:

„D. Take Ionescu, începe să obosească răbdarea conservatoare, acuma cînd e șef al partidului conservator-democrat, după cum a obosit-o și atunci, cînd era membru al partidului conservator.

„Și d-sa știe din experiență, că noi nu șovăim nici odată de a ne îndeplini datoria cînd va suna ceasul“.

Prin urmare, nici n'au luat încă guvernul, și carpiștii ne vorbesc de sus și ne amenință. Ei califică de „îndrăsneală“ manifestarea noastră politică din ultimul timp — și ne previn, că ne va riposta în curînd și foarte energic! Apoi tocmai aceasta o dorim și noi și cît mai repede posibil. Dar, cum să calificăm noi, limbagiul ziarului carpist cînd se adresează astfel șefului nostru?

Cine este de vină, dacă d. Carp, se află azi în această ridicolă situație, de a fi combătut ca guvern, fără a fi la guvern? Fanfaronada junimistă o cunoaște toată lumea. Li s'a părut amicilor d-lui Carp, că o să vină la putere după liberali și de un an de zile se așează la putere pe date fixe, fără ca liberalii să se fi gîndit să le lase locul. Așa, la Aprilie trecut, la Mai, la Iunie, la Septembrie, la Octombrie, la Noembrie—și acum la Decembrie.

În fața acestei năzuiri, este natural să vedem opinia publică combătînd două guverne—și șeful junimiștilor ar trebui să fie mulțumit de aceste manifestări ale opiniei publice, căci dacă a trăit cu ideia că e la guvern, a avut în acelaș timp și toate aparențele unei vieți de guvern,—a fost combătut de opoziție și i s'a strigat jos de la putere înainte de a se fi urcat pe treptele ei.

Dar, în definitiv să vedem pentru ce se supără ziarul carpist și ne amenință cu focul lui D-zeu și cu pierderea răbdărei conservatoare?

Partidul nostru, revandică dreptul de a guverna țara, după retragerea liberalilor. Acest drept îl revandică și partidul d-lui Carp. Noi pretindem că dreptul nostru se reazimă pe opinia publică, pe voința țărei, și pretențiunile noastre voim să le dovedim cu fapte. In acest scop ne adresăm țărei — uzînd de libertățile constituționale — și țara, așa cum se poate ea manifesta ne dovedește prin curentele de simpatie și încredere ce o manifestă pentru noi — că afirmările noastre sunt exacte, că pretențiunile noastre sunt intemeiate.

D. Carp și amicii săi — au alt sistem. Ei nu vor să știe ce e țara sau opinia publică înainte de a avea guvernul în mînă. Ei își formulează și sprijină dreptul de a avea guvernul pe *tradiția istorică* și pe *favoarea Suveranului.*

Tradiția istorică? — Noi nu știm ce este, și nici nu voim să știm! Intăi pentru că nu există. Și chiar de ar exista — nu poate forma singurul criteriu de a aduce sau impune un partid la guvern.

Pe simpla tradiție istorică nu se mai constituesc azi guverne. Partidele de guvernămînt, trebuesc rezemate pe nevoile prezente și pe aspirațiile viitoare ale maselor națiunei

Numai pe baza amintirilor trecutului sau a suvenirurilor unei vieți trăite, nu se mai pot azi alcătui guverne — și cînd mai ales și un asemenea trecut e contestat — nu mai rămîne nimic din dreptul de a revendica puterea pe o asemenea tradiție.

Cît pentru favoarea Suveranului, ea nu înseamnă nimic, dacă nu e în concordanță sau armonie și cu favoarea Națiunei.

Din armonizarea acestor două preferințe întemeiate, Rege și Națiune — se naște viața liberă și constituțională a unui regim politic. Una fără alta nu se poate. Cel mult una poate influența asupra celeilalte. Altfel, avem conflict între ele — și un asemenea conflict sdruncină baza fundamentală a organizmului nostru politic și poate avea urmări foarte rele pentru viața Statului nostru.

D. Carp, nu vrea să știe deocamdată de cît de o singură favoare, aceea a Regelui; pe ea compteazǎ și numai cu ea vrea să obțină guvernul și să guverneze.

Greșală mare politică — tot așa de mare, cînd crede că la adăpostul acestei favori își va putea permite totul și'și va putea impune voința și ideile sale, în contra națiunei însăși.

In contra unei asemenea concepții politice, care duce la absolutism sau cezarism, și căreia nu-i putem admite existența nici pe o singură zi, partidul nostru se ridică cu toată energia — și combate din răsputeri posibilitatea înjghebărei unui guvern de reacțiune într'o epocă de democrație și libertate.

Negreșit că activitatea noastră este de natură să exaspereze pe d. Carp și amicii săi, — căci demascîndu-le intențiile îi face odioși înainte de a se vedea ajunși la putere și cine știe dacă nu le zădărnicește pentru totdeauna planurile!

De aicea ne explicăm articolul violent și nesăbuit al „Conservatorului“ care de și intitulat „îndrăzneală“ înseamnă o adevărată îndrăzneală la adresa marelui curent de opinie publică, ce se manifestă împotriva tendințelor ultra-reacționare ale unui partid politic ce se sfîrșește.

Dar să nu creadă oficiosul Carpist că amenințările ce ne fac ne vor intimida cumva. Din potrivă. Ii așteptăm să-i vedem luînd atitudine răsboinică și hotărîtă împotriva noastră și a extraordinarului curent de opinie publică ce ne urmează, pentru ca să-i strivim odată și pentru totd'auna și să scăpăm țara de o asemenea organizare politică inutilă și dăunătoare.

Vespasian I. Pella

Unde-i programul?

D. P. P. Carp și toți partizanii săi strigă în cor: venim la putere. Este foarte nostim să-i asculți fixînd cu o senină seriozitate data acestui mare eveniment în viața politică a partidului lor. Argumentele și logica lor însă, îi dau de rușine, căci prima întrebare: și ce o să faceți fiind la guvern? — Junimiștii nu știu ce să răspundă.

Și e natural să nu știe. In partidul junimist nimeni, afară de d. Carp, nu știe ce vor face cînd vor avea în mînă situația. Iar d. Carp, deprins să fie în totdeauna „butonat“ ca cel mai perfect gentlemen, nu suflă un cuvînt despre intențiile și proectele sale. Așa că junimiștii plutesc, din acest punct de vedere ca și din multe altele, în cel mai complect întunerec, avîntîndu-se în politică cu un scepticism destul de caraghios.

In adevăr, ce vor face junimiștii cînd vor avea puterea? Colegiile electorale, cari vor avea menirea să consfințească sau desființeze contractul ce l'ar face d. Carp cu Regele—în ipoteza că prezicerile junimiste s'ar realiza—colegiile electorale trebue să știe înainte de toate ce vrea d. Carp, ce vrea partidul său, să facă atunci cînd va avea putința să facă ceva.

Or, d. Carp dacă este un perfect gentlemen, nu este însă tot așa și om politic. Nimeni nu cunoaște, nici chiar intimii d-sale, care este programul guvernării sale viitoare, pe care șeful junimiștilor o anunță ca fiind așa de apropiată. Și lucrul este curios.

Cum, ai pretențiunea să obții guvernul, fără a putea invoca un singur argument în sprijinirea dreptului *de a-l obține? Ai pretențiunea ca fiind la guvern țara să te consacre, fără ca această biată țară să te cunoască, să știe ce soartă îi pregătești? Nu vede d. Carp, că avînd asemene concepții se expune ridicolului și disprețului țării legale, care-l poate ușor respinge prin voturile ei, clar exprimate împotriva-i?*

Un program d-le Carp. Iată ce vrea țara să vadă înainte de a ajunge la cîrma țării, înainte de a se da pe mîna d-tale.

Celelalte două partide își au fie-care programele lor. Bune sau rele, este altă chestie. Corpul electoral este cel chemat să se pronunțe asupra lor. Dar au, aceasta este principal. Dar partidul d-lui Carp nu a anunțat nimic. Ba dimpotrivă, d. Carp nici n'a catadixit să apară în incinta parlamentului în seziunea aceasta, în ajunul „viitorului său guvern“.

D. Carp a devenit un personaj politic foarte misterios, D-sa nu spune nimic, nu anunță nimic, de cît doar știrea că va avea guvernul, pentru a-și liniști partizanii atît de nerăbdători. Dar cu misterul nu se formează guvern și nu se guvernează. Misterul este un sistem bun cel mult în complote, în conspirațiuni. Și dacă d. Carp vrea, ca atitudinea sa și guvernul său să fie considerate ca o adevărată conspirațiune în contra țării, la aceasta va reuși de sigur. Consecințele însă nu-i vor plăcea, îl asigurăm.

UN DAR CU PIEDICĂ

Domnul căpitan Stroja, unul din barbații de stat ai partidului carpist local, l'a felicitat pe d. N. Filipescu de ziua sa onomastică.

L'a felicitat telegrafic și a primit și doritul răspuns. Ambele telegrame sunt delicioase și merită a fi re produse.

„Noi cei din jurul *Evenimentului*, a telegrafiat d. Stroja, d'apururea credincioși și devotați cauzei conservatoare, cu prilejul sărbătoarei de astă-zi, îți urăm zile multe și bune.

V'am pregătit un dar, pe care imprejurările ne împedică a V-il (cu V mare) oferi chiar astă-zi; izbînda noastră împotriva adversarilor uniți.

Să trăești!

Domnul Stroja pregătise un dar fruntașului din București. Un dar foarte puțin comun. Nu un condei de aur, nu fotografia autorului.

Domnul Stroja pregătise pentru d. Filipescu îsbînda „contra adversarilor uniți“—dar se vede împedicat de „imprejurări“, să-i ofere isbînda.

Și îi zice: „să trăiești“ ca să-ți putem oferi darul—la anul de sf. Nicolae.

Iar d Nicolae Filipescu, puțin emoționat de faptul că d. Stroja se vede împedicat, din cauza timpului foarte nefavorabil, să ofere darul deja pregătit, răspunde tot telegrafic, d-lui Stroja: „vă mulțumesc pentru sentimentele ce-mi mărturisiți din partea *Evenimentului și mai mult încă* pentru sentimentele dv., pentru partidul conservator“.

Mai mult de cît tot *Evenimentul*, cu toți credincioșii și devotații grupați în preajma lui, cîntărește pentru d. Filipescu d. căpitan Stroja, fiind-că autorul darului cu piedică este căpitan—și d. Filipescu, în ziua isbîndei contra „adversarilor uniți“—este sortit să ajungă mai mare peste căpitani.

Un fapt rămîne bine constatat: că darul cu pricina al d-lui Stroja este mai interesant de cît rochiile împedicate ale femeilor.

Un emul al d-lui Carp

Dacă declarațiunile făcute la Senat de către alesul universității din Iași, le ar fi făcut ori care alt fruntaș junimist, s'ar fi putut găsi tot felul de motive pentru a atenua gravitatea lor, mai ales pentru a readuce solidaritatea și responsabilitatea partidului, și în orice caz a d-lui Carp.

Spre pildă, de d. Filipescu s'ar fi putut zice că declarațiile reacționare sunt datorite temperamentului său aprins și deci, nu trebue să fie cîntărite cu dramul, mai ales că d. Filipescu nu s'a hrănit îndeajuns din gîndirea șefului,

Chiar dacă d. Maiorescu, s'ar fi apucat să proclame ca inexistente și inutile toate libertățile și așezămintele cetățenești, s'ar fi putut încerca să se desolidarizeze partidul și șeful, sub cuvînt că d-sa nu se inspiră exclusiv de concepțiile d lui Carp, căare gîndirea sa personală și că în unele chestiuni, cum e chestia evreiască la 1879, și aceea a „trădărei la 1899, s'a despărțit chiar pe față de șeful și prietenul său.

La d. Misir, nu poate fi vorba de nici o atenuare sau declinare de solidaritate. Odată rostite de d-sa acele declarații, nu mai încape nici o îndoială că ele sunt expresia credincioasă și desăvîrșită a teoriilor d-lui Carp. Căci dintre fruntașii vechi și noi ai partidului carpist, d. Missir e acela, care a stat cel mai aproape sufletește și intelectualmente de d. Carp și care n'a eșit niciodată din cuvîntul dascalului său politic, primind și împărtășind cu tot spiritul lui critic credințele șefului, oricît de contrarii erau ele realității, cît și năzuințelor țărei.

Ceea ce crede d. Carp, repetă cu religiositate d. Missir, și ceea ce spune d. Missir, este viață din viața gîndirei d-lui Carp.

Iată de ce e deosebit de însemnat serviciul făcut de d. Missir cauzei democratice, cu declarația sa, că toată organizarea liberală a Statului este și va rămîne o vastă mistificare.

A aratat în așa mod în cît nimeni să nu mai poată spune că nu vede și nu aude, ce simțiminte și ce intenții hrănește d. Carp pentru întocmirea noastră de Stat modern, și la ce trebue să se aștepte țara de pe urma nesocotirii sale provocatoare a tuturor straturilor ei sociale și a tuturor instituțiunilor ce și le-a dat în atîtea decenii de luptă aprigă și de muncă încordată.

Suntem avizați pe față, că e vorba de o guvernare franc și cinic reacționară.

Ei bine, democrația romînă răspunde într'un glas că socoate o guvernare reacționară ca o provocare, și că împotriva ei își va face datoria pînă la capă', hotărîtă să doboare odată cu dînsa, reacțiunea însăși, sub toate formele și în toate întăriturile ei.

OAMENI ȘI LUCRURI

N'avem vreme...

Tragică în toată puterea cuvîntului a fost întîmplarea care a pus capăt vieței secretarului general al ministerului instrucțiunii publice, pe una din șoselele Fălciului.

Dar întîmplarea nu e decît o pagină într'o dramă mult mai mare care se desfășoară zi cu zi pe întinderea lumei întregi și cu deosebire în mijlocul popoarelor civilizate, acolo unde factorii progresului ocupă un loc mai însemnat în viața și în activitatea socială.

Șoselele noastre, învăluite în tăcerea rustică și semi-idilică, nu sunt încă decît în parte pregătite pentru circulația de automobile. Dar nu a *lor* este vina că, de o vreme încoace, accidentele deplorabile sunt tot mai frequente, — după cum sunt și în mijlocul orașelor populate. Nu e mult decînd un ministru cu întreaga familie erau să cadă victimele unui asemenea accident.

Mai de curînd încă s'a înregistrat moartea unei doamne din elita Capitalei — și acum iată drama din Fălciu. Cîte vor mai fi încă!

In marile ziare europene găsim rubrici permanente pentru accidentele de automobil și ca mîne, poate, vom avea—n'avem oare de pe acum? — rubrici pentru accidentele locomoțiunii aeriane. Progresul se răscumpără cu jertfe!

Dar *nu* locomoțiunea ca atare e în joc. Intîmplările fatale se datoresc aproape esclusiv iuțelei vertiginoase care se imprimă aparatelor și cînd nu e în joc însăși viața călătorilor e riscată viața mai nevinovată încă a trecătorilor. Și ce oarbă e fatalitatea! Un Wirchov e trîntit pe străzile Berlinului—și plătește cu viața: un banal fapt divers ca ori care altul. E drept că un alt savant, Curie, a putut să fie omorît pe străzile Parisului de un vehicul de modă veche,—dar aci vorbim de accidentele speciale datorite automobilelor în genere și repeziciunii circulației lor, în deosebi.

Se pare că însăși psihologia ciudatei plăceri a plimbărilor cu automobilul—cuprinde în primul rînd elementul iuțelei. Aparatele pe care le-a zugrăvit atît de fin scriitorul Octave Mirbeau, nu le putem concepe de cît în goană și ele simbolizează însăși epoca prin care trecem acum,—epoca repegiunii.

Pentru a nu pierde un tren—eroul celei din urmă tragedii a dat cea mai vertiginoasă iuțeală mașinei și în loc să apuce trenul,—și-a găsit moartea.

Atari nenorociri ne intîmpină la tot pasul—și cu toate aceste nu învățăm nimic de la dînsele; continuăm a trăi sub imperiul unei singure trebuinți,—acea de a cîștiga vreme.

Mai eri un concetățean al nostru vroia să apuce la Focșani, expresul în mers... Aruncat sub roțile vagonului, avu *norocul* să piardă numai un singur braț.

Cui oare dintre noi nu-i s'a întîmplat ca pentru un vagon de tramvai—care se poate apuca la fie-care 3—4 minute, — să riscăm o săritură primejdioasă? Ba, o risce chiar numai pentru a ne scobori cu cîte-va secunde înainte de oprirea vagonului!

Și—afară de cazuri cînd e vorba de sport—facem toate aceste numai pentru a na pierde vreme! Căci totdeauna ne lipsește vremea, fără să ne dăm seama pentru ce ne lipsește și *dacă* ne lipsește într'adevăr.

E, netăgăduit, una din cele mai mari —dar și din cele mai generalizate—absurdități omenești,—credința în lipsa de vreme,—cînd singurul bun ce avem fără sacrificii—este timpul. El e al nostru și noi suntem ai lui, ai veșnicului și a-tot puternicului Chronos, care ne va înghiți mai curînd ori mai tîrziu pentru totdeauna..

Rodion

Asupra moralei sociale

Spiritul de solidaritate și grija de cei care vor veni după noi, se accentuează din ce în ce mai mult astăzi. Și acesta e semnul civilizației solide a unui popor.

Cîte feluri de naturaliști nu există în țările din Apus! Cîte cooperative și sindicate, în care virtuțile sociale se pot desvolta în toată deplinătatea lor! Cîte societăți etice, pentru asistența intelectuală, morală și socială, nu sunt! Toate pornesc din dorința de a fi folositor semenilor, de a da fericirea, care să se răsfrîngă apoi asupra tuturor fără deosebire.

Omenirea, în deosebitele-i faze prin care a trecut, a căutat să-și formeze cîte un ideal, a căutat să aibă pe omul-tip.

Așa la Greci idealul consta în eroismul-civic — omul-tip era *eroul.*

La Romani idealul era *omul frumos și bun*, care putea fi lipsit de moralitate.

După Platon și Aristotel se iviră două idealuri: *înțeleptul epicurian*, care punea supremul bine în plăcerea de a-și cultiva spiritul și a practica virtutea — ideal care, mai pe urmă degeneră; și *înțeleptul stoician* care se conducea numai după rațiunea rece, rămînînd nestrămutat față de împrejurările exterioare.

In Evul mediu omul-tip devine *sfîntul*, care e și tipul egoistului totodată.

Renașterea și Reforma aduce socializarea indivizilor pentru binele celor mai mulți.

In sec. XVII Franța impune idealul *omul cinstit.*

Secolul XVIII prin Enciclopediști, Idealul cuprinde: *natura, judecata și progresul.*

Iar în sec. XIX idealul cuprinde *știința și justiția socială.*

Omul-tip de astăzi e *omul social.* Și ca probă vie sunt nenumăratele asociații naționale și internaționale ce iau naștere pe fie-care zi.

Ca să avem o idee mai clară de ceia ce însamnă spiritul acesta de asociații și solidarizare, vom spune că în cantonul de Vaud din Elveția, care nu are mai mult de 300,000 locuitori, sunt peste 500 de societăți de binefacere materială și morală. De altfel Elveția este leagănul celor mai multe *Ligi internaționale* cum e: *Uniunea postală universală; Crucea-Roșie; Unirea pacifică a națiunilor; Liga internațională pentru acțiunea morală* fundamentală la Zürich în 1896, în care întră Anglia, America, Germania, Austria, Italia și Elveția, etc.

Din aceasta de pe urmă ligă face parte și *Liga pentru acțiune morală* din Elveția Romană, deși își are un program și o activitate autonomă.

Pentru a pricepe spiritul, în care e concepută această acțiune morală, e destul, credem, a spune că sufletul acestei ligi e doctorul *August Forel* — autoritate în știință, în medicină și în filosofie și apreciat în lumea întreagă.

Această ligă are de scop studiul problemelor de morală și a condițiilor unei civilizații superioare. Ea caută a forma, în afară de orice dogmă religioasă sau politică, o asociație de barbați și de femei doritori de bine, adică hotărîți a combate egoismul, prejudecățile, ura de partide și de secte, ipocrizia și toți fermenții corupători ai societății umane; caută a studia legile și condițiile etice, a adevăratei morale; și apoi a le aplica în reforma moravurilor deschizînd astfel calea reformei legislației și a instituțiilor.

Sarcina lor este dublă, așa dar: pe de oparte trebuesc să lucreze prin ei singuri făcîndu-și, educația lor proprie pentru a și desvolta mai multă dragoste de justiție, de bunătate, de adevăr scuturîndu-se în același timp pe egoism și prejudecăți și punînd astfel mai multă armonie între interesul personal și cel social; pe de altă parte ce trebuesc să intre în arena socială ca să lupte pentru bine; căci ori cît de fără pată ar fi viața cuiva rămînînd izolat nu poate ajuta la nimic. Numai prin unirea oamenilor de bine se va putea alunga violența și necinstea, făcîndu-se a se respecta morala și justiția în viața publică ca și în cea privată.

Pentru acest scop trebueşte un schimb activ al reflecţiunilor lor şi al rezultatelor experienţei acestor membri, trebueşte o ciocnire de idei, din care să iasă lumina, care să trezească conştiinţele lor şi deci conştiinţa socială.

Membrii acestei legi, încredinţaţi că adevărul ştiinţific nu poate fi în desacord cu adevărata morală cer oamenilor de ştiinţă — cari au dreptul să ceară şi ei moralei, de a se conforma progreselor ştiinţei — le cer să se plece şi ei nevoilor vieţei morale şi să nu despreţuiască sentimentele şi aspiraţiile care constituesc în societatea umană aşa de puternice pîrghii.

De asemenea ei nu combat nici religiile existente şi nici nu voesc să fondeze o alta nouă. Ei nu cer oamenilor de bine — ori care le-ar fi credinţele, religioase sau filosofice — de cît toleranţa mutuală şi respect mutual. Ei nu exclud de cît exclusivismul.

După cît vedem acest grup de oameni vizează la o stare socială mai bună în care să domnească dreptatea, adevărul, umanitatea şi consideraţia mutuală.

Metoadele acţiunei lor constă în conferinţe; serate cu discuţii; acţiune prin presă; intervenţia pe lîngă puterile publice în favoarea oricărei progres moral; acţiune morală şi educativă asupra poporului şi asupra şcolii chiar; fundaţii filantropice; apel la activitatea personală a oamenilor instruiţi.

Şi într'adevăr, membrii acestei asociaţii lucrează de toate căile pentru a răspunde scopului ce şi-au propus.

Doctorul A. Forel a ţinut mai dăunăzi o conferinţă *„Morala în sine“* în numele legei — cea mai interesantă şi mai edificătoare conferinţă ce poate să existe.

Şi fiind-că începutul acestei conferinţe e o poveste, pe care conferenţiarul o numeşte *vis*; şi fiind-că această poveste originală, simplă şi foarte veselă cuprinde concepţia celei mai înalte morale, o s'o dăm în traducere într'un număr viitor, cu mîngăerea că vom face plăcere celor ce-şi vor lua osteneala s'o citească.

Maria C. Buţureanu

Indrumări nouă în învăţămîntul primar

— Direcţiunile şcolare —

II

Sunt directori, cari muncesc ani numeroşi pe la periferiile oraşelor mai mari într'un mediu aproape incult, unde educaţia şi instrucţia elevilor se face cu mare anevoinţă. Ei îşi consumă sănătatea şi cînd pe baza sacrificiilor făcute, şi muncei desfăşurate, cer un loc vacant de director la o şcoală în centru, nu le se ţin în seamă adesea ori experienţa ce aduc cu ei, sacrificiile ce au făcut pentru şcoală, prin însăşi funcţia de director atît de grea de îndeplinit cu conştiinciozitate prin sistemul ce se practică astă-zi, şi li se opun motive de drepturi foarte discutabile ca principii şi foarte nedrepte ca mijloace de parvenit la direcţie.

Aşa li se opun următoarea argumentare:

Ai fost director la periferie. Ai profitat de foloasele materiale ale direcţiei (chiria, lemne) aici n'ai ce căuta la centru. Aici are dreptul unul dintre noi, care aşteaptă de mulţi ani acest beneficiu al direcţiei. Va să zică, direcţia vacantă la centru e capătată printr'un fel de ereditate de beneficii materiale.

Iztă la ce mentalitate duce sistemul actual de a se încredinţa direcţiile. Nu se consideră, cum de drept ar fi să se considere, că acel director de la periferie, prin faptul că a muncit înzăcit mai mult de cît pretendentul de la centru, are un titlu, cîştigat de merit şi de sacrificiu ce a făcut o mizerabilă de chirie care nici nu poate fi socotită egală în valoare cu una de la centru.

A făcut sacrificii, căci a stat condamnat la mahala a trăi, suferind toate greutăţile unui traiu ca în mahalalele noastre mai ales. S'a privat de toate plăcerile şi beneficiile vieţei civilizate de la centru.

Şi-a pedepsit copii, prin depărtări, de bine facerile unei şcoli mai superioare care se găseşte numai la centru; într'un cuvînt s'a pedepsit în deajuns.

Şi drept şi umanitar este, că la vacanţe de direcţii în centru, să se prefere cererile directorilor de la periferie, iar cei cu drepturi şi merite, care doresc să fie directori, să înceapă a funcţiona ca directori la periferiile oraşelor trecînd şi ei la rîndul lor apoi la centre. Tot aseminea sistem să se aplice şi cu catedrele vacante. Ast-fel s'ar stabili o rotaţie dreaptă şi în acelaşi timp folositoare şcoalei.

Pune tu dascal o muncă mai intensă, atunci la început, cînd ai puteri mai mari, în atmosfera păturilor mai inculte de la periferii, căci de netăgăduit este că la centru alt mediu ai de instruit şi educat —acolo munca e mai uşoară.

Foarte bine observă dl. profesor universitar dr. I. Simionescu în raportul său înregistrat la No. 47835 din 17 August 1907 *) către dl. Ministru al Instrucţiunei, cu ocaziunea prezidărei examenului de absolvire dela liceul din Botoşani.

Arătînd neajunsurile numirei directorilor după sistemul de astăzi, printr'un caz concret, zice că prin acest sistem directorul nu poate avea nici o autoritate.

In magistratură de eşti un bun şi harnic funcţionar, găseşti o urcare în rang, deci o înbunătăţire a stărei materiale şi sociale; în armata de aseminea.

In dăscălie nimic. Gradaţia e dată de o potrivă celui bun ca şi celui rău. Inaintările dintr'un oraş în altul —o schimbare măcar de mediu — nu se fac după nici o normă. Un nou numit în profesorat, poate fi în 24 ore mutat la Bucureşti, dacă are norocul să fie în apropierea zeilor. O dată ajuns aici, ca şi cînd locul ar face pe om, el îţi dictează programele, el îţi aprobă cărţile, el te judecă, iar munca ta de ani, ori experienţa îndelungată nu e luată în nici o băgare de seamă.—De aici decurg o mulţime de rele pentru învăţămînt odată cu *deprimarea morală* a acelor mulţi, care ştim cît pot şi nu li se ţine în seamă prin nici o atenţiune munca lor şi meritul lor.

Admirabil de bine argumentează dl. profesor I. Simionescu necesitatea de a se îngrădi prin lege şi regulamente şi de a se aplica cu stricteţe singurul mijloc de avansare a membrilor corpului didactic prin respectarea dreptului de rotaţie la catedre din centre mai mari, ori alegeri la direcţii, bine înţeles şi la celelalte funcţii administrative.

Cîte cazuri nu s'au văzut cînd institutorii dela aceiaşi şcoală trăiau în raporturi aşa de rele, din pricina luptelor pentru direcţie, încît autorităţile şcolare au fost nevoite să recurgă la pedeapsa mutărei unuia din ei, sau a mai multora, pentru a restabili armonia în şcoală.

Este necesară schimbarea sistemului la numirea directorilor, atît pentru prestigiul şcoalei, cît şi pentru buna ei funcţionare.

Sistemul propus de mine cu direcţia fără catedră şi care se aplică cu desăvîrşit succes în alte ţări, este cel mai raţional. E drept, e şi mai costisitor. Cel puţin sistemul de astăzi trebuie îndrumat spre a se realiza cît mai multă dreptate, pe baza titlurilor de merit şi de muncă.

Inaintarea la directoratele şcoalelor urbane, cu sporire de salar şi dreptul de rotaţie dela periferie la centre, atunci cînd această rotaţie se cere pe bază de merite.—Iată o necesară reformă în lege —*Stabilitatea*, prin principiul legei de organizare a ministerului, este o consecinţă logică, căci direcţiunile reprezintă autoritatea şcolară.

Victor Munteanu.

*) Vezi buletinul Oficial No. 271, 15 Sept. 1907.

Litere-Ştiinţe-Arte

D. A. Teodoru poet.—In primii ani ai „Contemporanului“ defunctul D. A. Teodoru, mort în tragicele imprejurări ştiute, era dintre cei mai fecunzi colaboratori şi în special la rubrica poeziilor. De obiceiu scria bucăţi lungi, de un pesimism foarte pronunţat arareori — în nota lirică şi subiectivă. Din genul acesta din urmă reamintim aci bucata publicată în „Contemporanul“ anul V, pagina 42, intitulată: „Şi te-ai tot dus...“:

Şi te-ai tot dus... Cuprins de visuri
te-am înzecit odinioară:
Te-am pus prea sus în mintea-mi însă
ca să nu mă fi înşelat;
Ei... te-au ştiut cu mult mai bine că
eşti copilă şi uşoară
Şi tu tot lor le-ai dat dreptate, lăsîndu-mi cugetul sfărmat.

Şi te-ai tot dus... C'un ochiu sălbatec
privesc la chipul tău din mine,
Fiori mult groaznici mă furnică din
creştet pînă în călcăi;
O, nu-s gelos, căci nu desfrîul mi-a
dus gîndirea în spre tine
Şi de ţi ziceam: „Oh, nu te duce!“,
acum îţi zic: „Poţi să rămîi!“.

...Acum 25 de ani—şi mai cu seamă în cercul puţin literar al „Contemporanului“—asemenea producţiuni puteau trece drept lucrări de talent.

*

D. State Dragomir societar de cl. I a la Teatrul Naţional din Iaşi, şi-a comandat la d. C. Săteanu un „portret artistic“, pe care l-a expus în vitrina subsolului ziarului *Mişcarea* din 9 Decembrie a. c.

Indemnăm pe cititorii noştri să viziteze vitrina zisului subsol spre a vedea acel portret, şi a-şi da seamă de talentul numitului portretist, şi de atenţia ce dă produselor sale artistice, pe care le expune în vitrine de subsoluri.

*

Profesorul Stephan Leduc din Paris a experimentat nu de mult anestezia produsă prin curenţi electrici, supunîndu-se el însuşi unei atari anestezii pe masa de operaţiune.

Zilele aceste o foastă elevă a lui Leduc, doctoreasa Rabinowitsch a executat la Newyork prima operaţiune—o ampuctaţie—în urma anesteziării electrice care a reuşit foarte bine.

*

Prinţul regent al Bavariei a subscris 25,000 mărci pentru expediţia lui Filchuer la polul sud.

*

❑ A apărut „Arta Romînă“ No 9 din Octombrie 1910, de sub conducerea d-lui A. D. Atanasiu, cu următorul sumar:

D-na Maria Dr. Buteanu.—Arta în raport cu natura (Despre ideal, frumos şi sublim),

Visătorul.—Frumosului profil (versuri). N. N. T.—Jurnalul unui pictor, IV. Gordon.—Durere (versuri).

N. Rădulescu-Niger.—Lui Miron Costin (versuri). A. D. Atanasiu.—Din corespondenţa lui Gh. Asaki catră G. Panaiteanu (scrisori din 1846 şi 49). V.—Cronica teatrală D-na Pruteanu, Penel, D na Cuzinschi, D-na Ionescu, Radu Demetrescu, Pella, Popovici, D-na Momuleanu, D-na Profir, D-na Petrone, Momuleanu, Petrone, Boldescu, D-na Dumitriu, Slavnicu.

Cronici. T.—Expoziţia de artă decorativă—salonul de toamnă. Ada.—Din lirica germană de Valentin Bude.—Progresul Teatrului Naţional.—După amezi şcolare-teatrale.—Bilete de favoare.

Ilustraţii. D. Chipăruş. — Amîndoi!, Cap de studiu, Mama, Studiu (cap de copil).

*

In Anglia se pregăteşte serbătorirea unui centenar de la naşterea lui Charles Dickens—în 1912.

*

Marele scriitor belgian Camille Lemonnier înregistrează un nou succes cu romanul său „Molochul de fier“ — un „pendant“ la opera „Germinal“ al lui Emile Zola. A apărut acum o traducere germană a romanului.

*

O curioasă—şi rea impresie—face în lumea literară părerea exprimată de Paul Heyse, într'o prefaţă scrisă la o lucrare a profesprului Lovera asupra lui Carducci. Poetul german Heyse critică unele însuşiri literare ale lui Carducci şi declară că acesta i-a inspirat, ca poet şi cunoscut personal, oare-cari... antipatie. Carducci a fost predecesorul lui Heyse ca laureat al premiului Nobel.

*

STRUNA ZILEI

LAURII IRITANŢI...

Scriitorul Paul Heyse, într'o prefaţă, declară răsboiu, defunctului poet Cîrducci, predecesorul lui Heyse la premiul Nnbel.

Mulţi, de sigur, ca şi mine
Se întreabă—cum se face
Că domnii laureaţi ai păcii
Nici după moarte nu-şi dau... pace?

INFORMATII

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru mîine Vineri 10 Decembeie, la ora 4 p. m.

La ordinea zilei, vor fi următoarele chestiuni:

Contractul ce urmează a se încheia cu d. inginer Vîrlănescu; vînzări şi rescumpărări de locuri; cereri de scutiri şi reduceri de taxe; credite; devize de locuri; scăderi din scriptele serviciului de percepţie; cererea ministerului de finanţe, ca comuna să plătească reţinerile făcute sergenţilor; cereri de certificate de bună purtare pentru indigenate; d-na Maria Zamfirescu cere să se reînoiască convenţia prin care i s'a concedat dreptul de a deschide 3 ferestre cu vedere în foasta grădină a primăriei; cererea funcţionarilor care au făcut recensemîntul, să li se acorde o despăgubire pentru munca ce au depus; fixarea hotarului despărţitor între comuna Iaşi şi comuna Galata; rectificare de budget; se cere autorizaţia consiliului, pen a se intenta proces moştenitorilor lui Leiba Zaharovici, pentru reziliarea de contract de bezmen.

Amănunte asupra morţei lui Dim. A. Teodoru

Corpul regretatului Dim. A. Teodoru a fost transportat aseară din Huşi în Capitală, unde va avea loc înmormîntarea.

Defunctul Teodoru, acum doi sau trei ani, îşi asigurase viaţa pentru suma de 40.000 lei. Acum două-zeci de zile, el sporise această asigurare cu încă 20.000 lei.

Mai mulţi deputaţi au luat iniţiativa de a interveni pentru a se vota o pensie soţiei şi minorilor defunctului..

Iată raportul oficial asupra grozavului accident, adresat de prefectura judeţului Fălciu. ministerului de interne:

Am onoare a raporta: Eri seară la orele 6—8 d. secretar general al ministerului de culte pe cînd se întorcea împreună cu d. revizor şcolar al judeţului Fălciu din inspecţia şcolară făcută în Fălciu a fost victima unui accident de automobil la 19 kilometri depărtare de Huşi. Era întuneric, automobilul avea o singură lampă ce nu lumina suficient, venea cu mare viteză de oare-ce d. secr. general era grăbit să ajungă trenul avînd a pleca seara din Huşi. La kilometrul 18 în partea dreaptă a şoselei, terenul e jos, şoseaua fiind în acest punct tăiată. Din cauza întunericului şi a unei mici mîncături de apă, maşina a lunecat puţin în talazul drept al şoselei.

D. secretar vrînd să sară jos şi automobilul răsturnîndu-se în partea în care sărise, d. secretar a fost prins sub maşină, roata stîngă din dărăt căzînd pe faţă şi pe pieptul său a murit instantaneu. D. revizor şcolar are un picior fracturat.

*

După cum spuneam eri, automobilul judeţului, în care se afla Teodoru, a plecat din Stănileşti, la orele 6 şi jumătate spre Huşi, dîndu-se o mare viteză automobilului, pentru a ajunge la timp în Huşi şi a putea pleca cu trenul la Bucureşti.

Teodoru vroia cu ori-ce preţ să fie eri dimineaţă la Bucureşti, căci vroia să fie în gara de Nord, spre întîmpina pe fiul său mai mare, care studiază ingineria în Sviţera şi care îşi anunţase sosirea.

Fiul său a sosit abia azi dimineaţă în Capitală.

D nei Teodoru ştirea i-a fost transmisă de d. dr. Slătineanu. Acesta, un vechiu prieten al defunctului, s'a dus împreună cu soţia sa la d na Teodoru şi au căutat în primul rînd să o pregătească pentru marea emoţie şi durere. Intăi i-a spus că s'a întîmplat un mic accident de automobil la Huşi şi că lipsesc amănunte.

Mai tîrziu a fost o scenă mai mult de cît dureroasă, cînd d-na Teodoru a aflat adevărul.

*

Membrii corpului didactic primar din localitate, au trimes astă-zi o coroană la Bucureşti, spre a fi depusă pe cosciugul defunctului.

Rudele din Iaşi, vor pleca astă-seară la Bucureşti, spre a lua parte la înmormîntare.

❑ D. dr. Goldenstein ne roagă să anunţăm, că individul Ion Cojocaru, amestecat în furtul de la şcoala profesională Sf. Sava, nu este în serviciul său, şi că prin urmare poliţia de siguranţă n'a făcut nici o cercetare la domiciliul său, din cauza numitului implicat în acel furt.

❑ Consistoriul spiritual al mitropoliei cercetează astă-zi apelul făcut de preotul Al. Arion, iar mîine, consistoriul va judeca procesul preotului Cernescu, din judeţul Botoşani.

◔ Subchirurgii de spitale au înaintat un memoriu corpurilor legiuitoare, prin care cer să modifice dispoziţia din noua lege sanitară, prin care li se reduce salarul la 80 lei, cerînd să li se menţie 100 lei lunar ţinîndu-se samă de serviciul greu şi împovorat, ce'l au.

❑ De cîte-va zile se constată o nouă sporire a cazurilor de scarlatină.

In cursul acei săptămîni, au fost înregistrate cîte-va cazuri noui de scarlatină.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratului şcolar, prin care-l învită ca să puie în vedere institutorilor şi învăţătorilor, că sunt obligaţi a preda lucrul manual în şcoală, în limitele orariului. Nu vor fi scutiţi de îndatorirea predărei lucrului manual, de cît numai institutorii şi învăţătorii, cari au un serviciu mai mare de 25 anî în învăţămînt.

La expoziţia de lucru manual, ce se va organiza cu ocazia conferenţelor generale, vor fi obligate toate şcoalele să expună obiecte lucrate de elevi.

❑ Eri a fost internat la ospiciul Socola, d. Ioan Adam, judecător la tribunalul Tulcea.

❑ „Manevrele flotei italiene pe Marea Adriatică“ în prezenţa regelui Italiei, sunt perfect redate, la cinematograful „Union“ de la Coloseul Bragadiru începînd din astă-seară, cu ocazia schimbărei programului.

Se mai cuprinde, de asemeni, în noul program, „Cavaleria rusticană“, în care rolele sunt ţinute de d-nii Kraus şi Dupont Morgan şi d-rele Bary, Moriama şi Eugenie Nau; „Amorul învinge toate“, e titlul unui tablou mişcător al casei Radios-Paris; Cînd se pierde trenul, extrem de hazliu; baronul caută a se însura, comedie brilantă a casei Edison-Chicago; iubire de soţie, dramă americană, de un interes palpitant al casei Bioscop-Chicago, şi alte numeroase piese sportive umoristice, instructive, în plin aer, etc.

Duminecă 12 Decembrie la ora 3 p. m. mare matineu.

❑ D. Vasile Vlasie a fost numit agent sanitar la cercul Holboca, în locul d-lui N. Negrescu mutat la Iaşi, iar d. Matei Gheorghiu, la cercul Brăeşti.

❑ Duminică va avea loc în Capitală, în sala Băilor Etoriei, o nouă întrunire publică organizată de partidul conservator democrat.

❑ D. dr. Const. Daniel a fost numit agregat definitiv la catedra de patologie chirurgicală, proteze şi aparate de fracturi de la facultatea de medicină din Iaşi.

❑ Arhiepescopul catolic din Iaşi monseniorul Nicolae Iosif, a dat o circulară către preoţi, aducîndu-le la cunoştinţă decretul congregaţiunii consistoriale cu data de 18 Noembrie, prin care clerul secular şi regular catolic e oprit a se amesteca în administraţia instituţiilor financiare.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de medicină se va întruni în astă-seară în urma adresei primită de la ministerul instrucţiunei, spre a se pronunţa asupra suplinirei catedrei de bacteriologie, suplinită actualminte de d. dr. Puşcariu.

Aceasta se zice, în vederea numirei la această catedră, a d-lui dr. Slătineanu.

❑ O nenorocire era să se întîmple astă-noapte în strada Racoviţă No. 4. Femeia Elena Jellea, vroind să se culce a astupat soba; fiindcă însă cărbuni aprinşi numita era cît pe ce să se asfixieze, dacă ţipînd n'ar fi sărit vecina de peste sală în ajutor.

❑ Domnul Petru Al. Pogonat, un tînăr jurist de mare viitor, doctor în drept din Paris, a dat la lumină o scriere juridică intitulată *Forma Testamentelor* în Dreptul internaţional privat.

Opera distinsului tînăr va fi recenzionată în ziar.

❑ Medicul plăşei Soleşti, jud. Vaslui, este învinuit că n'ar fi voit să asiste pe o femee din satul Tabacu, la facere, din care cauză lehuza ar fi sucombat.

S'a ordonat exhumarea cadavrului şi autopsiarea lui de către medicul legist al parchetului Iaşi.

DIVERSE

— Agenţii poliţiei au prins astă-noapte pe Isac Herş Grimberg, alienat din ospiciu Socola, care evadase, îmbracat în costumul acelui ospiciu.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu	5.60	
Unt de gătit proaspăt	3.80	
Unt de gătit topit	5.00	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Castronul cu iaurt		0.20
Castronul cu iaurt mare		0.25
Lapte de oi în putini		1.40
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.80
Delicioasă brînză de munte		2.80
Ouă zilnic proaspete		10 %
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri naturale vechi şi noi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri:

Vin alb nou indigen	0.50	Litru
Vin alb nou american	0.60	„
Vin alb Cotnar nou	0.70	„
Vin roş nou	0.70	„
Vin alb vechiu	0.80	„
Vin roş vechiu	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,

INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar

— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.

Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu

Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ *Gheşeft colectivist.*

Princepele M. D. Sturza, proprietarul unor întinse domenii în România, domiciliind mai mult în Dieppe, este supus a plăti fonciera dublă, la care a fost obligat—ba chiar se obligase el singur—anul trecut.

Anul acesta, de şi este dovedit că d. Sturza a stat şase luni în străinătate, Ministerul de finanţe a telegrafiat administraţiei financiare de Neamţ că nu înţelege să se judece cu d. Sturza, care a remas să plătească fonciera simplă.

Sau cum s'ar zice: Gheşefturi grase la spartul tîrgului.

❑ *La liceul internat s'au constatat 4 cazuri de scarlatină.*

S'a intervenit, ca să se închidă şcoala cu începere chiar de azi.

❑ *In magistratura inamovibilă se va face următoarea mişcare: d. Iulian, actualul consilier la Casaţie, va fi înaintat preşedinte al secţiei II-a, în locul d-lui Cuculi, care se va retrage la pensie, d. Niculescu, actualul prim-preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti, va fi numit consilier la Casaţie, în locul d-lui Leontianu; d. Francisc Papp, consilier la Curtea de Galaţi, va fi înaintat prim-preşedinţ al acelaşi Curţi; d. Toneenu, procuror general la Galaţi, consilier în locul d-lui Papp,*

❑ *Duminecă 12 Decembrie, se va efectua alegerea de Rector al Universităţii din Iaşi.*

Biroul va funcţiona pînă la ora cinci.

❑ *Comitetul executiv central al partidului liberal, întrunit zilele trecute, a hotărît ca guvernul să dimisioneze la redeschiderea Camerelor, care va avea loc în ziua de 15 Ianuarie 1911.*

Comitetul a mai hotărît să lupte în alegerile contra junimiştilor.

❑ Domnul general Skeletti din Iaşi, este desemnat de junimişti ca prefect al judeţului Roman.

❑ Junimiştii locali au fixat următoarele candidaturi la colegiul I Cameră: D. Grecianu, I. Lahovari, dr. I. Stroici şi P. Sion; col. II: G. A. Scorţescu, Liatris, H. Suţu, G. Tuduri, N. Iorga şi A. C. Cuza; col. III: N. Krupenski, care, în baza meritelor sale ca fost magistrat, este desemnat a fi şi epitrop.

❑ Sucursala locală a Băncei de Credit Romîn. va funcţiona de la 1 Ianuare stil nou.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de drept se va întruni mîine, Vineri, spre a se ocupa de cunoscuta întîmpinare ce-i a făcut-o d. profesor A. C. Cuza.

❑ D. Mihai Codreanu va fi numit intendent al azilului de bătrîne „Eufrosina Baţ", pendinte de epitropia Sf. Spiridon, în locul d-lui Z. Handoca, demisionat.

❑ Un cunoscut căpitan din localitate, se află internat într'un sanatoriu din Bucureşti, fiind atins de alienaţie mintală.

❑ Fruntaşul nostru d. N. Xenopol, senator a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ **Conferinţele cercului preoţesc.** — Cercul preoţesc „Ocrotirea", secţia Iaşi al cărui preşedinte e P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei. Toţi preoţii din localitate s'au întrunit la orele 3 p. m., în sala corului mitropolitan, unde se ţin conferinţele.

După cum era fixat, părintele N. Dăr ăngă, din Tg. Frumos şi-a desvoltat conferenţa sa „Preotul şi învăţătorul sătesc".

Părintele Dăringă spune că cei mai principali factori în mijlocul poporului rural sunt: preotul şi învăţătorul. Dacă aceştia sunt la înălţimea chemării lor, trăesc şi lucrează în unire, atunci să avem ferma convingere că poporul nostru va merge tot înainte pe calea propăşirei: intelectuale, morale şi materiale şi din contra dacă nu s destuli de conştienţi de această chemare, dacă nu trăesc şi lucrează în armonie, atunci poporul nostru nu numai că va sta pe loc, dar va şi regresa.

In acele sate, unde aceşti 2 factori lucrează şi trăesc în armonie se observă că starea lucrurilor să prezintă aşa fel încît îţi umple sufletul de mîndrie naţională, pe cînd în acele sate unde ei nu lucrează şi trăiesc în deplin acord vezi lucruri ce-ţi umplu sufletul de întristare

Mai toţi sunt de acord, adaoga sf sa, că de preoţi şi învăţători, depinde mîntuirea satelor—şi de aceia mai toţi bărbaţii noştri de stat s'au îngrijit pe cît li-a fost posibil de soarta acestor 2 factori importanţi.

Sf. sa expune apoi halul ce fie-care din ei îl au în popor şi arată că rolul lor e mare şi sfînt, dar cam puţini sunt aceia care 'şi dau samă de acest rol. Ei sunt cei 2 factori ai luminării şi moralizării poporului şi rolul lor se mărgineşte întru instruirea şi educarea poporului atît pe terenul religioso-moral cît şi pe cel social, economic şi cultural. De la îndeplinirea acestui rol, depinde fericirea şi nefericirea poporului.

Trecînd apoi la relaţiile dintre preot şi învăţător, spune că ei avînd un scop comun: luminarea şi moralizarea poporului, aflîndu-se într'un contact perpetuu şi avînd în vedere strînsa legătură dintre şcoală şi biserică etc. ar trebui ca între ei să fie o armonie perfectă, — o unire în gîndiri, simţiri şi acţiuni, să se ajute reciproc, căci numai atunci lucrurile vor merge bine, satele vor prospera. Dar din nenorocire, adaogă sf. sa, se observă că sunt mulţi dintre preoţi şi învăţători, cari, din diferite motive, întreţin în relaţiile lor sociale, duhul neînţelegerii, al urei, al vrăjmăşiei, — şi cauzele acestor neînţelegeri, spune părintele Dăringă, sunt: 1) Deosebirea de vrîstă, cultură şi avuţie, 2) Insuficienţa pregătirei lor pentru misiunea ce li s'a încredinţat, 3) Egoismul de care sufăr unii din ei şi care-i face să-şi dispute întâitatea, 4) Deosebirea de culoare politică, 5) Lipsa de control serios

Pentru îndreptarea lucrurilor, conferenţiarul propune următoarele măsuri:

1 Să se caute a li se da acelaş grad de cultură, 2) Să se caute a li se da o pregătire mai serioasă în şcolile din cari ies, desvoltîndu-li-se aci dragostea de a trăi şi lucra împreună,—cît mai des, 3) Să se caute a-i împrieteni puindu-i să lucreze împreună: învăţătorul la Biserică şi preotul la şcoală conform dispoziţiilor legilor în vigoare, 4) Să fie opriţi de a face politică, militantă mai ales, 5)Să fie controlaţi cît mai des, atît în ceia ce priveşte îndeplinirea misiunei lor cît şi în privinţa relaţiilor dintre dînşii.

Păr. Dăringă încheie conferinţa, zicînd că cunoscînd că aceşti 2 factori sunt atît de importanţi în popor şi pot aduce mult bine ca ochii tuturor să fie aţintiţi asupra lor. Numai un cler luminat un corp învăţătoresc bun, vor asigura statul mai mult ca ori cari alţi factori din stat. Deci să se lucreze încheie Sf. Sa la întărirea acestor apostoli şi vom vedea că lucrurile merg bine.

❑ D. Paul Mouruzzi, cari domiciliează la Paris, a sosit în Iaşi, desemnat fiind de centru ca prefect al judeţului Iaşi.

Lupta pentru prefectură se va da deci între d. Paul Mouruzzi şi d. C. L. Negruzzi.

❑ Un ilustru defunct în politică, d. Iacob Negruţi al cărui picior n'a mai calcat în Iaşi, de peste un deceniu, va fi candidatul junimiştilor ieşeni la col. I senat.

❑ Ministrul instrucţiei a făcut cunoscut decanatului facultăţii de medicină din Iaşi, că d. profesor Emil Puşcariu suplineşte pe nedrept catedra de bacteriologie.

Consiliul profesoral al facultăţii a fost convocat pentru Luni, 13 c., spre a se ocupa de acest caz.

Se crede că va fi recomandat de d. Slătineanu pentru suplinirea catedrei.

❑ Un accident s'a întîmplat eri spre seară în comuna Voineşti. Un locuitor ce se afla la moară, pe cînd măcina făină, i-a căzut un cuţit sub piatra morii, din care cauză 'sărind 'piatra din loc, a căzut peste piciorul lui Florea Egerski, fracturîndu-i piciorul stîng.

Victima a fost transportată la spitalul de acolo.

❑ După ce cele trei locuri de efori au fost date la şese persoane, s'a presintat acum şi d. avocat G. Botez, cu o scrisoare din partea d-lui N. Filipescu, care-l recomandă serios ca efor.

Deci şapte pe trei.

❑ Judecătorul de instrucţie de la Roman a lansat mandate de arestare contra celor 5 ţărani de la Mirceşti, acuzaţi de rebeliune.

Tribunalul a confirmat mandatele. Acum afacerea e la camera de punere sub acuzare.

❑ **Judiciare.**—La secţia a I a Curţii de Apel se va judeca la 14 Ianuarie viitor, apelul făcut pe avocatul Statului din Bîrlad, pentru a fi condamnată la 50.000 lei amendă d-na Profira dr. Davidoglu, pentru că ar fi defrişat o pădure de 50 h., supusă regimului silvic.

— In procesul pe care d. dr. Antoniu din Bucureşti l'a intentat eforiei Sf. Spiridon, tribunalul a admis suplimentul de interogator cerut de reclamant.

— Domnul Cristodorescu, proprietarul moşiei Boghicea, a intentat acţiune comunei Iaşi, care nu s'a ţinut de convenţie, ci în schimbul unui teren a dat, să instaleze o cişmea pe acea moşie.

❑ Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0 20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ Azi la orele 3 p. m., s'a făcut înmormîntarea regretatului N. Nicolaide.

La locuinţa defunctului s'a adunat mulţi magistraţi şi avocaţi, care au venit să conducă pe regretatul la ultimul locaş.

Din asistenţă remarcăm d-nii: Al. A. Badareu, Matei Cantacuzino, D. Greceanu, C. Grigoriu, S. Zăhărescu, Leonescu, I. Corjescu, Al. Hinna, Al. Gane, B. Pennescu, Al. Teodoreanu, Lascar Antoniu, Vespasian Pella, Osvald Teodoreanu, Gh. Săndulescu, Al. Dabija, Eug. Herovanu, etc. etc.

Fiul defunctului a sosit astă-zi din Paris şi a luat parte la trista cermonie.

Pe catafalc erau depuse coroane din partea familiei, a baroului de convocaţi etc.

Prohodul a fost oficiat de preoţii C. Păun, Ţukel şi Garofeanu.

Un semi-pluton din regimentul 13 Ştefan cel Mare, a dat onorurile.

Cortegiul a pornit de la locuinţa defunctului, parcurgînd străzile: Anastase Panu, Ştefan-cel-Mare, Golia, Cucu şi Eternitate.

Cordoanele erau ţinute de d-nii: Al. Hinna, consilier al Curţei de Apel, C. B. Pennescu, decanul baroului, Al. Gane, procuror de Curte şi Osvald Teodoreanu.

In dreptul palatului de justiţie a ţinut o cuvîntare d. avocat Osvald Teodoreanu.

❑ Ţiganii, cea mai valoroasă scriere a poetului rus, Puskin ne înscenează cinematograful Pathè Frères din Sala Sidoli în noul său program de astă seară Joi 9 Decembrie. Piesa este jucată de artiştii teatrului imperial din Petersburg şi rolul Zemfirei este interpetat de d-ra Papetoragia, o somitate teatrală a scenei ruse.—Jefuitorul (Le spoliateur), a doua piesă de artă cuprinsă în noul program de astă-zi Joi, e o serie a lui Gauthier adoptată pentru cinematograf la care dau concursul lor toate somităţile scenelor teatrale din Paris.

Sunt cuprinse apoi în noul program numai sujete înnedite nevăzute încă pe nici o pînză cinematografică, precum: Locotenentul Jergunoff o splendidă reconstituire istorică—Agricultura în Tunisia, vederi după natură—Cărăbuşul de apă în luptă cu salamandrul (ştiinţific)—Elixirul lui Prince o drăguţă comedie, interpretată de spiritualul humorist de la Alcazar din Paris—Fraţii Leontinei, scene comice—De ziua Margaretei, comedie etc. etc.

Noul program de astă-seară Joi, plin de sujete interesante şi ştiinţifice se încheie cu cel mai nou număr din Pathé Journal, care cuprinde între altele: Alegerile din Anglia, Sufragetele şi criza politică—Invenţia inginerului Coandă—Sportul skiului şi tinerii Australieni—Inundaţiile din Saumur (Belgia).

Reamintim cititorilor noştri că Duminiciile precum şi în serbătorile de Crăciun şi Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intăiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.—In fiecare Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua.—Preţurile locurilor rămîne acelaşi la orice matineu.

Ultima oră

Bucureşti 9 Decembrie

Intrunire carpistă

Bucureştii.— Carpiştii convocaseră o întrunire a alegătorilor din culoarea de negru, pentru aseară în sala Postelnicu.

Cum însă s'au adunat numai vre-o 10 alegători, unul din agenţi au luat cuvîntul şi a spus că întrunirea nu se poate ţinea.

Transportarea corpului lui Dim. A. Teodoru

Huşi.—Rămăşiţele pămînteşti ale lui Dim. A. Teodoru, au fost transportate aseară cu treuul de 9, la Bucureşti.

In gară, era adunată o lume imensă. D. Holban, directorul gimnaziului din Huşi, a ţinut o cuvîntare, relevînd meritele defunctului. A mai vorbit d. Panaite Bogdan, institutor, din partea corpului didactic primar din Huşi.

Pe cosciug au fost depuse 4 coroane: din partea familiei Berea, Irimia Gheorghiu deputat, şcoala profesională de fete din Huşi şi corpul didactic din Huşi.

Au însoţit corpul pînă le Bucureşti, d-nii: Corbu, prefect de Fălciu, I. T. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel din Iaşi, Gh. Stănilescu, Gh. Ghibănescu, d-ra Burada şi tînărul Pogonat.

*

Bucureşti.—Astă-zi la orele 11, corpul regretatului D. Teodoru a sosit în Capitală. In gara de nord se aflau d-nii: I. Bratianu, prim ministru, Sp. Haret, V. Morţun, personalul superior al ministerului instrucţiei, şi numeroşi profesori.

Pe tot parcursul drumului, elevii şcoalelor primare au eşit întru întîmpinare.

D. Brătianu a mers până la capătul străzei Griviţa, d. Haret la palatul de justiţie, iar d. Morţun până la cimitirul Bellu, unde a fost depus corpul. Au fost depuse următoarele coroane: din partea d-lui Haret, cu inscripţia „Amicului şi colaboratorului meu"; din partea casei şcoalelor; funcţionarii ministerului instrucţiei, familia defunctului; Mihai Popescu; Aurel Candrea, cu inscripţia: „scumpului meu tovarăş de muncă", etc.

Inmormîntarea se va face mîine Vineri, la orele 2 p. m.

Vor vorbi la cimitir d-nii: Spiru Haret, Gh. Adamescu şi Stefan Ioan.

In cercurile liberale, moartea lui Dim. Teodoru este foarte mult regretată şi cu atît mai mult cu cît se zice că d. Brătianu ar fi indicat pe defunct, ca viitor ministru.

TEATRUL NAŢIONAL

MAREA TRUPA

MALORUSA

Astăseară Joi 9 Decembrie 1910

CAZACII peste DUNĂRE

3 acte de Artimoska

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Fleva a cerut camerei să se voteze un proect de lege, prin care să se acorde o pensie d-nei Panu, soţia defunctului Gh. Panu.

D. Ferekyde, preşedintele Camerei, declară că se va întocmi un proect pentru aceasta.

Se votează apoi legea sanitară.

In urma intervenţiei d-lui Filipescu, d. Al. Constantinescu, ministrul domeniilor declară că mîine va fi depus proectul de lege pentru valoarea terenurilor inundate de pe malul Dunărei.

Şedinţa s'a ridicat la orele 3 şi 25.

SENATUL

Bucureşti.—Azi s'a depus legea sanitară, votată de cameră.

D. dr. Rîmniceanu a cerut să se depună şi contra-proectul său.

D. Ionel Brătianu a luat cuvîntul, analizînd operile guvernului, pe care le prezintă ca foarte importante. Spune că discuţia la mesaj a fost înălţătoare.

Primul ministru, în discursul său a evitat să spună ce va fi în viitor, ceiace a făcut impresia că demisia guvernului e probabilă mai curînd cum se aştepta.

Nenorocire

Manchester.—Intr'o mină din Balton 190 lucrători sunt izolaţi în fundul minei de oarece o maşină s'a stricat şi aerul nu mai poate să pătrundă în galeriile minei. Un singur lucrător a reuşit să scape pînă acum.

*

Explozie

Manchester.—O explozie s'a produs în mina din Balton. Pînă acum 8 mineri au fost salvaţi şi 5 cadavre au fost scoase.

Incendiul se întinde; nu mai e nici o speranţă de a scăpa pe minerii izolaţi; de oare nu nici un chip de a pătrude în mină.

Atentat

Sofia.—Astă noapte un individ a tras cu puşca în contra soldatului de gardă de la depozitul de arme din apropierea Capitalei, rîndul. Criminalul a fost urmărit, dar a reuşit să se facă nevăzut.

Intrunire

Bucureşti.—Azi după amiazi în sala Dacia, a avut loc o mare întrunire a comercianţilor, pentru a protesta contra legei sanitare.

Au vorbit d-nii Mihalcea, Ionescu şi Socecu.

Intrunire studenţească stingherită de poliţie

Odessa.—Studenţii ţinînd o întrunire pretinsă de autorităţi de a fi nelegală, în universitate, poliţia i-a invitat să se risipească, dar ei au rezisiat şi au tras chiar un foc de revolver în contra poliţiei; atunci cazacii au înconjurat universitatea şi au arestat pe mulţi din ei.

Şedinţa comitetului central al partidului romîn

Buda-Pesta. — „Neue Freie Presse", află din Buda Pesta, că, comitetul central al partidului naţional romîn, a ţinut azi o şedinţă la Buda Pesta.

Negocierile din ultimul timp n'au dat nici un rezultat, de oare ce romînii au cerut o anume schimbare politică intsrnă în Ungaria, încît guvernul n'a putut să-l primească, fără ca romînii să părăsească din programul lor cîte-va puncte, ca de pildă: restabilirea autonomiei Transilvaniei: precum şi desfiinţarea dualismului. Acum e vorba ca să se stabilească o direcţie a politicei viitoare a aromînilor.

Anunciu

Se publică spre ştiinţa generală că tribunalul Iaşi secţ. comercială a dispus vînzarea prin licitaţie publică a mărfurilor şi obiectelor falitului A. S. Leibovici în ziua de 13 Decembrie 1910 la orele 2 p. m. la magazia falitului din Iaşi str. Albă No. 39 evaluată la suma de 4058 lei 80 bani.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei tribunalului.

Judecător sindic, *Dimitrescu*

Secretar, C. Boian

No. 2178

1910, Decembrie 9

INŞTIINŢARE

Aduc la cunoştinţa onor: Public ieşan şi onor: mele Clientelă că am concediat din serviciul meu pentru diferite neregule pe montierii Daniel Mojnak şi Karl Boldt, care nu au dreptul prin urmare a lucra în numele meu, ci pe viitor fac cunoscut onor Public că ori şi ce instalaţiune electrică făcute de mine va trebui tratată cu mine personal şi nici de cum cu altă persoană.

Cu toată stima

LAURENS PIX

Birou electric, str. Seulescu

(*Casele Braunştein*)

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

Isidor Rosenthal

Diplomat în Arta Confecţionărei

DE HAINE 'BARBATEŞTI

Confecţionează cu mult şic şi eleganţă

O singură încercare vă poate convinge

Iaşi, str. De Sus No. 86

DOCTOR IN MEDICINA

Leon Polingher

DENTIST

Diplomat al şcoalei dentare din Geneva şi practicant în diferite Cabinete dentare din Elveţia.

Execută toate lucrările referitoare în arta dentară, după ultimele metoade ştiinţifice.

IAŞI— PIAŢA UNIREI No. 3 —IAŞI

(Deasupra Magazinului Ermacov)

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală română din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix"

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi **Absolut noue**

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe și rente în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branșa vieţei.
Direcțiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iași:
JOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 = Iași

„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate cîștigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iași
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

GRILLAGES
GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 0 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Album de Volières sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanowski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 1182 Sîmbătă 11 Decembrie 1910

Reforme cu caracter administrativ

Șeful nostru vorbind Duminică la Dacia de lupta dintre d-sa și d. Carp, spunea între altele:

—„*Ei bine d-lor este ceva mai mult de cît o luptă dintre doi oameni, este lupta între două idei, între două crezuri...*"

Iar eminentul nostru fruntaș d. Al. Badareu, explicînd alaltăeri la Huși cauzele pentru care nu s'a putut face înțelegerea între cele două partide conservatoare, a dovedit că tratativele s'au rupt nu pe chestii de împărțirea guvernului, a locurilor din parlament și a situațiilor din județe, de cari nici n'a fost vorba, —ci pe chestii de idei, de reforme politice și sociale, ca: revizuirea Constituției, lărgirea colegiilor electorale, contenciosul administrativ, etc—pe care d. Carp, nu le-a primit.

In discursul program rostit la discuția mesagiului, d. Take Ionescu, a concretizat toate aceste idei sau reforme cari vor forma viitoarea activitate a guvernului său—iar pentru a capata și aprobarea țării, ne vom prezenta cu ele înaintea alegerilor generale ca program de luptă electorală.

De aceia este bine să le dăm cea mai întinsă propagandă, căci facem prin aceasta un îndoit serviciu.

In primul rînd tragem linia de demarcație puternică dintre vechiul partid conservator boeresc, care se stinge, din lipsă de idei potrivite timpurilor în care trăim,—și dintre noul partid conservator-democrat, care prin modernizarea sau lărgirea concepțiilor sale politice își afirmă cu vigoare dreptul la viață și la conducerea intereselor statului nostru.

In al doilea rînd luminăm pe deplin opinia publică asupra multiplelor nevoi ale tuturor claselor noastre sociale, și deabătînd, punctele esențiale din program cari vor forma activitatea noastră de mîne fixăm prin înțelegere cu însuși corpul electoral prima operă legislativă a guvernului conservator-democrat.

Am vorbit pînă acum de reformele agrare și am arătat cele 5 soluții propuse de șeful nostru pentru complectarea operei agrare a liberalilor din ultima lor guvernare.

Aceste 5 soluții se pot formula ast-fel:

1). Incuragiarea creerei unei proprietăți mijlocii.

2). Cumpărarea de către stat a tuturor moșiilor stabilimentelor publice și de utilitate publică și vînzarea lor în loturi la țărani.

3). Statul să i-a o treime din costul islazurilor comunale și această treime să treacă asupra datoriei publice.

4). Modificarea casei rurale în sensul ca din 5 la sută pe care cumpărătorii de loturi îi plătesc ca dobîndă acestei case, statul să i-a 1 la sută și să-i treacă asupra datoriei publice.

5). Suprimarea inalienabilității loturilor țărănești.

Am analizat toate aceste cinci puncte de program, cînd am vorbit de extraordinara impresie care a produs'o asupra parlamentului și a țării, șeful nostru prin discursul seu.

Și vom mai vorbi de ele—căci după cum a spus'o foarte bine șeful nostru, chestia agrară—stă de acum înainte pentru multă vreme deschisă generațiilor de azi, ca cea mai grea și fundamentală reformă socială strîns legată de viitorul statului și al neamului nostru.

*

Trecem acum la reformele cu caracter administrativ propuse de șeful nostru în discursul-program de la Cameră.

Aceste reforme — în afară de marea operă a contenciosului administrativ care se leagă de ideia revizuirei constituțiunei, și care intră și în cadrul reformei judecătorești—s'a rputea concretiza în 4puncte:

1). Intinderea stabilității tututor funcționarilor publici.

2). Prefecții să fie administratorii județelor lor — și să nu mai fie agenții politici ai guvernului.

3). Inființarea unui tribunal disciplinar administrativ a cărui independență să fie reală.

4). Descărcarea atribuțiunilor autorităților centrale în folosul autorităților alese, ca consilii comunale și județiene—în legătură cu principiul descentralizărei administrative.

Sunt aceste 4 puncte de program, tot așa de utile pentru modernizarea și democratizarea vieței noastre politice-administrative, după cum le-am găsit pe cele 5 de la chestia agrară pentru ridicarea economică și socială a clasei noastre țărănești?

Incontestabil că da!

Și e destul să ne oprim numai la cele 2 chestii mai mari:

1). Descentralizarea administrativă și 2). Inamovibilitatea tuturor funcționarilor —pentru ca să înțelegem cît de moderne sunt vederile partidului nostru, și cum își merită cu drept cuvînt numele de partid conservator-democrat.

Descentralizarea administrativă este astăzi un vis — pentru a cărui realizare se duce o aprigă luptă în toate statele civilizate și liberale.

Principiul autocrat care a dominat în veacul trecut la diriguirea statelor, a făcut ca rînd pe rînd să se ia din mîna autorității elective, aproape toate drepturile și să se treacă aceste drepturi puterei centrale, care dispunea de ele adeseori în mod despotic și spre complecta anihilare sau nimicire a independenței și a vieței acestor autorități alese.

Centralizarea aceasta a mers așa de departe, în cît instituțiunele județiene și comunale nu mai înseamnă aproape azi nimic în organizarea politică-administrativă a Statului nostru, fiindu-le încătușată libertatea de inițiativă și în totul subordonate sancțiunei puterei centrale până și cele mai neînsemnate acte.

Din această centralizare exagerată, s'a ajuns la convingerea că se distruge cu totul însăși viața acestor autorități, că sistemul electiv, cu libertatea de conducere și inițiativă a județelor și comunelor devine o simplă ficțiune, și că remediul reînoirei vieței anihilate a instituțiunilor noastre comunale și județiene, nu stă de cît numai în marea reformă a descentralizărei.

Cît pentru reforma inamovibilității tuturor funcționarilor publici — deci și a celor administrativi —, cînd s'a făcut o atît de fericită experiență cu o parte din ei, numai o judecată retrogradă și reacționară o poate refuza. Dar despre caracterul ei democrat și echitabil al acestei reforme ne vom ocupa în articolul ce va urma și cînd vom examina și celelalte două puncte ale programului cu privire la prefecți și la tribunalul disciplinar administrativ.

Vespasian I. Pella

MUNCITORIMEA ROMÎNĂ

aderă la programul conservator-democrat

Prețedintele clubului conservator-democrat din Capitală a primit următoarea adresă:

Domnului Prețedinte,

al clubului conservator-democrat

București.

O adevărată zi istorică va rămîne pentru toată muncitorimea romînească ziua de 24 Noembrie 1910, cînd în parlamentul țărei, cel mai ales fiu al neamului, d. Take Ionescu, desvoltă în discursul său la mesaj, o bună parte din programul politic al partidului conservator-democrat.

Am văzut cu toții în acel discurs, că d. Take Ionescu se leagă față de țară sa lucreze și să realizeze reforme serioase pentru îmbunătățirea soartei meseriașului romîn.

In aceste vremuri cînd meseriașii noștri merg din rău în rău a fost pentru noi o mare mîngîiere și o mare îmbărbătare, vorbele inimoase și patriotice ale șefului partidului conservator-democrat.

Am auzit unii cu urechile noastre, alții am citit discursul prin ziare, și am văzut cu toții, făgăduiala solemnă dată de d. Take Ionescu, pe lîngă alte puncte ale programului partidului, că va da meseriașilor romîni, ca și obștiilor sătești cari iau de la Stat moșii în arendă, fără licitații, lucrări pentru a nu mai fi concurați și ruinați de străinii dibaci sau protejați, cari știau să ne treacă totdeauna înainte.

Șeful partidului conservator-democrat s'a angajat să facă pensiune la bătrînețe pentru muncitori, care și au făcut datoria o viață întreagă, arătînd că, la această pensiune obligatorie, trebue să contribuie lucrătorul, patronul și statul.

In fine, a declarat că va lupta pentru ca corporația meseriașilor să aibă reprezentant în parlament.

O nouă viață se deschide, cum vedem, pentru muncitorii cinstiți și harnici în partidul conservator-democrat.

In calitate de meseriași și pentru binele clasei noastre, venim să ne înscrim și noi astăzi în popularul partid conservator-democrat de sub conducerea celui mai strălucit bărbat de stat al țărei, d. Take Ionescu.

Asalturi amabile

Cum toată lumea știe că Columb a descoperit America, toată lumea știe, că d. D. A. Grecianu este un om amabil.

S'ar crede că d. Grecianu este și om politic, ba chiar și ilustru barbat de stat, fiind-că d-sa are situația junimistă la Iași, a fost ministru și este desemnat a fi dregător peste biete cinci județe din Moldova.

Dar nu este adevărat. Nu este adevărat că d. Grecianu este un barbat politic. Un barbat politic, șef de partid, trebue, în mod fatal, să aibă partid. Și d. Grecianu n'are partid. Un barbat politic trebuie să se agite, să vorbească, să scrie, să se arăte popular—nimic din toate acestea la d. Grecianu. El are în schimb o singură calitate, una și bună: ie om amabil.

Intrebați pe veri cine: pe rarii aderenți ai d-lui Grecianu, pe adversarii săi, pe acei cari îl cunosc numai din ăuzite și veți obținea aceeași referință monotonă: d. Grecianu de la Iași este un bărbat amabil, foarte amabil, extrem de amabil.

Ca o distinsă amfitrioană, care primește lumea, în ospitalierele ei saloane cu ireproșabila și grațioasa ei amabilitate, omul politic junimist de la Iași, șeful și sufletul partidului, face politică amabilă, candidează amabil, cade amabil și a fost logofătul amabil, al justiției.

De numele propriu Grecianu a devenit strîns legat delicatul adjectiv amabil. Unii zic domnul Amabil Grecianu in loc de d. Dim. Grecianu.

Avem înaintea ochilor o gazetă de o respingătoare banalitate — *Conservatorăl*—și zărim o corespondență din Iași. O citim—firește.

Ea tratează despre un asalt de arme la Clubul Jockey din localitate și glăsuește la întrarea în materie:

„Domnul D. A. Grecianu, cu *amabilitatea* d-sale recunoscută, a bine voit să se ocupe de aranjarea asalturilor, pe cari le-a prezidat în persoană".

Să fi atins omul amabil recordul amabilității prin buna-voință ce a avut'o de a aranja asalturile, mai mult încă de a le și prezida în persoană?

Nu credem. Ori cît ar fi fost de amabil pînă acum d. Grecianu, tot n'a isprăvit încă.

Un nou specialist romîn

Voim să atragem atenția asupra unui nou soi de specialist romîn: expert în falimente și în alte daraveri. Asemenea specialist special este onorabilul nostru concetățean, d. George Roiu.

D. Roiu este un fost magistrat de carieră. Ajunsese în demnitate pînă la gradul de consilier de Curte. Retras la pensie în toată puterea vrîstei, d. Roiu avea ocupația de a se înfățișa în fie-care a 18 a zi a lunei la casierie spre a-și încasa bonul de pensie.

De o bucată de vreme încoace, ocupația aceasta a d-lui Roiu s'a complicat Fostul consilier de curte, fostul om de legi, a devenit expert. A debutat prin a fi numit expert în falimentul unui droghist-parfumeur; a trecut apoi cu competință la falimentul unor toptangii de stofe și albituri; iar acum în urmă, s'a văzut chemat să expertiseze averea unui defunct, compusă nu din droguri, nici stofe, ca să fi avut d. Roiu scuza experienței, ci din bonuri, imobile urbane și imobile rurale.

Și cum, pe urma regretatului Mitropolit Parthenie, au rămas două trăsuri, doi păuni și trei potire, ar fi, credem, foarte nimerit și foarte caritabil, ca să fie numit să le expertizeze—tot domnul fost consilier de Curte.

Dacă scrim aceste rînduri, gîndul nu ne este să atacăm pe domnul Roiu. Ci am voit să subliniăm ridicolul unei expertize și pericolul lor, cînd ele sunt făcute de un asemenea specialist.

Căci dacă ar fi archi-ridicul dacă expert într'o daraveră pur juridică ar fi numit un negutitor de droghuri, sau un lipscan, de ce este mai puțin ridicol ca expert droghist să fie numit un fost consilier de Curte?

Camera de comerț din Iași, pe drept alarmată de numirea deplasată a unor ast-fel de experți, întocmise, cu aprobarea ministerului respectiv, o listă de experți cu oameni speciali și competenți în fie-care branșă. De ce nu se consultă acea listă și de ce se numesc experți, cari nu sunt în stare să-și împlinească misia lor?

Cunoaștem prea bine poziția noastră geografică și cunoaștem și anumite obiceiuri orientale.

Dar n'ar trebui să prea turcim lucrurile și s'ajungem la experți de operetă, căci asemenea deplasate numiri aduc colosale pagube creditului negutitorilor.

Voim ca justiția să consulte tabloul special întocmit de Camera de comerț — ori de cîte ori vor fi nevoe de experți.

OAMENI ȘI LUCRURI

CUVINTE...

Mă găseam, mai zilele trecute, într'un menagiu prietenos—pentru a răspunde unei datorii sociale de a felicita cu ocazia unui patron.

Cum în asemenea ocazii lumea e pregătită cu tot felul de bunătăți, amabila gazdă mă îndemnă la un moment dat:

— Gustă din torta asta excelentă: „tortă Chantecler...".

Și cum pe masă, alături, își împrăștiau aroma, din farfurii mari, niște fripturi apetisante de curcan, numaide cît ne amintirăm și repetarăm în cor de parodie:

— A, curcanul trebuie să fie tot „Chantecler"...".

— Tot! — răspunse rîzînd, bonhomul patron al casei. Și cu acea francheță pe care și o poate permite omul trecut de 60 de ani:

— Dar acu, ia spuneți-mi și mie încaltea, ce comedie-i aia „Chantecler..."?

Nu fusese pus în curent cu larma din anul trecut, în jurul piesei lui Rostand. Toată vijelia teatrală trecuse pe aici, fără să-l deranjeze și acum nu-și aducea măcar aminte să fi cetit ori auzit undeva cuvîntul acesta ciudat.

Și a trecut repede la altă temă de discuție, după ce recunoscurăm că torta e la înălțimea numelui poetic ce poartă.

Dar mi-a rămas întipărită întrebarea sinceră:

— Ce-i aia „Chantecler"?

In aceleași împrejurări și într'un alt mediu s'ar fi putut întreba cu oarecare trivialitate:

— Ce mîncare-i aia?...

Ori unde și ori cînd, îți apare din zbor cuvîntul acesta de un an-doi încoace. In special—nu știu pentru ce — se poate auzi mereu din gura viziteilor de toate națiile. In centrul orașului, pe cînd se plictisesc pe caprele trăsurilor, îi auzi mereu, parodiind:

— Hei, Chantecler!..,

Am crezut că e la mijloc o explicație special.

Birjarii au transportat la teatru în acea seară toată lumea distinsă și ca, în totdeauna, ei au rămas la uși, ori în piața teatrului. Lor li s'a întipărit cuvîntul în amintire, impresia de ceva senzațional exotic, extra ordinar și — l'au păstrat.

Il auzi rostit în toate părțile, în gurile celor cari stau mai departe de cultura literară; îl repetă servitorii casei, apa rii și așa mai departe. Ce înțeles are la toți aceștia, cuvîntul în chestiune? Nici unul! Sau unul ciudat, falș, născocit și arbitrar.

In cursul verei—îmi pare că am povestit cazul—la o stațiune balnîară muntoasă, am prins din gura unei tinere țarance care spunea uneia mai bătrîne:

— Uit'te, mătușică, o pălărie *Șapte cler*.

Veniau amîndouă din pădure cu coșulețe de fragi și în capătul șoselei au zărit doamne și domnișoare cu pălării elegante. De ce-i s'o fi părut tinerei țărance că poate recunoaște și denumi o anumită pălărie mai frapantă cu termen de caraghioasă parodie? Ar fi greu de spus dar interesant de cercetat. Tot așa de interesant, ni se se pare, de subliniat fanomenul evaluării și persistenței unui cuvînt născut din imaginația fecundă a unui poet de geniu și trimis în toată lumea pe aripele unui graiu însuflețit. Cuvîntul trăește, — dar cu sacrificiul cărora schimbări de sens, căror stîlciri ciudate! Ca și oamenii, — vorbele răscumpără adeseori nemurirea cu prețul celor mai sîngeroase suferinți!

Rodion.

DISPUTE ȘTIINȚIFICE

— In jurul lui 606 —

Profesorul Armand Gautier din Paris trece în lumea medicală franceză drept un inovator în materia terapeuticei arsenicale, în urma unor importante comunicări pe care le-a făcut în 1899 la Academia de Medicină. El a indicat căile prin care se pot înlătura proprietățile vătămătoare ale arsenicului, gradul lui de toxicitate și, în același timp, să i se lese însușirile lui tămăduitoare, virtuțile curative admirabile. Din acest punct de vedere aplicația în terapeutică a compușilor organici arsenicali nu este dară o noutate germană, ci s'ar părea că aparține laboratoriilor franceze.

Insuși profesorul Gautier scrie, cu ocazia unos recente discuțiuni:

„Mi se va recunoaște, cred, că de la epoca destul de îndepărtată, de cînd am arătat acțiunea așa de puternică a compușilor arsenicali organici într'un oarecare număr de boli, m'am ținut de o parte de la ori-ce discuțiune în această privință, așteptînd ca vremea să-și săvîrșască opera și ca publicul medical să poată judeca definitiv și să adeverească prin sine însuși ceea ce afirmasem despre eficacitatea și inocuitatea acestor medicamente în tuberculoză, astmă, anemie, malaria și alte boli. Iată însă că arsenicul organic ne revine zgomotos din Germania. Intăiași dată vecinii noștri de la răsărit ni l'au trimis sub forma de Atoxyl. Acum ne vine iar sub formă de diamidoarsenobenzol sub garanția unui savant valoros, dar care uită ceea ce se făcuse și se spusese asupra medicațiunii arsenicale organice la noi în țeară.

Se propune noul arsenical pentru tratarea intensivă a sifilisului. E lăudat, lansat și discutat în ziarele medicale și — ceea ce e încă mai rău — în ziarele politice. Dar, în mijlocul acestui zgomot general, se ghicește oarecare îngrijorare. Lumea vrea să știe, să afle; eu sunt mereu întrebat și sunt provocat să ieau parte la dezbateri...".

De cît, profesorul Gautier pare a fi uitat — la rîndul său și încă mai mult decît Ehrlich — un lucru esențial. Că nici n'a pomneit măcar că arsenicul organic poate veni de hac spirilozelor.

Iar dacă acum profesorul francez dispută... prioritatea, încă e nevoit a recunoaște că chiar atunci cînd a comunicat, mai încoace, Academiei de Medicină oarecari observațiuni concernînd eficacitatea arsenicului în afecțiuni specifice, sifilitice, era vorba de o întrebuințare a arsenicalelor în asociație cu mercurul.

*

Toate aceste nu împiedică redacția unei reviste pariziene „Le Monde Médical" să conchidă că:

„Dacă e vorba de sifilis în special, e de prisos de a da arsenicalele în doză masivă pentru a realiza o *sterilisatio magna*, cum spun Germanii, și a omorî dintr'odată microbul și uneori și bolnavul în același timp (?!). E o metodă teatrală și periculoasă".

Teatrală, întru cît? Și mai cu seamă primejdioasă — de ce?

In conferința pe care profesorul Ehrlich a ținut-o unei adunări de medici în Frankfurt la 7 Decembrie și despre care găsim o detailată dare de seamă în „Frankfurter Zeitung" de la 9 Decembrie, savantul a arătat că poate vorbi pe temeiul a aproape 30,000 de încercări făcute asupra bolnavilor. Cu această cifră enormă se crede în drept de a declara ca încheiată epoca de încercări și nesiguranța și a spune că „tot așa cum era de nedrept optimismul exagerat dinainte, tot așa de nejustificat ar fi pesimismul ce se manifestă astăzi în unele părți".

E necontestat că în acest pesimism exagerat intră și o doză de rea voință sau, cel puțin, lipsă de bună voință.

Din citatele pe care le-am făcut la începutul acestui articol, Se poate vedea că lupta sa dă pe un teren absurd, acel al intăietății între vestul și ostul... Rinului.

*

Nimeni — nici chiar dintre adversarii lui Ehrlich—nu neagă puterea unică pînă acum, a preparatului 606 în afecțiuni sifilitice. Cu toate aceste ar fi absurd a se susținea că, propriu zis, s'a găsit *de pe acum* „leacul" anti-sifilitic. Vor trece încă mulți ani până să se poată vorbi despre așa ceva, dacă se va vorbi, precum cred ori precum speră

mulţi, dar *nu* aceasta e esenţialul în toată această memorabilă împrejurare.

Din acest punct de vedere găsim că foarte bine şi foarte ştiinţific a procedat conferenţiarul de la societatea medico-farmaceutică, d. Dr. H. Burstin, cînd a ţinut să stabilească centrul de gravitaţie al importantei probleme *nu* asupra banalei şi nestatornicei chestiuni — de şi prea importantă pentru momentul de faţă — dacă 606 vindecă sifilisul în diversele lui manifestări. Ci a stabilit că altul este în realitate marele cîştig ştiinţific realizat prin munca titanică depusă în laboratorul lui Ehrlich Hata.

E vorba de însăşi stabilirea *chemoterapiei*, ca ştiinţă exactă, experimentală ridicată aproape la acelaşi rang cu serotherapia.

In direcţia aceasta de idei se poate spune că 606 este încă o etapă — pe scara neîntreruptă a descoperirei lor; numai o formă variabilă, succeptibilă de schimbări, de îndreptări, de progrese, chiar dacă nu e forma definitivă. Aci se găseşte cu drept cuvînt partea o originală a acelor desvoltate de conferenţiar pe temeiul celor observate la faţa locului — în clinicile din Berlin şi Frankfurt — şi aceasta ne-am crezut datori a sublinià la sfîrşitul reflecţiilor ce ne-a inspirat această mare actualitate ştiinţifică,—„606", astă-zi „Salvarsan".

As.

† N. Neculaide

— Cuvîntare rostită de d. avocat Osvald Teodoreanu, din partea baroului Ieşan.

Intristată Adunare,

Nespus de dureros şi trist este să vezi neînsufleţit şi rece în faţa ta, pe un tovarăş, pe un prieten, căruia cu o clipă mai înainte îi simţiai cotul în luptă, lîngă care vibrai tu însuţi de încrederea pe care ţi-o insufla propria lui credinţă şi nădejde de a birui prin muncă în marea luptă a vieţei. Şi cînd tovarăşul şi cînd prietenul, era un om întreg, o fire aleasă, o voinţă, o energie, un talent, durerea îţi creşte în proporţiunea sentimentelor ce-ţi inspiră un atare om, cu atari calităţi.

Neculaide a căzut fără de vreme în luptă.

A căzut trăsnit ca stejarul pe care-l doboară scînteia cerească. A căzut trăsnit, fiind-că n'a fost codaş, a fost în primele rînduri la luptă. A iubit viaţa cu o dragoste şi o încredere nemărginită şi a luptat, nu cu desperarea luptei ce se pierde, ci cu convingerea omului onest şi liber, care-şi croeşte singur drum şi 'l urmează pănă la capăt. Vai! de ce capătul i-a fost aşa de aproape. Acest om n'a fost un învins, a fost un biruitor. N'a atîrnat de nimeni nici odată, n'a gravitat în jurul nici unui astru vremelnic, nu s'a influenţat de nici o coterie. Amant al muncii şi al vieţei, cum d'Anunzzio e amant al frumosului nu şi a valorificat în viaţă de cît talentul lui, şi puterea lui de muncă. Nu s'a înhamat la carul nici unui triumfător, căci putea primi să se ştirbească nici libertatea nici independenţa lui.

Fiu al Iaşului, şi-a făcut studiile liceale în foastele institute-Unite, şi a făcut parte din pleiada şcolarilor distinşi, printre cari prenumăra valori ca P. Misir, dr. L. Sculy, şi o sumă de alţii barbaţi distinşi ai ţării.

Şi-a luat doctoratul în drept la Geneva; Elveţia liberă, onestă şi muncitoare i-a format mentalitatea lui neobosit şi liber muncitor. A fost scurtă vreme magistrat, dar firii lui independente nu-i convenea codul convenţional al acestei nobile misiuni. Şi a îmbrăţişat cariera liberă şi largă a avocaturei în care s'a manifestat ca un talent viguros şi o energie din cele mai alesă. Politica l'a inspirat, într'o vreme în care găsise un ideal în ea. A făcut'o însă cinstit şi dezinteresat, şi numai pentru mulţumirea sufletească de a aduce o contribuţiune de cetăţean luminat la mersul progresiv al ţărei sale. Pentru acest cuvînt, Neculaide a fost radical, pe vremurile în cari radicalismul reprezenta un înalt ideal politic. Dar militantismul său a încetat odată cu dispariţiunea grupărei radicale şi a transformărilor politice la cari această grupare a fost silită. Luptătorii în politică dar atîta vreme cît aceasta s'a făcut pentru o ideie, de îndată ce ideia nu l'a mai însufleţit amintirile nu i-au mai putut da de cît puţină căldură, din puţina căldură sufletească a amintirilor, şi multă amărăciune prea multă chiar.

La o lună după dispariţia lui Gh. Panu, generalul pe care l'a iubit şi urmat cu devotament, dispare şi el, soldatul fruntaş, viteaz şi curat, din rîndurile împrăştiate ale comandantului răpus. Şi acest nefericit oraş, vede dispărînd unul cîte unul, oamenii vrednici şi întregi care-i făceau cinste şi mîndrie; iar alţii cari să le ia locul nu se prea arată. Mai ieri Nicoleanu, floarea jurisconsulţilor fruntaşi ai ţării, astăzi Nicolaide, mîini altul, aşa se duc pe rînd cei vrednici.

In numele baroului de Iaşi, depun lacrima curată şi caldă, a marii dureri şi a regretului imens, ce ne-au cuprins sufletele, la căpătîiul barbatului ce a făcut onoare baroului, oraşului şi ţării şi care adesea ne-a făcut să trăim clipe delicioase sub farmecul comunicativ al cuvîntului său înţelept şi însufleţit.

Fie ca generaţiile tinere inspirîndu-se din pilduirea lui, să aducă în lupta vieţii, atîta sinceritate, atîta credinţă, atîta independenţă şi atîta vrednicie, cîtă ai adus tu iubite şi nepreţuit coleg şi prieten.

Dumnezeu să te ierte, dacă vei fi greşit, *căci om ai fost*, dar să-i ierte şi pe cei ce ţi-au greşit ţie, şi iartă-i tu însuţi din lumea senină în care-ţi pluteşte sufletul tău, tu cel ce n'ai ştiut pe pămînt, ce însamnă ura.

Amin.

LITERARE

N. Zaharia. — Tolstoi ca literat şi moralist, Bucureşti, 1910—0.30—. Harnicul cercetător literar, dl. N. Zaharia, tipăreşte într'o mică broşură un articol al său asupra lui Tolstoi. Studiile de felul acesta, nu pot fi de cît folositoare publicului; autorul caută şi aici, ca şi în alte lucrări ale sale, să popularizeze o figură, o personalitate. Ni se dau în cîteva pagini, epizode anecdotice din viaţa marelui moralist, ni se vorbeşte de lucrările lui literare, caracterisîndu-se apoi pe scurt întreaga activitate a lui Tolstoi. Cităm concluzia: (pag. 23). „Din activitatea lui ca moralist nu va rămînea aproape nimic. Morala sa—după cum am spus—este întemeiată pe simpla credinţă în bunătatea înnăscută a omului. Iar, odată ce temelia este dovedită falşă, toate preceptele bazate pe ea, cad. Realitatea a desminţit şi desminte pe Tolstoi la fiecare pas... Nu tot astfel va fi cu activitatea lui literară. Cîteva dintre operele lui—în deosebire cele pe care dînsul le-a repugnat — vor rămînea ca monumente greu pieritoare ale literaturei ruseşti şi chiar universale." Părerea aceasta e cît se poate de justă; nu numai morala sa nu va prinde în viitor, nu numai că nu se va mai auzi nimic peste puţină vreme de acele exemplare curioase de muritori, utopişti îndărătnici, care se numesc Tolstoişti, dar credem că întreaga activitate literară a apostolului, isvorîtă din concepţia aceasta despre viaţă, întreagă acea producere de basme, fabule, parabole, etc. va rămînea pentru generaţiile viitoare, o operă străină, nepotrivită pentru vremurile în care trăim, operă în care nu vor găsi frumuseţi extraordinare precum nu vor găsi nici o artă superioară; şi probabil că această uriaşă personalitate, care a fost Tolstoi, va rămînea în istoria literaturei numai cu *adevaratele* sale produceri literare (din nefericire puţine), numai cu acele opere în care a zugrăvit sufletul şi pasiunile superioare, eterne omeneşti. In colo, o activitate enormă, o activitate de apostol, de sfînt dacă voiţi, dar să nu se confunde roadele aceatei activităţi cu opera sa pur-literară.

B. Nemţeanu.—Poezii alese *din Goethe Schiller, Lessing, Heine, Lenau.* Bibl. „Lumen".—Tînărul poet Nemţeanu, care printr'o colaborare conştiincioasă la mai multe cunoscute reviste literare, a ajuns apreciat în mod deosebit prin anumite cercuri intelectuale, tipăreşte în broşura aceasta un număr de traduceri în versuri din poeţii celebri ai Germaniei.

Unele bucăţi din broşură merită a fi semnalate: *Scufundătorul* de ex. mult mai puternică şi mai plină de sevă, deşi mai puţin corectă, de cît acea a d-lui C. Teodorescu, apărută acum cîţi-va ani în „Sămănătorul"; *Pompei şi Herculanum*... acestea din Schiller. Din Ghoethe: *Elegiele romane*: III, IV. Cele şeapte *cîntece* din Heine sînt minunat redate; cei care au putut stabili o legătură de talent, o atmosferă similară între unele producţii lirice ale autorului şi ale marelui liric german, vor putea motiva reuşita traducerilor acestora. Simpatica culegere de poesii se termină cu o baladă de Leuau: *Cei 3 ţigani.*

Alex. Russo.— Cugetări şi amintiri. Ediţie publicată de P. V. Haneş.—Bibl. pentru toţi, No. 611, 0.30. De sigur, ar fi naiv să mai credem în folosul instructiv al unei ediţii populare din cugetările şi amintirile lui Al. Russo. In adevăr, generaţiile tinere şcolarii în primul rînd, nu vor putea învăţa cine ştie ce lucruri noi din paginile cugetărilor, numite cu totul impropriu ast-fel, ele conţinînd mai mult considerente şi reflecţii linguistice.

Inţelesuri de cuvinte sînt date greşit, epoci din literaturile străine sînt caracterizate cu multă naivitate, sînt multe păreri care natural, astă-zi nu mai pot fi luate în seamă. De asemenea nici exagerarea naţionalistă—necesară pe atunci la care se dedă autorul pe alocurea, nu poate fi luată ca exemplu—din potrivă. Insă e bine a se cunoaşte nu numai de specialişti, ci mai cu seamă de tineretul studios paginile acestea; entuziasmul, acel entuziasm caracteristic epocei de lupte care l'a produs, e tot ce poate fi mai simpatic, mai îmbărbător. Atitudinea acea combativă şi sinceră a autorului, cunoştiinţele sale — destul de vaste pe atunci, — atmosfera de muncă cinstită şi serioasă ce se simte pretutindeni, nu poate fi de cît de netăgăduit folos cititorilor. Şi pentru publicarea într'o ediţie atît de eftină cu acea a „Bibliotecei pentru toţi", trebue să-i fim recunoscători în chip deosebit d-lui P. V. Haneş, care a ştiut să tipărească cu o deosebită îngrijire manuscrisele lui Russo, reînviindu-l şi redîndu-i literaturei romîneşti.

Pagini din „Amintiri" pot fi cetite cu multă plăcere şi astă-zi. **Ev.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Satiram scribere... Excelenta revistă din Capitală de sub direcţia d-lui profesor C. Rădulescu-Motru, „Noua Revistă Romînă", publică un concurs permanent de „satiră politică".

In anii din urmă genul humoristic a luat un avînt remarcabil. Toate revistele mai importante au rubrici consacrate „cronicilor"—chiar dacă n'a reînviat încă genul satiric pe care îl cultiva odinioară cu atîta succes revista Junimei—„Convorbirile literare" prin pana d-lor Iacob Negruzzi şi alţii. Cea din urmă încercare în stil mare a fost—în paginile „Convorbirilor" poema d-lui A. Nacm: „Povestea Vulpei", bogată în aluziuni politico sociale.

Aşteptăm cu destulă curiozitate să vedem o nouă reînsufleţire a genului satiric în urma încercării „Nouei Reviste Romîne" de a premia lucrările merituoase. Nu că modesta plată ar fi menită să creeze talente satirice dar concursul în chestiune poate fi o bună ocaziune pentru apariţia unor talente cari stau astăzi în umbră.

Epoca de agitaţie politică prin care trecem ar putea inspira cu abundenţă muzele iubitoare de subiecte satirice.

La lucru, dar, poeţi!

*

Mîne seară la teatrul naţional: *Gura Lumii*, Duminică seara: Fericirea casnică şi premiera d-lui Locusteanu: „Nevasta lui Cerceluş".

*

La Praga a murit directorul de opera Angelo Neumann, în vrîstă de 72 de ani cunoscut compozitor muzical.

*

Cea mai nouă comedie a lui Roberto Bracco „L'Amore perfetto" (Amorul desăvîrşit) a avut pe scena teatrului Manzoni din Milano un viu succes. Unii critici găsesc lucrarea fără valoare.

*

Ambii laureaţi germani ai premiului Nobel—Puul Heyse şi profesorul de chimie dr. Wallach—au făcut numeroase donaţiuni băneşti din sumele primite ca premiu. Au ajutat instituţii literare şi ştiinţifice, au instituit premii etc.

*

Sub titlul „Poémes" tînărul Maurice Rostand, fiul lui Edmond Rostand, a tipărit în editura Fasquelle un volumaş, cuprinzînd o culegere din poeziile ce a publicat între 15 şi 18 ani Bucăţile din volum se caracterizează prin un sentiment de entuziasm şl vioiciune tinerească. Iată o scurtă şi caracteristică bucată „La Joie":

Que m'importent la mort, la souffrance, l'ennui?
Je vis! Je vis! Je vis! Je posséde Aujourd'hui.
Rien ne peut apaisser mon ivrese de vivre.
Je cours sur la colline et ne lis plus de livre.
Je danse en rejoignant des pas multipliés.
Qu'il fait beau sous le ciel et sous les oliviers!
Avec moi, sans répit, venez vivre, mes frères.
La plus charmante joie est la plus éphémère.
Un livre, quel qu'il soit, vous prend comme un tombeau,
Et, chanté dans le vent, un vers est toujours beau.

*

In editura Hachette din Paris a apărut o lucrare a lui Henry Roujon: „Dames d'Autrefois". Autorul zugrăveşte un număr de femei celebre în istoria şi literatura franceză.

*

A apărui *„Arta Romînă"* No. 9, pe Noembrie 1910—anul III—sub direcţia d-lui A. D. Atanasiu. Ca şi pînă acum excelenta revistă locală conţine un variat număr de articole artistice, beletristice. versuri şi cu deosebire minunate ilustraţiuni de artă.

Publicaţia menţine şi rubrica, nouă inaugurată, a dărilor de seamă teatrale semnate de Ada.

*

Domnişoara Mărioara colonel Polyzu, o distinsă muziciană, a îmbogăţit literatura muzicală cu două frumoase noi valsuri „Léssor" şi „Lointaine".

Ambele bucăţi se află de vînzare la magazinul „Conservatorului". Le recomandăm iubitorilor de muzică uşoară frumoasă.

*

STRUNA ZILEI

RATACIRE

S'au găsit în via d-lui X trei schelete...

Schelete şubrede,—străine
De ale lumei bucurii
Voi vreţi ce nu vi se cuvine:
Nu-i locul vostru printre... vii!

INFORMATII

❑ Din Roman ni se scrie:

Toţi învăţătorii preşedinţi de cercuri săteşti au fost convocaţi Simbătă la revizorat.

D. revizor Ciocan, după ce le-a ţinut o cuvîntare, i-a îndemnat ca Duminică fiind ziua onomastică a d-lui Spiru Haret, ministrul şcoalelor, să ţie la cercuri şedinţe solemne, în care să se glorifice pe acest ministru.

D. Ciocan a dat instrucţii învăţătorilor cum anume să organizeze ceremonia pentru consacrarea d-lui Haret ca cel mai mare iubitor de şcoală şi de ţărănime.

In urma acestor instrucţiuni, fie-care învăţător va ţinea o cuvîntare patriotică, bine înţeles, înaintea ţaranilor adunaţi la cercurii, va face panegiricul activităţii d-lui Spiru Haret şi apoi îi va expedia o telegramă prin care va ura viaţă lungă „celui mai mare sprijinitor al ţărănimei". Acesta este cuprinsul tip al tuturor telegramelor ce se vor da din judeţ d lui Haret.

Iată o păpuşerie pe care d. Ciocan o organizează, după înţelegerea avută cu acel pe care învăţătorii îl vor serbători din ordin, Dumineca viitoare, dovedind că acel care a agitat ţărănimea în 1907 prepară prin agenţii săi din corpul didactic, o nouă lovitură.

❑ **Incendiul de astă noapte.** — Astănoapte, pe la orele 1, un incendiu a isbucnit în strada Nicolina No. 37. Focul a luat naştere de la grajdul acestor case, care sunt proprietatea d-lui Idel Faerştein.

Îndată ce s'a semnalat focul, s'a dat de ştire pompierilor şi autorităţilor şi sosiră la locul incendiului pompierii din punctul Nicolina, care sunt la o depărtare de cîţi-va metri de locul incendiului.

In acelaş simp sosiră d-nii procuror Aslan, comisarii Cociorvă, Iordăchescu şi Dan, comandantul sergenţilor care era pe rond.

Focul în acest moment, a distrus grajdul în care se aflau cîte-va putini cu brînză, vre-o 20 saci cu prune uscate şi mai multe lucruri, toate proprietatea lui Faerştain.

Cu toate ajutoarele date de pompieri, focul se fntindea din ce în ce mai tare, aşa că a cuprins şi casa de alături de la No. 35. proprietatea lui Iţic Abramovici.

Văzîndu se că focul ia proporţii mari, s'a chemat în ajutor şi celelalte secţii de pompieri, care sosiră în grabă sub conducerea d-lui căpitan Sturza Pavelescu. Pompierii au căutat să localizeze focul, dar scînteile au propagat focul la o altă casă de alături, locuită de Şloim Sloimovici, precum şi la mai multe paravane de scînduri, ale lui Leon Şloimovici, în care de asemeni se aflau mai multe lucruri şi marfă.

Focul a distrus ambele case, care erau asigurate la societatea „Dacia".

D. procuror Aslan a început cercetările şi fiind bănuială că focul a fost pus, a dispus arestarea numiţilor Gheorghe Balţatu şi Moisă Grimberg, servitori la Faerştain, care au fost trimeşi la sec. II-a.

Numiţii au declarat că n'au nici o cunoştinţă despre incendiu.

Se crede însă că unul din ei a aruncat un muc de ţigară aprins, în grajdiu, şi de la acesta a luat naştere focul.

Pagubele sunt în sumă de 10 mii lei.

❑ Prefectura poliţiei ne roagă să anunţăm publicuiuî, că ministerul de interne a retras autorizaţia dată d lui Stăncescu, pentru biroul de plasare din strada Arcu No. 11.

❑ D. Petre Costinescu, subcomisar cl. II în poliţia de Iaşi, a fost avansat subcomisar cl. I, în locul d-lui Al. Păun înaintat comisar.

❑ Concursul pentru postul de medic la spitalul din Tg. Frumos, care urma să se înceapă astăzi, s'a amînat pentru ziua de 15 Ianuarie.

❑ In învăţămîntul secundar al băeţilor sunt vacante următoarele ore: 10 de geografie, 8 de filozofie şi 4 de drept la Bucureşti; 14 de matematică la T.-Severin; 5 de desemn şi 9 de caligrafie la Buzău; 9 de istorie şi 3 de limba romînă la Tulcea.

In învăţămîntul normal al băeţilor sunt vacante la Iaşi: 8 ore şi jum. de matematică şi 2 de contabilitate.

❑ Monahela Elisabeta Olteanu şi Valeria Castan, de la M-rea Varatec, din cauza abaterilor contra disciplinei monahale şi nefiind nici un mijloc de îndreptare, au fost excluse din monahism, pentru tot deauna, nemai avînd voie a mai umbla în haine monahale.

❑ Astă zi s'au afişat listele generale ale alegătorilor camerei de comerţ, din oraşul şi judeţul Iaşi.

❑ D-nii Sachelarescu, inspector şi N. Ionescu, revizor şcolar al judeţului, au plecat aseară în Capitală, pentru a lua parte la înmormîntarea lui Dim. A Teodoru.

Revizorul şcolar a dus două coroane: una din partea directorilor şcoalelor primare din Iaşi, şi alta din partea cercului didactic din localitate.

❑ „Manevrele flotei italiene pe Marea Adriatică" în prezenţa regelui Italiei, sunt perfect redate, la cinematograful „Union" de la Coloseul Bragadiru, începînd din astă-seară, cu ocazia schimbărei programului.

Se mai cuprinde, de asemeni, în noul program, „Cavaleria rusticană", în care rolele sunt ţinute de d-nii Kraus şi Dupont Morgan şi d-rele Bary, Moriama şi Eugenie Nau; „Amorul învinge toate", e titlul unui tablou mişcător al casei Radios-Paris; Cînd se pierde trenul, extrem de hazliu; baronul caută a se însura, comedie brilantă a casei Edison-Chicago; iubire de soţie, dramă americană, de un interes palpitant al casei Bioscop-Chicago, şi alte numeroase piese sportive umoristice, instructive, în plin aer, etc.

Duminecă 12 Decembrie la ora 3 p. m. mare matineu.

❑ Duminecă 19 Decembrie, va avea loc la Roman, în sala Teatrului, o întrunire publică, organizată de partidul conservator-democrat.

❑ In clubul conservator-democrat din Roman, s'au înscris d nii: Ioan Gal, alegător col. I de Cameră şi II Senat şi Gheorghe Ulea, meseriaş, alegător coleg. II de Cameră.

◑ D. Dim. Sachelarescu, inspector şcolar, s'a reîntors aseară de la Dorohoi, unde a făcut o inspecţie.

❑ La spitalul israelit sunt actualminte internaţi, 22 bolnavi de scarlatină.

❑ Preoţii din eparchia Moldovei au fost invitaţi ca, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului şi anului nou, să stringă colecte de la credincioşi, pentru şcoala de corecţie.

❑ **Concertul violonistului Socrate Barozzi.** — Amintim publicului că la *14 Decembre 1910 ora 9 seara* în sala Teatrului Naţional va avea loc concertul tănărului şi celebrului violonist *Barozzi.* Nu ne îndoim că şi publicul Ieşan îşi va da întîlnire spre a asculta pe acest mare virtuos.

Dăm mai jos critica presei din Bucureşti asupra concertului de la 1 Decemb. 1910, din sala Ateneului:

Concertul violonistului Socrate Barozzi. In faţa unei săli arhi-plină de un public select, compus din intelectualii artelor, ştiinţelor, literilor, etc., şi a dat concertul mult talentatului violonist *Socrate Barozzi.* După terminarea studiilor cu cel mai strălucit succes la conservatorul din Paris—care ia decernat premiul I,—vine la noi în toată splendoarea talentului său violonistic.

Technica s'a perfecţionat, s'a consolidat, trăsătura e sigură, tonul plin, vibrant şi plin de căldură, frazarea corectă şi simţul muzical vădit: iată punctele principale ale talentului violonistului I. Barozzi, care a cîntat un program atrăgător alcătuit din compoziţii de: Beuda (Pastorală), Brahms (Concert), Bruch (Concert), Leclair (Tambourin) şi Wienewsky (1-a Poloneză).

Publicul asistent—entuziasmat deinterpretarea plină de temperament a tînărului violonist l'a aplaudat cu multă căldură şi i-a oferit flori, cel mai frumos prinos de recunoştinţă. Iubita noastră principesă moştenitoare dădea semnalul aplauzelor.

Biletele se găsesc la agenţia teatrală „Thalia" (Maximovici).

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt pentru cafea, ciaiu	5.60	
Unt de gătit proaspăt	3.80	
Unt de gătit topit	5.00	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
Lapte dulce,	oca	0.55
Lapte bătut		0.40
Castronul cu iaurt		0.20
Castronul cu iaurt mare		0.25
Lapte de oi în putini		1.40
Brînză de putină		1.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.80
Delicioasă brînză de munte		2.80
Ouă zilnic proaspete		10 %
Caşcaval à la Penteleu		2.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri naturale vechi şi noi din podgoriile proprii cu următoarele preţuri:

Vin alb nou indigen	0.50	Litru
Vin alb nou american	0.60	„
Vin alb Cotnar nou	0.70	„
Vin roş nou	0.70	„
Vin alb vechiu	0.80	„
Vin roş vechiu	0.80	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş vechiu	1.00	„
Vin Bordeaux vechiu	1.40	„

Ţinem a menţiona că vinurile vechi se vînd şi cu litrul şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Direcțiunea Băncei Naționale a României, prin sucursala din Iași. a subcris suma de 1000 lei pentru monumentul lui Cuza Vodă.*

D. I. Alimănișteanu, cenzor al Băncei Naționale, a subscris 100 lei.

❑ *Constatîndu-se 5 cazuri de scarlatină la liceul internat, după cum am anunțat, școala a fost închisă cu începere de ieri, pînă după vacanța anului nou.*

Elevii au fost trimeși eri după amiază, la părinții lor. Zilele acestea se face complectă desinfectare a localului.

Scarlatina, cum se vede, a început să ia din nou proporții; ni se spune că și la o altă școală sunt elevi bolnavi de scarlatină și că se va cere și închiderea acesteia.

❑ Eri a avut loc la Țibănești, județul Vaslui, prima vînătoare organizată de A. S. R. Principele Ferdinand.

Astă-zi a avut loc o a doua.

Mîine după amează, A. S. R. Principele Ferdinand, va pleca cu automobilul la Vaslui, iar de acolo va lua drumul spre București, unde va sosi Duminică dimineață.

❑ Consiliul de higienă al orașului, se va întruni Mercuri seara, în ședință ordinară, sub președenția medicului primar al orașului.

❑ **La proba scrisă a concursului pentru catedrele vacante de științe religioase au reușit următorii preoți: Valeriu Iordăchescu, Petre Partenie și Pantelemon Romanescu.**

❑ **Ministerul școalelor a însărcinat pe d. profesor Artachino cu executarea picturilor la capela școalei normale „V. Lupu".**

Lucrările vor costa 11.000 lei.

❑ **Azi dimineață, s'a ținut la prefectura județului, licitație publică pentru vinderea mai multor bunuri mici, proprietatea statului.**

Cea mai mare parte din concurenți erau țărani, asupra cărora s'au și adjudecat majoritatea bunurilor.

❑ **Iată amănuntele exacte, comunicate de la Huși, asupra împrejurărilor în care s'a produs grozavul accident de automobil, în care D. A. Teodoru, secretar general al ministerului instrucției, a fost omorît:**

Automobilul plecase din Stănilești și mergea în viteza I-a, nefiind posibil, din cauza întunericului, să meargă nici măcar cu 20 km. pe oră, (adică viteza II-a).

La un moment dat, prin dreptul km. 19, probabil că la lumina felinarului s'ar fi părut d-lui Teodoru drumul mai bun pe dreapta, a strigat: „dreapta". In acel moment șoferul a întors la dreapta și a dat cu roatele din dreapta în șanț care avea o adîncime de 1 metru și 80 centimetri. Imediat șoferul a întors brusc la stînga spre a evita nenorocirea. Era însă prea tărziu, automobilul se angajase în șanțul șoselei. Atunci s'a învîrtit în aer pivotînd în cap. In momentul răsturnărei, d. Teodoru a căzut în șanț, revizorul Dimitriu a fost aruncat în dreapta, vehiculul a prins sub el pe Teodoru, strivindu-i pieptul, iar revizorului i-a fracturat piciorul. Șoferul a fost grav lovit în piept. A scăpat neatins numai un băețaș, ajuror de mecanic, care ședea pe scara mașinei.

Cu ajutorul unor țărani cari au trecut pe acolo, tocmai după o oră de la accident. de abia s'a putut scoate pe Dumitriu de sub mașină. Teodoru a fost scos pe la orele 9 seara (accidentul s'a întîmplat la orele 6–6 jum.) cînd au mai venit și alți țărani cari au dat ajutor.

In primul moment, se credea că Teodoru e pe cîmp unde-va, căci șoferul a avut impresia că l'a zărit fugind și închinîndu-se pe cîmp.

Din cercetările făcute se constată că Teodoru zorea pe șofeur, care nu voia să meargă cu viteză mai mare ca 10 km. pe oră. L'a și amenințat că-l va reclama că merge prea încet. In acest sens au declarat șofeurul, ajutorul și revizorul Dimitriu.

Moartea lui Teodoru a fost produsă prin sufocație. Aripa automobilului căzîndu-i pe piept i-a oprit respirația.

Automobilul are sfărîmate: radiatorul (dovadă că a pivotat în cap) și aripile din dreapta.

❑ **D. Gh. Dobrovici, actual intendent al spitalului din Botoșani, va fi mutat la spitalul din Galați, în locul d-lui Neculau, mutat la Focșani, în locul d-lui Baltazar, destituit.**

D. Gh. Buzdugan va fi numit intendent al spitalului din Botoșani.

❑ **Ministerul industriei și comerțului a dat o circulară tuturor camerilor de comerț, prin care sunt invitate a face o minunțioasă anchetă în circumscripția lor asupra copiilor întrebuințați în fabrici.**

❑ Atît Senatul universitar din Iași cît și acel din București au respins recomandarea d-lui Murnu sau a d-lui Țigara-Samurcaș la catedra de Arhiologie de la București întru cît nici un candidat, nici celalt nu întruneau titlurile necesare.

D. Haret, însă trecînd peste aceste avizuri, a numit pe d. Murnu, de și legea cere ca ministrul să se relieze la părerea unuia din Senate, dacă ambele n'ar fi de aceeași părere.

❑ **La marea întrunire publică, ce o va ținea partidul conservator-democrat, Duminică 12 Decembrie în Capitală, în sala băilor Eforiei, vor lua parte și delegați din provincie.**

❑ **D. Solomon Haliță, inspector general al învățămîntului primar și normal, va fi numit secretar general al ministerului instrucțiunei publice, în locul regretatului Dim. A. Teodoru.**

❑ **Ministerul instrucției a decis de a ținea vacant locul de revizor cl. II-a, al județului Iași, și din spirit de economie de a nu numi un titular, în locul demisionatului Dodon.**

❑ **Astă-zi s'a început la București, examenul candidaților din a doua serie, pentru magistrați stagiari.**

❑ **Poimîne Duminică, la orele 2 și jumătate va avea loc la Teatrul Național, o după amiază științifică-literară-muzicală. Venitul va fi destinat fondului construirei unei cabane pe muntele Ceahlău.**

D. prof. dr. Hurmuzescu va ținea o interesantă conferință despre: Telegrafia fără fir.

D. Barbu, profesor violonist va executa mai multe bucăți arătate, în programul, pe care l'am publicat acum cîte-va zile.

❑ **D. N. Arbore, directorul școalei primare de băeți No. 3, „Cuza-Vodă" și-a dat demisia din această demnitate.**

❑ **Astă-zi la orele 5 d. Aurel Zeuleanu își va susținea colocviul, pentru docența în specialitatea dreptului civil.**

Comisia examinatoare se compune din domnii: Matei Cantacuzino, președinte; Dim. Alexandrescu, V. Dimitriu, Ion Peretz și G. Tabacovici membri.

❑ Societatea de științi din Iași, va ținea a doua ședință, Luni, 13 Decembrie, 1910, ora 8 jum. seara.

Sunt invitați a lua parte la acea ședință a Societății de Științi din Iași, care va avea loc Luni 13 Decembrie curent, la ora 8 jum. seara în Amfiteatrul Laboratorului de fizică al Universității, pe lîngă profesori—studenții, și publicul.

La ordinea zilei vor fi următoarele comunicări:

1) Gh. Spacu: Săruri complexe de Fer.

2) Dl. N. Cosmovici. Contribuțiuni la studiul faunei rotifere din România. Cîte va observații de organizare.

3) D-ra E. Nicodim. Topografia fasciculelor imusculare din piciorul anadoniei.

4) Dl. Pisoschi. Asupra transformărei naftalimidei în rafto styril.

— Intrarea liberă.

❑ Consistorul spiritual al Mitropoliei va ținea în ziua de 21 Decembrie ultima ședință din luna aceasta.

❑ D. Neculai Neculaescu, șeful poliției portului Galați a fost mutat în interes de serviciu la poliția punctului Ungheni.

❑ La primăvara se va începe construirea unei linii ferate Burdujeni—Rădăuți.

Linia ferată va trece din Burdujeni prin Ungureni și Săveni.

❑ **Universitare.**—Pentru alegerea de rector al Universității, care va avea loc Duminecă, profesorii vor propune pe d-nii I. Găvănescul, decanul facultății de litere, Dragomir Hurmuzescu și P. Bujor, pe lîngă candidatura d-lui dr. Bogdan.

— Rectoratul universității a confirmat alegerea d-lui I. Dinescu, ex-președinte al societății studenților în medicină.

— Au mai fost scutiți de plata taxelor universitare d-nii G. Demetrescu, Ecaterina Coteanu, Maria Neculau, V. Troia și E. Sebastian, licențiat în științi

— Mîne va depune jurămîntul d. dr. C. Daniel, agregat definitiv.

— In urma concursului depus pentru bursa de la secțiunea istoriei, comisiunea a recomandat ca bursier pe d. H. D. Dăscălescu, care a obținut nota 8 33.

— Astă-zi la ora 4 d. l. Ursu își redeschide cursul său de Istorie medie.

— In lecțiunea de seminar al cursului de Pedagogie, ce se va ținea astă-zi la ora 5 jum. la Facultatea de litere de către decanul acelei facultăți se va face interpretarea orală, a cărții lui Adolphe Matias „pedagogia practică".

— La Seminarul Pedagogic universitar vor avea loc astă-zi 10 Decembrie și mine 11 Decembrie 2 lecțiuni practice. Prima va fi ținută de d. practicant M. G. Botez o lecție de fizică cu elevii clasei a III-a, avînd de critic pe d. N. Negrea și raportor pe M. Luca, iar lecțiunea a doua, de mîne — va fi o lecțiune de limba franceză ținută de d. practicant N. Andreescu, avînd critic pe d. Gh. Nica și raportor pe I. Iordan.

❑ D. P. Poni, profesor la facultatea de științi din Iași și președintele consiliului superior agricol, este hotărît, la schimbarea regimului, să-și reguleze drepturile la pensie.

D. Poni se va stabili la Paris, unde se aflu mai de mult d-na Mathilda Poni-Cugler și fiica lor.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a admis apelul inculpaților Ion Codru, administratorul moșiei Mircești și altora, inculpați pentru rebeliune și a dispus punerea lor în libertate provizorie.

— Dimitrie Anghelescu, care s'a făcut vinovat de o tentativă de omor asupra fratelui său Anton, a fost trimes în judecata curței cu juri din Iași.

— Pentru evaluarea averei def. C. Lepadatu, tribunalul numise experți pe d-nii G. Roiu fost consilier de Curte, Eraclide și G. Netter avocați.

Curtea a menținut expert numai pe d. Roiu.

— In deraiarea trenului la Sîrca, în 1907, își găsise moartea și frînarul Gheorghiu. Erezii lui au acționat în judecată direcția C. F., care s'a văzut condemnată astăzi a servi minorilor lui Gheorghiu o pensie lunară de 65 lei, socotita de la întroducerea acțiunei.

— Apelurile falițilorȘtern și Weinștein au fost respinse astăzi de Curte, ca nesusținute.

— Proeesul fraudelor de la primăria Podul-Iloaei, sorocit a fi judecat astăzi la s. I-a a Curții, a fost amînat.

— La s. II-a a tribunalului s'a amînat judecarea procesului fostului perceptor Ghelmegeanu, acuzat de delapidare.

❑ Țiganii, cea mai valoroasă scriere a poetului rus, Puskin ne înscenează cinematograful Pathè Frères din Sala Sidoli în noul său program de astă seară Vineri 10 Decembrie. Piesa este jucată de artiștii teatrului imperial din Petersburg și rolul Zemfirei este interpetat de d-ra Papetoragia, o somitate teatrală a scenei ruse.—Jefuitorul (Le spoliateur), a doua piesă de artă cuprinsă în noul program de astă-zi Vineri, e o serie a lui Gauthier adoptată pentru cinematograf la care dau concursul lor toate somitățile scenelor teatrale din Paris.

Sunt cuprinse apoi în noul program numai sujete înnedite nevăzute încă pe nici o pînză cinematografică, precum: Locotenentul Jergunoff o splendidă reconstituire istorică—Agricultura în Tunisia, vederi după natură—Cărăbușul de apă în luptă cu salamandrul (științific)—Elixirul lui Prince o drăguță comedie, interpretată de spiritualul humorist de la Alcazar din Paris—Frații Leontinei, scene comice—De ziua Margaretei, comedie etc. etc.

Noul program de astă-seară Vineri, plin de sujete interesante și științifice se închee cu cel mai nou număr din Pathé Journal, care cuprinde între altele: Alegerile din Anglia, Sufragetele și criza politică—Invenția inginerului Coandă—Sportul skiului și tinerii Australieni—Inundațiile din Saumur (Belgia).

Reamintim cititorilor noștri că Duminicile precum și în serbătorile de Crăciun și Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intăiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.—In fiecare Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua.—Prețurile locurilor rămîne același la orice matineu.

Mîne Sîmbătă matineu la ora 3 ziua și mîne seară reprezentație cu program nou.

Ultima oră

București 10 Decembrie

Banchet politic

București.—In restaurantul Mora are loc mîine seară un banchet oferit de partidul conservator-democrat din București, în onoarea deputaților și senatorilor democrați, cari au luat cuvîntul la discuția de la Mesaj.

Turburări regaliste

Paris.—Eri s'au produs aci turburări regaliste. La o întrunire ce s'a ținut, s'a descarcat focuri de revolver, 9 persoane au fost grav rinite.

Pensia d-nei Teodoru

București. — Văduva regretatului D. A. Teodoru și copiii vor capata o pensie de 75 la sută din salarul secretarului general întru cît Teodoru a murit în exercițiul funcțiunei.

Reichman pus în libertate

Cernăuți.—Eri după amează Anarchistul Reichman, care fusese arestat aci, a fost pus în libertate.

Știre desmințită

București.—Junimiștii desmint știrea că d. P. Missir, profesor la Universitatea din Iași, va face parte din viitorul cabinet junimist.

Numire probabilă

București.— D. dr. Gărdescu este desemnat a fi director general al serviciului sanitar superior,—sub junimiști.

TEATRUL NAȚIONAL

MAREA TRUPĂ

MALORUSA

Vineri 10 Decembrie 1910

ȚIGANCA AZA

3 acte de Starisky

Avertisare!

Rugăm, stimată Menajeră, să nu cereți la cumpărare **numai scurt** un pachet sau o cutie de „Cicoare" ci expre anumita marcă:

:Franck: cu rășnița de cafea ca marca de fabrică

pentru ca să aveți garanția, de a avea întotdeauna aceași marfă și în acelaș timp și cea mai bună calitate, căci produsele noastre se imitează adesea în culori de hârtii și tipar similare.

Cu osebită stimă

Marca de fabrică.

Heinrich Franck Söhne

București.

Tim. Lava V 2495, 10.101 V.

Manifestații socialiste

Sofia.—Azi au avut loc noui manifestări ale lucrătorilor, organizate de socialiști.

O delegațiune a manifestanților a remis președintului consiliului o petițiune, cerînd elaborarea de legi sociale, îmbunătățind traiul lucrătorilor.

Vas italian arestat

Constantinopol. — O canonieră turcească, a arestat un vas cu pînză italian, bănuit a avea pe bord arme.

Poarta a ordonat o anchetă.

Unde e aviatorul Grace?

Paris.—Se știe că aviatorul Grace s'a propus să treacă în sbor canalul mînecei.

Din Londra se telegrafiază însă că pînă acum Grace nu a sosit acolo și nu se știe nimic de urma lui.

O Catastrofă

Filadelfia.—La incendiul unei tăbăcării, 30 oameni care operau salvarea, au fost prinși între ziduri cele se prăbușeau; 23 morți au fost scoși de sub dărămături.

Spioni condamnați

Lipsca.—Curtea supremă a condamnat doi spioni engleji numiți Frensch și Bițanddon, la cîte 4 ani detențiune.

Procesul lui Vasici

Belgrad.—Azi a început judecarea procesului intentat d-lui Vasici, acuzat de falșificare de documente, în scopul de a proba amestecul personalităților oficiale sîrbești în coalițiunea sîrbo-croată.

Mitropolitul Mețianu consilier intim

Viena.—Imparatul a conferit mitropolitului romîn din Sibiu, Mețianu, demnitatea de consilier intim.

Explozie într'o mină

Bolton.—Imperatorul regal al minelor, crede că toți lucrătorii ce se aflau în timpul exploziei în mina de cărbuni, trebue să fi perit.

Condamnarea lui Vasici

Belgrad.—Vasici a fost condemnat la 10 ani muncă silnică.

Inmormîntarea lui Teodoru

București.—Azi la ora 2 s'a făcut la cimitiru Belu înmormîntarea lui Dimitrie A. Teodoru. Pe catafalc era depuse numeroase coroane. Au asistat cîte-va mii de persoane.

Prohodul a fost oficiat de Archiereul Meletie Constantianu, iar respunsurile au fost date de către corul cercului artistic al cărui Președinte a fost defunctul D. A. Teodoru.

Dl. Marin Dimitrescu profesor a ținut o cuvîntare din partea profesorilor cursului secondar, făcînd biografia și calitățile def. ca profesor.

După ce corpul a fost scoborît în curte, a ținut o cuvîntare d. Spiru Haret ministrul instrucțiunilor publice arătînd calitățile de om al școalei al def. Teodoru.

In urmă a vorbit d. G. Adamescu.

SENATUL

București.—Astă-zi a trecut în secțiuni, proiectul legei sanitare.

D. Ionel Brătianu, a umblat prin toate secțiile, stăruind ca legea să treacă mai repede.

CAMERA

București.—Astă-zi s'a depus proectul de lege al zonei inundabile.

Vor vorbi astăzi d-nii N. Fleva, N. Filipescu și I. Lahovary,

Situația politică

— Asupra retragerei guvernului —

București.—Intr'un consiliu de miniștri s'a stabilit definitiv ca guvernul să se retragă pe ziua de 10 Ianuarie. Camerele vor lua vacanță în ziua de 18 Decembrie, iar la redeschiderea lor, în ziua de 10 Ianuarie, se va da citire decretului de disolvare și se va anunța demisia guvernului.

Știrile contrarii ce circulă în București, privitoare la prezidarea alegerilor de către actualul guvern, sunt absolut fanteziste.

Anunciu

Se publică spre știința generală că tribunalul Iași secț. comercială a dispus vînzarea prin licitație publică a mărfurilor și obiectelor falitului A. S. Leibovici în ziua de 13 Decembrie 1910 la orele 2 p. m. la magazia falitului din Iași str. Albă No. 39 evaluată la suma de 4058 lei 80 bani.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei trlbunalului.

Judecător sindic, *Dimitrescu*

Secretar, C. Boian

No. 2178

1910, Decembrie 9

ANUNCIU

Se publică spre Știința generală că trib. Iași Sect. Com. a dispus vînzarea prin licitații publică a mărfurilor și obiectelor falitului Passmantirer I. Mark în ziua de 14 Decembrie 1910 ora 2 p. m. la magazia falitului din Iași Str. Veche No. evaluată la suma de lei 22326,

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei tribunalului.

Judecător sindic *Dimitrescu*

Secretar *C. Boian*

No. 2179

1910 Decembrie 9

De inchiriat o cameră, mobilată, în strada Ghica-Vodă No. 51.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Gît și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

Docent Dr. Elena Pușcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

TOAMNA şi IARNA

Se recomandă tutulor suferinzilor

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

Neintrecutul FRANZBRANTWEIN cu Menthol

DIANA

In cazuri de:

RACELI
JUNGHIURI
REUMATISME
GUTA
NEVRALGII
LUNBAGO

Cel mai perfect preparat igienic, antiseptic şi binefăcător

Observaţi ca eticheta şi plumbul de pe fie-care sticlă să poarte numele: **„DIANA“**

INSTRUCŢIUNE:
„DIANA“ FRANZBRANTWEIN
Se întrebuinţează în toate cazurile de răceli şi urmările lor ca
MASAJ

Nu primiţi alte produse în loc de Franzbrantwein **„DIANA“** Singurul care alină şi vindecă

In cazuri de:

GUTURAIU
Se pune cite-va picături pe vată şi din simplă mirosire se simtă o uşurare plăcută

Dureri de Cap
se freacă puţin fruntea şi tîmplele şi trece ca prin minune

INFLUENŢA
Se alină şi se vindecă prin masage uşoare cu „DIANA“.—Ca

APA DE GURA este minunat „DIANA“, înlocuind cu mult succes ori-ce apă de dinţi

După ce se freacă bine, se învelesc părţile frecate cu o flanelă groasă, după care se simte o căldură binefăcătoare

De vînzare la toate Drogueriile, Farmaciile şi alte multe magazine din ţară

Un flacon mic b. 70 | Un flacon mijlociu Lei 1.20 | Un flacon mare Lei 2.40

Laboratorul şi Direcţiunea
BUCUREŞTI Şos. Vidan No. 11

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER“.

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix“

Cumpăraţi-le numai din magazinele cu această emblemă

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori şi Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères — Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale vor fi
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Începutul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Primul program nou se reprezintă la matineul de Sâmbătă, al doilea program nou la matineul de Duminică.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică 3 ore.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me quai de la Mégisserie
PARIS

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix 0f50c.
Raymond GARIEL
2me quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'album sur demande

GRILLAGES 1m de haut. 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 1-a Loteriei IX-a

s'au pus în vînzare

Tragerea la
15 Decembrie 1910

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Tipografiia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu — Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

Ultime INFORMAȚII

❑ Nu numai domnul N. Crupenski, fost magistrat la o judecătorie din Iași și retras din cauza unui dureros examen, este desemnat candidat la colegiul III de Iași, dar desemnat la aceeași candidatură este și principele Mihai D. Sturdza.

Acest principe, unul din cei mai bogați oameni ai țării, este inferior d-lui N. Crupenski. Acesta a căzut la un examen de drept, dar vorbește românește, pe cînd principele Sturza, de și nepotul unui fost Domnitor al țării, habar n'are de limba strămoșilor săi, umblă trei luni pe an după iepuri la Cristești, iar restul îl petrece la Dieppe.

D. Crupenski este dar candidat superior principelui Sturza.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand a părăsit eri Țibănești. unde fusese la o vănătoare.

A. S. Regală a plecat la orele 4 și jum. din Țibănești prin Negroși, iar de acolo la gara Buhăești.

Aci, s'a atașat la trenul ce a plecat din Iași, aseară la 9 și 5, vagonul regal, în care A. S. R. Principele Ferdinand și a continuat călătoria la București. De la Negrești, A. S. Regală a fost însoțit până la Buhăești și de acolo până la Vaslui, de autoritățile civile și militare din Vaslui și de mai mulți ofițeri superiori din Iași, care s'au reîntors aseară în localitate.

❑ La consfătuirea de eri seara a carpiștilor din localitate, au luat parte și d-nii A. C. Cuza, dr. Șumuleanu și dr. Manicatide.

Nu ne miră că a luat parte d. Cuza, întru cît d-sa va fi candidatul oficial al carpiștilor la colegiul II de Cameră.

Nu ne miră nici de d. Șumuleanu, căci d-sa vrea să'și asigure locul de chimist al statului. Dar, este inexplicabilă presența la clubul carpist a d-lui dr. Manicatide, care, dacă se află înscris în gruparea naționalistă, se află înscris și la liberali, ba chiar figurează în comitetul executiv.

❑ Marți va avea loc alegerea decanului facultății de științi din Iași.

Probabil va fi reales d. Aurel Mănescu.

❑ S'a anunțat acum cîtva timp că s'ar fi furat de la vamă, un colet, cu diferite piese de la statuia lui Cuza Vodă.

Coletul a fost găsit eri în stația Pașcani. S'a constatat că el n'a fost furat ci s'a rătăcit.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a pus în vedere preoților confesori de garnizoane, să ție predici și cuvîntări în fața soldaților.

❑ Luni dimineață se va oficia la biserica sf. Spiridon, un parastas, pentru pomenirea tuturor ctitorilor și donatorilor cassei sf. Spiridon.

❑ Mîine va avea loc între Cucuteni și Horlești, o mare goană, organizată de cercul vînătorilor din Iași.

Au fost învitați mai mulți amatori de vînătoare din localitate.

❑ Profesorii de curs secondar din Capitală, întrunindu-se în localul cercului lor, au decis să institue, în memoria defunctului Dim. A. Teodoru, un fond destinat a veni în ajutorul elevilor saraci și silitori,

S'au și lansat liste de subscripție.

❑ După noul regulament al înaintărilor în armată, examenul de capacitate pentru gradul de maior, se va ținea pe viitor între 1 August și 1 Noembrie.

❑ Ministerul de interne a trimis prefecturei de județ o circulară, prin care face cunoscut că în urma comunicărei ce a primit de la consiliul superior al agricultrei, cumpărarea seminței necesară comunelor să se facă prin Casa centrală a băncilor populare și cooperativelor sătești.

In această privință, Casa centrală a băncilor populare va lua înțelegere cu ministerul de domenii, făcînd o comandă mai mare la una din casele bine cunoscute din stăinătate.

❑ Consiliul comunal din Tg. Frumos, a fost convocat în ședință extraordinară pentru ziua de 14 Decembrie, spre a se pronunța asupra rezultatului licitației ținută în ziua de 9 Decembrie pentru darea în antrepriză a construirei abatorului.

❑ Locuitorul Dumitru Parfeni din Comuna Cotu lui Ivan mergînd cu căruța cu doi cai la Iași, pe drum rupîndu-se o hlubă, s'a dat jos ca s'o lege; în timp ce o lega, un cal l'a lovit în abdomen așa de puternic, în cît dus la spital, peste noapte a încetat din viață.

Parchetul fiind înștiințat, a autorizat înmormîntarea.

❑ Astăzi, la orele 5 p. m., se va ținea, la ministerul de interne un consiliu de miniștri.

❑ In ziua de 10 Ianuarie se va ținea licitație la prefectură, pentru vînzarea, spre exploatare a unor păduri ale statului.

❑ A doua conferență a cercului preotesc „Ocrotirea" se va ținea Joui 16 Decembrie, la 3 p. m. în sala corului metropolitan.

Va vorbi părintele E. Lascar, despre „puterea dragostei și a credinței în actele creștine".

Conferențele se vor relua apoi, după anul nou, în ziua de 2 Ianuarie.

❑ **Universitare**.—D. R. Brătianu, licențiat în drept de la universitatea din Paris, a cerut universității eșane să-i echivaleze diploma.

Comisiunea, compusă din d nii: președinte D. Alexandrescu și membrii Gregore Demetrescu, Iulian Teodorescu, I. Peretz, Albert Tașcă—urmează a se întruni la 12 Decembrie, ora 10 dimineața, în cancelaria universității, pentru a se ocupa de această echivalare.

— D. Aurel Zeuleanu care și-a trecut aseară colloqiul cu un mare succes, urmează a mai ținea 2 lecțiuni spre a-și obținea docența.

— Consiliul profesoral al facultății de științi e convocat pentru ziua de 15 Decembrie.

— D. profesor C. Arion va vorbi septămîna viitoare, la cursul seu de sociologie despre „Ideea de lege în științele sociale".

— Ministerul instrucțiunei a admis numirea d-lui Ion Magheru ca asistent al laboratorului de fizică și electricitate.

❑ Membrii consiliului comunal s'au întrunit aseară, la orele 5, sub președinția d-lui primar N. Gane.

Consiliul a decis angajarea d-lui inginer electric Virlănescu, pe timp de 5 ani, cu salar de 450 lei lunar.

S'a hotărît ca suma de 27,000 lei prevăzută în buget pentru plata funcționarilor de la serviciul apei, să se treacă la paragraful extraordinar.

Consiliul s'a mai ocupat de mai multe scutiri și reduceri de taxe. S'a decis restituirea reținerilor funcționarilor plătiți de comună, dar cari nu sunt numiți de comună.

Consiliul comunal a mai decis subvenționarea a 4 eleve, care să urmeze școala de țesetorie, înființată în Tatarași, de către ministerul domeniilor.

In fine, consiliul a hotărît restaurarea casei din strada Țicău, în care a locuit marele povestitor Ioan Creangă.

❑ Azi dimineață, a continuat la prefectura județului licitația începută eri, pentru vinderea mai multor lucruri mici, proprietatea județului.

❑ Parchetul tribunalului Iași a făcut cunoscut prefecturii județului, că a deschis acțiune publică contra lui Dumitru Popescu, notarul comunei Sculeni, pentru falșuri în acte publice și abuzuri săvîrșite în acea calitate.

❑ Din eroare s'a spus, vorbind de mișcarea în magistratură, că d. Niculescu, prim-președinte al Curții de Apel din București, va fi numit consilier la Casație.

Adevărul e că d. Niculescu, prim-președinte al curței de Apel din Galați, va fi înaintat la Casație.

❑ **Judiciare**. — D. Liviu Sadoveanu, expeditor vamal, a cerut să fie înscris cu privilegiu pe tabloul creditorilor firmei falite Schnürer, întru cît suma de 6000 lei ce o reclamă d. Sadoveanu, o are de luat pentru taxe vamale.

Nici falitii, nici ceilalți ereditori n'au făcut contestație la cererea reclamantului, dar a cerut'o judele sindic și tribunalul, după o lungă deliberare, a admis contestația, amînînd judecarea fondului.

Tribunalul s. III-a a stabilit astfel jurisprudența, că judele sindic are drept de contestație chiar atunci, cînd nici falitul, nici creditorii, nu se opun la înscrierea unui nou creditor.

— Am anunțat că fabrica de ape minerale artificiale „Dochia" din Iași, a fost acționată în judecată de direcțiunile surselor de la Vichy și Giesshubler, pentru contrafaceri de etichete.

Tribunalul secția III-a a dat cîștig de cauză direcțiunilor surselor reclamante și a ordonat distrugerea etichetelor existente.

— Curtea secția I-a a respins eri apelul femeei Anica Spiru, care a excrocat pe monachul C. Gheorghiu de la Neamț, luîndu-i sume de bani și dîndu-i în schimb, o hîrtie fără de valoare.

Escroca a rămas condamnată la 7 luni.

— Aceiași secție a reformat eri în totul, sentința tribunalului Neamț, cu privire la femeea Anica Ursu, care fusese condamnată la 2 luni închisoare, pentru atentat la bunele moravuri.

— Parchetul a înaintat procurorului de la Casație, dosarul procesului penal al trusturilor.

— Tribunalul secția II-a admițînd acțiunea d-lui Spiru Hasnaș, magistrat la Mircești, una din victimele deraierei tramvaiului i-a acordai 60.000 lei daune.

❑ **Se aduce la cunoștința onor. public, d-lor studenți și elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor și viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se servește dimineața și în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald și rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu prețurile cele mai avantajoase și anume**

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0 20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ Ceartă teatrală la Carpiști.

O mare ceartă a izbucnit la carpiștii, din Iași de la demnitatea de director al teatrului din localitate.

Demnitatea aceasta și o dispută domnii I. Stamatiu și Găvănescul. Primul susține că are experiența cîștigată prin faptul că a mai fost președinte al comitetului teatral și prin simpatiile ce le-ar avea în public; secundul invoacă scrierile sale teatrale.

Domnul Grecianu amabilul dregător susține pe d. Stamatiu, care a sacrificat, pentru a putea deveni director al teatrului, și prefectura poliției, și parlamentul, ba chiar și postul de ministru la Roma.

❑ Iată interesantul program al reprezentației cinematografice de astăseară Sîmbătă 11 Decembrie al teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli: Bajazzo dramă după opera lui Leoncavallo și al cărei sujet este o aventură adevărată a unei actrițe din Calabria (15 Aug. 1865). Orchestra acompaniază cu arii din „Pagliacci". —Dunărea de la Passau la Viena scene de călătorie pe malurile bătrînului Danubiu.—Cucerirea Saragosei pagini reconstituite din celebrele răsboae franco-spaniole (1809).—Pribeagul, piesă teatrală de Morey—Singapore și insula St. Kilda interesante schițe geografice și etnografice. — Liceanul amorezat comedie—Max Linder perde ocazia unei căsătorii bogate, comedie—Tălhărie misterioasă, aventură comică sherlokiană etc. etc.

Reamintim cititorilor noștri că mîni Duminică precum și în serbătorile de Crăciun și Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intăiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.—In fiecare Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua.—Prețurile locurilor rămîn același la orice matineu.

Ultima oră

București 11 Decembrie

CAMERA

București. — D. Al. Constantinescu, ministru domeniilor, răspunde discursurilor de eri a d-lor N. Fleva și I. Lahovary.

D. Constantinescu pretinde că d. Fleva a fost malițios în discursul său, la discuția proectului de lege asupra zonei inundabile.

Se acuză guvernul, spune ministrul domeniilor, că a venit cu acest proect la sfîrșitul legislaturei. Eu zic că nu suntem la sfîrșit, ci la început. Opoziția va vedea încă multe proecte importante ale noastre.

SENATUL

București.—S'a luat în discuție legea sanitară votată de Cameră.

De oare ce d. dr. Rîmniceanu se știe că prezentase un contra proect, s'a stăruit pe lîngă d-sa, ca să-l retragă. D. Brătianu a reușit să convingă pe d. dr. Rîmniceanu.

Se votează recunoașterea de persoană morală a societății clerului din Moldova „Mîntuitorul Hristos".

Se depune și se ia în discuție mai multe proecte pentru votarea unor credite pe sama ministerului lucrărilor publice, deschise de acest minister, înainte de deschiderea parlamentului.

Proectele sunt votate.

Agitațiile studenților din Rusia.

Petersburg.—Un comunicat oficial zice: de la jumatatea lunei Noembrie au loc întruniri de studenți cu toată interzicerea autorităților. Poliția a trebuit în repetate rînduri să disolve întrunirile acestea.

In întrunirile și organizațiunile revoluționare și socialiste, s'au distribuit manifeste, prin care se preconizază lupta în contra guvernului și s'au pronunțat discursuri ședinți.

Din această cauză, consiliul de miniștri, a ordonat excluderea din școlile superioare, a acelora care invită la întruniri, le prezidează ori violează ordinea școlară.

Un sistem al guvernului

Bucureşti.— „Viitorul" anunță că în zadar se face agitații contra legei sanitare, căci Camera de Comerț a fost consultată mai înainte.

Or, de la Camera de Comerț se desminte aceasta.

E un sistem al guvernului, cum a cercat de altminteri să facă și cu legea industriilor.

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curței Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ȘOȘONI și GALOȘI

din fabrica noastră cea mai veche și mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU"

se vând în toate magasinele de Incălțăminte și Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu"

1860

T.P.A.P.M.

С.ПЕТЕРБУРГЪ

ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.

„Trëugolnik" St. Petersburg

Sucursale: București, Strada Sărindar 22

Cele mai inalte Recompense la toate Expozițiile:

1861 St. Petersbug	1872 Moscova	1896 Nijni-Nowgor.
1862 Londra	1873 Viena	1893 St. Petersburg
1865 Moscova	1887 Philadelphia	1893 Chicago
1867 Paris	1878 Paris	1900 Paris
1870 St Petersburg	1882 Moscova	

Foști Miniștri dati judecătei

Sofia. — Un grup de 88 deputați, au depus în Sobranie propunerea de a se da în judecată foștii miniștri Petroff, Gudeff, Payakoff, Genadieff, generalul Savoff, Halaceff, și Șișmanov.

In contra cestui din urmă, să reține numai o acuzațiune de ordin politic.

Conform legei relative la darea în judecată a miniștrilor, persoanele acuzate vor trebui să se prezinte în termin de 3 zile în fața Sobraniei, spre a da explicațiuni.

Arestarea unor criminali

Viena. — Poliția a arestat pe femeia divorțată, Bartonek, și pe un amant al ei, sub bănuiala de a fi omorît pe cusutoreasa Luiza Weiss, al cărei cadavru a fost găsit eri într'un coș.

S'a găsit în casa femeei Bartonek, o parte din craniul femeei Weiss, înfășurat într'un număr de ziar, iar în sobă, restul de oase arse, pe care medicii le cred că sunt de om.

Procesul lui Vasici

Belgrad.—In cursul procesului lui Vasici s'a produs impresia că Vasici a voit să exploateze cunoștința ce avea cu dragomanul austro-ungar, pentru sprijinirea unor afirmări fantesiste în contra legațiunei austro-ungare.

Ciocnire de trenuri

Bordeaux.—Din cauza ceței, trerul Paris-Bordeaux, s'a ciocnit astă-noapte cu un tren de persoane în apropiere de Bordeaux.

Sunt mulți morți și răniți.

Comitet electoral

Tg.-Jiu.—D. Toma Cămărășescu a sosit azi dimineață aci și membrii clubului conservator-democrat de aci, i-au făcut o mare primire.

S'a constituit aci, sub președinția d lui Camărășescu un comitet electoral, compus din 80 de cetățeni alegători.

Dentistul Dr. S. EIGHER

Str. Lăpușneanu

anunță pe onor. sa clientelă că s'a reîntors în localitate și și-a reluat ocupațiunile.

Viței de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să găsesc de vînzare la *Administrția Fermei d-lui Badareu*. Pentru informații a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Anunciu

Se publică spre știința generală că tribunalul Iași sect. comercială a dispus vînzarea prin licitație publică a mărfurilor și obiectelor falitului Passmantirer și Mark în ziua de 14 Decembrie 1910 la orele 2 p. m. la magazia falitului din Iași str. Veche No., evaluată la suma de lei 22326.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei trlbunalului.

Judecător sindic, *Dimitrescu*

Secretar, C. Boian

No. 2179

1910, Decembrie 9

Docent Dr. Elena Pușcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

ANUNCIU

Se publică spre știința generală că tr'b. Iași Sect. Com. a dispus vînzarea prin licitație publică a mărfurilor și obiectelor falitului Iițic Summer în ziua de 16 Decembrie 1910 ora 2 p. m. la magazia falitului din Iași Str. Cucu No. 80 și 62 evaluată la suma de lei 52459 bani 20.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei tribunalului.

Judecător sindic *Dimitrescu*

Secretar *C. Boian*

No. 2180

1910 Decembrie 9

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

APEL

Pentru a se putea satisface numeroasele cereri de ajutoare, Primăria se vede nevoită a apela, ca și în anii trecuți la inimile caritabile; cu rugămintea să bine-voiască a contribui cu o sumă oare-care, pentru a se veni în ajutorul tuturor nevoeșilor, dîndu-le putința ca macar în zilele Sf. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunală.

No. 29042 2 | 15 Decembrie 1910

De vînzare mai multe mobile de stejar, sculptate, bine întreținute (bufet, oglindă cu consoli, garderobă, canapea cu oglindă) și un pianino,—toate cu prețuri eftine.

A se adresa: str. Ioan Creangă, No. 66, Disp. V.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al:
Curței Imperiale Ruse
Curței Regale Romînă
Curței Regale Muntenegru
și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome
și alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co.

Se distinge:
prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentat general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividendo, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșe vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 18

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Sé întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".

MAȘINILE DE CUSUT
SINGER
au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune
„Grand Prix"

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore zina.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să câștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare

Tragerea la
15 Decembrie 1910

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG **ROSENKRANZ**
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediționi în provincie

Cine vrea să se căsătorească
Cu o semi-o fată 18 ani, avînd 400,000 lei dotă? numai domni eventual, și fără avere, care n'au nici o piedică, bine voiască a se adresa la
L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografiia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu — Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No. 1184 — Marți 14 Decembre 1910

Transformarea colegiilor electorale

Șeful nostru s'a ocupat la Cameră și de chestia reformei electorale.

Era natural ca într'un discurs-program de importanța celui ce a rostit, să figureze și reforma electorală.

Dacă legislația agrară trebue complectată pentru rîdicarea vieței economice a clasei țărănești și legiuirea actuală electorală trebue modificată în interesul unei drepte și egale împărțiri a drepturilor electorale, în raport cu starea culturală a noilor păturí sociale întrate în viața noastră politică.

A mai discuta azi, în principiu, importanta chestie a lărgirei dreptului de vot, înseamnă a face o discuțiune inutilă.

Toată lumea politică luminată, care cunoaște nevoile politico-sociale care stăpînesc astăzi clasele numeroase ale națiunii, e de acord în a recunoaște imperioasa necesitate a revizuirii Constituțiunei prin reformarea sistemului electoral în sensul reducerei colegiilor și înmulțirei numărului alegătorilor.

Curentul acesta democratic pentru participarea la viața politică prin dreptul de vot a cîtor mai mulți cetățeni dintr'un stat, și care domină în toate țările civilizate și cu o organizație politica avansată, n'a putut să nu-și facă loc și în țara noastră, după existența liberă și constituțională a unui regim politic de aproape o jumătate de veac și după expermentarea celor trei colegii de la 1884 încoace.

De aceia liberalii au fost nevoiți să se pronunțe pentru reforma electorală, înscriind în programul lor sufragiul universal, ca un ideal, iar pentru realizarea mai apropiată a unei asemenea reforme, colegiul unic, începînd cu alegerile județene.

Șeful nostru, nu putea la rîndul seu să rămînă străin în fața revandicărilor de drepturi politice ale mulțimei, și s'a pronunțat atît prin programul de la 1908, cît și prin discursul de la mesagiu pentru reformarea celor trei colegii electorale, în sensul transformărei lor în două colegii și înmulțirea numărului de alegători prin ușurarea condițiunilor de admisibilitatea la electoratul direct.

Așa că ambele aceste partide politice cari dispun de organizații serioase în țară și cari voesc democratizarea cît mai întinsă a vieței politice a statulni nostru, vor fi chemate ca într'un foarte apropiat viitor să cadă de acord asupra soluției celei mai bune de reformă electorală și să revizuească Constituția pentru realizarea unei opere politice, de o incontestabilă valoare.

De o camdată ne mărginim să examinăm aci cele 6 puncte formulate de șeful nostru în discursul seu pentru modificarea regimului electoral.

Aceste 6 puncte sunt:

1). Transformarea colegiilor din trei în două.

2). Lărgirea colegiilor prea restrînse, prin alcătuirea colegiilor din mai multe județe.

3). Inmulțirea alegătorilor direcți de la colegiul III-lea, ce va deveni al II-lea, prin scăderea condițiunilor de admisibilitate la electoratul direct și scăderea numărului delegaților.

4). Inmulțirea numărului mandatarilor colegiului țărănesc.

5). Garantarea desăvîrșită a independenței colegiului țărănesc, precum și garantarea absolută a libertății alegătorilor.

6). Introducerea în Senat, de plin drept prin reprezentanța directă, ca corporațiuni, a reprezentanților Camerei de Comerț și meserii; precum și pe miniștrii cari au fost mai multă vreme consilieri ai Tronului—după cum e organizat senatul Italian!

Toate aceste 6 puncte de reformă au fost desvoltate în mod admirabil de șeful nostru și pot fi citite în broșura care conține în întregime cuvîntarea sa de la Mesagiu.

Observațiunile noastre sunt că față de partidul liberal, părerile șefului nostru, par mai bine potrivite stărei intelectuale ale noilor clase de cetățeni cari vor fi chemate să beneficieze de dreptul de vot, iar față de partidul conservator, care nu acceptă modificarea colegiilor, aceste soluții reprezintă un mare pas înainte spre democratisarea țărei.

De ce față de vechii conservatori, înseamnă un pas atît de avansat, de natură de a-i ține departe de simpatiile și încrederea maselor numeroase ale țării?

Pentru că experiența făcută de la ultima Constituantă și până azi, timp de 26 ani, a dovedit că actualul sistem electoral este cauza atîtor rele de care sufere viața noastră politică și nu s'a exagerat cînd s'au atribuit aceste rele numai sistemului electoral.

Așa fiind partidul conservator democrat, ca partid nou și doritor de binele țării, a îmbrățișat chestia reformărei sistemului electoral, cu aceiași rîvnă ca și pe celelalte reforme, convins fiind că numai astfel își poate afirma dreptul seu de a exista ca partid de guvernămînt.

Dar față de partidul liberal, de ce reforma noastră e cea mai bine potrivită timpului în care trăim?

Practica electorală din ultimele două decenii, cu garantarea pe de o parte a secretului votului, prin legea nouă de procedură electorală, și cu asigurarea pe de altă parte a unei bune stări economice și culturale de pe urma progreselor făcute de țară, a dat primelor colegii de Cameră și Senat, o prețioasă independență politică.

Această independetță politică trebue cu ori-ce preț păstrată, căci servea ca școală educativă pentru noile categorii de cetățeni alegători, ce vor fi introduși în colegii prin noua reformă.

Or, contopirea tuturor colegiilor electorale într'un colegiu unic cum voesc liberalii, înseamnă complecta anihilare a acestei independențe electorale.

De aceia la soluția unui singur colegiu, șeful nostru a propus sistemul a două colegii, unul al orașelor compus din inteligența țărei și proprietarii cu un anumit cens—și altul al satelor cu alegători direcți mai numeroși și cu un număr de reprezentanți mai mari.

Ori ce s'ar zice dreptul de vot nu formează exclusiv educația politică unui popor.

Fără o educație politică formată printr'o viață de luptă, bazată pe o stare economieă și financiară înfloritoare și pe cultură propriu zisă, solidă, un popor nu poate ajunge la o maturitate politică, ori cît de larg i-ar fi dreptul de vot.

Dovadă avem Bulgaria și Serbia, țări în care toată națiunea ia parte la vot prin sufragiul Universal—și cu toate acestea unanimitățile parlamentare sunt la ele regulă, iar independența electorală e necunoscută.

S'a zis că cea mai mare revoluție ce s'ar face în țara noastră ar fi cînd s'ar respecta și aplica legile.

Nu greșim dacă spunem că cea mai bună reformă electorală la noi ar fi cînd s'ar garanta în mod desăvîrșit independența totală colegiilor noastre electorale.

Și dacă mai ales, s'ar realiza sistemul celor două colegii cu împărțirea dreaptă și democrată a celor două categorii de alegători, vom putea zice că am realizat una din cele mai rodnice reforme electorale care timp de cel puțin 50 de ani, va asigura țării, o viață politică internă liniștită, cu guverne sprijinite pe reala voință a națiunei și într'o permanentă stimulare de a face cît mai mult bine și a lucra cu cît mai mare folos pentru progresul statului și fericirea tuturor claselor noastre sociale.

Vespasian I. Pella.

Țara in picioare

Mișcarea care s'a început pentru păstrarea și sporirea bunurilor cetățenești, ne amintește vechea stare de lucruri, cînd dușmanul se arăta la hotare amenințînd și buciumul răsuna prin văi și dealuri chemînd țara la arme, și țara era în picioare, în stare de veghe, gata de luptă.

Așa e și cu zvonul lansat în țară că M. Sa în Inaltă-i înțelepciune s'ar fi oprit la soluția unui guvern Carp, în contra dorințelor vii și unanime ale țării Gestul acesta al M. Sale nu trebue luat ca o atingere la bunurile cetățenești cîștigate cu atîta greu; ci în Inalta-i solicitudine pentru sporul moral și politic al țării voește să încerce dacă țara în mod unanim și general e dispusă să respingă un guvern Carp.

Cel din urmă de convins e Capul Regelui, după cum cel mai greu și mai în urmă de convins e Poporul. *Și Capul Statului și Poporul au în chemarea lor istorică una și aceiași misiune: să se înțeleagă și să se întregească unul pe altul.*

Țara a arătat prin mii de glasuri că dă preferință vădită și voită partidului conservator-democrat de sub șefia d-lui Take Ionescu. Dacă în alegerile parțiale prezidate de guvernul liberal, partidul conservator-democrat a repurtat cel mai mare succes, țara, în elanul ei de preferință va ști în cele 300 de locuri să majorizeze candidații democrați, pentru a arăta Coroanei că încercarea la care a fost supusă n'a dat greș, și că deci, certarea ce cota să facă țării cu un guvern Carp, e o trecătoare încercare pentru a pune în evidență calitățile civice ale alegătorilor romîni.

Guvernul liberal e pe drojdii: el se duce; de agitat însă nu se poate agita, căci nu poate fi și guvern și opoziție. El încă legiferează și gireazā afacerile. Și apoi partidul liberal nu e unitar în baza sa; el are o direcție unitară acum,—fiind guvern, nu se știe ce va fi mîne—ca opoziție.

Guvernul de mîine—guvernul Carp — e un conglomerat de personalități, scoase din două oficine, dacă nu mai multe, și dacă dualismul din ajun de a veni la putere e așa de jenant, ce va fi mîne cînd va fi guvern? In disprețul vădit ce-l arată poporului, cu vădit dispreț ce-l arată organismului constituțional al statului guvernul Carpist nu are de cît un titlu politic: guvernul personal al Coroanei, eșit din socotelile de cabinet ale Capului Statului și din necomplecta convingere a Măriei Sale, că adecă țara întreagă va repudia un guvern Carp. Pentru Coroană nu mai atunci e convingere, cînd se desființează politicește un partid. Pe individ îl desființează politicește voința lui și moartea; pe un partid politic îl desființezi prin votul cetățenilor. Rațiunea sa de a fi nestînd de cît în chemarea de a sluji țării ca organ reformator, țara, în relativitatea voturilor sale. a zdrobit partidul d-lui Carp; ei bine, acum țara se va scula în picioare să desființeze un organism îmbătrînit, care nu mai răspunde la nici o chemare, ci trăește cu trecutul și vroește să ducă țara cu zece pași îndărăpt.

In picioare cu toții; să mergem la vot strîns uniți în același gînd, cu aceiași hotărîre de a arăta Mării Sale că certarea ce i-o face e spre binele ei și întărirea Coroanei, mergînd la unison cu voința poporului.

* * *

† D. A. TEODORU

(1866 Oct.—1910 Dec)

Sfîrșitul năprasnic, cu care soarta a făcut să se închee o viață de om în plină activitate, ne a zguduit adînc pe toți și mai ales pe noi, care l'am cunoscut de aproape, am trăit cu el din cruda copilărie, și l'am văzut luptînd cu greul vieții și la mijitul ei, cum și la deplina ei dezvoltare.

Inzestrat cu daruri sufletești osebite, D. A. Teodoru s'a aratat de la cei dintîiu pași ai vieții că va ajunge să fie *cineva*. Incepînd cu manifestările literare, el a fost un admirator a lui Eminescu, a căruia carte o știa pe dinafară. Prin *Contemporanul* și a publicat primele sale versuri, și directorul revistei iașane în mania lui de a imita pe d. Maiorescu, făcînd clasificarea poeților din generațiunea-i, dădea lui D. A. Teodoru locul dintîiu, ca oare cînd lui Eminescu la 1867.

Temperamentul artistic în Teodoru nu s'a istovit, ci s'a stînjenit prin mișcarea socialistă, a cărei adept statornic a fost și muncitor hamal, cum și prin greutățile vieții izvorîte din această luptă de socialism. Dar aceste greutăți nu l'au doborît, ci i-au oțelit voința, care a început a precumpăni în el, punîndu-i-se în slujbă tot sufletul său. Literatura și școală a fost pentru D. A. Teodoru numai puncte de sprijin social, chemate de a sluji ca pîrghie de real țare. Era în Teodoru acel plus de energie, care nu se putea cuprinde în sine, și l'ar fi răpus de ar fi reținut'o pentru el. In largul lumii se simția ademenit și mulțumit; și alergînd, vorbind, discutînd, sfătuind, observînd, el începuse să dea din sufletul său altora aceia ce credea că se poate socializa, primind și el la rîndul lui din sufletul tuturor.

Și avea ce să dea. Minte sprintenă, inimă largă, voință oțelită în luptă, el își deschisese calea pe cărărușa socială ce merge de jos în sus. Și această cărărușă socială mică la început, în măsura în care se lărgește duce pe călătorul harnic și neobosit către acel suiș social, cu sufletul bogat de lume și cu dragoste de dînsa. E singurul drum normal și natural.

Iată de ce atîția și atîția l'au pricepuit! Iată de ce atîția și atîția l'au admirat și s'a impus tuturor fără să rîdice proteste. Se suia, nu era suit; situația și-a cucerit-o, nu i s'a hărăzit; și era destoinic pentru ea și știa s'o valorifice prin trînsul. De cît, fructificarea și hrănirea tuturor acestor daruri sufletești cu caracter social, și Teodor le-a înțeles că nu se pot face de cît prin partid, căci el din tinerețe n'a ezitat să se pună în slujba unui partid. Socialist de convingere, a devenit liberal prin tactică și slujind partidul s'a evidențiat numai de cît prin partid.

Partidele politice, cari rîdică la suprafață atîtea nevalori, singurile numai pot rîdica și valorile sociale. Și Teodoru era o valoare socială. Dacă literatura țării a înscris numele lui Teodoru cu scrierile sale, studiile sale, articulele sale, conferințile sale, pe cîte mii nu i înscrie dînsa! Dacă școala romînească l'a avut pe Teodoru de profesor, cîți profesori nu posedă școala romînească! Societatea romînească însă are puține valori sociale de inregistrat. Marfa aceasta ce se chiamă *om* ca valoare socială e din cele mai rari. In omul social se contopesc toate însușirile omului profesionist. Literatul, savantul, oratorul, istoricul, profesorul, sunt numai unități profesionale, *omul* e întregul. Și Teodoru era un om întreg.

Și cînd cruda moarte vine și-l răpune la o vrîstă de plină vigoare trupească și sufletească, cum să nu fim adînc îndureraţi cu toții și prieteni și adversari, că s'a răpit societății noastre *un om*, care era chemat să dea țării toată vlaga sa, toată virtutea sa. Este nimicirea unei puteri, ce era în plină funcțiune de potențialitate.

Gh. Ghibănescu

Alegerea de Rector al Universității

Eri s'a făcut la Universitate alegerea de Rector al Universității de Iași. Erau mai mulți candidați. Liberalii au pus înainte numele d-lui Paul Bujor, liberul cugetător și Haret kelistul cunoscut. Junimiștii au avut 3 candidaturi în persoanele d-lor Matei Cantacuzino, cerut de cadrele curat junimiste, d. Ioan Găvănescul, cerut și impus de cadrele greceniste, ca o manifestare ostilă contra d lui Haret și ca o încercare de a prinde pulsul de sinceritate al colegilor săi junimiști, și în fine d. dr. Gh. Bogdan, actualul rector, care întrunea în sine pe lîngă calitatea de junimist sadea și pe aceia de a uni calitatea de om oficial, legat prin multe alte făgăduieli și acte de oficial pe lîngă d. Haret.

In special d. Haret datora d lui Bogdan nițică recunoștință, căci în calitatea sa de rector a mijlocit să se înlesnească de Senatul Universitar recomandarea d-lui dr. C. Daniel ca agregat definitiv la catedra de patologie chirurgicală, rămasă vacantă prin moartea profesorului dr. C. Botez.

D, dr. C. Daniel e cumnat cu d. Pompilius Eliad, care la rîndul său e cumnat cu d. Spiru, deci e nepot d lui Haret De sigur nu e o întîmplare că în Monit. Oficial de Sîmbătă 11 Decembrie a eșit decretul prin care se zice:

„Art. 1 D. Dr. Constantin Daniel se numește în postul de agregat definitiv la catedra de patologie chirurgicală, proteze și aparate de fracturi, vacantă la facultatea de medicină din Iași".

A doua zi, adică eri Duminică 12 Decembrie, în ziua de Sf. Spiridon făcătorul de minuni, a fost alegerea de rector și rezultatul a fost peste așteptările însuși a rectorului d. dr. G. Bogdan a întrunit 42 voturi, d. dr. I Găvănescu a întrunit 26 voturi, iar d. dr. Drag. Hurmuzescu, a întrunit 25 voturi. Ceilalți candidați au întrunit: d. Matei Cantacuzino 20 voturi, iar d. Paul Bujor 18 voturi.

Intărirea se va face de sigur în persoana d-lui dr. Gh. Bogdan, pentru a și vedea realizat visul sărbătorilor jubiliare, cu ale sale sporturi, curse, jocuri și dansuri și serate teatrale, toate aceste urmate de mari decorații interne și din afară, căci... doară pentru ce alta are de luptat omul, dacă nu pentru exuberanța lumei din afară!...

Asupra moralei sociale

II

Se știe că Doctorul August Forel a fost mulți ani medic — ca bun psihiatru — la un spital de nebuni. Dar preocupîndu-se prea mult de ei și văzînd că nu mai poate pierde din gînd pe acei nenorociți, se înspăimîntă, la ideia că s'ar putea pierde și el, și atunci își căută o preocupare nouă. Demisionînd el începu un studiu asupra furnicilor — studiu foarte interesant și care e citat în toate lucrările importante în acest gen.

Iată cum își începe d-rul Forel conferința sa asupra *„Moralei în sine"*:

„Adormisem pe pajiștea unei poene la deal de Yvorne, după ce căutasem cu anevoe furnice pe sub pietre, gîndind tot odată la scopul Ligei pentru acțiunea morală.

De odată auzii o mierlă cocoțată pe craca unui castan șuerînd în limba ei și pronunțînd puilor săi discursul următor: „Hei, copiii mei, bagați samă, iată încă unul din dobitoacele rele și mari ce sunt oamenii; aceștia sunt un soiu mai rău de cît pisicele. Ei au un fel de țeavă prin care ne ciuruesc cu plumb pentru a ne mînca apoi Dar acela doarme și nu-i înarmat. Zut!" Și după aceasta mierla mea, zărind doi culbeci împreună, se aruncă asupra lor, împunge pe unul din doi și-l duce la puiii săi.

„Mizerabile, strigă culbecul rămas singur și lipsit de tovarășul său! Ce bandă de calici mai sunt aceste păsări. Cît sunt de viclene! Ah hoțul! Să fug!" Acestea zise, culbecul, fără a mai gîndi la bietul lui tovarăș, se cinchi sub o tufă de păpădie, pe care începu a o mînca cu lăcomie.

„Vai, gemu atunci păpădia. Ce soartă crudă să fii mai întîi murdărit și apoi mîncat de acest mojic neam culbecesc care nu respectă nimic. Sărmane păpădii ce suntem, căzînd sub dintele animalelor lacome sau sub coasa oamenilor brutali. Și cu toate acestea D zeu ne a făcut după chipul său; pentru noi luceşte soarele și apa curge din cer".

....Ta, ta, ta, ta... maistră păpădie, zice atunci un fir de ovăz, ce siguranță, ce mîndrie! Te sfătuesc să faci morală altora dîndu-te drept victimă. Ți-i rușine poate, după ce ți-ai expus fața ta urîtă, galbenă tuturor privirilor? După ce ți-ai aruncat celor patru vînturi semințele tale obrasnice și ușoare, apoi vii să te înfigi în mijlocul nostru, plante cinstite, și să ne înăduși cu frunzele înșirate și aspre. Noi, sărmanii disprețuiți, suntem de plîns și de lăudat totodată".

Ovăsul nu și isprăvise plîngerea cînd sosi un țaran necioplit și îngîmfat, dealtfel un Vand-ez de treabă, care-i ripostă: „Ah da, iarbă murdară, care nu poți să ne dai nici iarbă nici otavă destulă. Credeți că noi vă sămănăm pentru plăcerea voastră? D-zeu pentru noi a făcut lumea, soarele, luna, stelele, animalele și plantele, și încă trebue de alergat mult pentru a scoate ceva de la voi. Și toți acești ticăloși cari vin să ne iee și bucata noastră de pîne, vinul, — această nelegiuită de filoxeră și toată banda de tîlhari ai bieților oameni.

„Ai..." Un țînțar îl împunsese. Plin de sîngele lui, sburase cîntînd: „Omul este animal vestit. Ce plăcut e sîngele lui. Iată! D-zeu l'a adus pe lume pentru țînțari. Fie Creatorul lăudat!".

„Ești de această părere. răspunde un purice, care făcuse și el tot astfel; ei bine, eu sunt mai pretențios; mie îmi plac mai bine fetele tinere cu obrajii trandafirii și pielea subțire.

Acesta este vînatul meu preferat Ele încearcă să mă prindă, dar cu puțină îndămînare... Ah! e ceva deosebit de a te hrăni cu sîngele lor între muslinurile patului lor moale. Creatorul nu și-a cruțat osteneala pentru a ne dărui cele mai bune bucate Fie laudată A tot puternicia sa! puricilor din Univers!

„Buni și vanitoși parasiți, strigă atunci o bacterie. Nouă, microbilor și plasmodiilor aparține lumea. Noi suntem isvorul prim al oricărei vieți, strămoșul comun al plantelor și al animalelor. Nouă bogăția și gloria, nouă viitorul! Noi te vom mînca pe tine purice, pe tine țînțar, pe tine Vand-ez (țăran din Cantonul de Vand), pe voi toate plantele și animalele. Pasteur, Koch și încă alții au cercat să ne piardă, dar nici oamenii nici animalele nu ne-au putut da de capăt. Lumea e cîmpul victoriilor noastre".

In acest moment o picătură de sublimat corosiv vine să omoare toată armata obrasnică a microbilor pe cînd o altă armată, cea a furnicilor intra în scenă Era o mulţime straşnică.

Toate se ajutase între ele, lucrau care mai de care să adune material pe locuinţa lor; să smulgă gîzile de pe bradul de alături să omoare toate insectele din vecinătate.

„Dar d-vs, întrebăi atunci, timid pe una din ele, care este avizul d vs? Pentru cine e făcută lumea? Unde este binele? Unde este răul?“ — Grav ea se opreşte, cu un aer de milă cu acea privire nespusă al cărui secret numai furnicile îl au şi'mi zise:

„Mare dobitoc; Nu ştii tu încă că lumea e a furnicilor. Bradul acesta e proprietatea noastră. Vai de cel care-l va atinge. Aceste gize sunt vitele noastre. Voi oamenii sunteţi sclavii noştri. D-zeu va adus pe lume pentru a ne cultiva podurile, grădinile şi livezile în care avem locuinţa şi păşunea noastră

Voi sunteţi fireşte înapoiate fără spirit de solidaritate, egoişti neghiobi care nu aveţi simţul moral. Fie-care lucrează pentru dînsul, şi-şi închipue că face mare lucru strîngînd bani şi exploatîndu şi aproapele, fraţii, în folosul lui. Scîrbă! Noi lucrăm toate, fie care pentru toate; şi cu toatele suntem pentru fie care. Acesta este idealul divin pe care D-zeu, care ne-a făcut după chipul său l-a pus în noi.

— Pentru aceasta ne-a supus el lumea animală şi vegetală. Mă intrebi unde e binele şi răul? Binele este ceea ce face să prospereze furnicarul nostru şi răul ceea ce-i strică. Aşa a voit creatorul tuturor lucrurilor. Gîzile sunt bune, ciocănitoarele care ne mînîncă sunt fiinţele diavolului. Morala, este datoria ce are toată furnica de a lucra de la naşterea ei, de a trăi şi de a muri pentru furnicarul, patria ei, Şi această datorie o îndeplineşte cu plăcere, din inimă, fără legi fără guvernămînt, fără închisori şi fără cod. Cît sunteţi de neghiobi, de amorali voi oamenii, ţinîndu vă de aceste nimicuri ridicole din pricina nepriceperei hereditare de a înţelege şi a practica elemente moralei sociale!“

Zicînd aceasta furnica mea îşi împlîntă ghiarele în laba unei biete albine încărcată de polen şi se năpusti peste ea împreuna cu tovarăşele ei. Dîndu-şi sufletul albina strigă încă.

Maria C. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Intre noi şi ele

Zilele acestea presa străină a dat multă luare aminte unei cărţi, de curînd apărută sub titlul „Vrîsta primejdioasă“ şi scrisă de o femee, cunoscută în literatură, — Karin Michaelis. Credem destul de interesant a cita cîteva pasagii din reflecţiile făcute de autoarea daneză:

„...Pot să afirm că nu este pe toată suprafaţa pămîntului un bărbat, care să cunoască pe deplin o femee. Nici un singur barbat — care să „cunoască“ o singură femee.

Ei ştiu tot atîta despre noi cît ştiu şi albinele cînd caută interiorul florilor şi le deosebesc după parfum ori după dulceaţa mierei. Mai mult însă,— nu.

Ar fi şi peste putinţă.

Dacă o femee şi-ar da toată silinţa ce se poate închipui ca să se arăte aşa cum „este“ faţă de bărbat, ori de amant,—el ar socoti o atinsă de o boală sufletească fără leac.

Noi—adecă unele dintre noi—ne manifestăm firea noastră prin toane, prin izbucniri histerice, prin amărăciune hursuză şi neîncredere şi în afară de asta, expanziunea — care indică onestitate,— e de obiceiu amestecat cu prefecătoria cea mai rafinată.

Apoi—se vorbeşte oare adevărul între bărbat şi femee? Cît de des anume se întîmplă oare aceasta? Şi în legătură cu aceasta, cînd e oare minciuna pe jumătate, cînd e deplină, — cînd e tăinuire şi cînd e exagerare?

Există o duşmănie indiscutabilă între sexe. Nu se spune lucrul acesta, fiindcă viaţa trebuie să fie trăită, pentru că e uşor şi comod a se ascunde adevărul; dar duşmănia există, nelipsită—ea există chiar şi în clipele cele mai intime, atunci cînd sexele îşi îndeplinesc menirea cea mai înaltă,—ca sexe.

Pentru o femee, care cunoaşte şi înţelege femeile, ar fi lesne să dovedească lucrul acesta cu cuvinte. Iar ori-care femee care, între patru ochi, ar asculta dovezile aduse, i ar da dreptate. Dacă însă s'ar încinge vorba în faţa unor barbaţi, numai de cît adevărul ar fi călcat în picioare ca o gînganie scîrboasă. Barbaţii pot să fie cinstiţi,—faţă de ei însuşi, ori faţă de alţii. Femeile însă, nu. Ele sunt stilcite de la naştere, — cele mai multe dintre dînsele din clipa zămislirii, ori mai tărziu prin creşterea ce li se dă, prin relaţiunile cu alte femei şi în sfîrşit—prin măritiş. O femee îşi poate iubi barbatul mai mult de cît viaţa eĭ proprie. Ea-i poate jertfi vremea ei, sănătatea ei, viaţa ei, dar să-i deschidă cu încredere inima toată, asta n'o poate face, dacă e într'adevăr femee.

Nu poate, pentru că nu îndrăzneşte. Un barbat însă, din potrivă, poate— chiar dacă, în genere numai pentru un scurt timp—să iubească fără rezervă. El se lasă deschis întocmai ca un scrin cu unele saltare şi încăperi secrete. El se descopere pe sine şi trecutul său. Femeea nu dă, într'o relaţiune de iubire, mai mult din încrederea ei de cît îi îngăduie raţiunea...

Pudoarea ei este de o natură cu totul deosebită de cît acea a bărbatului. Mai curind ar săvîrşi o faptă sîngeroasă, de cît să tradeze faţă de un bărbat gîndirile ei ascunse pe care însă— fără teamă—le destăinueşte unei alte femei.

Prietenia între bărbaţi e cu totul alta şi mai personală de cît amiciţia între femei, pentru că femcile dau mai mult şi cer mai mult.

Intre bărbaţi poate fi o prietenie curată, de unde urmează că eĭ se pot despărţi fără mînie, fără obligaţiuni, fără frică, prietenia femeeiască este un fel de francmasonerie jurată unde despărţirea este o crimă reciprocă... Dacă se despart două femei, atunci de obiceiu îşi vor ascuţi armele omorîtoare pe cari nu le întrebuinţează numai de teama urmărilor“...

Maĭ sunt multe lucruri interesante în cartea d-nei Michaelis. Vom spicui încă din paginile ei.

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Un necrolog.—S'a remarcat prea puţin o pagină destul de interesantă, scrisă de d. Iacob Negruzzi, fostul director al „Convorbirilor literare“ în amintirea regretatului G. Panu. E un necrolog scris într'un ton obiectiv şi în care se face nu numai elogiul convenţional al unui dispărut, dar şi puţină istorie. Intre altele aflăm că după întoarcerea din Bruxelles.

„Panu tot mai frequenta adunările societăţii Junimea, dar nu mai avea zelul şi entuziasmnl de odinioară. Profitiud în „Convorbiri literare“ a unei poezii de Eminescu—faimoasa Satira III—pe care o desaprobă (precum în general era departe de a aprecia talentul lui Eminescu eeilalţi membri ai societăţei literare), el se retrase formal din Junimea. Dovadă însă că anii petrecuţi în acea societate îi lăsase o impresiune adîncă şi durabilă, sunt „Amintirile“ sale din „Junimea“ pe care le-a scris şi publicat 30 de ani mai tîrziu“.

Asupra aceslor „Amintiri“ d. Iacob Negruzzi face rezerve—şi cu drept cuvînt:

„Negreşit că aceste „Amintiri“ care descriu mai puţin activitatea societăţii literare de cit a sa proprie şi cari s'ar fi putut numi mai potrivit „Panu în Junimea“ nu reproduc totdeauna fapte exacte, dar aceasta nici nu este cu putinţă, cînd un autor scrie memoriile sale după un răstimp de peste treizeci de ani, fără a avea note sau documente ale epocei“.

*

A apărut fascicola pe Decembrie a publicaţiunii trimestriale editată de „Uniunea femeilor Romîne“.

Asupra interesantei lucrări vom reveni mai pe larg.

*

Cu ocazia recentelor desgropări la Pompeji s'a găsit cadavrul petrificat al unei patriciane. Ea a murit cuprinsă şi înnăduşită de lava vulcanului, pe cînd încerca să fugă şi să scape în acelaşi timp preţioasele sale juvaericale. E acoperită de lanţuri de aur, inele scumpe, brăţare şi altele. Dar mai cu seamă de mare preţ între toate sunt cerceii din urechi, cuprinzînd 21 de perle mari aşezate în formă de struguri. Descoperirea e de o extremă importanţă.

*

Antoine a reprezentat „Romeo şi Julietta“ de Shakespeare, în traducerea lui Louis de Gramont. Parizianii n'au prea gustat această piesă a genialului scriitor şi unii critici vorbesc de „falşul idol Shakespeare..,“

*

La Teatrul Manzoni din Milano s'a reprezentat zilele trecute *Cocota* dramă într'un act de Roberto Bracco. Drama apăruse mai întăi în revista „Lettura“. Mai ales dialoagele pline de spirit fac dintr'însa operă foarte potrivită pentru scenă. Iată pe scurt cuprinsul dramei: La nevasta doctorului bogătaş Arletti vine într'o zi d-şoara Laurina Corbari şi-i spune pe faţă: „Eu sunt cocotă; d-ta, femee cinstită, ai primit de amant pe Riccardo, amantul meu. Ei bine, sau rupio cu dînsul, sau o să spun totul bărbatului d-tale“.

Intr'acestea vine doctorul. Laurina face pe isterica ce ar fi venit să consulte pe doctor. In decursul convorbirei vorbeşte de gelozie. Din cuvintele doctorului înţelege, că doctorul ar fi în stare să-şi ucidă nevasta dacă ar şti că ea îl înşală. Doctorul conduce pînă afară pe pacienta lui şi pleacă şi el la spital.

Dar Laurina se reîntoarce, iar cînd vine îndrăgostitul Riccardo, găseşte pe cocotă în casa doctorului. „M'ai trădat“ strigă Riccardo. „Te-am salvat“, răspunde Laurina. Cortina. Piesa, cu toate că acţiunea e slabă, a avut mare succes.

*

Invăţatul italian contele Gnoli, exprimă prin publicitate cererea ca să fie pusă din nou la locul ei, placa de comemorare pentru logodnica lui Raffael, alăturea de mormîntul marelui artist,— nefericita Maria Bibiena, moartă în 1520, cu 3 luni înaintea maestrului.

In cursul acestei săptămîni s'au împlinit 400 de ani de cînd Raffael a terminat celebra „Stanza della Signatura“ în Vatican.

*

Teatrul Scala din Milano îşi va începe stagiunea cu noua operă a lui Lorenzo Filiasi, intitulată *„Fiori di Neve“*. Lorenzo Filiasi este unul dintre compozitori în care italienii pun foarte mari nădejdi.

*

Odată cu noul dar de 10 milioane dolari — în total 35 milioane până acum — Rockefeler declară că e ultima donaţiune ce a făcut universităţii din Chicago. Ea a fost fundată de el şi pînă acum întreţinută de dînsul.

*

STRUNA ZILEI

VITEJIE...

Anarhistul Reichman a fost scutit de armată, la Cernăuţi, pentru debilitate—şi expulzat din nou.

Ştire.

Ce „anarhist“ debil, bicisnic!
Cetind, te 'ntrebi şi nu înţelegi:
De **ăsta** *cum le-i frică oare*
Atîtor Imparaţi şi Regi?...

INFORMATII

❑ Eri s'a făcut la Hîrlău inaugurarea clubului conservator-democrat. La această solemnitate au asistat d. Th. Silion şi mai mulţi fruntaşi din Botoşani.

Cu această ocazie, cei prezenţi au expediat d-lui Al. A. Badareu, următoarea telegramă:

Inaugurînd azi în Hîrlău, clubul conservator-democrat, găsim fericită ocazia de a arata devotamentul ce se cuvine acelor dintre fruntaşii generali, ce ştiu a conduce lupta pentru isbînda partidului. Viaţă lungă şi fericire vă dorim“

(ss) *Toma Zaharia, C. Deleanu, Gh. Constantinescu, dr. Boşie.*

❑ **Ateneul Romîn din Bucureşti.**— Am primit lista conferinţelor, ce urmează să se ţină la Ateneul Romîn din Bucureşti. Seria conferinţelor o va deschide d. P. V, Haneş Joi, 16 Octombrie oarele 9 sara. Se va ţinea în total 32 de conferenţe pînă la 17 April 1911.

Intre conferenţiari. din Iaşi e pus d. Gh. Ghibănescu, cu subiectul: *Vechimea răzeşilor*, iar ziua fixată e de 30 Ianuarie 1911.

❑ Eri s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei sf. Spiridon.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei, asistat de toţi preoţii bisericei şi acompaniat de cor.

A asistat un foarte mare număr de credincioşi şi epitropii şi funcţionarii cassei.

Corul a intonat frumosul concert „la sinodul cel dintăi“.

După leturghie n'a mai fost obişnuită recepţie, care avea loc de obiceiu în saloanele epitropiei.

Azi dimineaţă, s'a oficiat un parastas, pentru pomenirea tuturor cetitorilor şi donatorilor cassei.

❑ Banca Naţională a înfiinţat şi la Huşi o bancă intermediară, cu un capital de 200.000 lei.

Intre alţii, va face parte din comitetul de ad-ţie şi prietenul nostru d. Emil Iamandi.

❑ **Din Vaslui.**—In sfîrşit, după aproape trei luni de zile, d. Haret, *omul şcoalei*: a găsit un revizor şcolar şi pentru judeţul Vaslui. A făcut ce-a făcut şi a găsit omul, care să l reprezinte, în persoana d-lui Pavel, căruia-i mai zice şi Toader! Grozav trebuie să mai fie şi acest domn! Ziua bună se cunoaşte de dimineaţă.

Abia instalat pe fotoliul de revizor—încă clasa întăi—şi a şi început a distribui circulări. Se vede însa că d sa s'a certat cu gramatica rău de tot; că nu ştie a deosebi verbul ajutor de pronume. In circulara referitoare la pămîntul de cultură, fiind vorba de restituirea unui tablou, zice: *„şi al înainta de urgenţă acestui revizor“*... Br! Frumos exemplu de ortografie din partea şefului, pentru învăţătorii pe cari-i va inspecta! Se vede cît de colo că e vrednic urmaş al vestitului revizor Grigorcea. care nu era în stare să zică două fraze în conferinţi, fără să nu le aibă scrise şi preparate cine ştie cu cîte luni înainte! Mai pune mîna pe gramatică C. C. Toadere, şi apoi dă circulări.

*

Se ştie că fostul revizor şcolar Gligorcea a pedepsit cu censura mai mulţi învăţători din judeţul Vaslui, cari au îndrăznit a cere sume mai mari pentru reparaţiile şcolare, de cît cele prevăzute în tabloul ne distributre al casei şcoalelor. Pedepsele s'au ridicat de pe spetele învăţătorilor, fiind-că s'au văzut că sunt arhiridicule. Judeţul a mijlocit şi a acordat alte sume pentru reparaţii de cît cele acordate de casa şcoalelor.

Intre învăţătorii din judeţ există o mare fierbere şi schimbare de revizorat făcută acum la spartul iarmarocului arată grija ce-i cuprinde.

❑ *Pentru statuia lui Cuza Vodă* (*lista Opiniei*), a subscris d. A. Sand (Berlin) 10 mărci (12 lei, 50).

❑ Procesul institutorului C. Dinculescu din Isaceea, se va lua în cercetare astă-zi la orele 4 şi jum., de către comisiunea disciplinară.

❑ **Asupra accidentului de la Huşi.**— Mai dăm cîte-va amănunte asupra groaznicului accident de automobil de lîngă Huşi, amănunte necunoscute încă:

Dim. Teodoru care fusese prins de roata din stînga a automobilului, a căzut în momentul răsturnării, sub automobil; el a fost găsit cu mîna dreaptă ridicată în sus, probabil că încercase să salte automobilul, ca să poată ieşi.

Revizorul şcolar Dimitriu avea piciorul stîng, prins sub automobil şi în momentul răsturnării nu'i era încă fracturat. Cînd au venit însă ţaranii care au fost chemaţi în ajutor, aceştia au legat cu o funie roatele, cercînd cu ajutorul unei perechi de boi, să salte automobilul spre a'l putea ridica. In momentul acestei mişcări, automobilul a căzut peste piciorul lui Dimitriu, fracturîndu-i-l.

El se află acum în căutarea d-lor d-ri Chernbach şi Romanescu şi probabil peste o lună de zile va fi restabilit.

❑ **DIN BĂRLAD** — Partidul conservator-democrat a ţinut Sîmbătă, 11. c. o nouă întrunire, în saloanele clubului. Şi de astă dată saloanele clubului erau neîncăpătoare. La această întrunire au participat, pe lîngă membrii clubului, şi alegători, cari au declarat că aderă la programul partidului.

A prezidat d. D. Juvara, fost prefect, care, salutînd pe membrii partidului, îşi arată mulţumirea ce simte, văzînd solidaritatea între membrii partidului conservator-democrat. D-sa îşi exprimă părerea de rău că, din cauză de sănătate, n'a putut lua parte la întrunirile de la club; dar promite că pe viitor va fi sentinela neadormită la postul său. D. Juvara dovedeşte apoi că singurul partid de guvernămînt este partidul conservator democrat, iar junimiştii sunt o dezidenţă şi ca atare va avea soarta ori-cării dezidenţe.

Adunarea a fost plăcut impresionată şi a subliniat cu vii aplauze noile înscrieri, făcute în partid, anunţate de d. Dim. I. Ghimuş, secretarul clubului, în persoana d lor: C. Ariton, C. Ciobanu, meseriaş, Mihail Grigoriu, toţi alegători în coleg. II adun. şi Com.

D. Gr. Patriciu, fost inspector general, într'o cuvîntare foarte entuziastă, arată situaţia de astă zi a partidului conservator democrat faţă de celelalte partide, din punctul de vedere al autorităţii morale şi al forţii intelectuale şi numerice. D sa arată apoi pentru ce nu s'a putut ajunge la o colaborare cu Carpiştii, spunînd că dînşii n'au voit să renunţe la privilegiul din naştere, de a da numai ei directiva partidului şi n'au primit ideea modificării constituţiei cu lărgirea dreptului de vot, cu garantarea inamovibilităţii magistraturii de toate gradele şi cu asigurarea pentru totdeauna a Contenciosului administrativ.

La urmă d. Patriciu arată că junimiştii au fost cuprinşi de descurajare şi spaimă, cînd au primit vestea reîntoarcerii în oraş a d-lui Th. G. Emandi, şeful partidului conservator-democrat. D sa dovedeşte că starea sufletească a junimiştilor locali este de plîns. Probă despre aceasta este zbuciumul lor, intrigile, momelele şi făgăduelile făcute oricărui agent conservator-democrat.

D. Patriciu închee, în aplauze generale, că, cu un şef local ca d. Th. G. Emandi, încercat în luptele politice, cu un şef genial ca d. Take Ionescu şi cu un *program* aşa de bogat în reforme democrate, succesul partidulni conservator-democrat este asigurat.

D. I. Ionescu, avocat, într'o cuvîntare, care a stîrnit un mare entuziasm, arată că, debandada ce junimiştii încearcă să producă în partidul conservator-democrat, în lipsa şefului, d. Th. G. Emandi. nu prinde, pentru că membrii săi sunt strînşi uniţi în jurul şefului lor. D-sa arată cu exemple din istoria Grecilor, Romanilor, Francezilor şi din istoria *Patriei* că *democraţia a triumfat* totdeauna contra *oligarhiei aristocratice*. D sa arată apoi că d. Take Ionescu, care a avut toate onorurile în această ţară, îşi sacrifică acum sănătaiea şi averea numai pentru binele, fericirea şi dragostea democraţiei.

D. Ionescu termină calda d-sale cuvîntare printr'un apel către membrii partidului, îndemnîndu-i să-şi facă datoria ca şi pînă acum către partid şi să fie siguri că victoria va fi a partidului conservator democrat.

Intrunirea s'a terminat în mijlocul unui ensuziasm, pornind fiecare şi mai hotărît de a lupta pentru partid.

S'a anunţat o nouă întrunire pentru Sîmbăta viitoare.

❑ **C. F. R.**—Direcţia generală a c. f. r. a pus în vedere staţiilor şi inspecţiilor de mişcare că transporturile de puşti, carabine şi cartuşe ambalate în lăzile lor, expediate de către direcţia arsenalului de construcţii, la diferite gări, pentru şefii de ocoale silvice din ţară, precum şi ambalagele goale înapoiate arsenalului armatei, se vor elibera pe credit, în comptul ministerului agriculturei şi domeniilor, aplicîndui se taxele tarifului în vigoare.

— Se face cunoscut că direcţia generală a acordat societ. Ung. Automaten-Gesellschaft-Brüder Stoll-Werck, din Viena, dreptul de a instala, cu începere de la 1 Martie 1911, pe peroane şi vestibule, automate vînzătoare de articole de cofetărie şi articole de toaletă, în următoarele staţii:

Adjud, Azuga, Bacău, Băicoi, Bărboşi, Botoşani, Brăila, Breaza, Bucureşti, Burdujeni, Buşteni, Buda, Buzeu, Căineni, Calafat, Călăraşi, Cîmpina, Cîmpu Lung, Cernavoda, Chitila, Ciulniţa, Comana, Comarnic, Constanţa, Corabia, Craiova, Crasna, Curtea de Argeş, Dîngeni, Dealul Spirei, Doftana, Dorohoi, Fălticeni, Făurei, Filaret, Feteşti, Filiaşi. Galaţi, Giurgiu, Govora, Huşi, Iaşi, Monteor, Palanca, Paşcani, Piatra Neamţ, Piteşti, Predeal, Ploeşti, Pucioasa, Piatra, At. Ramadan, Rămnicul-Sarat, R.-Vadului, Roman, Roşiori, Sascut, Sinaia, Slănic, Slatina, Slobozia, Ţindărei, Tărgovişte, Tecuci, Titu, Turnu Măgurele, Turnu Severin, Ungheni, Valea Largă, Vaslui, Vărciorova, Caracal.

❑ Corporaţia confecţiilor, a pus în vedere membrilor, ordinul ministerului industriei şi comerţului, cu privire la elevii-ucenici.

Ordinul prevede că elevii ucenici, care n'au împlinit încă 14 ani, nu pot fi obligaţi să lucreze mai mult de 8 ore pe zi; cei în vrîstă de 14—16 ani, nu pot fi obligaţi să lucreze mai mult de 10 ore, în care se cuprin şi orele cursurilor de adulţi; cei de 16 ani nu vor fi întrebuinţaţi la lucru seara, mai tărziu de orele 8. Patronul va întrebuinţa pe elev numai la lucrările meşteşugului potrivit cu vrîsta şi fizicul lui şi nu'i poate impune muncă străină meşteşugului lui.

Se prevede apoi că patronii nu pot concedia pe lucrători, fără să'i anunţe cu 15 zile mai înainte; de asemeni şi aceştta nu pot părăsi pe patroni, fără a'i anunţa cu 15 zile înainte.

❑ D. V. Vlasie agent sanitar la cercul Brăeşti — Bălţaţi a fost mutat la cercul vacant Holboca; d. Matei Gheorghe a fost numit provizor agent sanitar, la cercul Brăeşti-Bălţaţi.

DIVERSE

— Corporaţia confecţiunilor organizează, la 26 Decembrie, un mare bal pentru meseriaşi în sala societăţei de gimnastică, sport şi muzică.

Muzica reg. 13 Ştefan cel Mare va cînta pînă la sfîrşitul balului.

— In sala de aşteptare din gară, a încetat din viaţă eri dimineaţă, un copil al lui Neculai Durduleanu din judeţul Vaslui.

Copilul fusese bolnav în spitalul Caritatea şi eri fusese luat spre a fi dus acasă.

— Cu trenul de 6 de aseară, au plecat pentru America, 20 tineri evrei.

— **De la societatea Vulturul.**—Duminică 11 Decembrie, orele 3 p. m., a avut loc adunarea generală a societăţii „Vulturul“; a prezidat d. A. D. Atanasiu,

Pentru secţia de întreprinderi s'au emis liste de subscripţie spre a se forma un capital de 75,000 lei, cu scop de întreprinderi şi clădirea unui local al societăţii şi societăţilor care vor adera la cooperare şi subscrie acţiuni. S'a hotărît înfiinţarea secţiei agricole numindu se în comisiuni d nii Spinzi, Zaharia şi Atanasiu, care să prezinte un proect de statut-regulament al acestei secţii.

Pentru secţia de înzestrare s'a hotărît a se da ajutoare membrelor care vor fi la curent cu cotizaţiile, conform statutelor.

Preşedintele societăţii aduce mulţumiri d lui Boncescu, pentru concursul ce'l dă onorific la ţinerea comptabilităţii societăţii.

Societatea a hotărît să aibă patru serbări sau baluri pe an, la care să fie obligaţi a participa toţi membrii societăţii.

Prima scrbare-bal are loc în sara de 1 Ianuar, sala Pastia, iar a doua la 24 Ianuar 911 fiind 2 ani de la înfiinţarea societăţii.

D. Gh. Luchian face darea de samă a socotelelor de la serbarea sfinţirei drapelului 8 Sept. I se aduce mulţumiri.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Mîine, Marți, 14 Decembrie. orele 8 seara, are loc adunarea generală a membrilor partidului conservator-democrat din Iași.**

Se vor discuta chestiuni relative la începerea campaniei electorale.

❑ *D. P. P Carp a cerut prințului Barbu Știrbei să demisioneză din consiliul superior agricol și să-și pună candidatura, în alegerile generale, la Craiova.*

Principele Știrbei a primit propunerea.

❑ *Celebrul prens Grigviță a stat două zile la Cristești, la prințul francez M. D. Sturza, ca să-l convingă pe acesta să fie candidat la unul din colegiile din Iași.*

Prințul francez s'a lasat convins—dar cu o condiție: să dee parale, să se aleagă, dar să nu vie nici odată la Cameră, fiindcă nu știu romînește.

❑ *La Hârlău a fost inaugurat ieri clubul partidului conservator democrat.*

❑ *Judecarea contestațiilor electorale à început astă-zi la ambele secții ale Curții.*

Curtea neadmițînd nici o amînare respinge ori ce contestație, de la primul termen, dacă contestatorul n'aduce toate dovezile.

❑ *Marele partid junimist ne-avînd partizani la Roman, s'a propus d-lui V. G Morțun, șeful liberalilor romașcani, ca să aibă el situația junimistă de acolo și să aleagă în Parlament pe cine va voi.*

D. Morțun a refuzat nedemna propunere.

❑ *Domnul N. Ghica-Comănești, șeful conservatorilor din Bacău, a declarat că nu recunoște nici șefia d-lui Carp, nici junimizmul, și că nu va admite de cît candidaturile adevăraților conservatori.*

❑ *Partidul liberal va publica un nou program de guvernămînt. Baza programului îl va forma anunțarea reformei electorale, prin întroducerea colegiului unic.*

Din Iași vor colabora la redactarea programului domnii C. Stere și C. Crupenski, actualul prefect al județului.

Programul va fi publicat cu prilejul alegerilor generale.

❑ **Caraghiozlicul Carpiștilor.** — *Ca dovadă de cum stau Carpiștii în țară, din punct de vedere electoral, e nevoia ce au de a da unele județe în arendă politică unor personalități politice din cîmpul adverș.*

Așa se știe, că prin stratagemă de culise s'a dat jud. Teleorman în arendă politică d-lui Gh. Manu ca el să pue pe cine vrea prefect, primar, să și aleagă deputații și senatorii săi, numai să nu treacă la Takiști.

Același lucru îl încearcă acum cu Romanul. S'au făcut propuneri d-lui V. Gh. Morțun, că va fi lasat d-sa în toată voia să guverneze la Roman—fără a mai fi ministru la București — păstrîndu-și de fapt toate cadrele, cu singura condiție să se milostivească a alege pe cei 4—5 părliți de junimiști ce sunt la Roman.

Același lucru îl caută la Piatra, unde sunt dispuși să dea toată conducerea politică a județului d-lui Emil Costinescu, care ar fi și încheiat cartel electoral cu d Leon Bogdan.

Cît despre Bacău acolo e república conservatoare, și nimene nu poate trece peste d. Eugen Ghica Comănești, care nici n'a înțeles ruptura și nici a îngăduit să se facă la Bacău. Se prea poate ca acolo prin înrîurirea d-lui Ghica Comănești să se aleagă conservatori de toate nuanțele, d-sa în special nevoind să audă de Petre P. Carp, ci de partidul conservator.

Mai caraghios guvern ca al d-lui Carp nici că ne-au dat ochii să vedem!

❑ Ministerul cultelor a confirmat pe d-nii Petru Cozma ca epitrop la biserica din Hoișești și Iorgu Th. Ioanițiu, la biserica din Păușești.

❑ Epitropia sf-lui Spiridon a cerut prefecturei județului să-i trimeată o listă de locuitorii din Bădeni, cari voesc a cultiva pămînt din moșia Trăisteni, de oarece la administrația acelei moșii nu s'a prezentat pănă acum nici un locuitor, care să ceară pămînt pentru vara anului viitor.

❑ Domnul general Skeletti a însărcinat pe un redactor al ziarului să declare, că nu va primi prefectura de Roman.

Dintr'o corespondență a d-lui Skeletti cu d. Carp, reiese că generalului i era rezervat ministerul de război, care urmează acum a fi încredințat d-lui Filipescu

❑ Ca delegat din partea comandamentului corpului IV de armată, în comisiunea pentru fixarea prețurilor cuvenite pentru prestațiile ce s'a rechiziționat în interesul armatei a fost numit d. căpitan Corjescu de la comenduirea pieței.

❑ Domnul Demetrescu, profesor de Istorie la Brăila, a fost mutat în ace-Iași calitate la Iași, la catedrele de la liceul „C. Negruzzi" și gimnaziul „Ștefan cel Mare" în locul d-lui Patrașcanu, care s'a transferat la liceul sf. Sava din București.

❑ D. Vasile Missir, vice președintele Camerei, se află în localitate, în interese profesionale.

❑ Succese junimiste.

Domnii Răileanu și Macarie, ambii foști sub-comisari, indepărtați din serviciu aderînd la ideiele și principiile d lui P. P. Carp, s'au înscris în grupareа junimistă locală.

❑ **Alegerea de Rector.** — La Universitatea din Iași s'a efectuat ieri, pentru un nou period de 2 ani alegerea de Rector.

Biroul prezidat de actualul Rector, a funcționat pănă la orele 6 seara, iar scrutinul a arătat următoarele voturi: domnii G Bogdan, 42 voturi; I. Găvănescul, 26 voturi; d-r Dragomir Hurmuzescu, 25 voturi.

Acești trei candidați au fost consemnați în procesul verbal ce a fost remis astă-zi Ministerului și care, potrivit legei, are facultatea de a confirma Rector, pe un period de doi ani pe unul din ei.

Au mai întrunit voturi, următorii domni profesori: Matei Cantacuzin, 20: Paul Buror, 14; I. Rallet, 6; Xenopol, P. Râșcanu și A. C. Cuza, cîte trei voturi dr. Tiron, 2; dr. Russu, dr. Leon, Stere, Cosmovici și Ernest Juvara, cîte un vot.

Că ministrul va confirma Rector pe d. G. Bogdan, este indubitabil. Nu pentru că a întrunit cele mai multe voturi, dar pentru că a înlesnit recomandarea de profesor la facultatea de medicină din Iași, a d-lui dr. C. Daniil, rudă cu d. Haret.

*

Trebue subliniată situația junimiștilor la alegerea de ieri. Și d. Bogdan, și d. Găvănescul și d. Cantacuzino, sunt junimiști. Și faptul că au candidat tustrei unul contra altuia, dă dovada perfectei armonii de la junimiști.

❑ Domnul R. Brătianu, dr. în drept de la Paris, s'a înscris astă-zi în baroul local și a depus legiuitul jurămînt.

❑ D. Th. E. Emandi, președintele clubului conservator-democrat din Bîrlad, care se află la Lausanne, se va reîntoarce peste cîte-va zile în țară.

❑ Anunțăm cu plăcere înscrierile în partidul conservator-democrat din Bîrlad a d-lor: C, Ariton, C. Ciobanu și Mihail Grigoriu, alegători ai coleg. II de cameră.

❑ Elevii liceului militar din localitate, vor lua vacanță în vederea sărbătorilor Crăciunului, Sîmbătă 18 Decembrie c.

❑ Tabloul de grațieri, reduceri și comutări de pedepse deținuților din închisorile circumscripției Curței de Iași, cuprinde 70 de nume și a fost remis ministrului de d. Al. N. Gane, locțiitor de procuror general.

❑ Domnii State și Iamandi, copiști la tribunalul local au demisionat.

❑ Acum cîte-va zile s'a găsit pe strada Nicoriță, un copilaș de curînd născut.

Făcîndu-se cercetări de către poliția de siguranță s'a aflat că copilul aparține femeei Roza Șpiegler, care încredințînd copilul unei femei, Pachița Proca, din strada Malu No. 1 ca să-l ducă la Ozias Helter din strada Strîmbă No. 4 aceasta l'a lepadat.

Numita a fost arestată.

❑ Medicul legist al parchetului și ajutorul său a fost alaltă eri la Solești, județul Vaslui, spre a face autopsia unei femei, asupra morței căreia planau bănuieli.

S'a constatat că femeea avuse o hemoragie internă.

❑ Azi dimineață, la orele 8 jum, a fost găsit strangulat în curtea regimentului 7 roșiori soldatul Costache Nechifor, contingentul 1911. Numitul s'a strangulat astă-noapte de un răzlog de la manej.

S'a înștiințat parchetul militar și d. căpitan Dimitriu, comisarul regal a sosit la fața locului, pentru a face cercetări.

Asupra sinucisului nu s'a găsit nici o scrisoare.

❑ Numitul Ignat Ekștein fost comercerciant în București, din cauză că perduse toți banii în comerț, a venit în Iași pentru a intra în azilulul de bătrîni. Cum însă n'a putut să intre, s'a dus aseară la cîrciuma lui Avram Ekștein din strada Veche 58, unde s'a strangulat de ușorul ușei de dindos.

Avizîndu-se autoritățile a sosit la fața locului subcomisarul Focșa de la secția III-a care începu cercetările. S'a găsit legată de gît o scrisoare adresată primului procuror în care arată că ne mai putînd îndura mizeria a preferat să moară.

Cadavrul a fost dus la morgă.

❑ Astă-seară are loc ședința societății științifice și literare „Arhiva" în localul cercului didactic.

Se vor citi mai multe lucrări însemnate.

❑ Consiliul de războiu al corpului IV de armată, se va întruni în zilele de 17 și 18 Decembrie, spre a judeca cîte-va procese.

❑ Domnul Al Davilla a închiriat sala teatrului Național pe timp de 15 zile, cu începere de la 1 Martie, spre a da 15 reprezentații cu excelentul său ansamblu.

Domnul Davilla și-a rezervat dreptul de a da spectacole și în matineu în zilele de Duminică și sărbători.

❑ *La alegerea de Rector a funcționat ieri cheia, ca altă-dată, la alegerile ce se efectuiau sub regimul poliției.*

Lupta s'a dat între domnii G. Bogdan și Matei Cantacuzino. Domnul Bogdan își pregătise reușita de trei luni în urmă, pe cînd d. Cantacuzino s'a hotărît să candideze abia ieri dimineață.

Domnul Bogdan, temîndu-se de concurența d-lui Cantacuzino, care este foarte respectat la Universitate, a dat chei acelor colegi ai săi, pentru cari are garantate poliții în piață.

Așa se explică de ce profesorii Russ, Juvara, Stere, Leon, au cîte un vot; alții cîte 2 sau 3 voturi. Voturile aceste sunt, de fapt, chei pe cari d. Bogdan le-a dat girangilor săi.

Mare rușine!

❑ Amintim publicului ieșan că mîine seară Marți va avea loc la Teatrul Național concertul celebrului volonist S. Barozzi, fiu al Iașului.

Biletele se găsesc la agenția „Thalia" Maximovici.

❑ **De la cercul militar.**—Sîmbătă 11 Decembrie, a avut loc, la cercul militar, al treilea matineu dansat.

Datorită d-nei și d-lui colonel N. Cernătescu, a căror amabilitate e cunoscută, s'a petrecut de minune.

Din numeroasa asistență am remarcat:

D-rele: col. Cernătescu, Pikea col. Georgescu, col. Rovinariu: lt.-colonel Polizu, maior Olteanu, maior Nădejde, maior Engherliu, căp. Apostolescu, Dumbravă, Dubert, Matasaru, Stavăr, Ionescu, Cerne lt. Bogdan, Sion, Agapi, Mihailescu, Familia Netter, Marinescu, Jippa, Grigoriu, Matasariu etc.

D-rele: Lucie Comarnescu, într'o frumoasă toaletă de catifea neagră; Țuca Lascar într'o foarte drăguță toiletă gris, Mărioara Drăgulănescu, jupe bleumarine și o bluză de crêpe de chine rose, Mărioara Popp, drăguță toaletă de catifea marou, Lefter în beige; Sion în șodron, Marinescu o neobosită dansatoare, Pompilian și Polizu.

D-nii: col. N. Cernătescu, colonel Polizu, col. Călinescu, lt.col. Vrabie, lt.-col. Rovinariu, lt. col. Georgescu, maiorii: Olteanu, Nădejde și Engherliu; căpitanii: Apostolescu, Dumbravă, Coculescu, Ionescu, Cotescu, Drăgulănescu, Gălășescu, Checaîs, Dubert, Stavăr, locotenenții: Leatris, Gotcu, Adam, Capșa, Bogdan, Ionescu, Carp, Lăzescu, Sion.

D-nii: D. Porfiriu, consilier al Curții Marinescu, Julian Netter, doctor în drept, Velescu, Cernătescu, sub.-locotenenții: Gh. Popovici, Hinna, Ferdeber, Bonciu, Bobulescu, Dobrovici, Munteanu Racoviță, Castano, Lefter, Popp, Renescu, Mihailescu.

Universitare. — D. dr. Ioan Scriban, a început de la 11 c., examenul de docență în specialitatea „anatomia și histologia Hirudincelor".

La 25 Ianuarie, d-sa se va prezenta la concursul catedrei de Histologie, de la facultatea de mediciuă din București.

— Astăzî la orele 6 p. m. va continua în amfiteatrul facultății de drept, examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului civil a d-lui Aurel P. Zeuleanu.

Prima lecțiune publică va trata despre „stipulațiunile pentru alții în special, cu privire la asigurările pe viață".

— Consiliul profesoral al facultății, de litere se va întruni astă-zi la ora 5, sub președenția decanului facultății, pentru a cerceta cererea d-lui Ioan Aslan, de a fi abilitat ca docent.

— In astă seară, are loc la universitate, ședința a doua a societății de științi din Iași,

La aceste interesante comunicări științifice, întovărășite de experiențe, e invitat să asiste și publicul.

Ședința se ține la orele 8 jum.—11.

❑ **Judiciare.**—Procesul d-rului Moga și complicilor săi se va judeca, în continuare la 8 Februarie la secția II a Curții.

— La secția II-a a Curței se judecă astă-zi procesul pentru punerea în posesie a unui imobil, dintre d-ra Elena Pastia și erezii lui Leon Chefneux.

In proces pledează d. V. Missir.

— La aceași secție se va judeca mîine importantul proces Wechsler-Schönfeld pentru anularea testamentului def. Wechsler din Botoșani.

❑ In astă-seară la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, să începe un program absolut nou, cuprinzînd bucăți din cele mai alese. „Departe de inimă", este titlul numai superbe comedii (tablou colorat), interpretată de d-nii Capellan și Hall, și d-rele Goldstein și Daussemont. E vorba de Gertruda de Konigstal, logodită cu locot. Sturm, care își ia rămas bun, cu ocazia plecărei acestuia la regiment. In lipsa acestuia, baronul de Eiffel, vărul Gertrudei, îi face curte, pe care ea o primește; în acest timp însă și Sturm aflîndu-se la Paris, se amorizează de o alta. Mai tîrziu ei își declară singuri schimbarea amorurilor și își găsesc fericirea în ultimile alegeri făcute.

Se mai cuprind în noul program din astă-seară: „Armata bulgară", după natură; o afacere familiară, brilantă comedie, jucată de d-ra Florence E. Turner și d. M. Castello; vînătoarea de hipopotami în Africa, interesant tablou după natură, etc. etc.

Soc. Reuniunea femeilor Israelite
DIN IAȘI

ANUNCIU

Serata organizată de Societatea noastră, anunțată a avea loc la 14 Decembrie, se amînă pentru o dată ce va fi publicată ulterior.

COMITETUL

Ultima oră

București 13 Decembrie

Marea Intrunire de eri

Bucureștí.—Nici-odată nu s'a văzut așa de multă lume, la vre-o întrunire publică, cum a fost eri la cea organizată în sala băilor Eforiei de către partidul conservator-democrat.

Din cauza marei aglomerații din sală, foarte multă lume staționa și pe afară.

Sosirea șefului și a fruntașilor a fost salutată cu urale prelungite și aplauze.

Intrunirea a fost prezidată de d. D. P. Moruzzi.

Cel dintăi care ia cuvîntul, e d. general dr. Demostene, care demonstrează că partidul conservator-democrat e singurul care se bucură de încrederea țarei.

D. N. Economu, vorbește în numele celor de peste Olt, unde încrederea în partidul conservator-democrat, e mare.

D sa ocupîndu-se de situația politică, d-sa spune că chemarea la guvern a d-lui P. P. Carp ar însemna o crimă politică, căci s'ar nesocoti și calca voința țarei.

D. Toma Cămărășescu spune că nu poate să se treacă peste voința țarei, singură în drept de a fi consultată. Dacă s'ar chema la cîrmă, un guvern care să fie în contra voinței țarei, ar fi o provocare primejdioasă.

Noi credem însă că se va asculta glasul țarei.

D. Șerban Cantacuzino, atacă cu vehemență pe Carpiști și spuna că ceia ce fac aceștia sunt uiște procedeuri „boerești". D-sa zeflemisește cu mult humor pe boerii d-lui Carp.

D. Dumitropol zice că țara întreagă este astă-zi pentru d. Take Ionescu,—rezultatele alegerilor au făcut dovada și vor mai face-o încă.

D. Comșa vorbește despre democrație și spune că ea va învinge cu succes.

D. V. Filloti zeflemisește pe junimiști, care au împrăștiat svonul că Coroana le-a promis că le va da în curînd puterea.

D. Leon Ghyka se ocupă de programul enunțat de d. Take Ionescu. D-sa zice că acest program este menit a îmbunătăți nevoile reale ale țării, program care a făcut mulle aderări în ultimul timp.

D. dr. Demetrescu-Brăila se ocupă de situația de la Brăila, și spune că toate cele afirmate cum că d. Filipescu ar fi tare și stăpîn pe Brăila, sunt numai laude caraghioase. D sa afirmă că dacă ar fi vre-o vacanță electorală ia Brăila, d. N. Filipescu ar fi bătut, cu toată activitatea sa politică de 25 ani, cu care se laudă într'una.

Ocupîndu-se de situația politicei generale, d-sa spune că nimeni nu crede că Regele, care e atît de înțelept, va face alt-fel de cît cum va voi țara.

D. N. Fleva, se ocupă și d-sa de situația politică și pune în evidență cum curentul pentru partidul conservator democrat și dragostea pentru d. Tache Ionescu, șeful partidului, crește mereu. Partidul se bucură de încrederea țarei: a dovedit'o și o va dovedi.

Țara, prin urmare va indica dacă d. Carp va trebui să vie la putere sau nu.

D. Tache Ionescu: Intrunirea mare de astă zi, îmi reaminteste pe cea din Februarie 1908, tot din această sală, cînd s'a întemiat partidul. Era și atunci mult entuziasm ca și acuma, dar atunci să putea pune la îndoială, trăinicia sentimentului de entuziasm. Să vorbea atunci de o nedreptate ce să făcea unui om, sau unui grup; astă-zi nu mai e vorba de nedreptatea unui om sau unui grup, ci de nedreptatea ce să face țării întregi.

De ce v'am chemat? V'am chemat și vă voi chema mereu pînă ce vom învinge. Intrebarea este dacă trebue să se dea puterea cui-va contra voinței țării. Un partid care n'a știut nici odată să guverneze, are acum îndrăzneală să ceară puterea, cu toate că țara nu-l vra.

D. Carp, după cum este de prevăzut nu va reuși în alegeri: asta va însămna că și va omorî pentru totdeauna partidul său. Dar să presupunem că, cu ademeniri, cu promisiuni, cu violențe, ar reuși. Care ar fi folosul? Ar însemna desamăgirea țării.

Noi, cu încrederea țării, vom merge înainte și isbînda va fi a noastră. La 1908, după ce am întemeiat partidul, la o întrunire, am fost întrabat dacă nu cumva e prea grea povara ce mi-am luat-o. Acum pot spune cînd temelia e atît de puternică, că pot suporta cu ușurință povara.

*

După terminarea întrunirei, miile de cetățeni, au manifestat, în cel mai mare entuziasm, pe calea Victoriei pînă la clubul conservator-democrat, unde s'a făcut o grandioasă manifestație.

Din balcon au vorbit d-nii Toma Cămărășescu și N. Fleva.

Alegerea de rector

Bucureștí.—Eri s'a făcut la Universitate, alegerea de rector.

Au întrunit d-nii:

Dr. Toma Ionescu 43 voturi; Em. Pangratti 40 voturi; C. Demetrescu-Iași 36, I. Bogdan 35; Măldărescu 21 și Valerian Urseanu 28 voturi.

Au fost recomandați ministerului d nii Toma Ionescu, Em. Pangratti și C. Demetrescu-Iași.

Candidaturi carpiste

Dorohoi.—Carpiștii de aci, au fixat următoarele candidaturi pentru alegerile generale:

La col. I Senat d-nii Gh. Stroici și I. Frank; col. II Senat d. N. H. Țaranu; col. I Cameră d-nii I. Calimachi și N. Rosetti; col II Cameră, d. Ernest; Canănău; col III d. Sc. Rosetti.

Prefect va fi d. C. Stroici, iar primar este destinat d. R Olănescu.

Presa străină și politica din România

București.—Ziarul „L'independance Bèlge" publică o corespondență din București, în care se ocupă de situația politică din Romînia. Ocupîndu-se de mesagiul tronului, ziarul belgian spune că el a fost foarte anodim și că din toate discursurile ce s'au pronunțat, numai acel a d-lui Take Ionescu care a fost superior și ca fond și ca formă.

Cu toate acestea spune ziarul belgian, se afirmă că puterea va fi dată d-lui Carp. Un asemenea guvern însă nu va putea dăinui.

Studenții ruși arestați

Petersburg.—Dintre studenții arestați; 120 au fost puși în libertate de oarece s'a stabilit că nu luaseră direct parte la întrunirea de la universitate.

D. Brătianu la Ploești

Ploești.—Eri a sosit aci d prim ministru Brătianu însoțit de d. V. G. Morțun, pentru a lua parte la inaugurarea lucrărilor de apă și a abatorului.

S'a observat lipsa de la solemnitate a d-lui Al. Radovici, președintele Camerei. Aceasta a fost numai un truc al d-lui Brătianu, care l'a sfătuit pe d. Radovici să nu să arăte, căci în acest caz ar fi trebuit să descindă la d sa și atunci ar fi nemulțumit cadrele vechi ale d-lui Stoicescu.

Dar și aceștia s'au abținut.

Mare incendiu

R.-Vîlcea.—Un mare incendiu a izbucnit astă-noapte la Blănești, distrugînd fabrica de cherestea, locuința și dependințele.

Pagubele întrec suma de o sută mii lei.

Bandă de falșificatori de monede

Craiova.—Aci a fost arestată o bandă, compusă din 5 indivizi, care de mai mult timp, falșificau monede de 2 și 1 leu și de 20 bani.

Sunt iminente încă cîteva arestări.

Banca MOLDOVA

SOCIETATE ANONIMĂ

Capital 1,000,000 Lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țara Europa, (Rusia, Turcia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcineeză cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori-ce fel de **efecte publice** și alte valori.

PIMEȘTE SPRE FRUCTIFICARE

contra

LIBRETE de ECONOMII

cu achitare la cerere, începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobîndă de

5 1/2 % p. a.

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

TOAMNA şi IARNA
Se recomandă tutulor suferinzilor

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

Neintrecutul FRANZBRANTWEIN cu Menthol

DIANA

Cel mai perfect preparat igienic, antiseptic şi binefăcător

In cazuri de:

RACELI
JUNGHIURI
REUMATISME
GUTA
NEVRALGII
LUNBAGO

Observaţi *ca eticheta şi plumbul de pe fie-care sticlă să poarte numele:* **„DIANA“**

INSTRUCŢIUNE:
„DIANA“ FRANZBRANTWEIN
Se intrebuinţează în toate cazurile de răceli şi urmările lor ca
MASSAJ
După ce se freacă bine, se învelesc părţile frecate cu o flanelă groasă, după care se simte o căldură binefăcătoare

Nu primiţi *alte produse în loc de Franzbrantwein* **„DIANA“** Singurul care alină şi vindecă

In cazuri de:

GUTURAIU
Se pune cîte-va picături pe vată şi din simplă mirosire se simtă o uşurare plăcută

Dureri de Cap
se freacă puţin fruntea şi tîmplele şi trece ca prin minune

INFLUENŢA
Se alină şi se vindecă prin masage uşoare cu „DIANA“.—Ca

APA DE GURA este minunat „DIANA“, înlocuind cu mult succes ori-ce apă de dinţi

De vînzare la toate Droguerile, Farmaciile şi alte multe magazine din ţară

Un flacon mic b. 70 | Un flacon mijlociu Lei 1.20 | Un flacon mare Lei 2.40

Laboratorul şi Direcţiunea
BUCUREŞTI Sos. Vidan No. 11

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER“.

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix“

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori şi Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane şi Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore zica.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f60
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1m de haut. 1m extra 0f30c

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Cine vrea să câştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IAŞI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi
„Loteria Regatului Romîn“
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Tipografiia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No. 1185 Mercuri 15 Decembre 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Discursul d-lui Take Ionescu

Rostit la întrunirea din sala băilor Eforiei ; Duminecă 12 Decembrie

— După notele stenografice —

Iubiți cetățeni,

Intrunirea această măreață îmi amintește întrunirea de la Februarie 1908,— in curînd trei ani de zile,—cînd tot în sala aceasta s'a întemeiat partidul nostru. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Era d-lor, și atunci mare entuziasm, dar se putea pune la îndoială trăinicia entuziasmului, fiind-că se aducea dinaintea d-voastră să judecați ceea ce în aparență era nedreptatea făcută unui om sau, dacă vreți, unui grup de oameni. Astă zi d-lor, entuziasmul dumnevoastră are să meargă crescînd din ceas în ceas, fiind-că nu este vorba de nedreptatea ce s'ar face unor oameni, ci este vorba de nedreptatea care s'ar face unei țări și aceasta este fără de asemănare mai mult. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

De la începutul crizei, într'o convingere adîncă, am spus și o repet, nu este vorba azi nici de partidul nostru, este vorba și mai puțin de persoana mea. Alta este chestiunea care se pune și care produce acest fenomen extra ordinar că cele mai frumoase întruniri din memoria noastră se fac, în contra nu a guvernului de astă-zi, ci în contra guvernului de mîine, numai în prevederea guvernului de mîine. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Ce poate fi mai uimitor de cît că faimosul sac cu grăunțe să-și fi perdut ori-ce atracțiune? (Aplauze prelungite, ovațiuni, urale). Ce poate fi mai uimitor de c't că acea poveste, că e destul să fii la guvern ca țara să se închine, să se transforme în această ridicare în picioare a țărei, numai la ideea că ar putea ei să vină la guvern? (Aplauze prelungite, ovațiuni, urale îndelungate)

Și într'adevăr, iubiți cetățeni, care este chestiunea pentru care noi v'am chemat și o să vă mai chemăm și de astă-zi înainte, și o să vă chemăm în toată țara și nu o să încetăm de cît cînd vom învinge; înainte nu (Aplause prelungite și îndelung repetate).

Chestiunea d-lor, este simplă, și să știți că nici odată nu s'au mișcat neamurile de cît pe chestiuni simple, lesne de înțeles, lesne de pătruns și cari nu se puteau scoate din mințile oamenilor odată ce le-au văzut limpede. Nu este chestiune de persoane. Nu este nici chestiunea programului cu puncte numeroase, largi, democratice,—la urma urmelor și un guvern tiranic poate să facă reforme bune, alta e chestiunea.

Chestiunea este dacă mișcarea acestei țări pentru emanciparea ei cetățenească trebue să fie oprită încă de la început cu viclenie, sau să fie încurajată ca să sporească. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

Vă rog pe toți, nu vă lăsați să fiți tăriți în toate celelalte chestiuni cari sunt doar alături Vor încerca să schimbe discuțiunea, s'o pună pe persoane, pe tradițiuni, pe trecut, pe talent. Nu este vorba de nimic din toate acestea, vorba este alta: țara aceasta, de trei ani de zile a spus: între aceste două partide de opoziție, cari luptă dinaintea mea, eu prefer partidul conservator-democrat. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale.

Deci, chestiunea d lor este dacă în regatul României libere și independente, lucrurile au să meargă după voia țărei sau în contra voei țărei, aceasta este toată problema. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Și de aceea, d lor, pe toți vă rog să nu vă luați gîndul de la această cestiune simplă și de la care atîrnă toate celelalte ca verigile unui lanț neîntrerupt.

Cestiunea. d-lor, într'o vreme, era alta: poate țara să aibă o voință? In fața formelor acestora constituționale, alegeri, parlament, guvern reprezentativ, are țara în ea însăși destulă vlagă ca să umple formele cu realitatea, ca să transforme aceste forme în viață reală?

Aceasta era cestiunea altădată.

De cîțiva ani de zile, d-voastră, prin sforțările d-voastră, prin jertfele d-voastră, căci eu știu ce este să se voteze cu opoziționea într'o țară de arbitrariu și de persecuțiune ca a noastră; (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni îndelungate); prin durerile d-v., ce ați făcut? Ați dat dovadă că da, că este în neamul nostru în aceste momente și destulă minte, și destulă știință, și destulă voință, și destul civism; că se poate să se transforme minciuna în realitate, că să poată să se așeze bazele statului acestuia nunumai pe hîrtie cum s'a făcut la 1858, dar cu adevărat în tiparul regimului reprezentativ. (Aplauze prelungite, îndelungate ovațiuni).

Și acum, d lor, un partid care nu-și mai găsește rostul, vine și cere ce Coroanei? Cere Regelui ca El uzînd de prerogativa Lui liberă,—recunosc ca și Fleva că e liberă, dar dacă e liberă, aceasta nu însemnează că e neraționată,—ca El uzînd de prerogativa lui liberă, să vină să arunce în balanța puterei Lui, pentru ca tasul balanței în contra voinței națiunei și a redeșteptărei ei să atîrne mai greu de cît tasul celalt.

Aceasta este purtare de oameni cu minte?

Aceasta este purtare de oameni cu simțul datoriei? Aceasta este purtare de oameni cu dragoste de țară?

Dar cînd voesc să dărîm de la început stînca pe care se poate așeza partidele și oamenii politici, îi întreb; în ceasul în care ar avea un ideal de îndeplinit, pe ce au să se rezeme domnii aceștia, dacă de acum azvîrl temelia în aer? (Aplauze prelungite și îndelung repetate). Pentru interesul trecător și efemer de a ajunge la un guvern, care le va fi așa de amar și așa de spinos în cît dacă și-ar da seama ar fugi de el în loc să-l dorească; pentru acest interes meschin vor ei să facă nebunia de a pune la încercare puterea de rezistență a țărei? (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Ei bine, ia să examinăm urmările. Presupun că nu reușesc, presupun—aceasta este convingerea mea adîncă—că țara va ști să resiste chiar la turpitudinile electorale, chiar la violențele electorale; presupun că nu reușesc, ce au făcut atunci?

Și-au omorît partidul lor pentru totdeauna, pentru totdeauna! (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Căci un partid politic, care ar împinge la o astfel de crimă, este un partid care ar pierde dreptul la viață, într'un stat constituțional. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Vor fi semănat neîncrederea între cel mai mare factor din Stat și națiune, iar nouă, care după încercare am deveni eroii voinței populare, ne vor fi dat o aureolă, ne vor fi dat o strălucire care ar ajunge să-i scufunde pe dînșii cu desăvîrșire în întuneric. (Aplauze prelungite, ovațiuni îndelungate, urale).

Presupun însă, d-lor, că încercarea lor ar reuși, că corupțiunea,—și au început-o de astăzi, nu e membru al partidului nostru care să nu fie asaltat în toate zilele cu propuneri de trădare, cu oferte de corupțiune, nu e om căruia să nu i se promită de trei ori mai mult decît ar putea să pretindă în stare normală, nu este încercare de stricare de caractere care să nu fie preambulul viitorului guvern. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Ei bine, presupun d-lor că cu corupțiune, presupun că cu violențe, presupun că cu amenințări, presupun că cu minciuni ar reuși să îngenuncheze voința țărei; dar folosul?

Adică activitatea aceasta din nou se va stînge?

Nu d-lor, odată cu convingerea pătrunsă în massele națiunei, că nu este cu putință să se înfăptuiască în realitate regimul reprezentativ, jos vom avea societăți secrete, iar sus vom avea intrigile cele mai bizantine. (Aplauze prelungite, ovațiuni).

De aceea vă spuneam: credeți-mă, aceasta este problema; dacă țara s'ar fi pronunțat pentru dînșii, aceeași ar fi problema cînd noi am avea îndrăzneala să cerem să ni se dea nouă guvernul?

Problema nu este între ei și noi despre meritele respective, deși, slavă Domnului, putem să ne punem la concurs fără nici o teamă, de a rămînea mai prejos, problema nu este despre tradițiunea istorică, căci iarăși putem dovedi că n'au mai multă decît noi; că n'avem mai puțină decît ei; problema este pe deasupra capetelor noastre, este lupta dintre reînvierea trecutului și aurora viitorului. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

Aveți, iubiți cetățeni, de o parte forțele întunericului, cari nu înțeleg că chiar cele mai bune intențiuni, chiar cele mai înalte virtuți în lumea modernă nu poate să producă decît atunci cînd cauza lor este îmbrățișată de voința națiunei și că sunt absolut sterpe în ziua cînd voința națiunei le părăsește, și aveți de altă parte școala noastră: am venit înaintea d-voastră cu o chestiune care cum spuneam la început, avea aerul de o chestiune personală. In sufletele d-voastră însă a-ți simțit că pe deasupra chestiunei personale era o chestiune de drepturi pentru toți și de aceea a-ți venit după noi. (Aplause prelungite și îndelung repetate.

Nu am învins în alegerile parțiale prin munca membrilor partidului; nici un partid nu învinge așa cum am învins, numai prin munca membrilor partidului, am învins prin munca miilor de necunoscuți, cari îmi vor rămîne vecinic necunoscuți, și cărora le aduc de aci eterna mea recunoștință. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale),a acelora cari au mers din grup în grup, din casă în casă, din om în om, și au propagat, — cu ce? Au propagat cu speranța cea frumoasă și cu încrederea fără limită, pe care ne au acordat-o.

Iată cum am învins.

Ei d-lor, contra unor asemenea forțe nu ajunge nici un decret de numire de guvern, nu ajunge nici un decret de disolvare. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

O asemenea forță și o asemenea mișcare nimeni, — și v'o afirm, nimeni — nu este în stare nici s'o scadă, nici s'o împedice. Popularitatea partidului nostru, va merge din ce în ce mai sus, cu cît i se va face mai multă nedreptate. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

Ea nu este supusă decît la o singură încercare: guvernarea. Dacă nu vom ști să răspundem așteptărilor d-voastră, nu va fi partid care să cadă mai rău decît al nostru și să fie mai hulit. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni, urale).

Cum, d-lor, cere partidul carpist ca mișcarea aceasta a țării să fie de la început strînsă de gît, și nu se gîndește că Romînia n'a ajuns încă în acea stare fericită de echilibru general în care poporul la rigoare poate să dormiteze, fără mișcare, fără viață, pentru că toate sunt așezate și regulate cel puțin pentru o generațiune sau două?

Noi dimpotrivă, suntem în plină formațiune, noi în toate privințele, în toate privințele fără deosebire, suntem în adevărata gestațiune națională, și în astfel de ceasuri să te gîndești că nu e nimic să stîngi flacăra conștiinței, că nu e nimic să reduci viața națiunei numai într'un club, în loc s'o întinzi așa cum o întindem noi pe toată suprafața țărei? (Aplauze prelungite, ovațiuni entuziaste, urale).

Dar cum, d-lor? Cine nu simte că neamul acesta are probleme mari, foarte mari de rezolvat? Cine nu simte că neamului acestuia are să-i să ceară jertfe din cele mai grele? Și cine simte aceasta, cum își închipue că problemele mari au să fie rezolvate și jertfele au să fie făcute numai de un pumn de oameni în loc de o națiune întreagă.

Acela nu e om de Stat; acela nu are ochi să vadă, acela nu știe ce se petrece. (Aplauze prelungite, entuziaste ovațiuni).

Dar mi se spune: Unirea principatelor, împroprietărirea țăranilor, secularizarea bunurilor mănăstirești, dinastia străină, Constituțiunea nu s'au făcut ele de o mînă de oameni?

Da, d-lor s'au făcut de o mînă de oameni, fiind-că națiunea de atunci nu era vie, dar nu s'ar fi putut face de o mînă de oameni în contra unei națiuni vii? (Aplauze prelungite și îndelung repetate ovațiuni, urale entuziaste)

Și dacă neamul nostru romînesc a avut fericirea ca să poată să facă așa de mari lucruri, cînd grosul națiunei nu era încă deșteptat, ce minuni să nu așteptăm de la neamul nostru acum cînd se deșteaptă națiunea și cere să ia parte la viață? (Aplauze prelungite).

De aceea, cred ți-mă, sunt foarte liniștit, am credință neclintită în triumful nostru Dacă a-și ști că luptăm pentru noi, dacă a-și ști că luptăm mai ales pentru un om, și avea atunci d-lor grija, care trebue s'o aibă ori-ce luptător în fața unei lupte grele; dar cînd simți înălțimea chestiunei pentru care batem, cînd vezi forțele pe care neamul acesta le pune la dispoziționea acelor cari cred și îndrăznesc, atunci nu am îndoială despre victoria noastră. (Aplauze prelungite, ovații).

Dacă, d lor, nu v'și spune că pe lîngă sentimentul adîncii datorii este în mine, în acest ceas, și un sentiment de mîndrie, v'și minți. Mîndria însă nu constă, în ideia că suntem siguri că vom învinge; mîndria este d-lor, că am avut norocul ca într'un ceas ca acesta istoric să cadă pe capul meu păcătotosul încrederea d voastră. (Aplauze prelungite.

La sfîrșitul cuvîntărei mele de la Februarie 1908, vă spuneam: am o singură teamă că nu cumva umerii mei să fie prea slabi pentru povara pe care o puneți pe dînșii. Acum cînd m'am pipăit în acești 3 ani acum cînd văd ce granit este în această opiniune publică, pe care mă reazăm, acum pot să vă spun cu încredere că umerii mei pot să suporte povara pe care le-ați aruncat-o. (Aplauze prelungite, îndelungate ovațiuni.

Arendași politici

De cînd e vorba să avem un guvern Carp, s'a ivit la orizontul vieții noastre politice o nouă tagmă de politiciani, chemați a schimba cu totul vaza luptelor noastre politice.

Să ne punem în ipoteza, că Măria Sa Regele ar chema la guvern 9 inși, cari n'ar avea nici o legătură cu țara, ci ar fi expresiunea curată a voinței Sale neîmurite. Acei 9 inși, nefiind expresiunea voinței țării, ar căuta să facă administrație cu organele ce se vor găsi pe județe și ar da voe fie-căruia să administreze județul său, după cum îi convine; chit ca și el să fie lăsat liber să guverneze.

Dacă guvernul ar reprezenta numai partea administrativă din țară, calea-valea, ar mai merge, dar așa, guvernul are atingere și cu camerile legislative, unde trebue să aibă majoritățile cerute, ca să poată legifera.

Ei bine, dacă noi în țară n'am ajuns în halul acesta, de a avea guverne personale ale Măriei Sale, dar cu guvernul Carp mai mult că sîntem pe aici-pe aproape.

Iată-l pe partidul conservator—zis Carpist—rămas cu o treime din vechiul partid întreg a lui Lascar Catargi, că nu are în țară organizările politice necesare, nici pentru a administra, nici pentru a-și alege oamenii de trimes în parlament. Așa, ce-e drept, Carpiștii au un stoc de monocliști la Jockey-Club în București, dar aceia sînt paraziți politici, nu elemente combative, nici de susținut lupta electorală. Un guvern Carp, sprijinit pe un partid puternic n'ar putea plasa și trece edecurile Fanarului de la Jockey-Club; dar așa, nu; căci treimea rămasă cu d Carp nu e matematicește nici egal, nici proporțional distribuită în țară.

In patru-cinci județe cele două-treimi au rămas cu Carpiștii, iar în altele n'a rămas nimic. Iată un județ, Teleormanul, unde Carpiștii n'au picior de partizan. Cum va administra Teleormanul? S'a gîndit să arendeze moșia politică a județului Teleorman. Cui? D-lui general Manu. Dacă legea trustului politic nu-l împedecă, d. general Manu va primi rolul de arendaș, ca să nu între obștia democrată în exploatarea în regie a județului.

Cu acest sistem Carpist, vom avea un nou soiu de luptă politică; se va introduce sistemul federativ electoral. D. Carp va avea ambiția că e monarhul federațiunei conservatoare și va salva aparențele. De cît, arendășia e o formă inferioară exploatării moșiei prin adevăratul proprietar. Arendașul secătuește vlaga electorală și politică a alegătorului, îl mercantilizează și în loc de a se rîdica nivelul moral și politic al luptelor dintre partide, se va vinde la soltan mezat întreprinderea politică a județelor, lăsînd hareciul al 3 a celui ce va oferi mai multe scaune monocliștilor de la Jockey-Club din București.

Dacă această înseamnă asanare politică, bine; țara însă, care s'a deșteptat ca pe cale economică să lucreze pămîntul în obștii economice, va ști de astă-dată să nu îngădue secătuirea vlagăi politice la alegătorului prin arendășia, unui nou sistem de a face politică, numai și numai în dorul de a dovedi țării, că cine are încredere în pulpana Măriei Sale poate ajunge șef de guvern, chiar în disprețul cel mai vădit al voinței țării.

Jos cu arendașii politici, cari arată că n'au rădăcini în țară, nici simțul de a lăsa țării conducerea sa prin sine însuși.

CRONICA TEATRALĂ

Gura Lumii, *dramă în 4 acte de I. Găvănescul.*—**Nevasta lui Cercetuș**, *farsă într'un act de P. Locusteanu.*

Publicul nostru primește cu neîncredere piesele originale. Lucrul acesta s'a dovedit cu prisosință și Sîmbătă seara, cînd s'a reprezentat *Gura Lumii*, drama d lui Găvănescul, ca și în tot cursul stagiunii acesteia, cu prilejul reprezentării lui *Ovidiu*, *Chinul*, *Mama* etc. Drept vorbind, neîncrederea și scepticismul acesta nu este justificat de cît în parte. Multe din piesele străine, cari se reprezintă cu oare-care succes material și moral pe scenele noastre, nu sunt superioare unora dintre piesele autorilor noștri dramatici. Și cînd te mai gîndești, că chiar piese bune, cum sunt comediile lui Caragiale, nu pot atrage publicul, atunci te întrebi: indiferentizmul publicului romînesc pentru piesele originale nu este oare un simplu fason?

Reprezentația dramei d-lui Găvănescul s'a desfășurat înaintea unei săli.. deșarte. Mă întreb, de ce? Și mărturisesc, că nu găsesc explicația, de cît în acest fason de indiferență... glacială, ca să nu mă exprim mai tare, pe care o bună parte a publicului romînesc, îl are pentru piesele originale.

N'o să susțin, că drama d lui Găvănescul este perfectă. Mai mult chiar, *Gura Lumii* luată în întregul are multe lacune. Ca închegare filosofică și ca technică dramatică lasă de dorit. Insă-și tema, în dezvăluirea ei logică este neveromisilă. Totuși drama d-lui Găvănescul are și calități, cari o fac acceptabilă.

Sunt tipuri bine observate, bine prinse. Unile schițate numai, cum e ziaristul Georges Agrippa: altele complect și foarte bine studiate, cum e bătrînul Andrian, dascăl de latinește de trei-zeci de ani, și care cu toată bonomia lui are încă destui nervi, pentru o molcomă revoltă în contra „noilor dispoziționi ministeriale“ după cari gramatica rămîne de o utilitate secundară în studiarea limbilor.

Și tocmai de aceea piesa d lui Găvănescul nu este inferioară multor producțiuni străine, cari țin afișul în București, sau se reprezintă cu mai mult succes la noi, de cum s'a reprezentat *Gura Lumii*.

Este drept, că interpretarea în cazul unor asemenea piese are o însemnătate covîrșitoare. O interpretare superioară dă aspect chiar unei piese de proastă calitate. Și *Gura Lumii* pe lîngă că nu e chiar de speța aceasta, a avut și o interpretare bună.

Nu am destule cuvinte spre a califica jocul d-lui Demetrescu-Radu. In rolul bătrînului profesor de latinește Vasile Andrian, a fost superior D. Demetrescu este un artist care muncește inteligent și sporic, și pe care publicul îl apreciază potrivit marilor saie însușiri artistice.

Au fost bine d nii Cîrjă, Kuzinschi și Ionescu. Acesta din urmă, în rolul doctorului Muran, care sub masca prieteniei, țese o intrigă ale cărei consecințe le plătește cu viața.

Rolului principal, d. State Dragomir ca de obicei, i-a dat o interpretare curioasă. D sa este totdeauna acelaș. Oricare ar fi rolul, ori-care ar fi piesa, d. Dragomir nu poate fi de cît rece, falș. D-sa par'că anume vrea să facă în ciudă autorului și să dea personajului ce reprezintă altă infățișare, altă semnificație, alt caracter. Mai mult, d. Dragomir, cu interpretarea sa curioasă a rolului lui Petre Andrian, avea aerul că joacă în comedie, și a reușit de altfel să producă ilaritate cu rîsul său din actul al patrulea, care ar trebui să aibă un înțăles tragic.

D. Dragomir mai are un defect, — prea esențial pentru a putea fi trecut cu vederea. D-sa n'are dicție. Adesea nu poți prinde 2—3 cuvinte dintr'o frază întreagă rostită cu precipitarea sa atît de obișnuită și atît de dăunătoare.

A fost bine d-na Aglae Pruteanu în rolul d rei Iosefianu. De asemene au fost bine d nele Athena Georgescu, Kuzinschi şi Ionescu, care au dat ansamblului o înfăţişare plăcută.

*

O reprezentaţie delicioasă a avut loc Duminică seara cu reprezentaţia frumoasei comedii a d-lui P. Locusteanu: *Nevasta lui Cerceluş* şi a comediei *Fericirea Casnică* a lui Hennequin.

Fericirea Casnică s'a reprezentat pentru a doua oară publicul ieşan o cunoaşte. Mă voi mărgeni să relevez interpretarea justă, naturală a d-lor Mircea Pella şi C. Momuleanu, cari au fost mult aplaudaţi.

O foarte fericită interpretare a avut însă comedia d-lui Locusteanu, al cărei subiect este următorul:

Gică Cerceluş, d. M. Pella, este funcţionar într'un minister. Dînsul însă se ţine mai mult de petreceri de cît de slujbă şi pentru a-şi motiva faţă de şefi neglijenţa invoacă mereu mici nenorociri în familie. Soţia lui, Elena Cerceluş este în special obiectul a nenumărate accidente cari-l împiedică de a-şi vedea regulat de slujbă.

După ce şi-a perdut braţele într'un accident, apoi un picior, iată că îşi rupe *ambele* picioare căzînd în pivniţă şi devine astfel — după expresia colegilor lui Cerceluş — un cadavru în viaţă.

Această din urmă nenorocire o invoacă Cerceluş spre a se scuza de lipsa sa la birou timp de două zile. Cum însă nimic nu e adevărat şi cum Cerceluş în aceste două zile s'a ţinut numai de de petreceri şi n'a mai dat pe acasă, soţia lui vine să-l caute la birou. Acolo ea află de strengăriile lui Cerceluş şi de motivele invocate de dînsul. Şi fiind-că barbatul său nu venise încă la biurou, se sfătueşte cu colegii lui să i joace o farsă. Cînd intră Cerceluş ea se ascunde şi urmează o serie de complicaţii foarte hazlii, cari se termină cu demascarea vinovatului şi împăcarea lui cu nevastă-sa.

Farsa d-lui Locusteanu este bine închegată şi are un haz irezistibil. De cum se ridică cortina şi până la sfîrşit publicul este stăpînit de un rîs homeric.

Interpretarea a fost, după cum spuneam mai sus, delicioasă. D-na Miţi Ionescu, d-nii Momuleanu, Petrone, Boldescu, Slavnicu au avut interpretări alese. Acela însă, care a fost perfect, e d. Mircea Pella. Verva inepuizabilă a d-lui Pella a stîrnit admiraţia sinceră a publicului, care l-a chemat la rampă de mai multe ori, mulţumindu-i entuziast pentru frumoasa distracţie ce i-a procurat.

Nevasta lui Cerceluş se va mai reprezenta şi Joi seara împreună cu frumoasa comedie: *Ginerele d-lui Prefect.* Cu siguranţă că locurile vor fi luate cu asalt. Îndemnăm din suflet publicul ieşan să se grăbească a-şi reţine bilete, dacă vrea să rîdă mult şi bine.

Em. Socor

Abolirea jurămîntului

MORE-JUDAICO

— Considerentele secţiunilor-unite ale Curţii de Casaţie —

Se ştie că, asupra recursului făcut de rabinul dr. I. Niemerower, din Iaşi, înalta Curte, în secţiuni unite, casînd fără de trimetere, a declarat abolit jurămîntul more-judaico.

Iată jurisprudenţa pe care înalta instanţa a stabilit-o cu acea ocazie:

Jurămîntul judiciar ast fel cum a fost regulamentat de legiuitorul nostru, este un act cu un îndoit caracter civil şi religios; că în vederea caracterului civil al jurămîntului judiciar, legiuitorul a prescris ca jurămîntul să fie săvîrşit înaintea judecăţii, în şedinţă publică, şi numai prin excepţiune poate fi săvîrşit şi înaintea unui judecător delegat la locuinţa celui chemat a-l săvîrşi, dacă acesta justifică că o întemeiată împiedicare îl opreşte de a veni în persoană la judecată; iar în vederea caracterului religios al jurămîntului, după ce stbbileşte formula după care are a se săvîrşi jurămîntul de către acei de religie ortodoxă, legiuitorul a pus îndatorire instanţelor judecătoreşti să modifice jurămîntul potrivit religiunei celui ce are a-l presta.

Prin urmare, acestea fiind principiile stabilite de legiuitor în materie de jurămînt judiciar, cînd instanţele de fond, pun îndatorire unui rabin ca să proceadă la îndeplinirea formelor şi practicelor prevăzute în anaforaua din 1844, pentru ca un istraelit să săvîrşească în sinagogă jurămîntul more-judaico, acele instanţe violează regula de procedură după care jurămîntul judiciar are a fi săvîrşit înaintea judecăţii în şedinţă publică, iar nu în sinagogă, şi violează în acelaşi timp art. 740 din proced. civilă, prin care se desfiinţează anaforaua din 1844 privitoare la formalităţile şi practicele de îndeplinit de către istraeliţii chemaţi a săvîrşi un jurămînt.

Că din toate aceste rezultă că, întru cît rabinul nu a refuzat asistenţa sa religioasă justiţiei pentru a se ajunge la săvîrşirea jurămîntului în discuţiune, ci a refuzat numai să aplice jurămîntului formele şi practicele prevăzute în anaforaua din 1844, care era desfiinţată prin art. 740 din pr. civilă, în asemenea caz rabinul nu putea fi condamnat la amendă.

*

Iată şi considerentele:

Avînd în vedere jurnalele Tribunalu lui Iaşi, s. II-a, supuse recursului;

Avînd în vedere că prin jurualul No. 4560 din 4 Octombrie 1908, tribunalul a condamnat pe recurent să plătească o amendă de lei trei sute în folosul Statului, pentru faptul că. în calitatea sa de rabin a refuzat să proceadă la îndeplinirea formalităţilor prescrise de anaforaua din 1844, pentruca Iţic Pincu să presteze în sinagogă jurămîntul morejudaico admis de acel tribunal prin încheierea No. 881 | 908; iar prin jurnalul No. 795 din 11 Februarie 1909, acelaş tribunal respinge cererea recurentului de a fi scutit de amenda la care fusese condamnat:

Că în contra acestor jurnale, făcîndu-se recurs de rabinul dr. Niemerover, condamnatul la amendă, în urma unei a doua divergînţe ce a avut loc la secţia I-a, asupra motivelor de recurs invocate, recursul a fost trimis în judecata secţiunilor unite, conform art 20 din legea organică a acestei înalte Curţi;

Văzînd art. 238, 239, 240, 241 şi 243 din procedura civilă;

Considerînd că rezultă din dispoziţiile acestor articole, că jurămîntul judiciar, astfel cum a fost regulamentat de legiuitorul nostru este un act cu un îndoit caracter, civil şi religios: este act civil, pentru-că este prescris de legea civilă, care-i regulamentează şi formalităţile de îndeplinit pentru a fi săvîrşit; este şi act religios, pentru-că relevă de credinţa religioasă a aceluia care este chemat a-l săvîrşi;

Considerînd că în vederea caracterului civil al jurămîntului judiciar, legiuitorul a prescris ca jurămîntul să fie săvîrşit înaintea judecăţei, în şedinţă publică, şi numai prin excepţiune poate fi săvîrşit şi înaintea unui judecător delegat, la locuinţa celui chemat a-l săvîrşi, dacă acesta justifică că o întemeiată împiedecare îl opreşte de a veni în persoană la judecată, şi dacă judecata încuviinţează săvîrşirea jurămîntului la domiciliu; iar în vederea caracterului religios al jurămîntului, după ce stabileşte formula după care ar fi săvîrşit de acei cari ţin de religia ortodoxă a răsăritului, religia dominantă a Statului romîn, legiuitorul a pus îndatorire instanţelor judecătoreşti să modifice jurămîntul, potrivit religiunei acelui care are a l săvîrşi, respectînd astfel libertatea cultelor garantată prin Consiituţie tutulor celor cari locuesc pe teritoriul romîn;

Considerînd că acestea fiind principiile stabilite de legiuitor în materie de jurămînt judiciar, cînd Tribunalul Iaşi, secţia II-a, a pus îndatorire recurentu lui ca să proceadă la îndeplinirea formelor şi practicelor prevăzute în anaforaua în 1844, pentru ca Iţic Pincu să săvîrşească în sinagogă jurămîntul morejudaico, tribunalul a violat regula de procedură după care jurămîntul judiciar are a fi săvîrşit înaintea judecăţii, în şedinţă publică, iar nu în sinagogă, şi a violat în acelaş timp şi art. 740 din codul de procedură civilă prin care se desfiinţează anaforaua din 1844 privitoare la formalităţile şi practicile de îndeplinit de către israeliţii chemaţi a săvîrşi un jurămînt judiciar;

Considerînd că aşa fiind, şi rezultînd din petiţiile adresate de recurent atît judecătorului delegat cu luarea jurămîntului în sinagogă, cît şi tribunalului — petiţii aflate în dosarul de fond — că recurentul n'a refuzat asistenţa sa religioasă justiţiei pentru a se ajunge la săvîrşirea jurămîntului în discuţiune, ci a refuzat să aplice pentru prestarea acestui jurămînt formele şi practicile prevăzute în anaforaua din 1844, anafora ce era desfiinţată prin art. 740 din codul de procedură civilă; că prin urmare, nu era cazul ca tribunalul să condamne pe recurent la amendă pe faptul că, în calitate de rabin a refuzat asistenţa sa religioasă justiţiei.

Văzînd şi dispoziţiunile art. 34 şi 35 din legea înaltei Curţi;

Pentru aceste motive, Curtea, casează fără trimitere.

Litere-Ştiinţe-Arte

Tra los montes. — Am relevat acum cîte va zile că poetnl I. Minulescu a protestat cu energie în contra modului cnm corespondentul literar al „Tribunei"— d. Ilarie Chendi „aranjează" pe scriitorii cari nu au norocul să fie originari de dincolo,—de peste munţi.

Iată oare-cari pasagii din corespondenţele chendiste:

„Ce se face mă rog, cu atîta poezie, cîtă se tipăreşte, dacă ea nu întră de loc în vasta noastră ţesătură socială şi nu-i serveşte la nimic?"

... Ce prozaie cuvînt a găsit criticul transcarpatin! Poezia romînă nu serveşte la nimic, socialmente... Şi ce serviciu, ce „foloase" ar vrea d sa ca să aducă?

Dar nu e numai atît:

„Poeţii atîrnă în văzduh, sunt fluturi din zare şi vibrări fără urme şi fără rădăcini mai trainice în sufletul mulţimei. Căutăm zadarnic împrejur, în ori ce grupare şi la ori ce revistă, căci nu găsim de cît cazuri de tot izolate, ca versurile să aibă răsunet pătrunzător, să deştepte îndemnări puternice şi să taie drumuri în viaţa noastră publică. Mulţimea nu i primeşte pe poeţi"!

Nu numai poezia, ca producţiune. e inferioară şi fără valoare, dar sunt încă manifestări mult mai.. detestabile.

„In presa zilnică din Bucureşti, se întreţine, după cum se ştie, o detestabilă rubrică literară, la care contribue mai ales începătorii şi naufragiaţii refuzaţi de la revistele de seamă. Cronici improvizate de oameni insuficient pregătiţi, rubrici cu versuri de ocazie şi epigrame fără sare, impresii confuze, pline de dezechilibru în simţire şi cugetare şi alte specii de producţiuni din domeniul echilibristicei stilistice".

Acum e momentul ca „societatea scriitorilor romîni" — din al cării comitet face parte şi d. Chendi — să redacteze vre o energică protestrare. De la cazul Porn, zisa societate n'a mai găsit prilejul să se manifeste. Atunci s'a grăbit prea mult; acum—e prea sfiioasă...

*

Al. Tzigară Samurcaş.— Discuţiunea în jurul Arheologiei. Buc. 1910, broş. 47 pagini.

Cînd calci omul pe bătătură, ţipă că-l doare. Aşa e tonul în care d. Samurcaş a scris această broşură de polemică cu d. Murnu şi cu d. Haret. Tema pe care se pane autorul e că Arheologia a încetat de a mai fi o ramură a filologiei sau a Istoriei antice, ci e un capitol al Istoriei Artelor, aşa cum a înţeles'o şi Al. Odobescu şi savanţii străini. Partea personală în polemica cu d. Murnu nu înaintează chestia, întru cît pururi vor fi antagonisme de interese în jurul unei catedre universitare dată pe baza lucrărilor, mai ales în materii clasice, unde noi mai mult primim de cît creăm. Gh.

*

— **Gh. Murnu.**—Noi săpăturl la Cetatea Tropaeum (1910) Bucureşti C. Göbl, 1 broşură 26 pagini.

In această broşură d. Murnu, noul director al muzeului naţional, arată ce săpături a mai făcut la Tropaeum. După ce critica că săpăturile nu s'a făcut toate după regulele cerute, pentru a se şti poziţia lucrurilor aflate şi că s'a lasat pe sama celor nechemaţi săpături fundamentale, se ocupă de raporturile făcute în *via princepelui* lungă de 300 m. care leagă cele 2 părţi ale cetăţii de apus şi răsărit, ridicînd o colină de aproape 13 m. la mijlocul ei, centrul cetăţii.

Strada principală era largă de 14 m. de 2 ori mai largă ca ori ce stradă din Pompei, cu trotuare şi portice. Supt această stradă era un canal, lung tot de 300 m. adînc de 1 m. 40 şi lat de 0.35 el servea de colector al. apelor, după sistemul vechiu.

Lucrările abia începute de Murnu vor fi urmate de altele spre a ne scoate în întregime fiinţa cetăţii romane Tropaeum, care începută supt Traian la 107 d. Hristos, a continuat supt Bizantini, cuprinzînd într'insa 2 civilizaţii: latini greci, pînă ce prin secl. al X a fost dărimată de barbari prin fuga celor din lăuntru. **Gh.**

*

In seara de 23 Decembrie stil nou s'a reprezentat pe 14 scene diverse noua piesă a lui Hermann Bahr „Die Kinder"—„Copiii". Succesul a fost variat. Piesa fu aplaudată la Dresda, Lipsca, Hanovra, Nürnberg, Kiel, Praga, Maianza, Rotterdam. A fost primită cu rezervă la München, Frankfurt, Stuttgard, Chemnitz şi Amsterdam.

*

O parodie de actualitate „Oedipus" va fi reprezentată într'o seară din Ianuarie pe patru scene de o dată: la Bertin, Viena, München şi Budapesta. E scrisă de Edmond Edel şi Eugen Mohácsi.

*

Pînă acum se considerau *Geiserii* ca izvoare calde ce erup cu degajări sulfuroase,

Acele din parcul naţional Velbwstone din Statele-Unite prezentau toate aceste caractere. De curînd s'a mai descoperit încă un izvor care s'a numit Valentin şi care prezintă un fenomen particular în absolută contradicţie cu teoria generală a geizerilor. Izvorul aruncă neîncetet pînă la înălţimea colosală de 65 c. m., apă aproape îngheţată şf a această curiozitate, unică în natură n'a putut încă fi explicată.

*

Un ziar berlinez a întreprins o anchetă asupra „artei de a păstra tinereţea".

S'au primit răspunsuri variate, între cari unele foarte interesante ori spirituale. Unele din ele le vom reproduce în ziar.

*

D-rul Henrik Berg adresează într'un ziar suedez o protestare şi un apel către seeretarul institutului Nobel exprimîndu şi uimirea că pînă acum un scriitor mare ca suedezul Strindberg n'a obţinut încă premiul Nobel, deşi e indicat de toată opinia publică şi e om sarac, nu ca germanul Paul Heyse,— un milionar.

Prietenii lui Strindberg proectează o subscripţie naţională în favoarea scriitorului.

*

Senatorul parizian Berenger a cerut procurorului Monier să ieie măsuri contra unui teatru unde apar în scenă dansatoare goale. E o aluzie la teatrul Antoine, sub direcţia lui Gémier. Acesta din urmă, se zice, va reclama pe Berenger.

...Morala Moralei!

*

STRUNA ZILEI

APUS DE LUCEAFAR

«Luceafărul» d-lui Delavrancea e cel mai enorm mai colosal mai indiscriptibil, mai absurd, şi mai anost spectacol de panoramă din cîte s'au văzut vr'o dată.

«Facla».

Soarta ţi nimeni nu-i în stare
In deajuns să ţi o deplîngă,—
Cînd strălucirea ta, Luceafăr,
Vine o... Faclă să ţi o stîngă!

INFORMATII

❑ **De la Arhiva.**—Asară Luni, membrii societăţii Arhiva au ţinut obişnuita întrunire săptămînală. S'a oprit întîiu asupra persoanei defunctului D. A. Teodoru, care a fost pe vremuri colaborator al revistei iaşane şi răsfoindu se colecţiunile Arhivei s'a găsit că d. D. A. Teodoru a scris la Arhiva încă de prin 1893, următoarele studii: 1) *In chestia învăţămîntului* (an. IV. 1893, pg. 639—662) unde propune un plan întreg de învăţămînt secundar, aşa cum a eşit din discuţiile corpului didactic din Ploeşti, unde Teodoru era profesor pe atunci. 2) Ceva despre poeziile lui Gh. Cojbuc, (an. VIII, 1897, pg. 1 — 67), o conferinţă ţinută la Ateneul din Ploeşti încă din 1894.

D. A. Teodoru plecînd apoi la Paris ca bursier, d-sa a ţinut o lungă corespondenţă cu d. A. D. Xenopol, a cărui admirator era, şi a colaborat atunci la radactarea buletinului istoriei din *Revue Historique* a lui G. Monod, asupra mişcării literaturii istorice în Romînia. Asupra unor serii de lucrări din Arhiva, despre care a scris în Revue Historique, Teodoru şi-a dat părerile în cîteva scrisori, publicate tot în Arhiva (an. VIII).

S'a hotărît să se publice un necrolog asupra lui D. A. Teodoru, cu partea sa de activitate în cercul Arhivei.

— S'a admis membru în secţia literară pe d. D. C. Moruzzi, cunoscutul autor emerit al romanului *Instrăinaţii*, în care se vorbeşte aşa de frumos de Iaşii de odinioară.

— D. Em. Grigoroviţa a trimes spre publicare un studiu de arheologie asupra *Schitului mare* din Pocuţia, din satul Maniava, şi lîngă tîrguşorul Soltovna, districtul Stanislau.

— D. Gh. Ghibănescu, prezintă primul budget al Epitropiei Sf. Spiridon din 1760 Iunie I, aşa cum a fost întocmit de cei dintîi Epitropi ai casei Ştefan Bosie jicnicerul şi Anastasie.

❑ Din comuna Ţiganaşi au fost aduse aseară şi internate la spitalul Sf. Spiridon, 5 femei bolnave de febra-tifoidă.

❑ D. comisar cl. I Gh. Czerneschi, şef al poliţiei din punctul Ungheni, şi-a dat demisia din acest post.

❑ Ministerul de domenii avînd nevoie să ştie dacă peştele destinat consumaţiei interne, nu se exportează prin fraudă de către cumpărătorii detailişti, a cerut direcţiei generale a c.f.r. să comunice organelor sale de a controla aceasta şi a comunica celor în drept.

❑ In astă-seară la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, să începe un program absolut nou, cuprinzînd bucăţi din cele mai alese. „Departe de inimă", este titlul numai superbe comedii (tablou colorat), interpretată de d-nii Capellan şi Hall, şi d rele Goldstein şi Daussemont. E vorba de Gertruda de Konigstal, logodită cu locot. Sturm, care îşi ia rămas bun, cu ocazia plecărei acestuia la regiment. In lipsa acestuia, baronul de Eiffel, vărul Gertrudei, îi face curte, pe care ea o primeşte; în acest timp însă şi Sturm aflîndu-se la Paris, se amorizează de o alta. Mai tîrziu ei îşi declară singuri schimbarea amorurilor şi îşi găsesc fericirea în ultimile alegeri făcute.

Se mai cuprind în noul program din astă-seară: „Armata bulgară", după natură; o afacere familiară, brilantă comedie, jucată de d-ra Florence E. Turner şi d. M. Castello; vînătoarea de hipopotami în Africa, interesant tablou după natură, etc. etc.

❑ Parchetul militar a întocmit tabloul de graţierile ce se vor face cu ocazia sărbătorilor, soldaţilor din închisoarea militară Galata.

❑ Comisia de Apel îşi va continua şedinţele de două ori pe zi până la 22 c.

❑ Casele fraţilor Paşcanu, vîndute Primăriei Iaşi au fost afectate la Credit pentru suma de 315.000 lei.

❑ **Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:**

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0.20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ Membrii consiliului comunal vor fi convocaţi din nou, în cursul săptămînei viitoare.

❑ Miine seară se va întruni consiliul de higienă al oraşului în şedinţă ordinară.

❑ Aflăm cu multă părere de rău că eri a încetat din viaţă, în Bucureşti, d-na Marie Dahon, născută Mavrogheny.

D-nă Dahon fusese supusă eri unei grele operaţiuni, făcută de d-nii d-ri Leonte şi Bărdescu.

Defuncta era fica lui Petre Mavrogheny, fostul ministru de finanţe.

Transmitem îndureratei familii condoleanţele noastre.

❑ Marţi 21 Decembrie, se va reprezenta la Teatrul Naţional frumoasa comedie *Prostul*, care a obţinut aşa de mari succese cu interpretarea ce-i dau artiştii noştri.

Se va face o foarte utilă experienţă cu această nouă reprezentaţie, spre a se vedea, dacă o piesă atît de bună şi cu o interpretare superioară poate ţinea afişul atîtor reprezentaţii.

Dorim din parte-ne că această experienţă să se facă cu succes, cea ce—bine-înţăles—va fi şi în avantajul publicului nu numai al Teatrului.

❑ D. Mitru, directorul şcoalei normale de băeţi, a fost chemat la Bucureşti în interes de serviciu.

❑ Miine se va face tragerea clasei I-a a lotăriei regatului romîn.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat în strada Arcu No. 20, la Sofia Herşcovici, care a fost stîns de pompieri

— La institutul antirabic au fost aduşi din Botoşani, Costache Cristea, Sultana Gh. Niţă şi Catinsa Luca, fiind muşcaţi de cîini turbaţi.

CURA = **Cea mai raţională de UNT DE PEŞTE pentru ADULŢI şi COPII** =

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai de succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale **Iaşi**

Pentru Bucureşti: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

Azi, Marți, 14 Decembrie, orele 8 seara, are loc adunarea generală a membrilor partidului conservator democrat din Iași.

Se vor discuta chestiuni relative la începerea campaniei electorale.

Ziarul carpist nici nu amintește macar că d. M. Cantacuzino a candidat la rectoratul Universității din Iași.

Pentru acest ziar ar fi fost rușine dacă fostul șef al junimiștilor din Iași s'ar fi ales Rector al Universității locale.

Comisiunea de disciplină a institutorilor și învățătorilor, a judecat eri la orele 5, procesul d-lui C. Dinculescu, inst tutor din Isaccea, acuzat că ar fi avînd o atitudine provocătoare în afară de școală.

Comisiunea i-a dat pedeapsa transferărei.

E probabil că elevii școalei normale „Vasile Lupu" vor lua vacanță Sîmbătă seara 18 Decembrie.

Zece alegători din Bîrlad au contestat din listete electorale pe d. G. L. Dimitriu vestitul președinte al tribunalului Tutova.

Contestația se va judeca mîine la g. 1 a.

Inaugurarea clubului Conservator-democrat din Hîrlău. — Duminică, 12 Decembrie a avut loc inaugurarea clubului conservator-democrat din orașul Hîrlău.

In acest scop, au sosit din Botoșani d-nii Theodor Silion și Vasile Isăcescu, cari au fost primiți cu mare simpatie. Ședința a fost prezidată de d. Theodor Silion, președintele clubului Conservator-democrat din Botoșani.

D-sa a ținut o caldă cuvîntare, arătînd importanța partidului conservator democrat, care cheamă la viața politică toate straturile.

După aceea a fost proclamat președinte d. Vasile Isăcescu, care a mulțumit tuturor pentru încrederea ce i s'a dat, arătînd că a luptat totdeauna pentru binele hîrlăuanilor.

Au fost proclamați vice-președinți d-nii Gh. Constantinescu, proprietar, și dr. C. Bossie.

Tot timpul cît a ținut ședința de constituire a fost o animație neobișnuită. Numeroși cetățeni au venit la club să salute pe fruntași botoșeneni și să ia parte la serbarea inaugurală.

Sfințirea clubului a fost făcută de către preotul Const. Constantinescu.

Seara, la ora 8, membrii clubului s'au întrunit din nou. S'au rostit cuvîntări entusiaste.

Au vorbit d-ni Vasile Teodor (Botoșani), Anton Hanuș, Dimitrie Ursoin, Ion Morcov, arătînd importanța acestui club pentru hîrlăuani.

A vorbit de asemenea și avocatul C. Deleanu îndemnînd pe toți luptă.

Fiole 606 s'au pus în vînzare la farmacia **Rotbard.**

Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut direcțiilor școalelor, că ministerul lucrărilor publice nu mai admite reducere pe c. f. r. pentru elevii care se duc în vacanță acasă la părinți.

La primăvară se va prelungi linia tramvaiului, de la Copou pînă la școala normală.

Tot atunci se vor dubla mai multe linii din centru.

Astă-zi, orele cinci, are loc la Universitate alegerea decanului facultății de științi.

Candidează domnii profesori: V. C. Buțureanu, Aurel Mănescu și dr. L. Cosmovici.

Senatul universitar și consiliul profesoral al facultății de medicină se vor întruni astăzi, ora 6, spre a se pronunța asupra rîdicărei la rangul de profesor a agregatului Șumuleanu.

Se știe că d. Șumuleanu se prezintă fără de raport și fără de lucrare originală.

Ateneul Romîn din București.— Am primit lista conferințelor, ce urmează să se țină la Ateneul Romîn din București. Seria conferințelor o va deschide d. P. V, Haneș Joi, 16 Octombrie oarele 9 sara. Se va ținea în total 32 de conferențe pînă la 17 April 1911.

Intre conferențiari, din Iași e pus d. Gh. Ghibănescu, cu subiectul: *Vechimea răzeșilor*, iar ziua fixată e de 30 Ianuarie 1911.

Cu toate cercetările făcute de autoritățile militare nu s'a putut afla cauza sinuciderei soldatului Vasile Nechifor din regimentul 7 roșiori.

Astă zi se va face autopsia cadavrului.

Cu ocazia sărbătorilor crăciunului și anului nou, soldaților din garnizoana locală li se vor acorda permisii de cîte 8 zile, în două serii.

De la Medici și Naturaliști.—Aseară, la orele 8 jum., a avut loc ședința ordinară la societatea medicilor și naturaliștilor, sub prețidența d-lui dr. Bacaloglu, vice-prețedinte.

Au luat parte următorii membrii: d-rii Demetriade, Konya senior, Tănăsescu, Anghel, Zosin, Nimereanu, Stenner, Vrînceanu, Neculescu, Tudor, Gh. Botez, Țaicu, Manicatide, Leon Șeptelici, Teodorescu și un număr de studenți.

S'a citit procesul verbal al ședinței anterioare ce s'a aprobat.

S'au făcut apoi următoarele comunicări: D. dr. Manicatide, comunică observația unui copil care este atins de *Idiocție amaurotică familială*, maladie rară, descrisă pentru prima oară de Sachs.

D. dr. Demetriade, prezintă un aparat *Elasto* pentru masaj elastîc. Ridică apoi chestiunea de a se discuta în societate despre cancer în general, hotărîndu-se de membrii societății să se fixeze o ședință exclusiv discuției acestei maladii.

D. dr. Anghel, face o comunicare intitulată *Critica asupra unui studiu clinic, a gastro-entero-anastromiei*, lucrare aparținînd d-lui dr. Mîrzescu.

Iau parte la discuție d nii d ri Tănăsescu și Demetriade, ambii opinînd de a nu se lua nici o hotărîre, pînă nu se va invita și pe d. dr. Mîrzescu, care să dea explicațiile necesare asupra părților criticate de dr. Anghel.

D. dr. C. Daniel, a fost ales în unanimitate membru titular al societății.

Orele fiind înaintate și fiind mai multe discuțiuni, ședința s'a rîdicat, rămînînd ca viitoarea să aibă loc la 28 Ianaarie.

Universitare. — Se face cunoscut studenților de la drept, că numai acei care au audiat cursul de la drept constituțional în anul școlar 1910—11, și au depus examen în sesiunile din Iunie și Octombrie a. c., nu vor mai fi examinați la dreptul administrativ, iar nota obținută la examenul constituțional va conta și pentru administrativ.

— D. Albert-Popovici Tașcă, anunță că cursul doctrinelor economice îl va ținea Marți 14, Vineri 16 și Sîmbătă 17 Decembrie, de la 4 jum.—6.

Din nou primim plîngeri cum că vagoanele de la trenurile ce circulă mai ales noaptea, pe linia Iași-București, nu sunt încălzite suficient, sau chiar de loc

Atragem atențiunea celor în drept.

Aflăm că d. dr. B. Stenner, practică injecțiile cu Salvarsan (606) preparatul nou al prof. dr. Erlich.

Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti Vineri 18 Decembrie la administrația financiară.

Domnul prof. dr. Mezincescu, care lipsea din oraș de cît-va timp, s'a reîntors și și a reluat ocupațiunile la Laboratorul său din strada V. Alexandri No. 2.

In intervalul de la 23 Noembrie, pînă la 1 Decembrie, au fost în oraș: 46 cazuri de scarlatină, 11 de difterie, 28 tusă convulsivă, 2 pojar și 10 de febră-tifoidă.

Ministerul instrucțiunii a trimes o circulară direcțiunilor școlilor superioare și inferioare de comerț, precum și celor profesionale prin care li se spune să pue în vedere elevilor și părinților dispozițiunile regulamentare privitoare la frecventare. Aceasta spre a nu fi direcția nevoită. să elimine din școală pe cei cu medii mai mici ca 5 la frecventare.

Judiciare. — Eri la secția II-a a Curții, la judecarea procesului dintr'e d-na Elena Pastia cu erezii Chefneux, d. avocat Vasile Missir, din partea d-nei Pastia, a cerut Curții să dispună aducerea registrului de transcrierea deciziilor de la Casație, pentru a dovedi, că într'un recurs referitor la acelaș proces, cauza fusese judecată de alți judecători și decizia fusese semnată de alții.

Relevarea d-lui Missir a produs oare care senzație.

— Dupa cum se știe, principele M. D. Sturza a cerut reziliarea contractului de arendare al marelui domeniu Flămînzii.

Acțiunea se sprijină pe calcarea legei trustului arendășesc, principele susținînd că Flămînzii sunt o singură moșie, de și are trupuri multe și că întinderea este de 10,000 hectare. In proces vor pleda d-nii: Take Ionescu, M. B. Cantacuzino, V. Dimitriu, Delavrancea și P. Sion.

Primul termen, înaintea tribunalului Botoșani, este fixat pentru mîine, dar se va amîna pentru Ianuarie, pentru comunicare de acte.

— Sandu V. Dima, dintr'o comună din jud. Tutova, întîlnind la drumul mare pe Sandu Catrina l'a maltratat, jefuindu l de bani. Bătutul, în urma loviturilor primite, a sucombat.

Precocele criminal a fost condamnat astă-zi la 2 ani jum. închisoare.

— Apelul lui Gh. Vizdoagă, minor, care a fost condamnat de tribunal la zece ani închisoare pentru că a ucis pe Cantahuz din Mănești, se va judeca la 10 Ianuarie la s I-a a Curții.

— In aceeași zi va judeca apelul lui Enache Cotae, care a fost condamnat de Trib. Vaslui la 6 luni închisoare, pentru omorul lui V. Ghica.

— Intre moștenitorii def. bancher Wechsler din Botoșani, există un important proces pentru anularea testamentului și a unei înfiări făcute de defunct.

Atacerea urma să se judece asiă-zi la s. I a a Curții, dar dosarul a fost închis prin împăcarea părților.

In proces urmau să pledeze domnii: V. Missir, M. Cantacuzino, A. Badareu și Ramiro Săvinescu.

— La s. I-a a tribunalului urma să se judece astă-zi apelurile indivizilor Zelțer și alții, condemnați de judecătorie la cîte 2 ani închisoare pentru că au sustras mărfuri de la firma Mendelsohn și Balaban.

Spiru C. Haret. Mécanique Sociale. Buc. Göbl 1910, I vol. 254 pag. preț 5 lei.

Ne grăbim de a anunța de o cam dată această lucrare, care va stîrni asupra-i criticile, dat fiind părerea scriitorului, înalta sa poziție în stat, și prin ținuta absolut științifică ce cată să dee studiului. Plecînd de la Auguste Comte, autorul leagă Sociologia de științele cxacte, și încadrează în formule matematice unele evidențe sociale:

Din cuprinsul lucrării reiese o notă proprie și originală autorului, atît în ceia ce privește sistematizarea materiei cît și punctul de vedere din care vede chestiile sociale, cum singur zice: „nous expérons que se travail, fruit non seulement der aisonnement pur, mais aussi de l'observation et d'une expérience déja assez longue". Gh.

Ultima oră

București 14 Decembrie

CAMERA

București. — Astă-zi d. Emil Costinescu, ministrul de finanțe, a depus pe biroul Camerei, proectul de lege de reforma impozitelor.

S'a continuat apoi discuția pe articole a proectului asupra zonei inundabile.

Eri s'a depus proectul prin care statul este autorizat a lua parte cu cheltueli de 2,700,000 lei, pentru desevărșirea lucrărilor de canalizare a orașului Constanța.

Sinuciderea unui soldat

București. — Soldatul O. Dima. din compania soldaților pedeștri, din Capitală, s'a sinucis azi dimineață, trăgîndu și uu glonte de revolver, în regiunea inimei.

Cauzele nu se cunosc.

Junimiștii din T.-Severin

București.—Situația junimiștilor din T. Severin este foarte încurcată.

Aci junimiștii sunt împărțiți în două tabere și cearta s'a accentuat acum în urmă și mai mult.

D. I. Protopopescu, a fost chemat telegrafic în capitală și a fost rugat de d-nii Gh. Gr. Cantacuzino, și Al. Marghiloman, să stăruie pentru împacarea celor două tabere.

Din Camera otomană

Constantinopol.—In cursul ședinței de eri a Camerei, s'a produs un incident în cursul discuțiunei creditelor suplimentare cerute pentru combaterea holerii.

Incidentul a avut loc între ministerul de interne și tănărul turc Ismet, prețedintele comisiunei-sanitare. Ambii s'au insultat reciproc, fapt ce a dat naștere unui mare tumult.

Ședința s'a suspendat. S'a svonit că ministrul a demisionat.

Din Portugalia

Lisabona.—Judele de instrucție a semnat mandatul de arestare, dat contra foștilor guvernatori și administratori ai creditului fonciar portughez. Luciano Castro fiind paralizat, nu se va înfățișa înaintea tribunalului, a varsat însă cauțiune de 10 milioane franci, ce a fost depusă de 4 prieteni.

Aeronautice

Belgrad.—Aviatorul rus Mistehihow, a făcut eri mai multe sboruri pe cîmpul de la Banjalica lîngă Belgrad. Intr'nnul din sboruri, aviatorul a luat ca pasager pe prințul George. Publicul a aclamat mult pe princepe și pe a viator.

Pentru sufragiul universal

Belgrad.—Mii de lucrători socialiști au manifestat eri în favoarea sufragiului universal după sistemul proporțional în contra politicei de împrumuturi a guvernului.

Ordinea n'a fost turburată.

D. Joseph Dahon, d. și d-na Theodor Pallady cu copiii Marie-Jeanne, Magda și Jean Diamandy, d. și d-na Jean Ghyka cu fiica, d. căpitan Petru Ghyka, d. locot. și d-na Leon Ghyka cu fiul, d. și d-na George Dahon cu copiii, d. și d-na Marcel Dahon cu fiul, d. și d na Petre Maurojeny cu fiica, d. și d-na Alexandru Maurojeny cu fiul, d-na Olga Maurojeny, d. și d-na Nicu Cananău cu ficele, d. căpitan și d-na Paul Ventura, d. și d-na Dimitrie Bogdan, d. căpitan și d-na Dimitrie Sutzu, d. Edmond Cortazzi, d-na Irena Cortazzi, d-rele Kothy și Aspasia Warlam, d-na Elena colonel Paraschivescu, d. și d-na Alexandru Hinna cu fiii, și familiile: Spiro-Paul Sturdza, Roma, Sutzu, Maurocordato, Schoubine și Mano,—au nemărginita durere a face cunoscut pierderea prea iubitei lor: soție, mamă, bunică, soră, noră, mătușă și vară

✝

MARIE DAHON

născută Maurojeny

și vă roagă să bine-voiți a lua parte la înmormîntarea care va avea loc Mercuri 15 Decembrie, orele 9 dimineață. Cortegiu va pleca din gara Iași, la cimitirul „Eternitatea", unde se va oficia prohodul,

Aceasta în loc de ori-ce invitație.

ANUNCIU

Se publică spre știința generală că tribunalul Iași Sect. Com. a dispus vînzarea prin licitație publică a mărfurilor și obiectelor falitului Iţ̦ic Summer în ziua de 16 Decembrie 1910 ora 2 p. m. la magazia falitului din Iași Str. Cucu No. 80 și 62 evaluată la suma de lei 52459 bani 20.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei tribunalului.

Judecător sindic *Dimitrescu*

Secretar *C. Boian*

No. 2180
1910 Decembrie 9

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

APEL

Pentru a se putea satisface numeroasele cereri de ajutoare, Primăria se vede nevoită a apela, ca și în anii trecuți la inimile caritabile; cu rugămintea să bine-voiască a contribui cu o sumă oare-care, pentru a se veni în ajutorul tuturor nevoeșilor, dîndu-le putința ca macar în zilele Sf. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunală.

No. 29042 2 | 15 Decembrie 1910

Intristata familie Blumenfeld are durere de a înștiința pe cunoscuți și prieteni, de moartea prea iubitului lor

Israel Blumenfeld

Droguist, în etate de 70 de ani

și vă roagă a lua parte la înmormîntare, care va avea loc Mercuri 15 Decembrie 1910, orele 2 p. m.

In loc de ori-ce invitare.

Soc. Reuniunea femeilor Israelite
DIN IAȘI

ANUNCIU

Serata organizată de Societatea noastră, anunțată a avea loc la **18** Decembrie, se amînă pentru o dată ce va fi publicată ulterior.

COMITETUL

Firma S. KAHANE Succesor

strada Ștefan cel Mare No 6

Face cunoscut că, în vederea serbătorilor a pus în vînzare o cantitate de stofe de lînă pentru rochii și flanele pentru bluze cu prețuri absolut reduse.

SOCIETATEA FRATERNA-AJUTORUL

Inștiințare către membri

De oare ce la prima convocare n'a răspuns un număr suficient de membri, avem onoare a vă ruga să bine voiți a lua parte la a doua *Adunare Generală* care va avea loc în ziua de *26 Decembrie 1910, ora 3 p. m., precis.*

La ordinea zilei:

Votarea Statutului

Proectul de statut este la dispoziția tuturor membrilor cari sunt invitați a lua cunoștință de el, pînă în ajunul adunărei generale, în toate zilele de lucru de la oarele 2 jum. până la 5 p. m., la cancelaria Societății strada Veche 42.

Comitetul.

Anunciu

Se publică spre știința generală că tribunalul Iași sect. comercială a dispus vînzarea prin licitație publică a mărfurilor și obiectelor falitului Solomon Moșcovici în ziua de 17 Decembrie 1910 la orele 2 p. m. la magazia falitului din Iași str. Veche No. 8 și din Str. Dăncinescu No. 17 evaluată la suma de lei 6045 bani 50.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei tribunalului.

Judecător sindic, *Dimitrescu*

Secretar, C. Boian

No. 2181
1910, Decembrie 9

Dentistul Dr. S. EIGHER

Str. Lăpușneanu

anunță pe onor. sa clientelă că s'a reîntors în localitate și și-a reluat ocupațiunile.

PUBLICAȚIE

Conform adresei ministerului cultelor, Ad-ția cassei bisericelor, No. 31608, din 16 Noembrie 1910, se face cunoscut că epitropia bisericei 40 de sfinți din Iași, a scos în vînzare locul viran din strada Sărărie No. 37, alături cu locuința d-lui Marcu Strat, pentru care se va ținea licitație în ziua de 16 Decembrie.

Amatorii să se adreseze la Epitropia bis. 40 de sfinți, în curtea bisericei, unde vor lua informațiuni.

Epitropia bis. 40 de sfinți

M-me HALLEPLIU

GHICITOARE

IAȘI — Strada Bărboiu No. 6

Reprezentant Jacques L. Methsaft Jassy

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

GRILLAGES GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 50 — Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 50 — Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inscrîș la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc N. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 28,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,286.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — Sé întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO
E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale sup rioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".
MAȘINILE DE CUSUT SINGER au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune „Grand Prix"

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă
Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.
BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi —al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

PORTE-POTS EN FONTE INOXYDABLE Prix 0f50c. Raymond GARIEL, 2me, quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES, etc. — Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix: 14 fr. R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS — Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris — CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS — *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5f.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei
Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei	1,50
1/4	Un sfert	Lei	3,00
1/2	Una jumătate	Lei	6,00
1	Loz întreg	Lei	12,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

Tipografiia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mirzescu — Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 1186 Joi 16 Decembre 1910

Reforma impozitelor

Inainte de a părăsi puterea, guvernul liberal, a depus pe biroul Camerei proectul de reformă al impozitelor.

Nu cunoaştem încă textul acestui proect—şi nici expunerea de motive care îl însoţeşte. Dar ziarele liberale ne anunţă că el constitue cel mai de seamă eveniment financiar din toată istoria contemporană!

Entuziasmul acesta de comandă al presei liberale, îl pricepem.

Alături de reforma colegiului unic, reforma impozitelor va constitui baza programului de luptă electorală şi de opoziţie a partidului liberal—şi va forma prima activitate a guvernului liberal, la viitoarea sa venire la putere.

Examinînd însă în trăsuri genera e principiile fundamentale pe cari se aşează reforma d-lui Costinescu, şi pe cari le anunţă în mod succint presa liberală, obe văm aceiaşi preocupare de însuşire a ideilor sau principiilor formulate de şeful nostru, pentru închegarea lor în proecte de legi, cu un moment mai înainte de noi.

S'ar părea că este o luptă de întrecere dintre două partide, de a înzestra ţara cu reformele cele mai bune - şi pe cari numai unuia îi este rezervată în mare parte, de la o vreme încoace norocul realizărei reformelor, celalalt rămînînd numai cu nobila sarcină de anunţător al acestor idei sau nevoi sociale.

Aşa s'a întîmplat cu importanta reformă a Casei Rurale.

Şeful nostru a anunţat'o de mult—şi a încercat s'o realizeze de pe timpul fostului guvern conservator. Reforma sa era intitulată: Banca Agrară, iar principiile ei constitutive erau acelaşi cari au servit la înfiinţarea Casei Rurale liberale. Dar „amicii" fostului ministru de finanţe din guvernul Cantacuzino, au făcut tot ce le-a stat în putinţă ca să împedice realizarea acestei mari reforme, dînd ast-fel liberalilor ocazia de a o aduce la îndeplinire, înaintea noastră, ba încă imprimîndu-i acel caracter *politic*, care domină de alt fel toate instituţiunile financiare liberale,—adică cu dublul folos şi pentru ţară dar şipentru partidul care le-a creat.

Tot ast-fel şi cu reforma electorală din Dobrogia.

Şeful nostru a anunţat-o de mult—şi'a fixat'o şi în programul seu. Ea urma să fie realizată pe timpul jubileului, ca un dar regal pentru populaţia credincioasă ţărei şi tronului de la gurele Dunărei, supusă de la 1877 unui regim politic excepţional şi nedrept.

Guvernele liberale, care nici odată nu vorbiseră de o asemenea reformă—şi de care programele lor nu pomeneau nimic pe dată ce au văzut-o anunţată de şetul nostru—şi-au însuşit o şi realizat-o.

Şi teamă ne e să nu vedem şi reforma electorală—aşa cum a fost formulată de şeful nostru, devenind tot preocuparea de căpitenie a liberalilor—atita numai că aci este vorba de o reformă care reclamă revizuirea constituţiei, şi care nu se poate face fără un acord al partidelor.

Acum în materie de finanţe, reforma d lui Costinescu, vine după marele discurs program al şefului nostru, rostit la Cameră.

Căci d. Take Ionescu, nu s'a ocupat numai de reforma electorală, de reforma administrativă—şi de reforma agrară, despre cari am vorbit pentru fie care în parte—ci şi de marea şi importanta reformă a impozitelor.

Şeful nostru a formulat în trei idei fundamentale, imperioasa trebuinţă a reformărei sistemului nostru de impozite—şi aceste trei idei, noi le-am putea concretiza ast-fel:

1) O reformă complectă a sistemului nostru de impozite, nu pentru a produce mai mult dar pentru o repartizare mai dreapă.

2) Desfiinţarea impozitelor asupra veniturilor aparente spre a ajunge la impozitele pe venituri reale.

3) Scăderea impositului financiar la datoriile pe termen lung

Sunt cuprinse aceste trei idei în proectul de reformă al d-lui Costinescu?

Dacă urmărim laudele peste măsură pe care ziarele liberale le aduc atît reformei cît şi autorului ei — vedem că ministrul de finanţe liberal s'a călăuzit de cîte-şi treile principii enunţate în trăsături generale de şeful nostru la Cameră.

Astfel principiul reformărei impositelor în sensul unei *repartizări* mai drepte, d. Costinescu îl adoptă prin aplicarea unei scări progresive, care merge de la 1 la sută pentru veniturile de maximum 400 lei şi până la 3.50 la sută pentru veniturile de la 50,000 lei în sus. Este vorba în general de înlocuirea impositelor cunoscute printr'un imposit unic şi progresiv, şi întocmit în aşa fel ca să se potrivească cu sarcinile pe cari contribuabilii noştri sunt obişnuiţi să le suporte rectificînd numai nedreptăţile azi existente:

De asemenea proectul de reformă adoptă şi al doilea principiu formulat de şeful nostru pentru desfiinţarea impositelor de pe venituri le aparente, prevăzînd supra taxe ridicate pe veniturile cari prin natura lor sunt mai sigure —şi taxe cît de mici pentru veniturile aleatorii.

In fine, dl. Costinescu, recunoaşte ca foarte dreaptă ideia formulată de şeful nostru în privinţa scăderii de imposit fonciar pentru datoriile pe termen lung degrevînd la proprietarii fonciari ipotecele din calculul veniturilor.

De sigur că observaţiunile noastre asupra acestei însemnate reforme nu se pot opri aci. Aşteaptăm să vedem publicat proectul cu expunerea de motive, pentru a'l analiza din toate punctele de vedere şi a-i aduce toate criticele ce vom socoti utile, fiind vorba de o reformă care interesează foarte de aproape toate clasele noastre sociale.

Am voit însă, numai să facem şi de data asta constatarea că concepţiile politice ale şefului nostru servesc adeseori de călăuză partidului liberal în realizarea de reforme şi că frămîntările din partidul conservator au ajutat pe liberali de a realiza multe din ele.

Să sperăm însă că acum, prin noua organizare şi democratizare a partidului condus de şeful nostru — ne va fi dat şi nouă să continuăm a aduce în serviciul ţărei tot capitalul de muncă şi pricepere de care am dat dovezi şi că operele mari de reformă socială de care are nevoe ţara, nu vor fi numai patrimoniul partidului liberal—ci şi al partidului nostru.

Vespasian I. Pella.

Suveranitatea voinţei nationale

Ideia fundamentală desvoltată de şeful nostru local, d. Al. A. Badareu, în frumosul şi instructivul său discurs de aseară la club a fost aceasta: „Coroana actuală a eşit din plebiscit, căci la 1866 naţiunea romînă, sub formă plebiscitară a ratificat alegerea lui Vodă Carol ca Domn. A există voinţă a naţiunei, exprimată o dată prin votul ei, a întărit Coroana, care apoi a devenit şi e pe pragul de a se înfiinţui ca ereditară. Se prea poate ca după 44 ani de viaţă constituţională, Coroana să se crează degajată de întâiul său atribut, că e venită şi creată prin voinţa naţională, şi să se crează că e numai prin voinţa lui D-zeu, şi deci, atunci Coroana să se crează scutită de a mai ţinea samă de voinţa naţiunii exprimată în alegeri, pentru anumite partide, pentru anumite persoane. Bănuim numai; căci dacă Coroana actuală este eşită din plebiscit, se prea poate ca cea de mîne eşită din principiul ereditătii să nu mai ţină seamă de popor în hotărîrile sale.

Dacă principiul suveranităţii voinţei poporului se pare a se uita de Cel de sus, dacă în sferele înalte va începe să precumpănească celalt principiu al dreptului divin—formulă desvoltată acum de pretenţios de Impăratul Germaniei — ce trebue să facem noi ca partid? Să lăsăm să se nimicească acest mare principiu, căruia datorim Romînia de azi, Coroana de azi? Statul de azi? Nu se poate.

Şi atunci, în măsura în care principiul suveranităţii voinţei poporului se etereazâ în raporturile sale cu monarhia,—fie că ţine Ea, sau nu ţine Dînsa să se etereze, — noi avem datoria să menţinem vie şi puternică această suveranitate în ceia ce priveşte dreptul ei de a-şi alege pe reprezentanţii ei prin partidele politice. Şi-i spunem acestei naţiuni, că dreptul său e întreg, voinţa sa e neştirbită, puterea sa suverană şi că dacă Coroana are dreptul de a-şi alege guvernul său din indicaţiile Sale, şi Naţiunea are dreptul de a-şi alege mandatarii săi după indicaţiile Sale.

Şi care să fie organele politice, care să întrupeze într'un moment dat aceste aspiraţiuni de suveranitate ale ţării? Să fie oare personalităţile sporadice, de talia celor ce Coroana le poate alege pentru a-şi forma guvernul Măriei Sale? Nu; Ţara nu-şi poate încredinţa suveranitatea ei, nu se poate hrăni această suveranitate de cît prin partide puternice.

Noi avem încredere în această ţară; noi ne cunoaştem poporul nostru, îi ştim nevoile, îi pulsăm aspiraţiunile. Şi apoi, această ţară legală a dat deja o indicaţie statornică cu votul său, cu singurul său chip de a-şi exercita suveranitatea sa. Putea-se-va schimba această indicaţie? Va-va cine-va în stare să i-o violenteze? Recurge-se-va la acele măsuri de a i se pune căluşul în gură? Folosi-va chiar Coroanei actuale plebiscitare această măsură? Nu; şi într'un accent de vădită îngrijorare, d. Alex. A. Badareu a declarat: N'am fost revoluţionar nici odată prin firea mea, prin acţiunea mea; mîne însă cînd voiu vedea că se tinde a se pune căluşul ţării mele, că voeşte să se violenteze voinţa acestei ţări, cu voiu lasa jos firea mea de pînă acum, şi mă voiu pune în capul mişcărilor, chemate a asigura permanenţa suveranităţii voinţei naţionale.

Să luptăm cu toţii ca să asigurăm ţării liberul exerciţiu al suveranităţii sale, prin votul său; să luptăm ca să dăm ţării organe puternice politice pentru a-şi întrupa aspiraţiunile sale. Şi astăzi cînd avem un asemenea partid, noi cu organizarea noastră de la Iaşi, cea mai solidă şi compactă din întreaga ţară, avem chemarea ca aici la Iaşi, să începem lupta pentru consolidarea şi permanentizarea suveranităţii voinţei naţionale.

Şi vom învinge.

Tonul de adîncă convingere în cele zise, importanţa capitală a problemei, înalta concepţie constituţională asupra suveranităţii poporului, împrejurările escepţionale ce ni se impun a le preîntîmpina au lasat asupra asistenţei o impresie formidabil de adîncă.

Războiul sfînt e deschis, noţiunea este pusă la grea încercare.

Chestii literare

Mecanica Socială

Dl. Spiru C. Haret, ministrul de Culte şi instrucţie publică, în interval de 10 ani de zile, membru activ al Academiei romîne, profesor la Universitatea de Bucureşti, profesor la şcoala de poduri şi soşele, inginer hotarnic al tuturor aşezemintelor publice din ţară, autor didactic de aritmetică de cursul primar şi secundar, a bine voit a scoate acum la încheerea tuturor carierilor sale multiple, o lucrare de sociologie naţională *„Mécanique sociale"*, în care semnalăm de o camdată spiritul politic, ce se desprinde din scrierea acestei lucrări.

Autorul se încearcă a aplica metoda ştiinţifică la studiul chestiilor sociale.

Opera d-lui Haret se va resimţi, zice el (pg. 3), de împrejurările în care a fost scrisă, autorul, adică d. Haret, neavînd nici plăcerile, nici libertatea necesară pentru asemenea lucrări, din cauza grelelor slujbe ce le îndeplinea în ţara sa.

Opera sa, rod nu numai de judecată pură, ci şi de observaţiune şi experienţă îndelungată, va răspunde la o nevoe, ce se resimte de acei ce au a dirigui afaceri publice. Nu e un singur om de stat, *demn de acest nume*, care să nu fie izbit de insuficienţa mijloacelor de care se dispune pentru a rezolvi chestiile ce i vin înainte. Cauza e ignoranţa legilor, cari ne cărmuesc; şi sînt oameni de stat din cei mai iluştri cari s'au lasat a se încrede mai mult pe noroc şi neprevăzut, de cît pe propria lor ştiinţă.

Autorul zice că în mijlocul acestor împrejurări a fost silit să conceapă şi să scrie opera sa, hărţuit din toate părţile, în lupta necontenită cu eroarea şi minciuna, el ca om de stat a fost chemat a-şi îndeplini datoria plină de aşa periculoase responsabilităţi.

Iar vorbind de politică, iată ce zice acest puritan politician: *„Şi astfel ceia ce se cheamă politică nu-i adesa de cît o ţesătură de expediente, de mici şmichirii, de mici intrigi, de mici (noi zicem mari) infamii*, în loc de a fi ceia ce trebue să fie, o ştiinţă prea greoae, dar clădită pe temelii sigure şi drepte."

Mărturisirea aceasta sinceră şi leală, spusă de d. Haret în fraza sonoră franceză şi o lucrare scrisă pentru lumea cea mare străină, ne aminteşte o altă izbucnire a d sale sinceră şi leală, făcută în 1906, cînd cu vestita scrisoare adresată d lui C. Disescu, pe atunci ministru de Culte, luptînd să-l doboare pe d. Disescu cu ilustrul, *Gobron!!!*

„M'au bucurat, d-le Ministru, sentimentele cu cari mi-aţi scris scrisoarea, scutit fiind, precum îmi spuneţi, de ori-ce sentiment de luptă politică. Vă urez să puteţi trăi cît mai mult, în a ceastă seninătate de suflet, pe care eu îmi făcusem cîndva iluzia că o voiu putea păstra toată viaţa mea. Asta era pe vremea cînd nu ezitam a face apel la sfaturile şi ajutorul ori cui, fără a mă preocupa de clubul politic din care făcea parte, pe cînd credeam că e cu putinţă ca interesul ţării să grupeze la un loc toate bunele voinţi şi toate bunele credinţi, pe cînd cu curăţenie de suflet ofeream neînsemnatul meu sprijin desinteresat ori cui ar fi avut nevoe de dînsul pentru folosul general. Dar vai, cu ce cruzime am fost readus la simţul realităţii!"

Izvorîtă lucrarea d-lui Haret din acest mediu politic, cu aşa experienţă pătimaşă şi de club, tare ne temem că formulele sale nu vor putea cuprinde tot adevărul aşa cum se desprinde din pătimaşa d-sale administraţie publică, arbitrară şi stăpînită de spiritul de club!

***

OAMENI ŞI LUCRURI

Psihologia surîsului

In cartea despre care am vorbit eri —„Vrîsta primejdioasă"—daneza Karin Michaelis zice încă:

„Istoria surîsului n'a fost scrisă nici odată. Pentru cuvîntul foarte simplu că acei puţini cari ar putea s'o scrie socot că au ceva mai bun de făcut şi au prea multă prudenţă către sexul lor. Barbaţii sunt tot aşa de puţin cunoscători în ce priveşte arta şi cauza şi însemnătatea zîmbetului, cum sunt în multe alte privinţe, cînd e vorba de femei, — începînd chiar cu chestiunea vieţei sexuale.

Am vorbit cu mulţi celebri „doctori de femei", prefăcîndu-mă că admir ştiinţa lor. Dar mult timp după acele convorbiri gîlgăia încă în lăuntrul meu ca un rîs puternic, neoprit, asupra ignoranţei lor. Doctorii aceia ştiu să taie şi să coasă la loc, tocmai precum copiii îşi taie păpuşele ca să vadă pilitura de lemn dinlăuntru şi apoi închid „rana" cusînd o cu aţă. Altă ceva şi mai mult de cît atita nu află. Poate—un lucru. In decursul anilor încep a vedea lămurit că femeile sunt mult mai destoinice de cît dînşii în a spune minciuni şi mai cu seamă a minţi ca să i facă să creadă pe ei, doctorii, că-i cred pe cuvînt

Doctorii femeilor pot fi cît de cuminţi, dar nu vor afla nimic din cele ce femeile îşi spun numai una alteia. Şi e lucru firesc. Intre cele două sexe nu domneşte cea mai adîncă şi veşnică duşmănie, dar este şi prăpastia cea mai de netrecut—din lipsă de înţelegere posibilă.

Toate cuvintele limbei, la olaltă, nu pot exprima un singur zîmbet Intr'un surîs noi rostim ori-ce poftă, ori ce viciu şi tot într'un surîs oglindim cele mai mari virtuţi sau cea mai mare goliciune.

Cele mai inteligente dintre noi, femeile, se ascund îndărătul unui zîmbet compus cu artă.

Barbaţii nu sunt în stare să surdă, ei pot avea privirea mai mult ori mai puţin bîne voitoare, prietenoasă, mulţumită mai mult ori mai puţin erotică în expresiuni. Dar nu au nici mlădierea în deajuns, nici viclenie destulă ca să zîmbească

Femeea care din înţelepciune nu-şi pune o mască pe obraz — îşi pune în treg sufletul într'un surîs. Am cunoscut femei care'şi turnau sufletul tot în fie care zîmbet.

Nimeni nu poate rosti cugetul său; dar cei mai mulţi au surîsul răsunător ca un tunet. Că îndrăznim însă să ne tradăm prin zîmbet propria noastră şireţenie, întreg lăuntrul nostru ca un pleoscăit de moară, împrăştiat în ecoul vînturilor,—asta însamnă dovada neclintitei solidarităţi a sexului nostru.

In ce împrejurări s'a văzut ca o femee să trădeze pe alta?

Această credinţă îşi are arare ori motive nobile, ci raţiunea ei stă în curata frică, — frica ori cării femei de a nu se trada pe sine însăşi, dacă o da pe faţă lucruri cari alcătuiesc bunul comun şi veşnic al sexului întreg"..

Rodion

Arta tinereţei

O discuţiune psiho-fiziologică.—Vrîsta critică.—La barbaţi şi la femei.—Scriitorii sceptici şi indulgenţi.—La 30 ori la 60 de ani?.—Cum îmbătrînim.—Intre cumpatare şi risipă.

Acum de curînd am vorbit despre o ingenioasă descoperire... chimică a d-rului Bardin din Paris în vederea conservării fizice a tinereţei: un cosmetic în a cărui preparare intră pulberea de mărgărintare.

Dar aceasta se referă la o oarecare tinereţe fizică, — la posibilitatea de a salva aparenţele odată cu „teint"-ul, cu pielea obrazului. Există însă şi condiţiuni fiziologice; există un moment „critic" sufletesc, — acela în care ne simţim că începem a îmbătrîni.

Odinioară Balzac afirma că de pe la 30 de ani — „Femme à trente ans" se poate adeveri o oarecare atitudine şi stare care trădează, la femee, procesul celei dintăi îmbătrîniri. E drept că literaţii mai noui şi mai politicoşi se arată mai indulgenţi. Femenistul romancier, Marcel Prévost a exprimat nu de mult părerea că femeia la... 60 de ani e de abia pe pragul îmbătrînirii — nu a bătrineţei, — dar e numai o formulă de literatură, o figură delicată, iar nu o realitate.

Se vorbeşte, în această chestiune, de femei, — ca şi cum problema n'ar atinge în acelaşi chip şi pe bărbaţi.

Chiar acum de curînd un specialist în boli nervoase,—d-rul Kurt Menzel—a studiat şi a arătat că şi la sexul tare e o „vrîstă critică", un moment primejdios, cînd se manifestă procesul îmbătrînirii, mai mult prin semne pshice de cît fizice si anume cam în epoca dintre 47 şi 54 ani.

Dar nu ne vom opri aci la detalii, — ci numai la generalităţi, în aşteptare ca doctorul în chestiune să fi convins şi pe literaţi despre seriozitatea momentului sus pomenit în viaţa bărbaţilor.

*

Un ziar berlinez a adresat unui număr de personalităţi cunoscute întrebări pentru a afla de la ele, în ce chip şi-au conservat fizicul în potriva anilor.

Scriitorul Friederich Haase, de 85 de ani, răspunde astfel:

„Nici-odată încă nu m'am gîndit serios în ce mod anume am ajuns să îmbătrînesc; nu ştiu. Am trăit totdeauna solid şi m'am ferit de extravaganţe. Un cunoscut medic mi-a spus odată, la Karlsbad, că sunt cioplit dintr'un lemn bun. Se vede că aceasta e condiţiunea esenţială pentru a ajunge bătrîn şi a rămînea tînăr".

*

Aproape de aceeaşi vrîstă cu Haase, poetul Albert Träger scrie:

„Dar sunt oare într'adevăr un bătrîn? De această chestiune nu m'am ocupat de loc *în cei dintâiu opt-zeci de ani*. I-am trăit pur şi simplu cum s'a nimerit şi cum mi a plăcut, şi anume — fără să mă ocup prea mult de mine. Nu m'am dat în lături de la nici o muncă, de la nici o mulţumire. Cînd însă am trecut o anumită graniţă şi nu se mai sfîrşeau felicitările şi urările pentru „adînca bătrîneţe" — am început a mă preocupa de felul cum s'ar cuveni să trăesc pe viitor. După matură chibzuire şi după oarecari şovăiri, mi-am întărit hotărîrea ca să trăesc mai departe nepăsător ca şi pînă acum şi mai că am şi uitat că, după părerea generală, sunt un om bătrîn...".

*

Romancierul Paul Lindau — de a semenea un veteran şi un venerabil, a literilor germane povesteşte cum a rămas... tînăr.

„Răspund la întrebarea dv. aşa cum a vorbit defunctul meu amic Mark Twain unui ziarist care-l interviewa. Dacă mi-am păstrat oare care vigoare în vrîsta mea avansată, aceasta se datoreşte împrejurării că nu m'-am prea ţinut de poveţele şi regulele de sănătate pe care în chipul cel mai călduros mi le-au recomandat oamenii mai cuminţi şi mai prudenţi.

Cu „mişcarea în aerul liber" — oiu fi încercat eu cînd-va; dar trebue să fie multă vreme de atunci. „Mişcarea" mă obosea şi „aer curat" nu se prea găsea în camera unde eram nevoit să lucrez mai multe ore pe zi, afară din casă.

In sălile de redacţie — nu; vorbesc natural, de redacţiile ziarelor de provincie în care mi-am petrecut anii de de carieră. Acolo era căldură, năduşală

şi se simţeau mirosurile grozave din atelierele tipografice din vecinătate. Deschidierea ferestrelor era strict interzisă, de oare ce colegul mai bătrîn, avea catharuri cronice şi căpăta guturaiu numai dacă cine-va răsfoia foile unei colecţii de gazete. La teatru—de asemenea — nu era aerul curat, nici ziua, în timpul probelor, nici seara în timpul spectacolelor.

Bine se găseşte germanul, la adică numai în restaurantele unde se simte un amestec de parfumuri excitante de la elegantele doamne, un miros de tabac, o aromă de bere; se simte cîte ceva de la învechitele fracuri ale chelnerilor harnici şi de la sudoarea unor vizitatori distinşi — dar cari toate la olaltă, fac plăcută şederea îndelungă...

Pentru că aerul devine mai suportabil tocmai în ceasurile de mai tîrziu. Şi aşa îmi explic plăcerea ce aveam de a zăbovi...

M'am culcat tot deauna tare tîzriu, pentru că, ori cînd mă reîntorceam, — stam încă să lucrez. Lucrul de noapte mi-a fost tot deauna plăcut şi aeum în epoca legăturilor telefonice — mai mult ca tot deauna. Am lucrat de multe ori şi în oarele cînd se ridică aurora cea de aur a dimineţei.

N'am ţinut nici odată la regularitatea oarelor de masă — mai puţin în ori-ce caz de cum ţineam la un consum regulat de ţigări.

Am fost tot deauna cumpătat în mîncări şi băuturi.

Şi cu această metodă nu tocmai idea de corectă am dus-o destul de bine până la 70 de ani, Nu vreau s'o recomand altora s'o imiteze dar nici nu mă plîng de ea,—chiar dacă în timpul din urmă am avut cîte o supărare de la „molesta senectus" şi n'am mai suportat'o aşa de uşor. Cred eă ar fi fost acelaş lucru dacă eram foarte cuminte în viaţă.

Albert Träger — pe care l'am citat mai sus — credea mai mult: că dacă trăia „solid" avea până acum o sută de ani — nu 80 trecuţi.

...Dar vom vedea încă ce cred alţii şi altele. **As.**

Intrunirea noastră de aseară

Aseară la orele 8 şi jumătate, membrii clubului conservator-democrat, s'au întrunit în adunare generală, în localul clubului.

Saloanele clubului, în destul de spaţioase, erau totuşi neîncăpătoare pentru marele număr de membri cari au venit să ia parte. Intrunirea de aseară nu mai avea aspectul unei întruniri de club, ci a unei adevărate întruniri publice.

Intrunirea a fost prezidată de d. Alex. A. Badareu, preşedintele clubului.

*

D. **Al. Dabija** spune că de şi nu e orator, totuşi ca un soldat constant şi devotat partidului şi şefului, îşi va spune cuvîntul.

D-sa analizînd situaţia politică, constată că partidul conservator-democrat e mereu în progres, pentru că în acest partid domneşte unitatea de vederi şi iubirea şi devotamentul către şef.

Imi amintesc, spune d-sa, de faptul petrecut la casele Iamandi, din strada Carol, cînd s'a făcut fuziunea; eu am spus'o, fără jenă, că unirea e legată cu aţă de paiajen. Şi aşa a fost. După unire, calomniile şi insultele la adresa d-lor Take Ionescu şi Badareu, au început să curgă fără întrerupere: se temeau că o să li se întunece aureola, pe care ei n'au avut'o nici-odată!

De la întemeiarea partidului nostru şi pînă astă-zi am mers în continuu progres şi am făcut dovada că ne bucurăm de încrederea ţării.

D-sa vorbeşte apoi de svonurile lansate de junimişti, că vor fi chemaţi cît de curînd la putere şi că au promisiunea Regelui. Junimiştii au fost deprinşi totdeauna să trăiască din pomană şi pomană cer acum şi de la Rege.

D. Dabija, zeflemiseşte, cu mult humor, pe junimişti, care crezîndu-se deja la putere, au început să'şi împartă şi slujbele şi sunt cîte trei, patru, ba chiar şi mai mulţi pentru un singur post.

Pe noi însă nu ne sparie toate acestea; noi nu suntem fricoşi, din contra, am dovedit că suntem tenace şi urmăm cu sfinţenie drapelul. Dar, spune d-sa, cu toate svonurile, eu zic că d. Carp nu poate să vie la putere, căci ar însemna să fie o tulburare în ţară, ar însemna să vie un guvern, în contra voinţei ei. Noi însă va trebui să luptăm înainte, cu încredere în şeful nostru, care a spus că: vom veni la putere prin ţară şi numai prin ţară.

D. **Oswald Teodoreanu**, se întreabă de ce pleacă liberalii? Chemaţi la direcţia trebilor publice într'un moment de grea cumpănă, au restabilit liniştea. Ca consecinţă şi pentru asigurarea acestei linişti, stocul de măsuri legiferate. A! dar acestea nu corespund nevoilor şi n'au utilitate reală socială. Sunt legi defectuoase, ori suprimări culpabile, ca acea a contenciosului, cu caracterul ce i am dat noi. Apoi acestea s'au produs la începutul guvernării lor, nu acum, deci atunci trebuiau să plece.

Că au venit la guvern şi că au făcut cele ce au făcut, vina nu ie a lor ci a tuturora. Căci înăduşirea în sînge a răscoalelor din 1907, cine n'o putea face? Dacă barbaţii de stat ai acestei ţări ar fi avut patriotismul luminat al oamenilor mari din jurul lui Vodă Cuza, dacă ar fi sacrificat ambiţiunile, sentimentele, şi urile lor, dacă n'ar fi ţinut samă de apetiturile partizanilor şi ar fi făcut acel gest frumos, care l'a îndreptăţit pe cel mai autorizat barbat de stat pe Dimitrie Sturdza să proclame pe Take Ionescu cel mai mare patriot, dacă aceşti oameni de stat, ar fi avut conştiinţa misiunei lor şi dorinţa de a îndrepta tot ce ie rău în moravurile şi mersul acestei ţări, astăzi n'am fi avut de plîns pe urmele a mii de ţarani ucişi şi a unor reforme schiloade şi pătimaşe făcute tot în vederea intereselor partidului politic, care le a săvîrşit. O lovitură de stat ca acea din 2 Mai 1864 şi o colaborare sinceră a tuturor oamenilor pricepuţi şi luminaţi, ar fi îndrumat ţara aceasta pe căi mult mai sănătoase şi mai sigure, de cît acelea create de voinţa unui partid a tot puternic, care a legiferat pro domo. Şi acum că se cere liberalilor să plece, în potriva indicaţiunilor şi voinţei ţărei, se cere puterea de oameni cari n'au nici macar curagiul să spună ce vor să facă, pentru ce vor să ajungă. Arivism adevărat, de oameni cu pretenţii de elită, cari n'au drepturi istorice, căci din fericire ţara noastră nu sufere de plaga unei aristrocraţii puternice *naţionale*.

Şi pe cînd ei nu îndrăznesc a afirma nici o ideie de reformă socială, ori politică, afară doar de aceia a înfiinţărei guvernatorilor ruseşti, cari i ar face odioşi şi ţărei şi lumii civilizate, Take Ionescu în afară de programul de activitate politică cunoscut, opune atot puterniciei liberale o organizaţie puternică şi momentan două idei fundamental occidentale şi democratice. Prima, lărgirea colegiilor electorale, a doua armonisarea intereselor în conflict ale capitalului şi ale muncei pentru a stabili un ehilibru social şi economic, care să reducă cît mai mult posibil isbucnirea şi manifestarea acelor conflicte.

El chiamă ţara să şi spună cuvîntul, în plină libertate, pe toţi îi cheamă la luptă şi muncă, nu în interesul unei clase sociale, ci în interesul tuturora, pentru binele şi prosperitatea ţărei. Intre el, care pune în serviciul unor idei şi a unei cauze sfinte şi curate, tot talentul şi energia lui şi între acei cari într'un interes inavuabil de clasă, reclamă puterea, ţara va alege. Şi dacă Coroana, poate nesocoti aspiraţiunile indivizilor, ea care deţine puterea suverană de la naţiune, nu poate şi nu va nesocoti voinţa ţării. (Aplauze lungi).

*

D. Lascar Antoniu, începe prin a spune că ne aflăm in plină criză, şi campania electorală este deschisă,—indiferent de cum se va rezolvi. Zice că nu se va ocupa de guvernul liberal şi de politica liberală, căci de fapt acest partid nu mai guvernează.

Lupta care se dă astă-zi nu este dar între liberali şi noi, ci între noi şi junimişti şi această luptă nu este cea dintăi, dar cu siguranţă că va fi cea din urmă.

Să zice că d. Carp, prin clemenţa regală, va fi chemat să formeze guvernul şi să prezideze alegerile viitoare. Mă întreb, zice d. Lascar Antoniu, pe ce temeiu stabilesc junimiştii, dreptul lor de a veni la putere? Partid nu au, căci de trei ani de a rîndul, fără nici o excepţiune, i-am bătut în alegeri; ideile lor? nimeni nu le cunoaşte; capacitatea lor? n'am văzut-o; programul lor? nu şi l'au spus. Ceva mai mult: nici cel puţin omogenitate în grupare nu au, căci fie-care trage în partea lui, fie care să gîndeşte la dînsul şi la ziua de mîine, fie care îşi are tendinţa lui: d-nii Cantacuzino, Marghiloman şi Filipescu sunt cele trei elemente politice disparate în partidul junimist.

Să înşală însă atît Coroana, cît şi d. Carp, dacă cred că în contra voinţei ţărei se mai poate astă-zi guverna numai prin favoarea regală. Ori cît ar considera de deşartă şi de fictivă, viaţa noastră politică, totuşi îi trebuie omului politic şi şefului de partid, cel puţin partidul.

Dar, să ştie, continuă d. Lascar Antoniu, că d. Carp, a nesocotit în totdeauna masele care alcătuesc partidele politice. Politica d sale e politică de autocraţie neavînd alt contact, de cît cel direct cu Regele, Şi pe baza acestei doctrine are credinţa să obţie puterea şi să guverneze!

Dacă ast-fel va înţelege coroana să rezolve criza politică, să o facă, căci noi, nu ne vom cutremura de un asemenea decret.

Din fericire organizaţiile noastre politice conservatoare-democrate se prezintă în toată ţara compacte şi mai însufleţite ca ori cînd.

Vom duce dar singuri înainte lupta începută încă de acum trei ani, dar de data aceasta avertizăm pe cei în drept, că cu toată înţălepciunea şi prudenţa conducătorilor noştri, s'ar putea întîmpla ca la un moment dat, curentul democratic, al cărui limbagiu şi atitudine fusese moderate până acum, să ia o acţiune, care ar putea tulbura liniştea în stat. Căci democraţia conservatoare revendică şi ea dreptul de a guverna, nu însă prin favoarea regală numai, ci pe temeiul regimului constituţional. Democraţia conservatoare ştie, că partidul ei conservator-democrat, are un program care, corespunde nevoilor reale atît de simţite, ale ţărei.

Şi 'n momentul de faţă, cînd clasa muncitoare se mişcă şi cere la rîndul ei îmbunătăţiri, cînd în ţară domnesc curente puternice democrate de ar veni la cărmă un partid reacţionar, care despreţueşte masele populare, ori-ce acţiune a lor va fi în totul justificată.

De aceia, Coroana, dacă voeşte să aibă linişte în ţară, să încredinţeze guvernul unui partid care să meargă alături a cu vremea.

D. Lascar Antoniu, încheie, zicînd că alt-fel se va juca o carte mare, care ne va antrena în luptă cu toată energia. Căci pentru democraţia conservatoare, în cazul cînd va fi chemat d. Carp să formeze guvernul, va fi lupta cea mare pe viaţă şi pe moarte. De vom fi învinşi în alegeri vom fi nevoiţi să o luăm de a capo. De vom învinge însă, ne este asigurată şefia viitoare a lui Take Ionescu, asupra întregului partid conservator şi curăţirea terenului politic de oligarhia dispărută pentru totdeauna. Să facem dar toate sacrificiile, să nu cruţăm nimic, pentru a da fără şovăire ultima lovitură. O simplă hezitare ne va costa existenţa noastră de partid.

La luptă dar, pentru a dovedi în mod deplin că înaintea dreptului divin, stă dreptul cetăţenesc, care nu poate fi nesocotit. (Aplause lungi).

*

D. Eus. Calognomu, demonstrează că d. Take Ionescu a reuşit să facă un partid al viitorului, pentru această ţară, partid care a dovedit că nu numai că nu se putea şterge prin voinţa unei grupări, dar că e cel mai tare partid.

D-sa arată că în partidul conservator democrat, nu există, ca în celelalte partide, animozităţi, ci din contra, numai dragoste şi devotament.

D. Calognomu, demonstrează că dreptul de a cere puterea, îl are numai partidul conservator-democrat, care reprezintă voinţa ţărei şi care are un program bine definit.

*

A luat apoi cuvîntul, d. Al. A. Badareu, al cărui foarte interesant discurs îl vom publica în numărul de mîine, după note stenografice.

Mult regretatului meu văr D. A. TEODORU

ULTIM ADIO!...

...Fără să vreau retrăes clipă cu clipă, acele momente de acum exact trei luni de zile, cînd te-am văzut pentru cea din urmă oară; acele momente cînd *am ştiut* că n'o să te mai văd...

Te văd clar... atît de clar că par'că tremur...

Mi-ai vorbit îndelung şi duios, dîndu-mi sfaturi pentru toată viaţa... Tu, vecinic grăbitul, ai stat trei sau patru ceasuri vorbindu-mi... Sfaturi pentru cariera mea de profesoară: cum şi în ce direcţie să lucrez ca să mă pot ridica.,. Duios şi blînd, m'ai făcut apoi să mă gîndesc, la un viitor, cînd nu voi mai fi singură pe lume, dîndu mi sfaturi aşezate şi cuminţi... Te am ascultat cu sfinţenie... Vorbiai atît de frumos!

Mi-ai întins apoi o cartă artistic destinată şi cu ochii pe jumătate închişi mi ai dictat din Musset—nişte versuri de o gingăşie nemai pomenită... şi mi-ai ordonat scurt, să le trimet acelui suflet *ciudat*, ce mă înţelege...

Te văd apoi în gară. In momentul plecărei trenului, mi-ai strîns mîna, să mi-o frîngi! Şi... ultimele tale vorbe: „Prends garde! C'est si facile d'être *écrasé* **par les roues**"... Te am privit cu mirare... Ţinteai cu groază roatele trenului ce se puniau în mişcare...

Intrată în vagon, am început să plîng. In acel moment, nu ştiu de ce—*ştiam* că n'o să te mai văd..

...Şi acum — cîteva seri — cînd tu te stîngeai, te-am văzut iarăşi... în gînd... Faţa duioasă şi senină... mi-a fost totuşi frică şi mi a venit să plîng... E curios... nu aşa?

A! Mi-aduc foarte bine aminte, cum spuneai odată că ai avut de cîteva ori senzaţia teribilă a ceva năpraznic ce te doboară...

Ah!... Destinul!.. De ce nu ne poţi spune, ce vedeai atunci, cînd în picioare, scrutînd întunericul, ai comandat scurt: „La dreapta!"...?

...Suflet... scîntee... te-ai stîns?

Cine ştie... poate ne vom mai vedea!... Duios şi blînd îmi vei mai arata calea spre bine... spre adevăr...

Roman.

Eugenia-Dolores.

Litere-Ştiinţe-Arte

Abonamentele.— E un uz consacrat în ţeară la noi că publicaţiile literare se primesc de foarte multe persoane fără să se achite. E aproape o tradiţie Ceea ce e curios, deosebire este că abonatul, la noi, nu poate fi convins că are datoria — nu de a plăti regulat, dacă n'a cerut el însu-şi publicaţia,—dar datoria de a refuza din timp revista trimisă. Până şi o publicaţiune periodică femenistă—„Unirea femeilor romîne" ce apare trilunar în Iaşi—nu poate avea avantagiul de a beneficia de... politcţea abonaţilor.

„Pe coperta de dindos a primului număr din publicaţie stă tipărit: „Care primeşte publicaţia, e rugat s'o citească îndată: dacă se abonează, să trimeată abonamentul, dacă nu, să restitue numărul înapoi la redacţie." Mai sincer şi mai clar, nu cred că se putea proceda. Am broşat anume publicaţia cu foile taiate şi am pus o sub bandă, aşa încît uşor să poată fi scoasă şi iar pusă la loc. Am dorit că ori-cine o primeşte, s'o poată ceti şi dacă nu-l interesează s'o poată trimite înapoi. Şi cu toate aceste s'au găsit atîtea persoane care s'o primească cîte doi ani şi altele care s'o primească cîte un an şi totuşi să nu plătească. Ba, s'au găsit vr'o 3 abonaţi care ne-au restituit abea No. 3 din an. II, în care se cerea plata, unul cu mentiunea: „refuz de a primi publicaţia necerînd a fi abonat" dar un an şi jumatate o primise în linişte".

...Va dispărea vre-odată nenorocitul uz,—ori abuz, care e o rămăşiţă de bizantinism şi nu ne face onoare de loc?

Poate cuvîntul femeilor va găsi mai malt ecou.

*

Pe scena teatrului Sarah Bernhardt se reprezintă acum o piesă a d-lor André de Lorde şi Binell „L'homme mystérieux". E multă... medicină în acea lucrare de teatru.

*

Cu privire la pedepsele ce sunt de aplicat apaşilor parizieni se discută cu deosebire dacă ei trebuie biciuiţi sau... castraţi.

Aceasta din urmă pedeapsă are o raţiune ştiinţifică, anume ca să nu se mai producă şi o descendenţă, sau o a doua generaţie de apaşi.

*

Consiliul municipal din Dole a răscumpărat casa natală a lui Pasteur pentru a o transforma în muzeu.

*

STRUNA ZILEI

EXIL...

Dl. Mihai Codreanu a fost numit intendent al azilului de bătrîne.

Ziarele.

Intre bătrînele ursuze
Ce soartă rea te-a exilat, —
Sărman poet ce te-ai visat
Imbrăţişat numai de muze?

INFORMATII

❑ **Aderări nuoi.**—*Junimiştii scontează venitul lor la putere pe baza girului ce l'ar avea de la M. S. Regele. Poliţa a scăzut, pînă acum, la diferite date, la Mai, Septembrie şi Decembrie şi a fost prelungită, rămînînd in obliga, cu semnătura Sa, M. S. Regele—aşa pretinde forţa morală a junimizmnlui.*

In puterea girului, pe care Suveranul l'ar fi dat d-lui Carp, ciracii acestuia umblu să smomească takişti şi să-i facă junimişti.

L'au smomit pe maiorul Petraş, pe maiorul Buhlea şi alte vre-o patru forţe morale la fel.

In adunarea generală de ieri seara a partidului nostru din Iaşi, d. A. A. Badareu a aratat opera de smomeală fără de succes, la care se dedau junimiştii şi a dat citire la o listă de peste **20** *aderenţi noui, cari au venit între noi, în plină opoziţie, cu toate că M. S. Regele nu ne a girat poliţă politică.*

Iată numele noilor noştri prietini:

D-nii: Teodor Stoenescu, fost procuror de Curte; Em. Bardasar profesor; I, T. Bucovineanu, profesor, fost ajutor de primar al oraşului Botoşani; dr. C. N. Ionescu, profesor; Theodor Berescu, profesor; N. Constantinescu; Teodor Rusu Simionovici; Ioan Stavrat; Andrei Irimescu, fost diriginte de poştă; L. Tufescu; Gheorghe Maxim, (Golăeşti); Dim. Gheorghiu; Ioan Recht; Dimilrie Ionescu; Emil Bobescu; Vasile Popescu; Dim. Vestali; C. Mahu; Gh. Vasiliu; Const. Popovici; Ioan D. Furtună.

❑ Azi dimineaţă, corpul regretatei Marie Dahon a fost adus din Capitală cu trenul de 8 şi 30.

La gară aşteptau rudele şi familia.

Cortegiul a pornit apoi spre cimitirul „Eternitatea", unde s'a sevîrşit prohodul.

❑ D. Perieţeanu a fost numit inspector al poştei şi telegrafelor, circomscripţia a IV Iaşi, vacant de atâta timp.

❑ Societatea clericilor „Mîntuirea" din Galaţi, a înfiinţat o sucursală în Iaşi strada Uzinelor 40.

Societatea se află sub preşedinţia P. S. S. Episcopul Dunărei de Jos.

❑ Domnul I. Cudalbu, primul preşedinte al tribunalului Ilfov, a fost numit director al Casei Pădurilor.

Domnul Cudalbu şi a făcut studiile liceale în Iaşi şi fusese numit sub ministeriatul lui Gh. Palade, preşedinte al tribunalului Iaşi s. II.

❑ Ştirea unui ziar local că d. Sol. Haliţa, inspector general al învăţămîntului primar, a fost numit secretar general în locul regretatului Teodoru, este inexactă.

❑ La spitalul sf. Spiridon, au fost internate femeile Zoiţa şi Profira Ursache, Catinca Gavril, Maria Marandei şi Catinca Nica din comunele Perieni şi Ţiganaşi bolnave de febră tifoidă.

In total au fost aduşi 10 bolnavi.

S'au luat măsuri urgene de combaterea epidemiei.

❑ In astă-seară la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, să începe un program absolut nou, cuprinzînd bucăţi din cele mai alese. „Departe de inimă", este titlul numai superbe comedii (tablou colorat), interpretată de d-nii Capellan şi Hall, şi d-rele Goldstein şi Daussemont. E vorba de Gertruda de Konigstal, logodită cu locot. Sturm, care îşi ia rămas bun, cu ocazia plecărei acestuia la regiment. In lipsa acestuia, baronul de Eiffel, vărul Gertrudei, îi face curte, pe care ea o primeşte; în acest timp însă şi Sturm aflîndu-se la Paris, se amorizează de o alta. Mai tîrziu ei îşi declară singuri schimbarea amorurilor şi îşi găsesc fericirea în ultimile alegeri făcute.

Se mai cuprind în noul program din astă-seară: „Armata bulgară", după natură; o afacere familiară, brilantă comedie, jucată de d-ra Florence E. Turner şi d. M. Castello; vînătoarea de hipopotami în Africa, interesant tablou după natură, etc. etc.

❑ **Fiole 606** s'au pus în vînzare la farmacia **Rotbard.**

❑ **O şezătoare.** — Luni sara, a avut loc în casa parohială a bisericei „Cuv. Paraschiva" din Tg.-Frumos, unde se află ca paroh preotul N. Dăringă, prima şezătoare artistico-literară, la care au luat parte, după invitaţie următoarele persoane: d-na şi d. dr. D. Iamandi, d-na şi d. Marcopol instituioare, d-na Malcoci directoarea şcoalei de fete, d, Gh. Teodor directorul şcoalei de băeţi, d. P. Alexandrescu cu d-na, d. Coco, institutor cu d na, d-na Zoe Antonescu cu d-ra, d-na C. Lefter cu d-ra, d-rele Eugenia Stroescu şi Ecaterina Ionescu institutoare, d. Iorgu Ionescu etc.

Fie-care din doamne şi domnişoare au adus cu ele cîte ceva de lucru ca: împletituri, cusuturi etc.; iar gospodinele din popor în număr de 12, cari de asemenea au luat parte, au cusut cordele, au tors şi au ţesut împreună cu d-na şi d şoara Dăringă, cari au şi explicat în acelaş timp gospodinelor modul de funcţionare a răsboaelor ce sunt instalate în una din odăile casei parohiale.

Tot în timpul şezătoarei, s'a citit gospodinelor, din revista „Albina": „Invăţăturile de carte", apoi diferite sfaturi de gospodărie, culese din această revistă, precum şi din alte cărţi luate din biblioteca Bisericei, care conţine peste 350 volume. S'au executat apoi de către d-rele Eugenia Stroescu şi Ionescu cîteva cîntece naţionale şcolare.

La sfîrşit, părintele Dăringă ţinu o mică cuvîntare gospodinelor mai ales, arătîndu-le foloasele şezătorilor şi rugîndu-le în acelaş timp ca să mai vie şi altă-dată,—cînd vor mai fi invitate—şi totodată să caute de a face şi pe la casele lor asemenea şezători, cari produc distracţie şi aduc multe foloase.

Totul se termină la ora 11, cînd ce adunaţi s'au răspîndit pe la casele lor

❑ **Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor:** *Badareu et dr. Manoleseu*, **str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:**

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0 20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ Un nou caz de scarlatină s'a înregistrat în judeţ; femeia Elena Botez din comuna Birzeşti, a fost adusă la spitalul Paşcanu, bolnavă de această epidemie.

DIVERSE

— Gheorghe Basarab din strada Ţicău No. 3; mergînd pe strada Muzelor i s'a făcut rău şi căzînd jos, a căpătat mai multe leziuni la cap.

A fost dus la spitalul sf. Spiridon, unde a fost pansat.

Ultime INFORMAŢII

Din partea M. S. Regelui au fost remise astă-zi primăriei Iaşi, lemne, haine şi 1000 lei în bani, care urmează a se distribui săracilor, cu ocazia anului nou.

D-na dr. Elena Puşcariu docentă universitară, a obţinut permisia ministerială pentru a ţinea un curs liber şi gratuit de oftalmologie, la facultatea de medicină din Iaşi.

După socotelile serviciului apelor Comunei, apa de la Timişeşti, urmează să sosească azi la rezervorul inferior, care va alimenta următoarele strade: Nicolina, Socola, Cuza-Vodă, Anastase Panu, Păcurari, Lăpuşneanu, Piaţa Unirei şi Căpitan Păun.

Conductele particularilor vor fi închise, în vedere că apa care soseşte în primele zile, este nehigienică.

Domnul V. Missir, vice-preşedintele Camerei, fiind eri la clubul Jockey din Iaşi, a declarat că are informaţiuni, că şansele carpiştilor de a veni la putere, au scăzut din nou foarte mult.

Cercuri liberale, în măsură de a şti, confirmă versiunea d lui Missir şi o explică prin noui tîrguieli ce s'ar urma între d. Carp şi M. S. Regele, de la care şeful junimist pretinde de pe acum asigurarea unui decret de disolvare a Parlamentului — fiind foarte sigur d. Carp, că partidul său va cădea în alegeri.

Privitor la noul tîrg al d-lui Carp, d. A. A. Badarev, în discursul seu de ieri seara, a făcut următoarea declaraţie:

— Domnul Carp vrea să-şi asigure de pe acum un decret de disolvare. Nu cred că va reuşi. Dar dacă lucrul se va întîmpla, apoi chiar eu, care n'am fost revoluţionar nici în tinereţa mea, care de 25 ani fac politică modestă, chiar eu voi deveni revoluţionar, căci nu pot admite să se pună căluşul în gura Ţării.

Familia Princiară a luat ca profesori de limbă romînă pe d-nii:

G. Adamescu, profesor la liceul Sf. Sava şi la şcoala normală a soc. pentru învăţătura poporului, pentru AA. LL. RR. Principele Carol şi Principesa Elisabeta.

G. Chelaru, profesor la „Liceul Lazăr" şi la şcoala normală a soc. pentru învăţătura poporului, pentru AA. RR. Principesa Mărioara şi Principele Nicolae.

Se aduce la cunoştinţă, că începînd de Duminică 19 Decembrie 1910, toţi tinerii domiciliaţi în oraşul Iaşi şi cari fac parte din contingentul 1911, şi cari au fost dispensaţi, de asemenea şi prisosul de efectiv (acei neîncorporaţi din cauza lipsei de vacanţă), sunt datori a se prezenta la orele 8 dimineaţa în curtea districtului de recrutare, unde li se va face apelul, spre a urma apoi clasele de instrucţie prevăzute de legea de organizare a armatei.

Acei cari vor contraveni prezentului ordin, vor fi daţi nesupuşi şi urmăriţi conform art. 224 din codul justiţiei militare.

Mîine va avea loc la cercul preoţesc „Ocrotirea", a doua conferinţă anunţată.

La spitalul Paşcanu sunt internaţi actualminte 60 de bolnavi de scarlatină. O parte de bolnavi sunt aduşi din judeţ.

Conferenţa d-lui dr. Jocu, despre Slănic, care trebuia să aibă loc mîine, s'a amînat pe după sărbători.

Societatea veteranilor, grade inferioare din Bucureşti, va înfiinţa o filială în Iaşi.

D. Bogdan, ajutor de grefier al trib. s. I. a demisionat din acest post, păgubind astfel secţia de cel mai capabil grefier al ei.

Astă-zi a reapărut ziarul franc antidinastic *Alarma*, organul de ocazie al junimiştilor.

Fiindcă junimiştii vor spune că sunt străini de acest ziar, directorul lui, un oare care Mateescu, ţine să pareze lovitura şi aduce mulţumiri publice d lui Marghiloman, pentru că l'a îngrijit cît timp acest domn Mateescu a fost, zice el, bolnav.

După ce arată dar că între directorul ziarului şi d. Marghiloman, există strînse legături, ziarul publică un articol prin care spune, că Regele s'a înţeles iarăşi cu liberalii, ca să păcălească pe carpişti şi-i îndeamnă pe aceştia să se revolte.

Precum că să se ştie.

Din Vaslui ni se scrie: este absolut neexact că medicul plăşei Soleşti d. Gh. Vasiliu, ar fi refuzat asistenţa sa medicală unei femei din comuna Tanacu.

D. Vasiliu, din contra, a dat toate ajutoarele necesare, dar constatînd o naştere anormală, a certut ca lehuza să fie transportată la „Maternitate.

Un incendiu care dacă n'ar fi fost observat la timp, ar fi distrus şcoala primară „Gh. Asaki". Focul a luat naştere de la o sobă ce era construită din nou la etajul I, de unde s'a întins la o grindă din plafon şi începusă să ardă. Servitorii observînd la timp, au localizat incendiul.

Apelurile fiscale se vor judeca până la 23 şi nu până la 22 Decembrie, după cum s'a anunţat din eroare.

Universitare.—Senatul universitar, unit cu consiliul facultăţei de litere, a fost convocat pentru Viueri 17 Decembrie, orele 4 p. m., pentru a hotărît conform art. 67 din lege, dacă să se menţie destinaţia catedrei de Istoria Filosofiei moderne şi Logica, de la facultatea de litere din Iaşi.

— Consiliul facultăţei de litere a declarat vacantă bursa d-lui D. Apostoliu, de oare-ce d-sa nu funcţionează cursurile facultăţii.

— Senatul universitar a fost convocat petru ziua de 17 Decembrie, pentru ridicarea d lui agregat Şumuleanu la gradul de profesor.

— Studenţii admişi la cantina universitară sunt invitaţi pentru Vineri, ora 9 a. m. pentru a primi subvenţia.

— In Aula Universităţii au loc astăzi şi mîne, de la orele 5 jum. pînă la 7, două interesante conferinţi publice prima va fi ţinută de decanul facutăţii de litere şi filosofie, d. Ioan Găvănescul, iar a doua de d. Virgil Arion.

— D. A. D. Xenopol îşi suspendă cursurile cu începere de septămîna aceasta de oarece va pleca la Paris, unde urmează a ţinea o serie de prelegeri la „Academia de ştiinţi morale".

D. P. P. Carp a fost sortit de fire să înregistreze un nou formidabil succes: d. maior Buhlea, din culoarea de verde din Bucureşti, s'a declarat fascinat de programul junimist şi s'a scurs de la clubul dela Vanicu.

D. maior Buhlea a imitat la literă pe maiorul Petraş de la Iaşi şi merită toată lauda pentru purtarea sa.

D. C. B. Pennescu a fost numit avocat al direcţiei tramvaiului din Iaşi, în locul regretatului N. Neculaide.

Biblioteca lui G. Panu aflătoare la Durău, va fi cumparată de ministerul instrucţiei.

Societatea „Stroe Beloescu" a elevilor liceului „Codreanu" din Bîrlad roagă pe d-nii autori, editori, librari şi pe orice persoane binevoitoare să doneze cărţi, reviste pentru biblioteca sa, rămînînd pentru această faptă bună profund recunoscătoare.

Şcolare. — Şcoala din Tabăra a fost închisă pînă după sărbătorile Crăciunului, din cauza epidemiei de rugeolă, ce bîntuie acolo.

— D. Gold, revizor agricol, va ţinea conferinţe cu sătenii, la şcoalele din următoarele comuni: Ciurea 17 Decembrie; Bosia 18 Decembrie; Mînzăteşti 19 Decembrie; Leţcani 20 Decembrie; Cogeasca 21 şi Cucuteni 32 Decembrie.

— Invăţătorul N. Munteanu, de la şcoala din Hiliţa, a fost detaşat la şc. din cotuna Sorca, com. Sculeni.

— Ad ţia casei şcoalelor a înfiinţat o bibliotecă pedagogică, care este pusă la dispoziţia membrilor corpului didactic, pentru studii şi consultare.

Pentru ca corpul didactic să cunoască mai de aproape cărţile ce conţine biblioteca şi condiţiile de împrumut, s'a trimis revizoratului şcolar un exemplar din regulamentul acelei biblioteci şi un catalog.

S'au emis şi un număr de buletine pentru cereri de cărţi din bibliotecă, spre a se pune la dispoziţia corpului didactic.

— La 26 Decembrie, va avea loc, o serbare şcolară, în localul şcoalei One şti din al cărei venit să se înfiinţeze o bibliotecă populară.

Societatea Veteranilor grade inferioare 1877—78 „Trecerea Dunărei" din Bucureşti, a delegat cu înfiinţarea unei secţiuni în oraşul Iaşi pe d. Petre Ştefanovici, taxator str. Cişmeaua Păcurari No. 18, care roagă pe toţi veterani cari doresc să se înscrie în această secţiune ca membri, să se adreseze d-sale personal, sau înscris pentru ori ce fel de informaţiuni.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, care se află în Capitală, se va reîntoarce în localitate, în cursul săptămînei viitoare.

In prima zi de Crăciun, I. P. S. S. va oficia serviciul divin la Mitropolie cu care ocazie preoţii din localitate se vor duce să 'l feliciteze, cu ocazia serbătorilor.

Astă-zi a reînceput la Bucureşti concursul magistraţilor stagiari. El va ţinea până Duminică şi apoi va reîncepe la 15 Ianuarie.

La facultatea de ştiinţi s'a făcut aseară alegerea decanului, pe un nou period de ani

La vot au participat 11 d-ni profesori şi scrutinul a aratat următoarele:

D. Aurel Mănescu 7 votari; d. Vasile C. Buţureanu 3 şi d. dr. Drag. Hurmuzescu 1 vot.

Biroul a proclamat ales pe d. Mănescu.

Apoi consiliul profesoral a făcut alegerea delegatului facultăţei de ştiinţi în Senatul universitar, în persoana d lui profesor P. Bujor.

D. M. Balş, inspector judecătoresc a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a inspectat sindicul falimentelor.

Judiciare. — Elevul Eugen Gh. Dron, de fel din Botoşani, flind exclus în 1907—1908 din cl. VI a liceului naţional din Iaşi, a falşificat un certificat, cu care s'a înscris în clasa VIII a liceului Matei Basarab din Bucureşti.

Descoperindu-se faptul, Dron fu dat judecăţei pentru falş în acte publice şi condemnat, de tribunalul Botoşani. la un an închisoare corecţională şi 50 lei amendă.

Cu apelul condemnatului, care se află arestat la Botoşani, dosarul a venit la Iaşi şi urmează a fi repartizat.

— 39 săteni din comunele Curseşti şi Ivăneţti jud. Vaslui. s'au făcut vinovaţi de delict silvic, păşunînd vitele într'o pădure tînără supusă regimului silvic.

Invinuitul principal a fost condemnat la 5.800 lei amendă, ceilalţi la cîte 30 lei şi toţi, în solidar, la 2000 lei cheltueli.

Afacerea se va judeca în apel la 17 Ianuar, la s. I a Curţei.

— Leon Schwartz şi aţii din Buhuşi, au fost condemnaţi la cîte un an închisoare pentru bancrută şi înşelăciune.

Apelul numiţilor sc va judeca la 21 Ianuarie, la s. I.

— Domnul I. N. Motăş, proprietarul otelului Europa, a acţiouat în judecată comuna şi societatea *Union* pentru că apa venind mare a produs mari stricăciuni imobilului.

Afacerea a fost strigată la s. I-a a tribunalului şi amînată la 21 Februarie, primăria chemînd în garanţie societatea Union.

— Principile M. D. Sturdza a cerut reziliarea contractului moşiei Flămînzii, pentru motivul că a arendat lui M, Fischer mai multe moşii, cari sunt trecute în contract sub acelaşi nume Flămînzii, dar în realitate, sunt mai multe moşii cu diferite nume.

Datoria de recunoştinţă (La dette) este titlul unui interesant subiect care ne reconstitue un episod din epocele luptelor religioase dintre Catolici şi Hughenoţi, cuprins în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care începe mîne-seară Joi 16 Decembrie.

Intregul program e cu desevîrşire nou, şi nu se repetă absolut nici un sujet din cele aratate.

Iată cîte-va subiecte din acest nou program de mîne-seară Joi 16 Dec. din sala Circului Sidoli: Fiica Indianului, scene de moravuri ale Pieilor Roşii din Nordul Americei. Aceste scene se desfăşoară pe platourile şi în pădurile Californiei. — Ruth şi Booz, mare reconstituire după legenda biblică şi a cărei interpretare a fost încredinţată artiştilor Comediei Franceze — Japonejii în arta lor nautică, interesante scene şi vederi luate din ţara vitejilor—Armata franceză în timpul exerciţiilor, — Dick Johnson, comedie — O femee, comedie înscenată de d-ra Mistinguett şi jucată de autoarea însăşi etc. etc. etc. precum şi cel mai nou număr din mititica-drăgălaşă—Pathé Journal cu recentele inundaţii din Franţa—O manifestaţie sportivă de 10,000 elevi şi eleve din Australia, gruparea uriaşă în forma hărţei Australei — La Iasnaia Poliana: după înmormîntarea lui Tolstoi, în jurul mormîntului din mijlocul pădurei, ţăranii se roagă pentru sufletul marelui om etc. etc. etc.

Reamintim cititorilor noştri că Duminicile precum şi sărbătorile de Crăciun şi Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu îneepe la ora 4 jum. ziua.—In fie-care Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua. Preţurile locurilor rămîn acelaşi la ori-ce matineu.

Ultima oră

Bucureşti 15 Decembrie

D. Carp şi puterea

Bucureşti.—D. P. P. Carp care a fost cîte-va zile în Capitală, a plecat la moşia sa de la Ţibăneşti.

Inainte de plecare d. Carp, a ţinut să fixeze un nou termen pentru venirea la putere.

Noul termen e la 26 Decembrie!

D. Take Ionescu la Ploeşti

Ploeşti.—D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a sosit azi dimineaţă la orele 10, în localitate, în afaceri profesionale.

D. Take Ionescu a discins la d. Gogu Negulescu.

Numiri la Banca Naţională

Bucureşti. — La Banca Naţională s'au făcut următoarele numiri:

D. Henri Catargi, actual cenzor a fost numit director, în locul d-lui Ştefănescu, care trece la o bancă particulară, d. At. Moscuna, actual comisar al guvernului, a fost numit cenzor în locul d-lui H. Catargi.

CAMERA

Bucureşti. — După ce s'a votat în total proectul de lege, privitor la zona inundabilă, d. general Crăiniceanu ministru de războiu, roagă pe deputaţi să treacă în secţiuni pentru a studia proectul de reforma legei recrutărei.

D. At. Gheorghiu a depus proectul pentru recunoaşterea de persoană morală a societăţei de binefacere „Sf-ta Cruce" din Iaşi.

SENATUL

Bucureşti.—La şedinţa de azi, a luat parte şi A. S. R. Principile Ferdinand.

Mostenitorul tronului a fost primit de d. gen. Budişteanu, preşedintele Senatului şi de membrii biroului.

A. S. Regală s'a aşezat lîngă banca Prelaţilor, alături de Mitropolitul Primat.

Se continuă cu discuţia legei sanitare.

D. dr. Petrini-Paul vorbeşte de constituirea consiliului sanitar superior, apoi de comisiunea permanentă de control, prevăzută în noua lege şi care nu va putea da roade.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi s'a făcut tragerea clasei I-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

300 lei şi un premiu de 40,000 lei No 54,981.

20,000 lei No. 36,062.
2000 „ „ 55,262.
1000 „ „ 23,618.
500 „ „ 40,326.
300 „ „ 3694, 12135, 42044.
200 „ „ 3094, 12165, 42046, 59655, 26357.

Studenţi condámnaţi

Kiev. — 413 studenţi de la Universitate au fost osîndiţi din cauza participării la o întrunire oprită de autorităţi, la pedepse şi amezi de la o rublă la 2 săptămîni închisoare.

Vas scufundat

Libau.—Vasul englez „Anna" s'a scufundat noaptea trecută pe Paszek. Căpitanul vasului şi patru oameni au pierit în valuri.

Victimă

Breslau.—Inginerul Heyn dîndu-şi drumul dintr'un balon cu o umbrelă inventată de dînsul, a căzut de la o înălţime de 150 metri şi e rănit de moarte.

Erupţiune vulcanică

Catania.—De azi dimineaţă vulcanul Etna aruncă fum şi lavă.

Zbor reuşit

Agram.—Pilotul Rusjan a intreprins eri la amează, un zbor cu un monoplan construit de aviatorul croat Mercoep, sbor care a reuşit strălucit.

Cei doi aviatori au intenţiunea să execute zborurile Belgrad, Bucureşti Sofia şi Constantinopol.

Deces

Sofia.—Fostul ministru Payakoff cînd intra în Sobraine să deie explicaţii asupra propunerii de dare în judecată, a avut un atac de apoplexie şi a murit.

Lege nouă

Lisabona.—„Monitorul Oficial" publică două decrete care promolgă legea căsătoriei civile şi legile care au de obiect pe fii legitimi şi pe cei nelegiuiţi recunoscuţi şi căutarea paternităţii.

Figaro şi situaţia politică a României

Bucureşti.—Ziarul parisian „Figaro", publică o corespondenţă din Bucureşti, în care se ocupă de situaţia politică.

După ce vorbeşte de reformele făcute de liberali, ziarul spune că aceştia se vor retrage în curînd. Cu toate că, zice ziarul, partidul d lui Take Ionescu a avut toate succesele, totuşi se afirmă că guvernul va fi luat de d. Carp

Un asemenea guvern, zice ziarul parizian, nu va putea dura avînd ca opoziţie partidul tachist şi cel liberal.

M-me HALLEPLIU
GHICITOARE
IAŞI — Strada Bărboiu No. 6

CAROLINE GOLDENBERG
ISACK POLLACK
LOGODIŢI
Iaşi.
In locul ori-cărei alte înştiinţări

Docent Dr. Elena Puşcariu
Consultaţiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*
INSTALAŢIUNE COMPLECTA
— Strada Ralet 6 —

Sanatoriul S-ta MARIA
Iaşi, Str. Zmeu 3 (Beilic)
Se primesc maladii interne, chirurgicale şi faceri. Se consultă ori ce medic, după dorinţa pacienţilor.
Se face, sub supravegherea d-lui prof. Dr. Mezincescu, **tratamentu Sifilisului cu preparatul Erlich 606.**
Indicaţiunile şi controlul rezultatelor prin **ANALIZELE DE SÂNGE** (Sero reacţiunea Vasserman).

Soc. Reuniunea femeilor Israelite
DIN IAŞI

ANUNCIU

Serata organizată de Societatea noastră, anunţată a avea loc la **18** Decembrie, se amînă pentru o dată ce va fi publicată ulterior.

COMITETUL

Firma S. KAHANE Succesor
strada Ştefan cel Mare No 6
Face cunoscut că, în vederea serbătorilor a pus în vînzare o cantitate de stofe de lînă pentru rochii şi flanele pentru bluze cu preţuri absolut reduse.

Anunciu

Se publică spre ştiinţa generală că tribunalul Iaşi secţ. comercială a dispus vînzarea prin licitaţie publică a mărfurilor şi obiectelor falitului Solomon Moşcovici în ziua de 17 Decembrie 1910 la orele 2 p. m. la magazia falitului din Iaşi str. Veche No. 8 şi din Str. Dăneinescu No. 17 evaluată la suma de lei 6045 bani 50.

Vînzarea se va face sub rezerva omologărei tribunalului.

Judecător sindic, *Dimitrescu*
Secretar, C. Boian

No. 2181
1910, Decembrie 9

Viţei de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să-găsesc de vînzare la *Administrţia Fermei d-lui Badareu.* Pentru informaţii a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
Nas, Git şi Urechi
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67, Str. Golia 67.
(casele Camerei de comerţ)

Clinica Veterinară
şi
Atelierul de potcovărie sistematică s'a mutat din strada Păcurari 100
în aceiaşi stradă la No. 122—124 la domiciliul meu.
Potcoave normale 800—1000 bucăţi în permanenţă gata.
Serviciu special pentru a se potcovi şi seara până la ora 11.
Depozit de şuruburi (colţi) de oţel şi fer marca: Austriacă-Rusească şi *germane*, **fabrica Leonhardt, cele mai resistente.** Pentru abonaţi cu 35% mai ieftin ca aiurea.
Potcoave normale, în fer sau oţel cu 60 bani până la 1 fr. aplicată la copită.
Potcoave—patine şi fuscuţe artificiale de cauciuc.
Cauciuc elastic *„Hufledertitt"* pentru astuparea crăpăturilor, a unghiilor rupte şi marcarea diferitelor deformităţi ale copitelor, care devine dur prin răcire.
Consultaţiuni la ori-ce oră.
Medic Veterinar **Th. Lupaşcu.**
Maestru Potcovar,
L. Serös.
Fost 12 ani sergent major—şef de Potcovărie la Reg. 16 Husari din Austro-Ungaria.
Str. Pecurari 122—124

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală română din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

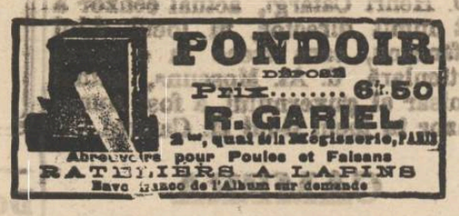

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc N. 1081 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor în fiinte în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,2.6.10 rentă.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și rente anuale de invalidit precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de bransa vieței.
Direcțunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
JOSEPH POPPER, str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO
E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
POASTA
ROBERT
Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iași

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova
Primește anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III și IV-a
trimese și inserții la
MICA PUBLICITATE
Direct. N. D. Popa administratorul
strada Primăriei No. 27

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".
MAȘINILE DE CUSUT SINGER au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune „Grand Prix"

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.
Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă
BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.
Inceputul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore zi a.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IAȘI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 1-a Loteriei IX-a
s'au pus în vînzare
Tragerea la
15 Decembrie 1910
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Șapte Milioane Trei sute douăzeci și două Mii de Lei
Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	1,50
1/4 Un sfert	Lei	3,00
1/2 Una jumătate	Lei	6,00
1 Loz întreg	Lei	12,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori și Violoncele pentru concert
REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici începînd cu
LEI 700
Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu — Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mârzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No 1187 Vineri 17 Decembre 1910

ROMÂNIA BIBLIOTECA CENTRALĂ IAȘI

DISCURSUL D-LUI A. A. BADAREU

— Rostit la intrunirea plenară, de la 14 Decembrie, a clubului conservator-democrat din Iași —

Iubiți prieteni,

Desimea capetelor din întrunirea de astă-seară îmi suggerează ideea, că șeful nostru ar fi trebuit să mai adaoge încă un punct la programul său de reformă constituțională. Dacă opoziția noastră va continua, va trebui să ne mutăm cu ședințele clubului în sălile de întruniri publice, iar pentru întrunirile noastre publice, ar trebui introduse în constituție, dreptul de a ne întruni sub cerul liber, pentru a le ținea în piața Unirei, în jurul statuei lui Cuza-Vodă. (Aplauze, ilaritate).

Dintre oratorii care m'au precedat, unul a susținut că v'am chemat pentru a vă încuraja și a vă pregăti pentru o opoziție lungă, cam de vre-o 3 ani, ca și aceia pe care am făcut-o pînă acuma. Prietenul s'a înșelat asupra sentimentelor mele. Eu nu mă joc cu politica; iar pentru mine politica înseamnă înainte de toate *guvernarea*.

V'am chemat dar, ca să ne sfătuim cum trebue să luptăm ca să ajungem cît mai iute la guvern.

Părerea cea mai generală este, că foarte curînd vom avea un guvern Carp. Trebue să luptăm din răsputeri pentru răsturnarea acestui guvern, pentru a-i lua noi succesiunea.

Aud că d. Carp vorbește deja despre o dizolvare a Parlamentului, în cazul cînd alegerile îi vor fi defavorabile. D. Ioan Bratianu, care în calitatea sa de prim ministru, este cel mai în măsură să cunoască sentimentele Coroanei, a spus în discursul său la mesagiu, cum că el crede că, *dacă d. Carp va cădea în alegeri nu va fi conflict între coroană și țară*, adică verdictul țărei își va face tot efectul.

Am sentimentul, că cu cît se apropie scadența, cu atît Coroana găsește că era mai bine dacă n'ar fi dat nici o făgăduială d-lui Carp. Sper deci că coroana nu-i va face o nouă făgăduială și chiar dacă îi va face-o, îi va fi foarte greu s'o ție. Eu nu sunt un temperament revoluționar, sunt un om care-mi pregătesc totdeauna de departe rezultatul pe care-l doresc și'n fie-care zi aștern o petricică pe drumul ce mi l'am croit.

In ziua în care însă d. Carp ar cere Coroanei să violenteze țara, și trece peste certificatul de senator, pe care mi l'ați dat d-voastră și mi-și schimba temperamentul.

Sunt poate dintre cei mai autorizați să țin acest limbagiu guvernului Carp, tocmai pentru că eri i-am ținut limbagiul prin care îl îndemnam să nu-și ia singur o răspundere peste puterile sale și să facă apel la colaborarea d-lui Take Ionescu. Nu trebue să tolerăm un guvern neputincios, sub firma conservatoare, pentru că aceasta ar compromite încă și mai mult ideea conservatoare. (Tunete de aplause).

S'a făcut apel tot în astă-seară de către un alt orator, la credința d-voastră către d. Take Ionescu și către mine, șeful d-voastră local. In lupta pe care o întreprindem nu este vorba de credința d-voastră către d. Take Ionescu, ci este mai mult vorba de credința d-voastră în d-voastră și în democrația pe care o reprezentați. Chiar dacă partidul d-sale va fi învins, ceea ce cred imposibil, d. Take Ionescu nu va fi scos din arena politică. Chestia se pune și astă-zi așa, cum am pus o eu într'un interview de gazetă, a doua zi după constituirea partidului nostru. In Ianuarie 1908, gazetarii au cerut interviewuri de la mai mulți luptători politici asupra prognosticului relativ în partidul conservator-democrat.

D. Marghiloman a declarat prin interviewul din „Universul" că noul partid este o *aventură* personală a d-lui Take Ionescu; că acest partid nu va dura de cît cîte-va zile; că deputații și senatorii, care și-au depus cărți la d. Take Ionescu, n'au făcut aceasta cu gînd de a continua relațiunile cu d-sa și cărțile depuse sunt mai mult cărți de concediu... de adio.

Eu am declarat prin interviewul din „Adevărul" că d. Take Ionescu va eși triumfător, nu știu însă pe baza cărui sistem. Dacă va reuși întemeierea unei vieți constituționale reale, bazată pe existența partidelor, d-sa va triumfa ca șef de partid în fruntea partidului său. Dacă însă va reuși sistemul fără partide politice, care să fie ecoul opiniei publice; de se va introduce în țara noastră sistemul Austriac de guverne, de funcționari sau de personalități politice cu credit în opinia publică, și'n acest caz d. Take Ionescu va eși victorios, (aplause) pentru că o personalitate cu geniul d-sale, cu puterea sa de muncă, ar deveni un factor politic indispensabil (aplauze) chiar într'o țară ca Austria, cu atît mai mult într'o țară saracă de oameni, ca țara noastră. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Eu credeam că va triumfa sistemul guvernărei cu partide și am muncit din toate puterile ca să triumfe acest sistem. Seriositatea luptei din acești din urmă 3 ani și rezultatul alegerilor parțiale sunt o dovadă că acesta este sistemul care are preferința cetățenilor. Trebue să triumfe această concepțiune politică nu numai pentru că ea este în conformitate cu ceea ce stă scris în legea noastră fundamentală dar și pentru că este conformă cu necesitatea solidarizărei dintre țară, dintre cetățeni și conducători. Prin ce alte organe s'ar putea manifesta voința națională, de cît prin partide? Altă dată țara putea avea sentimentul că organul voinței naționale este însăși Coroana care, în ce privește actualul ei titular a fost la origina ei *plebiscitară*. Coroana devenind însă ereditară și chiar astăzi prin trecerea timpului, imagina de Coroană plebiscitară perzîndu-se, voința națională trebue să și caute alte organe, care să o reprezinte, prin care să răsufle; și ce alte organe poate găsi de cît partidele cu regimul parlamentar? (Aplauze).

Iată pentru ce credinți aveți de luptat. (Aplauze). D. Take Ionescu fiind însă astă-zi, în nuanța conservatoare cel puțin, simbolul vieții politice prin partide și regim parlamentar, a conducerei țării prin voința națională, deci cu sentimentele și ideile d-voastră, credința în ideia care vă este scumpă, se confundă cu credința în șeful nostru.

Luptînd pentru idee, luptăm pentru șef, luptînd pentru șef, luptăm pentru idee. (Aplauze prelungite). E momentul să examinăm care este răspunderea Clubului nostru din Iași, față de partid și față de șef.

Am fost dintre aceia care în numele d-vostră, și pe baza sentimentelor d-vstră am încurajat pe d. Take Ionescu în lupta sa, pentru a se impune șefului partidului care voia să-l reducă la rolul de simplu ministru de resort, cu toate că și șeful, pentru comoditatea lui, ca să nu zic mai mult, ca și partidul care-i aprecia vrednicia neîntrecută, îi dădeau întâetate în conducerea politicei generale, și prin aceasta îl obligă pe d. Take Ionescu să-și iee o mare răspundere către țară, și către partid. Șeful partidului, însă pentru motive personale și pentru sentimentele sale de familie și clasă, nu numai că nu-i lăsa la dispoziție mijloacele cu care să facă față acestei responsabilități, dar îi paralisa acțiunea sa cu grija că fie care act politic, cu cît era mai util pentru țară cu atîta crea și d-lui Take Ionescu titluri personale.

Nu numai d. Take Ionescu, dar întregul guvern Cantacuzino a fost paralizat în acțiunea sa, pentru că după cum a spus o d. Take Ionescu, în confensiunea sa din cameră, acel guvern era condus în fapt de două oposiții, care neavînd nici o răspundere pentru resultatul acțiunei lor, își permiteau toate libertățile în influențarea prin d-nul Cantacuzino a conducerei guvernului, oposiție: una la stînga acea a partidului liberal, alta la dreapta, acea a d-lui Nicu Filipescu.

Eu m'am ridicat în contra acestei politici a d-lui Cantacuziuo cu toate că caracterul meu numai caracter de răsvrătit nu e.

N'aveam nici un motiv personal să mă răsvătesc contra d lui Cantacuzino. Din contra, dacă a fi ministru, chiar cînd acea situație o plătești așa scump cum am plătit o eu pentru *că am căzut într'un iad*, — n'am intrat într'un guvern — datoream recunoștința d-lui Cantacuzino, căci d-sa mă făcuse ministru. Și încă, mă făcuse fără să i-o cer. Cred că pot să spun această afirmare, fără încunjor. (Aplauze). Mi-am dat tot sufletul și toată puterea mea de muncă luptei politice; mi-am rezervat însă și mie satisfacerea unei mîndrii: să nu cer nimic politicei, să nu fac apel pentru mine, nici la partid și mai ales la șeful și fruntașii partidului. De și relațiunile mele îmi permiteau să n'am nici o rezervă de natură politică, față de d. Take Ionescu, totuși nici odată nu i am vorbit despre situațiunea sau aspirațiunile mele personale, pe care de altfel nici nu le-am avut. Nu i-am exprimat vre-odată, nici măcar dorința de a fi ministru, nici d-lui Take Ionescu, nici d-lui Cantacuzino. (Aplauze prelungite.)

De aceea nici în 1900 nici în 1908 d. Take Ionescu, n'a știut de la mine că am să-l urmez, a putut-o desigur ghici din judecata mea, din sentimentul și caracterul meu.

Eu m'am mulțumit tot-deauna să fiu lăsat util prin acțiunea mea, indiferent de titlul și rangul pe care l ocupam în timpul celor 24 ani de cînd fac politică militantă, din care de 10 ani sunt membru al acestui club; 21 ani n'am avut nici un rang, de și rangurile au fost date adeseori la oameni cari n'aveau nici pătrunderea mea, nici devotamentul meu pentru viața publică nici puterea mea de muncă. Deci educațiunea mea politică numai pentru răsvrătire nu m'a pregătit. (Aplauze).

Totuși am ridicat steagul în lupta internă din partid. Aceasta nu pentru că aveam vre-o aspirațiune de satisfăcut din această luptă, pe care-o știam grea și plină de amărăciune. Cu natura mea, cu simțul realității just, ce aspirațiuni puteam să mai am, după ce fusesem ministru?

Mă mișcase ce e dreptul, ambiția unui vis mare, acela de a vedea și prin munca mea partidul conservator care fusese paralisat în acțiunea lui timp de atîta generații, ridicat la înălțimea de al doilea partid real în această țară. (Aplauze).

Eu nu vedeam această înălțare posibilă, de cît prin înfrățirea dintre clasa boerească, prea răstrînsă acum, pentru a forma singură un partid și clasa democrată destul de numeroasă în elementele ei conducătoare pentru a se face dintr'nsele un triage pe baza ideei conservatoare. Vroiam însă înfrățirea reală, așa cum o dorise Lascar Catargiu, nu însă cum o concep *Epigonii* lui, care nu contestă utilitatea democrației dar nu voesc să-i dea un rol egal nici măcar echivalent cu clasa boerească ci-i dă un rol de clasă angajată, de clasă mercenară. N'am gîndit nici un moment să decapitez prin acțiunea mea pe d. Cantacuzino în favoarea d lui Take Ionescu.

Nici d. Take Ionescu n'a avut o atare veleitate; simțeam însă că d. Take Ionescu este nedreptățit, este martirisat din cauza comunității sale de sentimente cu democrația, din cauză că democrația conservatoare vedea într'nsul nu numai pe cel mai vrednic fiu al ei, dar pe *simbolul acestei clase*. (Tunete de aplauze).

N'am dorit nici odată suprimarea clasei boerești, pentru că această clasă ori cît de redusă este azi, și ori cîte cusururi avea, constitue încă un mare capital social prin prestigiul ei, care-i dă o mare putere în creditul public, prin averea ei și printr'un număr de individualități din această clasă, înzestrate cu calități reale pentru a ocupa locuri de mîna întâia în multe ramuri din activitatea noastră socială. Am voit însă să conving *și la nevoe să înving* (bravo și aplauze) prin felul și puterea organizațiunei noastre, clasa boerească pentru că dînsa nu poate constitui un partid în această țară de cît printr'o asociațiune pe baza egalității sociale constituită din cinste, talent și muncă rodnică.

In concepția mea mă simțiam inspirat de concepția celui mai mare conservator pe care l'a avut țara, de cînd trăim sub regimul constituțional, cu tendința de a-l vedea asigurat prin existența partidelor tari. A fost o vreme cînd printr'o mare nedreptate și prin o iscusință diabolică a adversarilor, numele de conservator devenise atît de urgisit în țară, în cît partidul conservator a suferit un adevărat naufragiu.

A eșit ca partid de guvern din nou la suprafață de la 1891, după 15 ani de absență din viata publică. A apărut cu o concepție nouă. In concepția veche, partidul conservator se mărginise cu un stat major, cu cîți-va căpitani, iar rolul armatei îl țineau funcționarii publici, însărcinați, din ordin, cu diriguirea conștiinței cetățenilor. Lascar Catargi însuși încercase acest sistem. La 1891 intuiția lui justă îl convinsese că vechiul sistem nu mai poate da roade.

De aceea el s'a gîndit la organizarea unui partid conservator prin drenarea către dînsul, a elementelor de valoare de origină democrată, cu sentimente conservatoare, *fără nici o rezervă despre rolul ce se va da acestor elemente* în sînul unui partid a căruia baze nu mai putea să fie de azi înainte origina de clasă. De aceea pe d Take Ionescu nu l'a supus la stagiu, căci a intrat în guvern în aceeași zi cînd a intrat și în partid. (aplauze îndelung repetate).

In mintea lui Lascăr Catargiu nu era să alipească la clasa boerească pe d. Take Ionescu ca individualitate, ori cît de strălucitoare erau calitățile sale. Pentru Lascar Catargiu d. Take Ionescu era simbolul unei clase. După tovărășia cu această clasă umbla șeful boerimei pentru a constitui un nou partid, un partid conservator modern.

La 1895 după ce d. Carp cu toată strălucirea guvernului Lascar Catargi, se retrage sub cortul său, Lascar Catargi credincios ideei, a căreia punere în aplicare o începuse la 1891, face o nouă sforțare pentru a umplea golurile lasate de d. Carp și amicii săi, cu elemente democrate și la 1897 primește în partidul conservator, cu toate onorurile, cu respectul gradelor cîștigate în lupte, partidul radical.

O dovadă că Lascar Catargi înțălegea, primind pe radicali, să primească nu pe niște mercenari, ci pe niște frați de luptă, o găsim în faptul că dînsul cu toată vrîsta înaintată a venit la Iași să prezideze ședința clubului, în care și-au făcut întrare foștii radicali recunoscînd că această primire avea importanță de clasă, pentru că primirea s'a făcut colectiv și corespundea unei orientări a partidului conservator către democrație stă în acea că Lascar Catargiu a luat cu acea ocazie angajamente relativ la *reforme electorale*, admițînd *principiul reprezentărei minorităței*.

De ce ignoranță despre istoria partidului conservator, fac dovadă acei, care pe baza pretențiunii de vechi conservatori, susțin că ideea reformei electorale din programul d-lui Take Ionescu este o idee demagogică, o momeală pentru alegeri.

Intr'un astfel de spirit politic puteți înțălege, cît de natural a fost pentru mine să încerc o luptă pentru colaborarea la guvern sau chiar pentru închegarea într'un singur partid, a celor două partide conservatoare, pe basele pe care le-am expus în discursul meu de la Huși și anume:

1). O declarațiune din partea reprezentanților autorisați ai clasei boerești că nu mai înțăleg să considere direcțiunea partidului ca un privilegiu al clasei lor.

2). Revizuirea constituției ca reformă electorală, cu introducerea întrînsa și a contenciosului administrativ și a principiilor esențiale de organisare a magistraturei. In ce privește preocuparea mea personală relativ această colaborare, a mers atît de departe contrar celor șoptite de adversarii mei, care— lucru curios —mă calomniau cînd mă înjurau, dar m'au calomniat însutit cînd au început să mă laude, (aplause). contra celor spuse și scrise de unii dușmani tovarăși politici. Am trimis răspuns d-lui Carp prin unul din bunii săi prieteni, că dacă cumva o pedică la colaborare ar fi faptul că unele personalități din jurul d lui Carp, văd în roș partidul conservator democrat, din cauza mea, sunt gata să mă dau într'o parte, fie provizor, fie pentru totdeauna (protestări, nu, nu se poate, aplause), dacă așa o cer interesele generale ale partidului, căruia i-am închinat fără reservă toată munca, pe care o cunoașteți, a maturității mele.

Mi s'a respuns, o recunosc, că cei din jurul d-lui Carp nu mă văd' *roș*, ci *roșu*, și-ar ajunge probabil să vadă în mine chiar o stea dacă nu cumva și un luceafăr, (ilaritate generală) dacă și consimți să trec peste graniță în partidul d-sale.

Cînd am trecut prin toate aceste stări sufletești, cum să nu-mi încord toate puterile pentru a lupta contra unui guvern Carp, guvern așa cum va fi constituit, absolut neputincios față de nevoile țărei, în desacord cu sentimentele țerei, în contrazicere cu ideia mea fundamentală ca și a d voastră despre alcătuirea unui partid conservator modern.

S'au adus acuzațiuni nedrepte d-lui Take Ionescu, că d-sa este causa luptelor interne, paralisatoare din partidul conservator. Curios este că această acusațiune i-o aduc cei mai de aproape ai d-lui Carp, care încă de la 1871 a rîdicat steagul vrăjmaș în aceste lupte. Partidul conservator a fost în totdeauna paralisat, și ruinat, distrus prin luptele interne, înainte de a apărea pe orizonul politic steaua d-lui Take Ionescu. Dl. Carp e liber să facă ce va crede, din făgăduiala pe care se laudă că a smuls'o Coroanei. Se știe însă că suntem destul de tari pentru a ne împedica ca prin această făgăduială să devie cioclul partidului conservator (tunete de aplause).

Ce speranță putem da noi, clubul Iașan, șefului și partidului, în privința luptei de mîine? Surprize nu se încap. Celalalt club conservator va fi învins. Clubul nostru a reprezentat organizația partidului de cînd există un partid conservator în Iași. D-vstră știți că multă vreme n'au existat în Iași, decît organizații politice de nuanță liberală: fracțiunea liberă și independentă; partidul roș; partidul liberal moderat; partidul liberal național, partidul conservator n'a cunoscut în Iași decît organizațiuni guvernamentale. Clubul era a prefectului. Cu schimbarea prefectului se schimba și localul clubului și persoanele din care se alcătuia clubul. (ilaritate). Singura variație era că acel club era organizat de Prefectul de județ, alteori de prefectul de poliție. (ilaritate).

Chiar în timpul glorioasei guvernări conservatoare 1891—95, în Iași era atotputernic Gheorghe Mârzescu. Dînsul alegea pe cine voia și singura abilitate a prefectului conservator de pe timpuri era, să-și acopere neputința prin iscusința de a boteza cu nume de ocazie pe candidații liberali care triumfau în alegere, numindu-i de ex: candidații ligei moldovenești, Liga Langa și alte denumiri analoage (ilaritate; așa, așa). De la 1897 încoace, adică de la organizarea clubului a cărui continuare suntem noi, se cunosc în Iași triumfuri de candidați care luptau în numele partidului conservator și numai de atunci încoace numele de conservator a dobîndit, a acaparat chiar stima și simpatia colegiilor noastre electorale.

Este posibil ca să se găsească printre d vstră oameni cari să terfelească renumele acestui club, care să șteargă cu buretele capitolul care și l'a adunat prin munca depusă în această organizație; care să-și renege ideea în numele căreia au luptat atîția ani, cari au contribuit în mod atît de hotărîtor la constituirea partidului conservator democrat, în ziua cînd s'a făptuit crima alungărei d-lui Take Ionescu; să se reducă gloria acestui club, care cel dintâi a înfipt cu mîndrie pe cetatea dușmanului, steagul pe care stă scris numele partidului conservator democrat? (aplause prelungite).

Eu rîdic din umeri, căci poate e singurul moment cînd străbate în afară egoismul meu părintesc, cînd mi se vorbește de fragilitatea acestui club, opera muncei mele de atîția ani, muncă conștientă, perseverentă, cu care am reușit să fac din clubul nostru o organizație puternică, cimentată prin sufletul ei propriu, prin însuflețirea care ne conduce continuu. (aplauze).

Cine să ne învingă? Cine să ne distrugă? Cealaltă organizație conservatoare, care n'are nici o unitate, nici o însuflețire? (rîsete) care de 3 ani de cînd există, n'a putut ținea, din cauza desacordului profund al elementelor ce o compun, nici o întrunire de comitet executiv, dar încă o întrunire plenară? (rîsete generale).

Clubul celalalt se compune din trei serii de oameni, cari s'au paralizat pînă acuma și care se vor distruge mîine, dacă ajung la putere.

O primă serie este formată din vechile elemente junimiste—*cenaclul c rpist*.—Acest cenaclu este compus din oameni cu valori profesionale de netăgăduit, dar absolut diletanți în politică; oameni care consideră politica ca un mic supliment al vieței; supliment de bonton, ca un mic sport de ordin general și care chiar ca sport nu admit de cît, dacă nu i tulbură întru nimic în micele comodități ale vieței lor.

Acesta li este temperamentul. După

temperament li este şi educaţia politică, după educaţia politică li este şi concepţia vieţei publice. Mai toţi sunt oameni trecuţi de maturitate şi dacă pînă la această vrîstă, n'au ajuns nici laun rezultat, este posibilă minunea unei schimbări radicale, începînd cu veteranul Anton Naum şi sfîrşînd cu vecinicul întinerit Xenofon Gheorghiu? (rîsete).

O a doua serie, elementele Cantacuziniste, cum s'ar zice la Bucureşti, elementele Grecianiste cum se zice la Iaşi. O aripă ruptă din armata noastră pe care i-au întrunit la un loc, fie racuna neputinţei, fie setea arivismului, oameni pe cari noi abia i-am putut numi ajutori de judecători, prin locurile refuzate de toată lumea şi cari azi visează să conducă ca factori indispensabili instituţiile cele mai de căpitenie ale Iaşului, oameni cu pergamente, cu parchemenuri politice cari se pretind că au avut strămoşi în partidul conservator, parchemenuri pe cari, fără să mai iau avizul lui Ghibănescu, le declar false, pentru că în Iaşi cum am arătat, partidul conservator începe abia de la 1897 cînd nu strămoşii, dar chiar părinţii lor, dispăruse de pe acest pămînt.

O a treia serie, elementele întrate în partid, după constituirea organizaţiei cu primele două serii, întrate pe baza unor contracte în regulă, în care se stipula formal partea care vor avea-o din prada politică; elemente care au întrat din sentimentul că în acel club sunt multe locuri goale, lucru de alt-fel adevărat şi în ziua de azi. (Rîsete, aplauze).

Se cunoştea şi în politică, teoria infiltrărei, teoria exosmosei şi a endosmosei, dar pînă la partidul carpist nu s'a aplicat încă, organizmelor politice, teoria pompărei din cauza vidului.

Odată întrate în partid, aceste elemente şi-au faişificat mentalitatea, exteriorizînd în lumea din afară viaţă internă din clubul lor. Ei şi-au închipuit că şi în lumea din atară sînt tot atîtea locuri goale, ca şi în clubul lor şi care nu-i aşteaptă de cît pe dînşii ca să le colonizeze. In timpul însă cît trăiau cu aceste iluzii în această concepţie falşă, lumea a mers înainte, populaţia s'a îndesit. funcţiile s'au ocupat de funcţionari deveniţi inamovibili şi cînd din vidul clubului lor vor eşi în prea plinul lumei, decepţiunile vor fi aşa de mari în cît revolta lor nu va mai avea margini.

Cîte poliţi protestate, cîte contracte de servicii reziliate!

La ce haos ridicol vom asista, cînd vom vedea puse în mişcare aceste 3 serii de elemente. Păcat însă că pofta noastră de rîs va fi zugrumată de spectacolul întristător şi dureros, pe care ni l vor prezinta starea lucrurilor publice.

Pentru fie-care loc sunt măcar cîte 9 candidaţi: cîte 3 din fie-carie sere. Unii îşi măsoară poftele cu lungimea aşteptărei.

Alţii cu lungimea liniei strămoşeşti imaginare sau cu nesaţiul arivismului, alţii cu mulţimea iscăliturilor obţinute de la oamenii prinşi la strîmtoare.

O imagine despre ce se va întîmpla cu ast-fel de organisare o avem în cele ce s'au petrecut alaltă-eri la universitate, în cuibul intelectualităţei. Candidaţii cenaclului junimist n'au obţinut în cetatea intelectualităţei, al cărui monopol se pretind că-l au ei, de cît 6 voturi din partid şi printre aceşti candidaţi, era însuşi şeful local al partidului Cei cu contract au ştiut prin ameninţarea de reziliare la acest moment greu şi s'au plasat mai bine. iar ariviştii bătîndu-şi joc de diletantismul şi morga vechilor junimişti s'au plasat şi mai bine.

Putem deci să-i aşteptăm fără grijă la luptă, pe cînd dînşii ne vorbesc de diserţiuni, noi înregistrăm adesiuni valoroase şi mai numeroase de cît la ori care altă întrunire ulterioară. Entuziasmul d voastră de astă-seară mă autorizează să asigur pe şeful nostru, că graţie puternicelor d-voastre convingeri şi numai însufleţiţi de aceste convingeri, Iasul se va desminţi. Ori cît de vitregi vor fi împrejurările el va rămînea o cetate conservatoare-democrată. (Lungi şi îndelungate aplauze).

Discursul d-lui Eustrat Calognomu

Domnilor Membri,

Iubiţi Prieteni,

Iubitul nostru şef d. Take Ionescu n'are nevoie de reclamă. El este şi va fi şeful unui mare partid politic, care este şi partidul viitorului.

Sîngele care curge în vinele d-lui Take Ionescu, nu curge în vinele d lui Carp, şi dacă şeful nostru a părăsit partidul aşa zis Conservator, a făcut'o, pentru motivul că nu putea să aducă la îndeplinire principiile democratice, ce trebue să domnească, să 'nflorească şi să însufleţească în scumpa noastră patrie.

S'a zis, că M. S. Regele doreşte să aibă două partide puternice; dar lucrul acesta nu'l poate obţine, de cît chemînd partidul conservator-democrat la putere.

Prin chemarea carpiştilor la guvern, fracţiunea aceasta se va mări şi pretenţiunile lor vor creşte, dar nici odată nu vor putea distruge partidul nostru care reprezintă sentimentele naţionale, pe cînd dîndu-se puterea nouă această fracţiune n'ar mai exista de loc.

Liberalii, dacă guvernează astăzi, faptul se datoreşte îngăduinţei noastre, căci lupta pe care-o duc Carpiştii pentru resturnarea Regimului, e de mică însemnătate.

Singura lor speranţă e Coroana, dar nu e de admis ca şeful statului, care a făcut, atîtea fapte mari să facă fapte mici.

S'a mai zis că nu avem ministeriabili, dar oare în sînul unui partid atît de mare şi cu atîtea caractere, nu se pot găsi oameni, cari să îndeplinească rolul de ministru?

Cum? Numai acei, care-au ocupat această funcţiune, sunt oameni capabili? Numai aceia au dreptul să pretindă ministere?

Nu, domnilor, Miniştrii sunt reprezentanţii majorităţei şi majoritatea, trebue să reprezinte ţara.

Nimeni nu are aicea un drept de moştenire şi 'n Romînia, suveranitatea naţională nu se teme de suveranitatea nimănui.

Cum a murit d. A. Teodoru

D. C. Hermeziu, prietenul nostru din tîrgul Fălciu, rudă de aproape cu d. D. A. Teodoru, căci soţia sa d-na Maria C. Hermeziu, născută Stănilescu, e vară primară cu Teodoru, şi gazda d-lui Teodoru în ziua de 7 Dec. Marţi, dela oarele 3 jum pînă la 4 trei sferturi p. m. ne povesteşte în o lungă scrisoare, adresată d-lui Gh. Ghibănescu, rudă cu d-sa prin alianţă, cele ce a putut constata la faţa locului şi de la oamenii, ce au fost în apropiere, de împrejurările în cari s'au petrecut faptele cu omorîrea de automobil a lui D. A. Teodoru.

Teodoru era aşteptat pe ziua de 5 Dec. Duminică la Fălciu la cercul cultural. Cum însă Duminică d-sa a cununat pe d ra Nat. I. Burada cu d. Papacostea, n'a putut veni la Fălciu de cît Marţi pe la oarele 3 p. m., aşteptîndu-l cu masa. Teodoru era flămînd de-al binelea, căci în dimineaţa aceliaşi zile făcuse drumul la Răducăneni, şi fără nici un popas a apucat drumul în jos spre Fălciu. La cafea Teodoru a trimes 3 telegrame: una familiei la Buc. că vine a doua zi, alta la d, Leonida Constantin, Tîrzii, să nu-l mai aştepte sara cu masa, şi alta la d. Ir. Gheorghiu să-l aştepte cu masa de seară.

Vremea fiind rea, noaptea întunecoasă şi ceaţa groasă pe şesul Prutului d. C. Hermeziu şi d-na l'au rugat să rămînă pe noapte la ei, Teodoru s'a scuzat că nu poate rămînea, avînd a prezenta Mercuri bugetul ministerului d-lui Haret, tot odată s'a scuzat că n'are nici automobilul liber, căci a doua zi trebuia să plece automobilul la Vaslui să aducă pe d. prefect Gh. Corbescu şi nu vrea să dea loc la nemulţumiri din parte-i.

Pe la 5 fără un sfert au plecat. L'am însoţit cu nevasta pînă la poartă; l'am învălit cu pletul pe picioare, am închis uşiţa; revizorul şcolar s'a suit la stînga sa.

N'am auzit vorbindu-se de şofeur, că fănarele ar fi rele, nici să-l fi îndemnat să rămîe, nefiind sigur de drum. Şofeurul încă zimbia, sigur fiind de el şi de D zeu.

De aşi fi ştiut că reflectoarele automobilului sînt stricate m'aşi fi pus în ruptul capului şi l'aşi fi oprit. Nenorocire!

La plecarea din Fălciu lămpile automobilului n'au fost aprinse, se zărea ceva, dar pe la *viişoara*, lingă balta Berezenilor, se înoptase de al binelea, ceaţa se lasase groasă pe şes, şi în drum s'au fost întîlnit cu d, N. Vasiliu, judecător, care se întorcea la Fălciu. Lampile automobilului erau stinse. In Berezeni n'a stat de loc, şi nici lampele nu le-a aprins, căci toţi sătenii au spus că n'au văzut trecînd maşina cu ochii de balaur, ci duduia prin întuneric: — La Vetrişoaia, la dl. Frunzete Popov au ajuns pe la oarele 7 şi un sfert, ceia ce arată că mersese destul de încet, şi lămpile erau tot stînse, şofeurul n'avea nici acetilenă, cu el.

Acolo la d. Popov s'a luat un fînar din grajd şi d. Popov afirmă că erau ceasurile 7 trecute, cînd a poposit la d lui şi era foarte întuneric. In dreptul lui Adam Mitache, automobilul s'a oprit puţin, avînd pe capră numai un fînar, acel luat de la d. Popov, d. Galiţă crîşmarul de la d. Adam Mitachi l'a văzut şi cum îndreptul crîşmei era un om cu o trăsură cu doi cai, a fost rugat de cei din automobil să meargă cu ei înaintea automobilului să le arăte calea. Omul cu trăsura n'a vrut căci s'a temut de drum, fiind foarte întuneric şi ceaţă.

Automobilul a plecat, dar mergea încet, In dreptul tărlei vitelor d-lui general Teleman, spun oamenii de la tărlă, şi mai ales un fiăcăiaş, că au auzit maşina trecînd în duduit, cu o lumină slabă de fînar; de-a stînga şoselei e un bordeiu părăsit, iar în partea dreaptă, şoseaua e o umplutură de a proape 4 metri. Acolo s'a întîmplat catastrofa; acolo a fost găsit răsturnat automobilul, acolo s'au găsit răniţii şi mortul. Inginerul judeţului era la faţa locului Mercuri pe la amiază şi a precizat locul şi modul răsturnării.

Şoferul cărnind la dreapta după indicaţia lui D. A. Teodoru, roţile din dreapta au dat în vale, şi se învărtiau în aer; Teodoru a sărit din automobil spre stînga, crezînd să scape. Şoferul atunci răpede a cărnit la stînga, ca să nu se răstoarne în vale. Intorsătura fiind iute şi în loc, automobilul s'a răsturnat pe stînga făcînd însă o învîrtitură complectă cu roţile de dinapoi în aer şi învărtindu-se pe botul maşinei; voltă care a făcut ca într'o clipa să prindă pe revizorul şcolar de picior, unde curba a fost mai mică, ca unul ce stătea pe scara de diaaintea şoferului, iar pe Teodoru să-l apuce cu totul supt el, izbindu l în piept, l'a trîntit cu faţa în sus, şi i-a căzut maşina cu greutatea ei de 2000 kilo pe piept. Cei prezenţi spun că lovitura fiind năprasnică, moartea i-ar fi fost instantanee; alţii spun că s'ar fi putut zbate puţin, cu mîna dreaptă apucîndu-se de roata maşinei să iasă de supt dînsa, căci mîna dreapta 'i s'a găsit ţapănă ţinînd maşina.

Catastrofa dar s'a petrecut pe la oarele 7 jum. spre opt, iar nu la 6 şi 6 minute, cum se zice că ar fi arătat ceasul din buzunarul lui Teodoru. Piciorul revizorului Dimitriu s'a rupt, cînd ţaranii ce veniau cu carul au căutat să răstoare maşina şi li s'a rupt funia; şi văzînd că nu pot scociorî pămîntul cu răsteul de la car, au adus un hîrleţ, au săpat pămîntul dinprejur şi aşa i l'au scos.

După d. Hermeziu, care ne povesteşte aşa de amănunţit faptul; vinovatul e şoferul, căci n'a spus că n'are acetilenă şi nici că felinarele îi sînt rele.

Toată lumea de la Fălciu se miară, cum se poate să se plece la drum, în condiţiuni aşa de proaste, pe un drum lung, pustiu aproape şi pe o ceaţă deasă şi groasă, de nu-ţi vedeai mîna.

Noua Revistă Romînă

Fiecare om cult trebue să citească o revistă.

Fiecare om, ştiutor de carte, simte astăzi nevoia de a se ţinea în curent cu mişcarea culturală a timpului. Această nevoie nu este isvorîtă dintr'o curiozitate bolnăvicioasă, ci este isvorîtă din firea însăşi a culturei moderne. In timpul nostru, mai mult de cît în trecut, averea, poziţiunea, idealul fie căruia chiar, depind de opiniunea celorlalţi. Te simţi tîrît ridicat sau scoborît, de multe ori fără a-ţi da seamă, de ideile şi sentimentele celor din jurul tău.

Din această pricină, spre folosul propriu, este bine ca fiecare să cunoască ideile şi sentimentele celor din jurul său.

Pentru mijlocirea acestei cunoaşteri s'au creat şi se creează mereu atîtea publicaţiuni periodice. Dar unele dintre aceste publicaţiuni au un caracter pătimaş şi urmăresc scopul de a ademeni pe cititori în spre nişte anumite curente personale, pe cînd altele, dezinteresate, tind să servească interesele superioere ale culturei, şi prin aceasta şi pe ale neamului.

NOUA REVISTA ROMINA se prenumără printre cele mai bune reviste.— Programul său.

Intre această din urmă, puse în serviciul culturei româneşti, se prenumeră şi **Noua Revistă Romînă**, de sub direcţia d-lui *C. Rădulescu-Motru*, profesor la Universitatea din Bucureşti.

In programul acestei reviste, publicat la 1 Ianuarie 1900 să zicea:

Credinţa în viitorul culturei romîneşti a cimentat primele începuturi ale Nouei Reviste Romîne.

Pe această credinţă ne vom sprijini de aci 'nainte pentru a urmări neclintit realizarea programului propus.

Dorim României de mîine o cultură potrivită geniului său, ferită de ademenirile falşului patriotism; o cultura bazată pe respectul adevărului şi al dreptăţei, şi cu un ideal înţeles şi împărtăşit de toate straturile sociale ale neamului romînesc.

Pentru pregătirea acestei culturi apelăm la întreaga inteligenţă romînă.

Şi avem încrederea că momentul de faţă este bine ales pentru acest apel.

In pragul unui nou secol, dorinţa de muncă însufleţeşte popoarele sigure pe viitor.

Această credinţă a remas până astăzi în programul de activitate al *Nouei Reviste Romîne.*

NOUA REVISTA ROMINA luptă contra falşului naţionalism.

Cu deosebire, în contra falşului patriotism, care esre sprijinit pe concepţia unui tot atît de falş naţionalism, s'a ridicat adesea ori *Noua Revistă Romînă.*

In numărul dela 24 Octombrie a, c. directorul acestei reviste scrie în cestiunea naţionalismului,

Naţionalismul fiind un mijloc de a ajunge la perfecţiune, întrebarea cea importantă pentru noi este ce perfecţiune ai dobîndit prin acest mijloc? Ai rămas tot leneş, tot ignorant, tot imoral,—şi îţi zici doară naţionalist,—atunci mulţumim nu este nici o fală. Ce ai făsut pentru a eşi din lene, din ignoranţă şi imoralitate? Ce străduinţă? Ce încordare de voinţă ai pus pentru a te ridica şi perfecţiona? Simpla preferinţă ce ai aratat însuşirilor naţionale? Aceasta nu-i de ajuns. Valoarea unei însuşiri se măsoară după rezultatul ce se dobîndeşte prin mijlocirea ei. Ai fost leneş, ignorant şi imoral, şi în dorinţa de a te perfecţiona mai repede ai recurs la însuşirile naţionale ca fiind cele mai potrivite, atunci meritul tău este mare; n'ai avut nici o dorinţă de a te perfecţiona; n'ai dat nici un pas înainte, ci ai făcut numai pe năzurosul în alegerea mijloacelor, atunci nu meriţi nici o laudă. Naţionalism de a a fel este un lucru ieftin; nu costă de cît vorbe, sau mai bine zis cerneală şi hîrtie.

De la 1 Noembrie 1910 conţinutul revistei a fost sporit cu încă 8 pagini.

In aceste 8 pagini s'au introdus rubrici noi şi interesante.

Abonamentul anual: 10 lei

Abonamentul a remas însă tot acelaş, ca mai înainte şi anume: *10 lei pe un an 6 lei pe 6 luni.*

Fără a voi să micşorăm, sau încă mai puţin să tăgăduim impootanţa şi a altor publicaţiuni periodice, ţinem să atragem atenţiunea publicului nostru asupra utilităţei necontestate pe care o oferă *Noua Revistă Romînă.* In casa fecărui ştiutor de carte, de la cel mai învaţat până la cel mai puţin învaţat, este util să se găsească o publicaţie săptămînală, care pe un preţ modest, sa ţină în curent pe cititor cu tot ce se petrece mai de seamă pe terenul politicei, literaturei, ştiinţei şi artei.

Şi o asémenea publicaţiune este *Noua Revistă Romînă.* Publicaţiuile, în felul ei au dobîndit pretutindeni in străinătate o mare răspîndire fiindcă ele corespund peste tot locul unui interes permanent a culturei.

Avem cunoştinţa răspunderei ce ne-o luăm faţă de public şi de aceea facem această recomandare.

Noua Revistă Romînă are Redacţia şi Administraţia în Bucureşti: Calea Victoriei 60.

Litere-Ştiinţe-Arte

Auto-critică? Directorul „Revistei democraţiei Romîne", d. G. Diamandy îşi urmează polemica începută cu criticii teatrali,—ba nu, cu criticii „Bestiei". Se ştie că sub acest titlu d, Diamandy a reprezentat pe scena teatrului naţional din Bucureşti o piesă ciudată,—dar ciudată de tot. Acum autorul iea la refec pe recenzenţi, pe critici —fără a uita, în acelaş timp, să şi măsoare opera cu a altor scriitori.

Bună oară ca a lui... Caragiale, căruia i-aduce nişte învinuiri literaro-sociale cari nu sunt în discuţie cu prilejul „Bestiei".

„Imi vine foarte greu să mă întind mai mult asupra „Genului Caragiale". Scriu numai provocat de d. E. Fagure ca să arăt asupra unui punct de critică teatrală, modul nostru deosebit de a vedea şi a pricepe teatrul modern".

Situaţia e atunci foarte comodă. Unui critic nu i place piesa unui autor. Atunci autorul răspunde cu o formulă ca aceasta:

„Poate să aibă dreptate criticul X.— dar, între noi e o deosebire, avem fiecare un mod aparte de a pricepe teatrul modern".

Lucrurile aceste însă nu prind. Şi după cum am arătat în alte împrejurări,—un singur lucru trebuie repetat mereu. Scriitorii să lase criticei tot dreptul de a arata calităţile şi valoarea unei lucrări, fără să iee cuvîntul „în chestiune personală", fără să riposteze.

Auto critica nu poate fi îndreptăţită sub nici o formă, căci ea ar însemna osîndirea definitivă a criticei ca gen literar.

*

Din Hamburg se anunţă că noua operetă a lui Heinrich Berte „Kreolenblut" a avut un mare succes.

*

Halvdau Koht, unul din cei mai cunoscuţi cercetători şi editori ibseniani a fost numit profesor de istorie la universitatea din Christiania. Pentru prima dată un socialist îşi face întrarea oficială în această înaltă instituţiune culturală.

*

Pînă acum părea admis că femeile au simţul culorilor mai desvoltat decît barbaţii. Recentele experienţe făcute în America arată că această părere trebuie revizuită.

Invăţatul Henman arată că experienţele lui Nichols au conchis că barbaţii sunt mai înzestraţi pentru distingerea culorilor: roş, galbăn, verde; femeile, mai apte în distingerea albastrului. Intr'un alt studiu misa A B. Thompsen a constatat că barbaţii deosebesc mai lesne: albastrul şi galbenul pe un fond alb şi femeile au o mai mare sensibilitate pentru roş şi verde. Dar şi miss Thompson conchide că, în genere, sunt mai puţin înzestrate ca barbaţii în privinţa distingerei culorilor.

...Dar la rechii şi pălării?

INFORMATII

❑ **Noi aderări.**— Următorii domni au cerut înscrierea lor în organizaţia partidului conservator-democrat din Capitală:

Romulus N. Rollea, avocat; Mircea Gabrielescu, avocat; Eugeniu Al. Iacobescu, avocat; Vasile A. Ionescu, avocat; Ion N. Marian, inginer; Niţă Teodorescu, proprietar; Alex. Nicolae, proprietar; Theodor C. Săndulescu, proprietar; Marin C. Săndulescu, proprietar; Ion T. Radu. prop. şi comerciant; Ion G. Dumitrescu; N. Tănăsescu, proprietar; Tudorică Damian, prop.; Tănase Bărbulescu, prop.; Dumitriu Constantin prop.; Vasile Mihailescu prop.; Aureliu Iorgulescu prop. şi comerciant; Hristodor Triandafil, prop.; Const. Dumitrescu, prop.; Lambe Gheorghe, prop; A. Constantinescu, prop. şi Androne Minculescu, prop.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată, va ţinea şedinţe mîine Vineri 17 şi Sîmbătă 18 Decembrie, cînd va judeca cîte-va procese fără importanţă.

❑ In urma ordinului ministerului de resboiu, prin care se interzice dataşarea soldaţilor pe la diferite servicii, sau pe la autorităţi, comandamentul de armată a dispus ca în trei zile, toţi soldaţii din diferite regimente şi din alte garnizoane, detaşaţi pe la autorităţile militare, din localitate, să fie trimeşi la regimentele lor.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a admis că: numai bursierii şcoalelor statului, vor putea călători cu preţul pe jumătate pe c. f. r., cu ocazia vacanţei Crăciunului şi anului nou.

❑ Preotul Gh. Niţu, de la bis. Precista Mare din Roman, a fost numit paroh la biserica Precista-mică; noul hirotonisit Proca Nicolae, a fost numit ajutător la biserica filială St. Neculai din Neamţ, Părintele Ion A. Parfenie, de la parochia Rădeni, a fost mutat la Brăeşti, judeţul Iaşi, părintele Mihailescu Gh., a fost numit supra numerar la biserica Bîrnowschi din Iaşi, păr. Vasile Proflriu numit la biserica Uspenia din Botoşani, iar păr. Vasile Gh. la biserica Sf. Neculai din Hîrlău.

❑ D. dr. Ion Guţu, medic la circ. Uda jud. Argeş a fost transferat la circ. Paşcani; d. dr. N. Hortolomei, de la Paşcani, a fost numit medic al spitalului central Sf. Spiridon.

❑ Interesantul episod dramatic din istoria revoluţiei franceze, întitulat „Laşitate", se cuprinde în noul program din astă-seară de la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru. Un locot. Huguet, este rănit şi dus în casa baronesei Destour şi în scurt timp se naşte între ei o iubire reciprocă. Suzette camerista iubeşte de asemeni pe fru, mosul locotenent. Baroneasa e arestată. peste puţin timp, fiind acuzată de înaltă tradare; locotenentul caută s'o ascundă. Suzette se travesteşte în hainele baronesei şi se lasă a fi ea arestată. Aceasta este dusă la ghilotină. Înainte ca frumosul cap al Suzettei să se rostogolească, ea mai aruncă o privire de graţie şi disperare locotenentului, care văzînd un suflet nevinovat, se sinucide. Baroneasa este şi ea descoperită şi apoi dusă la ghilotină.

☞ „La porţile Italiei", e un superb tablou după natură; fructe, flori şi... zarzavaturi, e o brilantă comedie; viaţa şepiilor (animale de apă), tablou ştiinţific: onoraţi pe părinţi, tablou mişcător.

De asemeni, mai sunt cuprinse în noul program: lansarea noului cuirasat italian „Dante Aligheri" la Livorno, în prezenţa Suveranilor Italiei; morala guvernantei, comedie; aventurile unui craidon, etc.

❑ Astă-seară se reprezintă pentru 1-a oară în stagiunea curentă, frumoasa comedie *Ginerele d-lui Prefect* şi pentru a doua oara hazlia farsă a d-lui Locusteanu: *Nevrsta lui Cerceluş.*

Spectacolul va fi unul din cele mai amuzante.

❑ Colegiul electoral din comuna Prisăcani, a fost convocat pentru ziua de 9 Ianuarie spre a alege noul consiliu comunal.

❑ Comuna Dumeşti a donat 20 lei, comuna Movileni 10 şi comuna Ţiganaşi 20 lei, comitetului pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor.

DIVERSE

— S'a acordat următoarele autorizaţiuni:

D-lui Chimesşu A. Gusti, să funcţioneze ca institutor la şcoala primară de băeţi a parohiei catolice; d-lui Ioan I. Dolijan să funcţioneze ca institutor de limba romînă în şcoalele primare de băeţi; d-rei Henriette Grünberg să funcţioneze ca institutoare de limba romînă la scoalele de fete israelite; d-lui Smil dr. Sferner, a deschide un azil confesional mozaic, în Iaşi.

— Gheorghe Debusol, soldat dezertor din regimentul 12 Cantemir Bîrlad a fost prins de agenţii poliţiei şi înaintat comenduirei pieţei.

❑ **Din Roman.**—Partidul conservator-democrat din Roman va ţinea Duminică 19 Decembrie, o mare întrunire publică.

E probabil că la această întrunire va lua cuvîntul şi d. N. Fleva.

Comitetnl executiv al clubului conservator democrat, a lansat către cetăţeni, următorul manifest:

CETĂŢENI,

Partidul conservator-democrat hotărît să lupte pentru dreptul şi libertatea poporului, dărămînd un regim de inpilare şi ferind ţara de un regim de castă, pericol mare pentru libertăţile publice ş'a consacrat întreaga lui muncă la educaţiunea şi întărirea forţelor cetăţeneşti, pentru că numai cu sprijinul acestor forţe, ţara poate să susţină orice luptă pentru progres.

Izbînzile pe care le-am avut şi pe care vi le datorim vouă, cu a căror devotament şi credinţă am dus toate campaniile, sunt o dovadă că astăzi nu ne mai găsim în faţa unor mase slabe uşor de mînuit, ci ne găsim în faţa unei organizaţii puternice şi conştiente, pe care o formaţi voi pretutindeni.

Pe această putere sprijinim aspiraţiunile noastre; pe această putere astăzi cînd suntem chemaţi să dăm lupta cea mare în alegerile generale, care s'apropie, avem credinţa că ne putem sprijini, cauza pe care o apărăm noi, fiind cauza poporului căruia voim să-i redăm locul din care e scos ori de cîte ori vine vremea să'şi exercite dreptul lui constituţional în alcătuirea guvernului.

Animat de aceste sentimente, partidul conservator-democrat din Roman deschizînd campania electorală, vă roagă să veniţi la întrunirea publică, pe care o va ţine în sala teatrului, Duminecă 19 Decembrie orele 2 p. m

In această întrunire la care vor lua cuvîntul mai mulţi oratori, vi se va a duce la cunoştinţă atît situaţiunea în care ne găsim, precum şi programul in numele căruia vom duce campania electorală.

Partidul conservator-democrat e hotărît să lupte pentru ca poporul să reintre în dreptul d'aşi delega el însuşi pe cale constituţională guvernul în care are încredere şi adresîndu-vă acest apel are plina credinţă că întrunirea de Duminecă 19 Decembrie, va fi o grandioasă manifestaţie cetăţenească sub a cărui pavăză se va desfăşura întreaga campanie electorală.

Comitetul executiv
Conservator-democrat
din Roman

Ultime INFORMAŢII

❑ **Apa a ajuns în oraş.**—Aseară la orele 6 jumatate, apa, ajungînd în rezervorul, care va alimenta zona inferioară a oraşului, s'a făcut o încercare. Rezervorul inferior e cuprins între străzile Păcurari, de Sus şi spitalul Paşcanu pînă la toate barierile oraşului.

Acest zezervor va alimenta următoarele străzi: Lăpuşneanu, Păcurari, Piaţa Unirei, de Sus, Golia, Anastasie-Panu, Nicolina, Socola, Cuza-Vodă, Ştefan-cel-Mare, Albă, Alexandri, Gh. Mîrzescu, Sf. Sava, precum şi ramificaţiile acestor străzi.

Rezervorul inferior cuprinde o capacitate de 4000 m. c. şi are o presiune de 1 jum. atmosfere.

Incercarea a reuşit pe deplin şi nu s'a întîmplat nici o stricăciune, de cît un singur tub dintre cele subţiri, din colţul străzii Alexandri a plesnit, S'au luat însă măsuri, şi în cîteva ore, tubul a fost înlocuit.

In rezervorul cel mare, care va alimenta zona superioară a oraşului, apa mai are de urcat o distanţă de 26 jum metri înălţime, pe o distanţă de 550 metri lungime, aşa că, după indicaţiile date de serviciul apei, cu siguranţă că înainte de Bobotează apa va ajunge acolo.

Iată acum şi stricăciunile întîmplate de la punerea în serviciu a conductei de aducţiune şi pînă astăzi: în totul sunt 23.700 tuburi, de la Timişeşti şi pînă la rezervor, din care 11.000 de beton armat; din acestea numai unul s'a stricat.

Restul tuburilor e de fontă din care din 3800 tuburi cu un diametru de 800 m. m,, numai 9 au fost stricate; din 1650 tuburi tot de fontă, cu un diametru de 345 m. m., s'au stricat 19 şi din 12250 tuburi de fontă, cu un diametru de 600 m. m., s'a stricat numai 38. Totalul tuburilor sparte, e deci de 66, ceia ce reprezintă 2 jum. la mie şi mare parte din aceste stricăciuni s'au întîmplat la îmbinarea tuburilor.

Apa a curs toată noaptea şi va curge pînă în astă seară, cînd va fi oprită, pentru a se face încercarea cu rezervorul superior.

Apa nu va fi pusă în consumaţie, de cît atunci cînd ea va avea aceiaşi puritate ca şi în bazenul de la Timişeşti.

Azi la amiază, d. N. Gane, primarul oraşului însoţit de ajutoarele sale şi de d. inginer Tancred Constantinescu, a fost în piaţa Unirea, unde d. Constantinescu a dat diferite explicaţii.

❑ **Din Hârlău.**—Cu ocazia inaugurărei clubului conservator-democrat din acest oraş, membrii acestui club au expediat o telegramă, d lui Take Ionescu, şeful partidului, vestindu-i acest evinement.

D. Take Ionescu, a răspuns cu următoarea telegramă:

„Fericit de vestea inaugurărei unui club conservator democrat, în Hârlău, vă trimit toate mulţumirile mele".

Take Ionescu

Pînă acum în acest club, sunt înscrişi 200 membri, în cea mai mare parte locuitori fruntaşi ai acestui oraş.

❑ Se ştie, că d. Al. Stamatiadi a fost proclamat licenţiat în drept de d. Haret, de şi d. Cuza a dat bilă neagră acelui domn Stamatiadi.

Faptul a format chiar obiectul unei interpelări umoristice din partea d-lui Iorga. Astă-zi aflăm, că d. Stamatiadi va fi numit director al penitenciarului din Focşani.

D. Stamatiadi este dar liberal şi aşa se explică de ce d. Haret a îndrăznit să rectifice pe d. Cuza, căci, de obicei, ministrul tolerează profesorului universitar toate actele de anarhie ce le făptueşte la Universitatea din Iaşi.

❑ Rezultatul alegerei de decan al facultăţii de ştiinţi din Iaşi, fiindu-ne comunicat ieri, în mod greşit, reproducem astă-zi rezultatul oficial: votanţi 11. Au întrunit: d. Aurel Mănescu, 6 voturi; d. V. C. Buţureanu, 3 voturi; d. dr. L. Cosmovici, 1 vot. A fost şi un butetin alb.

D. prof. dr. Drag. Hurmuzescu n'a avut nici un vot, nici n'a candidat.

Am făcut cuvenita rectificare.

❑ Aerozborul fraţilor Danielopol se găseşte actualminte în studiul serviciului tecnic al ministerului de războiu.

❑ Cursurile la şcoala Normală „Vasile Lupu" vor înceta pe ziua de Sîmbătă 18 Dec. a. c., şi vor sta închise pînă la 10 Ianuarie 1911. Cauza este că au fost în internat 10 cazuri de anghină difterică, care graţie tratamentului d-lui dr. Miller au fost şi repede vindecate şi izolate.

❑ La s. II-a a curţei se va judeca mîine contestaţia făcută de zece alegători din Bârlad, pentru ştergerea din listele electorale a vestitului G. L. Dimitriu preşedintele tribunalului Tutova.

❑ D. A. A. Badareu a plecat ieri seara la Bucureşti, de unde se va întoarce Luni dimineaţă.

❑ Domnul Gane, doctor în drept şi în ştiinţi politice, de la Berlin, a fost admis să-şi echivaleze diploma la universitatea locală.

❑ D-na Constanţa Evolceanu, inspectoara şcoalelor particulare, a fost în Iaşi două zile şi a inspectat: liceul de domnişoare Humpel, „Domniţa Ruxanda", şcoala „Tereza general Miolescu" şi şcoala de ţesături.

❑ Unele ziare anunţaseră, că prin noul budget al ministerului instrucţiunei, se vor spori lefurile învăţătorilor cu 15 lei lunar. Adevărul e că prin noul budget, nu s'au sporit de cît lefurile institutorilor, cari au fost readuse la quantumul de înainte de 1900.

❑ Toate şcoalele publice din Iaşi vor lua vacanţă Sîmbătă seara.

❑ Primul preşedinte al tribunalului, obţinînd un concediu de două zile, a plecat ieri seara la Bucureşti.

In timpul lipsei d-lui Munteanu, apelurile fiscale vor fi prezidate de d. preşedinte Diaconescu.

❑ Domnul Stamatiade, şeful de cabinet al ministrului domeniilor şi d. V. Antonescu, secretar general vor fi numiţi avocaţi ai Casei Pădurilor.

❑ Ofiţerii superiori, cand daţi la comandamente înalte, vor face astăzi şi mîne călătorii de stat major, în împrejurimile Bucureştilor.

❑ D. Colonel Berlescu, inspectorul general al jandarmăriei rurale, a sosit cu trenul de azi dimineaţă în localitate.

❑ Iosef Moscovici din strada Deseălicătoare No. 2, umblînd cu o lampă, a scăpat-o jos şi spărgîndu-se, gazul a luat foc, aprinzîndu-i hainele şi producîndu-i arsuri grave la mîna stîngă şi picioare.

D. dr. Sufrin i-a dat ajutoare.

❑ In cursul vacanţei de Crăciun, se va proceda la desinfectarea tuturor localurilor de şcoală, din localitate.

❑ Preoţii din localitate, s'au întrunit astă-zi după amiază la orele 3, în sala corului mitropolitan la a doua conferenţă a cercului preoţesc „Ortodoxia".

A prezidat P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu preşedintele cercului.

A vorbit părintele E. Lascar, care a tratat despre „Puterea dragostei şi a credinţei în actele creştine".

❑ Azi s'au judecat înaintea Curţei de Apel secţia 2-a, contestaţiile electorale de la Tutova. Din partea alegătorilor de Tutova a pledat d. Gorgescu-Bîrlad. S'a putut vedea din puţinele contestaţii judecate azi înaintea Curţei, spiritul de nepărtinire al preşedintului de Tutova. Curtea a admis contestaţiile în mare parte.

In special pe acea a lui *Spiru Divitaris*, grec şi înscris de preşedintele de Tutova, fără a i pune în vedere să şi *aducă actele de naştere*, numai că înscrierea venea de la *personage liberale*.

De asemenea curtea a admis contestaţia, ştergînd pe *poliţaiul Palade*, de la 1 Senat, înscris de asemeni de preşedintele Tutova, fără să aibă 6 ani de exercitare a prefesiei de avocat, şi cu toate cu toate că preşedintelo făcea un falş în hotărîre afirmînd că a exercitat profesia.

Mîne are loc înaintea curţei, contestaţia făcută de 10 alegători contra preşedintelui de Tutova, *G. L. Dimitriu*, cum că s'a înscris în liste fără să aibă domiciliul de 6 luni zile, cerut de legea electorală; La 23 Octombrie 1910 data ordonanţei electorale preşedinţele Dimitriu avînd numai 4 luni.

❑ **Festival şcolar.**—Corpul didactic al şcoalei normale „Vasile Lupu" şi elevii şcoalei vor serbători Sîmbătă dimineaţă pe fostul lor coleg şi profesor d. Gh. Apostolescu, pentru eşirea sa la pensie. Dl. Apostolescu a slujit 43 de ani ca profesor la şcoala normală şi corpul profesorilor a delegat pe d. Gh. Ghibăneseu, ca să ţină cuvîntarea de ocazie,

Serbarea se va face Sîmbătă dim. la oarele 9, după care apoi va urma o mică gustare împreună cu elevii. La amează elevii vor pleca în concediu de sf serbători.

❑ *In viitorul budget al ministerului de instrucţie s'au prevăzut 2 catedre la şcoala Normală „Vasile Lupu" şi anume o catedră de matematică şi alta de limba romînă, i s'au sporit numărul burselor la 400; s'au admis sporuri la personalul administraţiei.*

Şcoala Normală va funcţiona cu 8 clase, şi anume 2 clasa 1 şi 2 clasa 2-a.

❑ **Judiciare.** — Inaintea tribunalului Botoşani s'a înfăţoşat eri, procesul pentru reziliarea contractului moşiei Flămînzi, intentat de principele M. D. Sturdza, d-lui M. Fischer.

Prineipele era reprezentat prin d. avocat V. Dimitriu, iar Fischer prin d-nii P. Sion din Iaşi şi Ed. Ullea.

Pentru comunicare de acte, judecarea a fost amînată la 22 Ianuarie.

— Afacerea falşului elevului Eugen Dron, despre care am vorbit eri, a fost repartizată la s. II a Curţei, cu termen la 8 Ianuarie.

— Lucrările urgente ale tribunalului, în timpul vacanţei Crăciunului, care vor dura de la 24 Decembrie până la 8 Ianuarie, vor fi expediate de d. judecător Iulian Teodorescu, avînd de grefier pe d. Colceag.

— Adolf Weinberg din Botoşani, secretarul avocatului Mănăstireanu, făcîndu-se vinovat de contravenţie la legea avocaţilor, a fost condemnat de tribunal la trei luni închisoare.

Apelul numitului se va judeca la 8 Ianuarie la s. II a Curţei.

— La 26 Ianuarie, la s. I a Curţii, procesul monstrului Chedică, condemnat la trei ani închisoare pentru atentat la bunele moravuri.

In aceeaşi zi, la aceeaşi secţie, apelul comerciantului D. Goldstein, condemnat la 15 zile pentru bancrută.

❑ **Din Huşi.** — Societatea „Filantropiea" pentru ajutorul funcţionarilor romîni, publici şi privaţi din oraşul Huşi şi judeţul Fălciu, a dat în seara de 11 a. c. sub patronagiul domnului prefect George Corbescu şi a d-lui primar Dobre Dobreanu, un splendid bal, în sala teatrului comunal.

Balul s'a început la ora 9 seara.

In publicul select şi imens, am putut remarca pe d. Oconel Cireş, directorele prefecturei, d. Vasile Constantinescu, mare proprietar; d. Grigore Vericeanu, avocat; d. dr. Petru Gideiu, avocat; d. Floru, administrator de plasă, d. Constantin Garofeanu, secretarul consiliului judeţian; d. Vasilache Vasilescu comerciant; d. Victor Stăcescu, institutor; d. G. Teodor, poliţaiu Cernavoda; d. Dimitrie Pivniceru, comerciant; d. Dimitrie Negrea, directorul poliţei; d. Dimitrie Gociu, advocat; d. Const. Ionescu Ghinea, funcţionar; d. Panait P. Teodor, funcţionar; d. Danu şi Velic, comisari; d. Savin comisar de urmărire; d. Niculescu, comandant de sergenţi; d. Th. Ştefănescu şi Gavril Teodoru, controlori financiari; Econom Pr. I. Harnagea; d. I. Calciu, funcţionar; Ştefan Donea, funcţionar; D. Ciudin, D. Leon Bosie; d. Marin Jocu, comerciant; d. Pintilică Nicolau, adjutor casier comunal; Petre I. Harnagea comerciant; d. M. Brumaru, comerciant: d. Th. Radu; d. Hristache Petre, funcţ. postal; d. Doljanu, sub comisar; d. C Cărare, funcţionar; T. Mihailescu, funcţionar; d. N. Brumaru funcţionar; d. Pavel Popov, avocat proprietar; d. Berea proprietar; d. Şendrea, comandantul pompierilor; d. G. Alexandrescu, funcţionar: d. Petre Gels; d. Poină, funcţionar, d. locotenent Popovici. Apoi:

D-na Lenţa Gîdeiu, în gris; d-na Garofeanu, în negru; d-na Stăcescu institutoare, în negru; d-şoara Ionescu profesoară în alb; d-na Vîntu, în negru; d na Pivniceriu, în negru; d-na Hadarag în negru; d-na Vasilache Vasilescu, în ametist; d-şoara Filipescu, în roz; d şoarele Velic, maro; doamna Hangan, negru; d-şoara Hangan în bleu, d şoara Rîşcanu, telegrafistă, maro; d-na Anastasiu, negru, d-na Geles; d-na Harnagea, negru; d-na Velic, negru; d-şoara Irina G. Vîntu, institutoare; d-na Şebie în alb, d-şoara Ciudin în roz; d-şoara Pintilică Nicolau, neobosită dansatoare; d na Maria Mih. Cojan, în bleu marin; d-şoarele Parpalea, Fălciu, in alb strălucitor; d şoarele Şahin, în alb strălucitor; d-şoara Mircea, neobosită dansatoare, în alb; d şoarele Herbert, gentila dansatoare, în mov deschis; d-na Savin, în negru; d-na Drăgoescu, în negru; d-na Ştetănescu, în alb; gentila d şoară Pivniceru, în alb strălucitor; d-şoara Pano, brunetă în cîntătoare, în roz.

D-na Evghe Iliescu, în negru; d na Lucreţia C. Cărare şi d-na Alexandrescu în negru; d-na Dan, în alb; d-şoara Marino, d-na Mihailescu, în negru; d-na Rotaru, în alb; d şoarele Ieremia Radu, abile dausatoare, în roz; d-şoarele Alexandrescu, ametist; d-na Postăvaru în alb; d-şoara Paraschivescu, d-şoara Matilda Cojan, neîntrecută dansatoare; d-şoara Hasnaş, în alb; d-na Sbanţu, d na Pintilică Nicolau, d-na Mihailescu Th., în alb; d-na Casuca Ionescu, ş, a. m.

Costumul naţional a fost purtat cu mîndrie de d-şoara Pară; d-şoara Drăgoescu; şi d-şoara State.

Totul s'a petrecut de minune. Publicul s'a distrat pînă la ora 7 dimineaţa, cînd fie care s'a retras ducînd cu sine cea mai frumoasă impresie şi fiind prea mulţumiţi de reuşita unui aşa splendid bal. **Casandra.**

❑ **Datoria de recunoştinţă** (La dette) **este titlul unui interesant subiect care ne reconstitue un episod din epocele luptelor religioase dintre Catolici şi Hughenoţi, cuprins în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care începe astă-seară Joi 16 Decembrie.**

Intregul program e cu desevîrşire nou, şi nu se repetă absolut nici un sujet din cele aratate.

Iată cîte-va subiecte din acest nou program de astă-seară Joi 16 Dec. din sala Circului Sidoli: Fiica Indianului, scene de moravuri ale Pieilor Roşii din Nordul Americei. Aceste scene se desfăşoară pe platourile şi în pădurile Californiei. — Ruth şi Booz, mare reconstituire după legenda biblică şi a cărei întrepretare a fost încredinţată artiştilor Comediei Franceze — Japonejii în arta lor nautică, interesante scene şi vederi luate din ţara vitejilor—Armata franceză în timpul exerciţiilor, — Dick Johnson, comedie — O femee, comedie înscenată de d-ra Mistinguett şi jucată de autoarea însăşi etc. etc. etc. precum şi cel mai nou număr din mititica-drăgălaşă—Pathé Journal cu recentele inundaţii din Franţa—O manifestaţie sportivă de 10,000 elevi şi eleve din Australia, gruparea uriaşă în forma hărţei Australei — La Iasnaia Poliana: după înmormîntarea lui Tolstoi, în jurul mormîntului din mijlocul pădurei, ţăranii se roagă pentru sufletul marelui om etc. etc. etc.

Reamintim cititorilor noştri că Duminicile precum şi sărbătorile de Crăciun şi Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu îneepe la ora 4 jum. ziua.—In fie-care Simbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua. Preţurile locurilor rămîn acelaşi la ori-ce matineu.

Ultima oră

Bucureşti 16 Decembrie

Legea industrială

Bucureşti.—Se afirmă că d. M. Orleanu, ministrul industriei şi comerţului, a stăruit pe lîngă d. Brătianu, ca să facă să se treacă tot acum şi legea industrială.

D. Brătianu însă nu i-a dat nici un răspuns.

Nou termen al venirei la putere

Bucureşti. — Mai alaltă-eri d. P. P. Carp fixase un nou termen al venirei sale la putere, anume 26 Decembrie.

Pe ziua de astă-zi a pus un nou termen — 10 Ianuarie.

Intrunirea de la Galati

Galaţi.—La întrunirea publică, organizată de partidul conservator democrat va lua cuvîntul în afară de fruntaşii din localitate şi d. N. Fleva Toma Cămărăşescu, C. Dissescu şi I. Th. Florescu.

Incendiu

Paris.—In cazarma regimentului 54 de infanterie din Copiégne, a isbucnit azi dimineaţă, un violent incendiu, care a distrus aproape în întregime depozitul uniformelor şi al armelor care conţinea 12000 puşti.

Perderile sunt evaluate la un milion jumatate.

Deces

Bucureşti.—Aseară a încetat din viaţă d. Wiliam, procuristul cassei Watson Youll.

Defunctul era membru corespondent al Camerei de Comerţ şi era foarte bine cunoscut în cercurile industriale şi comerciale.

Delegaţiile austriace

Buda Pesta.—Astă zi s'au deschis delegaţiile.

Pentru prima oară prinţul moştenitor Frantz Ferdinund a deschis şi prezidat aceste delegaţii.

Ciocniri

Iohanensburg.—In timpul sărbătorii Crăciunului mai multe ciocniri s'au întîmplat între indigeni pe teritorul minier. Poliţia a intervenit şi a făcut uz de arme.

Mai mulţi indigeni au fost ucişi.

Jertfele Aviaţiunei

Paris.—Aviatorul Laffont şi un pasager anume Pola, se pregăteau azi dimineaţă să sboare până la Bruxelles; după trei înconjuri pe cîmpul de aviaţione de la Issy la Moulineux, aparatul a căzut de la 10 metri înălţime, cei doi aviatori au rămas morţi pe loc.

Cînd se închide parlamentul

Bucureşti.—Parlamentul va lua vacanţă în zina de Mercuri 22 Decembrie c.

CAMERA

Bucureşti.—D. J. Th. Florescu cere să i se pue la dispoziţie dosarele de punere în retragere la pensie a căpit. Petraş.

D. Seulescu cere să se pue mai curînd la ordinea zilei interpelarea sa cu privire la săpăturile făcute la Cucuteni, de profesorul Schmith, profesor la Universitatea din Charlotemburg.

Se votează proectul de lege pentru recunoaşterea de persoană morală a societăţei „Hatmanul Nicora" din Iaşi.

Se depune apoi un proect pentru recunoaşterea de persoană morală a societăţei Crucea Roşie din Iaşi.

SENATUL

Bucureşti.—D. Brătianu şi mai toţi miniştri asistă la şedinţă, stăruind pe lîngă d-nii Senatori ca să nu mai pue pedici legii sanitare şi să nu se mai ceară nici o modificare.

S'au votat vr'o 10 articole a acestei legi.

Docent Dr. Elena Puşcariu
Consultaţiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*
INSTALAŢIUNE COMPLECTA
— Strada Ralet 6 —

Sanatoriul S-ta MARIA
Iaşi, Str. Zmeu 3 (Beilic)
Se primesc maladii interne, chirurgicale şi faceri. Se consultă ori ce medic, după dorinţa pacienţilor.
Se face, sub supravegherea d-lui prof. Dr. Mezincescu, **tratamentu Sifilisului cu preparatul Erlich 606.**
Indicaţiunile şi controlul rezultatelor prin **ANALIZELE DE SÂNGE** (Sero reacţiunea Vasserman).

Dentistul Dr. S. EIGHER
Str. Lăpuşneanu
anunţă pe onor. sa clientelă că s'a reîntors în localitate şi şi-a reluat ocupaţiunile.

Viţei de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să găsesc de vînzare la *Administraţia Fermei d-lui Badareu.* Pentru informaţii a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
Nas, Gît şi Urechi
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
6?, Str. Golia 67
(casele Camerei de comerţ)

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—faceri.
Strada Anastasie Panu 43

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invalidtate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO
E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
POASTA
ROBERT
Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ N. D. Popa administratorul ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".
MAŞINILE DE CUSUT SINGER au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune „Grand Prix"
Maşinile noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.
Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă
BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 2-a Loteriei IXa
s'au pus în vânzare
Tragerea la
11 şi 12 Ianuarie 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei
Preţurile oficiale pentru vânzare:
1/8 Una optime Lei 2,50
1/4 Un sfert Lei 5,00
1/2 Una jumătate Lei 10,00
1 Loz întreg Lei 20,00

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane şi Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 60c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande
BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue
GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.
Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII – No 1188 – Sîmbătă 18 Decembre 1910

Reforme cu caracter social

Trei reforme cu caracter social a anunțat șeful nostru, în discursul-program de la Cameră.

Cea mai importantă dintr'însele e acea privitoare la asigurarea bătrîneței lucrătorilor, prin acordarea de pensii, la cari să contribue pe lîngă lucrători,—patronii și Statul.

Reforma această socială își are de mult ființa în Apus,—în deosebi în țările industriale, unde numărul lucrătorilor din fabrici a luat proporții extra-ordinare. Acolo nu numai bătrînețea muncitorilor e asigurată prin pensiuni, dar chiar viața lor, a femeilor și a copiilor. Soarta tuturor acestor muncitori fără de osibire de sex, și începînd de la o vrîstă destul de fragedă, e regulată printr'o legislație din cele mai complecte și mai democrate.

Sunt State cari pot fi date de exemplu în ce privește asigurarea vieței muncitorilor, de toate categoriile. Și fiind că ne place să ne comparăm cu Belgia, e suficient să spunem că sub raportul legislațiunei uvrierilor fie din provinciile miniere fie din cele industriale, țara aceasta poate fi considerată ca avînd cea mai largă, și umanitară reformă.

La noi, unde industria este în formație, iar exploatarea minieră abia la început, numărul lucrătorilor industriali și minieri e foarte restrîns. De aceia aproape nu avem o legiuire privitoare la situația acestei categorii de muncitori...

Preocuparea de căpetenie a tuturor guvernelor noatre, a fost îndreptată spre muncitorii agricoli, cari de alt-fel produc prin munca și brațele lor aproape întreaga noastră avuție națională.

Dar pe dată ce producțiunea agricolă a luat o desvoltare așa de mare, necesitatea de transport a tuturor acestor produse agricole, precum și trebuința transformărei lor ca materii prime, a creiat noi categorii de muncitori, cari alături de muncitorii din diferitele fabrici și acei din exploatările subsolului, au mărit în mod simțitor numărul lucrătorilor și au atras atențiunea bărbaților de Stat asupra soartei lor.

Ast-fel că de și suntem o țară agricolă, și deci solicitudinea noastră trebue vecnic îndreptată spre robii de la sate, nu trebue să uităm sau să stăm indiferenți și față de desmoșteniții de la orașe, cari duc o viață din cele mai grele.

Șeful nostru, a înțeles și simțit adînc nevoia unei asemenea reforme sociale și programul său ar fi fost incomplect, dacă n'ar fi vorbit nimic și de soarta acestor muncitori.

Alături de această reformă, șeful nostru a mai propus pe cale de legiferare chestia dărei în antrepriză a lucrărilor publice, lucrătorilor romîni și aceasta fără licitațiune.

Propunerea șefului nostru e pornită dintr'un sentiment de echitate. După cum pentru muncitorii agricoli, s'a permis prin noua lege a arendărei moșiilor statului și ale așezemintelor publice, darea acestor moșii fără licitație tot asemenea este drept să se concedeze toate lucrările publice, meseriașilor romîni, prin preferență și fără licitațiuni.

Nu trebue ca într'un stat să existe două sisteme de încuragiare a muncei și anume unul pentru muncitorii agricoli și altul pentru meseriașii.

Același criteriu de dreptate și protecțiune trebue să predomine în ori ce legislație a muncei, indiferent de diversele categorii de lucrători, și mai ales statul trebue să dea cel-dintăi exemplu de echitate în raporturile sau afacerile sale cu muncitorii.

In fine șeful nostru a vorbit de crearea unui minister al sănătății publice.

Ideia nu e nouă și a fost formulată de șeful nostru încă de pe timpul fostului guvern conservator.

Tot atunci d. Take Ionescu a propus și desfacerea ministerului de agricultură și comerț în două ministere deosebite, unul al agriculturei și domeniilor și cel-alt al comerțului și industriei.

Prima idee a fost realizată de liberali, recunoscîndu-se propunerea șefului nostru ca foarte bună și utilă.

Legea nouă sanitară, va impinge și mai mult spre crearea a celui de al zecelea minister, al sănătății publice.

Numai astfel noua reformă ar putea fi aplicată pe d'antregul, spre a-și produce toute roadele și a fi la înălțimea marelor sacrificii bugetare ce le va reclama de la Stat.

Negreșit că și acest minster de mare utilitate socială, nu se va înființa de cît sau de liberali, cari sunt atît de grăbiți în a și însuși cele mai remarcabile puncte din programul nostru, sau de către partidul nostru, care își face o mare mîndrie din a înzestra cît de curînd țara cu cele mai bune reforme, și pe cari le am desvoltat pe rînd în seria de articole ce am scris pînă azi.

Acestea sunt observațiunile ce am socotit util să facem asupra celor trei puncte de reforme sociale anunțate de șeful nostru.

Recunoaștem că e greu să fim complecți, cînd în cadrul unui singur articol vorbim de cîte-și treile la o laltă.

Dar fiind că ne-am propus să trecem în revistă toate chestiunile tratate de șeful nostru în marile seu discurs, am examinat și aceste trei reforme.

Ne angajăm însă să revenim asupra lor, căci merită o importanță cu mult mai mare și e nevoe să se facă o cît mai întinsă propagandă în jurul lor, atît în interesul partidului nostru cît și al țărei atît de doritoare de o legislație democratică și umanitară.

Vespasian I. Polla.

Vodă ceartă țara

Pe cine iubește D-zeu îl ceartă; și D-zeu nu ceartă cu bățul.

Legătura aceasta ce o face poporul cu zicala lui între iubire și certare, între dragoste și pedeapsă, nu este pentru a arăta preferința de contraste între dragoste și pedeapsă, ci de a dovedi că certarea e mai mult un semn al încercării dragostei.

Așa de pildă, D-zeu Iahveh a certat pe Iov, pe care l'a iubit foarte mult. Ranele, pierderile de averi, de copii, de tot, n'au fost de cît trepte de încercare în credința sa nestrămutată. Iar diavolul ori cît a vrut să surpe din sufletul lui Iov credința în Iahveh n'a fost izbutit; și pilda lui Iov rămîne clasică, că de și D-zeu Iahveh s'a lăsat ademenit de cererile năbădăioase ale Diavolului, sufletul lui Iov a rămas curat ca cristalul.

Stă și țara întreagă la o răspîntie de vremi constituționale. Diavolul care a urît totdeauna pe om, și s'a pus de-a curmezișul năzuințelor sale bune, îndrumîndu-l pe căi piezișe și rele, e întrupat astă-zi în persoana d-lui P. P. Carp, satana plin de duhul reacțiunei și nesocotitorul binelui obștesc s'a pus pe umerii Regelui, țigănindu-l mai de hai ca un bulibașă. Și Vodă tare pe iubirea și încrederea în poporul său, de a cărui bune sentimente nu s'a îndoit nici o dată, s'a alunecat ca și cîndva Iahveh să încerce credința poporului său.

Și certarea ce Vodă vrea să facă țării, este încercarea cu un guvern Carp. Stafiile cari au eșit din circulație de zeci de ani de zile, cari au uitat de popor, cari nu mai știu, nu mai pot întrupa în persoana lor aspirațiunile de mîne ale neamului s'au sculat din morminte și au cerut Coroanei să le dea voe să pună unghiile și cîngile lor în trupul națiunei. Și Regele a dat această voe, ca să mai însîngere puțin trupul națiunii. Ca și Iov din Biblie, națiunea va suferi unghiile și însîngerarea.

Țara nu va purta ură către Rege, pentru că a fost pusă la încercare. Și Satana are rostul său în fața lui Iahveh, ca mijloc de certare oamenilor. Certarea țării cu un guvern Carp va fi un prilej să-i cerce inima și tăria. Țara și-a arătat și inima și voia, dînd în o largă măsură votul pentru conservatorii-democrați; această vădită voință și dragoste, semn al unei mijiri de viață nouă politică e pe inima și a Măriei Sale, căci Măriei Sale îi place rîdicarea poporului său, și materială și morală și politică, căci cu cît un popor se întărește la bază, cu atîta se întărește și Coroana la vîrful edificiului social. Ce nefericită ar fi Coroana peste un popor de iloți!

Înțelege-va țara rostul acestei certări? Avea-va ea tăria lui Iov în credințele sale politice, în aspirațiunile sale? Lăsa-se-va ea înșelată de uneltirele lui Satana? Unde să fie cuvîntul, care să spună adevărul? Țara să-și facă datoria. Și după cum Iov spunea în repetate rînduri: Domnul a dat, dl. a luat, așa și acum țara va zice vot mi s'a dat, vot am dat pentru acei ce întrupează aspirațiunile maselor mari populare.

Și va fi dat să vedem faptul, nu bogătașii colegiului I, nu titrații colegiului I de Senat, nu negustorii și funcționarii col. II orășenesc, dar țărănimea aceasta, pentru care mai toate guvernele au fost nepăsătoare și rele și arbitrare, această țărănime va veni și cu umbra de vot ce-l are îl va da pentru democrația romînă.

Este atîta ferbere la țară, atîta dor de luptă pentru lărgirea bazei vieței politice, că orbi să fim să n'o vedem, surzi să fim să nu-i auzim glasul și plîngerea. Și nu jandarmul rural, și nu zapciul vechiu de tristă memorie, nu primarii despoiați de atribuțiile comunale, vor putea mâna ca turmele pe alegătorii rurali, ci aceștia strînși în mănunchiu de revendicatori ai drepturilor lor înădușite, vor da ei cei întâiu indicația, votînd în masă contra candidaților administrației Carpiste, pentru a grăbi cu un ceas mai înainte rezolvarea crizei și a arăta Măriei Sale că certarea, la care Măria Sa a pus țara, i-a priit, căci a scuturat jugul iobăgiei politice.

Și acum, Măria ta, țara așteaptă cu îndîrjire certarea ce ți-ai plănuit să i-o faci.

***

Necunoscutul Stelian

Pe timpul afacerei Panama, venise în Iași celebrul agent Arton. Cît era el de franțuz de la Paris — imediat a fost recunoscut de agenții poliției din Iași, de și aceștia n'au fost nici-odată acuzați că ar fi descoperit praful de pușcă.

Fapt este, că agenții polițienești din Iași au recunoscut, în vremuri, pe celebrul de la Paris și fapt este iarăși, că agenți de la București, comisari și subcomisari, toți licențiați în drept, n'au recunoscut pe un foarte celebru din București, pe ministrul justiției Toma Stelian.

Așa că d. Toma Stelian, autorul celor mai vaste mișcări în magistratură—omul face ce poate — a fost dus la o secție polițienească, nu doar pentru contravenție la mișcări în magistratură, dar pentru că automobilul său a risipit prea mult fum, ca și cum n'ar fi foarte natural ca omul cu fumuri să împrăștie fum.

Că a fost dus la o secție — ie foarte îmbucurător. Dacă nu este voe să faci prea mult fum cu automobilul și calci regulamentul, ie foarte logic ca onorabilul contravenient, oricine ar fi el, să fie dus la secție pentru dresarea cuvenitului proces verbal.

Dar că n'a fost recunoscut ministrul justiției nici din cei trei gardiști, cari l'au condus, cu rîndul, la secție, nici de blondul ipistat, nici de gravul comisar licențiat în drept, cu trese de colonel de gardă civică la tunică — faptul acesta este extra-ordinar, dacă, cum-va, gravul comisar n'ar fi vre-o victimă a examene lor de capacitate pe sprinceană. a d-lui Stelian — și, deci, s'a făcut că nu-l recunoaște.

La noi, în Iași, suntem mai intimi. Poliția cunoaște, pe omul politic, după cum, firește, după cum calcă — necum după mutră.

Și acolo, la București, să nu cunoască, pe un ministru, pe un floros ministru, ca d. Stelian — dar îl cunoaște punem ramașag, pe Florea Pușcărie, o cunosc toți polițiștii pe Mița Biciclista, pe Mița Balamuc și pe Spaniola de la Castelul cu flori.

Și astfel d. Stelian, care parcă ar fi un model din *Chic parisien* așa ie de elegant, a fost dus la poliție și interogat, grav și solemn, parcă ar fi interogat el pe fostul procuror general de Iași.

Ziarele liberole strigă răsbunare: ignoranța polițiștilor bucureșteni să fie pedepsită!

Chestii istorice

Cel mai vechiu buget al sf. Spiridon

Intre hărtiile, cu care Academia Romînă și-a sporit colecțiile sale în 1907, hîrtii necatalogate și nenumerotate pe an, am găsit și o schiță de buget a bisericei sf. Spiridon, din 1760 lunie 1, semnată de ctitorii bisericei Stefan Bosie jitnicerul și Anastasie lipscanul.

Cele mai vechi date, ce vorbesc de sf. Spiridon sînt din 1743, cînd Stefan Bosie dă un loc bisericei, ce azi intră în ograda bisericei sf. Spiridon.

Spitalul se înființează în 1757 de C. Cehan Racoviță Voevod.

Despre modul cum a trebuit să funcționeze spitalul, despre personalul pus în slujba bisericei nu avem multe știri, dosarele Epitropiei spunînd prea puțin asupra acestor puncte.

In actul copiat de la Academie se înseamnă, cari vor fi cheltuelile mănăstirei sfîntului Spiridon în anul 1760 Iunie 1;

Și înșiră;

Pentru *2 preuți* se va plăti 60 lei pe an, cîte 30 lei de unul; iar din venitul epitrahirului: milă, disc, leturghie, paraclisuri, preuții vor lua o treime, iar două treimi să rămîie bisericei; asemenea din sărindare preuții vor lua 2 lei, iar prisosul va fi al bisericei. Tot ce se va prinde de pe botezuri, cununii, prohoade, zile întâiu ale lunelor, molitfe, *orții postului*, vor fi numai ale preuților.

Un *eclisiarh* va avea 28 lei pe an.

Un *dascal* și un *ceteț* va avea 60 lei pe an.

Un *vezeteu* va avea 25 lei pe an simbrie și îmbrăcăminte pe an.

Un *argat* va avea 20 lei pe an, hacul și îmbrăcămintea.

Un *bucatar* țigan al bisericei va avea 20 lei pe an, avînd și 3 copii.

200 lei pe an va avea simbrie *Mihalachi* „ce s'au socotit de noi să fie purtător de grijă la toate trebuințele bisericei și a oamenilor casei, cît și la moșii, vii, stupi și vite". Deci acest Mihalachi a fost un fel de Pătraștanu intendent și cel dintâiu intendent al casei.

S'ar putea preciza după *Cartea de aur* a Epitropiei în ce consistă averea sf. Spiridon în 1760 Iunie I, moșii, case, dugheni, țigani, stupi, vii, vite, etc. Pentru hrana oamenilor puși în slujba sf. Spiridon se prevede 100 lei pentru patru luni (Iunie-Iulie-August Septembrie), afară de cei 2 preuți; Bugetul mai prevede că de la 1 Oct. se vor face alte prevederi; și ca măsură generală prevede:

„și cîți bani ar trece peste cheltuelile de mai sus pomenite, și ar prisosi din veniturile bisericei și a celor din afară moșii și vite, să-i dea cu izvod în mînule noastre ca să fie pentru alte trebuinți ale bisericei, iar de n'ar ajunge noi să avem a le împlini lui Mihalachi după așezămîntul ce s'au făcut dintr'alte venituri a mănăstirei".

Care era însărcinarea lui Mihalachi, purtătorul de grijă?

Schița de buget spune lămurit: „iar el să le strîngă toate veniturile cu izvod pe an, și cînd s'a împlini anul, să aibă a ne da samă de toate veniturile după cum le va lua și ce s'au cheltuit să arăte adevărul în frica lui D-zeu".

Pe la 1760 bugetul de cheltueli se făcea cu frica lui D-zeu, azi se face cu votul parlamentului, pentru ca și într'un caz și în altul să se arăte adevărul adevărat al tuturor cheltuelilor, bez... Vlașca și Teleormanul.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Dac'am presimți-o...

In puținele, dar impresionantele rînduri, publicate în „Opinia", închinate amintirii defunctului D. A. Teodoru, imaginația ori-cărui cetitor trebuie să fi fost izbită mai cu seamă de un anumit pasagiu.

Autoarea rîndurilor pomenite evocă pe regretata victimă a cunoscutului accident, într'un moment cu deosebire suggestiv. La gară, în momentul plecării trenului—cu puține zile înaintea catastrofei—Teodoru rostește în franțuzește o frază care pare o prevestire:

— E așa de ușor să cadă cineva sub roțile trenului și să fie strivit!

„Te-am privit cu mirare—spune autoarea amintirii—țînteai cu groază roatele trenului ce se pnneau în mișcare. Intrată în vagon, am început să plîng. In acel moment, nu știu de ce—*știam* că n'o să te mai văd..."

Psihologicește, problema e dintre cele mai grele.

E cu putință că în cazuri de asemenea natură, creierul nostru stabilește niște coincidențe *postume*. Aproape după ori-ce întîmplare de importanță în viața cuiva se pot găsi anumite detalii, anumite manifestări cărora să li se dee interpretarea unor prevestiri ori a unor presimțiri.

Din totalul acestor coincidențe s'au născut credințele, convingerile;—puterea coincidențelor a prăbușit multe scepticisme și-a biruit de multe ori cea mai neclintită siguranță științifică, făcînd loc îndoielei care este începutnl prejudițiului și a religiozității ca și a ireligiosității.

Dar în cazul special al morții—e oare sigur, e oare dovedit că există ceea ce se cheamă „presimțire"? S'ar părea întru cîtva—că da: însă avem de a face, mai mult ca sigur, cu simple coincidențe. Ceea ce însă n'a împiedecat pe unii oameni foarte învățați să le dee multă luare aminte și crezămînt serios. E destul să cităm pe Flammarion, pe defunctul Lombroso și atîția alții.

Adevărul e altul: nimic nu presimte omul mai puțin decît sfîrșitul său propriu.

Zi cu zi, ceas cu ceas, clipă cu clipă, trec pe dinaintea fie-căruia dintre noi convoiurile atîtor morți. Vedem mereu stîngîndu-se în preajma noastră vieți fără de număr. Cutare prieten ori cunoscut cu care pînă mai eri ne întîlneam în cale, ori ne întrețineam—astă-zi nu mai e printre vii. Și neîntrerupt se repetă drama—fatală, lesne de prevăzut, necesară de presimțit. Dar nimeni, cu desăvîrșire nimeni dintre noi nu se gîndește, în nici un moment al existenței sale—la posibilitatea, la necesitatea și fatalitatea unei dispariții mai tîrzii ori mai apropiate.

E o ascunsă, o misterioasă putere în sufletul fie cărui om,—acea de a *nu* cugeta la moarte, de a trăi ca și cum n'ar fi osîndit să sfîrșască la rîndul său, ca și cum viața n'ar cuprinde neaparat și trebuința de a muri...

E o calitate, e un neajuns? Ar fi greu de spus.

Poate că gîndul morții ne-ar face mai buni; poate din potrivă...

Cine poate spune cu siguranță în ce mod s'ar desfășura viața omului, dacă n'ar face abstracțiune de fatalitatea morții și dacă într'adevăr am presimți-o în ori-ce moment, dacă spectrul ei ne-ar urmări la ori-ce pas?..

Rodion

Asupra moralei sociale

III

„Ah bestii infernale, ticăloase furnici ale Satanei. Voi roadeți și distrugeți totul. Noi albinele, tot așa de sociale ca și voi de altfel, noi nu suntem sîngeroase ca voi. Noi ne mulțumim să recoltăm nectarul florilor, fecondîndu-le în acelaș timp, și nu facem rău nimărui. Noi suntem reginele aerului și ale lumii, noi care reprezentăm idealul moral așa după cum D zeu a voit".

In acelaș moment o altă albină, speriată de un cal, îl împunse pe limbă, pe cîud tovarășele ei omorau pe trîntorii deveniți nefolositori. Și biata gloabă, prăpădită de loviturile stăpînului, se îndesă în mine gemînd:

„Dacă e adevărat că D-zeu a făgăduit cerul celor care sufăr pe pămînt, eu voiu fi cel puțin mîngîiat în paradis. Născut într'un grajdiu, eu ai cărui strămoși sburdau liberi pe cîmpiile salbatice ale Asiei, n'am făcut de cît să alerg toată viața, brutalizat și abia nutrit de una din aceste ființe fără nume, de unul din acești țărani bețivi care se îngîmfă cu numele de om și care au obrăznicia de a ne reduce pe noi, bieți cai, la o robie rușinoasă. Și apoi acest soiu îndrăcit să mai aibă pretenția ciudată de a crede că lumea e făcută pentru ei și că D-zeu i-a creat după chipul lui. Deseori sunt silit să conduc pe aceste ființe la ceea ce ei numesc biserică, adică o clădire în care pretind că vorbesc cu D-zeu. Ei mărturisesc acolo că au făcut pacate, dar își închipuesc că toate acestea se spală prin pocăință și ertare, pe cînd nouă sărmanele dobitoace, nu ne dau nimic de cît plăcerea de a fi mîncați de ei după ce ne-au făcut să vărsăm sudori de sînge și de apă toată viața noastră... Nu, nu mai sunt ființe mai scîrboase sub cer, nici chiar această albină răutăcioasă care m'a înțepat.

„Te sfătuesc să nu te plîngi, zise un porc care venea grohăind în timpul acesta. Tu ești în aerul plin și ești lasat să ajungi bătrîn. Dar nouă acești infami oameni nu ne dau nimic. Ne închid din copilărie într'o cușcă murdară, unde ne pun la îngrășat pentru a ne mînca îndată ce vom ajunge adulți. Este vre-o soartă mai blestemată în lume? Ai, dreptate, dacă paradisul va fi al acelora cari sufăr aici pe pămînt, apoi nouă ne revine paradisul de drept! da, nouă bieților porci".

Atunci o pisică, filosoficește așezată într'un colț și care, de multă vreme, pîndia mierla fără a putea s'o ajungă, intră în vorbă și zise:

„Toţi sunteţi nişte dobitoci. Fie care pentru el în lumea aceasta. *Ubi bene ibi patria.* — Eu nu mă încred în paradis şi caut să mi se scurgă viaţa plăcut. Am putut să mă fac iubită de o fată bătrînă care mă hrăneşte şi mă desmeardă. Iată adevărata înţelepciune. Vedeţi, fetele bătrîne au 'fost create de D-zeu pentru pisici, şi şoarecii de asemenea ca şi paserile. Cel puţin aceasta este părerea mea. Convin că această mierlă de sus, şi şoarecii cărora le făcui spaimă înainte de a-mi fi găsit mama care să mă hrănească, trebuesc să aibă o altă părere, dar aceasta nu mă priveşte. Sunt pisică şi nimic din ceea ce este uman, animal sau vegetal nu mă priveşte, afară de ceea ce-mi poate fi folositor sau plăcut. Cît despre celelalte pisici nu sunt nici de părerea poetului Terenţiu, nici de a furnicelor, şi nu zic: „Sunt pisică şi nimic din ceea ce este pisică nu-mi poate fi străin". Din potrivă; morala mea e vecină cu cea a painjenului; mă lipsesc de celelalte pisici ca de nunta tatei. Cotoiul, tovarăşul meu de o oră, nu-mi serveşte de cît să mă distreze un moment. Puiii mei sunt jucării care îmi plac, mărturisesc, dar îndată ce se fac mari, îmi devin cu totul indiferenţi. Drept, nu ţin de cît la unul, şi dacă aşi fi mai tare de cît dînsul, aş face, cred, ca d na painjenului, care îşi mănîncă soţul după nuntă. După mine potopul, iată morala mea: *honny soit qui mal y pense*".

— „Te ascult întocmai, bestie murdară, îi ripostă un cîne, care o auzise şi năpstindu-se asupra ei, îi suci gîtul dintr'o dată.

Acest cor de animale şi de plante vorbind din toate părţile şi revendicînd la rînd pe Dumnezeu, morala şi lumea, fiecare pentru sine sau pentru specia lui, mă surexcită în cel mai înalt grad. Asasinarea pisicei de către cîne fu pentru mine lovitura de graţie şi,.. mă trezii.

Era un vis. Dar acest neîndurerat vis mă face să reflectez!

După această poveste introductivă conferenţiarul îşi desvoltă teoriile lui demonstrînd, că dintre animale cel mai feroce e omul cel mai rafinat în ferocitatea lui.

El combate *imperativul categoric* al lui Kant — căruia trebue să ne supunem fără şovăire — numindu-l erezie şi dînd de exemplu victimele făcute în numele lui D zei sau în numele patriei Galileu, Giordano Bruno, Servet... Arată cum acest imperativ categoric corijat prin ştiinţă, judecată, experienţă şi exemplu, se schimbă. Şi dacă oamenii sunt răi vina porneşte de demult: mii de secole au ajutat să transforme crierul şi natura omului.

Remediul e dat de cuvintele profunde ale poetului Terenţiu. „Sunt om şi nimic din ceia ce este omenesc nu-mi poate fi străin" şi ale d-nei Staël: „A înţelege totul, erste a erta totul". Adevarata morală constă în a combate cauzele răului.

Cum ar fi: alcoolismul prin stărpirea alcoolului: ereditatea rea prin procreaţiune conştiente; prostia şi ignoranţa prin instrucţia şi educaţia caracterului şi a voinţei...

Inainte de acestea însă, conferenţiarul, recomandă a se face educaţia de sine, minţindu-ne nouă înşine mai puţin, fiind mai severi către noi înşine şi lucrînd spre un ideal modest şi uman de morală relativă, căci morala absolută nu există, după cum aşa de limpede s'a văzut din povestea lui.

D-rul Forel îşi închee conferinţa sfătuind pe auditori de a fi oneşti faţă de toţi, de a nu se lăsa influenţaţi nici de vanitate, nici din ură, nici de invidie, nici de alte impulsuri; dar să se lase conduşi luminaţi totdeauna de flacăra progresului şi a ştiinţei.

Maria C. Buţureanu

DIN BOTOŞANI

Un incident petrecîndu-se la clubul Intim din Botoşani între d-nii Căpit. Zamfirescu şi Gr. Ursianu, cel întăi şi-a constituit martori pe d-nii G. Cananău şi G. Boldescu, iar cel de al doilea pe d-nii Paladi şi J. Ulle, martorii întrunindu-se şi neputînd cădea de acord asupra existenţei ofensei, au încheiat cuvenitul proces-verbal, hotărînd a supune cazul unui arbitraj.

Martorii d-lui căpit. Zamfirescu au ales ca arbitru pe d. N. Boldur-Epureanu, iar martorii d-lui Gr. Ursianu pe d. lt.-colonel G Bourcanu.

Arbitrii întrunindu-se şi discutînd asupra faptului petrecut, au găsit că ofensă n'a existat, prin urmare nu este cazul unei eşiri pe teren şi declarînd incidentul închis, dresînd cuvenitul proces-verbal.

*

In ziua de 15 Decembrie a c., societatea „Filantropia" a dat un ceai în splendida sală a Palatului Administrativ.

Succesul material ca şi cel moral au fost reuşite.

In numeroasa şi distinsa asistenţă remarc: d-nele Lucia D Ursiano în negru; Rosa T. Costiner într'o frumoasă toaletă neagră, E. Isăcescu în negru, Louise G. Ursiano în negru brochat, N. Boldescu în crème, dr. Vrabie în negru, Lucia G. Ursiano în crème, Marie J. Ciolac în maron, E. Frunzescu în negru, Caimacan în negru, E. Ciolac în gris, Et. Dombrowschi în negru, E. Zamfirescu în crème, Lt. Todiriţă în negru cu dantele Chatili, Coca locot. Ropală, în crème, Alice locot. Pascu în bleu pal., I. Abeles în maron, A. căpit. Jippa în negru, căpit. Savin în negru, căpit. Ioniţiu în negru, locot. Vuruclas în lis de vin, C. Arapu în gris, dr. Leonescu în negru, E. Buzoianu în negru, profesor Vasilescu în negru, Turtureanu în gris, ect.

Din frumosul buchet de domnişoare observ:

Domnişoarele: Coca Marie Ghyka un adevărat îngeraş, într'o frumoasă toaletă albă brodată, sublimă bostoneusă, Bebé Ciolac în maron, Duţa Dumbrowschi în rose, Margot Ciolac în alb, Louise Fotty în alb, E. Gavrilescu în verde cu alb, Eufrosine şi Virginie Frunzescu în bleu şi crème, A. Zamfirescu în lis de vin, M. Abéles E. şi M. Turtureanu în lis de vin, Lupaşcu în bleu, Ursoiu în alb, Scroba, Caniola în bleu, Coroi în orange etc.

Epoletul reprezentat prin d-nii Col. Boureanu, Georgescu, maior Ghygorţ, Căp. Jippa, Locotenenţii: Todiriţă Ropală, căp. Constanţiu, căp. Ioniţiu, căp. dr. Savin, loct. Pascu, D. Gall, Breanu, Boureanu, Sturdza, Andrievici, Vuruclas, Balaban, Stavrat, Negulici, Radianu, Dombrowschi, dr. Pîrlogea, dr. Giurea etc.

Domnii: D. Ursianu, St. Ghyka, Th. Ghyka, P. Ghyka, F. Costiner, Al. Stîrcea, căp. Zamfirescu, N. Dombrowschi, B. Fotty, C. Zamfirescu, Gr. Ursiano, G. Ursiano, A. Abeles, V. Isăcescu, Caimacan, dr. Leonescu, Gr. Goilav, Manosian, Miculescu, Prapurgescu, N. Frunzescu, A. Frunzescu, Rizescu, Teodoru, Tudor, Todiriţă Goilav, J. Ulle etc.

In tot timpul dansului, musica batalionului 8 Vînători, a dilectat publicul cu ariile cele mai plăcute.

Bufetul a fost servit de cofetăria Dimitriu.

La orele 10 p. m. lumea pleacă cu cele mai plăcute impresii.

S'a realizat beneficiul net de aproape 700 lei.

D'Artagnant

Litere-Ştiinţe-Arte

Literatura apei.—Unul din cele mai abundente izvoare de literatură, — istorie, impresii, lirism şi higienă la olaltă a fost pentru oraşul Iaşi,—lipsa apei de băut.

Cărţile vechilor călători sunt pline de pagini în care se arată ceea ce *nu* are Iaşul, şi *apa* n'a avut'o, în primul rînd; iar ceea ce avea sub denumirea de apă,—a fost de asemenea un motiv de triste inspiraţiuni şi meditări.

Iată însă că de o zi, două, — apa curge Nu încă îndeajuns ca să alimenteze oraşul,—dar destulă ca să însemneze o făgăduinţă şi să serve drept prolog la marea operă ce se va scrie mîne asupra Iaşului sub regimul nou,—sub regimul apei.

Va fi o literatură cu totul alta de cît cea de eri. Va fi bogată în frumoase pagini de speranţe pentru viitor, bogată în prevederi şi prevestiri de bine şi de mărire.

Această literatură se va putea designa printr'o numire comună şi suggestivă sub forma ei prozaică: „literatura apei", literatura erei noue, în contrast cu era veche a lipsei, a ruinei şi a suferinţei.

*

Mîne seara, 18 Decembrie, va începe seria beneficiilor săptămînale la Teatrul Naţional. Prima reprezentaţie de beneficiu e a d-nei Aglaia Pruteanu şi a d-lui State Dragomir cu piesa „Vrăjitoarea".

*

Revista „L'Ilustration" anunţă că va începe să publice în Ianuarie impresilie lui Georges Clémenceau din sudul Americei. Fostul preşedinte al Consiliului a ţinut o serie de conferinţe în Argentina.

*

Fiind-că vorbim de Clèmenceau înregistrăm cea mai nouă manifestare literară a ilustrului om politic. Sub titlul „Martorul Coco" el a publicat o schiţă fantastică arătînd rolul unui papagal ca mortor într'un proces la juraţi...

*

Intre hîrtiile lui Lew Tolstoi s'a găsit o scrisoare adresată la 8 Iunie 1897 contesei Sophia Andrejewna Tolstoi şi rămasă nedeschisă pînă azi. El îi scria:

„De multă vreme, scumpă soţie, sufăr de contrazicerea dintre viaţa mea şi convingerile mele. Mi-e cu neputinţă să urmez această viaţă pe care o duc de 16 ani acum în revoltă contra voastră, acum din nou biruit de ademenirile vieţei din jurul meu.

M'am hotărît să fac ceea ce vream să fac de mult: *să plec.*

Mi-ai dat mie şi lumei ce ai trebuit să ne dai: tu ai revărsat multă dragoste maternă şi ai făcut multe jertfe. Aceasta se cuvine să o recunoască toţi şi să te laude: dar în ultimii 15 ani cărările noastre s'au despărţit. Nu pot crede că e vine mea dacă m'am schimbat. Poate nici tu nu eşti vinovată, căci nu s'a putut altfel. Nu te învinuiesc că nu mă poţi urmà,—îţi mulţumesc şi mă gîndesc totdeauna cu dragoste la mulţumirea ce mi-ai dat.

Rămîi cu bine, draga mea Sophie. Te iubesc

Lew Tolstoi

*

In numărul „Vieţii Romînşeti" ce apare mîne va figura pentru întîia dată şi satira politică ilustrată.

*

Tînărul şi ilustrul sismolog italian, profesorul Stiattesi a ţinut la Veneţia o conferinţă interesantă asupra cutremurului.

Oratorul, după ce a reamintit că popoarele antice divinizaseră în ignoranţa lor chiar cutremurul, că în Japonia, ţara cea mai supusă perturbaţiilor pămîntului, se credea într'un paianjăn enorm, ale cărui capete mişcîndu-se întorceau pămîntul,—că în China, în India, în Scandinavia se credea în cîrtiţe monstruoase, în broaşte ţestoase, etc.—a continuat: „Ştiinţa modernă experimentală vrea, după cum este şi natural, să şi dea socoteală şi de acest fenomen fizic, care trebue să aibă legile şi cauzele sale. Sismologii nu sunt de aceiaşi părere în afirmarea adevăratei cauze a acestor mişcări pămînteşti. Am putea chiar spune că sunt diferite.

Cea mai principală însă, aceea care găseşte în chip sigur confirmarea deplină în faptele zilnice ale experienţei este nivelarea coajei pămînteşti. Pămîntul, nucleu incandescent, aruncat în spaţiul nebuloasei solare îşi răcea scoarţa producînd prin efectul destinderei sale văile şi şirurile de munţi. Prin filtrarea apelor, izvoarele termale, curentele subterane, se sapă neîntrerupt goluri care lasă spaţii ce nu pot susţine stratele superioare.

De aci, cutremurele care tind să restabilească echilibrul.

*

Mai mulţi medici, profesori de universitate şi de liceu, avocaţi, ziarişti, au fondat de curind în Serbia, la Belgrad o *„Societate serbă de liberă cugetare"*,

Noua societate a hotărît de a forma o federaţiune cu liber-cugetătorii croaţi şi a adera la federaţia internaţională de Liberă Cugetare. O cerere în acest senz a şi fost trimisă la biroul din Bruxelles.

*

STRUNA ZILEI

MORT DIN ETICHETA

Zilele aceste au circulat, din nou, zvonuri că Iohann Orth fostul arhiduce al Austriei trăeşte şi a fost văzut.

Dacă trăeşti ş'asculţi poveţe,
Te-aşi îndemna, o Iohan Orth,
Macar aşa, de politeţe,
Să scrii odată: „Da, sunt mort!"

INFORMATII

Au mai cerut înscrierea în partidul conservator-democrat, d-nii: Dumitru Murgescu farmacist din Isacea; Constantin Georgescu, comerciant şi Demetrescu, proprietar ambii din Capitală.

Următorii domni, au cerut înscrierea lor în partidul conservator-democrat din Constanţa:

Petrache Mamulea prop. Hîrşova, C. I. Raicu din Hîrşova, Iohan Cauz prop. din Copadin, Iacob Stah idem, Mihalache Gheorghe proprietar din Constanţa, Dragomir Epure prop. din Mangalia. Hasan Haidar agricultor din Mangalia, H. Iordan, Ion Dinu, Dobre, Ion Munteanu, Ismail Suliman, Ion Stan, Nicolae Hagi Gheorghe, Nasurla Suli, Neculae Dănilă, Sarchis Maxim, proprietari din Mangalia, Voicu Belu Tomescu prop. din Sarigen, şi d N. Ionescu din Constanţa.

Mîine se vor plăti la administraţia financiară, pensiile civile şi militare pe luna Decembrie.

D. prof. dr. Juvara a fost chemat alaltă-eri la Huşi, pentru a examina pe d. Dim. Dimitriu, victima cunoscutului accident de automobil.

Agenţii poliţiei de siguranţă au arestat pe individul Gheorghe Nistor, din strada Coman No. 4, care excroca pe trecători cu jocul de cărţi, luîndu-le diferite sume de bani.

Numitul a fost prins de agenţi chiar asupra faptului, pe cînd escrocase pe şesul Bahluiului, pe săteauul Gheorghe Roman din comuna Ciurea, căruia i-a luat 40 lei.

A apărut No. 5—6, anul al XIII-lea a revistei bisericească şi diductică „Viitorul", de sub direcţia d-lui prof. dr. D. G. Boroianu, cu următorul sumar:

Oportuniştii.—Ce este paradisul biblic. — Ce vrea să facă socialismul cu proprietatea? Care sunt mijloacele prin care preotul ar putea îndruma pe ţăranul nostru către o muncă mai spornică şi îmbunătăţirea condiţiunilor de trai. — Preotul nu trebue să creadă cu uşurinţă pe linguşitori. —Cronica bisericească. — Unde este vina? — Bibliografii.

Preotul Const. Cfasinuc, de la Cătuneanu jud. Botoşani, a fost transferat la Băsnoasa, acel juneţ, în locul preotului Dim. Grisescu, care trece în locul celui dintăi.

Domnii Anastasiade, prim procuror la tribunalul Putna şi Deladecima, prim procuror la Prahova, au fost transferaţi unul în locul altuia.

La 20 Decembre se va vinde portofoliul falitului M. L. Mendelsohn şi 21 Decembre al falitului A. M. Antoniade, la sindicatul din Iaşi.

La ministerul de justiţie s'a ţinut licitaţie pentru instalare de calorifere la noul palat de justiţie din Iaşi.

Oferta cea mai avantagioasă a presintat'o o casă din Berlin, reprezintată prin d. N. Ostapovici din Iaşi, care s'a oferit să execute lucrările pentru 170 mii lei.

Statua lui Cuza-Vodă.—D. Toma Bîrsan, pensionar din Măcin, a colectat suma de 84 lei, pentru aşezarea monumentului lui Cuza-Vodă în Piaţa Unirei, sumă trimisă d-lui Xenopol.

Iată numele celor ce au şubscris: Romalo 5 lei, Gabroc, Anghelovici, Cavaropol, Dimitriu, Concite, Sion, Anton, cîte 2 lei; Moroianu, Stegărescu, N. Ionescu, Xy, Tabanca, Crum Soldur, Antoniu, Antonescu, Diamant, Soliman, Rustern, Solomon, Elias, Cerchien, Tursun, Moţetur, Stoica, Neamţu, Ahmed Ali, Grimberg, I. Ionescu, Tartramagiu, Teodor, Grigorescu, Stoeanof, Neculau, Vulgariu, Hagi Baţuş, Abdula Mamud, Mihailoff, Văcărescu, Steanof, Anghelof, Tomcea, Stoianof, Murat Abdula, Velu, Barbu, Tandel Ionescu, Jalea, Goga cîte un leu; Gabanian, Mirichian, I. Dumitrescu, Tudor, L. Dumitrescu, Georgescu, Neacşu, Himil Ismail, Mehmet Catar, Sandu, Topoleanu, Gelul, Grigorie Iftimie, Bonciu, Haramy, Aslan, Buschinov, Vulgal, Agachi, Ilie Ioan, Sprinceană, Manole, A. V. Ionescu, Bistriţeanu, Feles, Amis Mustafa, Ghenu, Pădure, Rosemblat, Stafier Ali, Ibrahim, Fotea, Teodorescu N, Moroianu, Cereş, Vulpe, Niculescu, Inicolef, Jelescu, Omer, Sali, Stoica, D. Ionescu, Croitoru, Iordan Mitef, Gîndac, V. Ionescu, Maria şi Ecaterina Bîrsan, cîte 50 bani.

După cum se vede, în această listă sunt amestecaţi Romîni, Bulgari, Turci, Armeni şi vre-o 3 Evrei, pentru a celebra pe Cuza-Vodă. Ei au cerut să se trimeată cîte-va exemplare din „Opinia", spre a'şi vedea publicat numele şi mica lor ofrandă.

*

— D. A. D. Xenopol a depus la Banca „Moldova" 8000 (opt-mii) lei cu procent din ziua depunerei de 6 la sută, şi-i va scoate cînd va fi să se plătească fundaţiile.

Prefectura judeţului a cerut ministerului de interne, autorizaţia pentru ca comuna Copou să contracteze nn împrumut de 14.000 lei.

De cît-va timp, pe la preoţii din localitate, se prezintă un individ, însărcinat se zice, de a face „anuarul" preoţilor şi pentru care cere de la fiecare preot suma de 40 lei.

Individul pretinde că ar fi însărcinat de protoeria judeţului.

Cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, mai mulţi preoţi din oraş vor fi trimeşi în diferite comuni, unde nu sunt preoţi, pentru a oficia serviciul divin.

In strada Seulescu, în faţa prefecturii judeţului, s'a surpat o porţiune de 4 metri d n stradă, din cauza apei care a curs din piaţa Unirei cu ocazia încercării ce s'a făcut.

Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0 20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

Interesantul episod dramatic din istoria revoluţiei franceze, întitulat „Laşitate", se cuprinde în noul program din astă-seară de la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru. Un locot. Huguet, este rănit şi dus în casa baronesei Destour şi în scurt timp se naşte între ei o iubire reciprocă. Suzette camerista iubeşte de asemeni pe fru, mosul locotenent. Baroneasa e arestată. peste puţin timp, fiind acuzată de înaltă tradare; locotenentul caută s'o ascundă. Suzette se travesteşte în hainele baronesei şi se lasă a fi ea arestată. Aceasta este dusă la ghilotină. Înainte ca frumosul cap al Suzettei să se rostogolească, ea mai aruncă o privire de graţie şi disperare locotenentului, care văzînd un suflet nevinovat, se sinucide. Baroneasa este şi ea descoperită şi apoi dusă la ghilotină.

„La porţile Italiei", e un superb tablou după natură; fructe, flori şi... zarzavaturi, e o brilantă comedie; viaţa şepiilor (animale de apă), tablou ştiinţific: onoraţi pe părinţi, tablou mişcător.

De asemeni, mai sunt cuprinse în noul program: lansarea noului cuirasat italian „Dante Aligheri" la Livorno, în prezenţa Suveranilor Italiei; morala guvernantei, comedie; aventurile unui craidon, etc.

In „Scrisori din Iaşi" apărute în „Ordinea" de astă-zi se vorbeşte despre „Săptămîna universitară.—Campania electorală.—Pletoră junimistă.—Voturile d-lui Matei Cantacuzino.— Naţionalism şi liberă cugetare la Universitate.—Oportunizmul biruitor.—In aşteptarea serbărilor.—Un om mulţumit.—Epizode universitare mai vechi.—O catedră de filosofie —Intre Maiorescu şi Gruber.—D nii Badareu şi Speranţă candidează.—Iluzii şi cuminţenie. — Poveţele maestrului".

Membrii corporaţiei constructorilor au fost convocaţi pentru poimîne Duminică 19 Decembrie, în adunare generală, în localul corporaţiei.

C. f. r.—Direcţia generală a c. f. r., a făcut cunoscut organelor sale dispoziţiile relative la dispensa pentru mobilizare, concentrări şi manevre a funcţionarilor căilor ferate, în anul 1911.

In dispoziţiunile ministerului de răsboiu se prevede că şefii serviciilor administraţiei centrale, d-nii inspectori de mişcare, d-nii inspectori de tracţiune, d-nii şefi ai diviziilor de întreţinere şi d nii şefi de ateliere vor pune în vedere funcţionarilor şi agenţilor c. f. r., de sub ordinile lor, care fac parte din vre un element al armatei, să se prezinte la viza livretelor, cu cîte un certificat în dublu exemplar, după modelul ce se va trimite sus ziselor organe, de către serviciul secretariatului şi comptabilităţei generale, în cantităţile care se vor cere.

Aceste certificate se vor libera de organele arătate mai sus şi se vor prezenta de către titulari odată cu livretele militare autorităţililor militare rînduite a face viza.

Spre a nu se aduce suferinţe serviciului, funcţionarii şi agenţii care trebue să vizeze livretele, se pot prezinta pentru viză la cel mai apropiat cerc de recrutare în tot cursul lunei Februarie, sau la reşedinţele de circomscripţiuni teritoriale militare, în zilele ce se vor anunţa prin publicaţiuni de către fiecare cerc de recrutare, căruia aparţine funcţionarul sau agentul. Unul din exemplarele certificatelor vor rămîne la autoritatea militară, iar al doilea va fi înapoiat autorităţei, care l'a eliberat, chiar prin funcţionarul s'au agentnl dispensat, spre a se servi ca act de scutire.

DIVERSE

— Elevul Popovici Mircea, din clasa IV-a a liceului militar din Iaşi, a fost şters din controalele şcoalei.

— In strada Nicolina No. 28, la bacanul Zeilic Bercovici, s'a declarat un incendiu care a fost stins de pompieri.

— Ministerul de interne a cerut prefecturii, să-i trimeată un tablou de registrele de care au nevoie comunele din judeţ.

— D. Colonel C. Langa, cunoscutu filantrop a donat suma de 1000 lei societăţei „Moldova" din Iaşi ca fond alienabil.

— O fetiţă a directoarei şcoalei primare de fete No. 9 din strada Nicolina, s'a îmbolnăvit de scarlatină.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,

INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar

— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.

Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu

Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ *In urma intervenției direcției liceului național, ministerul instrucțiunei a dat ordin ca școala să ia vacanță cu începere de azi dimineață, avîndu-se în vedere epidemia de scarlatină care bîntuie printre copii.*

Școalele internate vor lua vacanță mîine dimineață.

Despre școalele primare încă nu s'a decis nimic.

❑ Luminație amînată.

Administratorul ziarului grecenist din localitate a luat pe credit, de la un negutitor de peste drum de redacție, sumedenii de lampioane, artificii și mii de peștișori electrici, cu care urma să garnisească redacția, clubul și vitrinele în seara de 15 Decembrie,—dată la care fusese înscrisă în scadențarul partidului, scadența poliței regale de venit la putere.

Cum polița a fost prelungiă sine die și luminația a fost amînată și peștișorii au remas în neactivitate.

❑ D-nii Cristea Malhasovici, membru activ al comunității armene din localitate și Octav Erbiceanu, profesor, au fost proclamați candidați carpiști la col. II deputați.

Onoare lor.

❑ Ziarul carpist local, devenind pasă-mi-te, filantropic, face un apel către public, în folosul celor săraci, și isprăvește apelul cu un dulce imperativ: „inimele caritabile să se grăbească.

Inemi grăbite, fie ele și caritabile, nu există de cît doar ca boală. Dar carpiștii sunt așa de grăbiți, că ar vrea ca și inimele să se iuțească.

Sunt grăbiți să vie la putere. Regele le-a dat, se vede, o poliță în alb, cu dreptul rezervat pentru Augustul emitent, ca să pună El data scadenței.

Dacă Suveranul ar fi o inemă caritabilă grăbită, ar fi pus scadența în Decembrie,

Dar nu ie de loc caritabil—grăbit M. S. Regele!

❑ Poimîne Duminică va avea loc la Vaslui, o întrunire a partidului conservator-democrat.

La această întrunire va lua parte și d. Al. A. Badareu.

❑ **Banca Iașilor.**—Astăzi s'a depus la Trib. Com. actul constitutiv și statutele Societății și s'a cerut transcrierea și afișarea lor.

Indeplinirea formalităților prescrise de lege pentru constituirea unor astfel de Societăți, este anevoioasă și cere timp. Singura formalitate a autentificărei actului constitutiv și a statutelor a durat 5 zile, din cauza greutății cu care s'au putut presenta la tribunal peste 160 acționari și alte cîteva zile pentru redactarea numeroaselor procese verbale de autentificări.

Se cere apoi autorizarea Trib. Comercial pentru înființarea Societății, care autorizare nu se poate acorda de cît în urma avisului Camerei de comerciu' în ședință publică, ascultîndu-se pe Ministeriul public și pe representanții Societății.

Sentința Tribun. este supusă apelului în termin de 15 zile libere și numai după expirarea acestui termin se poate cere la Trib. transcrierea actului constitutiv și a statutelor, care trebue să fie afișate în extract, la locurile indicate de lege și publicate în întregul lor în Monit. Of. și în foaia anunciurilor judiciare.

Numai după îndeplinirea tuturor a acestor formalități. Societatea se consideră legal constituită și poate funcționa.

Consiliul de administrație va fi conavocat în curînd spre a delibera asupra măsurilor de luat pentru ca Banca sfi poată începe operațiunile sale.

❑ Duminică 19 Decembrie se va face tarnosirea bisericei din Erbiceni.

Serviciul divin se va oficia de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul mitropoliei, asistat de protoereul orașului și de mai mulți preoți.

❑ Din cauza epidemiei de anghină difterică, școala din comuna Dumești a fost închisă pînă după vacanță.

❑ In intervalul de la 8—14 Decembrie au fost în oraș următoarele casuri noui de epidemii:

Scarlatină 8 casuri; difterie 11 din care unul mortal; tusă-convulsivă 3; febră-ifoidă 1, morbili 1 cas.

❑ Școala primară de fete No. 9 Nicolina, a fost închisă pe 5 zile, din cauza scarlatinei.

❑ In urma noilor dispozițiuni ale ministerului de răsboiu, ordonanțele de serviciu, la care au dreptul ofițerii se vor alege numai dintre soldații, care au un an de serviciu efectiv sub arme; care nu sunt destinați a deveni grade și care au bune purtări.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni zilele acestea, pentru a decide asupra măsurilor urgente ce ar mai fi de luat contra epidemiei de scarlatină, care crește mereu.

❑ D. N. Iorga anunță în Neamul său, că în viitoarele alegeri, va candida și la Botoșani.

❑ Pentru facerea unei cruci și a unui grilaj în jurul mormîntului de curînd închis a lui D. A. Teodoru, s'au lansat liste de subscripție din partea cercului didactic din București. Asemenea liste s'au trimes la toate direcțiunile școalelor secundare din țară.

❑ Eri, la orele 3, după cum am anunțat, a avut loc, la cercul preoțesc din localitate, a doua conferință. A vorbit păr. E. Lascar, de la Cepleniița, despre puterea dragostei și a credinței în actele creștine.

A treia conferință va avea loc după sărbători și anume la 2 Ianuarie, cînd va vorbi păr. I. Gotcu, președintele Consistoriului.

❑ **Consiliul de război.** — Azi dimineață, consiliul de război al corpului IV de armată, s'a întrunit în ședință. Consiliul se compune din d-nii colonel Cerchez, președinte, maiorii Gheleme și Herăscu și căpitanii Nicolau și Ioaniițiu, membri.

In ședința de astă zi, s'au judecat cîte-va procese privitoare la dezertări.

❑ O știre universitară anunță că d. locotenent Gabriel Danielopol și-a trecut cu mare succes teza de doctorat în drept, la facultatea juridică din Iași.

Lucrarea d-lui Danielopol a fost recomandată spre a fi tipărită din fondul fundația Carol.

De și locotenent în armata activă, distinsul tînăr se ocupă foarte mult de studiul dreptului și lucrările sale juridice, publicate în diferite reviste de drept sunt foarte bine apreciate.

❑ Consiliul comunal din Tg. Frumos a fost convocat în ședință extraordinară, pentru zilele de 19 și 20 Decembrie. La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni: Desemnarea a trei membri din sinul consiliului, în comisiunea de verificare a compturilor generale de venituri și cheltueli, pe exercițiul 1909—910 și a se pronunța asupra închirierii localului propriu, în care a funcționat oficiul poliției, societății de producție „Unirea", pentru exploatarea de moșii.

❑ Ministerul instrucției a dispus ca, pe lîngă subiectele lecțiunilor pe cari profesorii le trec în condică, să treacă și experiențele ce le fac.

❑ **Universitare.**—Consilul profesoral al facultății de litere e convocat pentru astă-zi Vineri, orele 5 jum, d. a.

— Ministerul a admis ca d. Ioan Petrovici, să suplinească catedra de Istoria filosofiei moderne și logică, vacantă la facultatea de litere.

— Eri la ora 3, d. G. A. Savul, a referat la Seminarul de sociologie asupra lui „Boutroux și ideia de lege naturală".

— Săptămîna viitoare profesorii tuturor facultăților vor iscăli caetele de cursuri ale studenților universitari.

— D. Gabriel Danielopol și-a susținut teza de doctor în drept, tratînd despre „Condițiunea juridică a prinșilor în război".

Comisiunea examinatoare a fost alcătuită de d-nii Ioan Peretz, președinte; Virgil Arion, V. Dimitriu, Iulian Teodorescu și Albert Popovici-Tașcă, membri.

— D-ra Medea Tincu și d. F. Spanier au fost scutiți de plata taxelor universitare.

— Ministerul instrucției face cunoscut rectoratului că la 13 Ianuarie 1911 împlinindu-se o lună de zile, termenul pînă cînd comisiunea compusă din d-nii An. Obregia, V. Bușureanu și Hurmuzescu au a prezinta raportul asupra candidaților la catedra de Technologie de la facultatea de științi din București, dacă nu-l vor trimite pînă la acea dată ministerului va numi el direct, un titular la acea catedră.

— Mîine dimineață se va întruni la facultatea de drept, comisiunea pentru examenul de docență în drept comercial, al d-lui Dragomirescu.

❑ **Un banchet cu circulară.**—Sionii și Boteștii au hotărît să sărbătorească prin un banchet pe d-rul Cantacuzino, cunoscutul dușman al Iașului; care voia să salveze Iașul cu mădămuri savante culese pe calea Victoriei.

După înțelesul Sionilor aceasta înseamnă că directorul general a păzit țara de holeră și deci merită să cadă victima unui banchet monstru.

Pentru realizarea banchetului s'au distribuit circulări pe la toți medicii budgetari. Reproducem circulara ca document:

Campania contra Holerei din acest an putînd fi considerată ca închisă, cu rezultatul pe care'l cunoaștem, și pe de altă parte legea sanitară fiind deja votată de unul din corpurile legiuitoare, un comitet de medici a hotărît a se oferi un banchet d-lui profesor dr. Cantacuzino, director general al serviciului sanitar, care a luptat cu atîta vigoare în ambele chestiuni.

In consecință vă rugăm a ne comunica dacă doriți a lua parte la acest banchet,

Odată cu răspunsul Dv. vă rugăm a ne comunica unde ați dori să aibă loc: în Capitală sau în orașul Galați, ca unul ce a fost mai tare amenințat de holeră anul acesta, ca acela în care a apărut primul caz de această boală și ca acela în care s'ar putea vedea de domnii medici măsurile luate de actuala Direcțiune Generală Sanitară sub conducerea d-lui profesor Cantacuzino. pentru prevenirea acestei boale.

Credem că banchetul ar trebui să aibe loc la Ancona, fiind că primul caz s'a ivit acolo și a fost adus, cu vaporul, la Galați.

In tot cazul circulara face, după cum se poate vedea, o descoperire medicală de o importanță decisivă: că holera, pe care a dat-o gata d-rul Cantacuzino, este o boală.

❑ **Judiciare.**—Casa d-nei Emma Wendel, situată în comuna Văsești, între Moinești și Palanca, a fost distrusă cu desăvîrșire de un incendiu provocat de scînteele mașinei căei ferate.

Direcția generală a C. F., acționată în judecată, a fost condemnată să plătească păgubitei 15,000 lei daune și 400 lei cheltueli de judecată, Sentința tribunalului Bacău a fost apelată de ambele părți- Afacerea se judecă astă-zi la s. II-a a Curții.

— Grigore Filon, fost gardian la ospiciul Socola, pe urma maltratărilor căruia a sucombat inginerul Negură, a fost trimis în judecata Curții cu juri din Iași.

— Individul I. V. Bejan s'a făcut vinovat de un atentat la pudoare cu violență asupra femeei Teodora Filip.

Condemnat de tribunal la un an închisoare, Bejan a făcut apel, care se va judeca la 10 Ianuarie la s. II-a a Curții.

— Lupta pentru copil ce se urmează de ani de zile între doamna Maria Ciolac și fostul ei soț, d. Anton Pruncu —a reînceput.

După ce Curtea de Apel din Iași, s. I, a hotărît ca acel copil să stee alternativ cîte un an la unul din părinți, decizie ce-a fost întărită și de Casație, d. Pruncu a cerut să-i se dee copilul ca să-l plaseze într'un pension din Paris, fapt la care d na Ciolac s'a opus.

Tribunalul Roman, într'o audiență din cursul septămînei, a dat cîștig de cauză d-lui Pruncu. Acum afacerea va veni în judecata Curții.

— Curtea s. I are să judece mîine importantul proces d'intre erezii principelui Sturza cu Mochi Fischer, pentru o diferență de cîștiu la moșia Flămînzii.

In proces pledează domnii: M. B. Cantacuzino și Victor Antonescu, pentru erezi și A. A Badareu și P. Sion, pentru Fischer.

Judecarea se va amîna mîine prin aplicarea art. 151.

— Petrea Giurgea Ago, zis Scripcariu, a fost trimis în judecata curții cu juri din Roman, pentru omorul individului Pentilie.

— In judecata curții cu juri din Iași, a fost trimis numitul Stupariu, dezertor din regimentul XIII, care a incendiat un imobil și mai multe stoguri cu fîn în comuna Tomești.

❑ Datoria de recunoștință (La dette) este titlul unui interesant subiect care ne reconstitue un episod din epocele luptelor religioase dintre Catolici și Hughenoți, cuprins în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care începe astă-seară Vineri 17 Decembrie.

Intregul program e cu desevîrșire nou, și nu se repetă absolut nici un sujet din cele aratate.

Iată cîte-va subiecte din acest nou program de astă-seară Vineri 17 Dec. din sala Circului Sidoli: Fiica Indianului, scene de moravuri ale Pieilor Roșii din Nordul Americei. Aceste scene se desfășoară pe platourile și în pădurile Californiei. — Ruth și Booz, mare reconstituire după legenda biblică și a cărei interpretare a fost încredințată artiștilor Comediei Franceze — Japonejii în arta lor nautică, interesante scene și vederi luate din țara vitejilor—Armata franceză în timpul exercițiilor, — Dick Johnson, comedie — O femee, comedie înscenată de d-ra Mistinguett și jucată de autoarea însăși etc. etc. etc. precum și cel mai nou număr din mititica-drăgălașă—Pathé Journal cu recentele inundații din Franța—O manifestație sportivă de 10,000 elevi și eleve din Australia, gruparea uriașă în forma hărței Australei — La Iasnaia Poliana: după înmormîntarea lui Tolstoi, în jurul mormîntului din mijlocul pădurei, țăranii se roagă pentru sufletul marelui om etc. etc. etc.

Mîine Sîmbătă matineu la ora 3 ziua și mîne-seară reprezentație cu program nou.

Reamintim cititorilor noștri că Duminicile precum și sărbătorile de Crăciun și Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu îneepe la ora 4 jum. ziua.—In fie-care Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua. Prețurile locurilor rămîn același la ori-ce matineu.

Ultima oră

București 17 Decembrie

Asupra situației politice

Bucuresti. — Ultima versiune, din cercuri competinte, asupra situației politice, este următoarea:

Criza va dură până de sărbătorile Crăciunului; guvernul va demisiona în ziua de 28 Decembrie, iar însărcinarea cu formarea noului guvern, nu va fi dată de cît după Boboteză.

In acest interval Suveranul va căuta să se pune în regulă cu protocolul față de opinia publică și de a reuși, să facă o împacare între elementele conservatoare.

*

Se svonește că în guvernul plănuit al d-lui Carp, se va face o remaniere.

D. Ionel Grădișteanu va lua locul d-lui Nenițescu la industrie.

*

La Piatra Neamț, viitorul guvern va face cartel numai cu d. Costinescu. Majoritatea liberalilor din acel oraș, vor lupta contra d-lui Costinescu.

Vor candida la viitoarele alegeri la Piatra la col. I de Cameră prințul M. Sturdza și d. Emil Costinescu.

Aceasta este explicația pentru care d. Costinescu, în ziua în care era să se judece la comisia de Apel din Neamț, apelul ministerului de finanțe, pentru impunerea imobilelor prințului la fonciere dublă, a retras telegrafic apelul, de și există o declarație făcută anul trecut de prinț, prin care se obliga să plătească fonciera dublă, ca unul ce domiciliază în străinătate.

La col. II d. Remus Șoarec și la colegiul al III-lea, d. Corbu junior, la col. I de Senat, d-nii: Bălănescu și Vicol; la col. II d. D. Corbu.

*

Bucureștii.—In mai toate localitățile, liberalii au hotărît să facă o acțiune paralelă cu conservatorii-democrați, în contra viitorului guvern

Notificare

București.—M. S. Regele a primit o scrisoare din partea Regelui Belgiei, prin care 'i notifică căsătoria Principesei Clementina cu Prințul Napoleon.

Nenorocirea din Boghicea

Roman. — In comuna Boghicea s'a întîmplat aseară o mare nenorocire.

Lucrătorul N. Ferariu, curățea un revolver, fără a ști că era încarcat. La un moment dat arma a luat foc și glontele a lovit pe mama lui Ferariu, care încetă din viață.

Serviciul militar pentru săteni

București. — Ministerul de resboiu a dat o decisie, cu privire la reducerea serviciului militar al fiilor de săteni.

Serviciul va fi redus la 6 luni, pentru fii de săteni, absolvenți a 4 clase primare rurale, care vor implini următoarele condițiuni:

Să capete gradul de caporal; să dovedescă că a căpătat instrucția complectă a soldatului și că a avut o purtare bună.

Să se oblige la o reangajare, sau să se reîntoarcă în satul lui, pentru a cultiva agricultura.

In caz cînd se va dovedi că a călcat aceste dispoziții, va fi chemat să continue termenul, ce i se redusese.

Proectul legei de recrutare

București. — Proectul d lui general Crăiniceanu, relativ la modificarea legei recrutărei întimpină dificultăți, în delegații.

D. general Crăiniceanu s'a plîns d-lui Brătianu de aceasta și a cerut intervenția sa.

D. Carp în audiență

București. — D. P. P. Carp a fost aseară din nou în audiență la M. S. Regele.

Audiența a durat aproape o oră.

Incendiu violent

Messina.—Un incendiu foarte violent a isbucnit lîngă pavilioanele telefonice și telegrafice ale gării. Biuroul postal a fost distrus de flacări, apoi mai multe magazii cu mărfuri.

Sacii cu valori și corespondențe au fost salvați.

Cauzele nu se cunosc. Pagubile sunt foarte mari.

Nou decan

București.—M. S. Regele a semnat decretul prin care d. prof. dr. D. G. Boroianu, este numit decan al facultății de teologie.

Otrăviți într'o biserică

Petersburg.—Intr'un sat din districtul Peterhof, 32 persoane s'au îmbolnăvit după ce s'au comunicat în biserica luterană.

Ancheta a dovedit că preutul din nebăgare de seamă, a dat credincioșilor în loc de vin, un amestic de vitriol și bicromat de potasă. Pînă acum sunt 3 morți.

Cutremur de pămînt

Atena.—Cutremurile de pămînt continuă în Elada. Pagubile materiale sunt considerabile Guvernul a trimes ajutoare.

Sobrania

Sofia.—Ședința de azi a Sobraniei s'a deschis în mijlocul unei afluențe extraordinare. D. Kraeff a expus cererea de dare în judecată a foștilor miniștri.

Asistau foștii miniștri Petroff, Ghenadeff, Savoff și Șismanoff. S'a dat cetire explicațiunilor scrise ale d-lor Gudeff și Halaceff, cari nu s'au prezentat adunării.

D. Șismanoff a luat apoi cuvîntul, respingînd acuzațiunea ce i s'a adus, anume că a suspendat legea privitoare pe funcționari. D. Petroff a declarat că nu a violat constituțiunea dacă a luat oare care hotărîri, angajînd cheltueli fără aprobarea Sobraniei; a fost obligat prin situațiunea critică din 1903, cînd guvernul știa că Turcia e gata a începe ostilitățile contra Bulgariei.

D. Savoff, fostul ministru de război, a respins acuzările ce i s'au adus că n'a observat legile în unele comande militare. Fostul ministru a declarat că a lucrat totdeauna conform legilor privitoare la ministerul de război.

Ședința va continua mîine.

Situatia în Portugalia

Paris.—Ziarul „Temps" află din Madrid, că situația din Portugalia, este destul de întinsă. Lucrătorii cer concesiuni imposibile de realizat; în armată se citează numeroase cazuri de lipsă de desciplină.

Guvernul n'ar fi sigur nici de armată nici de marină.

*

Madrid.—Acțiunea interprinsă în contra republicei portugheze se pare că a prins roade.

Această acțiune s'ar datori înțălegerei avută de ex-regele Manuel cu regaliștii afișători la Londra.

Reprezentantul Angliei la Lisabona a cerut guvernului englez, să trimeată pentru ori-ce eventuajitate. un vas de război.

PUBLICAȚIE

Subsemnata, pierzînd recipisa cu No. 2580 de depozit liber a Băncei Naționale din Iași, doveditoare de depunerea bonurilor în valoare de lei 2900—o declar nulă și fără valoare în a cui posesiune va fi.

ELLA WACHTEL

Fiu de sătean agricultor, cu școala practică de agricultură, și practică de mai mulți ani pe moșie, cunoscînd creșterea vitelor, Silvicultură, legume cultură etc, etc. *caută post administrator* moșie. Adresa Savel Jacob gara Șoldana jud, Iașy.

Biroul electric L. PIX

Str. Săulescu No. 1 (Casele Braunștein)

Face cunoscut onor. Public ieșan că

pentru sărbătorile Crăciunului

a adus un transport de noutăți, nevăzute în Iași: *jucării electrice*, cu care și copii ca și maturii pot învața să manipuleze curentul; *cutii de experiență*; **motoare electrice**; *dinamo*; *mașini de influență*, *mașini* **de electrizat**; **Cinematografe**; *motoare pentru* **aeroplane**; *Căi ferate cu șine*; *tramvae* **electrice**; *lămpi de buzunar*, bastoane, iluminatorii, etc. etc. *Decorațiuni electrice pentru pomi de Crăciun.*

Invit pe onor. public a nu da bani pe degeaba, în alte părți pentru jucării înainte de a vizitat biroul meu.

Prețuri fixe și convenabile.

L. PIX

Romeo D. Obreja,

AVOCAT

Consult 8—10 a. m. și 5—7 p. m.

Str. Păcurari 15, Iași

Docent Dr. Elena Pușcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— **Strada Ralet 6** —

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

TOAMNA şi IARNA
Se recomandă tutulor suferinzilor

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

Neintrecutul FRANZBRANTWEIN cu Menthol

DIANA

In cazuri de:

RACELI
JUNGHIURI
REUMATISME
GUTA
NEVRALGII
LUNBAGO

Cel mai perfect preparat igienic, antiseptic şi binefăcător

Observaţi ca eticheta şi plumbul de pe fie-care sticlă să poarte numele: „DIANA"

INSTRUCŢIUNE:
„DIANA" FRANZBRANTWEIN
Se intrebuinţează în toate cazurile de răceli şi urmările lor ca
MASSAJ
După ce se freacă bine, se învelesc părţile frecate cu o flanelă groasă, după care se simte o căldură binefăcătoare

Nu primiţi alte produse în loc de Franzbrantwein „DIANA"
Singurul care alină şi vindecă

In cazuri de:

GUTURAIU
Se pune cîte-va picături pe vată şi din simplă mirosire se simtă o uşurare plăcută

Dureri de Cap
se freacă puţin fruntea şi tîmplele şi trece ca prin minune

INFLUENŢA
Se alină şi se vindecă prin masage uşoare cu „DIANA".—Ca

APA DE GURA este minunat „DIANA", înlocuind cu mult succes ori-ce apă de dinţi

De vînzare la toate Drogueriile, Farmaciile şi alte multe magazine din ţară

Un flacon mic b. 70 | Un flacon mijlociu Lei 1.20 | Un flacon mare Lei 2.40

Laboratorul şi Direcţiunea
BUCUREŞTI Sos. Vidan No. 11

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix"

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane şi Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. le mètre 0f30c.
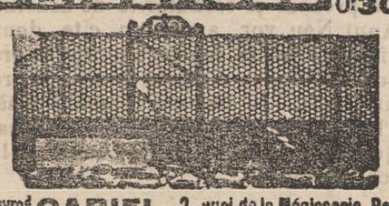
Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 2-a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
11 şi 12 Ianuarie 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1189 Duminecă 19 Decembre 1910

Două reforme școlare

Fostul ministru de Instrucțiune publică din marele guvern al marelui Lascar Catargi, nu putea să nu se ocupe în discursul-program rostit la Cameră și de chestia învățămîntului.

D. Tache Ionescu, își are legat numele de cele mai de seamă reforme școlare și e considerat ca unul din cei mai perfecți cunoscători ai chestiei învățămîntului nostru public și privat.

De aceia, ori de cîte ori vorbește în materie școlară, cuvîntările sale capătă o deosebită importanță, și servesc în totdeauua de călăuză acelora cari se interesează de progresul învățămîntului nostru.

Ajuns azi șeful unui mare partid politic, d. Tache Ionescu, și-a adus aminte de lacunele pe care le prezintă, după o lungă experiență, organizarea învățămîntului nostru primar și secondar, și alcătuind programul de reforme care va forma viitoarea activitate a guvernului conservator-democrat, a prevăzut într'însul și două soluții menite a da o nouă și serioasă îndrumare învățămîntului nostru.

Prima soluție consistă în crearea de școli primare rurale superioare.

Pînă acum învățămîntul nostru primar rural, atît în ce privește programele școlare, cît și timpul necesar pentru terminarea studiilor, era aproape uniform cu învățămîntul primar urban.

Deosebirile dintre școala primară urbană și cea rurală, sunt așa de neînsemnate, în cît absolventul unei școli primare rurale, era tot așa de pregătit pentru a începe și continua învățămîntul secondar ca și absolventul școalei primare urbane.

Rezultatul acestei uniformizări a învățămîntului nostru primar, n'a dat roade mulțumitoare.

In primul rînd, numai instrucțiunea căpătată în cele 4 clase primare, nu era suficientă, pentru că absolventul de curs primar să se poată opri aci. Din potrivă, instrucțiunea aceasta era pregătitoarea învățămîntului secondar care devenea cu modul acesta indispensabil.

Dar pentru fii de săteni, un asemenea învățămînt aproape nu există, căci cu foarte mare greutate ei îl pot urma, din cauza stărei materiale în care se găsesc.

Statisticele au dovedit că școlile noastre secondare sunt creiate pentru populația burgheză a orașelor și că foarte puțin folosesc copiilor de săteni. Iar acei cari prin jertfe colosale pot suporta cheltuelile întreținerei la oraș precum și celealte trebuințe imperioase pe care le reclamă un asemenea învățămînt, sunt nevoiți să se oprească la cele 4 clase de gimnaziu—fiindu-le absolut imposibil a urma mai departe liceul și mai ales a pătrunde în Universități.

Din această causă, șeful nostru ca ori-ce bărbat de stat conștient de marea datorie ce statul nostru o are pentru rîdicarea culturală a clasei țărănești — și-a dat seama că, învățămîntul primar rurul actual, este cu totul neîndestulător, pentru a forma o cultură pe atît cît trebue săteanului nostru, iar învățămîntul secondar inferior, atît pe cît poate fi urmat de fii de săteni, îi prepară mai mult pentru îngroșarea rîndurilor proletariatului așa zis intelectual, sustrăgîndu-i de la viața de țară, și îndrumîndu-i spre funcționarismul nenorocit și în cari se perd atitea energii ce ar fi fost cu folos întrebuințate la sate.

Soluțiunea îndreptării acestei serioase lacune, de care sufere învățămîntul nostru public, șeful nostru o vede în crearea unor școale primare rurale superioare, cu mult mai utile pentru săteni, de cît școala secondară inferioară, adică gimnaziile.

O asemenea școală, ar fi urmată de toți fii de săteni, iar programul de învățămînt ar fi astfel alcătuit, în cît pe lîngă faptul că ar face din absolvenții unor asemenea școli niște oameni suficient pregătiți pentru o viață mai bună, dar i-ar lega de satele lor și de populația căreia îi aparțin și în mijlocul cărora ar avea o influență covîrșitoare de moralizare și de îndemn la o muncă mai inteligentă și mai rodnică. Organizat astfel învățămîntul rural, se va putea spune, că sub toate felurile țărănimea noastră a fost pusă pe calea cea bună și înzestrată cu o legiuire nouă, care să le asigure și progresul moral și cultural și cel material.

Paralel cu problema nouei îndrumări a învățămîntului primar rural, șeful nostru a pus a doua problemă privitoare la învățămîntul nostru secondar.

Cu aceiași autoritate pe care i-o da trecutul său politic și calitatea sa de reformator al învățămîntului, d. Take Ionescu, servindu-se de rezultatele date de școalele noastre secondare și Universitare, găsește că se pierd prea mulți ani de către tineret pînă își poate căpăta titlul necesar pentru formarea cariereilor ce îmbrățișează.

Tinerimea trebue pusă la muncă, în serviciul statului și al țărei, mai de timpuriu; ea trebue chemată la sentimentul răspunderei și al datoriei cît mai de vreme, pentru ca sub energia tinereței să poată întrebuința cu folos încă cîți-va ani mai mult din viață, pe care îi perde prin liceu și Universități, cu programe de studii, multe din ele inutile.

Și șeful nostru găsește soluția în reducerea anilor din învățămîntul secondar superior. Opt ani de liceu e prea mult pentru ca cu cei 4 de universitate și cu cei 4 din învățămîntul primar, în total 16 ani de școală primară, secondară și superioară, adăogînd un an care'l pierde cu serviciul armatei, tînărul intrat la școală la vrîsta de 7 ani, ajunge abea la 24 de ani cu un titlu Universitar, bun pentru a'și forma o carieră.

Idealul ar fi ca între 20—21 de ani, tinerimea să-și poată termina studiile oficiale, iar reforma ar consta în reducerea a 2—3 ani din învățămîntul secondar, simplificarea programului școlar și reducerea din materiile din învățămînt, cari nu folosesc cu nimic sau foarte puțin, pentru cunoștințele ce le reclamă cariera ce își aleg.

Am analizat și aceste două reforme școlare expuse de șeful nostru în discursul de la Mesagiu, pentru ca toată lumea să vadă și să se convingă pînă la ce înălțime de cugetare și nemărginită dragoste de progresul statului și al neamului, s'a rîdicat acest mare barbat de stat, în priceperea și energia căruia o întreagă națiune își are azi puse toate aspirațiile ei.

Cu un asemenea program politic, șeful nostru urmat de întregul său partid își desfășură steagul de luptă în alegerile de mîne.

Și ori-ce cetățean care dorește binele țării sale, să se gîndească că numai acordîndu-i sprijinul de a reuși în alegeri, vor isbuti a vedea cît de curînd acest mare și democratic program, realizat în întregime.

Vespasian I. Pella.

Cum cad liberalii?

Sfezile care sînt între noi conservatorii, și situația mai mult ca grea în care se află pusă Coroana, pentru a da succesiunea puterii, au făcut să se uite cum cad liberalii.

Liberalii se duc după o legislatură complectă de 4 ani; e termenul legal al duratei unui guvern, care și-a înplinit misiunea sa politică. Dacă partidul liberal și-ar fi menținut prestigiul său prin opera sa legislativă, dacă legile făurite de liberali ar fi răspuns unor adînci nevoi sociale spre deplina mulțumire a tuturor straturilor sociale, guvernul prezidat de d. Ionel Brătianu ar fi năzuit să ceară de la Măria sa sorțul unei prezidări de alegeri generale.

Ar fi putut refuza Măria Sa un asemenea drit al guvernului liberal? Nu; atunci șeful guvernului ar fi răspuns Măriei Sale că e nedreptățit, căci are partid unitar și izbîndă electorală. Dar d. Brătianu n'a putut ținea acest limbaj, căci n'avea cuvînt față cu Măria Sa.

Partid unitar! da; ceva sus numai în cenaclul dinastiei și acoliților săi; încolo s'a dat o luptă surdă între vechile cadre și tineretul generos; Parlamentul liberal n'a fost idealul de parlament omogen; voturile și răsvoturile, legi respinse, miniștri apostrofați în plină Cameră; apoi prin județe o mare desordine; lupte fratricide între liberali; candidaturi trase pe sfoară, spectacol trist, urît, degradator. Astă-zi partidul liberal e divizat și nu è județ unde să nu fie cîte 2 tabere, cari vor face acțiune deosebită. Exemplu tipic îl avem la Piatra-Neamț, unde însuși d. Costinescu dă tonul.

Cu asemenea partid zdrențuit, cu așa atmosferă politică în lăuntru, putea cere oare d. Brăteanu prelungirea puterei? Și chiar dacă ar fi cerut'o putea Regele să i-o dea! Nu, și iar nu.

Dar mai e încă ceva. Alegerile parțiale în număr destul de mare, au arătat că guvernul liberal nu mai are nici față cu țara vre'o trecere. Ce-i drept se discută de Carpiști că alegerile parțiale n'au fost o indicațiune suficientă pentru Coronă că noi am fi mai tari ca ei; și ca să micșureze efectul spun că norocul ne-a ajutat ca alegerile parțiale să aibă loc în quadrilaterul takist: Iași-Roman-Tecuci-Craiova-București. Ba încă au curajul omului voinicos dar fricos, și ne dau întîlnire la Buzeu, Ploești, Cîmpulung, etc.

Pe baza acestor constatări, Carpiștii zic că sunt în drept să ceară puterea, căci dacă au fost învinși în unele alegeri, —noi zicem în toate—Coroana nu putea trece peste ei, căci ei ființează ca partid, au statul major compact, au cadre refăcute, au organisme politice mai în toate județele și mai mult, au cu ei steagul și șeful vechiu recunoscut de toți.

Lăsînd de o parte controversa legală și constituțională, care e acum situația creată partidului liberal față de Coroană? Liberalii nu pot pretinde, că au eșit învingători din aceste alegeri; numai o alegere au luat'o la primul scrutin; alte 9 le-au pierdut, iar restul l'au căștigat cu compromisuri la balotaj. Și cum liberalii sînt partid mare în țară cu organizări puternice în toate județele, ei nu pot pretinde că pierderile atîtor alegeri nu au pentru ei nici o semnificare. Reiesă din aceste pierderi, că partidul liberal și-a pierdut trecerea în fața țării. Coroana, care știe toate acestea nu mai putea da d-lui Ionel Brătianu să prezideze alegerile generale, căci ar fi expus și partidul și guvernul la o cădere generală și la o bancrută politică.

Și cu toate acestea, liberalii nu cad oropsiți de țară, cad în picioare, cu pacatele trecutului uitate, cu tendințe de omogenizare în țară.

De ce?

Pentru că chipul cum pare a se rezolva chestia succesiunei la putere e în contra asentimentului general al țării.

E o ferbere în toate păturile societății, că considerentul legal, după care pare a se lua Coroana, e în contra tuturor dorințelor sale de atîtea ori spuse, de atîtea ori pretinse: partid tare și guvern tare. De astă-dată pare că Regele s'a dat de partea celor slabi și puțini, pentru a nu avea nici guvern tare, nici partid unitar.

***

Chestii financiare

Două evaluări pe dos

In situația tezaurului pe ziua de 30 Septembrie a. c. cetim încheerea difinitivă a budgetului pe 1909 (910). Budgetul se soldează cu un plus la încasări de 23 milioane lei, însumînd 458,886,904 lei față de 435,685,322 prevederi. Cum însă plățile pe tot acest timp n'au fost de cît 417,966,069 lei, urmează că bănește exercițiul s'a închis cu un excedent bănesc de 40920.834 lei.

Frumos, nu-i așa?

Pe exercițiul în curs toate articolele budgetului sînt în creștere, cari pe cele 6 luni, de la Aprilie la Septembrie s'au încasat 45 la sută din prevederi, rămînînd ca pentru restul de 12 luni să se încaseze cele 55 la sută.

Și se vor încasa.

Observăm, însă o mare oscilațiune în cifrarea a 2 articole, cari sînt foarte fluctuante in budgetul nostru: *vămile* și *alcoolul*.

După situația încheiată la 30 Septembrie, vămile au dat un minus de un milion și un sfert; după diferența în minus de la Aprilie, căci se încase 48 milioane, ministrul de finanțe le-a prevăzut cu 4 milioane pe noul exercițiu budgetar în loc de 50 milioane, cîte erau pe 1909. S'a luat dar, după cifrele anului în curs, nu după media a 3 sau 5 ani.

S'a înșelat însă d. Costinescu. In primile 6 luni vămile au dat 3 milioane plus de încasări, și acum vine carnavalul de iarnă, cari va spori importul. Deci vămile vor merge crescînd, semn neîndoios al scumpirei vieții, probabil d-sa luînd și acest considerent în vedere la scăderea cifrelor evaluate la vămi, a astupe gura deputaților.

Nu it astfel stă lucrul la spirtoase (art. 1).

Exercițiul închis dă un plus la încasări de circa 2 milioane, și la 30 Mart 1910 mai toată suma de la prevederi fusese încasată, adică 12 milioane. Ministrul de finanțe luînd cifra numai unui an bugetar a prevăzut în buget 14 milioane, crezînd că bugetul le va da pe toate. S'a înșelat și aici. Pe cînd însă la vămi s'a înșelat în plus, aici la spirtoase s'a înșelat în minus. Pentru primele 6 luni s'au încasat cu un milion mai puțin ca anul trecut, adică 30%, rămînind ca în restul de 6 luni să se încaseze 70%.

Că spirtoasele dau mai puțin la buget e un semn bun; se temperează lumea și începe a bea vin; dar atunci de ce ministrul, în înalta-i înțelepciune se ia numai după încasările șubrede ale unui an, și se lasă așa înșelat la prevederi ca să avem minus la încasări de 4 milioane față de prevederile bugetare?

***

OAMENI ȘI LUCRURI

CÎNTECUL APEI...

Făcusem, acum trei ani, o profeție îndrăzneață. Am încercat să evoc, în imaginație, icoana Iașului-nou, a Iașului din 1910,—cînd orașul va fi înzestrat cu apă și transformat într'un tîrg cu totul innoit.

Pe atunci se prevedea venirea apei de Timișești cam pe la începutul anului 1910, așa în cît închipuirea putea lesne să zboare pe de asupra unui oraș cu totul altul, preschimbat ca prin minune,—purificat, însănătoșit, înfrumusețat și îmbogățit sub puterea regimului nou,—al apei și al abundenței.

Imprejurările au vrut alt-fel.

Cu toate acestea ele nu ne au dezmințit. Suntem încă în 1910 și timp de două zile apa, apa cea izvorîtă departe, în creerii munților,—a curs, ca o risipă argintie, pe ulițele Iașilor, sau cel puțin în inima lor, — în centrul cel mai populat al orașului.

Am văzut-o cu toții aevea. N'am fost dintre acei cari au văzut-o chiar în seara dintăiu, cînd primele șiroaie de apă au gîlgăit, ca un cîntec de hîrjoană, venind din adîncimi; dar am văzut-o a doua zi, pe la amiazi.

Imprejurul hydrantului se îngrămădea lume multă, lume voioasă, lume comunicativă și vorbăreață. S'ar fi zis că susurul șiroaielor de apă dădea tuturor acel aer de voioșie și acea sociabilitate particulară, întocmai cum o muzică e în stare să comunice mulțimei dispoziția sufletească de adîncă mulțumire și expanziune.

Era o muzică într'adevăr, în acel zgomot al apei. Și-mi închipuiam lesne ce trebue să fi fost cu o seară înainte, cînd sub lumina intensă a globului electric au țîșnit cele dintăiu unde înspumate, reflectînd în curgerea lor scînteile celuilalt val,—al valului de lumină...

Ceea ce lipsea acum, în această domoală amiază de Decembrie,—era numai o rază de soare. Cu ce plăcere și cu cîtă frumusețe și-ar fi scăldat aurul în salturile argintii ale apei, care curgea, curgea neîntreruptă, curgea cu salturi violente și se împrăștia să scalde asfaltul însetat, sub care doarme țărîna cea mai sătulă,—sătulă de morți, sătulă de victime,—țărînă mizerabilă a unui orășîntirim, în care s'a stins, însetată și bolnavă, o generație după alta, așa cum cade, abătută, vita stinsă de sete pe jghiabul unei fîntîni secătuite...

Da, — e o muzică, — dar și muzică tristă și muzică veselă în același timp.

E muzica plînsorilor cari au răsunat în timp de zeci, de sute de ani, de cînd orașul suferia de cea mai mare și dureroasă lipsă,—muzica veselă a triumfului tîrziu, cînd orașul se vede, în sfîrșit!—înzestrat cu apă de băut. Toată această dramă ne-o povestea izvorul fecund care îngăima în ecoul lui, în refrenul lui — cîntecul cel îndelung, acum răsunînd sălbatec, acum susurînd domol, acum gemînd furtunos, acum adîind ca un zefir în mijlocul unei mulțimi impresionate ca de ascultarea unei povești de necrezut, unei povești fermecătoare care aducea răsunete de departe, din inima munților, — aducea răcoare și frăgezime, aducea tinerețe și speranțe, aducea viață nouă pe urmele suferințelor uitate; aducea viitorul de purpură în locul trecutului îndoliat...

Rodion

Emancipare...

Cuvînt de actualitate.—Interpretări și înțelesuri.—Părerea unei Arhiducese.—Menirea femeilor.—Paradoxul lui Mirbeau.—Bărbații inferiori.—Educația eroică.—In contra literaturii „lor".

Acum cînd campania electorală e terminată în Anglia, e lesne de prevăzut că va reînvia cealaltă actualitate permanentă în țeara insulară: campania sufragetelor în favoarea emancipării.

Cîte înțelesuri nu s'au dat și un se vor da încă acestui cuvînt! In cîte feluri nu a fost și nu va fi încă interpretat de acuma înainte!

In cursul unui articol pe care foasta Arhiducesă a Austriei, Ștefania — astăzi contesă Lonyai l'a oferit ziarului „Neue Freie Presse" în numărul de Crăciun, revine de asemenea — și în chip destul de interesant, cuvîntul de „emancipare".

„Educațiunea — scrie foasta Arhiducesă — este o problemă democratică. Supraveghiată și îndeplinită cum se cuvine ea ar trebui să vină statului într'ajutor pentru ordine, să asigure buna stare, să împuțineze mizeria. Din nefericire în straturile mai înalte ale populației, bărbații nu-și urmează în totul chemarea, iar femeile și mai puțin.

Ele vor în primul rînd petrecere, libertate, lux, *emancipare*! De ce? Pentru că nicăiri n'au învățat să aleagă bucuriile, părțile bune ale datoriei ce au de îndeplinit în ramurile așa de diferite ale activității sociale. Și așa se petrec lucrurile pe întreaga scară a ierarhiei omenești, pînă sus de tot, în palatele bogaților și ale Capetelor încoronate. Și acolo, din nefericire, sălășluiesc adeseori trufie, deșărtăciune, avariție, egoism neîmpacat, lăcomie nesățioasă de plăceri cari se învîrtesc într'un cerc sălbatic.

...Remediul relelor acestora îl vede foasta princesă de coroană a Austro Ungariei într'o... emancipare, — în înțelesul cel bun al cuvîntului, — într'o dezrobire de defecte și prejudecăți, iar nu într'o egalizare a sexelor cum se visează în anumite cercuri.

*

De „emancipare" s'a ocupat zilele aceste și un mare scriitor francez, — autorul „Banilor" și atîtor alte capo d'opere literare, — dar în primul rang un pamfletar admirabil. E vorba de scriitorul Octave Mirbeau, unul din spiritele cele mai originale și cele mai paradoxale în acelaș timp din lumea literară a Parisului. De aceea și părerile care le a exprimat în fața unui ziarist cu privire la lupta și egalitatea între sexe, merită să fie menționate în ordinea celor scrise mai sus:

„Că femeile vor dobîndi o valoare egală cu barbații, pretutindeni unde aceștia din urmă îngăduie o rivalitate — nu se încape îndoială.

Eu, din partea mea, am socotit totdeauna că femeea este mai inteligentă de cît bărbatul. Ea stă mai aproape de natură și poate să vadă lucrurile mai bine. Se susține, negreșit, că femeile sunt prea personale ca să se supună unor diriguiri obiective. E e prostie! Așa numitete idei obiective se exagerează nespus de mult; această prejudecată e unul din relele de care sufere și teatrul de astă zi. Sau, cunoașteți vre-o lucrare în care personagiile văd altă ceva în propria lor situațiune de cît un pretext pentru generalizări nesocotite ale unui caz omenesc cari li s'a întîmplat lor, ori pentru observări asupra legilor lumei din care se alege soarta lor individuală?

...Dar dacă, în termen mijlociu, femeea este mai deșteaptă de cît bărbatul: urmează oare cumva de aicea că ar fi mai bine pentru fie ce menagiu, dacă femeea ar lua conducerea intelectuală, iar bărbatul grija pentru ale casei? Nu; aceasta nu se poate trage drept încheere; pentru că, tocmai, femeea e mai bine înzestrată cu însușirile de a-și servi soțul, de cît s'ar întîmpla în sens invers; și femeea singură poate naște și crește copii. Aceste sunt virtuți — și ele — iar nu defecte. Datoriile vieței trebue să fie împărțite".

Cu toată admirația aceasta, Mirbeau nu e pentru o „emancipare" a femeei în înțelesul ca ea să devie concurenta barbatului. Dorește mai curînd o femee ideală avînd pricepere în luăuntrul casei — iar ca model pentru acest tip el indică femeea germană:

„Am văzut în Germania fete tinere și mame care posedă o cultură deșă-

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI şi APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentanţi: Sam. Löbl, Bucureşti.

vîrşită şi sunt femei „învăţate" în înţelesul cel mai delicat. Ele însă nu afişează acele insuşiri, ci le întrebuinţează ca să corespundă mai bine menirii lor de femei casnice.

Nici nu au încă, femeile, puterea fizică de a lua de la bărbaţi conducerea socială. Aceasta e o urmare a sclaviei în care le-a ţinut atîta vreme bărbatul care le-a silit sa lupte prin viclenie şi minciună, prin rătăcirea instinctului sexual.

Dacă femeile vor să ajungă la o reală egalitate, atunci trebue, întîu, să-şi schimbe modul de a fi prin o educaţie eroică. Iar până vor face aceasta, să ne lase de o cam dată nouă barbaţilor sarcina de a preface legile, care sunt aşa de nedrepte pentru femei. Ele au doară loc în deajuns, ca să-şi desfăşoare talentele acolo unde pot să exceleze cu dînsele. Numai — pe Dumnezeu! — să nu facă literatură! Femeile ştiu scrie; ba, scriu chiar mai uşor de cît bărbaţii. Admit bucuros aceasta. Dar tocmai pentru că le admir, le sfătuesc să nu facă literatură.

Astă-zi literatura e o specialitate a nătîngilor şi a celor cari şi-au greşit cariera. Ne înăbuşă literatura".

...„Fereşte-ne. Doamne, de prieteni", vor spune femeuistele—cetind rîndurile de mai sus ale semeţului scritor francez.

As.

O viaţă de glorie şi de suferinţi

II

Cetiţi aceste două scrisori mişcătoare în care Beethoven se confesează:

„Scumpul meu, bunul meu, afectuosul meu Amenda, Beethoven al tău e adînc nenorocit.

Află că cea mai nobilă parte din mine, auzul meu, a căzut mult. Deja la epoca in care eram împreună, aveam simptomele nenorocirei şi o ascundeam, însă aceasta s'a înrăutăţit de atunci. Mă voi îndrepta oare? Sper, de sigur, însă prea puţin; astfel de boale sunt incurabile. Cît de trăit trebue să trăesc, să evit tot ce iubesc şi tot ce-mi este scump şi aceasta într'o lume aşa de mizerabilă aşa de egoistă! Tristă e resignarea unde trebue să mă refugiez! Fără îndoială mi-am propus să mă pun deasupra tuturor acestor nenorociri; însă cum îmi va fi posibil aceasta?"

Scria printre altele:

„La teatru trebue să mă pun de tot lîngă orchestră ca să înţeleg actorul. Nu aud sunetele ridicate ale instrumentelor şi a vocelor, dacă mă aşez puţin mai departe. Cînd mi se vorbeşte încet abea aud, şi pe de altă parte cînd se ţipă îmi este de nesuportat...

De multe ori mi-am blestemat existenţa. Plutarque m'a condus la resignaţie. privesc dacă cumva aceasta e posibil, vroesc să umilesc destinul meu; însă sunt momente din viaţa mea în care sunt cea mai mizerăbilă creatură a lui Dumnezeu...

Resignare! Ce trist refugiu! şi cu toate acestea e singurul care 'mi rămîne".

Toate senzaţiile, toate tristeţele, toate durerile fizice sau morale a unui asemenea om trebuiau să aibă ecoul lor artistic, acela al acestei catastrofe a fost: *sonata patetică*, Insă e admirauil că după o asemenea încercare, maistrul a putut să cînte încă veselia cu tinereţa exuberantă a unora din operile sale. Un asemenea om trebuia să se preocupe de imensele evenimente cari se petreciau atunci în Franţa:

Revoluţia, epopeea napoleoniană. Beethoven era republican, se ştie că *Symphonia Eroică*" a fost scrisă pentru Bonaparte, manuscrisul primitiv poartă acest titlu: „*Bonaparte*". Cînd Beethoven afla de încuronarea lui Napoleon, fu cuprins de furie: „Nu era acesta de cît un om ordinar!" strigă el, a rupt dedicaţia şi scrise: „*Symphonia Eroică*" ca să celebreze suvenirul unui mare om.

„Roman revoluţionar, inspirat de Plutarque, scrie M. Romain Rolland, visa o republică eroică fundată de dumnezeul Victoriei: primul consul, şi notă cu notă, construeşte *Symphonia Eroică* Bonaparte şi finalul din Symphonia în *ut minor*.

Prima muzică adevărat revoluţionară. sufletul timpului, retrăieşte cu intensitatea şi puritatea ce au marile evenimente în marile suflete solitare, a căror împresiuni nu sînt îndulcite prin contactul realităţii.

Figura lui Beethoven 'se arată colorată acolo de reflexurile acestor războaie epice. Pretutindeni ele se exprimă, în operile acestei perioadă: în uvertura din „*Coriolan*" unde suflă furtuni; în „*al patrulea quartor*", op. 18, a cărei primă partitură are atîta înrudire cu această uvertură, în „*Sonata appassionata*" op. 57, despre care Bismark spunea: „Dacă l'aş asculta deseori, aş fi veşnic foarte inimos..."

In Mai 1806 Beethoven se logodeşte cu Theresa de Brunswick. Iată în ce termeni delicioşi Theresa de Brunswick. vorbeşte despre acest eveniment:

„Intr'o seară de Duminică, spunea după ce-am mîncat în lumina lunei, Beethoven se aşeză la piano.

La început îşi plimbă mîna pe clavir. Français şi eu cunoşteam aceasta. Astfel preluda el totdeauna. Apoi lovi cîte-va acorduri pe notele de jos şi, încet, cu o solemnitate misterioasă, cîntă un cîntec de Sébastien Bach: „*Dacă vrei tu să-mi dai inima ta, să fie la început în secret; şi gîndul nostru comun să nu-l poată pricepe*". Mama şi preotul au adormit; fratele meu privea înaintea lui, grav; şi eu, a cărui cîntec şi privire mă străbăteau, am simţit vieaţa în plinătatea ei. A doua zi de dimineaţă, ne-am întîlnit în parc.

El îmi spuse: „Scriu acuma o operă. Principala figură e în mine, dinaintea mea, pretutindeni, unde mă duc, pretutindeni unde stau. Nici odată n'am fost la o asemenea înălţime. Totul e lumină, puritate, strălucire. Pînă acum sămănam cu acel copil din poveştile cu zeiţe care culege cu ele şi nu vede floarea splendidă înflorită în drumul său".

Prin unul din acele mistere frequente în existenţe aşa de lovite, cutreerate de vînturi contrarii, căsătoria nu se făcu. Pentru ce? Nu s'a ştiut nici odată. In sfârşit pînă la cea din urmă suflare Beethoven a iubit pe Theresa de Brunswick; până la moartea sa Theresa de Brunswick a iubit pe Beetoven.

Petru T. Gideiu

Litere-Ştiinţe-Arte

Critica de prisos?—In oare cari îndrăzneţe „essayuri" scriitorul Oscar Wilde preţuia rolul *criticei* mai presus de rolul *artei* însăşi. Şi Wilde nu era cel dintâiu venit,—chiar dacă era un amator de paradoxe.

Cine ar fi crezut că un poet dintre aceia cari, fără îndoială, admiră opera poetului englez, să încerce a proclama inutilitatea sau chiar primejdia criticei literare?

Iată ce scrie d. I. Minulescu în cuprinsul unui articol polemic:

„Arta se confecţionează (azi, la noi N. Red.) după simpatiile şi relaţiile zilnice. Şi critica noastră literară îşi exersează cîntarul din salturi în salturi. Se face acrobaţie de circ şi speculaţii de proxenet. Se sacrifică Cristoşi şi se profonează morminte scumpe, iar dughenile literare, deşi îşi schimbă firma pe fie care an, patronul rămîne acelaşi şi... clientela urmează patronii, nu firma.

Artistul se schimbă după fie care cuvînt şoptit la ureche—e mare, sau mic, după cum mari şi mici au fost şi sticlele ce s'au golit după miezul nopţii. Şi azi cu unul, mîni cu altul, critica noastră literară îşi tolerează inutilitatea chiar cu bine voitorul concurs al scriitorilor—un adevărat concubinaj intelectual de homosexuali.

Ce bine se petrece la noi, cînd se tace critică literară!

...Să mi se arate un singur exemplar care nu s'a desminţit pînă azi. Să mi se arăte credinciosul convingerei sale personale izvorîtă dintr'un anume de a înţelege arta, care n'a alunecat încă pe panta personalităţilor şi n'a ridicat „meschinul" la înălţimea idealului de artă. Să mi se arăte criticul care n'a făcut din scriitori „unelte de speculă" şi nu le a transformat opera într'o „hală de vechituri" unde prima condiţiune a cumpărătorului este aceia de a şti cum să se tocmească. Să mi se arăte unul, unul singur şi sunt gata să fac *mea culpa*".

Criticii, la rîndul lor, au cuvîntul.

*

Sub auspiciile „*Ligei pentru acţiunea morală*", Dr. Forel, din Elveţia, a tratat într'o conferinţă un subiect de cea mai mare importanţă practică: *Datoria actuală a moralei sociale*. Scopul acestei conferinţi fu de a justifica fondarea „*Ordinului internaţional pentru acţiunea socială şi pentru educaţia morală*", ale căreia cîteva grupe sunt mai de mult organizate, în curs de organizări, în diferite ţări. Dr. Forel a făcut procesul vechei morale religioase şi a acţiunei bisericei, arătînd în acelaş timp ce trebue să păstrăm din acestea şi ce trebue să imităm de la ele.

Sprijinindu-ne pe acest adevăr experimental, că *nu se distruge bine de cît ceea ce se înlocueşte*, eminentul conferenţiar a insistat asupra necesităţei morale de a pune în locul cultelor religioase, ceva care să nu satisfacă numai inteligenţa şi raţiunea, dar şi sentimentul Trebue ca marele număr de persoane care nu mai cred în dogmele religioase şi părăsesc Bisericele, să găsească aiurea un locaş de ideal, de acţiune şi de solidaritate morală.

*

Contesa Lonyai, foasta archiducesă Ştefania publică în numărului de Crăciun al ziarului „Neue Freie Presse", un articol interesant despre „valoarea educaţiunii"—pe care o defineşte „o problemă democratică".

In prima pagină reproducem interesante pasagii din acel articol.

*

Un exemplu de stil şi de limbă ne dă d. G. Diamandy, autorul „Bestiei" în polemicile d-sale cu criticii teatrali:

„Fără modestie, cred că d. F. a făcut *apropiindu-mă* cea mai onorabilă şi mai simpatică cunoştinţă".

O directă şi proastă localizare a franţuzescului „en m'approchant".

Dar atunci de ce nu scrie „Bestii" franţuzeşti?

*

In „Hampton's Magazine", americanul dr. Cook publică primul din cele 4 articole prin care ex-triumfătorul descoperitor al polului nordic se apără de învinuirea că a înşelat şi că a uzurpat glorie nemeritată. El afirmă că a fost numai... zăpăcit şi indus în eroare de iluzii şi halucinaţii.

...La casa de sănătate, exploratorule!

*

STRUNA ZILEI

SUMMUM JUS—SUMMA INJURIA

Subcomisarul care a dresat procesul-verbal contra ministrului de justiţie Stelian şi al şoferului d-sale va fi pedepsit.
Ziarele.

Să suferi şi să nu te 'nfurii
In numele autorităţii:
Ştii că eroul aventurii
Ministru e, al... Nedreptăţii.

INFORMAŢII

Electorale Huşi.—Curtea de apel secţia II, a înscris în listele electorale pe următorii domni pentru jud. Fălciu.

C. Leonida Constantin col. 1 Cameră I Senat, I. V. Luca I cameră, Gh. Gh. Berea II senat II, cameră 1 comună, Stere I. Conciu II cameră, P. Georgescu II cameră, II senat, 1 comună, Gh. Boghiceanul senat, I cameră, respingîndu se apelul lui Gr. Vericeanu.

Se respinge cererea de înscriere a d-lui C. V. Hăncu ca nedovedit, la col. II senat, II cameră, I comună.

Toate celelalte contestaţii sau cereri au fost respinse ca neexistinate şi anume: N. Oltescu, A. Ciurea, P. Gh. Teleman, I. Botez, Istr. Partenie, V. N. Caraivan, I. D. Stamatiu, Gr. Popeanu carpist, Nicu I. Juvara, St. St. Gheorghiu, dr. N. Lupu şi Gh. Teodoru.

Şcoalele primare vor lua vacanţă Joui dimineaţă, 23 Decembrie.

Prefectura judeţului a înaintat ministerului de interne, un tablou de comunele care au constituite islazuri şi acele care n'au.

Soldaţii din garnizoana locală vor pleca în permisie pentru 8 zile, cu începere de Joui 23 Decembrie.

Luni 21 Decembrie, consistoriul spiritual al mitropoliei va ţinea şedinţă.

Au mai cerut înscriea în partidul conservator-democrat din Capitală, d-nii: locot-colonel P. Gavrilescu, veterinar, Cristean I. Demetriad şi Simion Gh. Popovici, avocat.

Duminică 19 Decembrie, la orele 2 jum. p. m., va avea loc adunarea generală a societăţii funcţionarilor comerciali, pentru a proceda la alegerea comitetului, care să prezideze alegerea viitorului comitet.

Cu începere de asăzi, soldaţii din contigentul 1911, cari n'au fost încorporaţi din cauza plusului, de efectiv, precum şi acei cari au ost lasaţi la vatră, au fost chemaţi la edinţa districtului de recrutare, unde i se vor face clasele de instrucţie.

Ministerul de răsboi a hotărît ca promoţiile din care se vor putea face propunerile pentru înaintarea vechimei şi alegerei în fiecare grad pe anul 1911 se fixează după cum urmează:

Pentru gradul de colonel şi asimilaţi se vor propune lt.-coloneli şi asimilaţi până la promoţia 1908 inclusiv; pentru gradul de lt-colonel se vor propune maiori până la promoţia 197 inclusiv; pentru gradul de maior, se vor propune căpitani până la promoţia de examen 1909 inclusiv; pentru gradul de căpitan, se vor propune locotenenţi până la promoţia 1906 inclusiv.

Domnul Lazăr Munteanu, primul preşedinte al Tribunalului Iaşi, este desemnat ar fi secretar general la justiţie, sub guvernul Carp.

Ministru de justiţie este desemnat d. Mişu Cantacuzino. — Biata ţară romînească!...

Astă seară se va reprezenta pentru întâia oară în această stagiune emoţionanta dramă în 5 acte a lui Victorien Sardou: *Vrăjitoarea*, în beneficiul talentatei şi simpaticei noastre artiste Aglae Pruteanu.

De sigur, că numele beneficientei şi drama lui Sardou vor atrage tot ce are Iaşul mai select şi mai cult.

Parohia Sf. Neculai din Hîrlău a fost declarată vacantă, în urma morţei preotului Gh. Vasiliu.

Ministerul cultelor a făcut cunoscut I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei că în urma intervenirei făcute la ministerul de interne, s'au luat măsuri la acel departament:

a) Pentru supravegherea de aproape a locuitorului Ion Agachi din judeţul Dorohoi şi a adepţilor sei, spre a-i împiedeca de a deveni agresivi, sau de a comite acte jiguitoare faţă de biserica ortodoxă şi de preuţii noştri;

b) S'a dat ordine în toate judeţele din ţară, unde secta adventistă şi a creiat prozeliţi, cerîndu-se prefecturilor să-i semnaleze pe toţi adventiştii şi propagatorii străini, supuşi altor ţări, spre a fi expulzaţi de pe teritoriul nostru.

Ministerul instrucţiunei publice a dat o circrlară şcolilor particulare prin care le aduce la cunoştinţă eă în învăţămîntul primar în şcolile cu limbă de predare străină, copiii de romîni vor învăţa numai limba romînă şi limba de predare nu şi alte limbi străine.

Au fost înaintaţi în posturile de factori gradul al IV-lea: Lungu Gheorghe, din serviciul biroului de comis. şi exp. vamală Iaşi şi Constantin Ioan, de la oficiul telegrafic central.

Şcolare. — S'a acordat un concediu de 30 de zile, învăţătoarei Natalia Popovici din Andrieşeni.

— D-na Lucreţia Boncescu, institutoare la şcoala de fete No. 1 din Tecuci, a fost transferată, pe ziua de 1 Aprilie 1911, la şcoala de fete No. 9 „Al. Lambrior" din localitate.

— S'a mai acordat concedii: D-nei Maria Constantinescu, înv. la Bivolari, 10 zile; El. Sachelarescu, de la şcola Trei-Ierarchi, 10 zile; d-nei Maria Guţu de la şcoala de fete No. 3 „P. Poni" o lună de zile; d-nei Tereza Savin, institutoare la Vaslui, un concediu pînă la 1 Noembrie 1911, pentru continuare de studii.

— Şcoala din Dumeşti s'a închis pînă după sărbători, din cauza epidemiei de difterie, ce bîntue în acel sat.

— D-na Ana Scobai, institutoare la şcoala de fete „Hatmanul Nicoară" a fost transferată la şcoala de fete „Elena Doamna", în locul d-nei Rozina Buşilă, care trece în locul d-nei Scobai.

Examenul de capacitate pentru specialitatea economia politică, istoria comerţului, industriei, finanţe şi statistică se va ţinea la 15 Martie viitor.

Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că cu începere de mîne s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0.20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

Am aratat eri, că d. profesor dr. Juvara a fost chemat la Huşi, pentru a examina pe d. Dimitriu, revizorul şcolar, victima accidentului de automobil

D. Dimitriu avînd nevoe de o căutare mai serioasă, s'a dispus aducerea sa la Iaşi, şi eri cu trenul de 2 a fost adus în Iaşi, unde de la gară, cu ambulanţa societăţei de salvare, a fost dus la sanatorul dr. Şeptelici.

Interesantul episod dramatic din istoria revoluţiei franceze, intitulat „Laşitate", se cuprinde în noul program din astă-seară de la cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru. Un locot. Huguet, este rănit şi dus în casa baronesei Destour şi în scurt timp se naşte între ei o iubire reciprocă. Suzette camerista iubeşte de asemeni pe fru, mosul locotenent. Baroneasa e arestată. peste puţin timp, fiind acuzată de înaltă tradare; locotenentul caută s'o ascundă. Suzette se travesteşte în hainele baronesei şi se lasă a fi ea arestată. Aceasta este dusă la ghilotină. Înainte ca frumosul cap al Suzettei să se rostogolească, ea mai aruncă o privire de graţie şi disperare locotenentului, care văzînd un suflet nevinovat, se sinucide. Baroneasa este şi ea descoperită şi apoi dusă la ghilotină.

„La porţile Italiei", e un superb tablou după natură; fructe, flori şi... zarzavaturi, e o brilantă comedie; viaţa şepiilor (animale de apă), tablou ştiinţific: onoraţi pe părinţi, tablou mişcător.

De asemeni, mai sunt cuprinse în noul program: lansarea noului cuirasat italian „Dante Aligheri" la Livorno, în prezenţa Suveranilor Italiei; morala guvernantei, comedie; aventurele unui craidon, etc.

Mîine la ora 3 matineu.

Ministerul de interne a comunicat prefecturei judeţului, că registrele şi celelalte imprimate de învoeli agricole, vor fi distribuite comunelor, prin inspectorii agricoli respectivi.

D. Al. Cernovodeanu a fost numit agent auxiliar la vama Iaşi.

D. Nicolae Roşu, a fost numit împiegat girant al vămei Cornu-Luncei, din judeţul Suceava.

D. inginer Teodorescu, directorul fabricei de tutun. va fi numit de ziua de 1 Ianuarie, director al fabricei „Belvedere" din Capitală.

Director la Iaşi, va fi numit un d. inginer din calea ferată.

Eri dimineaţă a sosit la Ciurea, d. agronom Gold, ţinînd o conferenţă în faţa sătenilor, relativ la creşterea vitelor, îngraşarea pămîntului şi diferite culturi. A vorbit apoi d. I. Zosin, administratorul plăţei.

D. dr. N. Floru, medicul primar al oraşului, se va reîntoarce din concediu Luni.

DIVERSE

— Societatea de binefacere „Moldova", organizează, pentru Sîmbătă 25 Decembrie, o mare serbare cu dans, în localul societăţei de gimnastică, sport şi muzică. Muzica reg. 7 Rachova, adusă special în Iaşi, va distra publicul cu cele mai noui arii. La orele 12 noaptea se va serbători pomul de Crăciun.

— Femeia Ana Moldovanu din strada Pralea No. 2, fiind turmentate de băutură, a încercat să-şi dea foc casei. Fiind observată de fanaragiul din post, numita a fost oprită de a-şi pune planul în aplicare şi condusă la secţie.

— Locuitorul Toader Gh. Alexandru, din comuna Bogdăniţa, luîndu-se la ceartă cu Gheorghe Baţoaei, din comuna Voineşti, la un moment, cel de al doilea a lovit în cap pe întîiul, cu un lanţ de fer, rănindu-l grav.

Victima a fost dusă la spitalul Sf. Spiridon, iar agresorul arestat.

— Mîine Duminică, 19 Decembrie mare Bal-Mascat în sala Teatrului Pastia.

Va cînta muzica Reg. 13 Stefan cel Mare.

Un garderob bine asortat cu costumele cele mai noui.

CURA = Cea mai raţională de UNT DE PEŞTE pentru ADULŢI şi COPII =
e numai acea cu:
UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi
UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR
WERNER
Aprobate de Consiliul superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.
Unt de peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei, imflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite*, precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei*, la care se adaogă porto.
Unt de peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici*, spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterii copiilor, în stările limfatice şi a stadiului puberităţei.
Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă şi porto.
Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curţei Regale **Iaşi**
Pentru Bucureşti: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.
Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.
Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Se pun mari insistențe pe lîngă d. Skina, consilier la Curtea de Apel din București, să primească postul de prim-președinte al tribunalului Ilfov, întru cît primul-președinte al acelui tribunal, este asimilat în grad și salar cu consilierul de Curte.*

Se cere acest lucru d-lui Skina pentru a ușura intrarea în Curte a d-lui Matei Balș, inspector al tribunalelor, care n'ar putea primi să fie prim-președinte la tribunalul Ilfov, intru cît are un cumnat magistrat la același tribunal.

❑ *In unele cercuri judecătorești se crede, că un consilier al Curții de Iași va fi înaintat consilier la Casație.*

❑ *Domnul dr. Stihi, medicul gimnaziilor Alexandru-cel Bun și Ștefan-cel-Mare, a făcut raport acelor direcțiuni ca să ceară telegrafic închiderea gimnaziilor, de oare-ce în mai multe familii de ale elevilor s'au ivit cazuri de scarlatină.*

Cazul a fost raportat imediat ministerului.

❑ *Pentru a-și asigura simpatiile poliției la alegerei, ministrul de interne a venit cu un proiect de lege, care asigură inamovibilitatea polițiștilor, impedicînd chiar transferarea lor, de la un loc la altul, fără de o hotărîre a comisiei de disciplină.*

Domnul Brătianu a revenit astfel, la sfîrșitul guvernărei sale, la legea lui V. Lascar.

❑ *Ministrul justiției, asupra cererei procurorului general, a admis să se ție la Botoșani, o sesiune extra-ordinară a jurații pentru a se judeca pe impresarul Ohl, care a ucis pe un birjar.*

Curtea cu juri din Botoșani va fi convocată în sesiune extra-ordinară pe ziua de 15 Ianuarie.

❑ *In seara de 30 Decembrie AA. LL. RR. Principele și Principesa României, vor pleca la Bîrlad spre a serba ajunul anului nou la regimentul de cavalerie de acolo, al cărui colonel onorar este Principesa României.*

Cu această ocazie se vor distribui numeroase cadouri tuturor ofițerilor și soldaților acestui regiment.

Fiecare soldat va primi cîte un pachet de tutun, plutonierii cîte o jumătate de kilogram tutun de calitatea I.

❑ Domnul Ionel Brătianu este foarte bine informat de cele ce se petrec în Iași.

Ministrul de interne este informat spre pildă, că iașenii beau apă de Timișești, căci într'o telegramă către primarul Iașilor, d. Brătianu spune: „doresc celor cari *o beau*, sănătate și prosperitate".

◔ Eri s'a semnat decretul prin care d. inginer Teodorescu, directorul manufacturei de tutunuri din Iași, este transferat în aceeași calitate, pe ziua de 1 Ianuarie, la manufactura de tutunuri de la Belvedere—București, în locul d-lui Ioachimescu.

❑ Ziarul carpist local este nemîngăiat: în măcar 20 județe din țară, asigură ziarul indoliat, partidul takist nu este în stare să țină întruniri publice.

Ce rău ne pare!

❑ Administrația comunală ar dori să inaugureze evenimentul aducerei apei în Iași, la începutul lui Ianuarie. S'au luat cele mai întinse măsuri ca până la 11 Ianuarie orașul să fie alimentat cu apă.

Pacat că actuala administrație n'a știut să se grăbească la vreme!

❑ Un consiliu de higienă se va ținea Mercurea viitoare sub președinția medicului primar al orașului.

❑ In ziua de 24 Decembrie se va organiza la spitalul de copii „Caritatea" un frumos pom de Crăciun.

Cu această ocazie, se vor disribui copiilor haine și jucării.

❑ Joui 23 Decembrie la orele 2 p. m. va avea loc în sala conservatorului o producțiune, a elevilor și elevelor.

Venitul acestei producțiuni se va împărți elevilor lipsiți de mijloace.

❑ Aseară la orele 8 jumătate, membrii asociației medico-farmaceutice au ținut ședință.

Au luat parte la ședință un număr de 27 membri și s'au discutat mai multe chestiuni privitoare la mersul asociației.

❑ La societatea de gimnastică, sport și muzică, se fac mari pregătiri pentru serbarea revelionului, în ajunul de anul nou. Vor fi diferite alegorii reprezentînd Ingerul Romîniei, anul vechiu și anul nou etc, de asemeni diferite glume și farse ingenioase, într'un cuvînt revelionul, în anul acesta, va fi la societatea de gimnastică, într'adevăr o serbare extra-odinară.

Pentru serbarea copiilor, care va aavea loc în ziua de 31 Decembrie, la orele 3 p. m.; intrarea e liberă; la revelion, membrii vor plăti 5 lei, D-nele 4 lei; străinii 6 lei, d-nele 5 lei. Prețul dă dreptul la intrare ca și la supeu, Cărțile de înscriere se pot lua numai până la 28 Decembrie.

❑ Cursururile școalelor secondare, se vor reîncepe după vacanța Crăciunului la 10 Ianuarie și nu la 8 Ianuarie.

❑ Consiliul superior agricol publică o dare de seamă a terenurilor ce au fost cumpărate până în Noembrie, pentru formarea de islazuri.

In frunte stă județul Ialomița unde s'au format islazuri pentru opt milioane; județul Iași arată abia 333000 lei.

❑ De mai mult timp se observase, că din coridorul de la facultatea de drept, de la universitate, dispăreau paltoane, pălării, galoși, etc.

Erau multe bănueli, dar astă-zi-ele au fost îndepărtate și autorul a fost descoperit.

Servitorul Neculai observă un tînăr, care veni azi dimineață și își desbrăcă paltonul, de altminteri vechi și uzat iar la eșire avu grija să îmbrace un patlon nou al unui student și o pălărie a studentului Sculy.

Servitorul anunță pe secretar și tănărul cu chestia a fost luat din scurt, dar n'a putut de cît să se încurce. El a fost condus la comisia I-a, unde a fost supus unui interogator. Tinărul a declarat că se numește Halberthal Enric și că ar fi student în medicină.

Mai mulți studenți însă care s'au dus la comisie au desmințit că numitul ar fi student.

❑ Cu trenul de 1.25, P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu vicarul mitropoliei, însoțit de protoereul orașului, a plecat la Podul Iloae, iar de acolo va merge la Erbiceni, pentru a face mîine sfințirea bisericei de acolo.

❑ Azi comisiunea compusă din d-nii profesori: D. Alexandrescu, I. Peretz, Iulian Teodorescu și V. Dimitriu, s'a întrunit pentru a ceti raportul pentru docența d lui Dragomirescu.

S'a hotărît ca colocviul să aibă loc după serbători.

❑ **Jubileul** d lui profesor Gh. G. Apostolescu. Elevii clasei a VI a școalei normale „V. Lupu" exprimînd sentimente întregei școli au ținut să serbătorească pe fostul lor profesor de Șt. agronomice, Gh. Apostolescu, cu prilejul eșirii lui la pensie.

In acest scop ei au întocmit un program de serbare, pe atît de variat cît și ales. Profesorii școalei au ținut să ia parte la această serbare, întrucît d. Apostolescu a fost profesor la școală 43 de ani de la 1867. La serbare au asistat toți profesororii în corpore, a luat parte și d. Sol. Haliță, inspectoratul general al învățămîntului primar, fost coleg cu d-sa la Seminar.

Programul serbării a fost achitat cu multă reușită.

Fanfara a cîntat „Deșteaptă-te Romîne", după care elevul Gheorghiță din cl. VI-a a ținut o frumoasă cuvîntare, arătînd calitățile ca profesor ale lui Gh. Apostolescu, și povețele părintești ce le dă. Corul a cîntat „Mulți ani trăiască".

Apoi d. Gh. Ghibănescu a aratat în scurte și simțite cuvinte că prin eșirea la pensie a d-lui Gh. Apostolescu se închide o pagină din istoria Șc. Normale. D-sa a reprezentat în mișcarea științifică a școalei prima fază, îndrumînd învățămîntul pedagogic pe cale practică a agriculturei. Ca coleg Apostolescu a fost model, ca profesor a știut să insufle elevilor săi — 40 de generații — atîta iubire și respect, că ne putem pildui noi, cei după dînsul, de felul lui de a fi.

Au urmat apoi recitări de versuri, coruri, din care semnalăm: Odă lui Gh. Apostolescu, scrisă ad-hoc de elevul Petrescu cl. VI-a; Rugăciunea din urmă de Gh. Coșbuc, înscenată de elevul Petrescu; Nu puțin a plăcut *Capela*, cîntată de corul clasei a VI-a; Elevul Negoescu s'a remarcat mult ca dirijor de cor, flautist și fliegelkornist. Tot el a zis și monologul: „a căsca-căscare.

In partea a 2-a elevii de cl. VI au jucat *Rusaliile* de V. Alexandri.

La orele 11 jumătate serbarea a luat sfîrșit. La o mică gustare servită în cancelaria școalei s'au închinat toaste de d. P. P. Cujbă pentru d. Haret, de d. C. Meissner pentru Gh. Apostolescu, punînd în evidență calitățile lui didactice că și-a iubit cariera și a avut dragoste de elevi: de d. I. Mitru pentru d-nii C. Meisner și Sol. Haliță; d. Gh Apstolescu pentru cei 4 directori prezenți (P. Cujbă, C. Meisner, Gh. Ghibănescu și I. Mitru). Cea mai intimă colegialitate a domnit în tot timpul gustărei, și asemenea serbări sunt o pildă vie educativă pentru tinerii elevi și un imbold la muncă pentru tinerii profesori.

Pentru toți cei prezenți s'a servit un program centigrafiat, purtînd frumosul portret a d-lui Gh. Apostolescu.

Ne facem ecoul întregii manifestări de dragoste și colegialitate, urînd și noi respectatului nostru prieten să trăiască la mulți ani. **Rep.**

❑ D. Calistrat Hogaș, distinsul profesor, publică în numărul apărut azi al „Vieții Romînești", interesante amintiri despre Gh. Panu.

❑ In strada Butu s'a declarat azi un caz de anghină difterică.

❑ Școala militară a luat vacanție de astă-zi, pînă la 10 Ianuarie.

❑ Comisia regională a județului Iași și-a terminat lucrările. A hotărît să împartă județul în 4 regiuni și să menție de la 1912 încolo, aceleași prețuri ca acum pentru munci agricole și pămînturile de arendat țăranilor.

❑ Informația noastră că la schimbarea regimului d. P. Poni se va retrage din președenția consiliului superior a fost confirmată de d. Poni prietinelor săi din Iași.

❑ Relativ la comerțul cu icoane străine, ministerul cultelor a făcut cunoscut Mitropoliei Moldovei, că a scris ministerului de interne spre a lua măsuri, pe calea administrivă și roagă tot-odată și pe I. P. S. S. Mitropolitul să deie ordin preuților ce ar întîlni asemenea vînzători de icoane străine, să ceară primarilor sau polițiilor, să ia măsurile cuvenite.

❑ In cursul lunei Ianuarie va avea loc, la Mitropolie, a doua ședință a protoereilor de județ și revizorilor școlari, din cuprinsul eparhiei Moldovei, sub președenția I. P. S. S. Mitropolitului.

❑ Un incendiu violent a nimicit casa locuitorului Neculai Ciobanu din comuna Holboca.

Incendiul a luat naștere din neglijența unui copil, numit Toma Mereuță. cure umblînd cu niște chibrituri, cutia a luat foc, de unde s'a comunicat la lucrurile din casă, care au ars și apoi la acoperemînt.

❑ Astă-zi dimineață, consiliul de război, a ținut a doua și ultima ședință din luna aceasta.

❑ D-na și d-nul Lascar Antoniu vor pleca mîine seară în străinătate, pentru tot timpul vacanței Crăciunului.

❑ Consiliul comunal va fi convocat pentru ziua de 20 Decembre. spre a rezolva mai multe afaceri curente.

❑ **Universitare.**—La Seminarul pedagogic universitar va avea loc astă-zi o lecțiune de probă a candidatului practicant N. Andreescu. Critic va fi d. Gh. Nica, iar raportor d. I. Iordan.

— Aseară s'a întrunit consiliul facultății de litere sub președenția decanului. In urma discuțiilor, consiliul a hotărît menținerea catedrei de logică și istoria filosofiei moderne, ca și pînă acum.

— Decanul facultății de litera va iscăli caetele de frecventarea cursurilor, în ziua de Marți 21 Decembrie, ora 3 p. m.

❑ **Judiciare.** — O contestație electorală foarte interesantă, dacă nu chiar senzațională, se judecă astă-zi la s. II-a a Curții,

D. Burghelea ceruse tribunalului Dorohoi să-l înscrie în listele electorale. Președintele tribunalului cercetînd actele, admise cererea.

A doua zi, însă, președintele ceru grefierului să-i dee petiția d-lui Burghelea și pune alt magistrat să șteargă prima minută și să pună alta, în senz contrar.

— Doamnele Eugenia și Zoița Constantinescu au chemat în judecată pe d-na Elena Fsrulescu și pe d. Firulescu din Craiova, pentru a răspunde suma de 160.000 lei, rămasă pe urma def. lor frate, d-rul N. Constantinescu.

Afacerea a venit la Iași prin casare și urma să se judece astă-zi la s. I-a a Curții, dar s'a amînat prin aplicarea art. 151.

Din partea soților Constantinescu pledează domnii: P. Missir, P. V. Sion și Titu Popovici; iar din partea celorlalți d. Lascar Antoniu.

Judecarea a fost amînată la 4 Martie.

— Procesul dintre erezii def. principe M. Sturdza cu d. M. Fischer, referitor la o diferență de cîștiu, a fost amînat spre a fi judecat la 10 Februarie.

— Neguțitorul Max Schnürer, aflător arestat, a cerut judelui instructor să-l pună provizor în libertate pe cauțiune.

❑ Alăltăeri s'a ținut la Tg.-Frumos în casele preotului I. Voicu, a patra ședință a cercului cultural preoțesc No. 6 din acest județ, sub președenția păr. N. Dăringă.

Au luat parte la aceestă ședință, toți preoții din împrejurimi în număr de doisprezece.

Păr. Sava Popovici, din Brăești a vorbit despre legătura dintre preot și învățător, precum și roadele fericite ce vor rezulta din această legătură pentru popor.

❑ Georges Clémenceau distinsul politician și celebrul autor francez, a dat învoire casei Pathé Frères din Paris de a face o adaptare cinematografică a piesei sale „Le voile du bonheur" care se joacă actualimente cu nn deosebit succes la Paris și în programul nou de astă seară Sîmbătă al Cinematografului din sala Circului Sidoli, este cuprinsă această interesantă scriere sub titlu: Lumină și trădare. Interpretarea este încredințată celor mai valoroși artiști teatrali din capita Franței.

Noul program de astă-seară Sîmbătă, cuprinde apoi:

Drumul spre uzină, mare piesă teatrală,—Les Blomes, cicliști acrobați de la Parisiana, variété,—Din Abisinia, scene și vederi după natură,—Cum se prînd puii de urși în regiunile polului Nordic,—Debutul lui Prince la Music-hall,—Miroasă a gaz scene comice,—Inima iartă, piesă teatrală jucată de artiștii Comediei franceze,—Aeroplaoul lui Funard, comedie,—etc. etc. etc.

Mîine Duminică au loc două matineuri, primul începe la ora 2 ziua, al doilea matineu la ora 4 jum. ziua, și mîne seară reprezentație obișnuită,

Reamintim cititorilor noștri că Duminicile precum și sărbătorile de Crăciun și Anul Nou vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.—In fie-care Sîmbătă însă, are loc un singur matineu la 3 ore ziua. Prețurile locurilor rămîn același la ori-ce matineu.

1865 1870 1882 1896

Furnisori al Curței Imperiale Ruso

CEI MAI BUNI

ȘOȘONI și GALOȘI

din fabrica noastră cea mai veche și mai renumită din

ST. PETERSBURG

Marca

„TRIUNGHIU"

se vând în toate magasinele de Incălțăminte și Manufactură

cu

Veritabili numai 1860 în „Triunghiu"

1860

T.P.A.P.M.

С.ПЕТЕРБУРГЪ

ТРЕУГОЛЬНИКЪ

Russian-American India Rubber Co.

„Trëugolnik" St. Petersburg

Sucursále: București, Strada Sărindar 22

Cele mai Inalte Recompense la toate Expozițiile:

1861 St. Petersbug
1862 Londra
1865 Moscova
1867 Paris
1870 St Petersburg
1872 Moscova
1873 Viena
1887 Philadelphia
1878 Paris
1882 Moscova
1896 Nijni-Nowgoro
1893 St. Petersburg
1893 Chicago
1900 Paris

Ultima oră

București 18 Decembrie

Cearta carpiștilor din Galați

— Carpiștii s'au divizat în trei tabere —

Galați. — Carpiștii din localitate s'au divizat în trei tabere, din cauza unor certe ce s'au ivit în ultimul timp.

Intre d-nii C. Plesnilă, șeful carpiștilor locali, și între d. Aslan, singurul junimist pur din Galați, există de mai înainte, o mare animozitate.

D. Aslan în timpul cînd era primar, dăduse în judecată pe d. Plesnilă, pentru-că în timpul cînd acesta din urmă se afla în fruntea ad-ției comunale, ar fi cheltuit banii comunei fără nici un folos. De atunci, între acești doui existau o mare ură. Cînd se făcuse fuziunea d. Aslan, a refuzat să recunoască prețedinția d-lui Plesnilă și s'a retras din viața politică.

Acum în timpul din urmă, de cînd carpiștii se pregătesc de putere, d. Aslan a fost chemat de la Paris, spre a i se da o situție. In urma intervenirei d-lui Vulpe, d. Aslan a consimțit de a recunoaște șefia d-lui Plesnică și a și luat parte la o ședință a comitetului.

D. Plesnilă însă a văzut în reîntrarea în acțiune a d lui Aslan, scăderea acțiunilor sale și a început uneltirile contra acestuia.

In adevăr, d. Plesnilă a convocat pentru aseară Vineri, pe mai mulți prieteni ai săi, pentru a complecta comitetul executiv, înscriind ast-fel în comitet pe d-nii: Moise Pacu, Sim. Hociung și faimosul Fortunescu, excluzînd ast-fel persoana d-lui Aslan, intenționat bine-înțăles.

D. Aslan a făcut apel la prietenii săi, ca împreună cu d-sa să se retragă de sub șefia d-lui Plesnilă.

O altă ruptură, în afară de cea arătată mai sus, au produs'o tinerii carpiști, care au ramas indignați de procedeul d-lui Plesnilă, de a introduce în comitet pe d. Fortunescu.

Tinerii carpiști, în frunte cu domnii: Missir, Doiciu, Iorgala și Panița, s'au prezentat d-lui Plesnilă, anunțîndu-i retragerea lor din partid.

Ast-fel carpiștii din Galați, se prezintă acum în trei grupuri.

Are să fie frumos!

Noua lege de recrutare

București.—Proectul de modificarea legei de recrutare, s'a îngropat la secția II-a a Camerei, unde e prețedinte d. Em. Porumbaru.

S'a încins o vie discuție asupra dispoziției din proect, prin care se prevede pedepsirea străinilor, care ar lua în serviciul lor pe servitorii sustrași de la legea recrutării.

Probabil că proectul d-lui gen. Crăiniceanu nu va mai deveni lege.

Situația în Portugalia

Paris.—La legațiunea portugheză de aci, s'a primit știrea, că la Lisabona domnește liniștea. Republica nu e amenințată de loc, căci s'au luat întinse măsuri.

Pentru limba românească

Cernăuți.—Țaranii din Mihalcea s'au dus în corpore la școală și au somat pe învățător să părăsească clasele.

Ei au încuiat apoi localul și au declarat că nu 'l vor redeschide de cît atunci cînd se va introduce limba romănească.

Numiri probabile

București.—Se afirmă în cercurile carpiste, că sub guvernul d-lui P. P. Carp, inspector al cavaleriei va fi numit d. general Averescu.

Un conflict

București.—Un conflict a isbucnit între consiliul superior al agriculturei, și ministrul agriculturei.

Conffictul a survenit în urma anulărei de către minister a unor decizii ale consiliului superior.

S'a cerut intervenția d-lui Ionel Brătianu.

PUBLICAȚIE

Subsemnata, pierzînd recipisa cu No. 2580 de depozit 1 ber a Băncei Naționale din Iași, doveditoare de depunerea bonurilor în valoare de lei 29,000—o declar nulă și fără valoare în a cui posesiune va fi.

ELLA WACHTEL

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al:
Curței Imperiale Ruse
Curței Regale Romînă
Curței Regale Muntenegru
și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele**

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentat general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff — RUSCIUC —

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Décomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".

MAȘINILE DE CUSUT

SINGER

au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune

„Grand Prix"

Mașinile noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4

CIRCUL STDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA și PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 2-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

11 și 12 Ianuarie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesori

Viori și Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane și **Pianine**

STEINWEG — ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vînzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediționi în provincie

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografiia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1190—Marți 21 Decembre 1910

Program conservator modern

Dacă trecem în revistă cele 10 articole ce am scris cu privire la marele discurs-program rostit în Parlament și la sfîrșitul acestei legislaturi, de către șeful nostru, am putea rezuma cuvîntarea sa în 8 categorii de reforme și anume:

I) **Socială**, II) **Electorală**, III) **Administrativă**, IV) **Financiară**, V) **Agrară**, VI) **Școlară**, VII) **Bisericească** VIII) **Militară**.

Iar dacă luăm în parte pe fie-care din aceste categorii de reforme enunțate am putea extrage din fiecare următoarele puncte:

I) **In ce privește reforma socială:**

1) Crearea unui minister al sănătății publice.

2) Acordarea de pensii de către patroni și stat, lucrătorilor, pentru asigurarea bătrîneței lor.

3) Concesionarea fără de licitație de către toate autoritățile publice și instituțiunile din stat a tuturor lucrărilor publice, la meseriașii romîni.

II) **In ce privește reforma Electorală**

1) Reorganizarea Constituției pentru transformarea celor trei colegii electorale în două colegii.

2) Sporirea numărului reprezentanților colegiului țărănesc.

3) Garantarea absolută a alegerilor acestui colegiu.

4) Simplificarea condițiunilor de admisibilitate în listele de alegători ai colegiului țărănesc în scopul mărirei numărului alegătorilor direcți de la acest colegiu.

5) Alcătuirea de colegii pe mai multe județe, acolo unde numărul alegătorilor este prea restrîns.

6) Declararea de Senatori pe viață a acelor barbați de stat, cari au fost miniștri un anumit număr de ani.

7) Introducerea în Senat ca corporațiuni, a reprezentanților Camerei de Comerț și meserii din țară.

III) **In ce privește reforma Administrativă:**

1) Reinființarea Contenciosului Administrativ și garantarea lui prin Constituție.

2) Asigurarea stabilității tuturor funcționarilor statului, județelor și comunelor.

3) Descentralizarea administrativă.

4) Crearea de prefecți cu roluri pur administrative, acțiunea sau atribuțiunile politice în sarcina cuvintelor politice locale.

5) Instituirea unui tribunal administrativ de judecată disciplinară, a cărui independență să fie reală.

IV) **In ce privește reforma Financiară.**

1) Reforma generală a impozitelor în sensul creerei unui sistem de imposite nu pentru a produce mai mult, dar pentru o mai dreaptă repartizare.

2) Suprimarea impozitelor asupra veniturilor aparente spre a se ajunge la impozite pe venituri reale.

3) Scăderea impositului fonciar la moșiile ipotecate și aceasta în raport cu valoarea sarcinilor ipotecare.

V. **In ce privește reforma Agrară.**

1) Incurajarea creărei unei proprietăți mijlocii.

2) Cumpărarea de către stat a tuturor moșiilor, stabilimentelor publice și de utilitate publică în scopul vînzărei lor la săteni.

3) Suportarea de către stat a unei treimi din costul islazurilor Comunale și trecerea costului lor asupra datoriei publice.

4) Luarea de către stat pe seama sa, pentru a se trece asupra datoriei publice a 1 la sută din cei 5 la sută pe cari cumpărătorii de loturi de pămînt le plătesc Casei Rurale, ca dobîndă.

Punerea în comerț a loturilor țărănești în scopul de a putea fi fără nici o restricțiune înstrăinate.

VI. **In ce privește reforma școlară**

1) Inființarea de școli primare superioare.

2) Micșorarea anilor de studii în învățămîntul din licee.

VII. **In ce privește reforma bisericească**

1) Inființarea unui consistoriu bisericesc ca un organ direct ales, cu atribuțiuni determinate.

2) Trecerea administrației Casei bisericilor la sus zisul organ.

3) Crearea de episcopi pe două județe deci mărirea lor dela 8 la 16, pentru a se putea face un control și o administrație mai activă asupra eparhiilor.

VII. **In ce privește reforma militară.**

1) Sporirea bugetului ministerului de răsboiu, pentru a se ține instituția armatei în curent cu toate progresele timpului.

2) Miniștrii de resboi recrutați din rîndurile oștirei să nu mai fie aleși în Parlament pentru a nu li se da un caracter politic portofoliului lor—și de este posibil să rămînă în capul departamentului lor independent de schimbările de guvern.

*

Acestea sunt pe scurt punctele de program pe cari le-am extras și sintetizat din discursul program al șefului nostru. Constituesc ele un program politic conservator-democrat?

Negreșit că da.

Desvoltarea ce au dat fie cărui punct de program în parte, ne dă dreptul să credem, că am făcut convingerea tuturora, că realizarea unui asemenea program, va însemna un mare pas înainte spre democratizarea țărei.

De altfel, că întrunește toate calitățile unui program conservator-democrat, o spune însuși șeful nostru în interwievul acordat a doua zi după discursul rostit la Cameră, cînd presa adversă 'l acuză de demagogie.

„Programul este conservator-democrat — ne spunea șeful nostru. — Mă explic: conservator-democrat ca în Europa occidentală; pentru China ar fi poate revoluționar. Pentru un conservator din occident, în afară de incorigibilii și secii monarhiști francezi este un program conservator-modern". Cît, în ce privește realizarea lui, ca răspuns la afirmațiunile neîntemeiate și interesate ale adversarilor noștri, că a fost făcut numai în scop electoral, de vreme ce nu poate fi aplicat prin buget, — tot șeful nostru — ne zicea în acea convorbire avută cu noi:

„Pretențiunea adversarilor noștri că aplicarea programului este imposibilă pe cale bugetară, este o glumă, sau o lene. Nimic mai ușor de cît de dovedit contrarul.

De exemplu: Presupunînd că Casa Rurală ar lucra maximum de intensitate, ea nu poate emite pe an mai mult de cît 30—40 milioane de scrisuri. Unu la sută dobînda acestor scrisuri este 400—500,000 lei pe an, creștere pentru bugetul statului".

„Chestia islazurilor nici într'un caz n'ar putea aduce asupra tezaurului o cheltuială mai mare de 60—80 milioane lei. Aceasta în cazul cel mai rău. Singur sporul de la încăsămîntul acestui an acopere în mare parte cheltueala acestei mari nevoi sociale".

„Pentru asigurarea bătrîneței lucrătorilor, cari în Romînia nu sunt așa de numeroși ca în țările ultra-industriale din occident, n'am făcut încă socotelile precise, dar sarcina nu poate să fie prea mare și chiar dacă ar fi, nu poate fi o pedică la împlinirea unei asemenea opere de dreptate socială. Nici un stat modern nu se poate da în lături de la o asemenea datorie."

Iar mai departe, cînd a fost întrebat dacă este hotărît să-l aducă la îndeplinire, d. Take Ionescu, adaogă:

„Nu numai că'i voi aduce la îndeplinire întocmai, dar dacă venirea noastră la guvern ar întîrzia cumva, programul nostru de reforme se va lărgi, iar nu se va cîli".

Aceste declarațiuni indică de minune situația pe care trebue să o creeze țărei, corpul ei electoral.

Voește acest corp electoral să vadă țara înzestrată cu o operă de reforme, care să transforme cu totul viața politică, economică și culturală a tuturor claselor noastre, n'are de cît să ajute din toate puterile reușita tuturor candidaților conservatori-democrați, în alegerile viitoare și cari la rîndul lor, vor face să se formeze viitorul guvern conservator-democrat care în frunte cu șeful său va îndeplini în mod cinstit angajamentul solemn ce și a luat față de țară în acest scop.

Vespasian I. Pella.

UN „caraghioze"

La d. Matei Basil Cantacuzino cuseria ie mai puternică de cît „ideile" sale politice.

D. Matei Basil Cantacuzino îi vine cuscru d-lui Filipescu. Și ori-ce ar spune astă-zi d. Matei Basil, că demisionează din partid, că a demisionat din partid, că este pentru sufragiul universal, că greceniștii sunt brute—cuscrul îl lasă să zică, îl lasă să excite, pînă ce la un moment dat, cuscrul Filipescu îi zice halt, cuscrului Mathieu—și cum i-a zis halt, Mathieu Basil reîntră în partid și exclamă că 'sufragiul universal este o minciună și că greceniștii sunt niște delicați.

Cuscrul Filipescu este un prestidigitator. Mediul său este cuscrul Mathieu. Mediul este robul absolut al cuscrului. Ce vrea face din el.

Uite: istoria politică contimporană a României, recunoștea, pînă ieri, că d. Mathieu Basil era un ieșit din politică. Se dă un banchet politic, la Brăila d-lui Filipescu. Ce are de-a face cu un banchet politic, pur local, dat la Brăila, în onoarea d lui Filipescu, ce are de a face un ieșit din politica ieșană?

Are de-a face totuși. Cuscrul Filipescu, așa de, un gust, l'a legat la ochi pe cuscrul Mathieu și i-a spus: să vii la Ibrăila? Și eșitul din politică merse la Ibrăila.

Mai mult. El, care scrisese în ziarul carpist local atîtea scrisori contra acelui ziar; el care citise în acel ziar atîtea Holbaniade îndreptate contra sa—ascultă de comanda cuscrului și, între a reîntra în politică și a se demena la Ibrăila, publică tot în ziarul acela, un articol contra d lui Badareu, articol indigest în care bine voește să-și exprime îndoiala asupra talentului d-lui Take Ionescu, de și, pe cînd nu era legat la ochi de cuscru, țipa în gura mare „nu înțeleg partid conservator fără de Take Ionescu".

D. Matei Basil, după ce declară că a avut răbdarea să citească ultimul discurs al d-lui Badareu—se declară vizat în acel discurs, ceea ce înseamnă că, cu toată răbdarea, n'a putut înțelege acel discurs.

D. Matei Basil a înțeles din acel articol, că d. Badareu l'a tratat de diletante și de aceea a reîntrat în politică, a scris scrisoarea indigestă și a plecat la Brăila.

Nu diletante: caraghioze.

Ignatul politic

Fără a lua în vedere că în guvernul liberal avem un ministru Ignat; *fără a-i pune în socoteală succesele repurtate în Senat cu șeful intelectualilor junimiști în chestia legii terenurilor inundabile, totuși* Ignatul *politic e pe cale de a se consuma.*

Acum 6 ani în urmă, pe cînd în extremul orient cădea Port-Arturul în fața victorioșilor Japonezi, și guvernul liberal al d-lui Sturza, slăbit prin greva parlamentară a Brătenîștilor își dădea sfîrșitul de Ignat.

Istoria se repetă; alte măști, aceiași gură; dar tot liberali și liberali. In anul 1910 tot de Ignat se tae viața regimului liberal rodnic pînă în ultima zi, că i cade victorios pe cîmpul de luptă, în fața grevistului d. P. P. Carp.

Iată un om care a pus armele jos; n'a zis un cuvînt contra guvernului, nu i-a făcut amare ultimele zile, n'a dat de loc pe la Cameră, și cu toate acestea vine și ia puterea, căci bătaia puștei a îndreptat'o spre palat și acolo a bătut, ca doardoar s'a hotărî o dată Vodă. Și Vodă s'a hotărît de mult, de un an în urmă, de la 1908, iarna chiar, că ori-care ar fi creșterea și avîntul în țară a curentului democrat-conservator el va face apel la matca partidului, pentru a nu i se zise că desleagă în 1910 criza politică alt-fel de cît în 1904.

Mutatis mutandis!

La putere era partidul liberal. Șef al partidului și al guvernului era d. D. A. Sturdza; în guvern era însă un dualism vădit și Camera era în majoritate a lui Ionel Brătianu. La un moment dat mașina guvernamentală n'a mai mers; și de Ignat s'a tăiat beregata. Și s'a dus în opoziție.

Intre 1901—1904 partidul conservator era dezbinat. Guvernul d-lui P. P. Carp din Februarie 1901 a luptat contra șefului partidului cu ajutorul milog al d-lui Sturdza, dar n'a repurtat nici o victorie. Șeful, în colaborare cu d. Take Ionescu și democrația conservatoare au repurtat succese în alegerile județene. Și fiind șeful, cu succesele electorale, *Măria Sa fără a cere măcar avizul d-lui Carp a chemat pe d. Cantacuzino, adică pe șeful partidului să ia frînele guvernului, și le-a luat la 20 Decembrie 1904. D. Carp a rămas cu membrii guvernului său—afară de general Lahovari și Grădișteanu—și a dus viață de milog pe lîngă liberali.*

Regele ține la steag, ține la șef de partid. De astă-dată are în față steagul conservatorismului reprezentat prin d. Carp, sosește acolo prin plănuita acțiune a dinastiei Nababului. De cît, dacă Nababul a dat d-lui Carp steag de șefie, în schimb i-a îndepărtat armata, care s'a retras pe dealul Aventin și și-a dat organizarea sa proprie. Se vede că pentru Măria Sa e mai puternic plutonul *rămas pe Palatin, în loc de* legiunea *de pe Aventin. Fie; Dacă d. Carp aduce Măriei Sale steagul și șefia veche* n'aduce in schimb nici un succes politic în țară!

La 1904 șeful partidului adusea steagul cu toate izbînzile electorale în țară; în 1910 șeful aduce Măriei Sale steagul, dar terfelit în lupte, și respins de țară, căci n'a repurtat nici o victorie. Și pe cînd steagul așa zis vechiu al conservatorismului ținut de colonelul regimentului a dat dosul la ori-ce luptă, ba s'a intinat prin compromisuri rușinoase, prapurul *cel mic purtat de stegarul cel mai ales și vrednic al ideei conservatoare, desfășurat în țară, a cules toate izbînzile și și-a mărit vaza sa. Nu se poate glorie mai mare ca acea căpătată pe cîmpul de luptă. Arhiducele Carol al Austriei a cedat pasul la Campo Formio noului general Napoleon, care aducea steag uns cu izbînzi la Arcoli, la Rivoli; și n'a trecut mult ca M. Sa Augustul Imparat să se creadă onorat cu apropierea ce a făcut cu același Napoleon.*

Țara, pe care Măria Sa Regele, o ignorează deocamdată *în socotele, privește cu adîncă mirare și nedumerire, felul cum s'a hotărît să rezolve criza politică, și dacă nici Arcoli, nici Rivoli, nu l'au convins de vrednicia steagului nou învingător, mai sînt prilejuri ca în defileurile noilor lupte electorale, să se dea lupta pe toată linia, ca însuși supt zidurile palatului Regal să se strîge de învingătorii de mîine: Campo-Formio, Campo-Formio.*

Și atunci, fără punînd la reformă pe matadorii de azi, să dea deplin cîștig de cauză democrației Romîne, singura în drept de a se bucura de toată încrederea Măriei Sale, căci e țara.

**

Chestii didactice

Două procese semnificative

Dacă ar fi să judecăm activitatea d-lui Haret și a cazacilor săi, după cele ce zic la mese, și la ospețe, la serbări de inaugurări de școli, și la alte momente oficiale, ne am face o slabă idee de valoarea morală a acestui regim.

Administrația d-lui Haret are și altă față, acea judecătorească, și în fața justiției dăscălicești se vede cum a înțeles și înțălege acest regim să ridice nivelul moral al corpului didactic. Fără ură și fără părtinire vorbind, regimul administrativ a d-lui Haret a fost de cea mai revoltătoare goană și prigoană, care va constitui pata cea mai rușinoasă din învățămîntul nostru public.

Din ziua dintăiu, cum a luat puterea la 12 Mart 1907 s'a început goana cea mai teribilă contra ori-cărui profesor ce nu e de vederile politice a clicei d-sale. Dosarele gem de scandaloasele acuzări și căleări de dreptate, ce s'au făptuit în numele legilor școlare.

In timpul din urmă s'au judecat 2 procese a 2 institutori din Isaccea: *C. Dragomirescu* și *N. Dinculescu*, dați în judecată pentru beție. Organele care au instigat și urzit procesele civile au fost primarele, polițaiul, inspectorul administrativ de Isaccea, puși la cale de prefect, iar drept coadă de topor avînd pe revizorul școlar de Tulcea și pe inspectorul de Galați.

Cei doi institutori din Isaccea nu erau liberali de ai prefectului de Tulcea, nu făceau politică cu primarele de Isaccea. Iată motivul politic. Li s'au dresat procese-verbale de beție și i-a fost condemnat la judecătoria de Măcin, dar hotărîrea s'a reformat la tribunalul de Tulcea. Li s'au făcut rapoarte false de la prefectură că în ziua cînd încheiau prin serbare școlară și directorul vorbia publicului pentru fine de an, ei erau beți în crîșmele din mahala. Li s'au inventat bătăi la baluri publice; manifestări anarhice și beții prin sate, unde n'au fost, li s'au dresat procese-verbale că au fost condemnați în procese unde ei au fost cîștigători în cauză; li s'au pus în spate lipsuri de la școală din cauza beției, de și a 2-a zi era serbătoare, sau c'a suspendat clasele din cauză că primăria n'a mai dat lemne în toiul ernei; că au bătut băeți, cari nu erau la școală în timpul acela. Totul; iară utoritatea școlară departe de a înfrîna abuzul administrației, a pus în slujba politicei de partid, acea pe care o definea d. Haret în noul său studiu *„Mecanica socială" „o țesătură de mici infamii"*, pe inspectorul său și cu vădită știință de a lovi, de a nedreptăți pe un adversar a trecut peste toate dovezile oficiale, ce zăceau în dosarele școalei și a tîrît pe cei 2 institutori și i-a pedepsit pentru că tot ei fiind hoții de păgubași au țipat.

Și cînd un membru al corpului didactic vede că nu găsește în șeful său suprem dreptatea ce o are, îndreptarea jignirei ce i-a adus mediul, ci din contra vampiri și hiene selbatice, natural că se naște în sufletul său acea revoltă adîncă, de a nu mai respecta autoritatea, căci orice autoritate care nu e bazată pe legalitate și dreptate, ci pe arbitrar, e o încălcare și un veșnic prilej de răzvrătire.

Se poate lăuda d. Haret că a zidit mai mult m. c. de clădiri școlare, că a sporit cu o mie gurile hrănite din buget, că a îmbuibat pe mai mulți cu hatîrurile sale; opera mare a unui ministru nu se măsoară cu cuptoarele de cărămizi prefăcute în localuri, nici cu milioanele de lei cheltuite pentru cele din afară ale școalei, ci cu însădirea cît mai adîncă a dreptului și legalității; iar în această privință administrarea d-sale a fost un iad pămîntesc, ca și iazmele făcătoare de rău, cari zmăncesc și sluțesc pe oameni. D-sa a intinat sufletul dăscălimei românești pentru că s'a făcut sămănător de ură și de răzbunare.

Peirea lui va fi cu sgomot.

STUDIU PEDAGOGIC
ASUPRA
ORFELINATULUI AGRICOL „FERDINAND"

Sub acest titlu, d. Gr. Patriciu, cunoscutul profesor de pedagogie din Bîrlad și fost inspector general școlar, publică o interesantă monografie a numitului institut.

Lucrarea ocupă 108 pagini și în partea generală d-sa arată principiile școalei moderne, iar în cea specială, descrie orfelinatul, din care rezultă că el este unul din cele mai frumoase instituții de cultură, cu care, nu țara noastră, dar ori-ce țară de pe lume, s'ar putea făli.

In aceste timpuri pline de preocupări pentru bunul mers al societății romînești, lucrarea d-lui Patriciu este cît se poate de bine venită. Ea reamintește celor pe cari îi preocupă problemele școlare, care este ideea M. S. Regelui, fondatorul și organizatorul acestui institut, — asupra acestei însemnate chestiuni și care trebue să fie ideile călăuzitoare ale acelora ce sunt chemați să rezolve aceste probleme.

După ce arată greșala ce au făcut conducătorii noștri, înainte și după 1864, imitînd servil pe străini, d-sa zice că „Cultura și spiritul timpurilor cari au urmat de la 1864 încoace, cum și nevoile cari se simțeau în pregătirea generațiilor tinere, cereau o nouă îndrumare în cultura poporului". Și omul providențial, care a înțeles și a pătruns mai adînc în firea poporului pe care-l cîrmuește" este M. S. Regele. „Nădăjduesc, zice M. S. că buna pildă ce vor da acești băeți, după ce vor eși din Orfelinat, va contribui întrucîtva la ridicarea nivelului moral și material al muncitorilor de pămînt, care sunt reazimul țării pentru viitor, după cum au fost mîntuiren lor în trecut".

Și că M. S. nu s'a înșelat, sunt faptele constatate de d. Patriciu de visu și consemnate în lucrarea de care ne ocupăm. Gospodăriile sătenilor eșiți din Orfelinat sunt modele în toate privințele.

Din expunerea ce face d. Profesor în partea specială a studiului său, rezultă că, atît în teorie, după cum se vede în „îndrumările" Institutului, cît și în practică, această școală este cu desăvîrșire modernă, și ne amintește, prin situația sa, la țară, în aer liber, în afară de sgomotul orașelor și de aerul

stricat al lor, cît şi prin metoadele de care se serveşte pentru predarea cunoştinţelor şi pentru cîştigarea deprinderilor morale, ne aminteşte zic „şcoalele nouă“ din străinătate sau Landerziehungsheime-le ţărilor germane. Ca şi acestea, Orfelinatul „Ferdinand“ de la Zorleni, de lîngă Bîrlad, se serveşte de aceleaşi metoade moderne şi raţionale bazate pe psihologia experimentală. In practica sa, Institutul nu face deosebire între cele 3 feluri de educaţie, cari se obicinueşte a se pune înainte şi care în şcoalele rău organizate se tratează deosebit.

Aice ele se confundă una cu alta şi se complectează, aşa că făcîndu-se de pildă, educaţia intelectuală, se caută ca copilul să cîştige şi în cea fizică şi în cea morală. Principiul modern în educaţie şi care constă de a forma spiritul şi nu de a transmite cunoştinţi, este bine păzit aice.

Căci la ce-ar servi cantitatea de cunoştinţi unui om, dacă nu de a-i mări prezumţia în faţa celor a căror minte nu este încărcată cu atîtea formule ştiinţifice! Transmiterea de cunoştinţi, de formule ştiinţifice, presupun memorie. Şi oricît de desvoltată ar fi aceasta la un individ oarecare, totuşi i-ar fi imposibil acestuia, să poată reţine toate formulele ştiinţifice acumulate în cărţi pînă acum. In cît cel mai bun lucru care ne rămîne de făcut nu-i altul de a pune spiritul, mintea, în stare de a lucra spontan fără ajutorul cărţilor.

Lucru ce în acest institut s'a înţeles pe deplin. Aici copilul cîştigă cunoştinţile de care va avea nevoe în viaţă, exercitînd, proectînd singur, aşa după cum a învăţat a merge sau a vorbi. De aceea şi rezultatele pe care ne spun că le-a constatat însuşi auiorul, sunt aşa de satisfăcătoare.

In sfîrşit multe lucruri instructive se desprind din cetirea lucrării d-lui profesor, atît pentru membrii corpului didactic şi pentru persoanele cari se interesează de mersul şcoalei în ţară la noi. Şi n'avem destule cuvinte de a-i asigura că dacă ar face-o n'ar perde un timp în zadar. Dacă însă este să găsesc o greşală, nu cărţii d-lui Patriciu, dar practicei cari se urmează în institut, apoi este în ce priveşte Religia. In adevăr, copiii aici se închină mai mult, de sigur de cît face aceasta un călugăr în chilia sa.

„In fie care dimineaţă şi seară ne spune d. Profesor, precum şi cînd se aşează sau se scoală de la masă, atît la Orfelinat cît şi la cîmp, orfanii fac Rugăciuni“.

Nu zic că aceasta este un rău, dar a zice cîte 3 rugăciuni la fie care ocazie din zi, este a prepara pe oameni pentru viaţa de bigoţi, şi aceasta este un rău. Mai mult încă. Dacă ne-am lua după unele exemple, tocmai această năpustire asupra minţilor fragede ale copiilor, îi face mai tîrziu cînd spiritele se deşteaptă, să piardă ori-ce credinţă chiar în divinitate. Şi nu se poate ca în virtutea pacticei ştiinţifice care se urmează în institut, spiritele să nu se deştepte să nu vadă nedreptatea ce li s'a făcut, şi să nu se revolte. Şi aceasta e rău.

In cît, în interesul chiar al desvoltărei spiritului religios, trebue să cruţăm mintea copiilor de prea marea sforţare intelectuală prin inventarea unor Rugăciuni aşa de grele.

In afară de această scădere însă orfelinatul agricol „Ferdinand“ poate servi de model de şcoală elementară pentru sătenii noştri, iar lucrarea care o face cunoscut aduce un adevărat serviciu ţării.

C. V. Buţureanu
Institutor

OAMENI ŞI LUCRURI

DESPADURIRE

Acum de curînd d. C. Dobrogeanu-Gherea a publicat sub titlul „O crimă“ un foarte vehement articol, poate cel mai vehement ce a semnat vr'odată în lunga-i carieră publicistică, blîndul şi iertătorul scriitor.

Articolul a fost prea puţin remarcat în presa zilnică, credem tocmai pentru motivul că a părut prea violent faţă de conţinutul lui ştiinţific şi social în acelaşi timp.

„.. Şi secetele cari ameninţă să devină cronice şi inundaţiile năprasnice, cari, împreună cu secetele ameninţă însăşi existenţa şi viaţa ţării, sunt urmările fireşti ale unui mare, nesfîrşit şi de neertat păcat, care se cheamă: *despăduri rea ţării*. Se înţelege, ţara noastră prin însăşi situaţia ei geografică, prin clima sa, e supusă secetelor.

Dar pădurile seculare, cari acoperiau sînul ţării, au fost nişte izvoare imense de umezeală, cari temperau clima şi după cum zice romînul: „atrăgeau ploaia“. Acum ţara, despoiată de pădurile ei, n'are cine s'o mai apere de arşiţa nemiloasă a soarelui fierbinte de vară şi cîmpiile romîneşti, arse şi prăfuite, sunt supuse pustiirei secetelor nimicitoare. Da, de sigur, ţara noastră— o vale mărginită de munţi şi dealuri a ost supusă inundaţiilor. Dar pădurile eculare, ce acopereau munţii şi dealuile opreau în drum revărsările de apă, ari se înfiltrau în pămînt, pădurile moderau mersul năprasnic al şiroaelor în timpul unor ploi mai continue, mai repezi.

Acum munţii şi dealurile desvălite nu mai opun nici o rezistenţă apelor nimicitoare. Şi e destul o ploae mai repede şi mai îndelungată şi vin şuvoaele năprasnice, tîrînd după ele bolovani şi blocuri de piatră, distrugînd totul în drumul lor, vin şuvoaele repezi, umflă de odată rîurile, cari se revarsă asupra cîmpiilor, satelor, oraşelor, distrugînd munca romînului. Ast fel acest neertat păcat,—*despădurirea ţării*,—ameninţă însăşi existenţa ei.

... Acum 50 de ani burghezimea noastră parazitară a găsit sinul ţării acoperit de cea mai mîndră podoabă a ei: *codrul romîn*; acoperit de păduri seculare, păduri moderătoare a climei noastre sahariane, apărătoare de inundaţii, izvoare de flori bine făcătoare, pădurile seculare dătătoare de viaţă şi sănătate. După 50 de ani, prin tăere nesistematică, sălbatică, burghezimea noastră lasă ţeara despuiată de cel mai mîndru vestmînt al ei, expusă la inundaţii dese, la secete cronice, la ruină şi dezastre“...

E într'adevăr o soartă tragică în viaţa acestui element aşa de „naţional“ în cît poetul, cu drept cuvînt l'a cinstit cu numele de „codrul, frate cu romînul“; e ceva nespus de trist în cruzimea ireparabilă cu care s'a procedat, în uşurinţa cu care s'au stîrpit sutele de mii de hectare de pădure sfidîndu-se adevărul elementar, de toţi ştiut şi de mult ştiut—că existenţa regiunile împădurite e de cea mai mare insemnătate socială.

Şi cu toate aceste!...

Acei cari cunosc împrejurările, ştiu că sistemul continuă şi acum, cu toate protestările ridicate. Legile protectoare au venit prea tîrziu.

O impresiune de neuitat am avut, mai acum cîte-va luni, în frumoasa staţiune balneară a Slănicului-Moldovei.

Toată partea împădurită altă dată despre Dobru oferia ochiului o privelişte de dezastru. Proaspăt tăiată, proaspăt nimicită,—pădurea gemea încă în murmurul părîului pe care însă nimic nu-l mai umbria. Doară triunchiurile despuiate de umpleau albia lui, în aşteptarea întreprinzătorilor nemţi cari să vină să itransporte..

Cu aceeaşi inconştienţă s'a procedat şi aiurea. De aceea cercetătorul cu drept cuvînt rămîne înfiorat de urmările catastrofei şi nu poate vorbi despre ea de cît în accente de revoltă.

... E glasul profeţilor în pustiu!

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Consolare?—Există în unele instituţiuni aşa zisele premii de... consolare, Ne face impresiunea unui astfel de premiu certificatul elogios pe care excelenta revistă „Viaţa Romînească“ îl acordă d-lui N. D. Cocea, directorul „Vieţei Sociale“ şi fost colaborator teatral al publicaţiunei iaşane.

Zicem „fost“ pentru că în numărul din urmă al „Vieţei Rom.“—tocmai acum în toiul activităţii teatrale, cronica d-sale e suprimată. In schimb, sub forma unei polemici cu „Sămănătorul“ redacţia revistei iaşane scrie la „Miscelanea“:

„Cînd scrie cineva, fiindcă are de spus ceva, nu l aruncăm la coş, chiar dacă nu scrie în senzul vederilor noastre. D. N. D. Cocea nu e mai mult de cît un adversar, şi totuşi i-am încredinţat o foarte importantă rubrică unde nu l am putea controla, dacă am voi. Dar o cronică a d-lui Cocea face mai mult de cît toate cele 48 de volume cu care a inundat librăriile prococele nostru grafoman...“

.. Ori să fie numai o întîmplare absenţa importantei rubrici?

*

In numărul 23 al revistei parisiene *Le Courrier Européen*, Ch. Paix-Séalles, într'un articol intitulat „France et Turquie“, constată cu amărăciune cum Franţa pe zi ce trece perde orice influenţă la Constantinopol. Vina e a diplomaţilor cari au reprezentat în ultimii ani Republica pe lîngă guvernul Junilor Turci şi a Băncii Otomane care deşi e o instituţie franceză, s'a îngrijit mai mult de interesele personale ale conducătorilor ei de cît de acelea ale Franţei. Se înţelege, rivala Franţei pe ţărmurile Bosforului e Germania.

Partidul german nu e prea numeros la Constantinopol, — scrie autorul articolului—totuşi el e foarte puternic în cercurile militare şi dispune de influenţe cărora cu greu le poate rezista guvernul Junei Turcii.

Francezii trebue să caute mijloace care să le salveze interesele, căutînd în acelaş timp să menajeze amorul propriu şi ambiţiile legitime ale guvernului Turc. Acestea însă trebue făcute în grabă, căci „ora e decizivă pentru Franţa; ea trebue să ştie să-şi reia locul şi influenţa ei şi să le asigure în chip definitiv“.

*

Mumărul pe Noembrie 1910 al revistei „Viaţa Românească“ cuprinde articole semnate de A. D. Xenopol, Oct. 909 a, Jean Bart, Ioan Botez, M. Codreănu, I. Sl. Brătescu-Voineşti, C. Steri D. Anghel, C. Hogaş, G. Ibrăileanu, Ilie Bărbulescu, G. Topîrceanu, T. G. Badareu, I. G. Duca, Oct. Botez, G. Bucovineanu, Gh. Poenariu, P. Nicanor et comp. Recenzii—Revista Revtsteîor, Bibliografie, Ilustraţii de Isser.

*

In posesiunea contesei Alexandra Tolstoi se găseşte un „jurnal“ intim al defunctului conte Lew Tolstoi. Acesta l'a încredinţat ficei sale înainte de a fugi de acasă. Jurnalul cuprinde epizode intime din viaţa familiară a lui Tolstoi şi un consiliu de familie va examina scrierea pentru a hotărî ce se poate da publicităţii şi ce nu.

*

A apărut „Convorbiri Critice“ No. 11 cu următorul sumar:

Cincinat Pavelescu, Cîntec; Al. T. Stamatiad şi Const, Riuleţ, Femeile ciudate; I. Dragoslav, O spovedanie; Mihail Sorbul, Ion Armaşul, dramă Istorică în 4 acte; Ion Chiru—Nanov, Onu; I. Gr. Perieţeanu, Amintiri despre Alfred de Musset; B. Nemţeanu, De vorbă cu trupul meu; Leon Feraru, Pe bord; M. Săulescu, In noapte; Gabriela Anastasiu, Ai vrea să mori; Mihal Iorgulescu, Siagurătatea; Vasile Militaru, Icoane din trecut; Intim, Rime vesele Un truc; Corneliu Moldoveanu, Criiica dramatică.

*

La Berlin a murit scriitorul Baphael Löwenfeld cunoscut în special prin lucrarea: „Convorbiri cu şi despre Tolstoi“.

*

In urma succeselor obţinute în spitalele din Buenos-Ayres prin injecţiile cu „Salvarsan“ s'a dat unei străzi din Suburbia San-Fernando a oraşului, numele lui Ehrlich.

*

Naturaliştii stabilesc că vulturul poate trăi 20 de zile fără hrană, condurul — 40 de zile.

*

Exploratorii polului fiind la ordinea zilei, cităm o observaţie a tuturor călătorilor din regiunile polare. Anume—că locuitorii părţilor îngheţate ale pămîntului îşi potolesc setea consumînd cantităţi de zăpadă.

*

STRUNA ZILEI

POTRIVIRE

In vitrina farmaciei populare, fiola cu «606» e oferit de o maică drăgălaşă.

Trecătorul ast-fel vede
Că Natura potrivit-a
Ca să fie leacul *unde*
Se găseşte şi ispita.

INFORMATII

Intrunirea publică din Roman.—Eri Duminică a avut loc prima din seria de întruniri, ce urmează a se ţine în localitate, sub auspiciile clubului conservator-democrat local.

Intrunirea avut loc în sala teatrului. A asistat un public imens.

Numeroşi ţarani veniţi din judeţ, ocupau mare parte din locuri şi dădeau semnalul aplauzelor, cînd de pe tribune, auziau rostindu-se lucruri încurăjătoare pentru ei.

La ora 3 începe seria discursurilor d. *doctor Riegler* ia cel dintăi cuvîntul. D-sa regretă lipsa d tui Cantacuzino Paşcanu, şeful conservatorilor democraţi locali. Apoi printr'o cuvîntare plină de bun simţ şi de adîncă cunoaştere a lucrurilor d-sa face un tablou a situaţiuţiunei politice, din care reesă superioritatea incontestabilă a partidului conservator democrat.

Printr'o fină analiză a psychologiei masselor ne arată sufletul poporului de azi, desgustat de clamorile îndărătnice ale minorităţei junimiste şi de veleităţile necugetate ale liberalilor, şi pe de altă parte entuziasmat, dornic de a vedea la cîrmă „pe acel“ pe care de atîtea ori l'a indicat ca cel mai capabil.

Furtunoase aplause subliniază frumoasa cuvîntare a d-lui doctor Riegler.

D. *Dimitrie Stan* spulberă argumentele cu care junimiştii motivează venirea lor la putere şi arată răul ce va decurge pentru partidul d-lui Carp prin modul cum aceştia procedează pentru a-şi asigura succesiunea.

Bine argumentatul discurs al d-lui Stan a făcut o simpatică impresie asupra publicului asistent.

D. *Bogdan* spune că partidul conservator democrat n'a recurs la sistemul sacului de grăunţe, pentru a'şi recruta partizani. E trist zice d-sa, cînd un partid, ce aşteaptă să vie la putere, să promită posibile şi imposibile, ca doar să mai capete vre-un aderent mai slab de înger.

Ţăranul Mîrţ, într'o cuvîntare plină de vervă, povesteşte cîte-va epizoade din istoria partidelor şi arată cum boerii au fost tot deauna acei cari au împedecat realizarea lucrurilor mari în ţara aceasta.

D. *Stefan Czuntu* doreşte ca junimiştii să vie la puterea şi de acolo de la putere să-şi măsoare forţele cu partidul conservator democrat. In faţa curentului popular nici trîmbiţa d-lui Delavrancea, nici logica d-lui Carp nu vor rezista. Nimic nu învinge puteterea alegătorului care cu buletinul într'o mînă păşeşte spre urnă, zice d-sa.

In numele meseriasilor iau cuvîntul d-nii Ostapovici şi Teodorescu, cari exprimă admiraţia lor pentru d. Take Ionescu şi asigură partidul cons-democrat de tot concursul meseriaşilor.

Mai vorbesc d-nii Cilibiu, D. Roiu apoi ia cuvîntul,

D. *N. Bellu* direetorul ziarului „Ecoul Romanului“, care spune că e ori cînd gata să se sacrifice pentru binele naţiunei. A găsit în partidul cons-democrat întruchiparea idealului d-sale care este deşteptarea poporului la o viaţă nouă de lumină şi cultură.

Cu aceasta s'a terminat întrunirea. Entuziasmul a fost mare în tot timpul. La ora 5 publicul s'a împrăştiat.

Vir.

Din Birlad.—Sîmbătă, 18 curent a avut loc, la clubul Conservator-democrat, o mare întrunire a partidului, la care asistat şi partizani din judeţ. Au luat cuvîntul d-nii: V. Haram, V. Bercaru şi I. Ionescu, avocaţi, cari, în aplauzele întregei adunări, au îndemnat pe membrii partidului la muncă şi unire.

— Eri Duminecă, cu trenul de Bucureşti, de 6 ore p. m., a sosit în localitate d-na şi d. Th. G. Emandi, şeful partidului Conservator-democrat, după o lipsă de o lună de zile în streinătate, pentru căutarea sănătăţei. D-sa s'a întors pe deplin sănătos.

Deşi vestea sosirii d-lui Emandi nu s'a ştiut în oraş, de cît cu cîte-va ceasuri înainte, totuşi comitetul executiv al partidului şi mare parte din membrii săi, au eşit întru întîmpinarea şefului. La oprirea trenului în gară un puternic „Bine aţi venit sănătos şefule“ a izbucnit din piepturile tuturor.

D. Emandi, vădit mişcat, a mulţumit tuturor pentru această manifestaţiune de dragoste. In urmă s'a făcut cerc în salonul gării, unde d. Emandi s'a întreţinut în mod prietenos cu cei prezenţi.

Mitropolitul lipovinesc Macarie Loboţ, va veni peste cîte-va zile în Iaşi, spre a oficia serviciul divin la biserica lipovenească, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului.

Funcţionarii comunali şi de la celelalte administraţii, vor lua vacanţă de Vineri şi pînă Marţi dimineaţă.

Membrii delegaţiunii judeţene au fost convocaţi în şedinţă, pentru zilele de 20, 21 şi 22 Decembrie, avînd a verifica compturile de gestiune a mai multor comuni.

In urma unui ordin al ministerului de răsboiu, toţi furierii de la diferitele cancelarii ale garnizoanelor au fost trimeşi la corpurile lor.

Pe viitor serviciile îndeplinite de aceştia, se vor face de ofiţerii.

Dispariţia unor croitori.—Comercianţii A. I. Moşcovici, Kohnfeld, firma Schvartz et Kohnfeld şi Golden, s'au plîns parchetului, că croitorii Adolf Zupkes şi Herman Zupkes din str. Lozonski, cari aveau împreună cu Adolf Goldenberg, un atelier de confecţiuni pentru dame, au dispărut din oraş. Numiţii comercianţi reclamă că au încredinţat sus numiţilor croitori, stofe pentru confecţii în valoare de 12—15 mii lei.

Parchetul a însărcinat cu cercetările pe d. Iordăchescu, şeful brigadei de siguranţă, care făcînd o descindere la faţa locului, a constatat în adevăr că sus numiţii au dispărut împreună cu soţiile lor, iar uşile au fost găsite încuiate, mobila din casă a fost luată de asemenea, nelăsînd în atelier de cît cîte-va bucăţi de stofe şi 4 maşini de cusut.

Din cercetările făcute, s'a aflat că dînşii ar fi luat drumul spre America. S'a intervenit la punctul Burdujeni şi la Hamburg, pentru prinderea şi arestarea lor.

Astă-zi se va face din nou o descindere la faţa locului, pentru a se evalua valoarea stofelor găsite.

Elevii şcoalei de Belle-Arte vor lua vacanţă, în astă-seară.

In curînd va apărea în Capitală, „Almanahul magistraturii şi al corpului diplomatic“, cu anexe: Presa, parlamentul, Clerul, finanţe, industria, comerţul şi agricultura.

Almanahul va conţine peste 2000 de ilustraţiuni.

La cinematograful „Union“, de la coloseul Bragadiru, se începe astăzi un nou şi splendid program.

„La lumina roşie“, este titlul unei senzaţionale drame, episod din spionajul japonez: în împrejurimile fortului din Iasebo, spionul travestit în japonez, este surprins fotografiind fortul. El se refugiază la un guvernator rus, căruia îi dă fotografia fortăreţei. Se declară războiul, şi se desfăşoară apoi scene interesante.

Se mai cuprinde în noul program: Olivier Uwiste, mare dramă engleză, în 10 părţi şi 25 tablouri; Capriciul, tablou dramatic; Little Tick, celebrul comic englez, în transformările sale; pentru o femee, mişcătoare dramă a Casei Radiòs-Paris; Obiceiurile poporului bulgar, tablouri luate la foiţa locului, etc.

De la cercul militar. — Sîmbătă seara a avut loc, la cercul militar, a doua serată dansantă. S'a petrecut de minune pînă la 5 dimineaţă, datorită îngrijirei d-nei şi d-lui colonel N. Cernătescu.

Din numeroasa asistenţă, am remarcat:

D-nele: Maria col. Cernătescu, Engherliu, Georgescu, Rişcanu, Olteanu, Mihailescu, Roiu, Bogdan, Negrutz, Agapi, Voinescu, Drăghici, Tuffli, Vizanti, Cantuniari, Sion, Nimereanu, Giurcăneanu, Konya, Rusovici, Văsescu, Jippa.

D-rele: Polizu, Demetriade, Popp, Cugler, Sion, Rusovici.

D-nii: col. Al. Musteaţă, col. N. Cernătescu, Georgescu, Olteanu, Vrabie, Călinescu, Polizu; maiorii: Nădejde, Engherliu, Făreăşanu, căpitanii: V. Dumbravă, Drăgulănescu, Vivoschi, Mihailescu, Negruzzi, Lecca, Balmez, Diamandi, Cernea, locotenenţii: Carp, Capşa Adam, Lăzărescu, Bogdan, Gotcu, Voinescu, Agapi, Drăghici, Vizanti, Sion, Mavrocordat, Cantuniari, Vlahopol, Leatris, Irimescu, Giurcăneanu, Diamandescu, Jippa; sublocotenenţii: Hina, Munteanu, Renescu, Racoviţă, Dobrovici, Ferderber, Fotea, Bonciu, Popovici, Mihailescu, Andrievici; d-nii: dr. Demetriade, A. Rişcanu, dr. Nimereanu, Rane, Cernătescu, Văsescu, Munteanu, Conya, etc. etc.

Fl.

Pentru ca viitorul prefect de judeţ să nu l găsească pe anarhistul Moftţet la postul de director al prefecturei pe care-l ocupă pe nedrept, anarhistul a fost numit administrator al plăşii Cîrligătura, iar director d. Gh. Botez.

Viitorul prefect, ori cine va fi el, va avea datoria să-l înlăture pe anarhist de la plasă, căci presenţa lui acolo va fi foarte periculoasă liniştei în comună.

A apărut No. 7—8, anul XIII, pe 1 şi 15 Decembrie, a revistei bisericească şi didactică „Viitorul“, de sub direcţia d-lui profesor dr. D. G. Boroianu, cu următorul sumar:

Să înfrînăm lăcomia, să renaştem patriotismul neamului, să deschidem ochii.—Cheltuelile Curţii.—Jurii de împăciuire.—Două neamuri.—Cuvîntare—Predica.—O lămurire în materie religioasă.—Literatură populară.—Cronica bisericească.—Foileton.

Eri dimineaţă, revizorul Neculai Panişca, de la telegraful C.-F. R. întorcîndu se acasă, din oraş, a încetat subit din viaţă.

S'au avizat autorităţile şi pe medicul secţiei, care sosind a constatat că moartea a provenit în urma unui anevrism.

DIVERSE

— La institutul antirabic au fost aduşi Petrache Trăistaru şi Grigore Croitoru, din judeţul Bacău, fiind muşcaţi de ciini turbaţi,

— Un incendiu s'a declarat la compania X-a de la regimentul Stefan cel Mare care fu stins de soldaţi.

— Individul Gheorghe Popescu, avînd mandat de arestare pentru mai multe furturi, a fost prins şi arestat la siguranţă.

— Membrii societăţei funcţionarilor de la tramvai organizează pentru seara zilei de 26 Decembrie un frumos bal, în sala teatrului Pastia.

Dacă suferiţi de guttă, artritism, arteriosclerosă, nisip în căile urinare, de acreală exagerată a stomacului sau de boala zaharului,
INTREBUINŢAŢI CA APĂ DE BĂUT LA MASA NUMAI,
Apele Mineralizate Sinteza
cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la Magazinul de Coloniale Ermacov şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
Observaţi bine pe etichetă Marca Sinteza şi numele meu
Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ **Guvernul va demisiona pe ziua de 28 Decembre, iar Parlamentul va fi dizolvat în ziua de 10 Ianuarie.**

Domnul Emil Costinescu va demisiona mîine și poimîne va pleca la Lausanne spre a se interna în clinica d-rului Roux.

❑ *Domnul P. Poni pune mari stăruințe ca viitoarea mișcare în magistratură să cuprindă și înaintarea la Casație a d-lui Em. Cernătescu, consilier la Curtea din Iași, ginerele d-lui Poni.*

❑ *D. Berlescu, primul procuror al trib. Ilfov, va fi numit avocat al Casei rurale.*

La schimbarea regimului, d. Al. Mandrea, actual membru de ședință al trib. Fălciu, va fi numit prim procuror la Ilfov.

❑ *D. P. Poni va demisiona din președenția consiliului agricol superior, pe ziua de 1 Ianuarie, cînd va pleca la Paris, pe timp de 30 de zile.*

❑ *D. profesor Coco-Demetrescu-Iași, a fost confirmat rector al Universității din București, pe un nou period de 3 ani.*

❑ *Domnul Al. Marghiloman a făcut Sîmbătă un scandal enorm, în secția din care face parte viitorul ministru de interne.*

D. Marghiloman a venit în secție și a protestat contra proectului de lege din inițiativă parlamentară, care asigură inamovibilitatea polițiștilor, oprind transferarea lor din loc în loc.

Fruntașul junimist, pe un ton foarte rîdicat, a cerut deputaților liberali din acea secție, să cheme pe primul ministru, care să declare dacă 'și însușește sau nu, proectul.

Atunci a rîdicat tonul și d. C. B. Pennescu, deputat de Iași, care a spus că se miră, că un vechiu parlamentar ca d. Marghiloman să vie și să protesteze contra unui proect din inițiativă parlamentară, ca și cum numai guvernul ar avea dreptul să vie cu proecte.

In urmă, cu toate protestările d-lui Marghiloman, proectul a fost trecut prin secții.

❑ *Vineri a venit, pentru a doua oară, în discuția senatului universitar, unit cu contiliul facultății de medicină, chestia rîdicării la rangul de profesor a d-lui C. Șumuleanu.*

La prima ședință s'a născut un scandal enorm, din cauză că d. Șumuleanu n'avea nici raport, nici prezentase vre-o lucrare originală,—în afară bine înțeles de celebrele sale rapoarte în afacerea Iacobsohn de la Ploești și în chestia puilor de raci, descoperiți în apa de la Aroneanu,

In a doua ședință, s'a dat cetire raportul d-lui prof. Socor, foarte defavorabil d-lui Șumuleanu. Atunci acei profesori care vor numai de cît să'l facă definitiv pe d. Șumuleanu, au făcut tot chipul ca discuția să fie amînată pe la Ianuarie.

❑ *Primul-ministru va pleca în concediu în ziua de 28 Decembrie și se va întoarce la 8 Ianuarie, cînd, se va pune în contact cu toți șefii de județe asupra viitoarei campanii electorale.*

❑ *D. G. Bogdan a fost confirmat rector al universității din Iași, pe un nou period de 3 ani.*

❑ *Serviciul sanitar al orașului a făcut cunoscut inspectoratului școlar, că avînd în vedere epidemiile care bîntuie în oraș, și în special scarlatina, școalele primare publice și particulare din localitate, să ia vacanță cu începerea de mîine 21 Decembrie și pînă la 10 Ianuarie.*

❑ *Un mic incident a avut loc între d-nii miniștri Brătianu și Costinescu, care voia sa se plătească diurnele deputaților numai pînă în ziua de 2 Ianuarie, cînd să se dizolve parlamentul, iar d. Brătianu a insistat ca să se plătească pînă în ziua de 10 Ianuarie.*

Se înțălege că d. Brătianu a triumfat.

❑ La cursul de ieri de la Universitate al d-lui N. Iorga, a asistat, ca simplu galerist, și simpaticul Abgar Buiciu.

Nefiind vorba despre nici o anexă la jidanii în presă, galeristul nu putea fi interesat de conferințiar. De aceea, asemenea unui senator, care șeade la munte, la o ședință în care se discuta Adresa, d. Abgar, încet încet, căzu, sforăind lin, în brațele lui Morfeu.

Un preut, alături de lin-adormitul, îl trezi pe acesta și d. Abgaraș părăsi conferința.

Ce ți-e și cu conferințele serioase.

❑ Mîine se va ținea la școala de Belle-Arte examenul de studii ale elevilor de anul al III-lea și al IV-lea.

Rezultatul se va da poimîne.

❑ *In urma intervenției ce s'a făcut, gimnaziile Alexandru-cel-Bun și Ștefan-cel-Mare, au luat vacanță de azi dimineață.*

❑ **In cursul acestei săptămîni va avea loc la Bîrlad, o agapă, în onoarea d lui T. Emandi, la care vor lua parte toți amicii noștri politici, din oraș și județ. Cu această ocazie se va declara deschisă campania electorală.**

❑ **Revenirea lui onclu Mathieu.**— Onclu Mathineu Cantacuzène, (cu accent foarte grav pe el), a revenit în politică sub motivul foarte caustic, că d. Badareu ar fi zis, că onclul ar fi diletante în politică.

Revenirea onclului a fost făcută după stăruințele d-lui I. Rallet, C Meissner și P. Sion. Ea a avut un efect hilariant în absolut toate cercurile politice din Iași.

De ce s'a întors d. Cantacuzino? La această întrebare un grecenist a răspuns astăzi:

— Intrebați pe Matei, de ce a plecat? El nu știe nici de ce a plecat, nici de ce a revenit. Acest om este o simplă jucărie, în mîinile veri-cui.

*

Reintrarea d-lui Mathieu a fost sărbătorită Sîmbăta-seara, într'o chambre de la Bragadiru, printr'o agapă la care Mathieu n'a putut lua parte, fiind absinte din oraș.

Au participat, însă, alți junimiști și fără de nici o jenă s'a făcut mare haz de debilitatea de voință în politică a onclului.

Tot odată a fost sărbătorită și reintrarea în partid a d-lui Virgilică Holban.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, se va reîntoarce Joui în localitate.

❑ **Intrunirea din Vaslui.** — Eri, la ora 2, a avut loc la Vaslui, în localul clubului conservator democrat, adunarea plenară a membrilor acelui club. Aproape totalitatea membrilor din oraș a răspuns la apel și un mare număr dintre cei din județ, cu tot timpul defavorabil.

Intrunirea a fost presidată de d. Pau Gorgos, prețedintele clubului. Adunarea a manifestat cu bucurie pentru d. Gorgos, care a prezidat ieri după o lungă absență din cauză de boală.

D. Gorgos este acum deplin restabilit și foarte dispus la luptă. Au luat cuvîntul d-nii: Gorgos, T. Mandrea, Sandu Rișcanu, Fr. Botez, Aurel Răș canu și d. A. Badareu.

Toți au vorbit despre situația locală a partidului, despre forța relativă a partidului conservator-democrat față de celelalte partide, despre diferitele ipoteze în care se va da lupta viitoare.

D. Badareu a declarat, că o ipoteză trebuește esclusă, anume acea a unei înțelegeri electorale între guvernul Carp și partidul conservator-democrat. Direcția partidului va cere de la partid o atitudine unitară, aceiași pentru toată țara și nu va admite nici o excepție.

D-sa a afirmat că, după cele ce s'au petrecut în parlament, în ultimele zile, probabil că partidul liberal va duce în alegeri o luptă serioasă, contra guvernului Carp.

Nu se știe însă, dacă lupta de opoziție dusă de partidul conservator-democrat va fi pînă la sfîrșit o luptă paralelă cu acea dusă de partidul liberal, sau se va face o înțălegere chiar înaintea primului scrutin.

D. Badareu își arată mulțumirea sa față de comitetul executiv al clubului local, care și-a dat atîta osteneală pentru a pastra neatinsă o organizație atît de frumoasă care a dat prima victorie partidului și face un apel călduros să persevereze în această luptă.

Mai mulți membri s'au plîns că partidele adverse întrebuințează băncile și casele de economie administrate de fruntașii lor ca arme politice.

S'a hotărît înființarea în localitate a unei bănci, care să emancipeze pe cetățeni de presiunea cametei carpiste, instituindu se un comitet care să adune inscripțiile.

La orele 6.45 d. Badareu, condus de un mare număr de prieteni a plecat spre Iași.

❑ **Electorale.**—Azi a continuat înaintea curței s. 2 contestațiile electorale de la Tutova. Curtea a ordonat înscrierea lui *V. Bălășescu* la I Senat, de unde fusese șters. De asemeni a mai ordonat înscrierele lui *I. G. Argenti* la 2 adunare; a lui *C. Petrea* la 2 adunare; a lui *I. Popescu* la 1 senat; a lui *I. Bercaru* la 1 adunare, 2 senat; a lui *Emanoil Radu* la 2 adunare; a lui *D. Setnescu* la 2 adunare; a lui *M. Simionescu* la 1 Cameră 2 senat; a lui *C. Georgescu* la 1 Senat; a lui *I. Georgescu* la 2 Senat; a lui *Gh. Caloi* la 2 adunare.

A respins cererile de înscriere a lui *Domițianu Glineanu*, la 1 Senat și 2 adunare a lui *Demosthene Teofanoto* de la 1 adunare, 2 senat.

A mai ordonat înscrierea lui *C. Diacu, Maurevel*, la colegiul 2-a adunare de Tutova' de unde fusese șter la Tribunal.

❑ Cu ocazia întrunirei publice de cri. ce a avut loc la Roman, s'a expediat următoarea telegramă d-lui Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat:

„Intrunirea de astă-zi a partidului conservator democrat a fost strălucită. Numărul cetățenilor și entuziasmul nemărginit. *Dr. Riegler.*

In capul ziarului publicăm o scurtă dare de samă a acestei întruniri. In numărul de mîine vom publica o dare de seamă mai amănunțită.

❑ La seminariile din țară, sunt vacante următoarele ore:

Iași: omiletica, 2 ore, exercițiu de predică 7 ore, istoria vechiului testament 3 ore, pastorale o oră, exegeză 4 ore, aritmetica o oră; Galați, istoria sfîntă 5 ore, citirea evangheliei 2 ore; București: istoria bisericească 4 ore, istoria bisericii române o oră, introducerea în vechiul testament 2 ore; Bistrița: istoria sfîntă 5 ore, citirea evangheliei 2 ore.

❑ In cursul luneĭ Ianuarie se va ținea un nou examen de capacitate, pentru ofițerii de poliție.

❑ Comisiunea medicală, compusă din d-nii: S. Haliță, inspector dr. Brăescu și dr. V. Roșculetz, medicul județului, se va întruni în ziua de 10 Ianuarie, spre a începe examinarea învățătorilor și institutorilor, din circumscripția Iași, care au fost puși pe tablou pentru a fi scoși la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Miine Marți, oarele 8 jum. sara, d. C. Meissner va vorbi la cercul didactic despre „Școlile de Corecție", în continuare.

Și-au dat întâlnire foarte mulți membri ai cercului.

❑ Revizorul eclesiastic al eparhiei Moldovei, părintele Gheorghe Niculescu, a fost la Dorohoi, unde a inspectat protoeria județului și a verificat scriptele și gestiunea societății clerului „Ocrotirea".

❑ Elevii seminarului „Veniamin Costachi" și elevele liceului de domnișoare Humpel, au luat vacanță de Sămbătă.

❑ In numărul nostru de la 12 Decembrie am publicat știrea, că domnii A. C. Cuza, dr. Manicatide și dr. Șumuleanu, au fost văzuți ieșind de la clubul carpist din Iași.

Astă zi — după zece zile — d. dr. Manicatide, într'o scrisoare ce ne adresează, declară „că se vede nevoit"— „în vîrtute" „unor" articole prescrise *din* legile „acestei țări" să ceară rectificarea etc.

E prea tîrziu! Nu ca să rectificăm noi — dar ca să mai poată învăța romănește d. Manicatide.

❑ Judecătorul de instrucție a respins cererea de eliberare pe cauțiune ce i-a făcut-o negețitorul Max Schnürer.

❑ **Universitare.**—La examenul pentru ocuparea celor 5 burse vacante la facultatea de litere și filosofie, au reușit următori candidați:

T. Hotnog (filologia romînă), A. Dăscălescu (istorie), B. Viziereanu (fil. clasică), d-ra Eugenia Musteață (filosofie), I. Andriescu (istorie).

— Eri dimineață d. Ioan Scriban dr. în științi a susținut, cu mult succes, examenul de docență. D-sa va candida pentru catedra de histologie de la facultatea de științi din București, alături de d. Brukner, doctor în medicină.

— Astă-zi la orele 3 p. m. și mîne Marți la aceiași oră d. Ioan Găvănescul, va iscăli caetele de cursuri ale studenților.

— La Seminarul pedagogic universitar, astă-zi la ora 4 jum. are loc discuția lecțiunei de probă ținută la 16 Decembrie de d. licențiat în litere V. Petrovanu cu elevii clasei a III-a la latină; iar mîine Marți d. practicant I. Grobnic va ținea o lecție practică de șt. fizice, elevilor clasei a VIII, modernă. Critic va fi d. N. Negură iar raportor George Balaban.

❑ Senatul universitar, unit cu consiliul Facultății de litere, a decis a se cere Ministerului următoarele:

Catedra de Istoria Filosofiei moderne și Logică, devenite libere prin transferarea d-lui P. P. Negulescu, să devină pe viitor, catedra de Istoria Filosofiei și Logică; să se înființeze o a patra catedră la Facultatea de litere: catedra de Psihologie și Logică și, în cazul acesta, catedra de mai sus (Istoria filosofiei și Logică) va fi transformată în catedra de Istoria Filosofiei și Enciclopedia filosofică. In fine, în locul Istoriei filosofiei vechi, care era tratată de profesorul de Etică și Sociologie, i se va atribui acestui profesor și Estetica.

❑ **Carpiștii la Bîrlad.** — Ca în toate părțile Carpiștii guvernează de multă vreme și la Bîrlad. Ungerea cu mirul carpizmului se face de către d. *Emil Juvara*, viitorul prefect. Toate slujbele și candidaturile sunt hotărîte. In special toate demnitățile sunt rezervate junimiștilor. Așa de pildă, *familiei Juvara*, îi sunt rezervate toate onorurile: D. Emil Juvara prefect; Ianou Dimitrescu, cumnatul d-lui Lupu Kostache și Juvâra, primar; d. Lupu Kostache, șeful, deputat; d. Nicu Juvara deputat; ici și colea snut preserați: Mihalache Ivanciu, candidat la I Senat; Alexandru Suțu la II Senat; George Pălade, la II Cameră; Alecu Pop la col. III, și T. Marinescu la 2-a adunare.

Pentru toți foștii senatori cantacuziniști ca: general Rentz, Negură, și Mihai Cristescu, n'au rămas de cît un loc căci la nul ce mai rămîne, se aține de mult d. Exacru, care are proprietăți în județ și care e candidatul d lui N. Filipescu, la Bîrlad.

Ca să umilească și mai mult pe Cantacuziniști d. Juvara, cară zilnic cîte un junimist la București, spre a-l prezenta d-lui Marghiloman. Mai ales a înfuriat pe Cantacuziniști prezentarea la București, a d-lui T. Marinescu, avocat, pe care junimiștii vor să-l opună d-lui Cristescu și celorlalți Cantacuziniști.

O dezbinare între carpiștii din Bîrlad e inevitabilă și se va întîmpla în curînd'.

❑ **In momentul de a pune ziarul sub presă, aflăm că d. Stelian a declarat eri unui profesor universitar' din Iași, că guvernul va demisiona mîine cu ocazia închiderei parlamentului și că Corpurile Legiuitoare vor fi disolvate în ziua de 10 Ianuarie.**

Ultima oră

București 20 Decembrie

CAMERA

București.—D. Dincă Skileru protestează contra faptului că împămîntenirile și recunoașterile se votează fără nici o ordine și mai ales protestează contra faptului că se votează recunoașterile evreilor înainte de ale romînilor.

Se votează proectul prin care se prevede inamovibilitatea polițiștilor.

*

S'a hotărît să se ție ședință de noapte.

Situația în Portugalia

Lisabona.—Liniștea și ordinea sunt desevîrșite în întreaga țară. Guvernul provizor a dat după amiază o recepțiune cu prilejul anului nou. Mii de persoane au defilat în fața membrilor guvernului.

Boala Imparatului Frantz Iosef

Viena.—Imparatul Frantz Iosef sufere de un ușor guturai, care e fără nici o importanță de oare-ce nu tușește și nu are friguri; totuși din cauza vîntului rece, suveranul a ramas la Schönbrunn ca măsură de precauțiune. Prin urmare, felicitările obicinuite ale arhiducilor, cu prilejul anului nou, n'au avut loc, spre a înlătura ori-ce oboseală.

Uniunea sindicatelor din Paris

Paris.—In urma schimbării sentinței la care a fost condamnat lucrătorul Durand, uniunea sindicatelor din Capitală, a renunțat la manifestație proiectată pentru mîine în împrejurimile Eliseului și a rugat pe toate organizațiile muncitorești, să pregătească greva generală spre a obține revizuirea procesului lui Durand.

Asul nou

Buda-Pesta.—Partidele parlamentare au prezentat azi dimineață, urările lor cu prilejul anului nou. Răspunzînd urările partidului guvernamental, d. Khuen, a amintit succesul din anul trecut și a aratat ce e de făcut in viitor pentru modernizarea vieței publice în Ungaria, dar sunt pentru această sarcină anumite condiții fundamentale, ca aceia de a trăi în pace cu Austria, condiție care a fost poate uitată în Ungaria, dar care va contribui să sporească puterea țărei, precum și a cîștiga simpatiile lumii printr'o politică limpede.

*

Roma.—Suveranii au primit în mod solemn după amiază pe reprezentanții parlamentului, înalții demnitari ai statului, cari le-au prezentat urări de anul nou.

Sobrania

Sofia.—In Sobrania urmează discuția despre darea în judecată a foștilor miniștri.

Intruniri publice

București.—Eri au avut loc întruniri publice ținute de partidul conservator democrat la Constanța, Galați, Ploești, Roman, etc.

La Brezoi, județul Prahova a avut loc o mare întrunire publică, la care au luat parte cîte-va sute de țarani.

S'a expediat cu această ocazie o telegramă d-lui Take Ionescu.

Banchetul de la Brăila

București. — In sala Ionescu de la Brăila a avut loc ieri banchetul oferit d-lui N. Filipescu. D. Marghiloman a tuastat pentru d. Filipescu, și în partea politică a tuastului, a atacat pe takiști și în special pe d. A. A. Badareu.

D. Marghiloman a declarat că a primit vizita unui pețitor, cari i-au propus o împăcare cu takiștii cu condiția ca să se asigure viitoarea șefie a partidului conservator și să facem declarația că șeful nu trebue ales dintr'o anumită clasă.

D. Marghiloman a declarat că ar fi refuzat să facă asemenea declarație. S'a propus și revizuirea Constituție pentru reforma elnctorală și garantarea Contenciosului și iarăși am refuzat.

D. Filipescu, în tuastul său, a acuzat pe d. I. Brătianu că este om de afaceri și că partidul său n'are program serios. Partidul conservator a continuat oratorul, se va ocupa de soarta celor asupriți și va începe o acțiune pentru crearea unei democrații rurale. A atacat sufragiul universal, ca fiind o primejdie pentru țară.

De asemenea și d. Take Ionescu și partidul seu sunt o primejdie pentru țară.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 8 Ianuarie 1911, oara 11 a. m., se va ținea în Camera acestei Primării, licitație prin oferte închise pentru construirea unui grilaj de lemn văpsit la grădina din Mahalaua Semnului. Valoarea lucrărei după deviz lei 2120.

Garanția provizorie 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din Legea comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Devizul se poate vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 29854 18 | 31 Decembrie 1910

Sanatoriul S-ta MARIA

Iași, Str. Zmeu 3 (Beilic)

Se primesc maladii interne, chirurgicale și faceri. Se consultă ori ce medic, după dorința pacienților.

Se face, sub supravegherea d-lui prof. Dr. Mezincescu, **tratamentu Sifilisului cu preparatul Erlich 606.**

Indicațiunile și controlul rezultatelor prin **ANALIZELE DE SÂNGE** (Sero reacțiunea Vasser man).

Dentistul Dr. S. EIGHER

Str. Lăpușneanu

anunță pe onor. sa clientelă că s'a reîntors în localitate și și-a reluat ocupațiunile.

Societatea Fraterna-Ajutorul

Instiințare către membri

De oare ce la prima convocare n'a răspuns un număr suficient de membri, avem onoare a vă ruga să bine voiți a lua parte la a doua *Adunare Generală* care va avea loc în ziua de *26 Decembrie 1910, ora 3 p. m., precis.*

La ordinea zilei:

Votarea Statutului

Proectul de statut este la dispoziția tuturor membrilor cari sunt invitați a lua cunoștință de el, pînă în ajunul adunărei generale, în toate zilele de lucru de la oarele 2 jum. până la 5 p. m., la cancelaria Societății strada Veche 42.

Comitetul.

Isidor Rosenthal

Diplomat în Arta Confecționărei

DE HAINE BARBATESTI

Confecționează cu mult șic și eleganță

O singură încercare vă poate convinge

—Iași, str. Unirei 86 —

Docent Dr. Elena Pușcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— **Strada Ralet 6** —

Biroul electric L. PIX

Str. Săulescu No. 1 (Casele Braunștein)

Face cunoscut onor. Public ieșan că

pentru sărbătorile Crăciunului

a adus un transport de noutăți, nevăzute în Iași: *jucării electrice*, cu care și copii ca și maturii pot învața să manipuleze curentul; *cutii de experiență*; **motoare electrice**; *dinamo*; *mașini de influență, mașini* **de electrizat**; **Cinematografe**; *motoare pentru* **aeroplane**; *Căi ferate cu șine*; *tramvae* **electrice**; *lămpi de buzunar*, bastoane, iluminatorii, etc. etc. *Decorațiuni electrice pentru pomi de Crăciun.*

Invit pe onor. public a nu da bani pe degeaba, în alte părți pentru jucării înainte de a vizitat biroul meu.

Prețuri fixe și convenabile.

L. PIX

Viței de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să găsesc de vînzare la *Administrația Fermei d-lui Badareu.* Pentru informații a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—10 a. m și 3—6 p. m.

67, Str Golia 67

(casele Camerei de comerț)

TUTULOR SUFERINZILOR Se recomandă

TOAMNA şi IARNA

Se recomandă tutulor suferinzilor

TUTULOR SUFERINZILOR Se recomandă

Neintrecutul FRANZBRANTWEIN cu Menthol

DIANA

Cel mai perfect preparat igienic, antiseptic şi binefăcător

In cazuri de:

RACELI
JUNGHIURI
REUMATISME
GUTA
NEVRALGII
LUNBAGO

Observaţi ca eticheta şi plumbul de pe fie-care sticlă să poarte numele: „DIANA“

INSTRUCŢIUNE: „DIANA“ FRANZBRANTWEIN Se intrebuinţează în toate cazurile de răceli şi urmările lor ca MASSAJ

Nu primiţi alte produse în loc de Franzbrantwein „DIANA“ Singurul care alină şi vindecă

In cazuri de:

GUTURAIU

Se pune cite-va picături pe vată şi din simplă mirosire se simtă o uşurare plăcută

Dureri de Cap

se freacă puţin fruntea şi tîmplele şi trece ca prin minune

INFLUENŢA

Se alină şi se vindecă prin masage uşoare cu „DIANA“.—Ca

APA DE GURA „DIANA“, este minunat înlocuind cu mult succes ori-ce apă de dinţi

După ce se freacă bine, se invelesc părţile frecate cu o flanelă groasă, după care se simte o căldură binefăcătoare

De vînzare la toate Drogueriile, Farmaciile şi alte multe magazine din ţară

Un flacon mic b. 70 | Un flacon mijlociu Lei 1.20 | Un flacon mare Lei 2.40

Laboratorul şi Direcţiunea BUCUREŞTI Sos. Vidan No. 11

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER“.

MAŞINILE DE CUSUT SINGER au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune „Grand Prix“

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să se căsătorească

Cu o semi-o fană 18 ani, avînd 400,000 lei dotă? numai domni eventual, şi fără avere, care n'au nici o piedică, bine voiască a se adresa la

L. Schlesinger Berlin 18

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

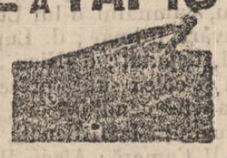

GRILLAGES 1m de haut. en métal Of 30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA şi PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 2-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

11 şi 12 Ianuarie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile total o reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată de Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No 1191 Mercuri 22 Decembre 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Retragerea guvernului

Peste o săptămînă cel mult nu vom mai avea regim liberal.

Astă seară majoritățile parlamentare sunt convocate în consfătuire de adio, iar mîne vor lua vacanță... sine die sau mai bine zis pînă cînd noul guvern, se va milostivi să le convoace, pentru... dizolvare.

De ce pleacă guvernul liberal?

S'o spunem lămurit. Pentru că l concediază Coroana.

Aceasta este practica constituțională întrebuințată de Regele nostru, cu foarte rari excepțiuni.

De la 1866, am avut în țara noastră peste 28 de guverne—și cu deosebi guvernări conservatoare pînă la 1876, guvernări liberale pînă la 1888, iarăși guvernări conservatoare pînă la 1895 și între 99—901 și 905—907 și liberale între 901—904 și 907—910.

In toate aceste schimbări de guverne și de regimuri politice, puține pot fi socotite ca fiind provocate de voința țărei sau dintr'un conflict cu majoritățile parlamentare.

Cele mai multe s'au operat, prin simpla voință a Suveranului.

Cînd șefului Statului i s'a părut că guvernarea regimului politic aflat la putere, devine greoae, sau așteptarea celor destinați a i lua locul e prea nerăbdătoare, atunci, uzînd de Inalta-I prerogativă constituțională a procedat la schimbarea regimului.

De da'a asta Coroana, se găsește în ambele cazuri.

De o parte un guvern, care cu greu își mai ducea zilele, pe pragul de moarte cum s'ar zice, sau în lupta cu moartea, de aproape un an.

Pe de altă parte, o opoziție desperată, a cărei irascibilitate politică a pătruns la Palat și intimidat Tronul—avidă de a lua puterea, numai pentru a-și satisface o ambiție josnică, o patimă meschină.

Iată pentru ce pleacă guvernul—și iată pentru ce, mai mult de cît probabil, credem că va veni ca succesor, un guvern Carp.

Este bine că se dă succesiunea puterei d-lui Carp?

Tot așa de lămurit o spunem: se face o mare greșală politică de către Coroană—și consecințele acestei erori se vor resfrînge și asupra Regelui.

De ce? Pentru că ori cît de liberă este Coroana în a uza de dreptul ce-i acordă Constituțiunea, de a-și alege și numi miniștri, nu trebue să uite un singur moment, că guvernul ales, nu va conduce Palatul, ci țara.

Or țara s'a rostit cu o fermă hotărîre împotriva unui asemenea guvern și actul Suveranului, ori cît de exclusiv i-ar aparține, nu prețuește nimic fără confirmarea țărei.

Va putea da țara o asemenea confirmare?

Da!—ne respund cei cari vor forma guvernul de mîine; Nu!—le respundem noi—chiar de s'ar încerca să-i i se violenteze voința.

Unul din viitorii miniștri de interne—căci se spune că vom avea doi miniștri de interne, unul cu decret și altul ocult—s'ar fi exprimat că vor lua alegerile chiar de ar fi să le facă cu baioneta, cu tunul.

Cu baioneta?

A spus'o șeful nostru. „Poți face ori ce cu baioneta; dar numai pe ea nu te poți așeza.“

Cu tunul?

Ce nebunie!

Că guvernul liberal se duce, țara n'are de ce regreta. Era și timpul. După 4 ani de guvernare, șederea acestui regim la putere, devenise un supliciu pentru țară. Și țara și-a manifestat dorința de a-i se schimba regimul.

Dar această schimbare de regim, țara n'a voit'o în sensul cum pare a-i se hotărî de Coronă.

De aceia odată cu mulțumirea ce simte ea de plecarea unui guvern nesuferit, i se pricinuește nemulțumirea de a i se impune un guvern odios!

Ei bine, țara nu'l va primi și evenimentele ce se vor desfășura vor dovedi că am spus adevărul.

Un singur lucru vom avea de regretat din cele ce vor urma:

Țara va suferi puțin de pe urma sforțărilor neputincioase ale guvernului impus — și alături cu țara și Coroana care n'a voit să țină seamă de cuvîntul ei.

Va fi însă o lecție Constituțională, care va servi de învățămînt util și partidelor politice cari rîvnesc dreptul la guvern fără să'l merite — și Regilor Constituționali cari abuzează de prerogativele lor.

Vespasian I. Pella

Țăranii în politică

Intr'un sat din județul Prahova, la Breaza, a avut loc Duminecă o întrunire politică a săteniilor de acolo, cari au constituit un club conservator-democrat.

Cu mare bucurie salutăm intrarea țăranilor în campania politică. Contrar opiniei carpiștilor, cari cred că țăranii trebuie să rămîie străini de viața politică a țării, noi credem, din contra, că este în interesul ideei conservărei sociale, ca țăranii să nu stee departe de mișcările, cari se fac pentru a da viață Națiunei.

Pilda de la Breaza va fi imitată pretutindeni la țară. Ar fi o nenorocire, ar fi o stare nesănătoasă, ca, din viața politică, țăranii să nu cunoască de cît revolta și represiunile.

Partidul conservator-democrat va întrebuința toate puterile pentru ca conștiința națională să fie una și indivizibilă, pentru ca voința țării de a guverna să nu se oprească la rohatcele orașelor și pentru ca Constituția să devie o realitate nu numai pentru clasele dirigeitoare, dar și pentru țăsa pe care Mihai Cogălniceanu o numea talpa țării.

Intre concepția noastră și a carpiștilor, există, de sigur, și în această privință, o deosebire fundamentală. Noi nu zicem numai ca dînșii: „totul pentru țară“, ci și totul prin țară“.

Avem credința, că binele acestei țări depinde de graba cu care Națiunea întreagă își va da seamă de drepturile ei și le va exercita.

Iată pentru ce acțiunea noastră se va întinde și la sate și de ce credem ca întrunirea de la Prahova nu este de cît un fericit început.

KRONPRINȚII

A fost frumos la Brăila!

Fanionul Filipescan, căptușit cu ceva junimism, a plecat la Brăila să deschidă campania electorală a guvernului de mîne. Și s'a ales anume Brăila, ca centru Filipescan, pentru a se da cuvîntul cetății tari în conservatorism. Mai înseamnă ceva alegerea Brăilei. In 1906 acolo la Brăila un secretar general, d. Rahtivan, cel cu polițele girate de prefecți, a rîdicat stindardul de revoltă, sub pretext de a lupta contra fanioanelor din partid.

In viața internă de partid, Brăila a însemnat începutul dihoniei pe față din partidul conservator și condemnarea din partea ramurii Cantacuziniste a noilor curente, care stăpăneau partidul conservator. Trebuia dar, ca aceiași Brăila să înceapă focul campaniei electorale, sărbătorind în cuțite și pahare pe kronprinții Carpiști.

Dacă în 1906 la Brăila s'a desfășurat dihonia, acum s'a destăinuit morga aristocratică, unită cu o leacă de felonie. Fiind provocați atît de discursul din 11 Iulie de la Huși, cît mai apoi și de cel dela 6 Decembrie, tot de la Huși, al fruntașului nostru, d. A. A. Badareu, care a pus punctul pe i asupra felului cum s'au urmat tratativele, cît și asupra punctelor ce au format miezul tratativelor, kronprinții erau datori să răspunză, mai ales că se pusese chestia pe un teren așa de înalt.

Că la banchet s'a proslăvit d. Nicu Filipescu, aceasta puțin interesează țara. Toți au așteptat să vază ce spun fruntașii Carpiști, întru cît ei fusese angajați în aceste tratative și mai ales d. Filipescu, și nu s'a pus de la început acel non possumus, *cum l'a pus d. P. P. Carp, inspirat—vede-se—de d. Marghiloman.*

D. Filipescu a tăcut asupra tratativelor și s'a luat la ceartă cu d. Take Ionescu asupra programului partidului conservator. Cine mai bine ca Take Ionescu putea să cunoască fondul programului partidului conservator, el care a redactat cel puțin 3 programe în manifestările solemne ale partidului din 1895, 1899, 1904? Cine putea vorbi mai autorizat ca Take Ionescu în materie de program conservator, el care a legiferat cel mai mult ca ministru conservator și în numele ideilor conservatoare? Take Ionescu n'a legiferat numai legea prunelor uscate sau ca d. Carp legea țuicei? Legile școlare, bisericești și financiare, cari sînt fala partidului, opera sa sînt! In colo beltea și umplutură; de pildă: „vom face să practice cîți mai mulți dreptul de vot, dar să nu se schimbe constituția“!

Toată morga a arătat'o d. Marghiloman. D-sa era cel cu mușcă pe căciulă. Străin de tratativele colaborării, d-sa n'a fost nici de cum bine-voitor ideei, la auzul că primul punct din tratative e ca să se asigure că pe viitor șefia partidului conservator nu se va considera ca un patrimoniu de clasă, ci de muncă și merit. A se fi admis acest punct era a admite implicit detronarea kronprințului înainte de a fi uns... in partibus. *De aceia, mărul discordiei și al rupturii din 1908 d-lui Marghiloman se datorește. D-sa și a văzut că poziția sa bine asigurată la Carpiști, ca viitor șef, va suferi stănjeniri prin fuziune, întru cît grosul partidului conservator dăduse indicație pentru șefia d-lui Take Ionescu. Inde irae! Pe 9 Ianuarie 1908, d. Marghiloman l'a urzit. Intermezul cel mai anodin și caraghioz — cu aventura Tukistă—a d-lui Marghiloman a fost; și astă-zi poartă aceiași ură la ori-ce încercare de apropiere a celor 2 partide.*

Dar morga kronprințului ajunge la culme, cînd spune că „fruntașii conservatori-democrați l'au plictisit toată vara cu solicitările lor de împăcare“!

Măi! S'a plictisit boerul și pace! Ba, pentru a spune o nouă calomnie tot pe sama fruntașului nostru insinuiază că nu întră în amănuntele mersului tratativelor de colaborare, ca să menajeze prietenia d-lui Badareu cu Take Ionescu. Acum se explică din ce cercuri a eșit vorba, care s'a perindat toată vara pe la Capșa și între Capșa și Palat, că d. Badareu trece la Carpiști, căci pentru a se masca puțina trecere a fruntașilor junimiști către șeful lor, tot ei au scos vorba despre defecțiunea d-lui Badareu, pentru a-i da acestuia prilejul să declare în plin club, că junimiștii l'au calomniat și cînd îl ocăreau avîndu-l de adversar, după cum continuă a-l calomnia și acum, cînd îl laudă. Iar șeful nostru, d. Take Ionescu, a declarat la Craiova, că în ziua cînd se va ști de țară pe față cum s'au urmat tratativele și cît de mult cereau niște oameni, ce nu aveau dreptul de a cere nimic, se va arunca adevărata lumină asupra politicei junimiste.

Campania electorală e deschisă în toată regula între cele 3 partide: guvernul Carp plictisit de tratative își ia singur răspunderea situației. Iar la Brăila s'a aruncat mănușa. O vom rădica, dar cu ajutorul țării, în care avem toată încrederea, că prin ea și pentru ea vom merge la izbîndă.

***

Onclu sau țață?

Domnul A. D. Holban, făcînd, anul trecut, potretul d lui Mathieu Basil Cantacuzène, își exprimase îndoiala asupra sexului supărăciosului diletant politic.

E barbat sau damă d. Cantacuzène? Dacă ar fi să ne luăm după d. Holban, revenitul în politică este damă. E extrem de delicat, enorm de nervos, schimbăcios, supărăcios -să juri că nu i bărbat.

Nouă nu ne pare numai, că onclul Jockey Clubului din Iași este de sex femenin, dar că se află chiar în poziție interesantă. Femeea în ast fel de stare acuză grețuri, oboseli și gusturi fiștichii. Acum se află bine, acum se îmbolnăvește, acum pofterte o mîncare, acum alta.

La fel și onclul Matei. Iată l supărat. foc pe greceniști, rădicînd in slavă pe Take Ionescu; tratînd de brute pe conservatori, demisionînd „irevocabil“ din politică și proclamînd, drept condiție a reintrărei sale în politică: sufragiul universal și recunoașterea d-lui Take Ionescu ca fruntaș al partidului.

Iată-l, ca din senin, în stadiu enorm opus: reintră în partid, ia parte și tuastează la un banchet, în care toți tuastanții proclamă sufragiul universal și pe Take Ionescu—ca două primejdii naționale.

Iată-l țipînd la palatul de justiție:

Recunosc un fapt: n'am nici un fel de pricepere în politică, nici o inclinație pentru dînsa. Nu mă amestec în alegeri, căci bucătăria electorală îmi repugnă ca și Holban și toate brutele greceniste.

Iată-l scriind d-lui Holban: „prea stimate domnule director, mi se pare că am fost acuzat de d. Badareu, căași fi un diletant în politică. Protestez. Eu sunt bărbat politic consumat“.

De ani de zile, domnul Mathieu urmează această politică de damă în așteptarea fericitului eveniment: cu grețuri, cu gusturi diverse, cu nervi—dar nerodnică, ridicolă, fără sare—dar cu prisos de morgă.

OAMENI ȘI LUCRURI

VERIGA VIRTUȚII

Nu încape nici o îndoială că pe zi ce merge femeile celor două continente dobîndesc avantagii sociale, politicește mai mari. Dar și cerințele lor sunt tot mai variate, tot mai pretențioase.

Numai cîți-va ani sunt de cînd, cu toată seriozitatea, se discuta în Franța întro lucerea în codul civil—a amorului obligator: bine înțeles a amorului legitim, casnic; a amorului.. oficial, dacă se poate întrebuința o astfel de expresie. Acum vine din America o noutate cam la fel.

Parlamentul statului New-Jersei—în Statele-Unite ale Nord Americei, va avea să se ocupe după anul nou de un proect curios. E vorba de o lege prin care orice barbat legitim va fi *silit* să poarte totdeauna o verigă de anumită formă, după care să fie ușor recunoscută calitatea lui de soț. Contravenienții să fie pedepsiți cu amenzi de mai multe sute de dolari sau posibili de închisoare.

Legea aceasta — contrar denumirii născocite de Paul Hervieu în drama sa „Legea barbatului“ — ar merita să fie poreclită „legea femeei“. Căci ea nu poate, or n'a putut fi propusă de cît de vr'o puternică organizațiune femenină ori femenistă care se încumetează a trece printr'un parlament... bărbătesc o astfel de lege draconică.

In adevăr ziarele americane arată că femeile din New Yersey au dus, în favoarea zisei propuneri, o campanie care amintește campania sufragetelor engleze. Numai astfel au reușit să aducă proectul de lege până la... pragul parlamentului și speră să ajungă și mai departe.

Ca motiv al legei s'a invocat rațiunea că se cuvine ca fetele să fie ocrotite, legalminte, în contra încercărilor și ispitirilor din partea barbaților căsătoriți și de aceia să se oblige aceștia din urmă să poarte inelul cu pricina, sub pedeapsă grea....

Acei cari au vizitat muzeul Cluny din Paris au cunoștință de un obiect cu deosebire picant, — așa numita cingătoare a virtuții, pe care odinioară o purtau — fără voie — femeile în timpul lipsei de acasă a barbaților. Cu deosebire în vremea cruciadelor, cînd cavalerii plecau departe în Orient pentru mult timp, femeile trebuiau să se supună acestei umilinți—umilință, după concepția noastră de astăzi, dar pe atunci, poate un omagiu! — și să dee astfel soților liniștea sufletească de care aveau trebuință.

E însă foarte îndoelnic lucru dacă și femeile americane vor dobîndi siguranța și liniștea în urma întroducerei acelei verigi pe care de asemenea am putea-o numi „veriga virtuții“.

Cel mult fetele din New-Yersey vor avea o iluzie mai puțin—și mai puțini adoratori în jurul lor.

De aici pînă la fericire și pînă la virtute mai este mult Credem însă că mult mai este de asemenea pînă să devină lege ciudata propunere a americanelor.

Rodion

Chestii politice

Ultimile legi liberale

Liberaliii nu se desmint. Ei își prepară terenul ca o dată căzuți de la putere să continue a guverna și din opoziție. Sistema aceasta a lor, acoperită până acum prin beciurile Băncilor și a Creditelor, pare a eși la iveală, de cînd firma la Trei frați a acaparat frînele țării.

Supt fostul guvern Cantacuzino s'a legiferat atîta, cît au vroit liberalii. I s'a poroncit de liberali să nu facă legea pentru exploatarea terenurilor petrolifere, și nu s'a votat. I s'a poroncit să nu facă bancă agrară și alte legi economice și nu le-a făcut.

Astăzi același sistem îl legiferează. Liberalii știind că junimiștii n'au oameni de ajuns să umple un parlament, de cît doar dacă ar pustii Jockey-Klubul de toți milogii și monoculiștii, și-au zis: să le dăm noi slujbașii noștri; iar dacă n-or primi să le impunem de acum înainte prin legi organice. Ce să mai fim noi rezervați! De ce adică le-am impune prin beciurile băncilor; mai bine să le facem legi.

Și iată că ministrul de interne—Kronprințul—se va vedea silit să lucreze cu toți inspectorii administrativi ai d-lui Brăteanu, așezați și fixați prin lege la plășile lor. Inspectorul administrativ are concursul de admitere; dar mai are și recomandarea prefectului. Se prea poate dar, ca inspectorul să se țină mai obligat de recomandarea prefectului, de cît de spiritul legii, întru cît nu e inspector administrativ, care să nu fie legat sufletește de prefectul său.

In fapt își dau sama foarte bine liberalii, că ori cît ar fi de maleabil sufletul slujbașului, tot mai rămîne ceva și din prinosul de recunoștință al celui ce i-a făcut bine.

Dar ceia ce au făcut liberalii acum în ziua de Ignat e prin exces de tactică, și tocmai acest exces va cășuna legii și chiar principiului. A legifera și lega pe un suprefect de o plasă, e a legifera și lega pe un judecător de un ocol, pe un ofițer de o companie, pe un casier de o casierie, de și toți aceștia nu fac de cît administrează, nu educă ca un profesor pe elevii lui. S'a ajuns la fixitatea profesorului și a preutului de o catedră și o biserică, fiind că rolul acestor doi slujbași ai statului e altul de cît a celor ce judecă și administrează. Aceștia aplică legi, nu formează spirite, nu educă inimile, și deci permanența în slujbă e o necesitate de stat, iar nu fixitatea de un loc, care nu se poate interpreta de cît ca spirit de șicane.

Potrivit acestui spirit de a legifera *in extremis*, se prea poate ca toți slujbașii d-lui Haret, aleși pe sprinceană de partid să aibă cuvîntul de ordine dat să nu se demită de la a doua inamovibilitate, riscînd catedra, tocmai ca să șicaneze pe ministrul de mîne în felul lui de a administra școala.

Dacă pe liberali i-ar fi durut principiile nu persoanele, ar fi pus la baza legilor lor alte considerente, dar așa ei cari în 1908 Martie 12 prin articule unice au ras inamovibilitatea, cînd le venia la socoteală, azi o repun mai strașnică, cînd iar le convine tot lor, ca armă de opoziție.

Legile sînt bune, cînd pleacă din considerente generale de țară; devin însă periculoase și pot sluji ca armă cu 2 tăiușuri, cînd se fac pentru interese de partid. Mai toată opera legislativă liberală se resimte de acest sectarism dăunător țării.

CRONICA TEATRALĂ

Ginerele d-lui Prefect, *localizare de Gusti.*
Vrăjitoarea de *Sardou.*

Una din cele mai reușite și mai bune localizări ale d lui Gusti este fără îndoială *Ginerele d-lui Prefect*, comedie în trei acte, care s'a reprezentat cu mult succes, Joi seara, la Teatrul nostru.

Zic, că e o localizare reușită pentru că d. Gusti a făcut din această piesă nemțească, o comedie, care are nu numai aparența și coloritul literar specific romînesc; ci și tipurile așa cum sunt prinse și redate, ca și moravurile ce se desprind în desfășurarea intrigei, au un fond caracteristic romînesc. De sigur, că sunt și tipuri internaționale. Și în Germania sunt sau au fost ca și la noi prefecți autoritari, cu vederi înguste, descendenți din familia ristocratice și ari păstrează neatinsă tradiția numelui și a obiceiurilor străbune. Și de sigur, că și în alte țări se găsesc tipuri, ca Mișu Cîmpeanu, ginerele prefectului, care în schimbul unei situațiuni materiale splendide, fac căsătorii moralmente umilitoare și suportă toate capriciile și autoritatea imponderabilă a unui socru îngîmfat și desprețuitor. Totuși localizarea d-lui Gusti este atît de reușită, încît piesa are tot ce i trebue spre a trece drept originală în fața publicului, care n'ar ști din alte surse, că e o simplă localizare.

Expunerea subiectului se poate face în cîteva rînduri:

Mișu Cîmpianu—d. Mircea Pella—tînăr sărac dar plăcut se însoară cu Natalia, fiica cea mai mare a prefectului Telemac Dumitrașcu. Ademenit de frumusețea Elenei—d-ra Anicuța Cirjă,—de zestrea ei, și de dragostea ce-i arată, Mișu Cîmpianu, care nu era nici no-

bil, nici bogat, acceptă şi face căsătoria fără a se gîndi că va fi mai puţin bărbatul nevestii lui, de cît ginerile socrului său. Şi astfel timp de doi ani de la căsătorie—acesta este momentul cînd începe acţiunea—Mişu Cîmpeanu, care stă în aceiaşi locuinţă cu socrul său—prefectul—nu poate face un singur pas, o singură mişcare, nu poate spune un singur cuvînt, fără să se lovească de autoritatea „d-lui prefect“ Dumitrascu—d. C. Momuleanu—care-i porunceşte, cum ar porunci funcţionarilor de la prefectură ; de zbîrniiturile soacrei sale—d-na Athena Georgescu—care ţine mereu hangul „d-lui prefect“, soţul ei ; de nemulţumirile şi murmurele soţiei sale, care zace sub greutatea autorităţii nediscutate a „d lui prefect“, tatăl ei.

Aceasta este situaţia—situaţie cu care de altfel Mişu Cîmpianu se acomodase perfect—în mementul cînd primeşte vizita lui Iorgu Dadilov—d. C Ionescu—cel mai bun prieten al său din şcoală. Acesta pricepe imediat cum stau lucrurile, şi, pe deoparte deschide ochii amicului său asupra tristei situaţii în care se află, şi-l determină la o acţiune energică de dezrobire ; iar pe de alta reuşeşte a convinge pe Natalia Cîmpeanu, soţia prietenului său şi fiica „d-lui prefect“, că purtarea unei femei faţă de soţul ei trebue să fie alta, pentru a realiza în căsătorie adevărata fericire. Toată acţiunea lui Dadilov—raisoneur-ul în această piesă—mai are şi un alt scop ; acela de a-şi asocia forţe nouă spre a determina pe „d nul prefect“ să consimtă la căsătoria fiului lui Victor—d Boldescu—cu d-ra Adrian—d-ra Z. Condurato—căreia cel dintăi îi promisese că o va lua în căsătorie din dragostea sinceră, dezinteresată ce o avea pentru ea.

Totul reuşeşte de minune, în mod logic, după planul combinat de Iorgu Dadilov. Autoritarizmul „d lui Prefect“ primeşte o lovitură, care-l zdruncină pentru totdeauna. Victor Dumitraşcu se căsătoreşte cu Sofia Adrian ; Mişu Cîmpianu îşi dobîndeşte soţia, aşa cum e natural şi legal să o aibă, iar „d. prefect“ cu toată ura ce o are pentru Dadilov, pe care îl ştie că este urzitorul loviturilor ce primeşte, cedează stăruinţelor tuturor şi-i dă de nevastă pe a doua fiică, Aglaia—d-na Marcelian.

Interpretarea a fost din cele mai bune. In rolul titular d. Mircea Pella, atît de simpatic şi de apreciat de public a făcut o creaţie excelentă. D sale îi convin perfect acele role de comedie, în cari trebue să pue multă vervă şi accente de naivitate. Volubilitatea şi verva în discurs şi în gesturi, naivitatea în situaţii sînt principalele calităţi, cări dau interpretării sale un efect comic irezistibil. De aceia d-sa excelează în *Ginerile d-lui Prefect*, ca şi în *Nevasta lui Cercelug*, ca şi în *Fericirea casnică* etc... în cari, rolele ce ţine necesită tocmai aceste calităţi pe cari d. Pella le are din belşug.

Tipuri just prinse ne-au dat d-nii Momuleanu şi Ionescu, cel dintăi în rolul prefectului Dumitraşcu, cu toate dificultăţile rolului, ne-a dat un prefect cu morga şi autoritarizmul indicat de autor ; iar d. C. Ionescu, ca raisoneur în piesă, a avut, s'a menţinut tot timpul în atitudinea ce comporta rolul său.

Bine au fost d-nele Athena Georgescu în rolul soţiei „d-lui prefect“ şi D-na Marceellian în rolul Aglaiei, fiica de a doua a aceluiaş „d. prefect“. O menţiune specială se cuvine d-rei Anicuţa Cîrjă, în rolul soţiei lui Mişu Cîmpianu. D-sa a avut şi răceala artificială şi forţată a fiicei „d-lui prefect“ în actul I şi II-lea şi dragostea soţiei iubitoare din actul al III-lea.

*

In beneficiul d-nei Aglae Pruteanu s'a reprezentat Sîmbătă seara emoţionanta dramă a lui Sardou : *Vrăjitoarea*, una din creaţiile marei Sarah Bernhard cu care celebra artistă franceză s'a produs şi pe scena teatrului nostru în ultimul turneu.

Subiectul dramei lui Sardou este un epizod din luptele medievale ale poporului Spaniol în contra Maurilor. Un creştin, nobil spaniol, don Enric de Pallacios, se amorezează de maura Zoria. Păcatul amînduror e mare şi tribunalul închizitorial bănuind aceasta însărcinerză pe un agent al său ca să-i urmărească. Agentul îndeplinindu-şi misiunea, surprinde pe Zoraia cu don Enric tocmai în noaptea nunţei acestuia cu donna Jnana fiica, guvernatorului din Toledo, înaintea camerei nupţiale în care Zoraia pătrunsese şi adormise pe donna Juana prin puterea suggestiei ce o exercittă asupra ei, fire slabă, bolnăvicioasă.

In cearta, pe care don Enric o are cu Cardenos, care vroia să aresteze pe Zoraia, îl ucide şi fuge cu maura ; dar sunt prinşi, arestaţi şi tribunalul inchizitorial este convocat de urgenţă şi condamnă pe Zoraia la moarte, prin ardere.

Donna Juana însă, căreia maura îi poruncise să nu se trezească de cît la porunca ei, doarme somnul greu şi profund al ipnotizatului, iar tatăl ei, guvernatorul disperat apelează la maura s'o deştepte. Zoraia convine în schimbul eliberării ei, plănuind să fugă la sud la prietenii ei cu iubitul ei. Donna Juana este adusă în piaţa în care era instalat rugul, este deşteptată şi maura îşi recapătă libertatea. Poporul înfuriat vrea s'o linşeze. Văzînd pericolul Maura şi don Enric se otrăvesc şi mor.

Drama lui Sardou are scene emoţionante şi tirade foarte puternice la adresa popilor catolici, cari nesocotesc însă-şi perceptele lui Isus Christos. Aceste tirade puse în gura maurei au un efect scenic foarte mare.

In rolul Zoraiei d-na Pruteanu a avut momente strălucite. Este adevărat eă talentata noastră artistă nu s'a menţinut tot timpul la această înălţime. Este un rol de o mare forţă dramatică, pentru care trebue şi un organ de o forţă egală, şi d na Pruteanu — trebue să recunoaştem — nu are nici tăria, nici asprimea vocei ce necesită rolul Zoraiei. In actul al patrulea, înaintea tribunalului inchizitorial, c nd Zoraia se ridică mîndră, dispreţuitoare în contra judecătorilor ei nedrepţi şi proferă tirade fulgerătoare la adresa lor, vocea d-nei Pruteanu, diminuă din cînd în cînd, neputînd parcă rezista unei încercări atît de grele. Evident că această diminuare a vocei se repercută şi asupra efectului scenic.

In rolul lui Don Enric de Pallacios, d. Dragomir a fost acelaş amorez searbăd, fals, incorigibil. Cu un joc de scenă şi cu o figură incompatibilă pentru asemenea role, d. Dragomir a contribuit la diminuarea şi mai mare a efectului dramatic. Eu cred, că d. Dragomir contribue — cînd joacă în rolele ce-şi ia de obiceiu — şi la diminuarea reţetelor.

S'a remarcat d-na Verona Cuzinschi în rolul ţărancei Afrida, care graţie stărei ei patologice mentale servă de instrument inchiziţiei spre a stabili vinovăţia Zoraiei ca vrăjitoare. D-sa a avut accente de nebunie şi a produs un puternic fior de groază în toată sala.

Mult a fost aplaudată d-ra Anicuţa Cîrjă în rolul ţărancei Manuela. D-ra Cîrjă are mult temperament şi pune în rolele ce interpretează atîta căldură, atîta subiectivitate, în cît tradează un talent cu totul deosebit. D-sa a fost desigur o revelaţie pentru publicul ieşan, care n'a avut ocazia încă s'o vadă pe d-ra Cîrjă în role atît de potrivite naturei talentului său.

Şi acum, pentru a termina, ţin să observ răul obiceiu al unei părţi din public, care la auzul unei vorbe de spirit, sau a unei fraze de efect aplaudă la scenă deschisă. Obiceiul acesta necivilizat ar trebui să înceteze, căci e în detrimentul şi al artiştilor, cari trebue să-şi întrerupă jocul, atitudinea, situaţia în scenă şi al publicului în genere, care pierde din frazele ce urmează, şi al efectului dramatic prin distrarea publicului de la situaţia în scenă.

Em. Socor

Intrunirea de la Roman

Alaltăeri, Duminică 29 Decembrie, după cum am anunţat partidul conservator din Roman, a ţinut o mare întrunire publică, în sala Teatrului la care a luat parte o mare mulţime de cetăţeni.

A prezidat d. dr. M. Riegler senator, vice preşedintele comitetului executiv conservator-democrat din Roman.

D. dr. Riegler. Spune că a convocat pe cetăţeni la întrunirea de astă-zi, sperînd că această întrunire va fi prezidată de iubitul nostru şef d. C. Cantacuzino Paşcanu. Cum însă din împrejurări neprevăzute d. Cantacuzino Paşcanu, nu poate participa la această întrunire, ea a trebuit să aibă loc, date fiind evenimentele politice care să precipită. Guvernul liberal care să duce şi un regim de reacţionari care să anunţă.

„Partidul conservator-democrat a fost format pentru realizarea unui ideal măreţ ca alăturea cu suveranitatea Coroanei să vedem predominînd şi suveranitatea poporului. (Aplauze prelungite)

Principiul nostru politic, este cel conservator-democrat şi noi nu înţălegem altă guvernare de cît aceia, care să alcătueşte prin popor. (Aplauze prelungite).

Programul desfăşurat de d. Take Ionescu, este erezul politic care ne însufleţeşte. Am avut parlamente alese după poruncă, nefiind expresiunea ţărei ci a unei oligarhii reduse, principii medievale susţinute în Senat de d-nii P. Misir şi C. Arion, viitori miniştri carpişti. In baza acestor principii carpiştii cer guvernul de la M. S. Regele.

Noi voim să dăm ţărei de a-şi alege din libera ei voinţă parlamental ei şi am creat un partid, care să reprezinte toate clasele sociale.

Partidul conservator-democrat a repurtat cele mai mari izbînzi ; cauza ? impopularitatea liberalilor, cari prin legile şi prin arbitrariul lor şi împanarea ţărei cu funcţionari inutili, plăţile cu mii de lei din spinarea contribuabililor ş'au pronunţat singur osînda. Mai e apoi resentimentul poporului faţă de o aristrocaţie reacţionară, apoi idealul de desrobire ce de mult să născuse în sufletul poporului nostru obijduit şi pe care îl vede întrupat în organizarea partidului conservator democrat şi în şeful lui, d. Take Ionescu.

Izbînzile noastre de partid sunt dovezi de vrednicia şi conştiinţa cetăţenească şi aceste dovezi ne asigură că în lupta cea mare care se deschide, partidul conservator democrat va fi sprijinit de toţi cetăţenii, asigurînd o izbîndă care va răsturna sistemul de minciună politică, întronînd sistemul de adevăr politic, fără care nu să poate realiza nimic bun, nimic trainic în ţară.

D. Stan. Spune că dispreţueşte invenţiile nedemne ale carpiştilor pe socoteala noastră şi a şefilor noştri.

Una din ideile cu care junimiştii speră să guverneze, e că parte din partidul conservator democrat va trece la ei. Dacă printre noi s'ar afla cîţi-va aşa de slabi în cît să se increadă în făgăduieli deşarte, preferăm mai bine să ne lipsim de asemenea partizani şi rugăm să ne părăsească dinainte pentru că nu ţinem pe nimeni cu sila nici nu făgăduim nimic Dacă junimiştii cred că ş'au ajuns idealul de „asanarea moravurilor“ prin faptul că ar putea lua de la noi „pleava takistă“ şi noi ne vom realiza speranţele cînd vom vedea că din „pleava takistă“ să formează „elita junimistă“. (Aplauze prelungite).

Noi nu promitem nimic care să nu putem face, dar vă rugăm să ne cîntăriţi bine şi pe unii şi pe alţii, căci de şi foarte modeşti cînd privim la cele ce am făcut, suntem totuşi foarte mîndri cînd ne comparăm, mai ales cu cei ce nu au făcut nici o dată nimic, de cît doar intrigi, şi de aceia noi conservatori democraţi, cari trăim mereu cu d-voastră cu care suntem şi la vremuri grele şi bune, noi care vă cunoaştem aspiraţiunile avînd ca chizăşie purtarea noastră din trecut cred că putem privi cu cea mai mare încredere în viitor.

Dl. D. Bogdan. In o caldă cuvîntare acoperită cu aplauze, d. D. Bogdan spune că ori-care ar fi greutăţile luptei ce ne aşteaptă vom învinge. Vom învinge prin voinţa noastră şi prin dorinţa cetăţenilor de a trăi cu libertăţi adevărate, nu cu libertăţi fictive cari pot fi reduse de ori ce coterie.

D-sa face, în o frumoasă peroraţie, un călduros apel la cetăţenii grupaţi prin inimă şi conştiinţă în jurul aceluiaş ideal democratic ca şi partidul conservator-democrat, ca să lupte cu energie pentru realizarea acestui ideal dînd izbînda în alegeri, întregă, partidului conservator-democrat.

D. Francisc Ostapovici, meseriaş. Un vînt puternic bate pretutindeni : e vîntul de regenerare a poporului. Inainte de a se forma la Roman partidul conservator-democrat, pe care îl conduce iubitul nostru şef d. C. Cantacuzino Paşcanu, clasele populare erau rătăcite şi să conduceau de cîţi-va politiciani, aşa cum le era interesul. Poporul era bun, era supus şi credea în bunătatea şi cinstea lor. Această stare de lucruri ar fi durat mult, dacă n'am fi deschis ochii n'am văzut un partid în care să deprind oamenii să fie drepţi, muncitori şi cinstiţi.

Muncitorii au îmbrăţişat acest partid pentru că e partidul mîntuirei, cu el vor lupta şi lui îi hărăzeşte din plină inimă tot devotamentul şi energia lor cetăţenească.

Muncitorii au deplină încredere în acest partid şi în programul lui care cuprinde înbunătăţiri pentru toate clasele. Inainte, să luptăm tot înainte ! (Aplauze furtunoase).

D. Ion Teohary. Deputatul colegiului al 3-lea de Roman, schiţază situaţia liberală şi spune că este cu neputinţă ca Suveranul să dea ţara pe mîna unei clice boereşti, reacţionară, care îşi va inaugura guvernul cu violentarea voinţei poporului.

Nu este d'ajuns să fii cineva ca să guvernezi şi nimeni nu poate guverna fără un ajutor real de partid. Carpiştii n'au nici partid, nici popularitate. Pot veni la guvern, nu vor putea dobîndi încrederea ţărei, vor cădea în alegeri şi d-lui Carp care făgăduise lui Lascar Catargiu o înmormîntare de clasa I-a noi, ca democraţi, vom lasa d'o parte luxul şi îi vom face o înmormîntare de clasa III a, o înmormîntare populară.

D. Mihai Märtz, ţaran. Spune că ţărănimea, înşelată şi obijduită nu poate să găsească sprijin de cît în partidul conservator-democrat, pe care trebue să'l ajute cu toată inima şi cu toată credinţa.

D. Ştefan Czuntu. Vorbeşte de rumoarea făcută în jurul d lui Carp, că va veni la putere. Pe noi nu ne îngrijeşte că va veni d. Carp la putere, dar voim să ştim cum va veni. Vor veni la putere prin Palat; să poate, aceasta este singura putere a carpiştilor, puterea noastră este în inima şi sufletul poporului. Carpiştii îşi întocmesc un program de guvernare la Jokey Club, *noi punem urechea la inima poporului şi de acolo ne inspirăm în întocmirea programului nostru de muncă.* (Ovaţiuni şi aplauze îndelung repetate).

La noi fie care, de la cel mai mic pînă la cel mai mare este convins că munca pe care o depune picătură cu picătură nu este perdută ci contribue la întărirea păturilor democratice formînd o putere peste care nu se va putea trece.

Să poftească d. Carp să ia guvernul şi va suferi cel mai teribil dezastru electoral pe care l-a suferit vre-un guvern în ţara noastră.

D. Gabriel Cilibiu. Spune că înpunătoarea întrunire de astăzi şi entuziasmul cu care cetăţenii primesc lupta în alegeri alături cu partidul conservator-democrat, este însăşi siguranţa că vom eşi învingători în alegerile generale. Un guvern Carp nu va fi de cît o înţîmplare trecătoare, pentru că va cădea în alegeri ţara nefiind cu carpiştii. Sunt sigur că cetăţenii nu vor dezarma, ci vor lupta pentru ca să învingă guvernul reacţionar pe care să pregăteşte să'l formeze d. Carp. Cetăţenii au dat dovadă, că iubesc pe d. Take Ionescu şi partidul conservator democrat şi nu poate fi îndoială că şi în alegerile generale vor da dovadă d'aceiaşi iubire dînd victorie partidului conservator-democrat a cărui deviză este toţi pentru unul şi unul pentru toţi.

D. Gh. Teodorescu, meseriaş. Spune că clasa muncitoare care are un apărător atît de energic în partidul conservator democrat, vor da în masă sprijinul lor întreg acestui partid.

D. C. N. Roiu. avocat, începe prin a spune că întrunirile conservatorilor democraţi, care chiamă poporul la Viaţa cetăţenească, îi readuce aminte întrunirile poporului Roman, în forum Romanum, unde poporul să întrunea şi delibera asupra intereselor generale, şi numai partidul conservator democrat să preocupă de interesele cetăţeneşti în ţara Romînească şi cere să guverneze pentru binele şi interesul general, (aplauze).

Intrunirea de astăzi are importanţă prin aceia, că este în ajunul unei schimbări de guvern şi întrebarea se pune pe cine vroeşte ţara. Pănă acum ea s'a pronunţat pentru partidul conservator-democrat.

Montesquieu un mare scriitor, a zis : „că poporul are guvernul ce l merită“ şi întrebarea este ; astăzi ţara vroeşte un guvern junimist, care nu să preocupă de interesele poporului romîn, sau nn guvern conservator democrat a cărui şef este d. Take Ionescu ? Răspunsul nu poate să fie de cît, că şi în viitor, ţara vroeşte un guvern conservator-democrat.

Dacă M. S. Regele, cum se şopteşte, ar chema la succesiune un guvern conservator junimist de sub şefia d lui Carp, ar uza de o prerogativă ce are, dar ar nesocoti voinţa ţării şi dacă decretul de numire ar apărea în Monitorul Oficial, că *„din mila lui Dumnezeu şi Voinţa Naţională“*, să numeşte un guvern sub preşidenţia d-lui Carp, ar fi adevărată numai partea întăia : *„că din mila lui D-zeu“* este numit, dar n'ar fi adevărat că este şi *„din Voinţa Naţională“* şi depinde de cetăţeni, ca guvernul viitor să fie şi din Voinţa Naţiunei (aplause sgomotoase).

Se zice că din două motive M. S. Regele n'ar chema la guvern partidul conservator democrat :

1) Că nu vroeşte de cît două partide de guvernămînt, care să se succeadă unul altuia. Nu vede raţiunea pentru ce n'ar putea să fie mai multe partide, cînd ele răspund ca în alte ţări mai civilizate, unor necesităţi a vremurilor, cu programe diferite, apoi că este greşit a se zice că partidul conservator-democrat este al treilea partid în ţară, depinde cum se face numerătoarea şi tot aşa s'ar putea zice că partidul junimist este partidul cel de al treilea şi cui nu-i place să numere trei partide în ţară, poate să zică la unul din ele, partidul conservator 2—bis (aplauze);

2). Că steagul partidului conservator ar fi în mînele d-lui Carp. Este o simplă laudă, căci atunci cînd s'a trecut şefia şi steagul din mînele Septegenarului Gh. Cantacuzino (Nababul) în mînele septegenarului P. Carp, steagul partidului conservator de fapt, era ţinut şi înainte şi pe urmă tot de mînele viguroase ale d lui Take Ionescu, care era şi sufletul partidului (aplauze) de aceea se explică pentru ce lumea l'a urmat pe d. Take Ionescu, pentru că la el era steagul (aplause sgomotoase) şi în mînele lui filfie astă-zi, adăogînd a scrie pe lîngă cuvîntul de *„conservator“* şi acel al *„democraţiei“*, pe care o representaţi D-voastră (aplauze prelungite).

Dacă aceste motive l'ar face pe M. S. Regele să cheme la putere un guvern junimist, depinde de d voastră să vă daţi un guvern conservator democrat, adică guvernul care'i meritaţi, (aplause)

Mijlocul este în mînele d-voastră, prin dreptul de vot, pe care să'l exercitaţi cu toată libertatea de care dispuneţi, garantată de legea electorală.

Guvernul conservator junimist nu poate să trăiască pentru că atîrnă de palatul regal şi se va asfixia prin suspendare, pe cînd un guvern conservator-democrat poate să trăiască pentru că are sprijinul poporului (aplause sgomotoase).

Ţara nu merită guvernul care să uită în sus numai la palatul Regal, ci-l merită pe acel care se uită şi la popor cum face partidul conservator-democrat (aplauze prelungite şi sgomotoase).

D. N. Bellu zice că o nouă epocă se deschide pentru cetăţeni, pentru că, graţie activităţii energice, desfăşurată de partidul conservator-democrat, astă-zi corpul cetăţenesc singur va da soluţiunea crizelor politice şi nu clicele de politiciani cari să muncesc să facă guverne prin combinaţiuni în sfera restrînsă a unui reacţionarism, ultima rămăşiţă a unor vremuri de robie şi de zugrumare a libertăţilor publice.

Aci la Roman, s'a cheltuit multă muncă de partidul conservator-democrat sub conducerea democratică a d-lui C. Cantacuzino-Paşcanu, a cărui absenţă o regretăm, pentru a forma un corp cetăţenesc voinic şi conştient. N'a fost împrejurare, în care să nu consultăm cetăţenii şi întrunirea de astăzi este primul pas pe care partidul conservator-democrat îl face făcînd apel la cetăţeni să ne sprijine în lupta ce o vom da la alegerile generale.

Am avut credinţa că cetăţenii Romanului vor răspunde apelului nostru şi grandioasa întrunire de astăzi, ne a întărit această credinţă care ne dă noui puteri în luptele ce ne aşteaptă.

Carpiştii pretind guvernul în puterea tradiţiei conservatoare. D. Carp, care se foloseşte astăzi de firma partidului conservator, a fost mereu duşman înverşunat şi al lui Lascar Catargiu şi al partidului conservator. Take Ionescu a fost sufletul guvernelor conservatoare şi el singur poate vorbi în numele acestei tradiţii. Mai este şi chestia steagului. D. Carp pretinde că are steagul conservator.

D. C. Cantacuzino-Paşcanu la prima întrunire care a hotărît formarea partidului conservator-democrat, a spus o frază istorică : „steagul nu aparţine şefului, aparţine partidului„. Partidul e tot în jurul d-lui Take Ionescu, prin urmare aci e şi steagul.

Zvonul venirei d lui Carp la putere nu ne îngrijeşte. Cum să ne îngrijască cînd peste 3000 de inscrieri în partidul conservator-democrat s'au făcut, în urma acestui zvon şi cînd aci la Roman, afirmaţiunea carpiştilor că vor veni mîine la guvern, cetăţeni din toate clasele răspund în mulţime la apelul nostru formînd impunătoarea întrunire de azi. (Aplauze prelungite).

Viitorul nu ne îngrijeşte. Cînd avem cu noi puterea poporului, nu ne sfiim de alte puteri şi n'avem cea mai mică îndoială că vom eşi învingători în alegerile generale, ori-care ar fi guvernul care va prezida alegerile.

Intrunirea a luat sfîrşit la orele 5 jum sara, luîndu-se hotărîrea de a se convoca alte întruniri imediat după sărbători.

De la întrunire o mare mulţime de cetăţeni au venit la clubul conservator democrat, unde s'au făcut noui manifestaţiuni de simpatie. **Coresp.**

INFORMATII

❑ Pe zina de 2 Ianuarie 1911 va fi şedinţă ordinară la clubul conservator democrat din Huşi. Se vor începe conferinţele politice. Prietenul nostru d. Gh Ghibănescu va deschide seria acestor conferinţe tratînd despre „Rezistenţa politică“. Intrunirea va avea loc la orele 9 seara.

Această publicare serveşte drept orice invitare.

❑ *In ziua de 23 Decembrie, de la orele 3—5 p. m., va fi deschisă expoziţia culinară la şcoala de menaj „Principesa Maria“.*

Indemnînd publicul a vizita expoziţia.

❑ D. Const. Bottez, notarul comunei Poeni a fost revocat din funcţiune.

De asemeni a fost revocat Costache Alexandrescu, notarul comunei Sineşti.

❑ Azi după amiazi, s'a făcut la cimitirul „Eternitatea“ înmormîntare lui Neculai Panişca, revizor mecanic a c. f. r. care a murit subit alaltă-eri.

D. Elin Liviu impiegat de mişcare a ţinut o cnvîntare.

❑ D. Gr. Stefănescu, impiegat de mişcare în gara Brăila a fost mutat în gara Iaşi.

D. Ioan Demetrescu, impiegat din gara Iaşi a fost mutat la Botoşani.

❑ D. Ioan Ionescu a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din Cucuteni, în locul vacant.

D. Constantin Matei, învăţător la şcoala din Balş a obţinut un concediu de 15 zile.

❑ Prima serie de soldaţi din garnizoana locală, pleacă mîine în permisie de opt zile ; a doua serie va pleca în ziua de 29 Decembrie.

DIVERSE

— O tentativă de furt s'a încercat astă-noapte în mahalaua Frumoasa, la cîrciumarul Şmil Zalmanovici Pe la mezul nopţii patru indivizi s'au întrodus într'un beciu de dindos, pe unde vroiau să intre în cîrciumă La sgomotul produs prin deschiderea uşei Zalmanovici trezindu se, a strigat ajutor şi numiţii văzîndu-se surprinşi, au dispărut.

Azi dimineaţă agenţii siguranţei au făcut o descindere la faţa locului şi mai multe arestări au fost operate printre ţiganii din mahala, fiind bănuiţi ei a fi autori.

— Un început de incendiu s'a declarat în strada Golia No. 19, care s'a localizat de pompieri.

— In conformitate cu prevederile noului cod silvic, ministeru publică spre cunoştinţa generală că s'a luat act că d. căpitan Alex. Tăut funcţionează ca agent silvic superior în administaţia epitropiei Sf. Spiridon din Iaşi.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Noul guvern.** — *În astă-seară are loc la senat o consfătuire a majorităților parlamentare, la care primul ministru va anunța retragerea guvernului pe ziua de 28 c.*

Domnul Brătianu va zice, că partidul liberal și-a împlinit programul publicat la 12 Martie 1907 și că partidul nu înțelege să prezideze noile alegeri generale.

*

Domnul P. P. Carp va fi însărcinat cu formarea noului guvern, care va fi constituit pe ziua de 1 Ianuarie 1911.

Iată cum va fi format noul guvern: d. P. P. Carp, președintele consiliului și finanțele; d. Al. Marghiloman, interne le; d. T. Maiorescu, externele; d. N. Filipescu, războiul; d. Mișu Cantacuzino, justiție; d. Delavrancea, lucrări publice; d. Nenițescu, comerț și industrie și d. Jean Lahovari, domeniile.

❑ *Domnul Ioneș Grădișteanu, fost ministru, șeful carpiștilor din R.-Sărat, va demisiona din partidul de sub șefia d lui Carp.*

❑ *Eri s'a făcut un tîrg între d. Marghiloman și d. T. Stelian, în baza căruia actualul ministru de justiție va fi sprijinit în alegeri de junimiști.*

D. Stelian va candida la Giurgiu.

❑ *D. Greceanu a fost la un fruntaș liberal din Iași, membru al parlamentului, ca să trateze un cartel cu liberalii, în viitoarele alegeri.*

D. Greceanu a primit răspunsul că liberalii din Iași nu vor ierta nici odată junimiștilor, campania contra d-lui Stere și refuzul de a se cartela cu liberalii la balotajul ultimei alegeri senatoriale din Iași.

D. Grecianu n'a putut stabili de cît un cartel cu naționaliștii.

❑ *Eri la orele 4, a avut loc la Cameră un enorm scandal, provocat de foarte mulți deputați contra d-lui Mișu Ferekyde, acuzat că și-ar fi întocmit o listă de indigenate.*

D. Ferekyde a propus deputaților ca să vie fie care cu lista lor, pentru a pune astfel capăt scandalului.

❑ *D-nii miniștri Brătianu și V. Morțun vor oferi în astă seară, la Capșa, un dineu în onoarea leaderilor parlamentari și anume d lor: N. Cociaș, C. Stere, Neron Lupașcu și alți.*

Chestiunea campaniei electorale de la Iași, va forma obiectul principal de discuție la acel dineu.

❑ *Pînă acum au fost stabilite următoarele candidaturi principale:*

D. P. P. Carp la București, d. Spiru Haret la Focșani, d. P. Missir la Bacău, d. Toma Stelian la Giurgiu, d. I. C. Brătianu la Romanați și d. Emil Costinescu la Neamț.

❑ *La banchetul de la Brăila, potiticianii din R.-Sarat s'au plîns d-lui N. Filipescu că situația în acel județ este desperată pentru carpiști și au cerut sfatul fruntașului politician ce să facă.*

D. Filipescu a răspuns:

— Puteți face cartel chiar și cu takiștii, numai să reușiți.

De alt-minteri acest sfat se dă de fruntașii carpiști tuturor șefilor de județe, ca să facă cartel ori cu cine numai să isbutească.

❑ După cum am anunțat de acum două săptămîni, mișcarea în magistratură apărută eri, cuprinde următoarele privitoare la Iași. :

D. G. Vernescu, stagiar la jud. ocolul I, a fost mutat în aceiași calitate la R.-Sarat, iar la Iași a fost adus d. C. Tăutu, actualul stagiar al parchetului Dorohoiu.

D. Gavrilescu, ajutor de grefier la secția III-a, a fost numit grefier la secția II-a a trib., iar d. Luchian, carpist la judecătorie ocolului II, a fost numit ajutor de grefier la secția III-a.

Stagiar la tribunalul secția I-a, în locul d-lui Vrînceanu, n'a fost numit încă.

❑ **Președinții Curților cu Juri.** — In ședință publică, potrivit legei, d. prim-președinte al Curții a procedat astăzi la tragerea la sorți a președinților curților cu juri pentru sesiunea Ianuarie-Februarie.

D. consilier C. Buzdugan, va prezida la Iași și la Roman; d. consilier C. Grigoriu, la Vaslui, Fălciu și Tutova; d. Savel Zăhărescu, la Bacău, Neamț și Suceava și d. consilier Em. Cernătescu, la Dorohoi și Botoșani.

Curtea cu juri din Botoșani, în sesiunea ei extra-ordinară, care va fi deschisă la 15 Ianuarie; spre a judeca pe Franz Kurt, acuzat de asasinarea birjarului Zeida, va fi prezidată de d. consilier I. C. Corjescu.

Tot la 15 Ianuarie se vor deschide sesiuniie Curților din Iași și din Bacău.

❑ Ministerul de finanțe, în urma cercetării actelor de către comisiunaa pensiunilor, a sporit pensiunile următoarelor persoane din Iași, cu începere de la 1 April 1910; Natalia I. Alexandrescu, Ecaterina I. Grigoriu, căpitan Dimitrie Budachievici și Gheorghe Mihailovici.

❑ Casa Bisericei a cerut prefecturii județului să ia măsuri contra vînzării icoanelor străine la sate.

❑ Ministerul cultelor a confirmat alegerea făcută în persoana d lui Gh. Iacob, ca epitrop la parohia bisericei st. Vasile din comuna Probota,

❑ Notarul comunei Holboca, a încunoștiințat prefectura de județ, că un incendiu a nimicit casa locuitorului Ion Ciobanu din satul Danca, cauzîndu-i o pagubă de 1000 lei.

Nu se știe din ce împrejurări a luat naștere focul.

❑ Viitoarea mișcare în magistratură inamovibilă, urmează să cuprindă și înaintarea d-lui L. Munteanu, primul președinte al trib. Iași, prim președinte al trib. Ilfov sau consilier la Curtea din Galați.

❑ Membrii parchetului și judecătorii de instrucție, s'au prezintat, astă-zi după prînz noului procuror general.

❑ O nouă schimbare a intervenit în numirea viitorilor efori la Spiridonia din Iași. Acum a venit rîndul d-lor dr. Stroici, Dim. Zarifopol și C. Ivașcu.

De asemeni, s'a renunțat definitiv la numirea d lui C. L. Negruzzi, ca prefect al județului.

❑ D. Jipescu, secretar general la ministerul de finanțe, se va retrage din acest post, pentru a întra în politica militantă.

Liberalii vor susținea candidatura d-lui Jipescu la Olt.

❑ D. I. Popovici, copist la grefa Curței secția II-a, va fi recomandat în postul de ajutor de grefier la secția I-a a tribunalului, în locul d lui Bogdan, demisionat.

❑ D. Al. G. Hinna, consilier la Curtea de Apel, căruia i s'a dat delegația de procuror general s'a prezentat astăzi la parchetul general și și a luat postul în primire.

Tot astăzi au depus jurămîntul d. D. Volanschi, care a fost transferat judecător de ședință, în locul d lui V. Bușilă, care trece jude-instructor. Decretul acestuia n'a sosit astăzi.

❑ Intre candidații la scaunele de deputați ai Carpiștilor din localitate e și d. Octav Erbiceanu, căruia i s'a propus a primi candidatura la colegiul al 3-lea pentru a ținea piept d-lui C. Sterea. Pe cît aflăm d. O, Erbiceanu se ferește a candida la col. III.

❑ Astă seară se va reprezenta la Teatrul Național „Prostul" frumoasa comedie a lui Fulda, care a obținut așa de mari succese în cursul stagiunei.

*

La 8 Ianuarie se va reprezenta pentru întîia oară comedia *Punctul Negru*, care a făcut la București o serie interminabilă, împreună cu emoționanta dramă într'un act a lui Bracco: *Sacrificiul*. In ambele piese d. Vlad Cuzinschi, simpaticul nostru artist, în beneficiul căruia se dă această reprezentație, are splendide creațiuni.

Negreșit, că publicul ieșan va ține să asiste în mare număr la beneficiul d-lui Cuzinschi, care îi procură cu jocul său atît de puternice emoțiuni artistice.

❑ Administrația financiară a cerut prefecturii județului, să-i comunice numele delegaților consiliului județean, cari urmează să ia parte la lucrările comisiunei în comuni, pentru constatarea impunerilor.

❑ **Universitare.**—D. St. Romulus Popovici, a cerut decanatului facultății de științi, să-i admită a trece examenul de echivalare a diplomei sale de inginer electric de la școala de lucrări publice din Paris.

— D. conferențiar Barbu Demetrescu, a dat următoarele lucrări, pentru domnii studenți din anul al II-lea de licență.

1) Efectul declarativ al partagiului și aplicarea acestui articol la mobilele corporale și imobile.

2) Se aplică art. 786 la creanțe? Dacă *da*, cum se conciliază art 1060, care admite divizibilitatea creanțelor prin faptul deschiderei succesiunei între erezii creditorului primitiv, cu art. 741, care spune că la compunerea loturilor trebue să se dee fie-care parte pe cît se poate, aceiași cantitate de mobile imobile, drepturi și creanțe.

❑ Acum cîte-va zile, numitul Gh. Roman, din comuna Ciurea județul Iași, trecînd pe strada Coman, a fost acostat de individul Gheorghe Ionescu, care l'a atras în locuința sa, unde apoi în tovărășie cu M. Moritz și Th. Teodor, l'au excrocat prin jocul de cărți „uite popa nu e popa", luîndu-i o sumă de bani.

Reclamînd poliției de siguranță, agenții au prins numai pe Ionescu, ceilalți doi dispărînd. Cercetările au continuat și eri au fost prinși și ceilalți doi, M. Moritz și Th. Teodor, cari au fost arestați la siguranță.

Din cercetările făcute până în present, reiese că numiții au mai excrocat și pe alți trecători.

❑ Ministerul instrucțiunei pubiice a comunicat azi revizoratului școlar că cursurile școalelor primare urbane și rurale, după noua decisie a ministerului, se vor redeschide după vacanță, la 10 Ianuarie, iar nu la 8, cum era până acum.

❑ Comitetul societății Cantina școlară, întrunit la 19 a. c., verificînd socotelile de la reprezentația dată în sara de 6 Decembrie la Teatrul Național, cu piesa „Floare de Pădure", pentru sporirea fondului filantropic, a încheiat astfel darea de seamă:

Incasarea din vînzarea biletelor	1890, 30
Cheltueli	339, 00
Venitul net	1551, 30

Pentru care aduce mulțumiri tuturor persoanelor, cari au ajutat la realizarea acestui frumos beneficiu.

❑ Externatul de fete și școlile primare, au luat vacanță astă-zi, iar școlile primarp rurale vor lua vacanță Joi.

❑ Eri s'a făcut inventariarea mărfurilor ramase la croitorul A. Zupkes, din strada Lozonschi, care să știe că a dispărut de cîte-va zile. Valoarea stofelor găsite nu întrece suma de 200 lei.

Fiind bănueli sigure că numitul a luat drumul spre Ameriea, s'a dat telegramă la Hamburg, pentru a fi arestați.

❑ Direcțiunea generală a căilor ferate,a pus în vedere stațiilor, că toate scriptele de ori-ce natură ar fi ele, trebuie să se păstreze în stațiune, timp de 3 ani și numai după expirarea acestui termen să se verse, în luna Ianuarie, a fiecărui an, serviciului de economat, ca maculatură.

❑ **Judiciare.**— Lucrările urgente la Curtea de Apel din Iași, în timpul vacanței Crăciunului, vor fi expediate, în toate zilele lucrătoare, de d. consilier Dim. Grigorovici, avînd de grefier pe d. Al. Vasiliu.

— Tribunalul s. I-a a reconfirmat astă-zi, pentru a treia oară, mandatul de arestare al lui Jean Grünberg, care a delapidat o sumă de bani de la casa Wachtel.

— Curtea de Apel s. II-a a șters astăzi din listele electorale din Iași, pe d. Suciu, consilier la înalta Curte de Casație.

— David I. Grimberg din Bacău, fiind condamnat la 5 luni închisoare pentru bancrută simplă, sentința a fost apelată atît de el, cît și de procurorul general.

Apelul se va judeca la 26 Ianuarie la secția I-a.

— Procesul fraudelor de la primăria Podul-Iloaia, se va judeca la 28 Ianuarie la Curtea de Apel s. I a.

— Notarul Ruscanu, din com. Borca, județul Suceava, împlinind și funcția de telegrafist, s'a făcut vinovat de delapidări de bani, încasați de el pentru telegrame.

Condemnat de tribunalul Suceava la un an închisoare, Ruscanu, a făcut apel, care se va judeca la 10 Ianuaria la secția I-a,

❑ La cinematograful „Union", de la coloseul Bragadiru, se începe astăzi un nou și splendid program.

„La lumina roșie", este titlul unei senzaționale drame, episod din spionajul japonez: în împrejurimile fortului din Iasebo, spionul travestit în japonez, este surprins fotografiind fortul. El se refugiază la un guvernator rus, căruia îi dă fotografia fortăreței. Se declară războiul, și se desfășoară apoi scene interesante.

Se mai cuprinde în noul program: Olivier Uwiste, mare dramă engleză, în 10 părți și 25 tablouri; Capriciul, tablou dramatic; Little Tick, celebrul comic englez, în transformările sale; pentru o femee, mișcătoare dramă a Casei Radiòs-Paris; Obiceiurile poporului bulgar, tablouri luate la foița locului, etc.

Ultima oră

București 21 Decembrie

Consfătuirea majorităților

București.—Consfătuirea majorităților va avea loc în astă-seară la orele 6 și jumătate.

Se prevede că consfătuirea va fi foarte interesantă.

Pentru băncile meseriașilor

București.— Ministerul industriei și comerțului a decis să dea Camerei de Comerț din Iași suma de 4000 lei pentru băncile din Roman și Vaslui.

Pentru eliberarea lui Durand

Paris. — Confederațiunea generală a muncii, a hotărît să obțină liberarea complectă și definitivă a lui Durand. In acest scop a însărcinat comisiunea generală a grevei, să organizeze o mișcare generală a tuturor forțelor lucrătoare organizate.

Viitorul director al poștelor

București.—Sub guvernul d-lui Carp, director general al poștelor și telegrafilor, va fi numit d. Deșliu.

Numiri

Bucureşti. — S'au făcut următoarele numiri la noua instituție creiată, prin legea de punere în valoare a terenurilor inundabile, de pe malul Dunărei.

D. inginer Saligny, actual director general al porturilor, a fost numit director general al serviciului.

In consiliul de ad ție al acestui serviciu, au fost numiți d nii: C. Alimănișteanu, Gr. Antipa, dir. pescăriilor și dr. I. Cantacuzino, dir. general al serviciului sanitar.

*

D, inginer Rîmniceanu, sub-directorul c. f. r, a fost numit director general al porturilor în locul d-lui Saligny.

*

D. inginer șef Dupereux, profesor la școala de poduri și șosele, a fost numit șef al serviciului construirei abatoarilor de frontieră.

CAMERA

București. — La Cameră a fost azi o adevărată ploaie de proecte de deschideri de credite, între care un credit de 4,800,000 lei pentru lucrările de la Bereşti, 44,000 lei pentru ajutor ing. Vlaicu, un alt ajutor pentru Brumărescu, precum și numeroase proecte de indigenate.

Se va ținea probabil azi, ședință de noapte.

SENATUL

București.—Se depune proectul pentru modificarea legei de reorgzare a poliției.

D, dr. Rîmniceanu protestează contra faptului că senatorii umblă din secții în secții, cu proecte de indigenate.

Se votează proectul prin care statul contribue cu 2.700.000 lei pentru lucrările apei la Constanța.

Societatea Fraterna-Ajutorul

Instiințare către membri

De oare ce la prima convocare n'a răspuns un număr suficient de membri, avem onoare a vă ruga să bine voiți a lua parte la a doua *Adunare Generală* care va avea loc în ziua de *26 Decembrie 1910, ora 3 p. m., precis.*

La ordinea zilei:

Votarea Statutului

Proectul de statut este la dispoziția tuturor membrilor cari sunt invitați a lua cunoștință de el, pînă în ajunul adunărei generale, în toate zilele de lucru de la oarele 2 jum. până la 5 p. m., la cancelaria Societăței strada Veche 42.

Comitetul.

Viței de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să găsesc de vînzare la *Administrația Fermei d-lui Badareu.* Pentru informații a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—faceri.
Strada Anastasie Panu 43

Sanatoriul S-ta MARIA
Iași, Str. Zmeu 3 (Beilic)
Se primesc maladii interne, chirurgicale și faceri. Se consultă ori ce medic, după dorința pacienților.
Se face, sub supravegherea d-lui prof. Dr. Mezincescu, **tratamentu Sifilisului cu preparatul Erlich 606.**
Indicațiunile și controlul rezultatelor prin **ANALIZELE DE SÂNGE** (Sero reacțiunea Vasserman).

Docent Dr. Elena Pușcariu
Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*
INSTALAȚIUNE COMPLECTA
— Strada Ralet 6 —

Biroul electric L. PIX
Str. Săulescu No. 1 (Casele Braunștein)
Face cunoscut onor. Public ieșan că
pentru sărbătorile Crăciunului
a adus un transport de noutăți, nevăzute în Iași: *jucării electrice,* cu care și copii ca și maturii pot învața să manipuleze curentul; *cutii de experiență;* **motoare electrice;** *dinamo; mașini de influență, mașini* **de electrizat;** **Cinematografe;** *motoare pentru* **aeroplane;** *Căi ferate cu șine; tramvae* **electrice;** *lămpi de buzunar,* bastoane, iluminatorii, etc. etc. *Decorațiuni electrice pentru pomi de Crăciun.*
Invit pe onor. public a nu da bani pe degeaba în alte părți pentru jucării înainte de a vizitat biroul meu.
Prețuri fixe și convenabile.
L. PIX

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
Nas, Gît și Urechi
Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.
67, Str. Golia 67
(casele Camerei de comerț)

Fiu de sătean agricultor, cu școala practică de agricultură, și practică de mai mulți ani pe moșie, cunoscînd creșterea vitelor, Silvicultură, legume cultură etc, etc. *caută post administrator* moșie. Adresa Savel Jacob gara Soldana jud, Iași.

Romeo D. Obreja,
AVOCAT
Consult 8—10 a. m. și 5—7 p. m.
Str. Păcurari 15, Iași

Cezar Simionescu
AVOCAT
Strada Lascar Catargi No. 34.

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iași str. Lozonschi No. 4

CURA = **Cea mai rațională de UNT DE PEȘTE pentru ADULȚI și COPII** =
e numai acea cu:
UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**
Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expoziții din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.
Unt de pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai de succes contra: *Anemiei, imflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghinduri, înclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite,* precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei,* la care se adaogă porto.
Unt de pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterii copiilor, în stările limfatice și a stadiului puberității.
Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă și porto.
Depozitul general la farmacia **I. Werner,** furnizorul Curței Regale **Iași**
Pentru București: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.
Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.
Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

Plăci pentru Gramofon
Cîntate admirabil de artiștii teatrelor: Național, Davila, Grigoriu, fanfare și orchestre, imprimate la Berlin și se vînd numai cu 2 lei placa cu 2 cîntece. Catalogul gratis la cerere.
LIBRARIA ȘI BAZABUL
Nicolae A. Petoff
BARLAD

TUTULOR SUFERINZILOR Se recomandă

TOAMNA şi IARNA

Se recomandă tutulor suferinzilor

TUTULOR SUFERINZILOR Se recomandă

Neintrecutul FRANZBRANTWEIN cu Menthol

DIANA

In cazuri de:

RACELI
JUNGHIURI
REUMATISME
GUTA
NEVRALGII
LUNBAGO

Cel mai perfect preparat igienic, antiseptic şi binefăcător

INSTRUCŢIUNE:

„DIANA" FRANZBRANTWEIN

Se întrebuinţează în toate cazurile de răceli şi urmările lor ca

MASSAJ

După ce se freacă bine, se învelesc părţile frecate cu o flanelă groasă, după care se simte o căldură binefăcătoare

Observaţi ca eticheta şi plumbul de pe fie-care sticlă să poarte numele: „DIANA"

Nu primiţi alte produse în loc de Franzbrantwein „DIANA" Singurul care alină şi vindecă

In cazuri de:

GUTURAIU

Se pune cîte-va picături pe vată şi din simplă mirosire se simtă o uşurare plăcută

Dureri de Cap

se freacă puţin fruntea şi tîmplele şi trece ca prin minune

INFLUENŢA

Se alină şi se vindecă prin masage uşoare cu „DIANA".—Ca

APA DE GURA „DIANA", este minunat înlocuind cu mult succes ori-ce apă de dinţi

De vînzare la toate Drogueriile, Farmaciile şi alte multe magazine din ţară

Un flacon mic b. 70 | Un flacon mijlociu Lei 1.20 | Un flacon mare Lei 2.40

Laboratorul şi Direcţiunea BUCUREŞTI Sos. Vidan No. 11

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAŞINILE DE CUSUT SINGER au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune „Grand Prix"

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori şi Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane şi Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici începînd cu

LEI 700

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Pari

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Începutul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să se căsătorească

Cu o semi-o fată 18 ani, avînd 400,000 lei dotă? numai domni eventual, şi fără avere, care n'au nici o piedică, bine voiască a se adresa la

L. Schlesinger Berlin 18

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2e quai de la Mégisserie PARIS

envoi franco de Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. 50 Of 30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA şi PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Gh. P. Maximovici ASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 2-a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

11 şi 12 Ianuarie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile în tota e reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Tipografiia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI,

direcțiunea unui Comitet

Anul VIII – No 1192 – Joi 23 Decembre 1910

Va face guvernul

„Asanatorii moravurilor“ vor fi che- maţi în curînd de Rege să formeze guvernul şi să prezideze alegerile generale într'o situaţiune politică şi în mijlocul unor curente de idei politico sociale foarte turburi. Curajul. ce-şi iau aceşti oameni cu profundul dispreţ ce-l au de opinia publică, mărturiseşte în deajuns necunoştinţa lor nebănuită până acum despre oamenii şi lucrurile din propria lor ţară.

Şi ca o sfidare de cel mai pate- cînism, Junimiştii — căci ei sînt „asa- natorii moravurilor“, cavalerii, cari stă- teau până mai eri cu spada în mînă gata să se jertfească pe altarul morali- tăţei politice a acestei ţări - încep de acum să ameninţe corpulelectoral, spre a-l convinge că el nu are alt rost d cît acela de a merge ca o turmă, acol unde păstorul, blîndul păstor fie s'ar numi Nicu Filipescu, fie că ar ghibaciul crescător de cai cu pren i ar indica să meargă; sau să vote pe aceia, pe cari acelaşi blînd păsto i ar indica — indiferent, dacă indi- ţii ar fi partizanii spadasinului sau cheii d lui Marghiloman.

Vor face alegeri cu cele mai energice violentări a conştiinţei publice, şi ar- mele ce vor utiliza în acest scop vor fi multe. Ce alt rost are în ţara romă- nească: poliţia, ameninţarea, făgăduiala, banul ? Toate sînt elemente şi institu- ţii electorale; toate servesc înaltului scop al salvărei moralităţii publice; toate trebue să concure la designarea prin urnă la cele mai înalte demnităţi în stat a partizanilor blîndului păstor, ca re vrea cu ori-ce preţ să se asaneze mo- ravurilor noastre orientale, sălbatice.

Şi dacă goana după partizani — goană, pe care au intreprins'o, după toate regulile artei atît de bine cunos- cută şi aplicată la regulate intervale pe domeniul Ţibăneştilor — nu va reuşi, şi că nu va reuşi sînt siguri, după rezul- tatele ce au obţinut pînă acum; vor năs- coci, tot ce mentalitatea şi fanteziа bol- navă a unor pătimaşi poate născoci, pentru ca scopul să fie atins, Astfel vom ajunge, ca în politică să se întro- neze acel principiu ezuitic şi medieval, alungat din toate domeniile activităţei omeneşti şi de morală, „că scopul jus- tifică mijloacele“.

Şi atunci pacea şi moralitatea socială vor domni peste toată atmosfera poli tică a acestei ţări; iar clasele sociale, într'o frăţească îmbrăţişare vor striga în cor: trăiască asanatorii moravurilor politice, trăiască salvatorii ţării !

Acesta este vizul, pe care d. P. P. Carp le-a visat într'o noapte în caste- lul de la Ţibăneşti, pe cînd stătea în naintea sobei, cuprins de molcomeala căldurii din odae. Şi în visul acesta, bătrînul şef al tinerii Junimi întrevăzu marea operă socială, ce are de îndeplı- nit în ţara sa, atît de mică, şi într'un elan de June poet s'a dus la Bucureşti şi i-a zis Suveranului: „Majestate dă mi puterea, dacă vrai să ai o ţară fericită“.

Cu zimbetul pe buze, neîncrezător în visurile d-lui Carp, Regele i a promis-o, şi de sigur că se va ţine de cuvînt Dar dacă zimbetul ironic al Regelui nu l-a închisit de loc pe d. Carp; zimbetul ironic, cu care ţara primeşte vestea a- ceasta atît de mult şi de glorios trîm- biţată de marele visător, îl îngrijeşte.

De aici, acel întreg arsenal de mu niţiuni electorale, pe care secundanţii visătorului il pun în luptă pentru mai sigura salvare a moravurilor noastre politice. De aici, acele violentări prezise, acele făgăduieli fanteziste, acele co- rupţiuni nereuşite, acele ameninţări ne- permise,—am putea adăoga noi— acele zvîrcoleli caraghioase, cari nu vor iz- buti de cît să i decapiteze şi să-i în- mormînteze politiceşte.

Să-i înmormînteze politiceşte, pentru că astăzi, în urma unor atît de pro- funde frămîntări şi a unor experienţe atît de bogate, corpul electoral—singu- rul în stare de a desemna guvernul ţrainic şi serios, nu mai poate cădea victima uneltirilor şi a combinaţiuni- lor de cabinet; chiar atunci, cînd acele uneltiri, cînd acele combinaţiuni se plănuesc în cea mai sanctă casă din ţară.

Corpul electoral de astăzi, nu mai este acela, pe care „blînzii păstori“ ai d-lui Carp să-l poată mîna ca pe o turmă, constituind astfel temelia măririi celor puţini, şi nevrednici. Corpul electoral,

[illegible] ce trebue a se impune ţării. Vom iesă, pentru că avem în cetăţenimea a- cestei ţări încrederea cea mai desăvîr- şită.

D. Carp poate obţine guvernul, dar nu va putea guverna, pentru că de astă dată, mai mult de ori cînd, con- stituţia va deveni o realitate. Guvernul e mană de la naţiune şi numai prin naţiune se poate guverna.

Em. Socor.

Insinuările d-lui Marghiloman

In discursul, pe care l'a rostit la Brăila d. Al Marghiloman a zis că pe timpul tratativelor în vederea unei colaborări, care au avut loc în timpul verei, n'a fost de loc verba de principii din partea conservatorilor-democraţi şi că toată chestia se învîrtia în jurul regulărei prealabile a viitoarei direcţiuni a partidului, în profitul unei anume persoane.

Suntem autorizaţi a declara că ideia regulărei prealabile a acestei chestiuni. în vederea uşurării colaborărei, nu a venit din partea conservatorilor-democraţi ci din partea conservatorilor şi pentru a preciza, din partea carpiştilor şi nu din partea cantacuziniştilor.

N'am fi vorbit nici odată de sugestiuni, care n'au dat nici un rezultat, dacă d. Al. Marghiloman n'ar fi făcut necesară această rectificare.

Recrutorul conservator

Brăila preocupă lumea politică prin manifestarea, ce a căutat să se dea persoanei d-lui N. Filipescu. Se întreabă lumea politică: cu ce scop s'a pus în relief persoana d-lui N. Filipescu, căruia i-a venit ca irod aducător de aur, smăirnă şi tămîe, însuşi d. Alex. Marghiloman? Să fie rolul prezumpănitor ce-l va avea d N. Filipescu în viitoarea combinaţie ministerială? Să fie el centrul acţiunii politice în viitorul guvern Carp?

După cum se ştie, că va fi viitorul guvern Carp, d-lui Nicu Filipescu ebea i se rezervă ministerul de Rîzboiu, ca să mai pună nţică ordine în armată, aşa de jos scoborîtă de guvernul d-lui Ionel Brătianu.

La interne va fi d. Alex. Marghiloman, care va avea cuvîntul hotărîtor, să cumpănească aşa fel lucrurile ca să iasă la suprafaţă elementele de majoritate junimiste.

Deja se semnalează de pe acum asemenea încercări.

Nu e nici vorbă de clacă, nici de şagă că se umblă pe rudă pe sămînţa să se zalorifice vechile valori junimiste părăsite de 15 ani de putere. Nu e judeţ, unde să nu se producă asemenea scisiuni şi diferenţieri.

De cît; şi aici este o chestie de tactică Cu toată morga junimistă şi cu toată nevoia ce au de a-şi iconomisi întăi pe ai lor, totuşi ei sînt la stăpîn, căci trebue [illegible] *ă cedeze la foarte multe stăruinţi Can- acuziniste, ştiind şi simţind că fără ei ar duce degrabă-degrabă de rîpă. D. P. P. Carp e şef de partid şi va fi şef de adevăru, numai graţie d-lui Cantacuzino. Dacă ei tac acum, e că cer să fie satis- făcuţi; alt-fel pot întoarce cojocul.*

Pentru a se face faţă la toate acestea, şi a se astupa gura celor ce vor reclama la vreme de nemulţumire, s'a ales ca în- deputul manifestărilor politice de partid unitar să se facă în jurul numelui d-lui Filipescu. D-sa pare a fi trăsătura de unire între cele 2 unităţi politice ale par- tidului. De aceia, au venit şi i s'au în- chinat d-lui Nicu Filipescu la Brăila, cu delegaţiuni din ţară, şi cu discursuri bom- bastice, pentru a se arăta ţării că duhul viitorului partid conservator va fi trăsă- tura de unire între cele 2 tabere prin per- soana d-lui Filipescu. In acest senz s'a răspîndit vestea că la ministerul de interne vor fi de fapt 2 miniştri: d. N. Filipescu şi Alex. Marghiloman, pentru a conduce politica pe judeţe.

Aşa sînt judeţe unde junimiştii nu con- tă cu nimic, cum e Muscelul; acolo acţiunea o va avea Nicu Filipescu; sînt şi judeţe ca Buzeul, unde Cantacuziniştii nu contează cu nimic; acolo acţiunea o va conduce d. Marghiloman.

Mai greu va fi cu judeţele unde taberile sînt aceva egale, cum e Barladul, cum e Tutul, cum e Iaşii; acolo se va naşte lupte la sigur.

Apoi despre judeţele unde nu e picior de Carpist sau Cantacuzinist, acolo s'a re- curs la arendări politice, cum e Teleor- manul.

Şi atunci lucrurile fiind şi ast-fel, in- junimile ast-fel desprinzîndu-se din fiului cum se va da lupta mîne, negreşit că toţi oratorii au venit şi [illegible] pentru frunteşul din Bălţişte, şi însuşi kronprinţul din Mercur a venit să înfrîngă sabia înaintea lui Filipescu. Şi s'a pus în evi- denţă o calitate a serbătoritului: puterea de a recruta în partidul conservator a d-lui Filipescu; şi d. Mişu Cantacuzino în elanul vorbei sale s'a silit a caracteri- za pe d. Filipescu că el e recrutorul politic.

Recrutor politic, însamnă omul care are putinţa de a copacita pe alţii, a le insufla o încredere personală, a atrage la politica lui pe cei nehotărîţi, a marca dar o directivă în partid. Un recrutor po- litic e veşnic o forţă dinamică în partid. Această caracterizare a d-lui Mişu Can- tacuzino avea reversul ei, şi fără a o spune, dădea a înţelege celor prezenţi că la junimiştii chiar de-ar fi forţe—cum e d. Alex. Marghilvman — dar acele forţe sînt statice.

Cei statici avînd nevoe de nţică impul- siune, simt influenţa dinamicilor; şi dacă un banchet e o forţă dinamică în politică, cu cît mai mult ne sînt toasturile. în care se trădează sentimentele şi părerile ce-şi au unii de alţii, chiar oaspeţi la aceiaşi masă.

S'a proslăvit dar la Brăila pe recruto- rul politic, pentru că un guvern aşa de static ca a d-lui Carp forţa dinamică a d lui Nicu Filipescu este le absolută nevoe.

In ce măsură însă, şi pînă la ce punct, asta o va dezlega viitorul

***

Ţaranii în politică

De 44 ani, de cîndse face politică constituţională s'a comis o mare gre- şală în ţara noastră, tecîndu se cu ve derea peste satele noastre, ca şi cum n'ar exista. Era în acesta răsunetul unor stări vechi politice, cînd viaţa politică se restrîngea încercuri foarte mici. Legiuitorii noştri au temut de a deschide porţile largi ţărănimei, din cauză că n'aveau încredere în ea.

Ce fel de ţară? Ce felle politică să fie aceia, în care să nue aibă încre- dere în puterile naţiun? Conceptul acesta politic tradează mentalitatea pă- turei conducătoare din ra noastră, şi de sigur a fost o marebubă în viaţa noastră politică restrîngea cercului de viaţă.

Din cauza acestei puri în afară de prag a ţărănimei e că semină apropi- erea dintre interesele oraşelor şi ale satelor, şi să predominen ţară resen- timentul secular al celode jos contra celor de sus. Iar partide politice ne- scoborîndu-se la ţară lipsit de la datoria lor de a fi educatre ţărănimei pe terenul vieţii politice

In lipsă de partide poice s'au sco- borît la ţară unele personalităţi poli- tice, cari au sămanat cau putut, şi au sămănat mai mult şi furtună; căci ce respundere puteau avea ase- menea personalităţi? Fără disciplina vieţii de partid, şi ţărănimea s'a dedat în mod violent la acte de rebeliune, slujînd pururea ca aluat în mîna celor întăiu veniţi.

A te declara din principiu în contra întrării ţărănimei la viaţa politică în- samnă a fi de cel mai mare reacţiona- rism. Vremea singură fără amestecul nostru va impune acest lucru, că în loc să lăsăm vremii să deslege enigma, e mai cuminte ca mîna omenească să se pună pe lucru pentru înrădăcinarea vieţii publice în toate straturile, bine, liniştit şi cuminte.

Scoborîndu-se partidele politice la ţară fac o operă de adevărată înalţare cetăţenească. Rădică valoarea săteanu lui; îl face stăpîn pe drepturile şi da- toriile sale; stărpeşte abuzurile, cari a- cum colcăe la ţară şi asigură ţării li- ştea zilei de mîne. Intrînd sătenii în largă măsură vor avea simţul răspun derii şi autoritatea statului nu va fi pusă la grea încercare ca până acum.

Ne au venit în minte aceste reflexiuni citind că sătenii din Breaza, Prahova, atraşi de frumoasele idei politice des- făşurate în programul partidului nos- tru, cum şi graţie acţiuuii energice a prietenilor noştri de la Prahova, au cerut înscrierea în partid, învitînd pe şef în persoană să vie în satul lor.

Netăgăduit e un pas în mersul aces tei ţări; a te scoborî cu acţiunea ta de la Jockey-Clubul din Bucureşti, sau de pe calea Victoriei dintre Capşa şi Palat la Breaza, la Islaz, la Găeşti. este că ai în sufletul tău dragostea de ţară şi u- rechea faţă să asculte glasul nevoilor celor mulţi şi mici.

Partidul nostru are o datorie sfîntă şi naţională de a se scoborî la ţară, şi cînd văd că în judeţele bogate ca Pra- hova, sate întregi dau adesiunea la par tidul nostru, mă simt mulţumit sufle- teşte că de 3 ani de zile am izbutit în judeţul meu politic să alipesc partidu- lui în unire cu prietenei mei 46% din alegătorii direcţi din colegiul al 3-a.

Gh. Ghibănescu

Lucruri extra-ordinare

Epoca anunţă că în partidul carpist s'au înscris domnii: căpitan Popovici, căpitan Craioveanu, căpitan Iorgulescu şi căpitan Pravăţ.

Patru căpitani de odată, cari vor fi puşi, fireşte, sub comanda d-lui maior Petraş, de la Iaşi.

Tot *Epoca*, enumerînd persoanele cari au luat parte, cum se exprimă d. Gre- cianu, la „glorificarea bustului d-lui Filipescu, care reprezintă „abnegaţia“ arată că între acele persoane a figurat şi domnul Popescu, lăcătuş.

Nu credem că acest meseriaş este identic cu lăcătuşul, care, în vremuri nu tocmai îndepărtate, fusese pus de omul-bust să manipuleze la sertarul u nui fruntaş democrat-conservator. Dar ne închipuim, că domnnl lăcătuş Po- pescu s'a simţit absolut între ai lui, cînd a auzit, că boerii se opun şi la sufragiul universal, şi la revizuirea con- stituţiei, ba chiar şi la unificarea cole- giilor—şi că sunt, totuşi, un partid pur democrat.

*

Domnul Marghiloman a pretins, că toată vara l'au plictisit peţitorii şi că, mai la urmă, plictisit de atîta plicti- seală. a congediat pe peţitori.

Asta ne aduce aminte de o plicti- seală la fel. Unui peţitor îi venise gus- tul să însoare pe un scopit. Acesta, aşa de o plăcere, ascultă pe peţitor, până ce plictisit, asemenea d-lui Marghilo- man, zise peţitorului:

— Domnule eu nu mă pot însura: sunt.... vegetarian.

*

Din discursul d-lui Marghiloman: „d. Filipescu, cînd este vorba să dee lovituri, se pune în frunte“.

D. Marghiloman a vorbit din exper- ienţă. Cînd l'a cravaşat pe d. Marghi- loman, la soşea, d. Filipescu se pusese pe capra birjei.

*

Eri s'au făcut numirile la afacerea danubiană.

Danubiul este un fluviu. Iar numirile acestea in extremis, în specie la mal, dovedesc că liberalii nu sunt ţigani: ei nu se îneacă la mal, din contra...

CIFRE...

Recensămîntul oficial.—Ştiutori şi neşti- utori de carte.—Un anuar universitar. Creşteri şi scăderi.—Filosofia cifrelor.

O lucrare oficială publicată de minis- terul cultelor şi instrucţiunii publice prezintă următoarele tabele statistice destul de interesante.

Iată în rezumat concluziile raportului:

Populaţiunea recensată în ţara în- treagă este distribuită în modul următor:

	barbaţi	femei	sau total
1. Neştiut. de carte:	1.206.172	1.854.188	3.060.360
2. Ştfu numai citi şi scrie:	717.659	246 724	964.383
3. Urmează şcoala primară:	311.351	167.213	478.564
4. Absol, de şcoală primară:	322.816	114.506	437.322
5. Absol. al unui curs superior celui primar:	73.168	33.545	106.713
Total	2.613·166	2.416.176	5·047.342

In comunele urbane:

	barbaţi	femei	sau total
1. Neştiut. de carte	112.478	183.804	296.382
2. Ştiu numai citi şi scrie	127.158	85.498	212.656
3. Urmează la şcoala primară	40.254	32.019	72.273
4. Absol. de şcoală primară	97.579	68.433	166.012
5. Absol. de curs sup. celui primar	42.154	26.522	68.676
Total	419.623	396.276	815.899

Iar în comunele rurale:

	barbaţi	femei	sau total
1. Neştiut. de carte	1.093.694	1.670,384	2.764.078
2. Ştiu numai citi si scrie	590.501	161.266	751.727
3. Urmează la şcoala primară	271.097	135.194	406.291
4. Absol. de şeoală primară	19.259	18.742	37.902
5. Absol. de curs sup. celui primar	7.195	4.866	12.061
Total	2.211.543	2.019.900	4·231.443

*

O publicaţiune care a apărut para- lel cu cea amintită mai sus este cel din urmă Anuar al Universităţii de Bucureşti, cuprinzînd date asupra în- văţămîntului superior în anul şcolar 1909—1910.

Extragem următoarele date care ni se par interesante.

In anul 1909—910 au frecventat cursu- rile universitare 3392 studenţi.

Iată repartiţia lor pe la diferitele fa- cultăţi:

A) *La Facultatea de Teologie*, sunt înscrişi 196 studenţi; 194 Romîni şi 2 Bulgari, dintre 2 şi la litere.

B) *La Facultatea de Drept*, 1575. In numărul total de 1575 sunt 3 studente, iar după naţionalitate: 1507 Romîni (dintre cari 15 din Transilvania şi 5 din Macedonia), 49 Israeliţi, 3 Germani, 4 Greci, 1 Polon, 7 Bulgari, 1 Italian, 2 Austriaci, 1 Olandez. La doctorat în- scrişi 1090, din care 2 studente, 1058 Romîni şi 32 străini.

C) *La Facultatea de Filozofie şi Litere*, 422. In numărul total de 422 sunt 148 studente; iar după naţionalitate; 414 Romîni, 4 Israeliţi, 2 Greci, 1 Francez şi un Bulgar

D) *La Facultatea de Ştiinţe*, 193. In numărul total de 193 sunt 47 studente; iar după naţionalitate: 176 Romîni.

E) *La Facultatea de Medicină*, 576. In numărul total de 576 sunt 94 stu- dente; iar după naţionalitate: 503 Ro- mîni, 12 Bulgari, 1 German, 58 Israe- liţi, 1 Grec şi 1 Austriac.

F) *La învăţămîntul farmaceutic*, 436. In numărul total de 436 sunt 142 stu- dente; iar după naţionalităţi: 387 Ro- mîni, 8 Germani, 35 Israeliţi, 2 Austriaci, 2 Greci şi 2 Polonezi.

Faţă cu numărul anului precedent, anul acesta se prezintă cu o scădere de:

Avem 3392 studenţi faţă de 3478 ai anului 1908—909.

*

O tabelă comparativă orată că între anii 1906—1910 s'a produs o scădere a contingentului la facultăţile de teologie, drept, ştiinţi şi medicină; în acelaşi in- terval s'a constatat o creştere a nume- rului de studenţi la facultăţile de lite- re şi farmacie. Iată alte detalii extra- se din acelaşi Anuar:

In cursul anului 1909—910 Univer- sitatea din Bucureşti a eliberat 444 diplome de licenţiat sau doctor. Faţă cu numărul anului trecut se constată ia- răş o scădere.

Iată specialităţile la care s'au eliberat aceste titluri academice.

	1909 | 910	1908 | 909
Licenţiaţi în teologie	32	41
„ „ ştiinţe	11	22
„ „ farmacie	17	14
„ „ litere	44	74
„ „ drept	216	214
Doctori în drept	4	1
„ „ medicină	48	79
Total . . .	372	444

Numărul total al diplomelor universitare eliberate la întemeerea Universităţei şi pînă astă-zi:

Licenţiaţi în teologie	414	
„ „ drept	4185	(5 doctori)
„ „ ştiinţe	406	(1 doctor)
„ „ litere	632	(3 doctori)
„ „ medicină	19	
Doctori în medicină	1155	
Licenţiaţi în farmacie	745	

In total s'au eliberat 7565 de diplome universitare.

*

Atîta pletoră de studenţi şi de diplome şi cu toate aceste ce proporţie grozavă de neştiutori de carte!

A.

OAMENI ŞI LUCRURI

CELE DOUĂ ORAŞE

Acum cînd Iaşul e pe cale de a scăpa de marele flagel al lipsei de apă — cu toate relele ce decurgeau din această fatalitate — e momentul de a-i aduce un omagiu. El a dat dovezi că a fost, între toate, oraşul resignării.

...Omagiu sau învinuire?

Căci răbdarea, îngăduirea, blîndeţea pot fi virtuţi şi pot fi şi defecte, după împrejurări. Şi se prea poate ca — în cazul nostru — să fi fost mai curînd o lipsă de energie cetăţenească în faptul că a fost din cale afară îngăduitor şi a dat dovadă de atîta flegmă în aşteptare ca „acei de sus" să facă gestul deciziv şi să rezolve problema apei de băut, problemă vitală, mai presus de ori care alta.

In această lungă epocă de resignare se cuvine să vedem şi un alt element negativ: lipsa de conştiinţă a gravităţii unei atari stări de lucruri, lipsa de convingere în ce priveşte primejdia unei insuficiente şi rele ape de băut, — un reflex al spiritului de orientalizm fatalist rămas pe urma altor timpuri.

Iar acum cînd chestiunea apei se poate privi aproape ca rezolvită — căci e numai în parte rezolvită — putem face aceleaşi constatări faţă de o altă stare de lucruri, din nefericire pe de plin „actuală", cum obicinuesc a scrie gazetele.

Penibila inundaţie produsă de necontenitele ploi de Decembrie au pus încă odată în evidenţă faptul trist, că avem în realitate două oraşe complet diferite. Pe de oparte centrul, cu toate avantagiile ce se acordă unei populaţiuni preferate; pe de altă parte cartierele mărginaşe, — mult mai întinse, mult mai populate de cît partea mijlocie a tîrgului şi rămase absolut în stare... orientală.

O parte din acele cartiere nu vor avea încă apă de băut; nu vor lua parte încă la triumful tîrziu al apei de Timişeşti — dar în schimb sunt înnecate de apa cea mlăştinoasă pe care, cu o regularitate funestă, ne o dăruеşte cerul, care ne iubeşte atît de mult. Atît de mult, încît ne trimite ploi chiar în toiul iernei, cînd ar trebui să avem sloiuri de ghiaţă şi geruri ca să crape pietrele.

In asemenea vremi ploioase toate pomenitele cartiere mărginaşe, remase neaparate, sau pavate în mod stupid, sunt literalmente inundate şi cu totul impracticabile. Comunicaţia lor cu centrul Iaşului devine iluzorie şi de aci o sumă de greutăţi şi de consecinţi nenorocite.

Sunt mulţi locuitori din centru cari nu cunosc, — fără îndoială nu cunosc — marginile oraşului. Şi la noi aşa zisele „margini" pot fi la cîteva sute de paşi de centru. De aci lipsa de solidaritate şi de compătimire, lipsa de interes şi de răspundere — care, ori-cum, n'ar trebui să existe între locuitorii unui şi aceluiaşi oraş. Ceea ce e însă *mai* de neînţeles, este resignarea cu care populaţia mărginaşă îndură blestemul nemeritat, osînda nedreaptă, de a fi scoasă din rîndul oamenilor nevoia de a renunţa la o viaţă ca lumea. Numai animalele lipsite de graiu stau şi nu se revoltă cînd sunt maltratate. Dar şi ele muşcă cel puţin!

Care e însă taina că oameni, la fel cu ceilalţi, au atîta frică, atîta laşitate şi tolerează unor administraţiuni vitrige abuzul cronic, lipsa de grijă, de bună voinţă, de conştiinţă, — fără a mai vorbi de *datoria* ce ar avea de a nu administra un oraş din înălţimea pernelor moi de trăsură, de la mesele verzi, ori de la mesele de berării?

E în această supunere şi tăcere o parte ciudată din psihogia mulţimelor. Şi ea se poate studia cu destul interes în unul din cele două oraşe diferite ce alcătuesc Iaşul.

Vom mai încerca studiul acesta, căci ocaziile nu vor lipsi.

Rodion

DIN TG. FRUMOS

Duminică 19 c. s'a ţinut la şcoala de băeţi o prea frumoasă conferinţă, cu subiectul „Ce îndrumare trebue să dăm copiilor noştri ,în viaţă".

D-na Ana Marcopol, într'un stil clar şi uşor de înţăles a atins cele trei feluri de educaţiune: sufletească, trupească şi morală, prin diferite exemple frumoase, luate din viaţa zilnică.

Apoi prin diferite istorioare, a arătat necesitatea şcoalelor de corecţiune şi rezultatul bine făcător din influinţarea lor,

Cu multă măestrie, arată relele, cari se nasc din neîntrebuinţarea cu folos a timpului liber, al copiilor, în afară de şcoală. Enumără toate acele ocupaţiuni frumoase, atît pentru înălţarea sufletului ca: muzica, pictura, întărirea trupului prin sporturi, precum şi îndemânarea mîinei şi mijlocul de cîştig, prin lucrul manual.

Apoi arată calea, pe care educatorii romîni trebue să îndrumeze tineretul, avînd în vedere formarea desăvîrşiţilor cetăţeni.

Indeamnă la studii, pe cei cu chemare, ceilalţi la industrii comerţ şi meserie, viitorul prevestind luptă mare pe calea industrială şi comercială între toate naţiunile.

Trecînd la îndrumarea ce trebue s'o dăm fetelor, arată credinţa, iubirea de ţară, de neam şi de cămin a femeei romîne din trecut, dînd exemple din istorie; arată starea cam de plîns a femeei de astă-zi, devenită mai mult o păpuşă iubitoare de lux şi de petreceri, aducînd peirea familiei.

Atribue aceasta unei libertăţi rău înţelese, nepasărei mamelor şi încredinţarea copilelor noastre bonelor şi guvernatelor străine.

Arată apoi prin frumoase istorioare, cum aceste parazite a ţărilor lor, învaţă pe copii noştri altă credinţă, alte obiceiuri, întunecîndu le ast-fel simţul de neam, de ţară şi chiar de părinţi.

Crede că s'ar putea forma aceste pretinse educatoare şi din fiicele neamului nostru.

Este pentru scoaterea femeei din lupta pentru traiu şi îndrumarea ei prin şcoală şi prin exemplul mamei, către adevărata menire a femeei, de a fi bună mamă şi bună gospodină.

D-na conferenţiară, cu foarte multă bună voinţă, cere concursul familiei, de a lucra mînă în mînă cu şcoala, pentru a îndruma bine pe viitorii cetăţeni romîni.

Inregistrăm cu plăcere că publicul a început să guste aceste conferinţi, cari sunt un izvor de învăţături şi un mijloc de apropiere între familie şi şcoală.

Inainte şi după conferinţa s'au executat diferite cîntece şi recitări de către copii.

Directorul şcoalei de băeţi d. Gh. Theodor într'un mod foarte călduros face apel la publicul asistent, de a da concursul în folosul societăţii „Colonia şcolară", arătînd necesitatea şi rezultatul bine făcător al acestei societăţi.

Se anunţă o viitoare serbare şcolară în ziua de 23 Ianuarie în folosul societăţii „Colonia Şcolară".

Publicul s'a împrăştiat cu frumoase amintiri.

Litere-Ştiinţe-Arte

Şcolărimea şi religia.—Se scrie din Mannheim *„Gazetei de Francfurt"* *„Ce valoare are religia?"*. Iată chestiunea pe care vicarul oraşului, d. Emlein, a pus o elevilor săi cu o zi înainte de a părăsi şcoala primară. Astfel încercă să vadă ce folos au tras copiii dintr'un învăţămînt relegios în timp de 8 ani.

Rezultatul fu foarte interesant, atît din pnnct de vedere religios, cît şl cel social şi psihologic. Din 104 băeţi, 66 începeau răspunsul lor scris prin: *„Religia n'are nici o valoare"* şi 58 adăogau: *„căci n'o putem utiliza în afaceri"*; 25 de băeţi recunoscură religiei o oarecare valoare ideală, dar ei o micşorară mult, făcînd restricţiuni, *că nu ne poate servi de cît la bătrîneţe, cînd suntem în mizerie*, etc. 13 băeţi consideră religia, ca pe un lucru, pe care trebue să-l cunoaştem, pentru că este cuvîntul lui D-zeu, sau pentru că fără ea nu putem merge în cer. 11 compoziţii conchid că *Religiunea este o stupiditate care face promisiuni oameni lor pentru ca să nu gîndească la mizeria lor...*

Din 49 fete, în schimb, două singure scriu că *„religia n'are valoare"*, toate celelalte îi recunosc, dar nu ştiu în ce ea constă: *„Religia are o mare valoare cînd suntem în mizerie, cînd suntem bolnavi"*. Aproape 20 declară; *„Este bine să avem o religie"*.

*

Andriew Carnegie a donat acum pentru prima dată Germaniei o sumă destinată unei mari instituţii generoase. Dintr'un fond de 5 milioare mărci se vor acorda premii anuale acelor „eroi" cari vor fi salvat viaţa cuiva expunîndu-şi viaţa lor proprie.

*

Ansamblul marelui „Burgtheater" din Viena va da o singură reprezentaţie, peste cîte-va zile, la Budapesta în scop filantropic.

*

Cunoscuta scriitoare, *D-ra Adela Xenopol*, venită de curînd din străinătate, va ţine după sărbători o conferinţă în care va expune pe larg ideile sale în privinţa unei Ligi de acţiune morală.

La timp vom anunţa sala şi data.

*

Numărul medicilor din Marea Britanie este actualminte de 40642 dintre cari 6415 aflători în Londra.

In general totalul medicilor a crescut cu 173 faţă de anul trecut.

*

La Haga s'a constituit un comitet în scop de a întemeia în capitala Holandei o universitate internaţională. Miliardarul american Carnegie, care a procurat mijloacele şi pentru „palatul păcii" din Haga" va ajuta şi la fondarea proiectatei universităţi, care va costa între 7 şi 14 milioane. Se crede că inaugurarea va putea să aibă loc în 1912, odată cu inaugurarea „palatului păcii".

*

Ministrul de instrucţiune publică din Spania, proiectează să înfiinţeze 25 de posturi noue în diferite biblioteci publice. Posturile vor fi ocupate excluziv de femei.

*

— Anunţăm apariţiunea coalei a 19-a —urmare la iniţiala B. din marele dicţionar biogrfic ilustrat *Figuri Contimporane din România*, publicaţiune în limbele romînă şi franceză.

Cuprinsul acestei coale este următorul:

Sfîrşitul biografiei asupra principelui *George Bibescu*, biografiile; principelui *George G. Bibescu* distins sportman, primul aviator romîn, care trecînd în aeroplanul său, sistem „Blériot" Dunărea, a aterizat pe pămîntul Bulgariei; principesa *Marta G. Bibescu*, soţia îndrăzneţului aviator, principela *Nicolaie Bibescu* fiul Domnitorului Munteniei George Bibescu, *Nicolaie Bibescu*, fost vice-preşedintele Senatului, *Alex. Bilcuirescu*, avocat, Dimitrie Bildirescu senator, mare proprietar, Dimitrie Birăuţin, un fost însemnat colaborator al ziarului „Tribuna" şi directorul gazetei „Poporul Romîn" din Transilvania, doctorul Birman Bera medic şi pnblicist de valoare, Iosif Blaga, doctor în filosofie, secretarul „Societăţii pentru fond de Teatru Romîn" din Ardeal, Simion Blaga, fratele acestui luptător devotat, farmacist-proprietar în Severin, Louis P. Blanc, arhitect, mort înainte de a fi putut aduce la îndeplinire grandiosul său proiect: planul gării centrale din Bucureşti.

Corespondenţele se vor adresa d-lui Th. Cornel, directorul acestei lucrări, strada Cometa 61 Bucureşti, comunicările verbale se pot face prin telefonul 23 | 49.

STRUNA ZILEI

APA LA IAŞI

...Cu prilejul ploilor de Decemvrie.

N'am dat în zadar milioane
Intreprinderei nemţeşti:
Apă, curge acum în stradă, —
Insă nu de... Timişeşti.

INFORMATII

❑ Pe zina de 2 Ianuarie 1911 va fi şedinţă ordinară la clubul conservator democrat din Huş. Se vor începe conferinţele politice. Prietenul nostru d. Gh. Ghibănescu va deschide seria acestor conferinţe tratînd despre „Rezistenţa politică". Intrunirea va avea loc la orele 9 seara

Această publicare serveşte drept orice invitare.

❑ Privitor la insnuările făcute de d. Marghiloman, unprietin al d lui Bădăreu a declarat rmătoarele unui redactor politic al *Limineţei*:

Un prim adevăr reabilit de amicul d-lui Badareu, e că d-n a fost solicitat timp de opt zile să aib o întrevedere cu d. Marghiloman, întrevlere pe care d. Badareu nu a acceptat de cît după ce i s'a dat asigurarea formală că nu va avea de discutat cu d. Marghiloman de cît numai şi numai chestiuni de program şi nu de persoane.

Tratativele au urmat cu d. Marghiloman pe această temă. După cinci zile de la prima întrevedere, d. Marghiloman a venit acasă la d. Badareu pentru a-i aduce răspunsul d-lui Carp şi al comitetului executiv. Răspunul a fost că d. Carp nu poate da cuncuta declaraţiune în chestia şefiei, şi căţlacă d. Carp nu e în principiu împotriv revizuirei Constituţiei, nu poate însă cepta la vrîsta d-sale o sarcină aşa de rea, care reclamă o muncă de cîţi-va ani.

La aceasta s'au redutratativele cu d. Marghiloman, tratative în cursul cărora discuţiunea nu a fost lăsă un singur moment pe chestiune deersoane, de ministere sau locuri în pament.

❑ D. M. Balş inspectorul tribunalelor a sosit azi diminea în localitate.

...is pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et Dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o ...ptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0.20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a dat eri o deciziune în senzul că pentru sărbătorile Craciunului, bărbieriile vor ţine închise prima zi de Crăciun şi de anul nou şi a doua zi după a ceste sărbători pînă la ora 12. Această jumătate de zi se va compensa în cursul săptămînei.

❑ In „Ordinea" de azi 22 Decembrie, „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Un vis împlinit.—Mărire şi cădere.—Literatura necurăţeniei.—Ce n'a spus poetul.—Iaşul fără apă.—Intăile tuburi-fonte.—Asfaltul sinistru.—Oraşul morţii. Norodul în pustie.—Apa şi politica iaşana.—Glumele Carmen Sylvei.—O frază a d-lui Iorga.—Un monument istoric.—Hora care nu s'a jucat.—In dreptul unui cimitir.—Cînd apa merge...

❑ La şcoala din comuna Corni (Botoşani), s'a înfiinţat un post II plătit cu 90 lei lunar, iar la şcoala din Galbeni (Roman) un post plătit cu 65 lei lunar.

❑ Din cauza unei subite indispoziţiuni a d-nei Aglaia Pruteanu, duminecă seara s'a jucat piesa „Biblioteca-rul" în locul „Damei cu Camelii" care fusese anunţată.

❑ Epidemia de scarlatină continuă să ia proporţii, în oraş.

Pavilionul de izolare de la spitalul Paşcanu, este complectamente plin cu bolnavi de scarlatină. Parte sunt din oraş, iar parte aduşi de prin diferite comune din judeţ.

De la începutul lunei şi pînă astă-zi au fost înregistrate 25 cazuri noui.

❑ După noua lege sanitară, judeţele vor fi împărţite în 8 regiuni sanitare.

Iaşul va face parte din regiunea a VII-a. Această regiune va cuprinde judeţele: Roman, Bacău, Iaşi, Vaslui, Fălciu şi jumătăţile dinspre nord ale judeţelor Tutova şi Tecuci. Reşedinţa Regiunei va fi la Roman.

Fie care regiune va avea cîte 40 de ocoale sanitare rurale.

❑ Comisiunea de recensemînt pentru judeţ îşi va începe lucrările la 1 Ianuanuarie 1911 şi le va termina la 20 ale aceleaşi luni.

❑ Bancherul Jacques Elias din Bucureşti a subscris o mie de lei pentru statua lui Cuza-Vodă pe lista d-lui A. D. Xenopol.

❑ La primărie s'au început a se distribui la saraci, hainele, lemnele şi banii trimeşi de M. S. Regele.

❑ La cinematograful „Union", de la Şoseul Bragadiru, se începe astăzi un nou şi splendid program.

„La lumina roşie", este titlul unei naţionale drame, episod din spionaj japonez: în împrejurimile fortului Iasebo, spionul travestit în japonez, se surprins fotografiind fortul. El se refugiază la un guvernator rus, căruia dă fotografia fortăreţei. Se declară războiul, şi se desfăşoară apoi scene interesante.

Se mai cuprinde în noul program: Xavier Uwiste, mare dramă engleză, în patru părţi şi 25 tablouri; Capriciul, tablou dramatic; Little Tick, celebrul comic englez, în transformările sale; pentru o femee, mişcătoare dramă a Casei Odiòs-Paris; Obiceiurile poporului bulgar, tablouri luate la foiţa locului, etc.

❑ Mîne Joi 23 Decembrie la ora 2 p. m., va avea loc în sala Conservatorului, producţiunea dată de elevii şi elevii şcoalei.

Iată programul producţiunei:

1) A. Cirilo.—Trio pentru două trompete şi Corno, Audante appasionato si finale, executate de elevii: Ralco Jean, Corariu Vasile şi Popovict Simion.

2) E. Cavalini.—Fantezie pe motive din opera Somnambula pentru Clarinet executată de elevul Simionof Mihai, acompaniat la piano de elevul Budală Gheorghe.

3) Chopin.—Scherzo în (si minor) executat de eleva Knoch Elena de la clasa de piano a d-rei profesoare A. Sion.

4) Haydn.—Quartet pentru instrumente de coarde în (si bemol major) executat de elevii: Bolea Ioan, Ionescu Gheorghe Lazăr Constantin şi Dimiescu Ştefan.

5) Grieg.—Sonată în (mi minor) parte I executată la piano de eleva Abravici Penelope de la clasa d-lui profesor I. Sibianu.

Vieuxtemps. — „Reverie" pentru vioară executată de elevul Bongart Ion, la piano elevul Budală Gheorghe.

Gh. Rossini.—Cavatina din opera „Barbier dé Seviglia" cîntată de eleva Stoini Cecilia.

François Coppée. — „Trecătorul" piesă într'un act, traducere de N. Volenti. Persoanele:

Sylvia . . . . D-ra Botez Ortansa.
Zaneto . . . . D-ra Popovici Elena.

Venitul net ce va rămînea se va împărţi elevilor lipsiţi de mijloace.

Biletele şi programele se găsesc la Conservator.

DIVERSE

— Un nou caz nou de febră tifoidă s'a declarat în judeţ; locuitorul Toader Luca atins de această boală a fost adus şi internat la spitalul Sf. Spiridon.

— Tînărul Alexandru Baidac, în etate de 18 ani a dispărut de la domiciliul părinţilor săi din strada Toma-Cozma No. 18.

— Ministerul de interne a aprobat regulamentul pentru catagrafiarea vitelor în comuna Balţaţi, astfel după cum a fost votat de consiliul acelei comuni.

— Ministerul de interne a autorizat izgonirea pe cale administrativă, a supuşilor ruşi Vasile Nechita şi I. Petrov.

— Ministerul de interne a trimis prefecturei judeţului, ajutoarele, băneşti acordate de comitetul central al inundaţilor, pentru a distribui locuitorilor care au suferit pagube de pe urma incendiilor.

— La cancelaria mitropoliei sau primit mai multe cereri de la locuitori din diferite comuni, cari cer se li se trimeată preoţi pentru a le oficia serviciul divin de sărbători, multe din comuni fiind lipsite de preoţi.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţă Onor. clientelei că în vederea Sfintelor sărbători ale Crăciunului şi Anului nou, s'a asortat cu tot felul de brînzeturi şi produse din fermele proprii, de cele mai bune calităţi, cu preţuri foarte reduse şi anume:

	Kg.	Litrul
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	4.60	
Unt pentru cafea, ciaiu	5.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brînză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
	oca	0.55
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Lapte de oi gras, de toamnă		12.0
Delicioasă brînză de munte		2.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente noi şi vechi, din podgoriile proprii.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Junimiştii din Iaşi au pus mari stăruinţi pe lîngă d. Marghiloman, ca să nu admită numirea d-lui Stroja în postul de prefect de poliţie din Iaşi.*

Junimiştii au arătat pe d. Stroja ca om incapabil pentru asemenea post, puţin prudent şi exclusiv devotat d-lor Grecianu şi Holban.

S'a convenit definitiv la numirea d-lui Paul Morovzzi, care domiciliază la Paris.

❑ *Nici primar al Iaşului nu va fi un grecenist. Domnul Grecianu desemnase de primar pe d. G. Cristofor, care evadase la junimişti, fiind-că n'a putut fi primar în trecuta guvernare conservatoare.*

Dar şi junimiştii au renunţat la d. Cristofor şi l'au desemnat primar pe d. G. Botez, fost senator, actual sub-director al Creditului urban.

Preşedinte al comisiei interimare va fi d. Grecianu şi vice-preşedinte d. G. Botez.

❑ *Pe ziua de azi au fost desemnaţi ca epitropi ai Spirodoniei domnii: P. Sion, D. Zarifopol şi C. Ivaşcu, adică doi junimişti şi un grecenist.*

❑ *Este adevărat că d. P. P. Carp a propus d-lui I. Cantacuzino să continue a fi directorul general al serviciului sanitar şi sub viitorul guvern.*

D. Cantacuzino a pus condiţie, ca să rămîie şi restul personalului superior, în special d-rul Sion, condiţie pe care d. Carp n'a voit s'o primească.

❑ Am aratat ieri că d. Grecianu a propus unui deputat de Iaşi să facă, în alegeri, cartel cu junimiştii şi că deputatul a declarat, că o asemeneă propunere nu va fi acceptată de liberalii din Iaşi, întru cît şeful lor local, d. Stere, este mereu calomniat de gazeta junimistă.

Ziarul d-lui Grecianu confirmă ştirea noastră. O confirmă, implorînd pe liberali să nu se carteleze cu taţiştii şi cum băgueşte, că implorarea va răsuna în pustiu — trage o nouă înjurătură d-lui Stere, pe care-l numeşte „vechiu client al temniţelor politice".

❑ Ziarul Carpist local pretinde, că răspunsul ce l'am dat noi d-lui Cantacuzino—este imund.

Atunci cît de imunde erau diversele răspunsuri ce au fost date în vremuri aceluiaşi domn Cantacuzino —în ziarul amintit?!

❑ *Domnul A. D. Holban nu va avea nici o situaţie sub viitorul guvern carpist.*

Domnul Holban este învinuit, că ar fi autorul unor articole antidinastice publicate în „Evenimentul".

❑ D. Petru Văsescu, administratorul plăşii Copou şi Const. Moţet, administratorul plăşii Cîrligătura, au fost transferaţi unul în locul altuia, în interes de serviciu.

❑ D. dr. Hackman, vice-consul austro-ungar din localitate, a fost însărcinat să gireze afacerile consulatului, pînă la numirea unui titular în locul cavalerului Grzibowski de Prus, retras la pensie.

❑ In ziua de 18 c., a fost la Ciurea d. Gold, agronom al ministerului instrucţiei şi în faţa unui mare număr de săteni a ţinut, în localul şcoalei, o conferinţă, tratînd despre îngrijirea animalelor domestice, despre furaj în general şi cultura luţernei şi a sfeclei, dînd explicaţiile necesare.

A vorbit apoi, păr. N. A. Popovici, care a propus ca pentru economia furajului, finul, luţerna etc., să nu'fie strîns în şire şi stoguri sub cerul liber, după cum e obiceiul, ci să fie conservat în şure bine acoperite.

D. Zosin, ad-torul plăşei, a arătat scopul conferinţelor şi foloasele lor.

❑ Camera de comerţ din Iaşi, a consemnat pe seama camerei de comerţ din Constanţa, suma de 300 lei, pentru a servi la sporirea fondului ridicării unui bust, regretatului Cristea Georgescu, fostul primar al acelui oraş, mort în timpul congresului camerilor de comerţ, ce s'a ţinut acolo în anul 1908.

❑ Casa şcoalelor a trimes o circulară revizoratului şcolar, prin care cere ca lucrul manual în şcolile rurale, să fie învăţămînt obligator pentru toţi învăţătorii şi învăţătoarele.

In acest scop, în luna lui Iunie, cînd grîul e în pîrg, învăţătorii şi învăţătoarele vor sfătui să oblige pe elevi ca fie-care să recolteze cel puţin cîte două mănunchiuri de paie, care, etichetate cu numele elevilor, să se păstreze la şcoală şi să se folosească în orele de lucru manual.

Cu chipul acesta, se crede că se va putea generaliza învăţămîntul lucrului manual în toate şcolile rurale din ţară.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, a graţiat cu ocazia sărbătorilor, pe preotul Al. Arion de pedeapsa ce i-o dăduse consistoriul spiritual al mitropoliei.

❑ Revizoratul şcolar a pus în vedere prin o circulară tuturor diriginţilor din judeţ ca să dea mai mare atenţie şcoalelor de adulţi, iar învăţătorii care se vor distinge în predarea cursurilor vor fi premiaţi.

Statuia lui Cuza Vodă

(Lista „*Opiniei*")

Au mai subscris:

Andriescu I. Preot. 3.50, Ghibănescu Gh. 3.50, Mitru Ioan 3.50, Manoliu Radu 1.00, Cujbă Petru 3.50, Ionescu C. 3.50, Popescu Ştefan 3.50, Mihailescu Gh. 2.00, Meissner Const. 3.50, Burghele Ilie 2.00, Moian Iosif 2.00, Ionescu D. 2.00, Barbu Mihai 1.00, Mitru Eugen 2.00, Cojocariu Neculai 2.00, Căpitan Constantinov 2.50, Setlacec Gh. 2.00, Bantaş Aurelian 0.50, Elevii şcolii normale „Vasile Lupu" 16.50. Total lei 60.00.

❑ Cu ocazia sărbătorilor, se vor face la mitropolie, cîte-va hirotonisiri, pentru a se complecta cîteva parochii ce au rămas vacante.

❑ D-nii căpitani Olivier Balaceanu şi Lascar Caracaş, din infanterie, vor fi inaintaţi la gradul de maior, pe ziua de 1 Ianuarie; d. căpit. Călinescu, din regim. 10 roşiori, va fi avansat de asemeni maior, iar d. locot. I. Marinescu, din infanterie, va fi avansat la gradul de căpitan.

Decretele acestea, precum şi mai multe decrete de mutări, au fost semnate eri de M. S. Regele.

❑ *Debitul Badareu et dr. Manolescu-Strunga.*—De Sf. Sărbători, pentru reclamă s'au pus în vînzare excelente vinuri albe, vechi, indigene.

Recolta anului 1908 cu 0.60 litrul
„ „ 1907 „ 0.70 „

De asemenea vinuri vechi şi noi de viţă americană, vin bordeaux şi tămăios.

❑ D. N. Rîpeanu, dirigintele şcoalei din Bivolari, a intentat acţiune de calomnie contra secretarului plăşei Bivolari Al. Constantinescu, pentru că acesta prin diferite denunţuri pe la autorităţi şi prin fel de fel de mijloace, a căutat să'l compromită.

Procesul se va judeca în ziua de 11 Februarie, la secţa II a tribunalului.

❑ Aproape de un an de zile, satul Soloneţ, comuna Bivolari, se află fără delegat al sfatului sătesc.

Locuitorii au reclamat în mai multe rînduri, totuşi cererea nu le-a fost satisfăcută.

Acum, locuitorii au reclamat din nou prefecturii.

❑ La 1 Ianuarie 1911 apare revista „Curierul Economic" sub direcţia d-lui Jean F. Haitas, secretar de redacţie fiind d. St. Antim.

Noua revistă va apare de 3 ori pe lună şi se va ocupa de întreaga noastră mişcare economică şi financiară.

❑ In urma deciziei luate de ministerul instrucţiunei, următoarele bursiere de la şcoala normală de fete, care au surori în aceiaşi şcoală tot bursiere, au fost declarate solvente: Marinescu Zoe cl. III, Popescu Florica cl. III şi Pădulescu Teodora cl. II-a.

❑ Curţile şi tribunalele nu vor mai judeca de mîine şi pînă la 8 Ianuarie.

❑ D. G. Gavrilescu, noul grefier al s. II-a a tribunalului, a depus astăzi legiuitul jurămînt.

❑ Casa din strada Mărzescu, colţ cu strada Ştefan-cel-Mare, a fost dărîmată astăzi dimineaţă, ea ameninţînd să se prăbuşească.

Proprietara casei, d-na Tischler, a acţionat primăria în judecată.

❑ M. S. Regele a decorat proprio motu, pe d. maior Dabija, ataşatul militar la legaţia din Sofia, cu Steaua Romîniei.

Distinsul ofiţer este fiul bunului nostru prietin, d. avocat Al. Dabija.

❑ Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi,—din str. Mîrzescu 17, cu începere de Joi 23 Decembrie, ora 3 p. m. va pune în vînzare diverse obiecte de aur, petre preţioase, efecte.

❑ In prima zi de Crăciun, serviciul divin, va fi oficiat, cu mare pompă, de către I. P. S. S. Mitropolitul.

Corul ceremonial al mitropoliei, va cînta frumosul concert „In Betleem".

A treia zi de Crăciun, se va oficia un parastas pentru fericitul întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu.

❑ S'au mai declarat vacante, în învăţămîntul secondar al băeţilor: 10 ore istoria, 3 ore limba română şi 10 ore limba franceză, în Bucureşti; 8 ore latina, 4 ore româna, 7 ore limba franceză şi 4 ore drept, în Ploeşti.

❑ Un important consiliu de higienă se va ţinea după serbătorile Crăciunului, cu care ocazie se vor lua mai multe dispoziţiuni, privitoare la combaterea epidemiilor.

❑ Conferenţele cercului preoţesc din localitate, vor reîncepe la 2 Ianuarie. La această conferenţă va lua parte şi I. P. S. S. Mitropolitul.

❑ Şi în anul acesta, serbarea Bobotezei, se va face în piaţa Unirea.

In rondul din piaţă, se va construi un chioşc, în care se va face sfinţirea apei. Vor asista toate autorităţile şi trupele din garnizoană.

❑ D. Mihail Berceanu, şef de cabinet la ministerul de interne a fost numit conferenţiar definitiv pentru dreptul romîn, la facultatea de drept din Iaşi.

❑ Astă noapte a încetat din viaţă, Carol Linke, fost industriaş.

Linke fusese în vremuri, proprietarul unei mori şi era bine cunoscut în lumea comercială.

El era în vrîstă de 77 ani.

❑ **Judiciare.** — Curţile cu juri din circomscripţia Curţei Apel Iaşi, vor funcţiona precum urmează: Iaşi şi Bacău, de la 15 Ianuarie — 1 Martie; Vaslui şi Dorohoi, 15—25 Februarie; Roman Neamţ de la 1—10 Februarie; Fălciu-Botoşani de la 1—10 Martie; şi Tutova-Suceava, de la 15—25 Martie.

— Curtea de Apel s. I-a a fost sesizată de o nouă afacere privitoare la calcarea legei trustului arendăşesc.

Procurorul de Tutova a cerut şi obţinut rezilierea contractelor moşiilor Bărţăleşti şi Murgeni, proprietăţile d-nei Ecaterina Exarchu, pentru motivul că ele se ţin în arendă de d. Melicsohn, în contra legei trustului.

Cu apelul d-lui Melicsohn, afacerea a venit la Curtea de Iaşi.

— Tribunalul a fixat dat de 31 Iulie pentru încetarea plăţilor manufacturistului I. Ch. Dresner.

Judecătorul sindic a făcut astă-zi apel, cerînd fixarea datei de 25 Martie 1910.

— Curtea s. II a admis ieri înscrierea în listele electorale de Suceava a d-lui Al. Ebervain în baza convenţiei de la Paris din 1858.

— Trib. Suceava a condemnat la cîte trei luni închisoare, pentru bancrută, pe Alter Ellenbogen şi Ed. Hacker.

Apelul numiţilor se va judeca la 18 Ianuarie. la s. II-a a Curţii.

— Vasilca P. Borş, cantonistă la cantonul 9, linia Iaşi Ungheni, lăsînd pe fetiţa sa Frosa, de trei ani, să se joace în preajma focului, pe care-l credea stins, rochiţa copilei se aprinse şi numita copiliţă fu carbonizată.

Dată judecăţii pentru omor prin imprudenţă, Vasilca Borş fu condamnată de tribunal la zece lei amendă către stat. In apel afacerea se va judeca la 15 Ianuarie.

— Gh. I. Surdu, de 60 ani, de fel din comuna Pîngaraţi, jud. Neamţ, profitînd de faptul că fata Anica Olariu, de 17 ani, se afla la el în gazdă, a cercat să o violenteze, fapt pentru care a fost condemnat la 1 an închisoare,

Surdu a făcut apel, care este sorocit a se judeca la 15 Ianuarie, la s. II-a.

— Procurorul general a deschis acţiune publică contra lui V. Andreescu, şeful postului de jandarmi de la Pogana, Tutova, pentru că a maltratat pe Sandu Codreanu, spre a-i smulge o mărturie.

Termen la 15 Ianuarie, la s. II-a.

❑ Din repertoriul Companiei dramatice Davilla, cinematograful Pathé Frères, în admirabile efecte scenice, se redă „Stane de Piatră" de Suderman.

Celebra dramă, care a făcut încunjurul lumei se va desfăşura pe pînza teatrului-circ Sidoli mîine seară Joi 23 Decembrie a. c.

Ea face parte din noul program de mîine Joi, care mai cuprinde:

Sunt conţinute apoi în noul program: O vînătoare de elefanţi în pustiile Africei. — Femeea Saltimbancului, mare piesă teatrală.—Cavalerii trecutului, idilă care se desfăşoară în pitorescul Versailles de astăzi.—Iarăşi rochiile moderne, scene comice în care se oglindeşte moda actuală.—Serbarea drapelelor în Arabia. — Cît trăeşti tot înveţi, comedie etc. etc.—In partea sa ştiinţifică cinematograful ne reprezintă: Scorpionul, studiu cinemato-microscopic.—Pathé Journal cu ultimile noutăţi din lumea întreagă: Aeroplanele şi domnişoarele zburătoare, la Paris—Ţarul Ferdinand şi deschiderea parlamentului la Sofia—Ploi şi inundaţii la Londra, Rio de Janeiro, Geneva etc. Lupte între lupi şi cini, sport moscovit etc. etc.

Reamintim cititorilor noştri că Dumi nicile precum şi în zilele sărbătorilor de Crăciun, Anul Nou, Boboteaza şi Sf. Ion, vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.

❑ Serviciul sanitar al oraşului a luat dispoziţiunea, ca în timpul vacanţei, să se desinfecteze toate localurile de şcoli din localitate.

Sanatoriul S-ta MARIA

Iaşi, Str. Zmeu 3 (Beilic)

Se primesc maladii interne, chirurgicale şi faceri. Se consultă ori ce medic, după dorinţa pacienţilor.

Se face, sub supravegherea d-lui prof. Dr. Mezincescu, **tratamentu Sifilisului cu preparatul Erlich 606.**

Indicaţiunile şi controlul rezultatelor prin **ANALIZELE DE SÂNGE** (Sero reacţiunea Vasserman).

Docent Dr. Elena Puşcariu

Consultaţiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAŢIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

Ultima oră

Bucureşti 22 Decembrie

Situaţia politică

Asupra retragerei guvernului.—Consiliul de miniştri de eri.—Audienţa d-lui Costinescu.—Cînd se vor face alegerile generale?

Bucureşti. — Junimiştii continuă a face preparativele, pentru viitorul guvern, care se va constitui în ziua de 2 Ianuarie, cînd noii miniştri vor depune şi jurămîntul.

Eri s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Ionel Brăteanu.

S'a discutat asupra închiderei parlamentului şi preşedintele consiliului, a rugat pe membrii guvernului, să facă aşa în cît să se poată înlesni pe noul guvern de a se pregăti pentru alegerile generale.

S'a hotărît ca vacanţa parlamentară să dureze pînă la 10 Ianuarie, cînd se va citi decretul de dizolvare.

Alegerile generale vor începe probabil la 6 Februarie.

Astăzi s'a achitat parlamentarilor diurna întreagă, până la 10 Ianuarie.

*

M. S. Regele a primit azi în audienţă de concediu pe d. Emil Costinescu.

*

Prefect la Suceava va fi numit d. Alexandru Filostrat, actual judecător de instrucţie.

*

Partidul conservator-democrat va ţinea în ziua de 9 Ianuarie o mare întrunire publică la Craiova.

Va lua parte d. Take Ionescu, şeful partidului, fruntaşii, precum şi delegaţi din toate oraşele.

Intre 2—9 Ianuarie se va ţinea o consfătuire şi apoi o mare întrunire publică, în capitală.

Banchetul de la Capşa

Bucureşti.—După cum am anunţat aseară a avut loc la Capşa, un banchet organizat de d-nii Cociaş şi Radovici, în onoarea d-lor Brăteanu şi Mortzun au luat parte numai generoşi.

D. Radovici a tuastat pentru d. Brăteanu, făcînd elogii guvernului liberal.

D. Ionel Brătianu în tuastul său a anunţat retragerea guvernului.

D-sa a mulţumit pentru elogiile aduse atît d-sale cît şi guvernului care şi-a făcut numai datoria.

„Ne am hotărît, a spus d-sa, să ne retragem, şi mă simt mîndru, după cum am spus-o şi Regelui, de hotărîrea ce am luat. Am constatat că rămînerea noastră la putere ar fi în contra voinţei ţărei".

D. Brăteanu se ocupă apoi de luptele electorale în viitoarele alegeri generale, făcînd apel la unirea liberalilor divizaţi, din diferitele oraşe.

D. Cociaş a propus înfiinţarea unei case a partidului, pentru care a şi subscris suma de 200.000 lei.

Prinderea unor asasini

Londra. — Mai bine de 700 poliţişti sprijiniţi de trupe, au înconjurat cartierul Hundstich, unde să bănueşte că s'ar fi ascuns asasinii Peterthe, Painter şi Fritz.

O luptă crîncenă a avut loc, s'au schimbat mai multe focuri de revolver, un sergent de poliţie a fost rănit la piept. Un detaşament de scoţieni a sosit să dea ajutor poliţiei. Azi după amiază împuşcăturile continuă; un funcţionar de poliţie e uşor rănit de un foc tras printr'o fereastră.

La orele 1 şi 30 casa împresurată de poliţie ardea; asediaţii s'au suit pe acoperiş, de unde trag focuri asupra soldaţilor.

La orele 2 acoperişul a căzut. S'au adus trei tunuri la faţa locului; pompierii au pătruns în casa arsă, unde au găsit două cadavre, din care unul e neîndoios al asasinului Fritz. Curînd după găsirea cadavrelor tavanul s'a prăbuşit, rănind grav patru pompieri.

Demisia d-lui M. Vlădescu

Bucureşti. — In rîndurile junimiştilor au început a se produce mari încurcături.

In afară de demisiunea d-lui Ionel Grădişteanu, pe ziua de azi, avem de înregistrat demisia d-lui Mihai Vlădescu, care a fost lăsat la o parte şi căruia junimiştii nu i-au dat nici o importanţă.

D. Vlădescu se plînge că d. G. Gr. Cantacuzino nu s'a ţinut de cuvînt, căci atunci cînd a eşit din ministerul preşedintelui de Nabobul, acesta i-a promis că la o viitoare formaţiune îi va da din nou partidul ministerul de instrucţie pentru a-şi continua activitatea.

Vizită

Bucureşti.—D. Take Ionescu şeful partidului conservator-democrat, a primit vizita d-lui Milovanovici, ministrul Serbiei la Bucureşti.

Audienţa d-lui Brătianu

Bucureşti.— Aseară M. S. Regele a chemat în audienţă la Palat pe d. I. Brăteanu.

Audienţa a durat de la orele 7 la 9.

D. Brătianu a comunicat M. S. Regelui hotărîrea de a se retrage de la guvern, iar unii cred că ar fi prezintat chiar demisia cabinetului.

Din Sobrania

Sofia.—Foştii miniştri au dat replica azi în Sobrania la acuzări. Petroff menţine afirmaţiunea existenţei unei primejdii externe şi a negat categoric orice participare la mişcarea din Macedonia. A declarat din contra că de la 1909 a luat măsuri severe în contra revoluţionarilor macedoneni.

D. Ghenadieff a dat de asemenea replica la acuzările ce i se aduc, în calitatea sa de ministru de comerţ.

Camera a ales o comisiune de 12 membri, care să stabilească exact faptele acuzării. Comisiunea trebue să şi prezinte raportul în sesiunea actuală a Sobraniei, care va decide dacă miniştrii vor fi trimeşi în judecata înaltei Curţi.

CAMERA

Bucureşti.—La Cameră era astă zi o mare nemulţumire printre deputaţii majorităţii, din cauză că n'au fost invitaţi la banchetul de aseară.

D. Pherekide a primit un vot de blam.

D-sa susţine indigenatul d-lui Filderman din Bacău.

Cum astăzi fusese prezintat întâiul la vot, în contra voinţei deputaţilor, aceştia au decis a da un vot de blam d-lui Pherekide.

In adevăr, deputaţii au votat contra, aşa că rezultatul voturilor a fost ast-fel: 70 contra şi numai 20 pentru.

S-a votat creditul de 4,700,000 lei pentru lucrările tunelului de la Bereşti, un împrumut pentru alimentarea cu apă a oraşului Botoşani şi ajutoare d-lor inginer Vlaicu şi Brumărescu.

Viitori prefecţi

Bucureşti. — Iată cari vor fi viitorii prefecţi sub guvernul Carp: Dorohoiu, G. Stroici; Botoşani, căpit. Ursianu; Iaşi, C. L. Negruţi; Roman, Capri; Bacău, G. Cantilli; Vaslui, dr. Peride; Fălciu, căpit. Teleman; Tutova, Emil Juvara, Tecuci, Sfetescu; Covurlui, Em. Vulpe; Brăila, Faranga; Buzeu, T. Ferekide; R.-Sărat, Iorgulescu; Teleorman Herescu;

Dîmboviţa, Baranga; Ialomiţa, Gusti; Gorj, Culcer; Dolj, căpitan Bănescu; Romanaţi, Brabeţeanu; Constanţa, Parianu; Mehedinţi, Igiroşeanu; Tulcea, Hagi Anton; Vîlcea dr. Stavri; Neamţ, Leon Bogdan; Prahova, Luca Lefterescu.

Jalnici: Clara soţie, Carol şi Irena, Lucreţia Stefani şi Richard, copii şi nora,, Iuliu şi Gustav Linke, fraţi, au durerea a face cunoscut încetarea din viaţă a iubitului lor.

✝

CAROL LINKE,

decorat cu ordinul coroanei germană cl. III

încetat din viaţă, Marţi, în vrîstă de 77 ani, şi roagă pe prieteni şi cunoscuţi a asista la ceremonia funebră ce va avea loc Joi 23 Decembrie, orele 3 p. m. la cimitirul protestant Eternitatea, unde sunt depuse rămăşiţele pămîntesti.

De vînzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buicliu strada Veche 26 Iaşi.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** — de Vînzare 7 Milioane BUTE II — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieți și rente în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.
Fondurile de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.
S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Cont a asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
JOSEPH POPPER, Str. Lăpușnean No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBȚINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO — Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** — OLLO
E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare e convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
POASTA
ROBERT
—Iași Str. Lăpușneanu 25 — Iași

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova
Primește anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III și IV-a
Se primesc și inserții la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun și Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".
MAȘINILE DE CUSUT SINGER au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune „Grand Prix"

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă
Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.
BOURNE & Co. IAȘI
Strada Lăpușneanu No. 37
Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Pari
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.
Începutul la 9 și un sfert seara.
Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA și PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 – Iași
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Șanse de Bogăție
BILETELE
Clasa 2 a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
11 și 12 Ianuarie 1911
Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câștigurile totale o presintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Magazinul Conservatorului
IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale și Accesorii
Viori și Violoncele pentru concert
REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane și Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum și din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediții în provincie

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Johan Krzyzanowski Lăcătuș și Electrician Iași Str. Ș...

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1193 Vineri 24 Decembre 1910

Activitatea extra-şcolară

No. 2 din „România Viitoare“, *care apare mîine cu un foarte bogat sumar de articole politice şi sociale, de un eminent interes de actualitate, publică următorul articol al iubitului nostru fruntaş d. Al. A. Badareu.*

Se cunoaşte suplimentul de muncă impus de cîţiva ani învăţătorilor şi botezat cu numele cam nepropriu de activitate extra şcolară. O ocupaţiune care este comandată de autoritatea şcolară, condusă adesea până în cele mai mici detalii de dînsa, controlată de dînsa, la capătul ei avînd sancţiuni aplicate tot de autoritatea şcolară, de fapt este tot activitate şcolară.

Dacă elevul, după ieşirea din clasă ar fi condus la profesor şi acolo ar continua a lucra fie chiar după alt program, dar cu acelaşi control şi aceleaşi sancţiuni, s'ar putea boteza aceasta activitate extra-şcolară?

Numele este indiferent, mai ales că cuvîntul a trecut în vocabularul comun. Să examinăm lucrul în sine.

In spiritul d-lui Haret, organizatorul în mare parte prin imitaţie, al activităţei extra-şcolare a învăţătorului, a fost începerea unei activităţi sociale la sate, a cărei pîrghie să fie învăţătorul.

Să examinăm această activitate socială a învăţătorului în sine, precum şi din punctul de vedere al şcoalei şi din punctul de vedere al învăţătorului.

Şcoala, deînetăgăduit, a pătimit din activitatea socială a învăţătorului. Dacă examinăm activitatea în afară de clasă, impusă învăţătorului prin circulările şi ordinele antorităţilor şcolare, prin scrisorile ministrului şi după imitaţia acestuia prin scrisorile inspectorilor şi revizorilor de toate clasele, vedem că dacă ea nu covîrşeşte, dar aproape egaleză activitatea impusă de programul propriu zis şi de orarul şcoalei.

Cum însă un ordin ministerial nu e suficient să facă dintr'un om doi, nici să schimbe temperamentul rasei, sau clasei sociale, nici chiar să schimbe cu mult şi repede deprinderile oamenilor, învăţătorul a rămas tot un singur om pentru două trenuri.

In genere simpatia şi predilecţia învăţătorului a mers către activitatea extra-şcolară, nu numai pentru că aceasta este cu mult mai plăcută de cît activitatea din clasă, dar pentru că îi deschide un orizont nou, care îi satisface sufletul şi îi linguşeşte mica sa vanitate atît de naturală prin rolul ce i-l crează în mijlocul social în care trăeşte.

Activitatea din şcoală, cu 5 clase, cu alte multe subdiviziuni, din cauza cunoscutelor împrejurări ale vieţei noastre sociale, face sarcina învăţătorului nostru foarte grea, mai grea poate decît a învăţătorului de ori unde aiurea din Europa. Cînd această sarcină a fost sporită prin activitatea extraşcolară, nu trebue să ne mire că învăţătorul n'a putut rezista pe toată linia.

Invăţătura propriu zisă a scăzut în şcoalele noastre rurale. In unele părţi activitaiea extraşcolară absorbind cu totul pe învăţător, şcoala a fost lăsată unui simplu suplinitor recrutat la întîmplare.

Desigur că la aceste lipsuri, a şcoalei rurale, s'a gîndit d. Haret, cînd a înmulţit inspectorii şi a creat un număr colosal de revizori, deşi adversarii săi au văzut în această creare o lucrare de partid, dacă nu chiar şi o operă personală.

In ce priveşte pe învăţător, activitatea extra-şcolară a adus celor conştiincioşi o adevărată surmenare. Unora le-a fost fatală, aducându-le grave pedepse disciplinare şi chiar pedepse corecţionale: La toţi le-a adus necazuri de tot soiul prin provocare de gelozie, invidii, bănueli nedrepte la preoţi, primari, notari, comercianţii satului, arendaşi şi proprietari.

Activitatea extraşcolară a creat învăţătorilor o atmosferă duşmănoasă din partea fruntaşilor satelor, fără ca această atmosferă să fie compensată printr'o atmosferă de simpatie caldă din partea sătenilor, pentru cunoscutele cauze culturale şi sociale.

Vine acum întrebarea: rezultatul activităţei sociale a învăţătorului, compensează jertfirea şcoalei propriu zise şi jertfele personale de orice natură a învăţătorului?

Credem că nu şi de aceia socotim că concepţiunea d-lui Haret trebue lărgită pentru a crea la sate o activitate socială cu rezultate reale şi nu numai nişte tendinţe cari pot să fie mai mult dăunătoare de cît folositoare,

Mijloacele de acţiune ale învăţătorului, dacă îl lăsăm singur în opera sa sunt absolut insuficiente faţă cu mediul social în care trebue să lucreze.

Mijloacele învăţătorului sunt cultura lui, îndrumarea autorităţei şcolare, cuvîntul, graiul lui.

Cultura lui, chiar complectată cu îndrumarea autorităţii şcolare, nu-l ajută cu mult la opera socială, atît de complexă, de civilizare economică şi culturală a săteanului nostru. Pentru aşa rol, învăţătorul are nevoe de o cultură enciclopedică, de o maturitate de spirit care să-i dea o intuiţie justă despre viaţa socială şi economică a săteanului.

Pregătirea din şcoala normală nu dă viitorului învăţător nici macar aptitudinea de asimilare a cunoştinţelor enciclopedice trebuitoare rolului său. Căpătarea acestor cunoştinţi va fi deci o muncă de autodidact. Ce primejdie este însă autodidacticismul pentru oamenii semidocţi şi cu mintea neformată încă. Dacă s'ar publica toate cele ce se spun ca materie socială şi economică la cercurile culturale, la conferinţe, cu ocazia sfaturilor, cu pretenţii ştiinţifice, etc., ne-am pune mîinele în cap.

Dar chiar dacă ar avea pregătirea suficientă învăţătorul, cuvîntul, propaganda prin graiu nu poate fi eficace la mediul social sătenesc.

Ţăranii cu rutina lor, cu apatia lor, cu lipsa lor totală de cultură, trebue să vadă lucrurile, nu să audă vorbe goale despre dînsele.

Deci trebue să punem pe ţărani înaintea faptelor. Invăţătorul nu poate crea singur astfel de fapte.

Numai organizarea unui mănunchiu de tot ce satul are mai superior ca experienţă, ca pricepere, ca temperament, ca activitate socială şi economică, ar putea produce o activitate socială eficace.

Fără să luăm ceva din rolul învăţătorului, reducîndu-i însă din munca ce-l surmenează, trebue să creăm la sate o mică clasă conducătoare, compusă pe lîngă învăţător, din preot, judecător, funcţionarii administrativi, ţăranii fruntaşi, comercianţi, etc., cari să facă creaţiuni de ordin economic şi social, ale căror rezultate să fie adevărate lecţiuni prin fapte, pentru ţarani.

Invăţătorul, avînd de colaboratori elementele, cari astăzi îl paralizează, printr'o duşmănie provenită din bănueli neîntemeiate, ar avea un frîu contra exagerărilor provenite din nepotrivirea dintre rolul pe care-l joacă şi mijloacele de cari dispune, ar fi ţinut mai aproape de lumea reală şi ar face o operă în adevăr utilă, iar în acelaş timp, nefiind acaparat de activitatea extra-şcolară, ar aduce mult mai puţină jertfire activităţei şcolare propriu zise, care trebue să rămie misiunea sa principală.

Al. A Badareu

Retragerea guvernului

In întrunirea de ieri seara a majorităţilor parlamentare, primul-ministru a anunţat că guvernul se retrage. Motivul retragerei este, că guvernul şi-a împlinit opera agrară, care, a declarat şeful partidului liberal, va trăi şi după plecarea noastră. Nu numai legile liberale vor fi respectate, nu numai ele vor continua să trăiască sub viitorul guvern al d-lui Carp, dar chiar guvernul actual va avea fiinţă; căci, a declarat d. Brătianu, „în opoziţie vom continua a fi la putere şi opoziţia noastră va fi de foarte scurtă durată“.

Domnul Brătianu a ţinut să fie foarte energic cu nemulţumiţii din partidul liberal: „vă sfătuiesc să fiţi disciplinaţi şi să daţi ascultare întocmai hotărîrilor ce voi lua, cu privire la campania electorală. Căci acolo unde nu voi fi ascultat, se va ivi autoritatea mea“.

După doi ani de şefie, d. Brătianu, pe care norocul l'a făcut şeful unui mare partid, se retrage de la guvern in chip unic în istoria noastră politică.

Se retrage nu umilit, nu supărat — ci se dă numai la o parte, se depleasează, lăsînd locul unui guvern, care va respecta toate legile agrare, toate celelalte legi, toate numirile, mai ales pe acelea făcute în extremis. Guvernul liberal, a fost slab, impopular—dar se retrage tare, aşa de tare, că nu numai că şeful nu va face nimic ca să astîmpere multele nemulţămiri din partid, dar va fi autoritar cu acele dissidenţi, cari ar cutezà să n'asculte de hotărîrile ce se vor lua la centru, cu privire la campania electorală.

Cum dinastia habsburgică le fericită prin căsătorii, dinastia Brătianu le fericită prin Carpişti.

Domnul Carp, ca să poată guverna, a admis să preeie succesiunea d-lui Brătianu cu tot activul şi pasivul; a admis să guverneze, torturat de d. Brătianu; a admis toate numai să guverneze.

Şi d. Brătianu n'are pentru ce să nu se retragă, cînd toată opera agrară liberală va fi respectată, cînd va guverna, fiind în opoziţie şi cînd, în asemenea dulce opoziţie, va putea fi autoritar cu acei liberali, pe care i-a neglijat fiind în opoziţie.

Guvernul liberal poate să se retragă în asemenea împrejurări fericite; un guvern Carp poate veni la putere în asemenea împrejurări umile, fără seamăn umile.

Dar numai un guvern Carp.

CEI DOI CRAI

Mai bună sămînţă de vorbă, ca cele spuse de d-nii N. Filipescu şi Al. Marghiloman la Brăila nu e alta, acum în ajunul schimbării de guvern. La Brăila s'a anticipat cu 4 zile banchetul de la Capşa, căci la Brăila cei doi crai ai conservatorismului clasic, au vorbit în viitori miniştri, iar la Capşa d. Ionel Brătianu a vorbit în fost ministru. De cît fostul ministru s'a răzemat pe o activitate legislativă de 3 ani de zile în folosul ţării, iar viitorii miniştri au scotocit ceva urme bune în politica lor negativă de 3 ani de zile şi au scos prin minune înrîuriri pozitive în opera legislativă liberală.

Te prinde mirarea cînd vezi strădania d-lui Nicu Filipescu de a fi găsit un singur punct de atingere şi înrîurire asupra legiuirilor liberale; pe cînd, de fapt şeful nostru ar avea zeci de atingeri şi înrîuriri spre binele obştesc în legiuirile liberale. Desbaterile parlamentului stau faţă spre a dovedi covîrşitoarea înrîunire în această privinţă, izbutind să scoată din parlament legi îmbunătăţite, dacă nu complect bune.

A lăsa pe mîna d-lui Filipescu să întocmească un program politic este a te duce cu 70 ani în urmă, căci mentalitatea sa, doctrina sa politică e cea reglementară, iar nu potrivită anului 1911. Şi apoi degeaba şi-ar lua d-sa sarcina de program, întru cît între d-sa şi şeful său au fost totdeauna nepotriviri mari. Una e a se enunţa programul prin gura şefului şi alta prin cea a kronprinţului. Ţara va şti să aleagă între potopul de vorbe şi vederile şefului.

D. Carp e un utopist în materie de reforme. A visat sate model şi azi s'au dărâmat. A visat un mănunchiu de legi fiscale şi nici nu le-a studiat cum se cade. A visat o lege a ţuicei şi a eşit lucrul pe dos. A visat gubernii şi cine ştie cum vor eşi!

Deci, toată vorba craiului de ghindă despre program e vorba de clacă, bună la masă, dar nu cu răsunet în ţară. Oratorul nu era nici autorizat, nici avea calitatea de a enunţa principii în numele partidului, nefiind şef.

Dar celalt craiu, de carò a fost mai în actualitate. A destăinuit atîta cît i se cerea să aibă efect la masă, despre mersul tratativelor de colaborare. Şi a codălbit'o. S'a descoperit că dînsul a fost mărul discordiei în partid; dar pentru a masca această ţinută a voit s'o întoarcă, vorbind de curtenire, de peţitori cu patentă, de peţitori clandestini, de staroşti, etc.

Această chiar îl şi prinde pe d. Marghiloman; de cît curtenirea de la ei a plecat, de la matufurile junimiste. D. Maiorescu în Senat a preconizat necesitatea colaborării şi apropierii celor 2 partide conservatoare. Staroştii în peţit de la d. Marghiloman au plecat, căci ei aveau nevoe; şi precum în parlament s'au împăunat cu succesele noastre, pentru a cere retragerea guvernului liberal; aşa şi acum aveau nevoe de forţa noastră politică spre a face faţă încrederii Coroanei. Ori cît s'ar măguli pentru moment cu încrederea Coroanei, mai au înainte de căpătat şi încrederea ţării, şi pentru aceasta aveau ei nevoe să ne peţească pè noi, întru cît damele aristocrate sînt mai puţin căutate de Craii democraţi, de cît damele democrate de craidonii aristocraţi.

Ori cum ar fi, cei doi Crai la Brăila au cam încălcit'o; au vorbit de program cînd şeful tace; au vorbit de peţit, fără a se gîndi că stărostia de la ei a plecat, pentru că ei aveau nevoe de peţit încrederea ţării prin noi, după ce au primit făgăduiala Coroanei că li se dă numai puterea.

Puterea nu e ţara; Ţara în schimb e puterea.

Dacă kronprinţii au nimerit'o aşa de rău la Brăila, ce să zicem de ceilalţi!

***

Chestii economice

1 boer mare = 4704 tarani mici!

In studiile alăturate la proectul de lege al impozitului pe venit s'a dat totalul veniturilor fonciare rurale şi urbane.

Pentru ţara întreagă veniturile fonciare rurale după rolurile percepţiilor se ridică la 251,076,813 lei, din care

Muntenia 114,587.465 lei.

Moldova 70,885, 242 lei.

Oltenia 54,627,997 lei.

Dobrogia 10,976,108 lei.

Numărul total al proprietarilor fonciari în ţară e de 1,260,886.

Din aceştia mergînd în scară suitoare avem:

1). 894,629 cu venit fonciar până la 120 lei pe an, însumînd 46,480,861 lei.

2). 225.349, cu venit fonciar până la 200 lei pe an, însumînd 35,608,478 lei.

3). 81,821 cu venit fonciar până la 300 lei pe an, însumînd 19,817,379 lei.

Deci 1.201.799 cu venituri fonciare pe an de 101,906,718 lei nu intră în prevederile constituţiei, de a se bucura de votul cetăţenesc, fiind sub 300 lei venit fonciar. Aceştia reprezintă 95% din totalul proprietarilor rurali, *viaţa politică în ţara românească învârtindu-se într'un cerc îngust de 5% dintre ţărani!!*

Din restul de 59087 proprietari rurali avem:

1). 38,577 cu venit fonciar de la 300—600 lei pe an însumînd 1558100 lei.

Toţi aceştia formează stocul alegătorilor direcţi ai colegiului al 3-a, între care a început a licări o brumă de viaţă politică, neflind nici cercetaţi, nici căutaţi de partide, ci lăsaţi la discreţia administraţiei.

2). 10188 cu venit până la 1200 lei însumînd 8472256 lei; şi ei formează stocul alegătorilor colegiului al 2 a de Senat, răzeşimea mai chiabură şi moşnenii noştri.

3). 8074 cu venit până la 20000 lei însumînd 23 milioane lei.

4). 2076 cu venit până la 100000 lei însumînd 58 milioane lei.

5). *182 cu venit peste 100000 lei însumînd 43758137 lei.*

Aceştia sînt marii proprietari ai ţării, latifundiarii, treapta de sus a scării sociale—*nababii ţării!*

Dacă în număr disproporţia e mare în valoare fiscală ea se apropie.

182 proprietari la 43758137 lei!

894,629 proprietari la 46480861 lei!

Media de venit fonciar pe an la mulţimea rurală e de 51 lei pe an; ceia ce ar veni pe zi *14 bani venit,* iar la marele proprietar latifundiar ar veni venit pe an 240429 lei, sau 655 lei pe zi.

Pentru a ajunge de la 14 bani venit fonciar pe zi la cei 32 bani pe care îi scoate d. Gherea că ar fi venitul mijlociu pe zi al unui sătean, el trebue să mai muncească la boer, să crească ceva pe lîngă casă, să vînză ouă, pui, găini, brînză, ete ca să dubleze venitul. Aici stă cauza neoiobăgiei săteanului nostru.

Şi atunci pentru a face raportul mai izbitor am socotit că din punct de vedere fiscal, luînd extremităţile celor 12 trepte fiscale ar reieşi, că un boer mare cu latifundii teritoriale ce-i produc peste 100000 lei anual, reprezintă 4704 ţarani proprietari mici.

Din aceasta rezultă toate inegalităţile sociale, cari sînt baza tuturor legiuirilor de la noi, căci nu e ţară în lume unde să fie două rînduri de legiuiri ca la noi, unele pentru oraşe, iar altele pentru ţară; şi cea mai semnificativă lege, care invederează acest fapt e legea legilor: *constituţia noastră,* care proclamă egalitatea înaintea legii, dar tot ea aşază şi neegalitatea lumei rurale faţă de cea urbană înaintea aceleiaşi legi.

Gh.

Ultimele două scrisori ale lui Ferrer

Unele ziare din Apus au reprodus cîte-va zile în urmă, ultimele două scrisori ale pedagogului raţionalist, adresate soţiei sale, *Soledad Villafranca,* din fortăreaţa de Monjuich de lîngă Barcelona. Prin cea din 12 Octombrie 1909, ajunul executării lui, Ferrer, vrînd să mîngîe pe amicii lui, spunea că nu se gîndeşte la moarte, ci la viaţă. „Nu, n'am timp, zice el, să mă gîndesc la moarte, nu vreau să mă gîndesc de cît la viaţă, la viaţa pe care vom trăi-o de acum înainte, din nou, cînd voi fi obţinut dreptate; căci, într'o zi sau într'alta, dreptatea mi se va face. Nu vreau să mă gîndesc de cît la Mongat, la cărţile şcoalei, la extinderea pe care educaţia raţionalistă va lua-o şi la fericirea imensă care ne va umplea viaţa de iubire fără margini...

„Nici odată un acuzat n'a fost mai bine apărat ca mine, căci apărătorul meu nu m'a apărat numai pe mine, ci el a apărat şi scumpa noastră Şcoală modernă, opera noastră de educaţie, cu atîta ardoare şi pasiune, încît pot să mor fericit, sigur fiind că opera mea, care este viaţa mea, nu va muri. Şi cînd opera mea trăeşte, ce-mi pasă dacă eu mor?“

După aceste cuvinte, Ferrer trebui să încheie scrisoarea, căci soseşte judetorul care-l vesteşte că va fi pus în capelă pentru a petrece noaptea dimineţii în care a fost împuşcat.

Mai importantă însă poate fi pentru unii scrisoarea, cu o zi înaintea acesteia, în care Ferrer se sileşte, cu obicinuita lui limpezime de minte, să expue ce înţelege el prin *Educaţie, instrucţie şi cultură.* Acest om care ştia că a treia zi va fi executat, avea putere încă să se mai gîndească la opera lui şi să temea ca ceva să nu fi rămas nelămurit! Dăm cuprinsul întreg al acestei scrisori:

„Avea dreptate cel care, fiind întrebat la ce vrîstă trebue să se înceapă educaţia unui copil, el răspundea: „Din momentul naşterei lui bunicu-său“.

Şi încă, el nu exagera, poate, zicînd că trebue să se înceapă din momentul naşterei bunicului său; căci noi, avem în noi, din naştere, atîtea defecte şi prejudecăţi atavice, că dacă am vrea să facem cercetări, ar trebui să ne urcăm mai departe de cît două generaţii pentru a da de capătul lor.

Această consideraţie nu trebue să aibă, faţă de educaţie, altă importanţă, de cît aceia de a ne arăta că trebue s'o întreprindem cu foarte mare răbdare, văzînd cu cîtă încetineală se produce orice modificare în obiceiurile mulţimii şi a indivizilor. Ea ar putea să fie deasemenea de o foarte mare utilitate pentru tribunalele care judecă pe oameni.

„Din nefsricire, se pleacă dintr'un punct de vedere care nu este cel just, silind pe judecători să cunoască exact şi înainte de toate, legile fără a cere de la ei o cunoştinţă serioasă de toate ce se raportează la psihologie.

Consideraţiunea cu rolul nostru de educatori ar fi trebuit să înceapă cu cîteva generaţiuni mai înainte, nu trebue cu toate acestea, să fie pentru noi un obstacol, căci dacă noi am fi trăit mai înainte, ne-am fi găsit în faţa aceloraşi dificultăţi şi dîndu-ne îndărăt în căutarea celui dintăi strămoş, am risca de a ne pierde în noaptea secolelor şi, ceea ce ar fi şi mai rău, ne am ridica până la momentul cînd strămoşii noştri n'aveau nici un raport cu omenirea de astă-zi. Să nu dăm deci altă explicaţie acestor consideraţii, de cît că ele ne îndeamnă la răbdare şi să nu uităm începînd educaţia modernă, că ea nu va produce de cît fructe relative în prima generaţie; dar că cotinuînd o din generaţie în generaţie, va veni o zi cînd învăţătorii şi părinţii vor găsi cîmpul bine lucrat, căci copii vor începe prin a fi educaţi de la naşterea bunicilor lor, elevii noştri de astă-zi“.

„Ceee ce este important este de a stabili chiar acum o metodă de educaţie care, fără a supăra prea mult pe părinţi, să poată să facă ca copiii să-şi piardă obiceiurile rele moştenite în casele lor ori contractate pe stradă şi să-i deprindă a-şi însuşi de cele pe cari noi le credem mai bune„.

„Noi ne vom atinge scopul mai cu seamă cu ajutorul a două materii de învăţămînt: higiena corporală şi relaţia copiilor cu micii lor camarazi“.

„Este bine înţeles că nu e destul de

a ne ocupa de copii numai în şcoală; trebue să continuăm sforţările noastre şi în afară, punînd în mîna mamelor manuale în care, cu multă limpezime, în tr'o limbă la înălţimea inteligenţilor tuturor să se expue şi să se explice cea mai bună metodă de educaţie pentru copii, din momentul naşterii lor".

„Higiena corporală, pe care noi o recomandăm, este cea preconizată de către higieniştii cei mai iluştri şi recomandată şi de experienţă; Trebue să începem prin băi zilnice. Din nefericire"...

„Nu mai pot continua, căci mi se ridică viaţa".

Ferrer n'a mai putut continua pentru că a doua zi aveau să-l ducă în capelă, care fu pentru el cea mai mare tortură morală şi fizică pe care o avu înainte de moarte şi aceasta pentru a-l face să retracteze ideile întregei sale vieţi.

C. V. Buţureanu

STRUNA ZILEI

FARA ECHIVOE..

*Princesa rusă *** a sustras vr'o 3 milioane din fondul Crucei-roşii adunat prin colectă publică.*
Telegramă.

La princese d-al de-aceste,
Două înţelesuri are
Dacă ieau drept simbol—crucea:
De furat şi de... vînzare.

OAMENI ŞI LUCRURI

La porţile Orientului

Ceea ce spuneam eri asupra „celor două oraşe" nu are numai aplicări sociale,—ci şi oare care înţeles estetic.

Ori unde locuesc oameni — avem de a face cu categorii, există—bogaţi şi săraci. Dar dacă sărăcia e oare-cum fatală—şi pînă la un punct succeptibilă de a fi idealizată—nu tot aşa stă lucrul cu elementul estetic.

Murdăria este demoralizantă; necurăţenia este degrădătoare pentru om. Cu drept cuvînt un artist şi un estetician ca Oscar Wilde arată că bogaţii au, graţie stării lor, posibilitatea de a apărea ca oameni superiori şi că în anumite activităţi executate de către cei nevoiaşi, nu se poate găsi nimic, absolut nimic de admirat, nimic „frumos". Din potrivă!

Din punctul acesta de vedere este o datorie socială de a îngădui tuturor locuiturilor unui oraş să fie la adăpostul vicisitudinilor vremei care, prin excesele ei, ne ridiculizează uneori. Este datoria noastra a tuturor de a nu exhiba urîciunea în exterior—şi e cu deosebire greu de realizat lucrul acesta, acolo unde lipsesc mijloacele de comunicaţie, drumurile practicabile şi—educaţia sufletească necesară.

Nimic nu diferenţiază atît de mult—şi atît de nedrept—pe oameni în de ei de cît... exteriorul. E o banalitate asupra căria e de prisos de a mai insista.

Priviţi, bunoară, într'o clasă: ce deosebire între copiii cări locuesc în centru şi acei cari anevoie îşi pot croi un drumuşor printre mlaştinele în cari se bălăcesc locuinţele lor.

Aceeaşi diferenţă se poate observa şi între.. părinţii copiilor,—şi ea este în dauna celor mulţi pe cari împrejurările îi obligă să locuiască în anumite cartiere marginaşe, fie din lipsă de mijloace, fie că sunt legaţi de anumite ocupaţiuni.

Şi dacă ar fi vorba numai de neajunsuri estetice, numai de aparenţe, numai de artă! Dar sunt lucruri mult mai „serioase" în joc.

Bună oară, fiind că am vorbit de copii,—ciţi dintre dînşii rămîn lipsiţi de îngrijire medicală în cazuri de boală, numai din pricina greutăţilor de comunicaţie! Cîte victime nu cad pe altarul acestui mare neajuns: lipsa de pavele!

Un simpatic medic oficial ne povestia eri cum a fost... transportat pe o targă ca să poată vedea o bolnavă într'unul din cartierele de care ne ocupăm. Un alt medic, particular, a fost nevoit să facă o bucată mare de drum călare pe o saca de apă,—ne fiind cu putinţă să pătrundă în acea regiune nici un alt vehicul. Cunoaştem cazul unui lucrător tipograf care n'a putut fi văzut de un doctor — numai pentru că strada în care locueşte e inaccesibilă unei trăsuri. Toţi medicii ştiu că există numeroase scarlatine lăsate în voia întîmplării pentru motive identice...

Şi de aceea ne întrebăm din nou—ce taină, ori-ce problemă psihică este starea de resignare a acelei mari populaţiuni de oameni ca toţi oamenii—şi *ce-i* ţine într'o mută resemnare? E o problemă complexă. Ea cuprinde elementul unei lipse de educaţiune socială, în virtutea căreia oamenii să simtă nedreptatea strigătoare, şi care i face în acelaşi timp, să *nu* simtă trebuinţa estetică a unui exterior agreabil, atît de lesne de obţinut şi în mod firesc atît de de dorit. E apoi, teama de autorităţi, în potriva cărora revolta are totdeauna la noi, anumite dezavantagii mari. Iar toate aceste fac să se perpetueze o lîncezeală fizică şi morală, corespunzătoare unei stări primitive şi deplorabile mai generale — la porţile Orientului.

Rodion

O SCRISOARE

Primim următoarele, din partea amicului nostru d. Vasile Lohan, cu rugămintea de a le da publicităţii:

Domnule Redactor,

Intîmplarea a făcut, să văd în ziarul „Viitorul" No. 1079, din 19 Decembrie a, c. o critică la discursul d lui A. A. Badareu, ţinut în ziua de 15 Decembrie la Clubul Conservator-democrat din Huşi, semnat de un domn V. Lohan, care, deşi e după numele meu, dar necunoscut de mine. Ştiu că pe acolo, ie: Un deal, sat, pădure, vale şi chiar o apă curgătoare cu numele de „Lohan", dar n'am ştiut să fie om şi-n acelaşi nume cu mine, să şi caute viitorul prin acel ziar.

Criticul 'i cu calităţi, dar tulburat de atmosfera timpului partidului său muribund; n'au înţeles că dacă şefii: d-nii Take Ionescu, A. A. Badareu şi alţi fruntaşi ai partidului conservator-democrat, au făcut şi sunt un stimulent a acelei localităţi şi pentru aceasta d. prim-ministru, s'a interesat şi onorat de a vizitat localitatea, ca să-şi mai întărească partidul, pentru opoziţie.

Sunt legi şi propuneri de a le partidului conservator-democrat, însuşite de partidul liberal, traduse în legi şi remase schiloade.

Să nu se supere d. V. Lohan de la Huşi, să aibă rabdare şi se va convinge, că-i greşit; binele 'l va recunoaşte mai tîrziu, asupra celor scrise de

Vasile Lohan
de la Iaşi

Litere-Ştiinţe-Arte

Scriitori şi critici.—Rîndurile pe care le-am citat dăunăzi dintr'un articol al poetului I. Minulescu nu sunt singurele îndreptate în contra *criticei* actuale. Acolo e vorba de criticii literari;—iată cum judecă d. G. Diamandi—autor de drame puţin norocoase—critica teatrală şi ce perspective anunţă pentru viitor întru „apărarea" dramaturgilor:

„Dacă din nenorocire critica noastră teatrală se va încăpăţîna în aceeaşi lipsă de bună ţinută, autorii vor urma pilda dată, *se vor apăra singuri.* Ciţi scriem, le vom sări în ajutor. La urma urmei, publicul va fi de partea autorilor şi va pune la locul lor oamenii cari cobor (*coborâ*, d-le autor: N Red.) arta la un soi de misitie literară sau la postul de conservator al vechiturilor teatrale. Şi astfel critica profesională va dispare, după cum s'a irosit (?!) şi critica literară. Cu toată sinceritatea cred că, ştergerea criticei teatrale din rîndul preocupărilor literare, ar fi un rău... să-mi fie îngăduit să spun unora că a critica nu înseamnă a bîrfi după concepţia tuturor ignoranţilor. Ei judecă întocmai ca unii procurori cari cred că *trebuie* să ocupe şi să ceară osîndire în numele Societăţii... fiind că ei sunt procurori Criticul nu este un procuror. Odată pentru totdeauna, el nu reprezintă societatea, publicul, ci arta şi de multe ori *arta contra publicului*".

Cînd te gîndeşti că aproape toţi criticii teatrali bucureşteni sunt şi autori dramatici, ca d nii Ion Bacalbaşa, E. Lovinescu, Alex. Dorna, G. Ranetti, A. Herz, Locusteanu, C. Riuleţ, E. Fagure —atunci te întrebi: cine contra cui se va organiza?

*

Se anunţă din Dresda: Atît editorul operei lui Strauss, „Cavalerul Rozelor" cît şi direcţia teatrului din Dresda, au refuzat criticilor de la ziare participarea la repetiţia generală a operei.

Editorul a interzis criticilor să vadă textul şi partitura.

Aşa fiind, criticii l'au dat în judecată.

...Tocmai acum cînd e la ordinea zilei, şi la noi, conflictui între autori şi critici!

*

Caracteristica noui republici portugheze este că actualii ei conducători n'au încetat de a fi... publicişti.

Aşa, ministrul de externe Bernardino Michado, publică în ultimul număr al ziarului „Berliner Tageblatt" un articol asupra „operei republicei portugheze". Acelaşi ministru a trimes acum cîteva zile o lungă telegramă de informaţii şi polemici ziarului berlinez.

*

La 18 Ianuarie stil nou se va reprezenta la Berlin noua piesă a lui Gerhard Hauptmann: „Şoarecii". Subiectul e luat din lumea criminalităţii berlineze şi „şoarecii" sunt anumite tipuri din capitala Germaniei, ce se ascund de autorităţi, pentru motive binecuvîntate.

*

Profesorul Ehrlich a fost numit membru de onoare al Academiei suedeze, secţia ştiinţifică.

*

Cu ocazia ultimei vizite ce a făcut la Paris, poetul Gabriele D'Annuncio a promis pentru „Théatre des Arts" un balet italian.

*

Ziarul staţiunii mondiale Karlsbad a intrat în anul al 25-lea de existenţă cu un număr festiv la cari au colaborat mari personalităţi şi mari scriitori, în amintirea foloaselor ce au tras de la minunatele ape ale Karlsbadului.

*

Sculptorul german Ioseph Uphnes, autorul multor monumente publice a murit la Berlin în vrîstă de 61 de ani.

*

— Anunţăm apariţiunea coalei a 19-a —urmare la iniţiala B. din marele dicţionar biogrfic ilustrat *Figuri Contimporane din România*, publicaţiune în limbele romînă şi franceză.

Cuprinsul acestei coale este următorul:

Sfîrşitul biografiei asupra principelui *George Bibescu*, biografiile; principelui *George G. Bibescu* distins sportman, primul aviator romîn, care trecînd în aeroplanul său, sistem „Blériot" Dunărea, a aterizat pe pămîntul Bulgariei; principesa *Marta G. Bibescu*, soţia îndrăzneţului aviator, principela *Nicolaie Bibescu* fiul Domnitorului Munteniei George Bibescu, *Nicolaie Bibescu*, fost vice-preşedintele Senatului, *Alex. Bilcuirescu*, avocat, Dimitrie Bildirescu senator, mare proprietar, Dimitrie Birăuţin, un fost însemnat colaborator al ziarului „Tribuna" şi directorul gazetei „Poporul Romîn" din Transilvania, doctorul Birman Bera medic şi pnblicist de valoare, Iosif Blaga, doctor în filosofie, secretarul „Societăţii pentru fond de Teatru Romîn" din Ardeal, Simion Blaga, fratele acestui luptător devotat, farmacist-proprietar în Severin, Louis P. Blanc, arhitect, mort înainte de a fi putut aduce la îndeplinire grandiosul său proiect: planul gării centrale din Bucureşti.

Corespondenţele se vor adresa d-lui Th. Cornel, directorul acestei lucrări, strada Cometa 61 Bucureşti, comunicările verbale se pot face prin telefonul 23 | 49.

INFORMATII

❑ Pe zina de 2 Ianuarie 1911 va fi şedinţă ordinară la clubul conservator democrat din Huşi. Se vor începe conferinţele politice. Prietenul nostru d. Gh. Ghibănescu va deschide seria acestor conferinţe tratînd despre „Rezistenţa politică". Intrunirea va avea loc la orele 9 seara.

Această publicare serveşte drept oricei invitare.

Statuia lui Cuza Vodă

(Lista *„Opiniei"*)

Funcţionarii administraţiei financiare din Iaşi, au mai subscris următoarele sume:

Gh. M. Pompilian, 2 lei, Ion Contu 2 lei, Baltă I. 1 leu, Popescu Anton 1 leu, Gheorghiu D. Gh. 1 leu, Ion Scripcă 1 leu, Buznea V-le 1 leu. Celus D. 1 leu, Taşcă Th. 1 leu, Bucescu N. 1 leu, Istrati I. 1 leu, Botez Petru 1 leu, Stefănescu Eug. 1 leu, Popovici G. 1 leu, Gheorghiu Gh. controlor 1 leu, Petcu Ion 1 leu, Gavrilescu Val. 1 leu, Anastasescu I. 1 leu, Stepano 1 leu, Alexandrescu Gh. 1 leu, Popescu D., Mihailescu Arsene 1 leu, Georgescu Stefan 1 leu, Stiubei D. 1 leu, Florescu C. 1 leu, Misirliu I. 1 leu, Guţă Alex. 1 leu, Iordanianu Mihai 1 leu, D. Popovici 1 leu, D. Wisteanu 1 leu, Leon Teodorescu 1 leu. Neculai Sofrocescu 1 leu.

Total 35 lei.

❑ *Dimineaţa* publică noui destăinuiri în chestia tratativelor ce s'au urmat pentru colaborare.

Iată ce scrie ziarul bucureştean:

De la acelaşi bun prieten al d-lui Bădăreu mai ţinem cîteva alte noi destăinuiri, cu care credem să complectăm azi pe cele ce ni s'au făcut eri.

Aşa, ni se afirmă, că d. Titu Maiorescu, cu care d. Bădăreu a tratat în primul rînd colaborarea, e personajul carpist care timp de opt zile a insistat pe lîngă fruntaşul conservator-democrat să accepte intrevederea cu d. Marghiloman, în care s'a discutat, după cum am arătat şi eri, numai chestiunile de program.

D. Titu Maiorescu a fost şi este încă şi azi un partizan convins al necesităţei politice de a se reîntregi partidul conservator, aşa că atît atitudinea d-sale în această chestiune, cît şi insistenţele pe cari le-a depus pe lîngă d. Bădăreu ca să primească întrevederea cu d. Marghiloman, au fost în perfectă armonie cu punctul de vedere ce păstrează încă cu privire la colaborare.

O altă destăinuire, care ni se mai face, şi care pune pe d. Marghiloman în contrazicere cu părerile d-sale de azi asupra colaborării, va sili desigur pe viitorul ministru de interne să se explice într'un fel sau altul.

*

Ni se afirmă, de către acelaş intim prieten al d-lui Bădăreu că în ziua cînd d. Marghiloman a fost acasă la d. Bădăreu pentru a'l pune în curent cu deciziunea d-lui Carp şi a comitetului executiv conservator, d-sa a făcut o declaraţiune, care 'şi are deosebita ei însemnătate.

După ce a comunicat răspunsul cu care venise, d. Marghiloman a ţinut să declare d-lui Bădărau că nu trebue să considere ca o peidică deciziunea ce se luase şi că, din potrivă trebue luptat pentru realizarea colaborării, pe care d-sa — adică d. Marghiloman — o consideră ca absolut necesară.

Prin urmare d. Marghiloman nu numai că în ultima întrevedere cu d. Bădăreu nu nutrea ideile de la Brăila asupra colaborărei", dar o considera chiar ca, absolut necesară.

Rămîne acum de văzut ce va avea de răspuns d. Marghiloman la toate aceste destăinuiri, cari rectifică aproape pe de-a întregul tot ce a afirmat în discursul d-sale de la Brăila.

Mai rămîne iarăşi de văzut, dacă d. Titu Maiorescu, pus de data acesta direct în discuţiune, va înţelege să păstreze tăcerea sau să intervină personal pentru a lămuri lucrurile de partea cui dreptatea este. Tăcerea d-lui Maiorescu va fi ea încă un răspuns, atunci cînd destăinuirilor d-lui Marghiloman i se opun asemenea categorice rectificări.

❑ Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0 20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

❑ Conferinţele cercurilor culturale ale învăţătorilor, care au fost suspendate pe timpul vacanţei, se vor relua Duminică 17 Ianuarie.

❑ Prefectura judeţului, serviciul statistic, a înaintat ministerului agriculturei un tablou de ţutinderile de pămînt cultivate în ultimii trei ani.

❑ Delegaţianea judeţeană întrunită eri în şedinţă, a verificat compturile de gestiune ale diferitelor comuni şi a aprobat cîteva credite.

❑ In vederea sărbătorilor, serviciul este suspendat la Primărie în zilele de 24, 25, 26, 27 Decembrie şi 1, 6 şi 7 Ianuarie 1911; iar de Marţi 28 Decembre şi pănă la 5 Ianuarie inclusiv, oarele de cancelarie vor fi numai dimineaţa de la 9—12.

❑ D. P. Zahariade, director general al poştelor şi telegrafelor, şi a dat demisia care i-a fost primită.

D-sa a fost numit şef de serviciu al construcţiunilor la C. F. R., post pe care l'a mai ocupat.

❑ Eri a avut loc la corpul pompierilor, depunerea jurămîntului noilor recruţi.

Păr. econ. Gh. Agapi, confesorul garnizoanei, a ţinut o cuvîntare, explicînd soldaţilor importanţa jurămîntului, îndemnându-i a-şi păstra credinţa şi datoria către patrie.

❑ Serviciul sanitar al oraşului, se va muta în localul fost institutul antirabic, după anul nou.

Consiliul sanitar nu va ţinea şedinţa pînă după strămutare.

❑ D. Vintilă Ionescu, comisar special cl. III-a în direcţia siguranţei, a fost numit comisar şef al poliţei din punctul Ungheni.

❑ D. locot. A. Barozzi, din regimentul 4 calaraşi, a fost mutat în regim. 7 roşiori.

❑ Examenul pentru obţinerea titlului de învăţător-institutor şi învăţător ajutor definitiv, se va ţine cu începere de la 1 Martie 1911.

Sunt chemaţi la acest examen învăţătorii, institutorii şi ajutorii-învăţători, cari pînă la 1 Martie 1911 vor avea 3 ani împliniţi de cînd funcţionează cu titlu provizoriu în învăţămînt.

Examenul va consta din două probe: una extemporală, a doua de practică pedagogică.

La ambele probe candidaţii trebue să obţină media 7; urmează dar că acei cari vor obţine o notă mai mică la proba extemporală, nu vor fi admişi la proba de practică pedagogică.

❑ „Victima iubirei" este titlnl unui episod mişcător din luptele între Francezi şi Spanioli, la cucerirea Saragosei, în anul 1809 care se cuprinde în noul program de astă seară de la cinematograful „Union" de la coloseul Bragadiru care reprezintă: Saragoza în stare de asediu; coşarul Don Pedro este dus înaintea consiliului de aparare; Ipana, nepoata sa se face spioană şi se duce în lagărul Francezilor ca vivandieră. Don Pedro o capturează.

In noul program se mai cuprinde: Portul Buco (Martignes), superbă vedere după natură; un bun şofer, extrem de hazliu; Vănătoarea de lei în Abisinia, sguduitor şi interesant tablou luat la faţa locului, în timpul vănătoarei.

Tot în noul program din astă seară a cinematografului „Union" se mai cuprinde:

„Catilina", mare dramă istorică romană, superb tablou al casei Cines-Roma; Obiceiurile religioase în India, tablouri după natură; rame fantastice, frumos tablou colorat etc.

Sămbătă 25, Duminică 26 şi Luni 27 Decembrie, la orele 3 p. m., mari matineuri.

❑ D. P. Costinescu, sub-comisar cl. II-a a fost înaintat cl. I-a, d. G. Benţa a fost numit sub comisar cl. III a în poliţia locală.

❑ Ministrul domeniilor a acordat cîte 50 lei gratificaţie pentru munca depusă, referendarilor statistici de la prefecturile Huşi, Botoşani, Dorohoi, Roman, iar celei de Iaşi, îi aduce.. mulţumirile sale.

DIVERSE

— Astă-noapte d. Iordăchescu, şeful brigadei de siguranţă, însoţit de mai mulţi agenţi, a făcut o razzie prin cîrciumile şi cafenelile de la periferiile oraşului, arestînd mai mulţi indivizi, a căror identitate se va verifica astă-zi la siguranţă.

— Fata Carolina Ţeţil, de 20 ani, din strada Lăpuşneanu No. 40, fiind atinsă de alienaţie mintală, s'a luat măsuri pentru internarea ei în ospiciul Socola.

— **De la S. R. P. A.** — Joi 16 a. c. s'a ţinut şedinţă la societatea pentru protecţia animalelor cu care ocaziune, s'a decis ţinerea concursurilor şcolare, asupra următoarelor subiecte:

Pentru cursul primar, ambele sexe: „găina şi ce foloase aduce omului".

Pentru cursul gimnazial, ambele sexe: „datoria omului către animale", şi pentru cursul liceal ambele sexe: „care este folosul educativ al protecţiei animalelor".

Intre altele, s'a mai decis a se interveni printr'o adresă la d. Director al laboratorului de chimie, din strada Seulescu, relativ la torturarea în modul cel mai barbar a unui cine, timp de 3 zile incontinuu, în unul din cabinetele laboratorului, alarmînd prin ţipetele şi urletele lui întreaga vecinătate.

D. director, e rugat să facă a înceta pe viitor experimente supărătoare, şi crude.

Viitoarea şedinţă va avea loc în a 2 a jumătate a lunei Ianuarie 1911.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţă Onor. clientelei că în vederea Sfintelor sărbători ale Crăciunului şi Anului nou, s'a asortat cu tot felul de brânzeturi şi produse din fermele proprii, de cele mai bune calităţi, cu preţuri foarte reduse şi anume:

	Kg.	Litrul
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	4.60	
Unt pentru cafea, claiu	5.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
	oca	0.55
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Lapte de oi gras, de toamnă		12.0
Delicioasă brînză de munte		2.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente noi şi vechi, din podgoriile proprii.

Plăci pentru Gramofon

Cîntate admirabil de artiştii teatrelor: Naţional, Davila, Grigoriu, fanfare şi orchestre, imprimate la Berlin şi se vînd numai cu 2 lei placa cu 2 cîntece. Catalogul gratis la cerere.

LIBRARIA ŞI BAZABUL
Nicolae A. Petroff
BARLAD

Ultime INFORMAȚII

❑ *Criza guvernamentală s'a declarat abia eri, 22 Decembrie, prin anunțarea ce a făcut-o d. Brătianu la banchetul dela Capșa și la întrunirea majorităților.*

Cu toate acestea, de aproape trei luni de zile, carpiștii știu că vin la putere, ministerul lor este format, prefecții repartizați, chiar comisiile comunale interimare sunt fixate.

Se știe de trei luni de zile, că domnii P. P. Carp, C. Arion, Mișu Cantacuzino, Nenițescu, Marghiloman, Delavrancea, Filipescu — vor forma cabinetul și se cunoaște și repartiția.

Nu zicem că M. S. Regele n'ar avea dreptul să-și aleagă miniștri, dar zic m, totodată, că este și neconstituțional și sfidător, ca ministerele să poată fi formate și anunțate cu trei luni înainte de vreme.

❑ *Domnul Take Ionescu a plecat astăzi la Sinaia unde va sta sărbătorile Crăciunului.*

❑ *Carpiștii, înainte d'a veni la putere, au pierdut patru județe: R.-Sărat, prin supărarea d-lui I. Grădișteanu; Muscel, prin acea a d-lui Vlădescu; Bacău, unde d. Ghica-Comănești nu vrea să știe de junimiști și Teleormanul, unde situația o are d. general Manu.*

❑ *Consiliul superior al magistraturii, convins că d. Stelian pleacă de la minister, a fost lovit de un atac de independență.*

Acest consiliu, așa de supus d-lui Stelian, a refuzat acum, la spartul târgului, să primească recomandația ministrului privitoare la numirea d-lui Toneanu, actual procuror de Curte la Galați, consilier la aceeași Curte.

❑ **De trei zile se lucrează la casa d-lui Marghiloman la instalarea telegrafului și telefoanelor.**

Domnul Marghiloman îl face pe ministrul de interne cu 15 zile înainte.

❑ *Consiliul comunal al Iașului va fi convocat în ședință extraordinară pentru ziua de 28 Decembrie.*

Va fi ultima ședință a consiliului și dacă cum se crede, guvernul va fi demisionat în acea zi consiliul va dimisiona și el cu prilejul acelei ședințe.

❑ *Cartelul pe care d. Emil Costinescu îl stabilise cu junimiștii din Neamț, a fost declarat desfăcut.*

❑ *Proiectatul cartel d'intre junimiști și d. N. Iorga s'a evaporat.*

Prințul Calimachi a propus d-lui Iorga să candideze la Iași sub protectoratul guvernului, dar să nu candideze și la Botoșani, unde situația o are d. Calimachi.

D. Iorga vroia să se bucure de protecția guvernului, dar să candideze și la Botoșani.

Acum d. Iorga va candida fără protecția guvernului.

❑ *Era vorba ca d. Iulian, consilier la Curtea de Casație, să fie înaintat președinte al secției II, în locul d-lui Cuculi. Cum însă, acesta iese la pensie, în ziua de 16 Ianuarie, numirea nu s'a putut face acum.*

De altmintreli, nu va fi numit d. Iulian, ci d. I. Duca.

❑ **Carpiștii au închiriat două cîrciume la bariera Socolei, una a d-lui Rohr o alta încredințată unui Vizanti, ca să dee de băut „alegătorilor".**

Fiindcă alegătorii nu sunt bețivi cum cred junimiștii, aducem la cunoștința bețivilor că junimiștii dau de băut gratis — pentru popularitate.

❑ *Comitetul executiv central al partidului liberal, va fi convocat în primele zile din Ianuarie, spre a stabili programul de luptă în alegeri, care va cuprinde anunțarea reformei electorale prin introducerea colegiului unic. In aceiași ședință se va hotărî și cum va lupta partidul liberal în alegerile generale.*

❑ *Junimiștii din Iași vor da o luptă foarte originală la colegiul III de Iași: va pune un candidat de formă—probabil pe d. N. Krupenski, dar vor susținea, de fapt, pe d. C. Cerkez, care va candida ca liberal independent și va avea de prefect pe cumnatul său, d. C. L. Negruzzi.*

Aceasta ne aduce aminte că, cu ani în urmă, prefect al județului fiind Leon Negruți, regretatul susținuse candidatura d-lui Ion Nădejde, în contra candidaturei junimiste a d-lui Buicliu, fost consilier la Curtea de Casație.

❑ *Prințul M. Sturza a consimțit să candideze la colegiul I deputați de Neamț, cu două condiții: 1) să nu plătească fonciera dublă, de și locuește la Dieppe; 2) să nu vie la Cameră de cît o singură dată: la deschiderea Camerei, cînd va fi față și M. S. Regele.*

❑ Astă-seară la orele 6, are loc la clubul conservator-democrat din Bîrlad, o întrunire, urmată de o agapă, oferită în onoarea d-lui Th. Emandi, cu ocazia reîntoarcerei sale din străinătate.

❑ Eri a fost semnat decretul prin care d. Berlescu, prim-procuror la trib. Ilfov, se numește avocat al casei rurale.

❑ Funcționarii primăriei și ai prefecturei au luat vacanță pînă Marți dimineață.

❑ Luni se va oficia, cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf-tul Ștefan, din strada Albinetz.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu.

❑ Ministerul de interne a aprobat un credit de 14000 lei, cernt de comuna Copou, pentru a servi la contruirea unui local de școlă.

❑ Casa școalelor a aprobat să se cumpere de seama sa, mai multe războaie de țesut, la școala din comuna Copou, unde învățătoare e d-ra Ecaterina Covăsneanu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, se va reîntoarce mîne dimineață în localitate cu trenul de 8 și 30.

I. P. S. Sa va oficia poimîine la Mitropolie.

❑ *Debitul Badareu et dr. Manolescu-Strunga.*—De Sf. Sărbători, pentru reclamă s'au pus în vînzare excelente vinuri albe, vechi, indigene.

Recolta anului 1907 „ 0.70 litrul

De asemenea vinuri vechi și noi de viță americană, vin bordeaux și tămăios.

*

Tot odată cu ocazia sărbătorilor Crăciunului și anului nou se găsesc de vînzare cu Kgr. păsări tăete.

Pentru cantități mai mari se primesc comenzi la Debit cu începere de azi.

❑ In județul nostru, s'au făcut următoarele modificări în circumscripțiile comunelor și satelor:

Comuna Fîntînele se desființează, iar satele care o compun vor forma două comune separate și anume: satele Arama și Coarnele Caprei, vor forma comuna Coarnele Caprei, ca satele Fîntînele și Focuri, care se deslipesc de la comuna Gropnița, vor forma comuna Focuri, cu reședința în satul Focuri.

❑ Primăria Capitalei, în urma votului consiliului comunal, a mai subscris pe lîngă cei 2000 lei dinainte, încă 500 lei pentru statuia Cuza-Vodă.

Aceasta în urma apelului adresat de d. A. D. Xenopol.

❑ Din Huși ni se scrie că în noaptea de 21 Decembrie, a încetat din viață Marin Z. Dimitriu. Decedatul moare în floarea vrîstei și lasă regrete unanime, căci a fost un funcționar model și bun gospodar.

Pe urma lui rămîn, 4 copile.

Inmormîntarea s'a făcut astă-zi, la Huși.

Condoleanțele noastre.

❑ **Jurații din Ianuarie.** — Astăzi d. prim-președinte al tribunalului, a făcut tragerea la sorți a d nilor jurați din sesiunea de Ianuarie.

Au eșit la sorți d-nii: Apostolescu Gh., pensionar; Atanasiu V. I. avocat, Voluță M. prop., Breviman M., Petrovici D. Ion, Baiceanu C. (Vlădeni), Mihăiescu N. prof., Ghica E. Budești, Ghițescu Vlad, prop., Dima N. I. pensionar, Gherman V. G., Marcopol Fl., Romanescu Gr. Galata, Buțureanu V. prof., Negel V. dr., Cucu Ion, institutor. Emandi V. avocat, Culiano P. prof, Teodoru St. farmacist, Damian A. ing, Roșculeț Al., Faur C. prop., Brăiescu T. Tomești, Popovici T. Vasile, Arghir Ion, Castan Victor, Meer Teodor Cotnari, Bărjovanu Gr. profesor, Stihi C. dr., Țilenschi M. prof., Tufescu G. pensionar, Ianculescu P., Neculau T. pens., Cireș V. prof.

Jurații suplimentari, d-nii Vărlănescu I. C. Bejan Gr. ing., Gheorghiade Achil, Vasilescu Anton, maior în retragere (Bucium).

❑ **Judiciare.**—Sesiunea de 8 Ianuarie a Curței cu juri, va fi presidată de d. Buzdugan, consilier al de Apel, asistat de d-nii: H. Mîrzescu și G. Sutzu, membri la tribunal.

Până acum se cunosc următoarele procese ce se vor judeca în această seziune:

17 Ianuarie, procesul de calomnie prin presă de d. dr. Goldenștein contra d-lui A. C. Cuza; la 18 Ianuarie procesul gardianului Filon, de la ospiciul Socola, care a omorît pe inginerul Negură; la 20 Ianuar, dascalul Ipate dela biserica ziua Crucei, care a atentat la viața d-lui Neculau, pensionar; la 22 Ianuarie D. Corban și alții, din Podul-Iloaia, pentru tălhărie la drumul mare.

— Camera de punere sub acuzare a a infirmat astă-zi mandatul de arestare a numitului Neagu, acuzat de tălhărie. Procurorul a făcut apel.

— La secția a II-a a Curții de Apel se va judeca în ziua de 29 Ianuarie apelul comercianților Weinștein și Horovitz, ambii condamnați de tribunal la cîte un an închisoare, pentru bancrută simplă și frauduloasă și Lazăr Damscher, condamnat de asemeni la 1 an închisoare, ca complice.

— Din penitenciarele din circ. Curții de Apel din Iași, n'au fost grațiați, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, de cît 2 deținuți: unul din Iași și altul din Botoșani.

— Tribunalul secția 1-a a reconfirmat astă-zi pentru a treia oară, mandatul de arestare al comerciantului Max Schnürer.

❑ Din repertoriul Companiei dramatice Davilla, cinematograful Pathé Frères, în admirabile efecte scenice, ne redă „Stane de Piatră" de Suderman.

Celebra dramă, care a făcut încunjurul lumei se va desfășura pe pînza teatrului circ Sidoli astă-seară Joi 23 Decembrie a. c., interpretată de cei mai distinși artiști ai scenelor străine.

Ea face parte din noul program de astăzi Joi, care mai cuprinde:

O vînătoare de elefanți în pustiile Africei. — Femeea Saltimbancului, mare piesă teatrală.—Cavalerii trecutului, idilă care se desfășoară în pitorescul Versailles de astăzi.—Iarăși rochiile moderne, scene comice în care se oglindește moda actuală. — Manevrele flotei italiane. — Cît trăești tot înveți, comedie etc. etc. — In partea sa științifică cinematograful ne reprezintă: Scorpionul, studiu cinemato-microscopic.—Pathé-Journal cu ultimile noutăți din lumea întreagă: Aeroplanele și domnișoarele zburătoare, la Paris—Țarul Ferdinand și deschiderea parlamentului la Sofia—Ploi și inundații la Londra, Rio de Janeiro, Geneva etc.—Lupte intre lupi și cini, sport moscovit etc. etc.

Reamintim cititorilor noștri că Dumi nicile precum și în zilele sărbătorilor de Crăciun, Anul Nou, Boboteaza și Sf. Ion, vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.

Ultima oră

București 23 Decembrie

Situația politică

București.—In unele cercuri liberale se afirmă, că d. Ionel Brătianu nu se va prezenta în astă-seară M. S. Regelui, pentru a-i supune demisia cabinetului.

Totuși, cei mai mulți susțin că guvernul nu va demisiona de cît la 28 Decembrie, așa cum s'a mai anunțat, adică a doua zi după banchetul organizat de prefecți, în onoarea d-lui Ionel Brătianu.

*

Sub regimul d-lui Carp, președinte al Camerei va fi ales d, Gh. Gr. Cantacuzino, iar președinte al Senatului d. Olănescu.

*

Prefect al jud. Roman va fi numit se zice, d. Anton Arion, fost deputat.

Prefect de poliție al Capitalei, va fi numit d. Jean Mitescu.

Pentru prefectura de Ilfov, sunt doui condidați, d-nii: Butculescu și dr. Brătianu.

*

D. Al. Marghiloman a invitat azi la un dejun pe viitorii șefi de serviciu la ministerul de interne.

Pentru astă-seară d Marghiloman va mai invita și alte persoane, care vor fi numite în acel minister.

Aniversare

București.—Astă-zi fiind aniversarea nașterei micei principese Ileana, s'o oficiat un Te-Deum, iar apoi a avut loc o recepție la palatul de la Cotroceni.

Mineri greviști

Seraing.—(Belgia) Minerii greviști au tras focuri de puști contra jandarmilor, care au ripostat; au fost 5 mineri răniți.

*

Bruxelles. — Situația minelor din țărmul stîng al fluviului Meussa, s'a înrăutățit. Proprietarul minelor refuzînd să mai discute cu reprezentanții muncitorilor, greva generală a fost proclamată.

Numărul greviștilor se cifrează la 12.000

Contra eligibilității femeilor

Paris.—Cele cinci academii, adunate într'o ședință plenară, s'au pronunțat în contra eligibilității femeilor în institut. Acest vot vizează candidatura d-nei Curie.

Noua mișcare în magistratură

București.—O nouă mișcare în magistratură, care va cuprinde probabil și Curtea de Casație, se va face pe ziua de mîine.

Banchetul de aseară

București.—D-nii Cociaș și A. Radovici au oferit aseară un nou banchet, în onoarea d-lui V. G. Morțun, ministrul lucrărilor publice.

N'a mai luat parte nici un alt ministru.

Banchetul acesta zic acei care au luat parte, e menit a indica pe d. V. Morțun ca viitor ministru de interne, în viitorul guvern liberal.

Cutremur

Tascheud.—Azi la ora 4 dim. s'a simțit aci un violent cutremur ondulat. După știrile primite sguduitura a ținut 5 minute și a distrus jumătate din casele clădite cu pietre.

Nu s'a putut constata cîte victime sunt.

După lupta de eri

Londra.—E liniște în strada Sydiei, dar totuși strada e încă barată de poliție. Stradele învecinate sunt pline de curioși.

Au fost găsite două cadavre, trupurile erau despărțite de cap și ele vor fi reținute la morgă până ce vor fi examinate cu deamănuntul.

Se svonește că s'ar mai afla sub dărămături, un al treilea cadavru, dar care n'a putut fi recunoscut.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 22 Ianuarie 1911 ora 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării licitație orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72-83 din legea Comptabilității publice pentru vinderea următoarelor locuri proprietatea Comunei:

1) Locul viran situat în strada Regimentul 13 colț cu strada Săulescu, în suprafață de 644.35 m. p. licitația va începe de la 1 leu m. p. Garanția provizorie 50 lei.

2) Locul viran din Mahalaua Sf. Vasile lîngă No. 19, avînd o suprafață de 1344 m. p. licitația va începe dela 30 bani m. p. Garanția provizorie 25 lei.

Condițiunile de licitație precum și planurile locurilor se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 29987

20 Decembrie 1910

Sanatoriul S-ta MARIA

Iași, Str. Zmeu 3 (Beilic)

Se primesc maladii interne, chirurgicale și faceri. Se consultă ori ce medic, după dorința pacienților.

Se face, sub supravegherea d-lui prof. Dr. Mezincescu, **tratamentu Sifilisului cu preparatul Erlich 606.**

Indicațiunile și controlul rezultatelor prin **ANALIZELE DE SÂNGE** (Sero reacțiunea Vasserman).

Docent Dr. Elena Pușcariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½ % p. a.

De vînzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buicliu strada Veche 26 Iași.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Gît și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67.

(casele Camerei de comerț)

Isidor Rosenthal

Diplomat în Arta Confecționărei

DE HAINE BARBATEȘTI

Confecționează cu mult șic și eleganță

O singură încercare vă poate convinge

—Iași, str. Unirei 86 —

Fiu de sătean agricultor, cu școala practică de agricultură, și practică de mai mulți ani pe moșie, cunoscînd creșterea vitelor, Silvicultură, legume cultură etc, etc. *caută post administrator* moșie. Adresa Savel Jacob gara Șoldana jud, Iași.

Romeo D. Obreja

AVOCAT

Consult 8—10 a. m. și 5—7 p. m.

Str. Păcurari 15, Iași

Viței de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să găsesc de vînzare la *Administrția Fermei d-lui Badareu.* Pentru informații a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași str. Lozonschi No. 4

Una Casă de vînzare. A se adresa la d. C. Chiriac. Str. Albinet 26.

Pianină în bună stare se vinde în strada Sărărie 38

De inchiriat o cameră, mobilată, în strada Ghica Vodă No. 51.

CURA = **Cea mai rațională de UNT DE PEȘTE pentru ADULȚI și COPII** =

e numai acea cu:

UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul superior și premiate la mai multe expoziții din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai de succes contra: *Anemiei, imflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghanduri, înnațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite,* precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un kgr. 6 lei,* la care se adaogă porto.

Unt de pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterii copiilor, în stările limfatice și a stadiului puberității.

Costul unei sticle de ½ Kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaogă și porto.

Depozitul general la farmacia **I. Werner**, furnizorul Curței Regale **Iași**

Pentru București: la Drogheria I. ZAHARIA str. Lipscani No 35.

Pentru Craiova: la Farmacia ED. KONTESCHWELLER.

Cererile de provincie se execută prompt contra ramburs.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

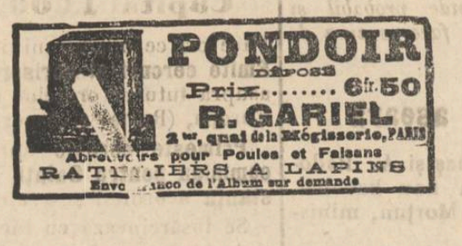

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ N. D. Popa administratorul ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Cont a asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iași Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".

MAȘINILE DE CUSUT SINGER au obținut și de astă dată la **Expoziția universală din 1910 din Bruxelles** cea mai înaltă distincțiune **„Grand Prix"**

Cumparați-le numai din magazinele cu această emblemă

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Pari

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 2 a Loteriei IXa

s'au pus în vânzare

Tragerea la

11 și 12 Ianuarie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale și Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL RENUMITELOR

Piane și Pianine

STEINWEG ROSENKRANZ

precum și din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare și în rate lunare în condițiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediționi în provincie

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of 50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

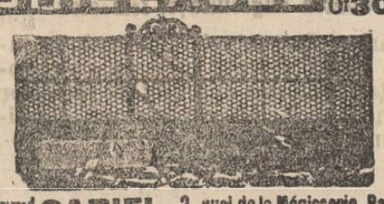

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, FOULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Tipografiia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1194 Sâmbătă 25 Decembre 1910

2851/1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Discursul unui parvenit

Am cetit cu luare aminte discursul umflat și sec, pe care d. Marghiloman l'a rostit la banchetul de la Brăila. Și fiind că știam că acest discurs, este socotit ca una din cele mai de seamă manifestări a carpismnlui, în lupta electorală ce începe, mi-am zis după ce am respirat din greu : „uite ! a fost frumos și de data asta, la Brăila“ !

A fost frumos într'adevăr, pentru că bucata oratorică de care vorbesc, pune în evidență toată frumusețea intelectuală și morală, atît a celui care a vorbit cît și acelor în numele cărora, a vorbit și o pune în evidență într'un mod strălucit cu toată particularitatea ce o arătăm de la început cînd spuneam că discursul d-lui Marghiloman a fost sec și umflat.

Le style c'est l'homme.

Parvenitul are un suflet tipic care se întrevede lămurit din fie-care cuvînt, din fie-care gest, din fie-care atitudine. Iată-l, pe feciorul negustorului îmbogățit vorbind de sus, în numele ideei conservatoare și a privilegiilor de clasă, aruncînd o disprețuitoare indulgență masselor celor mulți și netrebnici, vorbind de moralitatea în politică și atăcînd cu o morgă stupidă pe toți adversarii săi.

Iată-l pe nobilul cavaler al tradiției conservatoare, pe care a nesocotit-o și batjocorit o de atîtea ori, în calea căreia a stat în atîtea rînduri, atingînd cu o îndrăzneală, care frizează inconștienta, chestiunile cele mai delicate pe care le-au rîdicat împrejurările actuale sfidînd realitatea istorică, desmințînd propriile sale acte, și insinuînd cu perfidie lucruri, pe care le știe că n'au existat și că n'au putut exista.

Desgustul te cuprinde în fața acestor manifestări ; sufletul ți se umple de amărăciune cînd vezi în ce chip își trec vremea oamenii cari sînt destinați, atît prin efectul meritelor cît prin acel al împrejurărilor oarbe, să conducă destinele acestei țări. Revolta îți strînge inima cînd vezi de ce mijloace se servesc în lupta ce o duc pentru izbîndirea ideilor lor.

„Ideilor lor“ poate e prea mult, în cazul în care ne găsim. Zadarnic ar căuta cineva ideea diriguitoare în fanfaronada fruntașului junimist, cum zadarnic ar căuta-o în justificarea întregei acțiuni politice a organizației actuale a partidului d-lui Carp.

E drept că se vorbește mereu, de o idee conservatoare, alcătuind un fel de talisman misterios, care se agită pretutindeni, sub ochii tuturor, dar atît de iute și atît de ușor, în cît să nu-l poată vedea și înțălege nimeni. Dar ce e în esență, ideia aceasta conservatoare, de care se face atîta caz și atîta sgomot ? Să fie conservarea apucăturilor de care suferim de la redeșteptarea noastră politică și națională pînă astă-zi ? Să fie principiul duplicității, care a otrăvit atîta timp viața noastră politică din ultimele decenii ? Să fie chestia privilegiilor de clasă, a splendidelor izolări și a disprețului pentru vulgul lipsit de delicatețe și eleganță ? In lipsă de alte lămuriri precise, cam aceasta ar fi ceea ce se desprinde din concepția vagă a d-lui Marghiloman și comp.

Dar dacă aceasta e ideea conservatoare, noi n'o voim, ideea aceasta, și nici ne facem o fală de a nu o profesa și de a nu-i da între noi locul de cinste.

Dacă aceasta e ideea conservatoare ea nu poate da nimănui credit în fața mulțimei, ea nu poate ridica un om sau o organizație, din potrivă nu poate de cît cobori pe cine-l atinge.

De aceea e o mare necuviință afirmarea d-lui Marghiloman, că d. Take Ionescu s'a rîdicat și trăește prin creditul partidului conservator „pur“ și că cuvintele șefului nostru n'au trecere de cît din cauza girului acestui partid.

Pentru că din legăturile ce au existat între d. Take Ionescu și frîntura conservatoare boerească, nu omul a cîștigat ci gruparea în care s'a găsit și pe care a cinstit o cu sufletul, cu acțiunea și cu cuvîntul său.

In situația jalnică în care se găsește partidul d-lui Carp, oratorul de la Brăila, a vorbit ca un viitor șef și ca un om a cărui autoritate cerea să fie opusă autorității șefului conservatorilor democrați.

D. Marghiloman, a schițat fantoma unui program pentru a fi în nota care o cerea circumstanța.

Discursul său n'a reușit să se releve cu altă notă de cît aceea de discurs al unui parvenit, iar schița diafană de program n'a apărut de cît ca o ridicolă și copilărească încercare de a ascunde marea insuficiență a marei „idei conservatoare“, așa cum această idee e înțeleasă în lagărul carpist, și ca o sforțare de momeală la adresa alegătorilor, cu lucruri vagi și goale, cu vorbe care sună frumos dar, care nu spun nimic, sau care spun tocmai contrarul de cît ceia ce ar trebui să spuie, dacă ar tălmăci cu sinceritate, gîndul ascuns al acelor fațarnici îndrăgostiți ai mulțimei.

Eugen Herovanu

Mîța cu clopoței șoareci nu prinde

De cînd se face politică constituțională în țara Românească, la o schimbare de regim, factorul suprem, *avizã*. In perioada de avizare Coroana își lua indicațiunile necesare din împrejurările, în care se producea criza politică, cum și din consultațiile ce le lua de la fruntașii partidelor. Durata avizărei Coroanei putea ține o zi, două, și chiar mai multe, mai ales cînd Coroana se afla în greutăți de fapt. La 1899 criza a durat 11 zile, căci se întîmplase tocmai atunci moartea lui Lascar Catargi, șeful partidului conservator.

Mai mult încă ; motivele ce se aduc în schimbarea de regim fac parte din secretul politic al zilei, chemat a se afla mai tîrziu din memorii regești din scrisori politicești din destăinuirile fruntașilor, cari au făptuit acele fapte.

Toate precedentele constituționale au fost uitate și călcate cu prilejul nouei crize politice ce se deschide după Crăciun. De data aceasta Coroana a fost mai loquace ; secretul și l'a spus de mult, căci numai așa se explică tonul neobișnuit ce l'a luat d. Carp încă din Aprilie. Coroana la urma urmei e în dreptul ei de a-și spune vederile sale celor ce vin în mai deasă atingere cu cu dînsa. Discrețiunea politică nu e o cerință ce privește Coroana, ci pe acei ce vin în atingere cu Coroana. Dînsa dacă e ținută de litera legei a aviza, poate și *preaviza* voind tocmai ca din acest preaviz să dea o indicație politică.

In criza ce era latentă încă din iarna lui 1909, Coroana față cu regulatele căderi ale partidului liberal în alegeri, și față cu insuccesul constant al Carpiștilor în toate aceste alegeri, era chemată a preaviza, pentru a inlesni apropierea celor două partide conservatoare. Se prea poate ca pentru Coroană noua direcție politică a partidului conservator-democrat să nu fie pătrunsă în tot rostul ei, ci să fie privită ca o simplă neînțelegere de la discuție, fără să fie izvorîtă din nevoi adînci ale unei lumi nouă rechemată la viața politică ; și în înaltele ei rosturi constituționale să crează de a sa datorie a face apropieri.

Că așa s'a privit lucrul de Coroană reiese din îneărcările făcute de fruntași pentru colaborare, inițiativa plecînd din interpretarea dorinței Coroanei. Cum s'au petrecut culisele colaborării cei ce au făcut tratările au spus azi lucrurile pe față. Dar aici începe mascarada junimistă. In loc de a lua preavizul Coroanei cu discrețiunea urmată în asemenea împrejurări, șeful partidului a bătut toba încă din April ; și de atunci a început seria vadèlelor Carpiste, cari au descoperit Coroana.

In ce scop Carpiștii au pierdut simțul discrețiunii așa de necesar în asemenea cazuri ? Scopul e vădit ; ca să poată rupe din partizanii noștri, să facă să le crească acțiunile politice și să prindă ceva naivi. Și-au pus zurgălăi în coadă, la picioare, la gît și șeful și kronprinții, ca doar-doar ar ameți lumea să vină la dînșii. Și lumea fuge de ei !

Dacă Regele a preavizat asupra succesiunii, hămesiții după putere Carpiști, cari de 15 ani au stat departe de putere și-au pierdut sărita ; au remaniat de 3—4 ori lista guvernului ; își știu dinainte cari le vor fi prefecții, și-au distribuit locurile în parlament, au provocat deja disensiuni și ruperi în partid, și au dat țării aspectul arhiridicul a 2 guverne, a 2 administrații, a unei anarhii politice.

E ceva putred în această stare de lucruri !

Din toată această mascaradă politică, care închee cei 44 ani de viață constituțională, țara va reținea desgustul cel mai mare pentru regimul Carpist, silindu-se prin votul ei a pune capăt unei situații anormale, urmarea fatală a putreziciunei politice de care s'a arătat regimul, ce urmează a ne guverna de mîine încolo.

COMÉDIES

Sub acest titlul d-ra Adela Xenopol, bine cunoscuta scriitoare atît în cercurile intelectuale românești cît și în cele franțuzești, a dat la lumină în limba franceză un mănunchiu de comedii cu caracter românesc. Acest volum nu e primul pe care d-sa îl publică în această limbă ; înaintea acestuia a făcut s'apară mai multe nuvele și romane, precum : *Dorin*, *Molna*, *Ténèbres d'âme*, *Lettres de Suisse*, etc. bine apreciate în cercurile literare. Pe lîngă acestea, d-ra Xenopol s'a ocupat și de chestiuni femenine, susținînd, multă vreme cu condeiul și cu talentul său, o revistă femenistă, care a contribuit mult la ridicarea nivelului moral și intelectual al femeei. Apoi d-sa s'a manifestat și ca conferențiară. Una din conferințe tipărită în franțuzește, la Geneva sub titlu : *Education et Religion*, și despre care presa din Apus s'a exprimat foarte favorabil.

Despre volumul de care ne ocupăm, Leo Claretie, care a călătorit de mai multe ori și prin România, s'a exprimat nu mai puțin favorabil în prefața care îl însoțește și în care spune că cetind aceste comedii a simțit și plăcere și surpriză : plăcere din pricina tablourilor vii, luminoase, originale ; surpriză, fiindcă credea că cunoaște România, dar o văzu aice cu totul deosebită de cum o știa.

„Francezii, zice scriitorul francez, cari călătoresc în această frumoasă țară, nu văd de cît orașele, saloanele, petrecerile, toaletele făcute în *Rue de la Paix*, la Paris ; ei sunt încîntați că regăsesc acolo obiceiurile lor, moda lor, și ei nu se simt înstrăinați. Ei revin fără să fi văzut ceva, fără să fi învățat ceva.

Ei n'au văzut cealaltă Românie, adevărata, cea care nu strălucește în lumină și nu trăește ca lumea din Paris, acea pe care o formează populația rurală, al cărei suflet aprins și naiv este adevaratul suflet al patriei.

Poate cineva să meargă la București, la Craiova, la Galați, la Iași, să se minuneze de progresele făcute de către societate în modernism, dar nu s'a apropiat de țăranul de Dunăre, și n'a privit la această bravă națiune de cît fruntea, fruntea, fără a-i simți bătăile inimei. Ea bate aici, în aceste pagini dramatice, clădită toată din folklor, din tradițiuni, din obiceiuri, din legende, din superstiții.“

„Cetirea aceatui volum, scrie el, este ca o călătorie în Moldova, în care am avea grija să nu stăm mult prin orașe... „o vedere plăcută și puțin cam răutăcioasă domină de la un capăt la altul aceste pagini, din care nici una nu este posomorită, întunecată și severă“...

In sfîrșit criticul francez recomandă cu tot dinadinsul comediile scriitoarei romînce, tuturor directorilor de teatre, cari vreau să monteze spectacole cu caracter străin și tuturor criticilor cari doresc să propage gustul și curiositatea.

Intru cît ne privește, suntem mîndri că se găsesc și femei cari duc departe numele neamului nostru.

C. V. Butureanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre „sfînt“ și „frumos“

In zilele aceste solemne—ce poate fi evocat mai cu folos decît scrisul unor înțelepți cumpătați și împăciuitori ? Intre aceștia se numără, fără îndoială, scriitorul Ernest Renan din opera căruia vom reproduce un mic pasagiu :

„Proclamînd simplificarea vieței, pustnicii creștini înțeleseră într'un chip așa de strîmt singurul lucru trebuitor, încît prin chipul acesta s'a creat cu timpul o încătușare de nesuferit pentru spiritul omenesc.

Nu numai că lăsară cu totul în neîngrijire adevărul și frumosul—filosofia, știința, poezia, erau deșertăciuni—dar, urmărind numai binele, îl concepură sub forma cea mai josnică : binele însemna pentru dînșii înfăptuirea voinței unei ființe superioare, un fel de supunere umilitoare pentru demnitatea omenească : căci realizarea binelui moral nu înseamnă a te pleca unor legi impuse, după cum realizarea frumosului în artă nu atîrnă de regule. Printre lucrurile sufletești—deopotrivă de sfinte — se făcu deosebire între cele sacre și cele profane. Aceste din urmă, mulțumită instinctelor naturei — mult mai tari ca principiile unui ascetism artificial—n'au fost cu totul izgonite. Deși „deșertăciuni“, le treceau cu vederea ; uneori se îmbunau pînă acolo, că le numiau cele mai puțin deșarte între deșertăciuni. Dacă erau consecvenți cu ei înși-și, ar fi trebuit să înlăture fără milă tot ce e profan.

Nenorocită deosebire, care a otrăvit viața atîtor ființe alese, născute spre a gusta idealul în toată nemărginirea lui și a căror viață s'a scurs în tristețe și în apasare, strînsă în niște clește fatale !“

...Ce a rezultat de aci ?

Lipsită de idealizare, viața deveni ceva de rînd, atît de prozaică, încît pentru anume fapte nnde nevoia unui înțeles religios era mai simțită — ca nașterea, căsătoria, moartea, vechile obiceiuri s'au păstrat chiar atunci cînd nimeni nu mai crede în rostul lor.

...Tot ce se atinge de viața superioară a omului, de această viață prin care se deosebește de animale, este sfînt, este vrednic de dragoste. Un sentiment frumos face tot atîta cît o cugetare frumoasă ; o cugetare frumoasă face cît o faptă frumoasă. Un sistem de filosofie prețuește cît un poem, — un poem viețuește cît o descoperire științifică, iar o viață de știință face cît o viață virtuoasă. Om desăvîrșit ar fi acela care ar fi totodată poet, filosof, savant, om virtuos și aceasta nu la răstîmpuri și momente osebite — atunci n'ar fi decît pe jumatate — ci printr'o intimă pătrundere în toate momentele vieței, așa ca să copleșească în el toate elementele omenirii într'o armonie superioară, ca în omenirea însăși.

Slăbiciunea epocei noastre de analiză nu îngăduie însă această înaltă unitate. Viața ajunge o meserie, o profesiune. Iar un atare fel de viață, deși scuzat de trebuințele momentului, e protivnic demnității omenești și perfecțiunii individului. Priviți numai ca oameni, viața unui Newton, unui Cuvier, unui Heine, e cu mult mai puțin armonioasă decît a vreunui înțelept antic. Scopul omului însă nu e să știi, să simți, să născocești,—ci să fii desăvîrșit, adecă să fii om în adevaratul înțeles al cuvîntului...“

Renan, urmînd a alcătui tipul superior—îl rezumă într'un „ideal care, fără a se întrupa într'unul ori într'altul, să fie pantru viitor ceea ce Isus Hristos a fost de 1800 ani încoace, un Isus care n'ar înfățișa numai puterea morală în cea mai mare mîndrie a sa, ci și partea estetică și științifică a omenirii.“

Rodion

Virtutea Săracilor

Un scriitor care a fost acum de curînd la ordinea zilei și aproape încununat cu coroana de martir, poetul englez Oscar Wilde — a scris cînd-va memorabile pagini asupra rostului social al bogaților și al săracilor. Acum, cînd Crăaiunul aduce neaparat la ordinea zilei problema sărăcimei și a sărăciei, — vom cita cîte-va din paginile amintite :

„Datorită existenței proprietății private, sunt și acuma unii inși cari, pînă la un punct oarecare, dau dovadă de individualism, sunt și acum unii inși cari nu sunt siliți să-și cîștige cu anevoință viața sau pot să-și aleagă meșteșugul care le place. Ei se numesc poeți, filosofi, literați, învățați, agronomi, într'un cuvînt oameni cari știu ce voesc, cari au conștiință de sine. Pe lîngă aceștia, însă, sunt atîția și atîția, cari nu sunt siguri de ziua de mîne, cari fac slujba de vite de povară, sau cari sunt reduși la o muncă îndobitocitoare, fiind-că nevoia brutală, poruncitoare-i silește. Pe aceștia-i numim pur și simplu săraci, fără să mai fie nevoie să le mai dăm alt nume. Aceștia n'au nici maniere cultivate, nici farmec în vorbe, nici gingășie, nici spirit, nici plăceri intelectuale ; bucuria sau plăcerea de viață nu se citește în ochii lor. Propășirea materială a omenirei se datorește forței lor colective. Dar cei de cari această propășire atîrnă nu sunt de nici o însemnătate în sine.

Săracul nu-i de cît atomul infinitesmal al unei puteri ce-l zdrobește. Și departe de a avea vre-o considerație pentru el, privilegiații preferă să-l vadă redus astfel ; cu chipul acesta el le este mai plăcut, mai supus.

Se poate spune, cu drept cuvînt, cum că individualismul, care își datorește obîrșiea proprietății private, e rar, și nici nu poate să fie de un timp superior, iar săracul, dacă nu i plăcut la privire, tot are oare-care virtuți. ...Tocmai asta ne face a privi proprietatea privată ca o vrăjmașă. E cu totul demoralizatoare. Din cele mai vechi timpuri, o mulțime de oameni, au gînduri bune, au cutreerat lumea spunînd că proprietarul are atîtea datorii. Și atît de mult s'au tot trîmbițat asemenea lucruri, în cît Biserica însă-și s'a apucat a le predica. E drept că proprietatea are atîtea datorii, în cît ajunge o servitute. Față de proprietar se și îndreaptă și trebue să se îndrepte nenumăratele reclamații, nenumăratele cerințe din partea fie-cărui și a tuturor, toate grijele, necazurile de tot felul

Dacă proprietatea n'ar implica de cît plăcere, s'ar mai pricepe rațiunea ei de a fi, dar datoriile ce le are o fac nesuferită. Așa că, chiar în interesul bogaților este de a fi scăpați de pacostea de proprietate.

Cît despre virtuțile celor săraci, putem negreșit să le admitem, regretîndu-le adînc. Se spune adesea cum-că săracii sunt recunoscători, cînd li se dă de pomană. Poate că unii sunt. Cei mai pricepuți însă nu's recunoscători nici-odată. Sunt ingrați; nemulțumiți, nesupuși, răzvrătiți și au cu desăvîrșire dreptate. Ei își dau seama cum că pomană nu e de cît un mijloc zădarnic și păcătos de manopere sau o practică sentimentală, foarte adesea însoțită de niște păcătoase chestii private. De ce ar fi recunoscători săracii, pentru niște fărîmături cari cad de la masa celor bogați. Ei ar trebui să și stee la masa asta, ceea-ce și prind a pricepe că sunt nemulțumiți ? Ar trebui să fie cine-va o vită, ca să ducă o viață de înfrînări, de lipsuri și să se declare satisfăcut de ea.

Că-s nesupuși, răzvrătiți ? Asta e însă o virtute neapărată, pentru cine studiază istoria. Numai prin nesupunere s'au îndeplinit fapte mari în lume, prin nesupunere, prin revoltă.

Mai lăudăm săracii pentru că-s economi. A recomanda însă unor asemenea oameni economia, pe lîngă că e ceva deșanțat, e și o nerușinare, e ca și cum ai recomanda unui om să fie cumpătat, cînd îi foame ; a economisi, din partea lucrătorilor de oraș și a celor de țară ar fi a recunoaște că se pot mulțămi c'o hrană neîndestulătoare. Nu numai c'ar trebui să se împotrivească la asemea lucru : ar trebui mai degrabă să fure ! E mai neprimejdios, negreșit. de a cerși, de cît de a-ți insuși dreptul.

Dar ar fi mai frumos a-ți insuși de cît a cerși ; un sărac recunoscător, cheltuitor nesupus, răsvrătit e un om logic.

El își vădește prin asta personalitatea și valoarea ce are. In ori ce caz este o vecinică protestare. Cît despre săracul virtuos putem să-l plîngem, dar nu să-l admirăm. Acesta cade la învoială cu vrăjmașul și-și vinde dreptul de-ntăiu născut, pe un păcătos blid de linte. Ce-va mai mult, el e o ființă mărginită, ca și cei din clasa care se bucură de toate. Ca aceștia să primească legile, cari cîrmuesc proprietatea s'ar mai pricepe, însă ca niște inși căror legile astea le fac viața nesuferită să se supue lor întrece ori-ce închipuire. Cu toate astea se explică și asta, mizeria și suferința au o înrîurire atît de vătămătoare și paralizează atît de mult priceperea omenească, în cît aceștia își pierd orice conștiință. Ești nevoit să pui degetul pe rană, și nefericiții tot neîncrezători, rămîn“.

Dar dacă e vorba de săraci, — neaparat vine vorba și de muncă. Doară munca e făcută pentru săraci.

Aci Oscar Wilde are de asemenea — în același capitol — interesante reflecții de făcut :

„...Să revenim, la muncă. Asupra demnității muncei manuale s'au scris, s'au debitat mulțime de lucruri nesăbuite, mulțime de prostii. Nu-i nimica până pe acolo de demn, de însemnat

în munca manuală în sine. Şi-n mare parte, adesea munca aceasta nu-i nici măcar folositoare. O îndeleletnicire pentru îndeplinirea cărei nu simţi nici un fel de atragere, ieste umilitoare. A freca şi spăla un trotuar noroios, vreme de cîte-va ceasuri, cînd suflă un vînt înghetat pare că nu-i o petrecere de rîvnit. Şi omul are altă-ceva de făcut de rînească necurăţenii. Ori ce corvadă de soiul acesta trebueşte făcută de maşini. Mai tîrziu, însă, în nişte condiţii mai bune, iea va fi plecata lui servitoare.

Ca şi copacul ce creşte, pînă cîtă vreme cel ce va să-i culeagă roadele stă în patu-i culcat, tot aşa maşinele vor trebui să facă toate muncile grele sau neplăcute, oameuii putîndu-se odihni, putîndu-se deda la studii serioase sau distractive, putînd călători prin lume, pentru a-i admira priveliştile măreţe şi încîntătoare. Pentru muncile grele sau neplăcute, Grecii aveau oameni sclavi. Sclava civilizaţiei trebue să fie maşina. Va fi destul să se înmagazineze aprovizionări îndestulătoare de forţă, pentru fie care oraş, pentru fie care casă, dacă va fi nevoe, forţă care se va preface în lumină, în căldură, în mişcare, după trebuinţele fie cărui".

Unui poet cu imaginaţia înfiripată cum era Oscar Wilde nu e de mirat că-i apare atît de frumoasă lumea într'un viitor apropiat. Dar el însuşi rerecunoaşte că a ieşit din domeniul realităţei—pentru a intra în lumea Utopiei.

A.

SPRE BETLEHEM

O noapte frumoasă de toamnă cam prin horeph [1]) peste care suflà dulce un vîntişor dinspre Mediterana şi sub privigherea unei „hodeş" [2]) se lăsase peste tot ţinutul Iudeei, provincie vasală romanilor la anii 5508 de la crearca lumei, 754 de la facerea Romei şi în anul 31 al împărăţiei lui Cezar Augustus.

Era pe la „aşmeret ţiicovah" [3]) = i mezoniction, cînd doi proprietari de turme de oi stăteau la Gaza în pridvorul casei lor, contemplînd cu nesaţ frumuseţea nespusă a acelei nopţi minunate. Mulţi, fără a fi în stare unul sau altul să rupă pînza graiului stăteau cufundaţi adînc în cugetele lor. Trecuse oare-care vreme şi în locul admiraţiunei, îngrijorarea cuprinse sufletele celor doui oameni. Ei se gîndeau cu groază la apropierea lui „aşemret bicher"=i alectorofonias [4]) şi turmele lor, ce de obiceiu păşteau împrejurul Betleemului, încă nu se întorsese spre casă.

Iată că, cel mai bătrîn, anume Rahamnes, rupse cel dintăi tăcerea şi adresindu-se prietenului său, zise: Frate Iosou, Ce zici tu de frumuseţea acestei nopţi...? Ce să zic? adause acesta. E atît de plăcut şi de dulce să stai ceasuri întregi sub adierea atît de blîndă a acestui vîntişor şi sub dulcea lumină a acestui hodes de aur, în cît par'că simt că duhul lui Iehova s'a lăsat pe pămîntul părinţilor noştri în această splendidă noapte...

Şi eu am simţit în sufletul meu o schimbare minunată, adaugă Rahamnes, însă sînt foarte îngrijat—pare-mi-se că şi tu eşti tot aşa—că a trecut ceva peste asemret tiiconah şi păstorii cu turmele noastre încă nu dau semne de întoarcerea lor spre a ne încredinţa de sănătatea lor...

Abia însă Rahamnes sfîrşi vorba şi Iosou cu o mişcare bruscă îl apucă violent de mînă şi-i zise: Ah! priveşte spre Apus, frate Rahamnes, şi uită te cu ochii în patru, cum o stea strălucitoare se îndreaptă spre răsărit cu cea mai mare repeziciune... O vezi? O văd, exclamă, foarte turburat Rahamnes... Ei bine, ce să fie asta... îngănă Iosou. Şi iată că s'a şi oprit... par'că deasupra Ierusalimului sau... par'că asupza micului Betlehem...

Ce să fie, ce să fie... Iehova..,! Intr'un minut Iosou, ca mai tînăr, îşi şi făcuse socotelile. Se sculă de la locul său şi aproape tărăind pe amicul său, care uluit nu ştia ce să creadă şi să vadă, îi zise: Să grăbim paşii noştri chiar acum spre Betlehem frate Rahamnes că, am credinţa că ceva D-zeesc se petrece acolo. Imi spune ceva în inima mea, că acolo unde-s turmele noastre se petrea lucruri minunate.

Priveşte cum razele acelei mari stele cad, drept par'că asupra Betlehemului.

Şi mie tot aşa mi se pare că este, adaugă Rahamnes foarte turburat. Să ne grăbim dar, să nu ne apuce încă aşemret bicher...

Doui asini fură scoşi de îndată şi ambii prieteni încălecară şl foarte grăbiţi luară drumul spre Betlehem. Peste 2 ceasuri ajunseră în împrejurimile acestuia. Aici, tăcere mormîntală. Nici o lătrătură de cîine, nici un sgomot, nici un păstor la locul său. In curînd dădură peste turmele lor.

Oiţele dormitînd cu capetele lăsate spre pămînt, şedeau fără mişcare par'că un măestril cioban le doinea dintr'un fluer fermecat. Acest fapt tare i miră şi le mărea din ce în ce curiozitatea.

Rahamnes zise: Să mergem mai înainte, prietene Iosou, iacă acolo unde se vede lumină şi unde minunata stea îşi lasă direct razele sale. Pare că e... o căsuţă, ori un bordeiu. Mai degrab pare că este—adaugă Iosou—un adăpost pentru oiţe...

Dar în sfîrşit, zise Rahamnes, hai să mergem:.. să vedem cu ochii noştri ce e această minunată întîmplare. Ajunşi la locul aţintit găsiră un mic staul de vite şi păstorii lor prosternaţi cu feţele la pămînt spre semn de închinare! In staul, pe proaspetele paie se odihnea un mic prunc înfăşat în scutece de o frumeseţe neînchipuită, avînd la capul său pe tînăra sa mamă, iar la picioare pe un respectabil bătrîn.. O muzică îngerească plutea în această simplă atmosferă, împrăştiind o armonie D-zeiască, în sfîrşit.. totul arăta că pruncul acesta... mare va fi...

Cei doui prieteni nedumeriţi şi cuprinşi de un tremur d-zeesc, plîngînd şi fără să ştie de ce căzură cu feţele la pămînt, înaintea pruncului...

Se lumina acum de ziuă cînd Rahamnes şi Iasou se pregătiau de întoarcere, cînd cel dintăiu zise prietenului său: Ţi-aduci tu aminte după cît ai cetit în cărţile sfinte de profeţia lui Miheia?

„Şi tu Betleheme, pămîntul Iudeei, nici de cum nu eşti mai mic între domnii Iudeei, căci din tine va răsări Acela, care va fi povăţuitorul lui Izrail şi obîrşia Lui este de la început din zilele vecilor".

Mi se pare prietene că această profeţie se împlineşte în acest timp, în persoana acestui minunat prunc. [1]).

Şi eu cred tot aşa răspunse Iasou... Stea strălucitoare... oameni prosternaţi... natura plecată spre închinare, acest timp D-zeesc, acest cor îngeresc, apoi simplitatea naşterei acestui prunc... toate aceste mă îndreaptă cu gîndul la Mesiah. [2]) Să ne grăbim de întoarcere, să dăm de veste oamenilor, lui Irod, împăratul nostru.

După cîte-va minute ambii prieteni călătoreau de întoarcere spre Gaza, pe asinii lor, lăudînd în cugete pe Iehova cari face lucruri mari, minunate şi prea înalte... astfel: „Iehovà adneim, mah-adoîr şimeida becal haaret". [3])

Preot C-tin Dinescu
Licenţiat în Teologie
Paroh Bisericei «Nicoriţă»

1) Decembrie—Ianuarie.
2) Luuă nouă.
3) Inceputul mijlocului nopţii.
4) Timpul cîntatului cucoşilor.

1) Miheia C. 5, v. 2.
2) Mesia.
3) Iehova Dumnezeul nostru cît de măreţ este numele Tău peste tot pămîntul! (Ps. VIII v. 9).

Litere-Ştiinţe-Arte

Agatha Bîrsescu, marea noastră artistă se află la Newyork, Union Square Hotel, de unde ne scrie cu data de 20 Decembrie 1910, între altele:

„...Am ajuns cu bine după 11 zile de călătorie furtunoasă,—la Newyork, unde voi începe zilele aceste seria mea de reprezentaţii şi de lecturi, dintr'u întăiu în Newyork, apoi pe rînd, în Filadelfia, Chicago, St. Louis, St. Francisco, Milwaukee, Cincinati. Vă voiu ţinea în curent despre modul cum vor decurge reprezentaţiile".

Şi fiind că excelenta artistă şi-a amintit de noi să ne facă urări pentru anul nou,—la rîndul nostru exprimăm dorinţa ca noua şi marea ei încercare artistică să fie încununată de tot succesul meritat,—pentru ca în fine să şi poată găsi răsplata şi odihna—cea mai mare a noastră glorie dramatică,—nu însă şi cea mai norocoasă.

Valurile oceanului pe care d-na Bîrsescu le-a străbătut încă o dată pe o vreme de furtună—simbolizează însuşi destinul acestei fenomenale cariere artistice,—pe ctt de profundă şi viguroasă, pe atîta şi de frămîntată şi de agitată.

R.

*

S'a pus sub presă şi în curînd va apare „*Sufletul Criminalului*", studiul social de d. C. S. Ballan, magistrat Trib. Putna, autorul „Cauzelor Criminalităţei".

*

Spectacolele anunţate pentru primele zile ale Crăciunului sunt „Faust", „Hoţii" şi „Două orfeline".

*

In ultimul număr al „Vieţii Romîneşti" d. C. Stere publică primul articol de polemică cu Gherea. Se ştie că acesta din urmă e foarte caustic la adresa deputatului iaşan, pe tema „poporanismului". Cum în momentul de faţă publicistica noastră nu are altă temă mai pasionantă, polemica Gherea-Stere e venită tocmai la vreme.

*

Piesa d-lor Stamatiade şi Riuleţ „Femeile ciudate" a apărut în întregime în cel mai nou număr al „Convorbirilor critice".

La începutul lunei Ianuarie va apare: „Complicele lui Heine"—noui dovezi în polemica Heine-Grenier—de Rodion.

*

Carmen Sylva a scris un nou articol de importanţă socială: „*Pacea universală*" în care arată filozofia şi dezastrul războaelor şi mai cu seamă a păcii înarmate.

Despre această din urmă scrie: „Cum îndrăznim să vorbim de progres şi de lumină? De fapt, suntem înapoiaţi cu secole, întorşi în acele străvechi, timpuri cînd toate instinctele rele ale popoarelor primitive se dezlănţuiau la lumina zilei. Nu e oare ruşinos că am ajuns aci după 19 secole de eră creştină?

Aproape donă mii de ani de cînd s'a spus omului; „Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însu-ţi!"—şi nici odată încă de la începutul lumei oamenii nu au stat unii în faţa altora mai plini de ură, mai amăriţi şi mai groaznici ca acuma..."

*

STRUNA ZILEI

IN AJUN

Incepînd de la 23 Dec., cassa de împrumut din str. Mîrzescu pune în vînzare obiecte de aur şi pietre preţioase.

Opinia.

Sclipiţi de plîns voi, scumpe pietre!
O, da,—cînd v'au amanetat—
Acei ce vă purtau drept scule
Pe veci în lacrimi v'au muiat...

INFORMATII

❑ Pe ziua de 2 Ianuarie 1911 va fi şedinţă ordinară la clubul conservator democrat din Huşi. Se vor începe conferinţele politice. Prietenul nostru d. Gh. Ghibănescu va deschide seria acestor conferinţe tratînd despre „Rezistenţa politică". Intrunirea va avea loc la orele 9 seara.

Această publicare serveşte drept oriceînvitare.

❑ Din cauza sf-telor serbători ale Crăciunului, viitorul număr al „Opiniei", nu va apare de Marţi 28 Decembrie, la orele obicinuite.

❑ „*Opinia*" *adresează cordiale felicitări, prietenilor şi cetitorilor sei, cu ocazia sf-telor sărbători.*

❑ Preoţii din localitate se vor prezenta a doua zi de crăciun, la palatul metropolitan, spre a prezenta felicitări I. P. S. S. Mitropolitului Pimen cu ocazia serbătorilor.

Preoţii se vor prezenta apoi P. S. S. Archierului Nicodem Munteanu vicarul Mitropoliei şi egumen al bisericei Sft. Spiridon, care în acea zi îşi serbează onomastica.

❑ Confratele nostru „Ecoul Romanului, a împlinit cu numărul de astă-zi, zece ani de existenţă.

Dorim confratelui nostru, viaţă lungă de acum înainte încă.

❑ D. Rădulescu, sub-director al închisorilor, şi-a dat demisia din acest post.

❑ Cei doi deţinuţi din penitenciarul local, cari au fost graţiaţi cu prilejul sărbătorilor, sunt: D. I. Roşu, zis Subţirelu şi D. Vlădianu.

❑ Nişte hoţi s'au introdus prin spargere, alaltă-eri noaptea în prăvălia comerciantului Franţ Iacobceanu, din tîrguşorul Bivolari, furându-i o mare cantitate de marfă.

Nu e lucru de uimire căci paza acestui tîrguşor aproape nu se mai face, de oarece sergenţii sunt întrebuinţaţi cu alte îndatoriri.

❑ „Victima iubirei" este titlnl unui episod mişcător din luptele între Francezi şi Spanioli, la cucerirea Saragosei, în anul 1809 care se cuprinde în noul program de astă seară de la cinematograful „Union" de la coloseul Bragadiru care reprezintă: Saragoza în stare de asediu; coşarul Don Pedro este dus înaintea consiliului de apărare; Ipana, nepoata sa se face spioană şi se duce în lagărul Francezilor ca vivandieră. Don Pedro o capturează.

In noul program se mai cuprinde: Portul Buco (Martignes), superbă vedere după natură; un bun şofer, extrem de hazliu; Vînătoarea de lei în Abisinia, sguduitor şi interesant tablou luat la faţa locului, în timpul vînătoarei.

Tot în noul program din astă seară a cinematografului „Union" se mai cuprinde:

„Catilina", mare dramă istorică romană, superb tablou al casei Cines-Roma; Obiceiurile religioase în India, tablouri după natură; rame fantastice, frumos tablou colorat etc.

Sămbătă 25, Duminică 26 şi Luni 27 Decembrie, la orele 3 p. m., mari matineuri.

❑ *Debitul Badareu et dr. Manolescu-Strunga.*—De Sf. Sărbători, pentru reclamă s'au pus în vînzare excelente vinuri albe, vechi, indigene.

Recolta anului 1907 „ 0.70 litrul

De asemenea vinuri vechi şi noi de viţă americană, vin bordeaux şi tămăios.

*

Tot odată cu ocazia sărbătorilor Crăciunului şi anului nou se găsesc de vînzare cu Kgr. păsări tăete.

Pentru cantităţi mai mari se primesc comenzi la Debit cu începere de azi.

❑ Cu trenul de azi dimineaţă I. P. S. S. Mitopolitul Pimeu, s'a reîntors în localitate.

❑ Trenul de Bucureşti, a sosit azi dimineată, cu o întîrziere de o jumătate de oră.

❑ D. D. Mihail, comisar special cl. III în direcţia generală a siguranţei statului, a fost numit şef al poliţiei din Ungheni, în locul d-lui Vintilă Ionescu, detaşat în direcţie.

❑ Anul acesta nu s'a mai sărbătorit pomul de Crăciun la cercul didactic, din cauza epidemiilnr din oraş.

DIVERSE

— Azi dimineaţă, trei indivizi s'au dus în magazia lui M. Diamant din str. Veche, unde prefăcîndu-se că cumpără au furat cîte-va bucăţi de ştofe, iar în urmă au dispărut.

— Astă-noapte, s'au spart două tuburi cari alimentează oraşul cu apă, unul în strada Palat, iar altul în strada Socola.

— Luni, 27 Dec. (a III-a zi de Crăciun) mare Bal-Mascat în sala Teatrului Pastia. Va cînta muzica Reg. 13 Stefan cel Mare.

Un garderob bine asortat cu costumele cele mai noui.

Idei nouă dintr'o lume veche

E ciudat cum unele lucruri cer anumit timp pentru a fi citite...

Timpul de iarnă e cel mai prielnic lucrărilor din trecut, ca şi cînd acestea ar avea nevoe de un cadru întunecat, care să-l evoace mai cu uşurinţă întocmai după cum scena şi pînza cinematografulni au nevoe de întunericul sălii, pentru a fi redate mai bine.

Şi dacă fie care din noi—femeile mai ales—ne-am fi obişnuit, ca pe timpurile ploioase—atunci cînd cu drag ne retragem în colţul nostru intim—ne-am fi obişnuit să citim cîteva pagini din trecut, scrise nu de istorici, care ne prezintă analiza faptelor rece, ci de martorii oculari; dacă ne-am fi obişnuit a gusta biografiile oamenilor, cari şi au dat samă ce serviciu aduc generaţiilor scriindu-şi viaţa, ce li vor succede—cîte lucruri nu am şti—noi cele ajunse la oarecare vîrstă—cîte plăceri alese nu am fi gustat, şi cîte lucruri n'am fi înţeles, dar mai ales cîte n'am fi ertat... căci „a înţelege totul, este a erta totul" — spune geniala d-na de Staël.

Şi dacă astăzi se desprinde o pagină din trecut pentru a fi redată aci, aceasta e pentru cititorii cari cunosc pe d-na d'Epinay——căci despre ea va fi vorba—pe d-na d'Epinay din *Memoriile* ei; cari cunosc pe Roussean din scrieriie lui şi nu numai din nume; e pentru cetitorii cari cunosc pe Grimm—acel Grimm cu multe calităţi de inimă şi cu nasul puţin cam gras şi uşor întors la o parte, despre care o doamnă zicea: „*Le nez de Grimm est tourné, mais toujours du bon coté*"; în sfîrşit e pentru toţi acei cari au trăit cîteva clipe în societatea acelor oameni distinşi ca spirit, ca inimă şi ca vederi...

Şi după cum se întîmplă acelora, pe cari o înclinare tainică a inimilor îi leagă, sau cari sufăr influenţa mistică reciprocă a sufletelor lor, li se întîmplă să-şi reie firul necurmatelor lor convorbiri ce au avut împreună, tot astfel mă adresez şi eu cititorului cu care tacit, îmi place să cred, mă înţeleg...

*

D-na d'Epinay trăeşte între anii 1726—1783. Era o femee inteligentă, bună, vioae, simplă şi pătrunsă de doctrina lui Roussean. Incurajată de Grimm, ea scrise mai multe opere literare—între acestea şi o încercare pedagogică, care fu şi premiată.

Salonul ei era locul de întîlnire a tuturor diplomaţilor de pe acel timp, Ea fu ocrotitoarea lui Rousseau, dîndu-i de locuinţă *Ermitajul* din valea Montmorency unde locui el cu Tereza Sevasseur.

D-na d'Epinay era numită de Voltaire cu care avea corespondenţă „*la véritable philosophe des femmes*".

Această d-nă d'Epinay, pe care cei mulţi au numit-o, *femee cu moravuri uşoare*—pentru că n'au înţeles-o—a fost prietina constantă a abatelui Galiani, literat, economist şi filosof. Prietenia lor dură 20 ani şi cînd abatele fu exilat la Napoli ei corespondară în fiecare săptămînă. Anunţat de moartea scumpei prietene Galiani scrie: „*M-me d'Epinay n'est plus! J'ai donc aussi cessé d'être!*"

După ce ne-am reamintit puţin de această femee distinsă, să luăm în samă şi faptul că în secolul al 18-lea era mare luptă în privinţa ideilor pedagogice, chiar şi în sinul familiilor.

Copiii familiei d'Epinay îşi făceau studiile în casă. Băeatul care avea 9 ani, era încredinţat preceptarului Linaut; iar fetiţa unei guvernante.

D. d'Epinay nu admitea doctrinele lui Rousseau. El nu credea că se poate creşte copiii fără a se face apel la memoria lor şi mai ales fără a excita zelul prin emulaţie şi recompensă.

La sfîrşit Linaut ceru ca examenul să fie făcut în prezenţa mai multor amici de ai casii.

Inainte de a face invitările d. d'Epinay întrebă:

— E bine preparat copilul?

— Minunat—răspunse preceptorul.

— Cu atît mai rău, replică doamna d'Epinay partizana înfocată a lui Rousseau.

— Şi pentru ce doamnă? o întreba barbatul ei.

Pentru că-i de pus rămaşag că va răspunde ca un papagal.

Tot-deauna idei bizare, opinii *à la mode*! Şi eu aş pune rămaşag, că fiica d-tale nu-i în stare să susţie un examen nici asupra celui mai elementar lucru.

— E adevărat că fata mea nu ştie nimic pe de rost. Ea va asista însă la examenul fratelui său. Şi dacă i se va face chestiuni potrivite, ea va răspunde sau va tăcea, după cum va avea sau nu va avea ceva de spus.

— Foarte bine. Şi nu-i vei da fetei de exemplu pe frate-său, dacă el va răspunde cum trebue.

— Atîrnă.

— Eşti greşită d-nă în ideile d-tale. Nu vezi că educaţia, aşa cum o înţelegi d-ta, nu are simţul comun şi că distruge tot amorul propriu?

După aceasta urmează încă şi alte discuţii asupra sistemului de educaţie şi se face lista invitaţilor, ce aveau să asiste la acest examen. Intre alţii figurau: *Rousseau*, *Grimm*, celebrul literat şi critic, *d-na d' Houdetot* femee distinsă prin spiritul ei şi flacăra cam tardivă a lui Rousseau, Duclos moralist.

Se trece apoi la alegerea recompensei despre care d-na d'Epinay zice:

— Trebue să te gîndeşti, d le, că această alegere nu-i indiferentă.

— Nu, nu, o ştiu bine.

— Recompensa să nu şteargă plăcerea ce ar simţi-o copilul că a lucrat bine; şi nici nu trebue să-l distragă de la semnele de atenţie ale prietinilor, pe care îi voiu ruga să i le dee.

— Drace, aceasta îl va atinge mult, cred—zise cu ironie d. d'Epinay.

— Se înţelege că-l va mişca, dacă mă vei lasa să fac aşa cum înţeleg eu. Şi acum te rog, spune-mi ce plan ai?

— Nu. Eu voesc să-ţi fac o surprindere.

In ziua hotărîtă toţi se grăbesc să vie pentru a asculta candidatul, asupra lui Cicerone, asupra Istoriei romane şi asupra celor două cărţi ale Eneidei.

Scena se deschide. Linaut îşi freacă mîinele şi cere indulgenţa fie-căruia, dar cu o aşa credinţă în succes, în cît chiar şi copilul nu mai avea nici o grijă.

Paulina: fetiţa care nu avea de cît 8 ani, fu întrebată:

— Asupra cărui subiect îţi vei arata ştiinţa?

Ea răspunde mărturisindu-se cam umilită:

— Eu nu ştiut de cît puţină geografie. Dar dacă cum-va fratele meu se va înşela, îl vom ajuta, căci multe din lucrurile pe care el le învăţa, eu le reţin.

— Adică, o întrerupe tatăl său, că nu reţii, de cît ceea ce nu te învaţă cine-va.

— Papa, eu reţin ceea ce înţeleg, dar nu şi alt-ceva.

Se începură întrebările. Băeţelul de o camdată răspunde. Dar la istoria romanilor begă începe a şovăi. Micuţa care-l pîndia, se rîdică şi răspunde pentru el rîzînd.

— Pentru ce ai reţinut aceasta? o întrebă Rousseau.

— Pentrucă-i frumos, d-le şi pentru că-mi place.

Veni vorba despre Regulus, apoi despre o regulă de sintaxă. Băeţelul rămînînd mut, fetiţa îi suflă răspunsul.

Tot pentrucă-i frumos şi că-ţi place. Paulina, ai reţinut această regulă? îi zise d. d'Epinay.

— O! D zeule: nu—răspunde ea. Dar pentrucă atîta s'a spus fratelui meu, în cît am reţinut-o fără voia mea, dar şi fără s'o înţeleg.

D-na d'Epinay îşi rugase prietenii să-i spue copilului cîte o vorbă de încurajare, în caz cînd ar merita laudele lor; d. d'Epinay strică totul.

El rugă pe toţi să aştepte puţin şi luînd băetul de mînă eşi.

Cînd se întoarseră, copilul avea pe el o haină de culoarea cireşei cu garnituri strălucitoare.

D-na d'Epinay rămîne înmărmurită de această stîngăcie—scena e descrisă de chiar însăşi doamna. Aceiaşi impresie făcu şi asupra celorlalţi. Ceea ce era mai trist însă, era satisfacţia ce se citia pe faţa copilului. Răul efect al acestei recompense nu se putea deci ascunde.

Copilul îmbriţa de o cam dată pe bunică-sa. Apoi venise la mama-sa, care-i zise:

— Te găsiam mai bine pus înainte, amicul meu trecu apoi la Daclos. Acesta îi spuse:

— A, foarte frumos eşti îmbrăcat, amice. Dar nu uita că un prost galant, rămîne tot prost.

Atunci copilul se alipi de Rousseau arătîndu-i haina. Rousseau nu-i da nici o atenţie.

Dar băeţelul îl sileşte cerîndu-i, să-i spue ceva. Atunci el îi zise:

— D-le, eu nu cunosc la paiaţe, ci numai la oameni. Adinioarea eram foarte dispus să-ţi vorbesc; dar acuma nu mai sunt.

*

Cîte învăţături n'am putea prinde şi acum de la oamenii vechi.

Maria C. Buţureanu. Institutoare

Ultime INFORMAȚII

❑ **Astă-zi Vineri, la oarele 11 dimineață a avut loc un consiliu de miniștri.**

Domnul I. Brătianu a citit miniștrilor textul demisiei guvernului, care a fost semnat de toți miniștrii.

Demisia va fi înaintată Regelui în ziua de 28 Decembre, a doua zi după banchetul pe care prefecții îl vor da primului ministru. La acel banchet d. Brătianu va rosti un important discurs.

❑ **Domnul Al. Marghiloman a fost primit alaltăieri în audiență de M. S. Regele. In cursul audienței Suveranul a zis viitorului seu ministru de interne:**

— Vă rog să vă angajați față cu Mine, că veți face alegerile cele mai libere posibile.

❑ *Domnul Grecianu a cinstit ieri un nou adalmaș cu prietinii sei, la Bragadiru.*

Fostul ministru de justiție a rostit un obositor discurs zicînd:

— Vă doresc sărbători fericite și să stați la putere cît mai mult.

❑ *Greceniștii au convenit la sacrificarea d-lui căpitan Stavăr, comandantul jandarmilor rurali din Iași, și la numirea în loc a d-lui căpitan Corjescu, urmînd ca d. căpitan Stavăr să fie transferat de și este inamovibil.*

❑ *Țară cu două guverne.*

D. I. C. Brătianu a declarat, oficial, că guvernul a demisionat—doi miniștri liberali continuă să semneze sute de decrete de numiri. Regele n'a consimțit încă la formarea noului guvern, dar țara cunoaște numele noilor miniștri, noilor prefecți, secretari generali etc.

M. S. Regele bine-voiește să aibă două guverne.

❑ *Ziarul grecenist din localitate s'a supărat pe noi fiind-că am dat în vileag din secretele numirilor și mai ales din secretele nenumirilor și excomunicărilor.*

Dacă n'am fi dat informația adevărate ziarul n'ar fi avut pentru ce să se supere.

❑ *La banchetul pe care d. Greceanu l'a oferit eri la Bragadiru n'a asistat nici un junimist fruntaș. D. M. B. Cantacuzino deși avusese să redacteze un contract important, a plecat; n'a fost nici d-nii Meissner, Sion, Zarifopol, și alții.*

D. Greceanu a făcut apel la unire și a subliniat lipsa acelora, care a spus d-sa „au serioase motive să lipsească".

❑ **Dispoziții la fabricele cu avantagii expirate.**—Ministerul de finanțe avînd în vedere că în conformitate cu jurnalele consiliului de miniștri fabricele ale căror scutiri de oare cari taxe vamale expiră la 31 Decembrie 1910, urmează să fie supuse la plata tuturor taxelor asupra materialelor neîntrebuințate, ce se găsesc importate în depozitele lor la acea dată, precum și asupra materialelor ce ele vor importa în viitor.

Considerînd însă că regimul vamal la care vor fi definitiv supuse aceste fabrici n'a fost încă stabilit, legea de încurajare ne-fiind încă votată de unul din corpurile legiuitoare nici promulgată, ministerul a decis ca Direcția generală a vămilor să facă de îndată constatarea materialelor neîntrebuințate, aflate în depozitele ziselor fabrici și a căror taxe vamale n'au fost plătite, debitînd în cont provizoriu pe fie-care cu suma ce ar reveni statului, fără însă a urmări încasarea imediată.

Materialele, mașinele, părțile și accesoriile lor, pentru care zisele fabrici au fost scutite de taxe vamale pînă la 31 Dec. în caz de a se importa de la 1 Ianuarie înainte, vor fi vămuit conform tarifului, însă în loc de a se încasa imediat suma datorită, fie-care fabrică va fi debitată în compt provizoriu, urmînd ca încasarea să se facă în trimestrul Aprilie iu conformitatea cu legea ce se va vota și promulga în trimestrul Ianuarie 1911, tot astfel se va urma și cu taxele datorate pentru materialele găsite în depozit la 31 Dec. curent.

❑ Comitetul organizator al marilor sărbări, ce vor avea loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, s'a întrunit aseară, luînd mai multe dispozițiuni, mai ales în ce privește serbarea din ajunul anului nou, și aceea a revelionului.

Comitetul se va întruni din nou, Marți, spre a lua ultimele măsuri și cînd se va începe și decorarea salei. Va fi în adevăr, serbarea revelionului din anul acesta, neîntrecută. Serbarea copiilor va fi de la orele 3—5 p. m, iar revelionul se va incepe la orele 10 seara. Toate legendele poporului nostru la aceste sărbători, vor fi redate la acea serbare. Programul ce s'a întocmit este mai mult de cît grandios; surprizele cele mai plăcute și mai variate. La serbarea copiilor, intrarea va fi liberă; la serbarea revelionului, membrii vor plăti 5 lei, d-nele 4 lei, străinii 6 lei, d-rele 5 lei.

❑ Administrația moșiei „Cucuteni" jud. Iași, a Cassei Rurale, în unire cu învățătorii din com. Cogeasca, Bogdănești, Cucuteni, Sorlești, preotul din Cucuteni și primarul au luat inițiativa înființărei unei comisiuni de judecată a țeranilor și unei societăți, iar asigurarea vitelor și a ridicărei unui monument eroilor căzuți în 1877.

Pentru a doua zi de Crăcinn sătenii au fost convocați pentru întăia oară.

Cu acest prilej se procede la alegerea membrilor comisinei și a comitetului strîngerei fondului pentru monument.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru ziua de 28 Decembrie, la orele 4 p. m.

La ordinea zilei mai multe chestiuni de discutat, cereri de deschideri de credite.

❑ **Școlare.**—Ministerul a cerut revizoratului școlar, să-i înainteze un tablou de numărul școalelor de adulți din județ, a băncilor populare, cororilor școlare, obștiilor sătești, cooperativelor, bibliotecelor și a cantinelor școlare.

— Normalistul Dimitrie Condrea, s'a numit învățător cu titlu provizor pe ziua de 1 Ianuarie, la școala din Fîntînele.

— Hrisa Sombola s'a reîntegrat pe ziua de 1 Ianuarie ca conducător al grădinei de copii din Simionești-Pildești.

❑ La teatrul Național au început repetiile frumoasei comedii *Punctul Negru* și a emoționantei drame *Sacrificiul*, cari se vor reprezenta pentru prima oară în această stagiune în ziua de 8 Ianuarie 1911, în beneficiul simpaticului și talentatului nostru artist, d. Vlad Cuzinschi.

In *Sacrificiul*, care se va reprezenta ca „lever de rideau" va debuta d-ra Francesca Rozan, noua angajată a Teatrului, care are în rolul Margaretei o frumoasă creațiune.

❑ Camera de Comerț din Iași a primit deslegare din partea ministerului în ce privește funcționarea frizeriilor în zilele Crăciunului: în prima zi de Crăciun, vor sta închise toată ziua, a doua zi, de la 12 încolo, a treia zi vor fi deschise toată ziua.

Pentru că frizeriile vor fi deschise a doua zi de Crăciun jumătate de zi, patronii au fost obligați să lase liberi pe lucrători, de la 28 înainte, prin rotație, ca să recîștige cele 6 ore de repaos.

❑ **Un domn Vitănescu din București punînd în vînzare niște cărți postale ilustrate cu cupoane do premii, direcția generală a poliției statului, socotind că aceste cupoane nu sunt de cît bilete de loterii, care concurează la diferite premii, și care prin urmare n'are autorizația ministerului de interne, a cerut autorităților de a opri desfacerea acestor cărți postale și de a da în judecată pe vînzători.**

❑ **Tuastul țatei Mathieu.** — Călduroase și entuziaste ovațiuni, aplauze prelungite, aplauze lungi, frenetice—au însoțit tuastul, pe care țața Mathieu l'a rîdicat, la Brăila, pentru d. Nicu Filipescu.

Fie că face! Frumos tuast. Incepe cu o rectificare: acel pe care îl sărbătoriți, zis-a țața, „îmi este ca un frate". Nu-i este deci, cuscru—ci *ca* un frate. Și d'aia îl iubește ceva extra-ordinar: „dragostea cu care-l înconjurăm este de calitate superioară, pentru că de la el se întinde mai departe"... Deci dar, ie superioară fiind-că se întinde, de și halvița care se întinde, ci că nu-i de calitate superioară.

„Il iubim—a continuat oratorul—fiind că noi vedem în Filipescu, un stejar falnic din pădurile noastre, un romîn de baștină, care n'are nici o fudulie personală, dar are toate fuduliile neamului său".

D. Filipescu este, deci, un ce silvic; un stejar falnic din codrii despăduriți, un stejar falnic fără de nici o originalitate: are toate fuduliile Neamului și n'are nici una personală — ca să nu semene cu berbecii — cari au, precum se știe, trei rînduri de fudulii personale.

Oratorul a întrat apoi în intimități și a spns: „pare că-l văd cînd vine să și ia inspirațiunele sale din colțul său de țară".

Și iată ce lucruri extra-ordinare vede țața că le ia d. Filipescu „din colțul său de țară": „în zori de zi se uită cu privirea sa veșnic nemulțumită, căutînd tot mai departe, se uită spre nemărginitul orizont și așteaptă un răsărit de soare pentru Neamul său".

Asta ie—d. Filipescu face concurență lui Flamarion. Se scoală dimineața și caută răsăritul de soare, iar noaptea caută apusul de soare!

Dar sunt delicioase diminețele în care d. Filipescu operează cu telescopul, în colțul său de țară, pentru neamul său.

„Și din vapaia trandafirie a dimineței, în care se topesc și amintirele trecutului și durerile prezentului și nădejdile viitorului—se rădică un glas care spune: „nu semănați ura".

Extra-ordinară vapaie trandafirie: în zor de zi ea cloeotește cu atîta furie, că, asemenea unui cuptor enorm, ea topește, în zor de zi, dureri, amintiri și speranțe — iar din topeala aceasta resună un glas, al jalnicului stejar romîn, care strigă: „nu semănați ura".

Frumos concert, delicată vapae trandafirie a dimineței, enorm tuast—bine meritate aplauze lungi, enorme, ovațiuni, entusiasm...

❑ **Un grav accident s'a întîmplat eri în comuna Bosia. D. Constantin Frățeanu, administratarul moșiei Coada Stîncei aflîndu se în cîrciuma iui Neculai Iancu, din Bosia, împreună cu mai mulți locuitori și stînd cu mîna dreaptă în buzunarul pantalonilor unde avea un revolver Browning, din greșală a apasat tragaciul, și arma luînd foc, glontele i-a străbătut abdomenul.**

In stare gravă a fost dus la spitalul din Ungheni, unde a încetat din viață.

❑ **D. C. Popovici a fost recomandat ca apregat definitiv la catedra de astronomie. de la facultatea de științi din Iași.**

❑ **Joc de apă.**—Aflăm, **că societatea Union-Baugesellschaft, pentru a demonstra publicului, ad oculum, presiunea puternică a apei din zona inferioară, a aranjat o țișnitoare, în fața zidului din Rîpa galbenă, care va funcționa în timpul sărbătorilor, aruncînd apa la 15 m. înălțime.**

❑ In consiliul sanitar superior au fost numiți din Iași: profesorul Manicatide și farmacistul chimist N. Racoviță, iar în consiliul superior mixt de igienă industrială, d. Corneliu Șumuleanu.

Ministerul instrucțiunei a hotărît că nu e valabilă echivalarea certificatului de la seminarul catolic din Iași, cu acele de absolvire a liceului statului; de oare ce acel seminar e o simplă școală privată al cărei program nici măcar nu e cunoscut de minister și nu poate să aibă nici o asemănare cu al liceului; afară de aceasta, ministerul instrucțiunei într'o rezoluție a arătat că acel seminar funcționează fără autorizare legală și e cu totul afară de ori-ce control al statului.

❑ **In seara de 21 Decembrie, a avut loc în sala soc. Turn-Verein o serbare dată de elevii liceului particular, de sub direcția d-lui prof. dr. C. N. Ionescu.**

A fost o producție a elevilor după care d. prof. C. N. Iancu a ținut o cuvîntare, arătînd importanța nouei instituții.

❑ **Din repertoriul Companiei dramatice Davilla, cinematograful Pathé-Frères, în admirabile efecte scenice, ne redă „Stane de Piatră" de Suderman.**

Celebra dramă, care a făcut încunjurul lumei se va desfășura pe pînza teatrului-circ Sidoli astă-seară Vineri 24 decembrie a. c., interpretată de cei mai is tinși artiști ai scenelor străine.

Ea face parte din noul program de astăzi Vineri, care mai cuprinde:

O vînătoare de elefanți în pustiile Africei. — Femeea Saltimbancului, mare piesă teatrală.—Cavalerii trecutului, idilă care se desfășoară în pitorescul Versailles de astăzi.—Iarăși rochiile moderne, scene comice în care se oglindește moda actuală. — Manevrele flotei italiane. — Cît trăești tot înveți, comedie etc. etc. — In partea sa științifică cinematograful ne reprezintă: Scorpionul, studiu cinemato-microscopic.—Pathé-Journal cu ultimile noutăți din lumea întreagă: Aeroplanele și domnișoarele zburătoare, la Paris—Țarul Ferdinand și deschiderea parlamentului la Sofia—Ploi și inundații la Londra, Rio de Janeiro, Geneva etc.—Lupte intre lupi și cîni, sport moscovit etc. etc.

Reamintim cititorilor noștri că Dumi nicile precum și în zilele sărbătorilor de Crăciun, Anul Nou, Boboteaza și Sf. Ion, vor avea loc cîte două matineuri. Intîiul matineu începe la ora 2 ziua—al doilea matineu începe la ora 4 jum. ziua.

Ultima oră

București 24 Decembrie

Mișcarea în magistratură

București.— Pe ziua de astă-zi s'a făcut următoareă mișcare în magistratură:

D. S. Nicolescu, prim-președinte al Curței de Apel din Galați, a fost înaintat Consilier la Curtea de Casație, secția II-a, în locul d-lui L. Leonțeanu, trecut din oficiu la pensie.

La curțile de Apel: D. G. Tanoviceanu, președinte la curtea de Galați, a fost înaintat prim-președinte, în locul d-lui Nicolescu; d. M. A. Beștelei, consilier al curței de Galați, a fost numit președinte al secției II-a, în locul d-lui Tanoviceanu; d. T. B. Brăiloiu, consilier la curtea de Apel din București, a fost transferat, după a sa cerere, la curtea de Craiova, în locul d-lui C. D. Rătescu, care a fost numit prim-președinte al tribunalului Ilfov, în locul d-lui Th. Popescu Cudalbu, demisionat.

D. Matei Balș, inspector judecătoresc, a fost numit consilier la Curtea de Apel din București, în locul d-lui Brăiloiu; d. D. Antonescu, președintele trib. Bacău, a fost înaintat consilier la Curtea de Apel din Galați; în locul d-lui Beștelei,

D. Al. D. Procopiu procuror la trib. Argeș a fost numit judecător de instrucție la același trib.; d. D. Anastasiu, procuror trib. R. Sarat numit judecător la trib. Birlad; d. Barbu Brezeanu judecător de ședință la trib. Argeș a fost numit procuror la acelaș trib; d. C, Climescu judecător de instrucție la trib, Tecuciu, a fost numit președinte la trib. Bacău; d. I. G. Ionescu jude de ședință la trib. Brăila, numit președinte trib. R. Sarat; d. E. Cămărășescu jude ocol Găești mutat jude de ocol la Argeș; d. N. I. Macri jude de ședință la trib, Ialomița, transferat la trib. Brăila; d. Aurel Căpățână, jude la ocolul Pitești rural, a fost numit judc de ședință la tribunalul Ialomița; d. Anton P. Rădulescu, jude ocol Ologi, jud. Teleorman, a fost numit jude instructor la trib. Tecuci; d. N. N. Donici, jude ocol Bacău I, numit jude provizor la Găești jud. Dîmbovița; d St. Buicliu, jude provizor ocol Mihaileşti jud. Buzău, mutat la Pitești-rural; d. M. Drăghescu, magistrat stagiar ocol Birlad rural, se înaintează jude provizor la ocolul Ologi; d. D. G. Orleanu, magistrat stagiar ocol. Buzău urban, numit jude provizor la ocol. Mihăești Buzeu; d. G. A. Cristodorescu, magistrat stagiar ocol Sinaia, transferat în aceiași calitate la ocol Putna; d. Gh. Pastia, magistrat stagiar ocol Caracal, mutat în aceiași calitate la parchetul trib. Romanați; d P. Lăzărescu a fost numit magistrat stagiar la ocolul Bacău I, rural; Cristea I. Nicolescu stagiar la ocolul Cara-Murat județul Constanța, mutat în aceiași calitate la ocolul Buzeu urban; d. Iorgu Matei, a fost numit stagiar la ocol. Vutcani, județul Fălciu; P. I. Panaitescu, numit stagiar ocolul Caracal, L. Gavrilescu numit stagiar la ocolul Bărlad rural, D. G. Popescu la ocolul Demetrești, județul Olt, a fost mutat la Giovănești, județul Mehedinți, C. C. Stoicescu a fost numit portărel la trib. Prahova, G. Marinescu numit trib. Romanați.

Au fost confirmați judecători de ocoale, cu titlul definitiv, d nei:

Ed. Fărtă jude la ocolul Stoești, Argeș; I. G. Vizanti jude la Dila Dolj, Cristea Stambuleanu, jude la Pesteana de Sus, Gorj; Tudorachi Tutoveanu, jude ocol. Rătăcita, Mehedinți; I. G. Profiriu, jude ocol. Odobești, Putna; E. Mihailescu, jude la Băbeni, Vîlcea.

Atitudinea albanejilor

Salonic.—Notabilii albaneji n'au răspuns invitațiunei autorităților de a asista la inaugurarea primei școli turcești din Dibra, ci au ținut la aceeași oră o întrunire de protestare contra intențiunei turcilor de a oprima sistematic sentimentele naționalităților și limba albaneză.

Comitetul executiv liberal

București.—Știrea dată de „Opinia" că comitetul executiv centrat al partidului liberal va fi convocat în primele zile ale lui Ianuarie, se confirmă.

Intrunirea va avea loc la București în ziua de 6 Ianuarie și se va hotărî modul de luptă în alegeri, stabilindu-se și programul de luptă, care va avea de bază anunțarea colegiului unic.

Carteluri refuzate

București.—D. Marghiloman a propus cartel în alegeri d-lui Orleanu, la Galați. D. Orleanu a refuzat categoric.

Semnificativ este că d. Filipescu care are situația la Brăila și se crede ca invincibil în acel județ, a propus cartel d-lui Cociaș care a refuzat de asemenea.

Liberalii din Vaslui desmint că ar fi încheeat cartel cu capiștii.

Crima unui forestier

Tapolcza.—Guardul forestier Farkaș și-a ucis pe cei trei copii ai săi cu focuri de pușcă, a rănit grav pe femeia sa, pe cînd fugea după jandarmi. Farcaș a tras asupra jandarmilor cari au ripostat, ucigîndu-l. Mobilul crimei lui Farkaș nu e cunoscut.

Un dar al regelui Petru

Constantinopol.—Ministrul Serbiei a remis patriarhatului ecumenic o cruce de aur, împodobită cu pietre prețioase, dăruită de Rogele Petru, patriarhului, în amintirea vizitei sale la Constantinopole și drept recunoștință pentru primirea ce i s'a făcut în fanar.

O cerere de revezuire a procesului Durand

Paris.—Paul Menuier a adresat o scrisoare ministerului de justiție cerîndu-i să ordone revizuirea unor mărturisiri evident false căci nouile fapte petrecute de atunci au dovedit desăvîrșita lui inocența. Meunier reclama punerea în libertate provizorie a lui Durand.

Candidatura d-nei Curie

Paris. — Se afirmă că numeroși membrii ai academiei de științ din Paris ar fi hotărît cu toată hotărîrea de eri a celor 5 academeciani să favorizeze candidatura d-nei Curie.

Se afirmă pe de altă parte că numeroși academeciani sunt hotărîți să se plîngă pe lîngă consiliul de stat în contra unei eventuale alegeri a d-nei Curie.

O catastrofă

Bueestown (Colonia Capului). — Un tren cu excursioniști, venind din Eastlondon a căzut de pe înălțimea unui rambleu; sunt 15 morți și 50 răniți.

Din Turcia

Constantinopol.—Ziarul „Sabah" spune că consiliul de miniștrii, a hotărît, în urma propunerei legațiunei Turciei la Cetinge, să acorde malisorilor refugiați în Muntenegru, voia de a se reîntoarce în patrie fiind grațiați.

Răspunzînd cererei albanezilor să se admită scrierea limbei albaneze cu caracterele latine, Seikulislamatul a respuns că legea seriat interzice introducerea caracterelor latine.

Tinerii turci află că guvernul a hotărît să facă anchetă cu privire la maltratarea persoanelor arestate pentru participare la comitetul secret.—Propunerea de ancheta fusese respinsă de Cameră.

Nota patriarhului ecumenic

Constantinopole.—La conferința partidului tînăr turc, miniștrii de interne și finanțe au pus chestiunea de încredere; a fost votată după o lungă discuțiune.

Ministerul de instrucțiune publică, răspunzînd notei patriarhatului ecumenic, privitoare la învățămînt, motivează dreptul guvernului, bazat pe consiituțiune de supraveghere a tutulor școalelor unde învățămîntul trebueste să fie uniform. Nota contestă privilegilul patriarhatului ecumenic privitoare la direcțiunea superioară a învățămîntului autonom în comunele grecești.

Drepturile patriarchatului nu sunt de cît drepturile fie-cărui otoman de a înființa școli, cu autorizarea și sub supravegherea guvernului. Nota raspunde tutulor cererilor patriarhatului în mod evaziv,

O NOUĂ CLINICĂ IN IAȘI

Dacă întîmplarea, neprevederea, sau vr'un accident nonorocit a făcut să rupeți mîna, piciorul, gîtul, să sfărmați capul păpușelor d-voastră, dați fuga cu ele la *atelierul chimico-technic I. A. Singher* din Iași strada Golia vis-à-vis de Primărie, unde s'a înființat o clinică pentru păpuși.

Pancientele internate în această clinică sunt tratate cu multă îngrijire și consideratie, și iesă, în scurt timp, pe deplin vindecate, cu mai multă siguranță decît pacienții sau pacientele internate în orice clinică umană sau veterinară.

FURNISORUL CURȚII REGALE

„LIPS"

— CAȘE DE BANI IN OȚEL —

Fabricațiune holandeză, garantată contra focului, spargerei și căderei

DEPOSIT:

—5 STRADA SMÎRDAN, 5 —

CASA ȚĂRANU

(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerț)

Reprezentant General:

CAROL HAIMOVICI, București

— TELEFON 25 | 71 —

Marca Fabricei

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

TOAMNA şi IARNA

Se recomandă tutulor suferinzilor

TUTULOR SUFERINZILOR
Se recomandă

Neintrecutul FRANZBRANTWEIN cu Menthol

DIANA

Cel mai perfect preparat igienic, antiseptic şi binefăcător

In cazuri de:

RACELI
JUNGHIURI
REUMATISME
GUTA
NEVRALGII
LUNBAGO

Observaţi ca eticheta şi plumbul de pe fie-care sticlă să poarte numele: **„DIANA“**

INSTRUCŢIUNE:
„DIANA“ FRANZBRANTWEIN
Se introbuinţează în toate cazurile de răceli şi urmările lor ca
MASSAJ
După ce se freacă bine, se învelesc părţile frecate cu o flanelă groasă, după care se simte o căldură binefăcătoare

Nu primiţi alte produse în loc de Franzbrantwein **„DIANA“** Singurul care alină şi vindecă

In cazuri de:

GUTURAIU
Se pune cîte-va picături pe vată şi din simplă mirosire se simtă o uşurare plăcută

Dureri de Cap
se freacă puţin fruntea şi tîmplele şi trece ca prin minune

INFLUENŢA
Se alină şi se vindecă prin masage uşoare cu „DIANA“.—Ca

APA DE GURA „DIANA“, este minunat înlocuind cu mult succes ori-ce apă de dinţi

De vînzare la toate Drogueriile, Farmaciile şi alte multe magazine din ţară

Un flacon mic b. 70 | Un flacon mijlociu Lei 1.20 | Un flacon mare Lei 2.40

Laboratorul şi Direcţiunea
BUCUREŞTI Şos. Vidan No. 11

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun şi Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER“.

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix“

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al:
Curţei Imperiale Ruse
Curţei Regale Romînă
Curţei Regale Muntenegru
şi S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900
55 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co.

Se distinge:
prin miresul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentat general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

4 ani de succes 4

CIRCUL STDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Pari
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

POTIE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

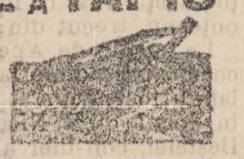

GRILLAGES
Prix: 0f 30c.

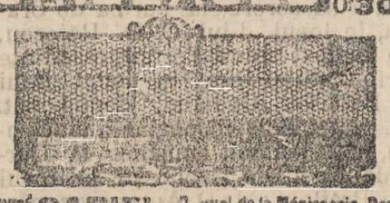

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 2 a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la
11 şi 12 Ianuarie 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale o proximă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	2,50
1/4	Un sfert	Lei	5,00
1/2	Una jumătate	Lei	10,00
1	Loz întreg	Lei	20,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1195 Mercuri 29 Decembre 1910

Guvern de provocaţiune

Astă-zi, d. Ionel Brătianu va presenta M. Sale Regelui demisia cabinetului.

Poate în momentele cînd apar rîndurile acestea, retragerea guvernului e un fapt îndeplinit.

Cine va fi chemat să formeze noul minister?

Dacă ţinem seamă de ştirile ce au circulat de cîte-va luni, o asemenea sarcină va fi încredinţată d-lui Petre Carp.

Şeful junimiştilor — se zice că are încă de astă primă-vara promisiunea Regală, că va forma guvernul după liberali şi aşa se explică siguranţa cu care s'a vorbit de la un timp încoace, atît asupra unei formaţiuni ministeriale Carp, cît şi asupra datei retragerei d-lui Ionel Brătianu.

Este oare fără precedent modul în care se operează schimbarea aceasta de guvern?

Un singur lucru, de detaliu, ar părea nou; faptul că s'a ştiut cu 8 luni mai înainte de o asemenea schimbare, cînd de obiceiu 2 luni erau îndeajuns.

Incolo, modul cum Suveranul şi-a ales şi constituit guvernele, fiind un drept exclusiv Constituţional, nimeni nu s'a mirat pînă acum, dacă bine sau drept, Regele nostru a concediat vechile guverne şi a adus pe cele noui.

In cele mai multe cazuri, Regele a ţinut seamă la asemenea schimbări de indicaţiile ţărei, şi adese-ori i s'a făcut un deosebit merit din faptul că a găsit totdeauna momentul prielnic, cînd să-şi concedieze ministerele, a căror guvernare enerva prea mult ţara şi mai-ales cum să-şi alcătuiască noile guverne pe placul ţărei.

Pare Suveranul nostru a fi condus oare de acelaşi criteriu în rezolvarea crizei de guvern, ce s'a declarat astă-zi, şi care pînă la 1 Ianuarie cel mult va trebui complect terminată?

In ce priveşte prima parte a acestei probleme—Regele nostru se găseşte în justă situaţie, ba încă, putem spune că de doi ani încoace, ori cînd Suveranul putea să concedieze guvernul liberal fără a fi criticat că l'a concediat prea de vreme.

De doi ani, ţara, de la un cap la altul, s'a pronunţat împotriva politicei liberalilor—şi Regele nostru, dacă ar fi voit să ţină seamă de pulsul politic al ţărei putea de mult să obţină retragerea d-lui Ionel Brătianu, fără a i se aduce prin aceasta vre un reproş că a retras încrederea sfetnicilor săi înainte de a le-o fi retras ţara.

Prin urmare, că Regele nostru a reuşit a convinge pe şeful liberalilor că trebue să părăsească puterea—iar drept consfinţire a acestui fapt va primi azi, fără esitare, demisia guvernului—totul nu este de cît urmarea firească a unei hotărîre şi irevocabile manifestări a ţărei, împotriva unui regim devenit nesuferit.

Liberalii părăsesc deci azi puterea, pentru că îi concediază Regele — iar Regele îi concediază—pentru că la rîndul ei ţara le-a retras de mult încrederea ei.

Dar, se poate spune ace'aşi lucru, pentru ce se dă d lui Carp puterea?

Şeful junimiştilor are din partea ţărei oare indicaţia de a lua succesiunea puterei, după cum o are şeful liberalilor de a-o părăsi?

Iar Regele nostru, mai constituţional de cît însuşi Constituţia, se crede oare îndrituit a rezolva a doua parte a problemei politice—*„succesiunea“*, tot cu aceiaşi convingere intimă, cu care a rezolvat prima parte, *„concediarea liberalilor“*?

Socotim că aci Suveranul comite o mare greşeală, pentru că nu în jurul persoanei d lui Carp şi a partizanilor săi stă dorinţa ţărei în ce priveşte alegerea guvernului de succesiune.

Aşa fiind, guvernul ales de Regele nostru—căci este mai mult de cît sigur că d. Carp, va forma noul minister,—de şi va fi constituit în marginele unui text din Constituţiune, va fi departe de a fi socotit ca un guvern al ţărei, ci un guvern personal al Regelui şi aceasta chiar din prima zi a alcătuirii.

De multe ori guvernele înjghebate de Rege, pot fi indiferente pentru ţară. Asemenea guverne, se adresează ţărei şi îi solicită încrederea, pe care o au deja obţinută de la Rege. Ţara, în faţa actelor noului guvern şi a programului seu de reforme începe să-i acorde puţin cîte puţin încrederea, iar cînd alegerile generale sosesc, atunci ele dau prin verdictul întregului corp electoral, confirmarea definitivă a alegerei făcute de Suveran în persoana sfetnicilor săi.

De data asta lucrurile stau cu totul alt-fel.

D. Carp, constituind prin încrederea Regală, guvernul seu—nu apare ca un guvern necunoscut sau indiferent pentru ţară şi doritor de a-i obţine încrederea.

Guvernul d-lui Carp, este un guvern, condamnat din primul moment cînd s'a vorbit numai de posibilitatea înjghebărei sale; este un guvern pe care ţara l'a respins cu o fermă hotărîre şi pe care cu atît mai mult ţara nu-l va accepta, tocmai fiind-că îi va fi impus.

Iată pentru ce, în asemenea împrejurări, guvernul d-lui Carp, apare de la început ca un guvern personal al Regelui, iar alegerile ce vin nu vor avea menirea de a'l confirma, ci de a-l alunga de la putere.

Cum îl va alunga ţara—depinde de mijloacele ce vor fi întrebuinţate pentru a fi menţinut la putere.

La mijloace violente, se va răspunde prin violenţă şi la eşirea din lege, prin dezordine, tocmai pentru a se impune respectarea legei şi a ordinei.

A voit M. Sa, să facă această experienţă politică, cînd căţi-va ani îl mai despart de a-şi încorona o jumătate de veac de domnie?

O va avea—şi o va avea întreagă şi fără nici cea mai mică esitare, căci ţara de la 1910, nu e nici ţara de la 1866 şi nici cea de la 1888.

Un singur lucru însă am dori din suflet, ca Persoana Regelui nostru să iasă neatinsă de toate aceste teribile lupte ce se vor da.

Dar aceasta va depinde nu de noi—ci de guvernul de provocaţiune pe care şeful statului, printr'o nedreaptă şi jigniteare sfidare a ţărei, l'a ales, dar pe care cu nimic în lume nu i'l va putea impune.

Vespasian I. Pella

Regele şi Cerşetorul

Fiind-că Constituţia, în ţara romă nească, a fost înlocuită cu calendarul, fie-care ştie ce cuprinde fie-care filă de calendar pînă la 2 Ianuarie 1911.

Astă-zi, spre pildă, 28 Decembrie, le zi fixă, rezervată demisiei guvernului Brătianu. Numai la ce oră se va produce acea demisie nu se ştie. Dar că guvernul va demisiona astă-zi, e sigur.

Această certitudine, această demisie cu zi fixă, anunţată cu o lună înainte, a îndritul, cu drept cuvînt, pe primul-ministru să declare: „dovadă că suntem un guvern tare, este că ne retragem cînd voim şi fiind că voim.“

Şi aşa este. Pînă în prezent, guvernele se retrăgeau pe neaşteptatele; doar cu 24 ore înainte, dacă se afla despre retragere.

De această dată lucrurile s'au schimbat. Ca să poată veni un guvern Carp a trebuit să se facă convenţie între Palat şi d. Carp şi între acesta şi d. Brătianu. Palatul a convenit, să facă dar puterea, d-lui Carp, precum a făcut dar un inel d lui Costinescu; iar d. Brătianu a convenit să să retragă cu condiţiile: 1) să i se respecte de guvernul junimist toate legile agrare, leg a sanitară, să-şi facă toate numirile. Apoi guvernul şi-a dat două banchete şi a demisionat.

Toată această răsturnare a lucrurilor, sfidarea voinţei Poporului, calcarea constituţiei scrise, s'au făcut pentru că Regele vrea să facă dar puterea, unui cerşetor politic, despre care nici n'a voit s'audă nici acum 6 ani, nici acum trei ani jumătate, cînd propusese asasinarea, cu şrapnele a-l acelor milioane de ţărani din ţară.

De la guvern a plecat astăzi un partid, care a făcut totul să devie impopular şi odios, un partid, care a nemulţumit ţara prin fără de legile sale.

Şi M. S. Regele, ca arbitru al situaţiei, a chemat în loc un partid şi mai impopular, care s'a prins să respecteze toate fără de legile guvernului trecut, care a nemulţumit ţara.

Iar partidul al treilea, care a biruit pe celelalte două, care de cînd s'a constituit este reclamat de ţară, a fost lăsat neştiut de M. S. Regele.

Nici n'avem nevoe de pomană regală. Partidul conservator-democrat va lua puterea prin ţară, nu prin Palat.

Revizuirea Constituţiei

— Domnul Carp n'o admite — din cauza bătrineţei —

Ziarul dinastiei Brătianu—Viitorul — *explicînd cauzele retragerei guvernului liberal, dă între altele şi următoarea explicaţie:*

Am mai fost determinaţi şi de un alt motiv foarte puternic. Am mai spus-o şi o repetăm: sîntem convinşi că sarcina zilei de mîne o formează revizuirea Constituţiei şi reforma electorală. Pe de o parte, democraţia romînă are trebuinţă de instrumentul care să-i asigure întărirea şi desvoltarea, iar pe de alta, după o viaţă constituţională de peste patru decenii, au ieşit la iveală necesităţi care trebuesc luate în seamă şi satisfăcute.

Partidul liberal luptă pentru revizuirea Constituţiei, că şi partidul conservator-democrat. Primul este pentru colegiul unic, al doilea pentru unificarea colegiilor I şi II. Ambele aceste partide sunt, deci, pentru revizuirea constituţiei, în scopul reformei electorale.

Singur, partidul conservator de sub şefia d-lui Carp, este contra revizuirei constituţiei şi consideră reforma electorală în ori ce fel ar fi, ca o primejdie naţională.

Nu numai că revizuirea Constituţiei ie o primejdie, dar d. Carp, se crede prea bătrîn s'o facă. Aşa a declarat d. Marghiloman la banchetul de la Brăila, cînd a dat în vileag că „domnul de la Iaşi“, pusese între condiţiile de colaborare, şi revizuirea constituţiei în profitul reformei electorale.

Acum patru ani, la vrîsta de 73 ani, d. Carp fusese destul de tînăr ca să preiee puterea, cu condiţia de a împuşca pe ţărani; astă-zi la vrîsta de 77 ani, d. Carp este destul de tînăr ca să preiee puterea şi să facă alegeri sîngeroase, dar ie prea bătrîn să facă ceva pentru ţară.

Intre cele două partide, cari reprezintă progresul, M. S. Regele a preferat partidul regresului, partidul ucigătorilor de ţărani, partidul care are de şef pe un om, care la ori-ce propunere progresivă, îşi etalează respectabilul său act de naştere.

Ţara se va pronunţa.

Veriga de unire

M. S. Regele, primind pe d. Emil Costinescu în audienţă de congediu, a pus o verigă pe unul din degetele fostului său ministru de finanţe.

Bijuteriile se obişnuesc ca daruri regale. Citeşti des în ziare, că cutare Rege, la plecarea sa din cutare oraş, a distins pe otelierul la care a fost găzduit, cu un ac de cravată sau cu un baston cu mînerul de argint.

Dar ca Suveranul să dee o bijuterie, mai ales o verigă, unui sfetnic al său—asemenea distincţie ie mai rară. Veriga are o semnificaţie cu totul osebită: ea este semnul de unire. In cazul special veriga are o semnificaţie şi mai osebită.

Cînd s'a hotărît, mai întîiu la Cotroceni, pe urmă la Peleş, ca d. Carp să fie chemat la putere, trebuia, natural, să se producă şi dorita vaçanţă. Domnul Carp, cu toată dorinţa şi a Cotrocenilor şi a Peleşului, n'a putut fi chemat peste d. Brătianu, de şi, în fapt, timp de trei luni de zile, am avut două guverne, unul care nu voia să plece, celalalt care se grămădea să vie, un fel de guverne Cilibi Moise — ambele ale M. S. Regelui.

Trebuia un misit; care să pună capăt afacerei, ca să plece d. Brătianu şi să vină d. Carp—şi Palatul a ştiut ce face cînd l'a ales de misit pe ministrul Costinescu. Misitul este om de afaceri, învîrtitor de afaceri şi cine le învîrteşte mai bine de cît d. Emil Costinescu bancherul, fabricantul, gramaticul atîtor afaceri mănoase.

Domnul Costinescu a reuşit. A reuşit să facă plecat pe d. Brătianu, să-l facă venit pe d. Carp şi să producă astfel toată satisfacţia la Cotroceni şi la Palat.

D. Costinescu, pentru oboseala sa, a primit ce-a primit de la junimişti.

Pe un barbat de stat cu atîtea fabrici, păduri, acţiuni—îl poate îndatora guvernul cînd vrea.

Dar şi Palatul datora misitia d-lui Costinescu. Să-i fi dat Bene Merenti cl. I a pentru opera sa literară? Să-i fi dat portretul, în mărime de ori-ce fel, al M. S. Regelui?

Ar fi fost prea puţin şi prea banal. Pentru o împrejurare extraordinară ca aceasta, s'a recurs la o atenţie extraordinară şi s'a dat un juvaer d-lui Costinescu.

I s'a dat o verigă. Semnul Unirei, semnul neuitărei. Zilnic se va uita la darul regal d. Costinescu şi zilnic îşi va aduce aminte, că el—Costinescu—a făcut să plece Brătianu şi să vină Carp.

Senzaţională afacere! Senzaţională verigă!

Fapte extra-ordinare

O nouă anexă la jidanii în presă.

S'a anunţat în ziare, că în unele din spitalele Rusiei a fost prohibită introducerea lui 606, de oare ce profesorul Ehrlich nu este numai evreu, dar şi preşedintele unor comunităţi israelite din Fracfurt.

Acum vine ştirea, că Impăratul Rusiei a conferit lui Ehrlich ordinul sf. Anna, cea mai mare decoraţie rusească.

Concluzia logică: Impăratul tuturor Ruşilor, prin fapta sa îndrăsneaţă, s'a anexat anexă la jidanii în presă.

— La Curtea de Apel din Iaşi s'a primit alaltăieri un pachet mare, care avea de trimiţător pe ministrul justiţiei.

Senzaţia fu foarte mare! Se credea că înăuntrul pachetului ar fi ceva avertismente. Dar nu erau avertismente. Era un tablou mare, în ulei, represintînd restignirea lui Crist.

Explicaţia dăruirei acestui tablou Curţii de Iaşi, ar fi următoarea: felul cum a fost răstignit d. Stelian, acum în urmă, de consiliul superior al magistraturii, l'a adus pe fostul ministru de justiţie să se creadă martir. In amintirea acestui martirat—d. Stelian a trimis Curţilor tabloul represintînd răstignirea.

— Cel mai sigur vomitiv, cam greu de luat dar cu efect drastic: tuastul d-lui Mişu Cantacuzino rîdicat la banchetul d lui Filipescu.

— Iarăşi circulă svonul alarmant, că d. Grecianu, de la Iaşi, va fi făcut dar corpului diplomatic.

Şi ar merita. Dacă Moltke, marele diplomat german, şi-a căştigat tot renumele prin tăcerea lui, de ce n'ar fi diplomat şi d. Grecianu, care a tăcut aproape toată viaţa lui?

OAMENI ŞI LUCRURI

MUZICA TACEREI

O caracteristică a marilor serbători este că realizează în jurul nostru, în calea noastră, o oare care *tăcere*.

E poate solemnitatea zilelor însăşi? E numai datorită întîmplării că se suspendă activitatea în contra voinţei unora? E însă netăgăduit că avem, atunci, şi numai atunci senzaţia oare-cum ideală a unei tăceri care uşurează şi mulţumeşte.

E oare aceiaşi pentru toţi, senzaţia de felul ăsta? De sigur că nu. Şi numai în sufletele unora ea răspunde unei plăceri intense şi distincte. Suntem puţini la număr acei care iubim tăcerea şi înţelegem mai lămurit, mai adînc, graiul ei, muzica ei. E o chestiune de temperament, dar ar trebui să fie o problemă de educaţiune această dragoste a tăcerei şi arta de a pătrunde în tainele ei.

Acea educaţiune— discretă ea însăşi, pentru că e vorba de tăcere—ar trebui să înveţe pe ori-cine, din vreme, cît de superioară este, în anumite momente şi împrejurări—tăcerea faţă de puterea cuvîntului; să-i arăte cîte nenumărate ocaziuni pierde în viaţă, de a *nu* rosti ceea ce nici o grabă şi nici o trebuinţă reală nu cere ca să spună. Căci dacă nu totdeauna cuvîntul e menit să ascundă gîndirea, dar îndată ce e rostită, vorba *nu* mai corespunde menirii, nici gîndirii care i-a dat viaţă.

Ai vrut să spui un „adevăr“,—dar e *încă* adevăr ceea ce ai cugetat? In clipa aceasta te crezi dator să rosteşti o violenţă—ce bine e cînd ştii s'o înfrînezi la timp! Străvechiul şi cuminte le cuvîntele „Si tacuisses“...

Vrei să blasfemi, să ameninţi, — să lauzi ori să entuziasmezi. Gîndeşte-te cît de zadarnice sunt aproape toate cîte ai intenţia să le spui şi cît de trecătoare sunt în forma pe care vei reuşi să le o dai! Adu-ţi aminte, în momentul acela, cîte ai auzit—de cînd asculţi, în jurul tău—lucruri deşarte, vagi, sui perficiale, infatuoase, deşarte ori mincinoase,—fie în cuvîntări, fie în toasturi-fie în convorbiri. Cu cît mai puţin greşeşti însă—tăcînd!

Cugetă la toate aceste, *nu* cînd te împresoară viaţa zgomotoasă şi expansivă, ci în dimineţile ori în serile, cînd poţi sta singur cu tine însuţi, aşa ca să-ţi auzi gîndirea şi să poţi smulge singurătăţii dimprejur toată armonia vibrărilor, toată bogăţia de sunete şi de înţelesuri, pe care ţi-o aduce tăcerea, numai tăcerea.

Şi atunci vei pricepe că ea este infinit mai abundentă, mai eloquentă decît vorba şi că nu are în sine nimic de prisos, nimic îndrăzneţ, nimic sfidător, —dar are întreaga mîndrie a vieţei şi poartă cheia tuturor izbînzilor, — pînă şi misterul cuceririlor. Căci preste tot — în iubire chiar — tot tăcerea biruie prin claritatea ei, prin forţa ei, prin trufia ei,—pentru că ea este o urmare a nesfîrşitei tăceri din care am răsărit şi în care ne vom reîntoarce,—din acel mare imperiu al tăcerei pe care Carlyle îl punea mai presus decît stelele, mai adînc decît regatul morţii.

Un paradox,—vor zice unii, vor gîndi mulţi; dar toţi aceştia cunosc beţia vorbelor, nu cunosc însă voluptatea tăcerei, triumfurile ei, elanurile ei, — nu cunosc nici adevărata poezie şi solemnitate a serbătorilor mari, cari sunt zile de tăcere pentru acei cari ştiu să stea departe de zgomotul Carnavalului.

Rodion

ERORI ŞI REVIZUIRI

O condamnare la moarte.—Procesul Durand.—De la o extremă la alta.—Acţiunea deputatului Meunier.—Mişcarea pentru revizuire.—Inainte şi după procezul Dreyfus.—După 23 de secole.—O femee reabilitată. Goliciunea Phryneei.

In jurul afacerei Durand mişcarea din Franţa devine din ce în ce mai energică şi mai sigură de izbîndă. Nu e locul aci de povestit din nou, ceea ce cunoaşte acum toată lumea din ziarele cotidiane.

Justiţia populară—juraţii—din Rouven au condamnat la moarte pe Durand, secretarul unor sindicate de lucrători pentru vina de a fi îndemnat la omor în timpul unor conflicte între lucrători şi autorităţiile poliţieneşti.

Juraţii aducînd un verdict afirmativ, preşedintele a rostit condamnarea capitală, şi se pare că a rostit sentinţa nu fără oare-care mulţumire sufletească, de oare-ce după modul cum s'a condus dezbaterile urma că era lipsit de acea nepărtinire ideală ce se cere unui preşedinte.

Insuşi juraţii s'au emoţionat de osîndirea excesivă, care nu corespundea cu sentimentele lor şi cu convingerile lor. De aceea au şi semnat pe loc o cerere către Preşedintele Fallières pentru comutarea pedepsei—în închisoare.

In acelaş timp s'a început o serioasă agitaţie în toată Franţa. Sub impresiunea primelor semne de agitaţie, Preşedintele Republicei a schimbat pedeapsa cu moartea — în şapte ani închisoare, ceea ce a dat un nou argument în mîna partizanilor lui Durand şi a făcut din nou să încline balanţa opiniei publice în favoarea că s'ar putea ca Durand să nu fie de loc vinovat.

Această din urmă idee formează tema unei acţiuni întreprinsă de către deputatul Meunier, pentru obţinerea unei revizuiri a procesului. Zisul deputat publică mereu dovezi că instrucţiunea procesului a fost defectuoasă, că ascultarea martorilor s'a făcut cu părtinire şi aşa mai departe. Intruniri mari ieau rezoluţiuni în acest sens, consilii municipale votează rezoluţiuni — şi nu e greu de prevăzut că într'o ţeară democrată ca Franţa partizanii revizuirii procesului vor reuşi.

*

După afacerea Dreyfus, de a pururi celebră, nimic nu mai poate surprinde. Dacă Meunier va fi din stofa unui Scheurer-Kestner, ori dacă va izbuti să atragă de partea sa cîţi-va scriitori în-

semnaţi, — îndoială nu se încape: Durand va fi din nou judecat şi în condiţiuni de nepărtinire indiscutabilă.

Franţa a fost şi rămîne ţeara energiilor şi totodată a conştiinţelor. Acolo s'au revizuit nu numai procese celebre sub influenţa lui Voltaire ori a lui Zola, — dar, acum de curînd, în sinul unui înalt aşezămînt cultural s'a încercat o revizuire a unui clasic proces din istoria poporului grec de acum aproape 2—3 secole. Credem că lucrul e destul de interesant spre a fi povestit.

*

Nu pentru prima dată se înregistrează încercări de reabilitare pe cale literară, —cînd e vorba de reabilitări postume. O asemenea încercare făcu mai zilele trecute învăţatul Paul Girard la Institutul de Franţa, vroind a reabilita pe legendara Phryne şi pe... avocatul ei, Hyperides.

Phryne! E cu neputinţă să scrii, sau să rosteşti numele acesta fără o uşoară înfiorare. E un parfum de carne albă, voluptoasă; e reînvierea prototipului femeei frumoase şi... uşoare, în acelaşi timp...

Dar să lăsăm pe Girard să vorbească:

„Beotiana Phryné era una din acele femei tinere asupra cărora oraşul Athena, de pe atunci, exercita o atracţiune prin moravurile şi atmosfera ei ispititoare; femei frumoase şi frivole puteau cu înlesnire să-şi găsească acolo norocul...

Intr'una din zile, frumoasa femee se găsi într'o situaţiune penibilă. Un oare care Euthias, care încercase în zadar să cîştige graţiile ei, o învinui de *ateism* şi se ştie cît de primejdioasă era, în Atena o asemenea acuzare. Adversarul ei se sprijinea pe faptul că Phryne ar fi adus din Beoţia — patria ei — un fel de cult nocturn şi ciudat, răspîndindu-l în Atena. Se pare că era vorba de nişte orgii publice — excesive orgii de dragoste, ce se practicau în onoarea lui Iosodaites o incarnaţiune a frigianului Dionysos.

Procesul veni înaintea Heliastilor, — juraţii din acea epocă, — după toate probabilităţile, anul 347 înainte de a Chr. — şi a decurs astfel.

Cînd văzu avocatul frumoasei acuzate că argumentele lui nu impresionau pe judecătorii populari, luă pe clienta sa de mînă, o duse de odată în mijlocul sălei, îi smulse vălul lung care-i înfăşura corpul şi făcu să apară pieptul gol al hetairei înaintea Curţei stupefiate.

Gestul acesta fu urmarea aşteptată. Vinovata fu iertată de pedeapsă.

Acestei legende, — trecută din gură în gură, dintr'o generaţie într'alta—Paul Girard îi opune însă un argument psihologic.

„Nu ştiu dacă Phryné ar fi suferit să se facă pe seama ei asemenea demonstraţiuni. Posedăm preţioase documente cu privire la viaţa şi obiceiurile ei, dovezi autentice, întru cît sunt complectate şi confirmate prin ilustraţiuni. Ea poseda o artă de a se îmbrăca mai bine de cît ori ce altă femee din vremea ei,— fără să cadă în ridicol. Ştia, prin ajutorul unei îmbrăcăminţi rafinate, să-şi arate formele ei superbe şi cu deosebire bustul. Şi întru cît ea pricepea perfect influenţa ce exercita lăsînd să se bănuiască ceea ce *nu* vroia să arate, — n'ar fi primit o „dezbrăcare" bruscă, chiar de ar fi vrut apărătorul ei să încerce. Pe de altă parte e de presupus că avocatul unei asemenea frumoase femei trebuia să ştie bine ce înseamnă graţia femenină şi în ce mod poate să subjuge o sală de bărbaţi, în cît n'ar fi recurs nici el la mijloace sensuale atît de... eroice".

*

Iar picantul episod formează desigur una din multele legende interesante cari au putut supravieţui, pentru că era prea plăcută ca s'o distrugă.. barbaţii.

Păcat ar fi fost numai să nimicească mitul despre frumuseţea Phryneei. Dacă era mai virtuoasă de cum a nemurit-o legenda,—cu atît mai bine! Marea ei frumuseţe, rămasă legendară, nu implica neaparat o lipsă totală de virtute. Iar farmecele ei fizice ar fi putut răscumpara în deajuns oarecari păcate ce i se atribue.

Iată însă că vremea a venit ca şi ea să fie reabilitată, măcar în parte!

As.

DIN BARLAD

Indată, după sosirea din străinătate, d. Th. Emandi, şeful partidului conservator democrat din Tutova, a convocat o întrunire plenară a clubului pentru Joi, 23 curent, ora 2 p. m. Cu toate că timpul a fost defavorabil, totuşi au luat parte la întrunire un număr împunător de membri din oraş şi judeţ, încît saloanele clubului erau neîncăpătoare.

D. Th. G. Emandi, şeful partidului care a dat cuvîntul d lui Dimitrie I. Ghirmus, profesor, secretarul clubului. D-sa a anunţat adunării inscrierea în partid a d-lor: A. Pârvan, învăţ;. P. Galare, propr.; Gh. Nastac, tâmplar; C. I. Savin tinichigiu şi Sterian V. Blanaru, zidar, toţi aleg. coleg. II adun, senat şi comună. Adunarea a primit cu vii aplauze aceste inscrieri.

D. Th. Gh. Emandi, fost prefect şi deputat, salută pe membrii clubului, spunîndu-le „Bine v'am găsit sănătoşi". apoi într'o cuvîntare magistrală şi entuziastă, constată cu mare mulţumire numeroasele adeziuni la principiile şi programul partidului conservator-democrat. D-sa demonstrează, pînă la evidenţă, că constituirea noului guvern ca şi a întregii lui administraţii este *triumful junimismului*, de oarece conservatorii sunt îndepărtaţi sistematic dela toate demnităţile. Arată apoi că programul partidului conservator-democrat, este al unui partid conservator, care vrea să trăiască cu vremea; iar nu a unui partid de *reacţiune*, care să menţie vechile instituţii într'n continuă negaţiune D-sa spune că se face o mare nedreptate partidului conservator-democrat, nedîndu-i-se guvernul pe care l'a indicat întreaga opinie publică, de doi ani de zile.

Guvernul junimist pur, spune d-sa, prezidat de d. Carp, va fi o *aventură provizorie*, în urma căreia se va face marele minister conservator prezidat de d. *Take Ionescu*. Indeamnă apoi pe toţi la luptă cu bărbăţie.

Cuvîntarea şefului, a făcut o impresie foarte frumoasă între membrii clubului şi a fost primită cu vii aclamaţiuni.

D. dr. Şabner-Tuduri, fost senator, constată cu mulţumire, că campania de luptă s'a deschis la Bârlad încă din Noembrie, ţinîndu-se întruniri săptămînale, deşi şeful era plecat în streinătate. Arată apoi cum junimiştii fac apel la conservatorii Catargişti să-i combată în alegeri, căci ar face o crimă nedînd concurs unui guvern Carp. La aceasta d-sa răspunde că considerîndu-se conservator, nu crede că ar fi o crimă de a combate un guvern junimist, cari înlătură sistematic pe conservatori de la ori ce demnitate, voind să reinvie junimismul.

Partidul conservator fiind disciplinat, va urma linia de conduită, arătată de d. Take Ionescu, şeful partidului. D. Carp spunea că la 1905, steagul partidului conservator a fost patat. Cu drept cuvînt, după alegeri d. Carp va putea fi întrebat cum a eşit steagul partidului din alegeri.

D-sa încheie făcînd apel să fie strîns uniţi în lupta, care va începe curînd.

Dl. C. I. Ştefănescu avocat, arată că venirea la putere a unui guvern Carp ar fi un atentat la drepturile poporului, care de doi ani s'a pronunţat constant pentru partidul conservator democrat şi termină îndemnînd pe toţi să fie strîns uniţi în jurul d-lui Th. Gh. Emandi, şeful local.

D. I. Ionescu avocat, salută pe şef în numele membrilor clubului şi-i urează „Bine ai venit sănătos între noi".

Constată întâi că d. Emandi s'a întors pe deplin sănătos, pentru a începe cu energie lupta electorală, ce se apropie şi apoi că întrunirea de astă-zi, a întrecut ori-ce aşteptare. Comparînd'o cu întrunirea junimistă de Mercuri seara, spune că la dînşii de şi sunt în ajunul venirii la putere, n'au venit de cît maximum 25 membri, pe cînd la această întrunire sunt peste 200. (Aplauze).

D. N. C. Budu, fost primar şi deputat, arată că, deşi mai bătrîn între asistenţi, totuşi, momentul fiind aşa de suprem, trebue ca şi bătrînii să meargă mînă în mînă cu tinerii. D-sa arată diferitele faze ale junimismului din trecut. Totdeauna junimiştii au făcut castă aparte, punîndu-se de a curmezişul partidului conservator, spre a-l împedeca să lucreze. Povesteşte apoi cum în nenumărate rînduri Lascar Catargi i-a arătat cîtă nemulţumire şi amărăciune a îndurat şi îndură de la dînşii. Prin urmare d. Carp nu poate guverna în numele partidului conservator.

D. N. N. Gheorghiade, fost deputat, face un călduros apel la unire, arătînd că numai strînşi uniţi în jurul şefului, d. Emandi, vom putea da cu succes lupta pentru reuşita deplină a partidului conservator democrat. Arată apoi cît e de nefast junimismul adevăratei idei conservatoare şi că nu trebue să se găsească nici unul, care să se lese a fi ademenit de junimişti, cari caută prin toate mijloacele să compromită pe partizanii partidului conservator dem. (Vii aplauze).

D. Victor Artene, avocat, arată că numai în programul partidului conservator democrat sunt dispoziţii favorabile meseriaşilor. Pentru aceasta dînşii ar trebui să citească cu luare aminte acest program pentru ca să vadă care partid se gîndeşte sincer la ei. Trecînd la altă ordine de idei, spune că guvernul Carp a ajuns o adevărată halima şi că nimeni nu mai are nici o încredere într'însul, fiind slab şi fără autoritate.

D. Th. G. Emandi, închiind seria cuvîntărilor spune că se bucură, văzînd atîta entuziasm între membrii clubului, mulţumindu-le că au venit într'un număr atît de impunător.

D-sa urează sărbători fericite şi prosperitate membrilor clubului şi partidului şi le recomandă să fie uniţi în jurul şefului d. Take Ionescu.

In timpul întrunirii a domnit o însufleţire şi un entuziasm de nedescris.

D. Gh.

Litere-Ştiinţe-Arte

Repaosul şi literatura. S'a putut remarca în ajunul sărbătorilor Crăciunului o oarecare scădere în nivelul.., literar al numerelor festive, strîns legate de tradiţia de a se edita în ajunul marilor sărbatori asemenea exemplare o cazionale.

Nu că mijloacele ziarelor ar fi istovite din acest punct de vedere. Din potrivă. De cînd cu instituţia repaosului duminical obligator şi integral— gazetele mari şi populare nu mai pot apărea în zilele de duminică spre luni de cît sub forma literară, sau cel puţin semi-literară, aşa ca să poată fi imprimate dinainte, fără a veni în conflict cu severitatea legei duminicale.

Acestui fapt se datoreşte că aproape toate cotidianele importante din Capitală au numere „literare" de duminică, sau cel puţin publică o sumă de articole beletrice, varietăţi ştiinţifice şi literare. Şi din acest punct de vedere putem spune că legea repaosului duminical obligător a folosit la ceva. Să sperăm că o să folosească din ce în ce mai mult.

*

In seara de 1 Ianuarie stil nou compatrioata noastră d-na de Nuovina a obţinut un foarte viu succes la Opera Comică din Paris cîntînd în „La Navarraise".

*

Intre 12 şi 20 Iulie viitor va avea loc la Londra marele congres al Raselor, cu foarte importante discuţiuni şi comunicări.

In comitetele alcătuite pentru diferitele secţiuni ale congresului internaţional găsim universitatea iaşană reprezentată prin d nii profesori *A. D. Xenopol* şi *Dr. Thiron*.

*

Cu candidatura d-nei Curie lucrurile stau astfel. S'a recunoscut fiecării Academii aparte de a şi alege membrii după dorinţa majorităţii, deci poate alege şi femei. Dar Ac demia Franceză nu se... solidarizează cu procedeurile Academiilor celorlalte, cum e Institutul de Franţa. Lupta dară urmează încă.

*

In Norvegia numărul medicilor este astăzi de 1161, în termin mediu, un medic la 2007 locuitori.

In Cristiania proporţia e de 1 la 850.

*

Compatriotul nostru De Max a jucat la Monte Carlo într'o piesă a lui D'Ennery, „Le bossu". Vorbind despre acea seară ziarul Excelsior scrie:

„Era în adevăr curios de văzut pe marele tragedian interpretînd unul din acele role ilustre dintr'o dramă „de cape de d'épée" cari au imortalizat pe marii noştri actori.

*

La Londra s'a executat în una din serile aceste un balet inedit de Mozart „Micile nimicuri". La 1788 baletul fu compus sub un pseudonim şi numai mai tîrziu s'a stabilit că aparţine genialului compozitor.

*

Din iniţiativa a doi membri ai Consiliului imperial din St. Petersburg, Kovaleski şi Stakovitscc, societatea muzeului literar s'a transformat într'o societate nouă: Societatea muzeului Tolstoi.

In Ianuarie organizaţia cea nouă va publica o lungă corespondenţă dintre conţele Leon Tolstoi şi mătuşa lui, contesa A. A. Tolstoi, damă de onoare care a avut pe vremuri o mare influenţă asupra celebrului scriitor.

Graţie ei, scriitorul a scapat acum 20 de ani, de pedeapsa internării într'o mînăstire. După publicarea nouei ediţiuni din operile lui Tolstoi, manuscrisele vor fi donate de familie—muzeului fondat la Petersburg.

*

Faimosul cîne din Hamburg—„Don" —proprietatea pădurarului Ebers a fost supus de repetate ori unui examen de către notabilităţi medicale între cari şi d-rul Pfungst, profesor de psihologie animală la Universitatea din Berlin.

S'a constatat că într'adevăr cînele Don vorbeşte, susţinînd un scurt dialog. Intre altele spune clar că i-e foame şi cere cozonac (Kuchen). S'a putut înregistra sunetele voacei la fonograf, cu multă uşurinţă.

Se afirmă că miraculosul cîne a putut să strige unor cîni cari urlau: Ruhe! (tăcere!) Sunetele lui Don nu sunt urlate, ci rostite.

*

STRUNA ZILEI

BANCHETE FATALE

La banchetul de retragere din ajunul Crăciunului n'au fost alţi miniştri afară de d-nii Brătianu şi Morţun.

De Crăciun au vrut s'evite
Neplăcerea de a trimite
La banchetul... morţii pe
Al. Constantinescu—P...

INFORMATII

Pe ziua de 2 Ianuarie 1911 va fi şedinţă ordinară la clubul conservator democrat din Huşi. Se vor începe conferinţele politice. Prietenul nostru d. Gh. Ghibănescu va deschide seria acestor conferinţe tratînd despre „Rezistenţa politică". Intrunirea va avea loc la orele 9 seara.

Această publicare serveşte drept orice invitare.

După noua dispoziţiune, domeniul silvic al ţărei a fost împărţit în 122 şcoale silvioe, puse sub controlul a 16 inspectorate regionale. Inspectoratul regiunei I a silvica e la Iaşi şi cuprinde următoarele ocoale: Sineşti, Ciurea, Tomeşti, Tîrnînca, Adîncata, Lipovăţ şi Cozmeşti.

Eri dimineaţă, preoţii din localitate s'au prezentat la palatul mitropolitan, pentru a felicita pe I. P. S. S. Mitropolitul Pimen cu ocazia sărbătorilor.

Tot cu această ocazie, a sosit şi o delegaţie de la mînăstirile din eparhia Moldovei.

Epidemia de scarlatină e în creştere şi mai mult, acum de o săptămînă. Au fost şi cîteva cazuri mortale.

Astă-zi s'a început la toate şcoalele din localitate, desinfectarea localurilor.

Femeea Ana Sadoveanu, din str. Pralea No 3, atinsă de alienaţie mintală şi care acum cît-va timp a încercat să şi incendieze casa, a voit eri să se sinucidă, vărîndu-şi capul în sobă şi căpătînd grave arsuri la cap şi la piept.

Fiind dusă la spitalul sf. Spiridon şi internată în secţia dr. Juvara a încetat din viaţă.

Intre noii pensionari ai statului se găseşte înscrisă şi d-na Constanţa D. A. Teodoru şi minorii, cu 750 lei lunar ş Paraschiva Tironovici, soţia defunctului N. Tironovici, fost ajutor comptabil, cu 27 lei lunar.

In prima zi de Crăciun I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a oficiat serviciul divin la Catedrală, acompaniat de excelentul cor al mitropoliei, care a întonat frumosul concert „în Betleem". I. P. S. Sa a ţinut o splendidă cuvîntare.

A doua zi, serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, care în acea zi îşi sărbătorea patronul. După serviciul divin preoţii s'au prezintat la P. S. Sa felicitîndu-l.

Comitetul societăţei de gimnastică, sport şi muzică s'a întrunit şi a luat ultimele dispoziţiuni cu privire la serbările ce vor avea loc Vineri ziua şi seara. Comitetul organizator a întocmit un grandios program, unic în felul său.

Pentru serbarea copiilor, care va avea loc de la orele 3—5 p. m., se pregăteşte o surpriză delicioasă.

Conform vechilor noastre tradiţii, va veni, bătrîn de tot, Moş Crăciun, încarcat de daruri, pe cari le va oferi copiilor. Diferite alegorii, reprezentînd Ingerul Romîniei, anul vechiu şi anul nou, vor complecta serbarea dată pentru desfătarea copiilor.

Şi'n anul acesta, potrivit cu vîrsta fie-căruia, cele mai hazlii glume şi farse ingenioase, care vor produce rîsul cel mai sgomotos, vor fi cu prisosinţă.

De asemeni, se fac mari pregătiri pentru revelion, la care nu vor lipsi surprizele cele mai plăcute. La serbarea copiilor, intrarea e liberă, garderoba e obligatoare; la revelion: membrii vor plăti 5 lei, d-nele 4 lei; străinii: 6 lei, d-nele 5 lei. Preţul acesta dă dreptul atît la intrare, cît şi la supeu.

Numai pînă la 28 a. c. se pot lua cărţile de înscriere la Revelion. Doritorii să se adreseze Librăriei Iliescu Piaţa Unirea, la d. Ion Motăş, avocat str. Strîmbă 8 sau d-lui Teodor Berescu la administraţia societăţei.

S'au mai înscris în partidul conservator-democrat din Bîrlad, d nii: A Pîrvan învăţător, Griviţa alegător col. III, C. Savin, meseriaş aleg. colegiu II anunare şi comună, P. Galere, proprietar alegător col. II senat şi cameră, Gh. Nastac meseriaş, alegător colegiu II deputaţi, Stericu V, Blanariu, meseriaş, alegător colegiu II cameră.

Iarna aceasta, vor mai avea loc, la cercul militar seratele, maţineurile şi balurile următoare:

Matineuri: 8 şi 29 Ianuarie 1911 şi 5 şi 19 Februarie 1911 de la ora 4—8 jum. p m.

O singură serată, numită „Serata Florilor" va avea loc Sîmbătă 12 Februarie 1911, care va începe la 9 jum. p. m.

Două baluri, unul în folosul „Bibliotecei cercului" Sîmbătă 15 Ianuarie 1911 şi altul în folosul „Muzicei regimentului 13" Sîmbătă 5 Martie 1911.

Ambele baluri vor începe la ora 10 seara.

D. Dim. Ionescu, maestru de muzică la şcoala normală „Vasile Lupu"- a fost numit şef al corului bisericei Sf. Spiridon, în locul rămas vacant prin moartea lui Titus Cerne.

Astă-seară Marţi 28 şi mîne Mercuri 29 Decembrie au loc la Circul Sidoli două reprezentaţii cinematografice, la 9 ore seara, în beneficiul societăţii filantropice „Sprijinul" din oraşul nostru.

Programul acestor reprezentaţii este foarte variat şi conţine scene şi vederi alese, piese teatrale, călătorii, comedii excelente, sporturi etc.

Iată cîte va subiecte din bogatul program al acestor reprezentaţi: Banditul Sancho, după o povestire a lui Cervantes—La villa baronului scene comice— Un om de onoare, o piesă teatrală interpretată de autori berlineji— Despărţenie complicată, scene humoristice — Doi marinari, o grandioasă desfăşurare a cărei acţiune se petrece la malurile şi în largul Oceanului—Adio, viaţă de holteiu, scene comice— Răsbunarea femeei abandonate, piesă teatrală interpretată de actori italiani— Repaos duminical, scene comice etc.

Autorităţile au fost înştiinţate, că aseară, la locul numit Ciocoiţa, pe teritorul comunei Tomeşti, în apropiere de cantonul 5 lîngă crama viei d-lui Petriceanu, a fost găsit de către trecători, cadavrul îngheţat al lui Costache Patron, vier la via d-lui Gheorghiu din comuna Chipereşti.

Concursul pentru deschiderea de farmacii noui, care urma să se ţie la 10 Ianuarie, s'a amînat pentru 10 Martie viitor.

Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru astă-zi Marţi, la orele 4 p. m., sub preşedinţia primarului oraşului.

Un grav accident s'a petrecut eri în comuna Buciumi. Un copil de 9 ani numit Gheorghe Boţolan, umblînd cu o puşcă ce era încărcată, din imprudenţă atingînd trăgaciul, arma s'a descarcat asupra unui frate al său mai mic, care a ramas mort pe loc, glontele lovindu l în piept.

Ministerul agriculturii a cerut prefecturii judeţului, să-i înainteze probe din porumbul recoltat anul acesta în judeţul Iaşi.

DIVERSE

— Duminică a avut loc adunarea generală a membrilor societăţii Fraterna-Ajutorul. S'a votat noul statut al Societăţii.

— Azi dimineaţă, hornarul Ion Niţulescu, pe cînd curăţea coşurile la Moise Blumenfeld din strada Nicolina 14, a alunecat şi căzînd jos de pe casă, şi-a fracturat piciorul drept.

A fost dus la spitalul sf. Spiridon.

— Eri dimineaţa, femeia Ecaterina Neculau, din strada Scăricică, mergînd pe strada Sărărie, a încetat subit din viaţă.

Sosind la faţa locului subcomisarul Focşa, după cererea unei nepoate a aceştia, a dispus transportarea cadavrului la locuinţa defunctei.

— Săteanul Ion Florea, din comuna Ciurea, a venit alaltăeri la Iaşi şi s'a dus la numitul Petru Sandu, din strada Broscăriei No. 100, ca să-i ceară nişte bani ce acesta îi datora. Sandu însă, în loc să i achite suma aceasta, îl luă la bataie şi cu un baltag 'i-a aplicat o lovitură puternică pe obrazul stîng, făcîndu-i o tăetură adîncă.

Sandu a fost arestat, iar Florea trimes la spitalul sf. Spiridon.

— D. Nicolae Iordănescu, şeful gărei Iaşi, a fost decorat cu medalia bărbăţie şi credinţă cl. II-a; iar d-nii: Octav Dobreanu, sergent major şi Grig. Ivanovici, plutonier, din compania pompierilor, Ion Ionescu caporal, Dumitru Pistol şi Gh. Găluşcă soldaţi din regimentul Ştefan cel Mare No. 13, cu clasa III-a.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţă Onor. clientelei că în vederea Sfintelor sărbători ale Crăciunului şi Anului nou, s'a asortat cu tot felul de brânzeturi şi produse din fermele proprii, de cele mai bune calităţi, cu preţuri foarte reduse şi anume:

	Kg.	Litrul
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	4.60	
Unt pentru cafea, ceaiu	5.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
	oca	0.55
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Lapte de oi gras, de toamnă		12.0
Delicioasă brînză de munte		2.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente noi şi vechi, din podgoriile proprii.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Din comitetul central al partidului liberal fac parte din Iași domnii: C. Stere, N. Gane, C. Climescu, Gr. Buiciu, Ath. Gheorghiu și C. B. Pennescu și ambii prefecți.*

Impreună cu deputații și senatorii Iașului vor pleca seara la București spre a lua parte la întrunirea de mîine a comitetului.

❑ *Epitropii casei sf. Spiridon, domnii C. B. Pennescu, D. Botez și dr. Pușcariu, își au înaintat astă-zi demisiile din posturile lor.*

Ei vor continua să gireze afacerile până la numirea succesorilor.

Tot astăzi au demisionat prefecții județului și poliției.

❑ *Cum noua lege sanitară cere ca unul din eforii Spiridoniei să fie medic, dar nu al spitalului Spiridoniei, d. dr. Ilie Stroici, care are și calitatea de a nu practica medicina, va fi numit efor. Ceilalți doi epitropi vor fi domnii D. Zirifol și C. I. Ivașcu.*

❑ **Guvernul Carp se va prezenta țării cu un program militarist. Dorința noului guvern va fi, ca să facă tot posibilul pentru îmbunătățirea armatei.**

Se va contracta un împrumut de 200 milioane, care vor fi afectate pentru oștire. Anuitatea de zece milioane a împrumutului se va plăti din economii budgetare. Aceste economii vor proveni din: 1) desființarea tuturor posturilor de inspectori regionali, și trecerea atribuțiunilor prefecților, 2) desființarea unei jumătăți din judecătoriile de ocoale existente și 3) reducerea cu 50 la sută a administratorilor de plăși.

❑ *Am anunțat cu opt zile în urmă că d. Costinescu, în urma discursului rostit de d. Brătianu, a declarat despăcut cartelul ce-l avea încheiat cu d. L. Bogdan la Piatra N.*

D. Costinescu a fost zilele acestea la Piatra și a confirmat știrea Opiniei, precum a confirmat-o și pe aceea, că guvernul Carp s'a angajat să respecteze toate legile agrare ale liberalilor.

Abia anul trecut, cu prilejul discuției Adresei, d. Carp se jurase că vă desființa acele legi, în special maximul și minimul din legea învoelilor agricole.

Ce ți e și cu angajamentele solemne ale oamenilor cu forță morală.

❑ *D. C. Cantacuzino-Pașcanu, șeful partidului conservator-democrat din Roman, care se află în străinătate, se va reîntoarce în țară în ziua de 4 Ianuarie.*

❑ *Nici Universitatea din Iași, nici cea din București, n'au rector.*

D. Haret confirmase la Iași pe d. G. Bogdan și la București pe d. Coco Dimitrescu și trimise decretele, spre semnare, M. S. Regelui.

Dar cum d. Haret, nu se știe din ce motive, nu s'a prezintat personal Regelui cu acele decrete, ele au fost trimise îndărăt de la Palat la ministerul de instrucție, guvernul a demisionat și decretele au rămas neiscălite.

Acum a rămas ca de această chestie să se ocupe noul ministru de instrucție d. C. C. Arion. Este sigur că rector la București va fi numit d. Pangrati, dar pentru Iași se va da lupta între domnii G. Bogdan junimist, și d. I. Găvănescul, grecenist.

D. Bogdan a și plecat la București ca să stărue să fie confirmat.

❑ **Pentru mîine, ora zece dimineața au fost convocate la clubul liberal din București cinci comitete executive din țară, între cari și comitetul clubului din Iași.**

Din fie care comitet fac parte: deputații, senatorii, primarul și prefecții, cari vor pleca în astă seară la București.

Domnul Brătianu va face cunoscut programul de luptă al partidului liberal în alegeri, care va consta în anunțarea revizuirei Constituției pentru introducerea colegiului unic.

Domnul Brătianu va sfătui pe partizanii sei să lupte, în alegeri, alături de acel partid, care admite și el reforma electorală.

Celelalte comitete executive vor fi convocate pentru restul săptămînei.

❑ *Greceniștii au descoperit, în fine, un candidat foarte tare pentru colegiul III de Iași: ie d. Ion Praja, cunoscutul autor al mai multor tratate agrare.*

❑ *Domnul Stelian, în ajun de a pleca de la ministerul justiției, a dat o lovitură genială Iașului.*

A cumpărat de la pictorul T. Paladi anume *pentru Curtea de Apel din Iași, un tablou în ulei, reprezentînd pe Cristos răstignit.*

De ce a cumpărat tabloul anume *pentru Curtea de Iași? Pentru-ca Curtea de Iași, căreia la ministerul de justiție și la pachetul general al Casației, i zice „Curtea lui Fischer"—să revie, în fața tabloului, la sentimente mai creștinești.*

❑ Epitropia Sf. Spiridon a reînoit, încă de 5 ani, contractul cu d. architect Adolf Gestner.

❑ Postul de verificator la caseria sf. Spiridon, ocupat mai înainte de defunctul Suțu, a fost desființat, înființîndu-se un nou post de copist, în care a fost numit d. Ionescu.

❑ Domnul D. Anastasiu, președintele trib. R.-Sărat, a fost numit inspector al tribunalelor și judecătoriilor din circumscripția Curții de Iași, în locul d lui Matei Balș, numit consilier la Curtea de Apel din București.

❑ Ministerul justiției a destituit pe funcționarul P. de la judecătoria oc. II din Iași, care s'a făcut vinovat de sustragerea unui apel.

❑ Prefectura județului a înaintat ministerului agriculturii, un tablou de întinderile sămănăturilor de toamnă din județ, din care se vede că s'a samanat 32,465 hectare de grîu, 116 h. de secară, 484 h. de orz și 993 h. de rapiță.

❑ In ziua de 6 Ianuarie, va avea loc la Popești, în localul școalei, un bal, organizat de un comitet, în beneficiul saracilor.

Comitetul e alcătuit din preotul, primarul și învățătorul din acea comună.

❑ Eri toți preoții licențiați în teologie, din localitate, au fost convocați la o consfătuire la Mitropolie.

❑ Consiliul de administrație al creditului urban din Iași, a fost convocat să se întrunească astă zi, pentru întocmirea budgetului.

❑ D. inginer V. Popovici este desemnat a fi inginerul șef al comunei Iași, sub primariatul junimist.

❑ Primul președinte al Curții a fost sesizat astăzi de o adresă a ministerului de justiție, pentru a proceda la tragerea la sorți a magistraților, cari ar fi avut să prezideze birourile electorale, în ziua de 16 Ianuarie, la alegerea parțială de la col. II deputați, în locul rămas vacant prin decesul lui G. Panu.

❑ *Debitul Badareu et dr. Manolescu-Strunga.*—De Sf. Sărbători, pentru reclamă s'au pus în vînzare excelente vinuri albe, vechi, indigene.

Recolta anului 1907 „ 0.70 litrul

De asemenea vinuri vechi și noi de viță americană, vin bordeaux și tămăios.

*

Tot odată cu ocazia sărbătorilor Crăciunului și anului nou se găsesc de vînzare cu Kgr. păsări tăete.

Pentru cantități mai mari se primesc comenzi la Debit cu începere de azi.

❑ La clubul conservator din localitate se fac, de astă-zi dimineață, febrile preparative de iluminație.

Se speră că în astă seară peștișorii de aur vor putea intra în activitate.

❑ **Judiciare.**—Invățătorul Leon Manoliu, dirigintele școalei din Șipote, jud. Iași, s'a făcut vinovat de eliberare de certificate false.

Instrucția se urmează la Botoșani, de unde Manoliu este de fel. Un mandat de arestare a fost lansat contra numitului.

Apelul lui Manoliu, de a fi lasat în libertate provizorie, a fost respins de Cameră.

— Un caporal, Gh. Furtună, făcîndu-se vinovat de atentat la bunele moravuri, a fost trimis în cercetarea judecătorului de instrucție Acesta și-a declinat competința, calificînd faptul de competința parchetului militar.

Camera, asupra opoziției procurorului, a declarat faptul de competința instanțelor civile.

— Camera de punere sub acuzare nu va cerceta nici o afacere până în ziua de 8 Ianuarie.

— Negițitorul Max Schnürer a făcut apel contra confirmărei mandatului seu de arestare.

FURNISORUL CURȚII REGALE

„LIPS"

— CASE DE BANI IN OȚEL —

Fabricațiune holandeză, garantată contra focului, spargerei și căderei

DEPOSIT:

— 5 STRADA SMÎRDAN, 5 —

CASA ȚĂRANU

(Vis-à-vis de Palatul Camerei de Comerț)

Reprezentant General:

CAROL HAIMOVICI, București

Marca Fabricei

— TELEFON 25 | 71 —

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Retragerea guvernului

Consiliul de miniștri de azi.—Prezentarea demisiei guvernului.—La Palat.—Consfătuirea junimistă.—Noul guvern.—Care va fi atitudinea liberalilor.

Ora 1 p. m.

București. — Azi dimineață la orele 10, miniștrii s'au dus la cabinetele lor, convocînd pe funcționarii superiori și anunțîndu le demisia guvernului, au luat rămas bun, mulțumindu le pentru îndeplinirea serviciilor.

La ministerul de interne, d. Ionel Brătianu s'a întreținut mai bine de o jumătate de oră cu funcționarii superiori, de la care luîndu-și rămas bun, le-a urat, ca la revenirea liberalilor să'i găsească avansați!

La orele 10 și jum. d. Ionel Brătianu a primit pe membrii consiliului superior agricol, cărora după ce le-a mulțumit, le-a urat ca la revenirea liberalilor să'i găsească avansați.

La orele 10 jumătate d. Ionel Brătianu a primit pe membrii consiliului superior agricol, cărora după ce le-a mulțumit, le-a cerut să rămînă la posturile lor, căci alt-minteri ar aduce o grea lovitură instituției.

*

La orele 11, d. Brătianu a primit pe prefecții de județe, cărora le a primit demisiile, rugîndu i să comunice prietenilor politici din toată țara, că d-sa *nu admite nici un fel de cartel cu guvernul,* **ci din contra să lupte contra guvernului. Acei membrii, a zis d. Brătianu, care vor merge în luptă alături cu guvernul, vor fi considerați ca ieșiți din partidul liberal.**

*

La orele 12 a urmat un ultim consiliu de miniștri, la ministerul de interne, întocmindu-se demisia.

D. Brătianu s'a dus întâi la palatul de la Cotroceni, presentînd felicitări A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria, felicitări, cu ocazia aniversărei căsătoriei Lor.

*

La 11 d. P. P. Carp a ținut o consfătuire, întocmind în mod definit v lista viitorului guvern.

Se asigură că s'ar fi hotărît ca d. Filipescu să nu intre de o camdată în guvern.

Noul guvern va fi astfel alcătuit:

D-nii *P. P. Carp*, președenția consiliului, finanțele și intermatul răsboiului; *Al. Marghiloman*, internele; *Tit Maiorescu*, externele; *C. C. Arion*, culte și instrucție publică; *B. Delavrancea*, lucrări publice; *D. Nenițescu*, industrie și comerț; *I. Lahovary*, domeniile.

*

Ora 2 p. m.

Se afirmă că în urma insărcinărei ce o va da azi d-lui Carp, mîne dimineață d-sa se va prezenta la Palat, cu lista noilor miniștri iar Joi vor depune jurămîntul.

*

Toți viitorii prefecți, pe cari noi i-am anunțat au fost chemați telegrafic în Capitală.

D. Marghiloman le-a spus că Joi dimineață vor depune jurămîntul.

*

D. Ionel Grădișteanu, care după cum se știe, a fost lasat la o parte, a declarat că va lupta contra guvernului, la R.-Sarat.

*

Secretar general la ministerul de interne, va fi numit d. Teodoru, fost prefect de Ialomița și Buzeu.

Director general al poștelor și telegrafelor va fi numit d. maior Verzea.

*

Un fost prefect liberal a declarat, că cuvîntul de ordine, din partea d-lui Ionel Brătianu, e ca în alegerile generale, în nici un județ și în nici un oraș din țară, liberalii să nu facă nici un fel de combinație cu guvernul Carp. In județele unde liberalii sunt tari, să lupte singuri, iar acolo unde se simt mai slabi, să facă o acțiune paralelă cu opoziția.

*

București.—După consiliul de miniștri ținut la ora 12, întreg consiliul s'a dus la Cotroceni, spre a prezinta felicitări prinților moștenitori cu ocazia aniversării a 18 ani de la căsătoria lor.

D-na și d. Ionel Brătianu au fost reținuți la dejun.

La reîntoarcere toți miniștrii s-au dus și au făcut o vizită d-lui D. A. Sturdza.

*

D. Brătianu fiind reținut la Cotroceni, se va prezenta abia la ora 5 la palat, spre a remite Suveranului, demisia guvernului.

Din cauza serbării de la Cotroceni, se afirmă că d. P. P Carp, va fi primit la palat mîne dimineață la orele 10, cînd va fi însărcinat cu formarea ministerului.

După amiază d. P. P. Carp, se va prezenta cu lista noilor miniștri, iar Joi dimineața vor depune jurămîntul după care miniștrii se vor prezenta la departamentele lor.

*

Ora 3 jum.

In ultimul moment se afirmă că d. Nicu Filipescu va intra de la început în guvern și va lua portofoliul razboiului.

*

Presa carpistă a apărut în ediție specială și ocupîndu-se de declarațiile făcute de d. Brătianu, îndeamnă pe liberalii desidenți, să nu asculte cuvîntul d-lui Brătianu, în ce privește lupta din alegerile generale.

*

Mîine va apare în Monitorul Oficial, decretul de primirea demisiilor prefecților și secretarilor generali.

*

Se dă ca sigură numirea d-lui Dinu Arion ca șef de cabinet al d-lui P. P. Carp.

Se zice că d. N. Hiotu va fi numit prim-procuror la trib. Ilfov.

Prefect de Argeș va fi numit d. Pompiliu Vlădescu.

Se afirmă că d. Virgil Arion va fi numit cenzor la Banca Națională în locul rămas vacant.

*

D. Spiru Haret a convocat azi la ministerul cultelor pe toți inspectorii generali și funcționarii superiori, rugîndu-i să rămie la posturile lor și să nu demisioneze.

*

In ziua de 6 Ianuarie va avea loc în capitală, un mare banchet dat în onoarea d-lui Brătianu, cu ocazia împlinirei a 2 ani de la proclamarea ca șef al partidului liberal.

La acest banchet vor lua parte toți deputații, senatorii și foștii prefecți.

D. Brătianu va expune programul partidului liberal.

*

D. Spiru Haret va candida la colegiul II de Mehedinți.

*

Cu conducerea politicei liberale la Vlașca, va fi însărcinat d. Toma Stelian, care va scoate un ziar zilnic cu începere chiar de la 15 Ianuarie.

București.—D. căpitan Mihai Negruți din regimentul de roșiori Iași, va fi numit șef de cabinet al ministerului de război.

Banchetul de aseară

București.—Aseară a avut loc la Capșa banchetul organizat de prefecții în onoarea d-lui Ionel Brătianu.

Au luat parte 35 de persoane.

Primul care a tuastat, a fost prefectul de Ialomița, care a relevat reformele făcute de guvernul liberal și în special în ce privește reforma administrativă; organisarea jandermeriei rurale, înființarea consiliului superior administretiv, etc.

D. Ionel Brătianu, mulțumește prefecților pentru încrederea și dragostea ce i-a arătat'o, precum și pentru marile simpatii ce i le arată, chiar în ziua plecărei de la guvern.

D. Emil Petrescu, prefectul Capitalei, promite că și în viitor, d. Brătianu se va bucura de dragostea și de concursul lor și că toți vor fi strîns uniți în jurul șefului.

Au mai tuastat d-nii: N. N. Săveanu secretar general al ministerului de interne, Iliescu, prefect la R.-Sarat, Corbescu, de la Fălciu, Ghițescu pref, de Suceava, Iarca pref. de Teleorman, Dimitriu de la Dîmbovița și alții.

D. Brătianu reia din nou cuvîntul, zice că e sigur de solidaritatea membrilor partidului liberal. Puterea rămîne cu noi, zice d-sa, de și trecem în opoziție. Să fim însă gata de luptă oricînd căci nu putem ști cînd va suna ora, pentru a veni din nou în ajutorul țărei.

Manifestații sgomotoase

Metz.—Eri după amiază, mari manifestații s'au produs pe stradă, din cauză că poliția a oprit un concert organizat de „Uniunea sportivă" din Lorena.

Cu toate împedicările poliției, manifestațiile au ținut pînă la ora 11 seara; manifestanții au cîntat cîntece franceze.

Intervenind trupele, s'au produs încăerări; opt manifestanți au fost răniți și alți zece au fost arestați.

Holera la Sofia

Sofia.—Două persoane au căzut bolnave subit, arătînd simptome suspecte și au murit.

Examenul bacteriologic a stabilit că era holeră asiatică.

Mare furtună

Melila.—E o mare furtună pe coastele marocane. Vasele de război care au excortat Yachtul regal, au trebuit să se adăpostească la Salfarine.

Accidentul mortal al lui Ruzyan

Belgrad.—Cu prilejul experiențelor aviatoralui Ruzyan, s'a întîmplat o nouă nenorocire. Ruzyan a căzut de la o înălțime de 20 metri pe zidurile fortăreței din Belgrad și a murit după cîteva momente.

Ciuma la Odessa

Odessa. — Un caz de ciumă a fost constatat aci după o pauză de o lună și jumătate.

Docent Dr. Elena Puscariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

De vînzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiciu strada Veche 26 Iași.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str. Golia 67

(casele Camerei de comerț)

Viței de rasă, în vrîstă de la 6 luni pînă la 3 ani să găsesc de vînzare la *Administrația Fermei d-lui Badareu.* Pentru informații a se adresa la „Desfacerea Produselor" str. de Sus No. 189.

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași *str. Lozonschi No. 4*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală română din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

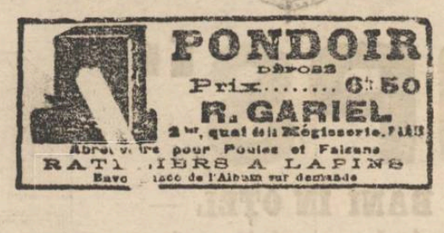

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc N. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 168 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi. 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" ine de asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividend, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

JOSEPH POPPER, str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** OLLO

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut și mai igienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

POASTA

ROBERT

—Iași Str. Lăpușneanu 25 — Iași

CEL MAI BUN

Cadou de Crăciun și Anul Nou

Nici o casă nu este complect aranjată fără o Mașină de cusut „SINGER".

MAȘINILE DE CUSUT SINGER au obținut și de astă dată la Expoziția universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincțiune „Grand Prix"

Cumpărați-le numai din magazinele cu această emblemă

Mașinele noastre n'au nevoe de recomandație, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din Țară

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Pari

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 2 a Loteriei IXa

s'au pus în vînzare

Tragerea la

11 și 12 Ianuarie 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștiguri e totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al:

Curței Imperiale Ruse

Curței Regale Romînă

Curței Regale Muntenegru

și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome

și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin miresul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentat general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

—RUSCIUC—

POKIE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Strada Gh. Mîrzescu — Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1196 Joi 30 Decembre 1910

NOUL GUVERN

Cu o legitimă indignare țara va primi astă-zi ştirea constituirei ministerului Carp.

De cînd există în Romînia regim politic-constituțional, nu s'a văzut o falşificare mai îndrăzneață a acestui regim.

Nici macar aparențile n-au fost menajate. In cît, indignarea țărei îşi găseşte temeinicia, nu numai în faptul că s'a încredințat conducerea treburilor statului, unui guvern absolut detestat de țară—dar şi în modul fără precedent şi periculos pentru viața noastră constituțională, cum s'a adus un asemenea guvern.

Cu drept cuvînt, un distins barbat politic al Austriei, auzind ieri de la reprezentantul ei din Bucureşti, de schimbarea la o zi şi oră fixă a vechiului guvern—şi de aducerea la o zi şi oră tot fixă a noului guvern, s'ar fi exprimat:

„Şi noi ne obişnuisem să considerăm Romînia în afară de orient, în ce priveşte mecanismul vieței ei politic-constituțional—şi acum vedem petrecîndu-se fapte demne numai de extremul orient!"

Cu drept cuvînt, căci este neadmisibil că într'un stat cu regim constituțional şi representativ, a cărei conducere politică stă în strînsă legătură cu voințaațiunei, să vezi că se poate şti cu o precisiune cronometrică şi cu luni de zile înainte, cînd are să se schimbe un regim şi cum are să se constitue cel-alt.

O asemenea astronomie politică, care să ți spună cu o exactitate matematică dată schimbărei de guverne într'o țară şi modul alcătuirei noilor guverne,—nu poate exista de cît în statutele mai mult de cît absolutiste, şi cu totul înapoiate, unde voința şi atot puternicia şefului statului reprezintă totul în stat şi unde voințaațiunei e necunoscută.

De aceia, primul sentiment de indignare îşi găseşte cauza în procedeul atît de neconstituțional, cum s'a primit dimisia guvernului liberal şi cum s'a însărcinat d. Carp cu formarea Cabinetului.

Era uzul—şi uzul devenise regulă imperioasă, ca înainte de retragerea unui guvern, şeful Statului să consulte în primul rînd pe Preşedinții Corpurilor legiuitoare, atît asupra necesității schimbărei guvernului cît şi asupra indicațiilor țărei cu privire la guvernul de succesiune.

Şi aceasta pentru motivul că ambii preşedinți ai celor două Camere fiind considerați ca conducătorii aleşilor reprezentațiunei naționale, intr'un mod mai mult sau mai puțin real, sunt în măsură să informeze Coroana de situația politică în care se găseşte țara.

Osebit de aceasta, şeful statului se adresa diferiților barbați politici distinşi—foşti preşedinți de consilii şi foşti miniştri de seamă—şi în special şefilor celorlalte partide, fie pentru a-i consulta asupra situației, fie pentru a le cere sprijinul în rezolvarea crizei politice, pentru ca noul guvern să poată fi considerat ca format dintr'o consultare cu reprezentanții cei mai de marcă ai diferitelor partide politice de guvernămînt din țară.

Ei bine, de astă dată dimisia guvernului liberal, a fost primită de şeful statului, fără nici un regret şi fără de nici o esitare, iar sarcina constituirei noului guvern, fără de nici o altă consultare şi avizare asupra situației.

De ce? Pentru că totul a fost aranjat de mai înainte, între Rege şi fostul şef al guvernului, pe de oparte şi între Rege şi noul şef al guvernului, pe de altă parte. Pentru că totul a fost stabilit a se face în afară de țară şi fără țară—pentru că totul a fost angajat în contra țărei şi în contra uzului şi sistemului nostru constituțional!

Acesta este adevărul, ori-cît de dureros, el trebue constatat, şi fără nici un înconjur, în trista lui realitate.

Ei bine, țara nu poate primi cu indiferență un asemenea precedent periculos, ce se creiază pentru bunul şi regulatul mers al vieței ei constituționale, ori-cît s'ar da ca motiv că altfel nu se putea constitui cabinetul d-lui Carp.

Atît mai rău pentru şeful junimiştilor, dacă pentru a i se putea acorda guvernul, a trebuit să se treacă peste toate uzanțele noastre constituționale şi politice şi să se arunce un atît de mare dispreț sentimentului şi voințeiațiunei.

De la un cap la altul întreaga Romînie se va rîdica în potriva guvernului de sfidare, ce se aduce în fruntea treburilor publice, printr'o nesocotire a partidului nostru fundamental.

Un asemenea guvern nu poate trăi mai departe de la primul cuvînt legal, pe care țara va fi chemată să'l rostească în curînd.

Este un guvern de ruşine, de umilire, de ilegalitate. Născut în afară de țară şi în potriva țărei, el trebue să piară la cel dintăi atac ce se va da împotriva lui.

Altfel ar trebui să considerăm că nu mai avem regim politic-constituțional în Romînia; că voințaațiunei nu există în statul nostru liberal şi democrat şi că, în locul pactului nostru fundamental, am întronat cu consimțimîntul tutulor conştiințelor cinstite regimul autocrat, cezarian, după aproape o jumătate de veac de experimentare a Constituției.

In potriva acestei tendințe nenorocite, care duce la despotism sau anarhie, țara—toți bunii cetățenii vor şti să-şi facă datoria pe prețul ori-căror sacrificii!

Vespasian I. Pella

Succesorul d-lui Greceanu

Viitorul cabinet carpist e format.

Şi e probabil că în momentul apariției ziarului el va fi în mod formal constituit.

Vom avea în deajuns prilejul de a ne ocupa de el şi de persoanele care-l compun,—de şi e de prevăzut că prilejul acesta nu va dura mai mult de cît cele două luni şi ceva, cît ne mai despart de alegerile generale.

Pentru moment un cuvînt despre portofoliul justiției şi titularul său.

D. Mişu Cantacuzino, e un ministru nou, ale cărui merite personale sînt aşa de mici în cît n'au cum a fi relevate. Dar în definitiv e ministru, şi după obiceiurile consacrate, ar fi trebuit să înceapă prin a trece pe la un departament de o importanță secundară, cum s'a făcut de pildă tot acum, cu d. Delavrancea, care în cele din urmă, ar fi putut face mai bună figură de cît d. Mişu Cantacuzino.

Şi ne-am întrebat, care poate fi explicația acestui fapt,—înalțarea nemaritată a omului, sau coborîrea nejustificată a departamentului?

D. Mişu Cantacuzino, logofăt al dreptății! Ce lumină nouă, ce autoritate, ce prestigiu va aduce el în justiție? Ce legături din trecut îl desmnau pentru portofoliul ce i s'a dat? Ce va face nou? La ce mari reforme va prezida?

Şi neputînd răspunde la nici una din aceste întrebări, ne-am amintit că acum cîți-va ani, același portofoliu a fost ilustrat de strălucitoarea figură a d-lui Greceanu, care primind ministerul n'a avut nici mai multe drepturi, nici mai multă pregătire, şi care în timpul cît a condus departamentul său n'a făcut nimic mai mult, de cît probabil va face d. Cantacuzino.

Şi atunci, chestiunea se reduce la aceasta. E vorba de o simplă tradiție. D. Mişu Cantacuzino va fi succesorul d-lui Greceanu, va fi continuatorul operei începute de predecesorul său, din trecutul guvern conservator, adică va fi, cum a fost celalt, un simplu decar ministerial, decar de prost gust şi de proastă calitate.

Retragere între cuțite şi pahare

Cele ce se petrec în jurul schimbărei de regim actual sînt neobişnuite în cele mai multe detalii. Neobişnuința stă nu numai în felul cum vine viitorul regim, ci şi în modul cum se duce actualul regim.

Viitorul regim vine pe baza preavizului *Coroanei, care a înlesnit noului guvern a-şi întocmi cadrele înalților demnitari cu luni de zile înainte de termen. Acesta e primul caraghioslîc constituțional. Inainte de a se iscăli decretul Regal de noua însărcinare a d-lui P. P. Carp, s'au semnat sute de decrete pentru o sumă de slujbe mari în stat. Apostila Suveranului va fi o anexă a acestor decrete date în alb țării.*

Un lucru numai n'a iscălit noul regim: votul alegătorilor. *Un asemenea decret nu stă nici în mîna Regelui, nici în mîna d-lui P. P. Carp. D-sa personal a arătat totdeauna dispreț pentru votul cetățenilor, socotindu-l ca un* pandant *al decretului Regelui. Şi în socotința asta a mers aşa de departe că a ignorat chiar să aibă partid, mulțumindu-se cu decretul Măriei Sale.*

Am spus, că al doilea fapt neobişnuit în actuala schimbare de regim e: cum cad liberalii. *Ei cad în banchete, în zingănit de pahare şi în clinchete de cuțite. Doctorii au benchetuit căderea lui Sion; generoşii au benchetuit căderea lui Brătianu; astă-zi prefecții benchetuesc pe ministrul lor de interne căzînd.*

Era în vechime un popor Tracii, *cari plîngeau cînd se năştea un copil şi rădeau cînd murea cineva. Pareca actualii liberali ar fi* Traci, *aşa şi ei plîng cînd iau puterea, şi chefuesc cînd o părăsesc. Să fie pentru ei opoziția un paradis ceresc, cu rîuri de lapte şi munți de pilaf? Să fie opoziția pentru ei raiul lui Mahomet cu femei cu ochi negri?*

Banchete de retragere sună a prohod de om viu. Şi numai un Rege a avut ambițul să i se cetească prohodul fiind viu; şi spune istoria că i-a plesnit fierea în el de spaimă.

Cu aceste banchete ei ascund o mare golătate morală. Banchetele de adio arată pe un regim de îmbuibați, cari chiar în momentul cînd se duc îşi trădează sufletul?

Prefecții dau masă şefului lor, ce a doua zi duce la palat demisia guvernului şi încetățenirea lor curată. Cu ce au sporit acești prefecți ordinea morală în țară? Cu ce au sporit ei acțiunea politică a partidului? Putut-au ei omogeniza partidul? Adus-au ei la unison competițiunile din partid? Poate-se lua acțiunea lor ca un temeiu de luptă în opoziție?

Nimic din toate acestea.

Pe cînd la uşa Romînului nu e de cît umbra spinului şi obida îl paşte în vatra lui, îmbuibații regimului cred de a lor datorie de a serbători între cuțite şi pahare pe omul, care a mercantilizat politica țării numai pentru ai lor.

* * *

Guvernul de azi

Mîne anul se'noeşte, zice frumoasa urătură a lui Gh. Sion, care a făcut deliciul tuturor copiilor din zeci de generații. Fost-a dat ca odată cu înoirea anului să se înoească şi regimul.

Cei vechi reprezentau pe Ianus, zeul lunii întăia din noul an, un zeu cu două fețe: una bătrînă, albită, sbîrcită, care privea pe vechiul an; alta tînără, fragedă, veselă, surîzătoare, care privea pe noul an. Concepția celor vechi în ceea ce priveşte înoirea anului era firească că se urma din desvălirea timpului. Cele 365 de zile ale anului ce se scurge erau îndeştulătoare ca să dea zeului Ianus înfățişarea bătrînă pe obrazul ce privea vechiul an; pe cînd timpul ce urma a se scurge, de la începutul anului ce se deschidea erau zorii zilei de mîne, veseli, tineri şi sglobii.

Cît de anapoda nu vin acuma evenimentele cu înoirea guvernului! Se duce guvernul vechiu, gîrbovit sub sarcina legilor şi actelor sale administrative. Obosit şi îmbătrînit prin fără de legile sale, guvernul d-lui Ionel Brătianu se duce la termen, nu voit, nici calculat, nici sorocit, ci exoflisit ca o hîrtie cu termen. I s'au desemnat urmaşii, i s'a pregătit coliva, i s'a cetit prohodul, şi a girat afacerile publice un guvern păsuit. Dar ori-cum ar fi, s'a dus.

Şi cine vine? Vine fața tînără a lui Ianus, veselă, nouă? Nu! vine un guvern şi mai gîrbovit nu de lungii ani de putere, ci de lunga opoziție. Guvernul de azi nu mai reprezintă conservatorismul lui 1911, ci a lui 1895, căci el va fi reluarea firului de legi şi dispoziții cu 16 ani în urmă. Fața lui îmbătrînită şi arierată e o nepotrivire cu aspirațiunile de astă-zi ale țării.

Şi de ce vine acest guvern? Voitu-l'a țara? Nu; voitu-l'au cetățenii? Nu; cerutu-l'au împrejurările? Nu; Guvernul d-lui P. P. Carp vine din mila Măriei Sale, pentru ca să se ducă cu voința țării. Țara a arătat, prin manifestările ei, să nu vină un guvern Carp; şi dacă e să zicem drept fața a doua a lui Ianus cel nou nu e mutra senilă a lui P. P. Carp.

Şi iată că în loc de a ura noului guvern traiu lung, traiul lui va fi ca al *efemerelor*, durînd atîta, cît va dura consultul legal al țării.

Şi țara aceasta nu întîmpină pe noul guvern cu acele urări de bună venire, căci e guvernul milogilor, obosiților, întîrzieților; guvernul care va duce țara la starostiile vechi ale trecutului, la starostia Hotinului, la parcalabia Novogradului, la hătmănia Sucevei, la raiaoa Vlaşcei, la banatul Craiovei, şi la alte năzdrăvănii administrative ale d-lui P. P. Carp.

Ideia conservatoare în numele căreia vine guvernul d-lui P. P. Carp nu e ceia ce a legiferat de la 1899 încoace, ci acea de la 1895; partidul conservator vede în d. Carp şi în guvernul d-sale un uzurpător de titluri, de firmă; la firma cea curată a ideii conservatoare, d-sa vine ca un bărbier nou să radă cu un briciu vechiu şi care ia obrazul în răspăr cu usturime.

Lumea conservatoare care a legiferat în cești 10 ani din urmă nu vede în în d. P. P. Carp, reprezentantul cel mai autorizat al său; d-sa s'a introdus la şefie în urma unui complot urzit de o mână de tembeli, contra celui mai energic reprezentant al ideiei conservatoare în acțiune. Statica corservatoare o reprezintă d. P. P. Carp, iar *dinamica* conservatoare e acolo unde e Take Ionescu.

Şi acum reluînd legenda lui Ianus; noul guvern care vine odată cu noul an, are fața slabă, bătrînă, ofilită de cei 16 ani petrecuți nu în slujba țării, ci aşteptînd o dată şi o dată mila Măriei Sale.

Şi această Inaltă milă a venit. Cît va ținea?

OAMENI ŞI LUCRURI

In sala de curs

O actualitate care birue pe toate celelalte este cea privitoare la d-na Curie,—acea mare învățată în jurul căreia se luptă Academiile,—se luptă conştiința şi prejudițiul şi în personalitatea căreia, cu siguranță, va triumfa odată pentru totdeauna convingerea, că sexul slab e de o potrivă cu celalalt—ca intelectualitate, ca geniu.

Iată cum descrie, o oară de curs al d-nei Curie, la Colegiul de Franța,—un colaborator de revistă:

„...Incetişor se deschide o uşă; se aud aplauze discrete: intră o femee, de talie mijlocie, îmbrăcată în negru, cu părul pieptănat în sus ca să descopere fruntea. Ea înaintează, se înclină să salute, iea o bucată de cridă... D-na Curie începe cursul său de fizică generală asupra radio activității.

Cu slove mari şi regulate, ea scrie pe tabelă nişte ecvațiuni şi ținînd mîna stîngă la spate, îndoindu-se puțin, ea explică. O simplicitate fără seamăn; aproape timiditate. Cu ochii înfundați sub arcadele sprincenelor şi cu privirea aproape tot timpul plecate în jos, cu gura aşa de mobilă care rostind numai cuvinte tecnice prezintă un desen aşa de tînăr—cu bărbia expresivă, cu fruntea liberă şi înaltă, ea seamănă cu una din acele femei grave, suferinde şi totuşi încîntătoare, cum le-au zugrăvit primitivii şi la cari se ghiceşte o viață interioară cu totul bogată. Nici-o poză în toaletă. Pentru mai multă comoditate, corsagiul nu are guler şi singura găteală ce se vede e o mică broşă; pe ceafă se irosesc nişte fire mici de păr argintat.

Cu toate aceste e mereu preocupată să nu-şi păteze bluza cu cridă; în tot momentul se uită şi cu o mişcare repede a mîinii şterge mica pată albă. In acelaşi timp, degetele mînii în care ține crida, jenate par'că de atingerea cu ea, se agită cu o continuă nervozitate.

Vorbeşte încet, reflectînd, oprindu-se cîte odată să găsească cuvîntul potrivit, pentru că vrea să fie cît mai precisă, cît mai exactă. Nici odată nu se încurcă într'o frază,—ori cît sunt de speciale cuvintele vocabularului ei. Fraza se desfăşură totdeauna clară, construită în mod logic, cu oare-care rigiditate chiar şi — de-ai urmări-o cu cea mai mare luare aminte—nu poți descoperi nici una din acele uşoare greşeli de sintaxă de care nu scapă niei cei mai buni conferențiari. Pentru că are, în timp ce vorbeşte, o tensiune extremă a spiritului: ea aparține întreagă spuselor ei şi dacă din întîmplare se pune să meargă—e în mersul ei o aparență de nereal care arată încă odată, pînă la ce punct viața ei este, în acel moment, cu desăvîrşire intelectuală. Modul ei de a rosti, care acum adaogă accente şi acum le suprimă,— aminteşte originea ei poloneză".

Se ştie că la colegiul de Franța d-na Curie continuă activitatea profesorală şi acea de laboratoriu—a defunctului savant care a fost soțul ei şi care a murit victima unui accident.

Rodion

Puterea educației şi a instrucției

Că desvoltarea instrucției publice este baza fundamentală a oricărui popor civilizat, este un adevăr care astă-zi se impune tuturor spiritelor cari gîndesc.

Intr'un articol întitulat: *Inălțarea instrucției publice în Spania* şi publicat în *Les annales*... No. curent, *A. Juvé de Buloix*, fost profesor al *Şcoalelor Laice* din Spania — se va vedea îndată ce sunt aceste — se mai încearcă să demonstreze acest adevăr. Mi se pare prea interesant modul cum îmbrățişează chestiunea învățămîntului de pretutindene. pentru a nu spicui cîte-va rînduri din scurtul articol al profesorului Spaniol. Din ele se va vedea: starea de lucruri din această țară, dreptatea ce a avut-o Ferrer de a susține punctul lui de vedere şi interesul ce au avut Iezuiții de a-l ucide.

Pentru a demonstra adevărul de mai sus, profesorul spaniol se serveşte atît de evenimentele istoriei militare, cît şi ale celei economice mai recente. „In 1870, zice el, după învingerea care i-a pricinuit distrugerea armatei şi perderea unei părți din teritoriu, prima grijă a Franței fu de a cerceta de unde provenea superioritatea adversarului ei. Se numiră comisiuni cari studiară cu îngrijire această problemă: Pentru ce soldatul francez, dealtmintrelea destul de curajos, a fost totuşi aşa de uşor bătut? Şi s'a recunoscut unanim adevărul afirmațiunei lui De Moltke: *Numai învățătorul a învins.* Soldatul Germaniei în adevăr poseda de multe ori tot atîtea cunoştinți, ca şi ofițerul francez, ceea ce-i asigura o superioritate incontestabilă. Nu de mult Anglia începuse a se simți amenințată de un adevărat Sedan industrial. Pentru ce industria sa, altădată fără rival, era concurată aşa de mult de către cea din Statele-Unite?"

Şi comisiunile cari se transportară în noul continent, găsiră că condițiunile exterioare ale muncii erau aproape aceleaşi pe ambele coaste ale oceanului, dar că lucrătorul american este mai instruit de cît cel englez. „El primeşte în copilăria lui un foarte bun învățămînt agricol, comercial şi tehnic şi ajuns la adolescență, i se procură mijloacele de a-şi desvolta spiritul şi de a-şi exercita abilitatea profesională. Nu se caută atîta a se preda o sumă de cunoştinți umane, dar în fie-care sat, comisiunea şcolară fixează meşteşugurile cari trebuesc învățate, inspirîndu-se de trebuințele locale. In acest program, părinții aleg meşteşugul pe care îl preferă pentru copilul lor, afară numai dacă nu-l lasă pe el singur să şi-l aleagă. Astfel că ucenicul american cînd intră în atelier, el are adeseori atîtea cunoştinți tehnice cît şi un maistru european. El îşi complectează instrucția prin studiul desemnului industrial şi prin practica unei specialități".

Din toate acestea rezultă superioritatea industriei americane în fața celei din Europa. Pentru a o învinge, nu este de cît un singur mijloc, de a o imita. Ceea ce Germania a hotărît s'o facă.

Dar pentru Europa lupta nu e uşoară Americanii consaceă pe fie-care an mai mult de un miliard pentru instrucția publică şi țările lumei vechi, copleşite de datorii, secătuite prin întreținerea milioanelor de soldați, de preoți, de funcționari, nu găsesc în budgetul lor destule isvoare pentru a înzestra bine educația națională.

In Spania influența clericală vine să îngreueze încă inconvenientele lipselor financiare. Congregațiunile, simțind că ştiința modernă va pune o limită prosperității lor, s'au silit de a pune mîna pe instrucția publică, ceea ce au reuşit. Astfel Iesuiții cu ajutorul Isabelei II, a Mariei Cristinei,... au reuşit să facă un monopol în folosul lor din stabilimentele de instrucție publică. Dar bunii călugări s'au silit mai mult de a sădi devoțiunea de cît de a răspîndi lumina; principala lor grijă a fost mai mult de a întipări supunerea către Biserică şi de a făuri spiritele pentru pasivitatea intelectuală şi nu pentru inițiativele producătoare şi de a le înarma în lupta pentru propăşire.

Nemulțumiți de a distribui în pro-

priile lor şcoli o educaţiune puţin ştinţifică şi în contrazicere cu trebuinţele vieţei moderne, ei au făcut tot posibilul de a aduce în stare de decadenţă stabilimentele de instrucţie publică pe care nu şi le-au putut însuşi. Astfel, guvernele clericale supuse inspiraţiunilor lor, au lucrat să vegeteze în starea cea mai deplorabilă *şcoalele primare laice.*

Şcoalele laice au ajuns într'o stare de decadenţă materială şi morală, care întrece ori-ce imaginaţie. Nu e mult de cînd Ministrul instrucţiunei publice spunea că 3000 de şcoli au rămas fără învăţători şi că numărul candidaţilor pentru Şcoalele normale care trebue să-i formeze, scade din an în an. Multe din ele vor trebui să fie închise din această pricină.

Şi nu-i de mirare cînd ne gîndim la mizerabila situaţie, pe care Spania a făcut'o institutorilor săi. In multe localităţi, măturătoarea stradelor este mai bine plătită cu 2 fr. pe zi, de cît un institutor cu 1.50 fr. Cîţi-va primesc numai 60 bani pe zi; un mare număr; se socot favorizaţi de a primi 250 fr. pe an. Şi încă dacă li se plăteşte şi aceştia totdeauna!...

Cum să nu se abată tinerimea studioasă de la o profesiune care îi aduce aşa de mic cîştig şi aşa de puţină consideraţie? Ea preferă ori-ce altă meserie, aceleia de învăţător. Cei cari se simt chemaţi, pentru învăţămînt, ei intră în ordinele călugăreşti şi se fac călugări; ei ştiu că în mînăstiri vor putea să exerciteze vocaţia fără a suferi de foame, ba încă vor găsi multe mijloace de existenţă; cu toate că sub masca săräciei.

Şi astfel instrucţiunea poporului în Spania decade din ce în ce, şi această nenorocită ţară de călugări şi de tauri este pe cale de a întări vorba lui Dumas-Tatăl că *Africa începe de la Pirinei.*

Dar tot ce a mai rămas sănătos în această naţiune a simţit pericolul unei asemenea situaţii. Presa liberală şi republicană nu încetează de a scoate strigăte de alarmă şi de a întreţine opinia publică. Lumea s'a convins că problema cea mai urgentă, acea care întrece în importanţă pe toate celelalte este acea a educaţiei naţionale. Nimic nu sileşte mai degrabă, de cît de „a forma învăţători şi de a clădi şcoli pentru masa ignorantă". Toate silinţele *contelui de Romagnones*, Ministrul instrucţiei publice, toată energia anticlericală a lui *Canalejas*, Peşedintele consiliului şi toate calculele financiare ale lui *Cobian*, Ministru de finanţe, sunt lucruri mici faţă cu această afacere capitală Fie-care „e conscient că regenerarea economică şi socială a Spaniei nu este posibilă de cît cu preţul ridicărei nivelului instrucţiunei publice". Dar pentru a atinge acest rezultat este nevoe de mari sacrificii băneşti. Trebue destinat pentru instrucţie puţin din acest aur, care se varsă cu îmbelşugare pentru călugări şi tauri.

Ar fi un trist remediu pentru decadenţa şcoalelor primare, acela cari ar consta în scoborîrea nivelului probelor cari se cer candidaţilor pentru a înlesni recrutarea lor. Invăţătorii n'ar fi nici odată prea instruiţi şi ar trebui mărită ştiinţa lor, mai bine de cît de a promite ca să se scoboare cultura lor. Dar unde se găsesc învăţătorii bine pregătiţi capabili de a distribui poporului ştiinţa modernă şi de a-l îndruma spre progres? Unde?

Ii vom găsi fără greutate cînd le vom mări salariile şi consideraţia de care se bucură. Să se îmbunătăţească situaţia economică şi morală a celor ce se consacră educaţiei tinerimei şi învăţătorii vor eşi cu miile din regiunile iberice. Căci cum zicea marele Cavour: *popor instruit. popor liber*, Reacţiunea şi clericalismul s'au năpustit asupra poporului Spaniol pentru că l'au găsit sarac şi ignorant.

Francisco Ferrer y Guardia aduse singurul remediu eficace pentru ridicarea nivelului învăţămîntului în Spania. El fundă şcoala sa modernă, pentru care el muri cu glorie.

„Şcoala noastră Modernă", zice el, „înţelege de a combate toate prejudecăţile cari împedică emanciparea totală a individului. Pentru aceasta ea adoptă raţionalismul umanitar, care constă în a sădi în mintea copiilor dorinţa de a cunoaşte origina tuturor nedreptăţilor sociale, pentru ca, cunoscîndu-le, să le poată combate şi să li se opue... Invăţămîntul raţionalist şi stiinţific al şcoalei Moderne cuprinde studiul a tot ce va fi priincios libertăţii individuale şi armoniei colectivităţei pentru a se îndruma pe o cale de pace, de iubire şi de bună stare pentru toţi fără distincţie de clase şi de sexe.

Aceasta este adevărata pricină pentru care reprezentanţii lui D-zeu pe pămîntul Spaniei l-au osîndit pe Ferrer la moarte.

Am crezut că — prin publicarea acestor rînduri în aceste timpuri de preocupări pentru înălţarea neamului nostru, fac o deosebită plăcere, acelor dintre cititorii „Opiniei" pe cari îi munceşte dezlegarea acestor probleme.

C. V. Buţureanu
Institutor

Din ale cazacilor lui Haret

Cazacii d-lui Haret îşi dau în petec. Ultimele 2 schimbări făcute în învăţămîntul primar urban din Iaşi ne pilduesc faptul. *Una;* d na Scobai e adusă din Tataraşi în locul d-nei Buşilă, pe ziua de 1 Ianuarie. De obiceiu mutările în învăţămînt se fac la începutul anului şcolar. Aşa spune şi legea, şi aşa e şi cuminte. Dacă d. Haret ar fi fost omul şcoalei n'ar fi îngăduit lucrul acesta; dar d-sa e şeful clicei, a cazacilor, şi îngădue să se calce totul, cînd e vorba de *ai lor.*

Amănuntele mutării d-nei Scobai mai spun însă ceva; că d. Haret e nesocotit de cazacii lui. Ministrul Haret a resolvit cererea d-nei Scobai din vreme, dar Cazacii săi au sfeterisit cererea cu rezoluţia ministrului şi nu se mai găseşte înregistrată. Cînd s'a dus cu a doua cerere, s'a invocat motivul precăderei vechimei şi s'a făcut mutarea pe 1 Ianuar, în mijlocul anului, cu referat al inspectorului şcolar, şi mijlocire de deputat cu trecere. Cum un inspector a putut refera pe o dată de 1 Ianuarie? Şi de ce Cazacii au sfeterisit hărtia cea dintăiu? D. Gh. Scobai nu e din clica generoşilor şi trebuia pus la carantină.

A doua: D-na Comărnescu este institutoare titulară la şcoala de fete „Alex. Lambrior". Din direcţie s'a demis pe ziua de 1 Ianuarie; iar la catedră funcţionează ca institutoare definitivă, trecută în state, primind salariu şi este deci aparată de lege.

Ce fac Cazacii d-lui Haret? Călcînd ori ce text de lege, dau un ordin prin care mută în Iaşi la aceiaşi şcoală pe o titulară din provincie, ştiind bine că în momentul cînd iscălesc ordinul catedra nu e vacantă, publicarea în Monitor nu e făcută, termenul de o lună nu e trecut şi pentru ce? Pentru ca să rămîie o pildă vie de abuzul şi călcare de lege ce Cazacii au făcut'o pe toată linia.

Dacă cancelaria ministerului d-lui Haret a ajuns să iscălească ordine cu dată anticipată, un fel de *indulgenţe* papale bune pentru raiu; e o proastă dovadă aceasta.

Care e girul unor asemenea acte cu data în alb? Şi ce soartă vor avea asemenea ordine, mîine, cînd ministrul va fi altul, comisia de scos la pensie alta, stăruitorii alţii, clienţi alţii; nu e o proastă idee de cancelaria d-lui Haret, care a iscălit indulgenţe ministeriale pentru a unge ochii unora şi altora, în ciuda literii şi spiritului legii?

In cazul întâi Cazacii au îndosit o rezoluţie a d-lui Haret, în cazul al doiea Cazacii au dat poliţe cu gir falş.

Monumentul lui Cuza Vodă

Locuitorul Ioan Ţară-lungă, plugar şi notar din com. Prăjeşti, jud. Bacău, scrie d-lui A. D. Xenopol următoarea scrisoare:

Sînt fiu de clacaş de la 1864 împroprietărit de marele şi neuitatul domnitor Cuza. Deci astă-zi în urma absolvirii şcoalei de notari din Tg. Neamţ. sunt notar, în satul meu natal, unde îmi cultiv bucăţica mea de pămînt, ce am moştenit'o de la părinţi şi de cîte ori mă găsesc ocupat cu agricultura, îmi amintesc de prea frumoasele fapte ale marelui domnitor Cuza, care ne-a scos de sub jugul boeresc, ne-a făcut proprietari pe o bucăţică de pămînt şi ne-a dat toată libertatea de a trăi fericiţi; ne a egalat în faţa legii şi multe alte fapte bune, pe cari numai cei ce s'au ocupat de istoria lui Cuza-Vodă, al cărei autor sînteţi, pot cunoaşte meritele acestui domnitor.

Pentru toate acestea domnitorul Cuza, cu ce-a fost răsplătit? — Cu *detronarea.*

Dar acest trist eveniment e plătit cu nemurirea numelui său şi cu recunoştinţa ţărănimei, care formează grosul ţărei romîneşti, de ale cărei buze nu să aude, de cît numele lui Cuza şi în ale căror locuinţi se găseşte portretul acestui domnitor care e considerat ca o icoană.

E de datoria fie cărui bun romîn, a acelor ce mai au un pic de recunoştinţă, de a contribui la ridicarea statuei acestui dormitor, ce e pe cale de a se aşeza în Piaţa-Unirei din Iaşi.

(ss) **Ioan Ţară lungă**

Prin această scrisoare locuitorul Ţară-lungă cere o listă de subscripţie.

*

D. D. A. Xenopol a mai încasat următoarele sumi:

De la funcţionarii ministerului de finanţe suma de lei 338.50 bani; de la căpitanul Ioan Martac 121 lei; de la Fabrica Steaua Romînă din Constanţa prin d. N. Creţu, pe care listă au subscris 189 de persoane, lucrători din acea fabrică, între cari pe lîngă romîni, sunt şi armeni, turci, bulgari şi cari toţi au contribuit fără a fi solicitaţi—s'a încasat 267 lei; de la Principele Mihail Sturdza 500 lei; de la I. P. S. Sa Mitropolitul Primat 200 lei şi 100 lei de la cancelaria Mitropoliei; de la d na Profira Meleghi 60 lei şi de la Măcin prin osteneala d-lui Toma Bîrsan s'a încasat 84 lei de la următoarele persoane, cari au cerut să li se publice numele, căci vreau şi ele să figureze între acelea ce au contribuit la rîdicarea monumentului Cuza-Vodă în Piaţa Unirei din Iaşi. Iată numele: Romalo 5 lei; Gabrov, Anghelovici, Cavaropol, Dimitriu, Concita, Ion, Anton, cîte 2 lei; Moroianu, Stegărescu, N. Ionescu, Tabunea, Comu Solomon, Antoniu, Antonescu, Leibu Diamand, Soliman Rustem, Solomon, Isac Elias, Enuţă Cerchicu, Sucri Tursnu, V. Motetordi, Stoica, Neamţu, Ahmed Ali, Grünberg, I. Ionescu, Pastramagiu, Theodor, Grigorescu, Stoianoff, Neculau, Hogia Hagi Haţuş, Abdulach Mahmut, Mihailof, Văcărescu, P. Stoianof, Angheloi, Tomcea Fodor, Petre Stoianof, Murat Abdulach, Velu, Barbu, Pandele Ionescu, Jalea şi Goga cîte un leu; Gabanian, Merechian, Dumitrescu, St. Tudor, Dimitrovici, Georgescu, Neacşu, Himet Ismail, Mehmet Catai, Sandu, Topoleanu, Anif Gelal, Grigore, Dimitriu, Haranuz, Aslan, Cmehar Haşchian, Vulgal, Agaghi Gheorghe, Ilie Ion, Sprinceană, Manole, A. V. Ionescu, Bărbuşteanu, Feles, Amis Mustafa, Gh. Ilie, Gh. Haluş, Rosemblatt, Hafuş Ali, S. Ibraim, Potca, Teodorescu, Moroianu, Cireş, Vulpe, Niculescu, I. Nicoloff, Jelescu, Omer, Cureleanu, Stoico, D Ionescu, Iosipescu, Şt. Mogoş, Miteff, Gîndac, V. Ionescu, Maria şi Ecaterina Bîrsan cîte 50 bani. Total 84 lei.

*

Bani se adună mulţi din toate părţile şi este în ţară o mişcare îmbucurătoare, care arată că sentimentele pe cari poporul romîn le hrăneşte pentru marele predecesor al marelui nostru rege, erau numai comprimate iar nu dispărute.

Până acum s'au adunat peste 23000 lei din care d. A. D. Xenopol a depus la Banca Moldova pe lîngă 8000 lei din colecta anterioară, încă 2000 lei, produsul celor enumărate mai sus. Prin stăruinţele d-lui Const· Mille directorul *Adevărului* s'a adunat până acum mai bine de 6000 lei, şi aproape tot atît prin cele ale d-lui N. Iorga. D. Gh. Ghibănesc a încasat până acum din subscripţia *Opiniei* 850 lei.

Consiliul judeţian de Iaşi a votat 2000 lei, care credem că se vor aproba de autoritatea superioară, în cît sumele subscrise pînă acum întrec suma de 23,000 lei, cu suma de la consiliul judeţian 25,000 lei.

Totuşi rugăm pe toţi bunii romîni să urmeze mai departe cu darea obolului lor, căci aşezarea monumentului lui Cuza-Vodă, în P.-Unirii, va cere o înălţare a soclului cu vre-o 2 metri, necesară pentru a pune monumentul în armonie cu dimensiunile încunjurimii. Dar şi fără aceia soclul, astfel cum e făcut, e prea jos, căci figurile de pe monument sunt în două caturi. Cuza-Vodă pe piramidă deasupra şi la baza ei, mascînd soclul ce susţine pe Cuza, cele patru figuri ale conlucrătorilor săi: Kogălniceanu, Negri, Creţulescu şi Florescu. De la baza acestor figuri pînă jos este un soclu numai de 80 ct.m. ceia ce pare a fi adevăratul soclu al întregului monument, şi care îl alipeşte prea tare de pămînt.

D. Romaneli, sculptorul din Florenţa, care a fost mai dăunăzi prin Iaşi, s'a arătat foarte mulţumit de aşezarea monumentului în P.-Unirii, cu atît mai mult că pentru aceasta este de neaparată nevoe a se înalţa soclul încă cu 2 metri, ceia ce va da monumentului un aspect cu totul impunător, făcîndu-l să atingă înălţimea de 11 metri, mai înalt de cît lampa electrică din centrul P. Unirii.

Pentru ca soclul cel mare să nu fie însă gol, se cere ca el să fie îmbrăcat cu 4 mari bas-relief-uri de cîte 6 metri lungime fiecare, pe cari se vor reprezenta scene din domnia lui Cuza-Vodă. Astfel vom avea în Iaşi cel mai frumos monument, ce s'a rîdicat până acum în întreaga ţară.

Pentru a se face înalţarea soclului şi lărgirea lui corespunzătoare, de la 6 metri lature cum e azi, până la 8 metri, se cere un adaos de cheltueli destul de însemnat, pe lîngă că fundaţiunile vor costa şi ele nu puţin. Peste tot cheltueala necesară se poate evalua la 40—45 mii lei, prin urmare mai fiind nevoe de vre-o 20000 lei, care sperăm să fie în curînd acoperite.

Litere-Ştiinţe-Arte

Coruri romine?—Un mare ziar parizian a interviewat pe contele San Martino, preşedintele comitetului executiv al viitoarei Expoziţiuni din Roman. E vorba de programul serbărilor şi de expoziţia teatrală—muzicală:

„Expoziţia de arte se va deschide la 27 Marte—a zis contele San Martino. Este data aprobării proiectului de lege prezentat de către Cavour în urma unei interpelări pusă la cale de deputatului Ondinot. Prin el se proclamă unitatea Italiei, cu Roma drept capitală.

„Vom avea o serie de reprezentaţiuni de comedii cu toţi marii noştri artişti: Dusc, Zacconi, Salvini, Novelli etc. Dar muzica va avea toată atenţia mea.

„In afară de baletul rus, am obţinut cu graţiosul concurs al Ţarului, corurile Sfîntului Sinod din Moscova. Austria ne va trimite orchestra filarmonică din Viena şi celebrul „Männergesangverein". Sunt în tratative cu orchestra de la „Gewandhaus" din Lipsca, corul din Basel şi *corul romînesc* Vom avea şi un ansamblu de compoziţiuni ungureşti şi scandinave".

Am fi curioşi să aflăm dacă e vorba în adevăr de vr'un cor romînesc, ori dacă ne-a citat numai printre exotici

*

In lumea medicală internaţională s'a comemorat al patrulea centenar de la naşterea marelui anatomist Ambroise Paré.

*

A apărut No. 11 şi 12 din „Viaţa Socială" sub direcţia d-lui N. D. Cocea. Numărul cuprinde articole, studii, nuvele şi poezii semnate de Rodolphe Broda, Tudor Arghezi, V. Demetrius, Const. Mille, G. Galaction, Vladimir, N, Davidescu, D-rul Ion Fulga, B. Nemţeanu, V. M. Kogălniceanu, N. D. Cocea, *Jean Jaurès*, Hubert Lagardelle, traduceri din Anatole France, Desemnuri de Herman Paul, Delannoy şi Iser.

Cu acest număr dublu publicaţiunea a împlinit primul an de existenţă şi încheie un frumos bilanţ de activitate politică, literară şi beletistică.

*

Inaintea celei mai înalte instanţe judiciare din Christiania a fost admisă să pledeze cea dintăiu avocată-norvegiană, d-ra Elisa Sam.

*

Academia de Arte din Paris a acordat diplome de arhitect la trei femei, o franceză şi două rusoaice.

*

Anglia posedă o nouă—dar mică—piesă patriotică. E o piesă într'un singur act, scrisă de maiorul Drury şi intitulată „Amiralul vorbeşte". Amiralul e Nelson —umbra lui—care apare la timp şi dă poveţe mîntuitoare unui menagiu militar.

Piesa se joacă de cîte două ori pe zi la „Comedy Teatre", precedată de cîte o conferinţă patriotică.

*

Autorul dramatic Georges de Porto-Riche lucrează la o piesă în versuri „Manon Lescaut".

De asemenea Henry Bataille a terminat o piesă „Manon, fille galante" care va fi reprezentată în cursul iernei.

*

In numărul de Decembrie din „La Revue" Nicolas Ségur caracterizează astfel pe Tolstoi:

„Ca milenarii, ca Joachim de Flora, ca visătorii din evul mediu şi ca sectarii moderni mistici din Italia şi Rusia, — Tolstoi a fost luat de dulcile aberaţii ale fanatismului. Pretutindeni căutînd ultimile consecvenţe ale principiilor sale, a ajuns la acea furie de ascetism, la acel fel de ipertrofie a asentimentului religios, care sfîrşeşte prin a deveni incompatibil cu viaţa şi prin a se arăta duşman ori-cării bucurii omeneşti. Tolstoi a negat rînd pe rînd ideea de patrie, ca ostilă frăţiei omeneşti şi principiile de educaţie, pe care o privea ca o zadarnică sclăvie şi o alterare a nevinovăţiei primitive. A disprețuit progresul, a condamnat ştiinţa, a renegat arta, a micşurat şi ucis iubirea. Devenise supraumanul şi neuman din cauza tendinţei continue spre perfecţie".

INFORMATII

❑ Pe zina de 2 Ianuarie 1911 va fi şedinţă ordinară la clubul conservator democrat din Huşi. Se vor începe conferinţele politice. Prietenul nostru d. Gh. Ghibănescu va deschide seria acestor conferinţe tratînd despre „Rezistenţa politică". Intrunirea va avea loc la orele 9 seara.

Această publicare serveşte drept orice invitare.

❑ **Un discurs secret.** — Taciturnul domn Dim. Grecianu, supranumit şi ilustrul barbat de stat, s'a dedat din nou, la interval de 48 ore, la un fenomenal discurs.

Ca să nu se creadă, că supranumitul ilustru barbat de stat poate vorbi numai la Bragadiru, ultimul fenomenal discurs a fost rostit la club.

Discurs secret. Il publică „Evenimentul", care spune: „aplaudatul orator a arătat motivele pentru care s'au retras liberalii, considerentele pentru care nu pot veni takiştii şi a schiţat noile reforme ale guvernului Carp.

Dar discursul nu cuprinde nici aacele motive, nici acele considerente, cari, nu ne îndoim, trebue să fie delicioase, nici, mai ales, schiţarea noilor reforme.

Dar peroraţia la care s'a dedat aplaudatul unanim orator, a fost publică: „a făcut un călduros apel la toţi partizanii, ca umar la umăr, să lupte pentru triumful cauzei conservatoare, care este şi acea a ţării".

Să fii la putere, proaspăt de tot, şi să faci apel călduros la partizani, ca să lupte, cu umerii, pentru triumful cauzei conservatoare—asta ie fenomenal, căci şi oratorul care a grăit tot fenomenal este.

❑ Luminaţia patriotică a rămas întunecată şi eri seara—la clubul Carpist din Iaşi.

Se speră că astă-zi se vor putea fuduli—că au ajuns la putere—peştişorii electrici carpişti.

❑ Şcoala primară din satul Bibireşti comuna Leaca, judeţul Bacău va purta pe viitor numele „şcoala primară Preotul Pavel Savin".

❑ D. I. Ursu, a fost numit agregat definitiv la catedra de istorie medie şi modernă, la facultatea de litere din Iaşi.

❑ Sfatul satului Islazul-Porcului, pendinte de comuna Şipotele, a fost disolvat.

D. Ioan Hîrtopanu a fost numit delegat special ca să gireze afacerile satului, până la alegerea noului sfat.

❑ Următoarea mişcare s'a făcut printre notarii din judeţ: Petru Ţuţurman, de la Ciurea, mutat la Galata; C. I. Munteanu de la Galata la Sineşti, în locul lui Alexandrescu I. revocat; N. I. Dragoş a fost numit la Ciurea în locul vacant.

❑ *Debitul Badareu et dr. Manolescu-Strunga.*—De Sf. Sărbători, pentru reclamă s'au pus în vînzare excelente vinuri albe, vechi, indigene.

Recolta anului 1907 „ 0.70 litrul

De asemenea vinuri vechi şi noi de viţă americană, vin bordeaux şi tămăios.

Tot odată cu ocazia sărbătorilor Crăciunului şi anului nou se găsesc de vînzare cu Kgr. păsări tăete.

Pentru cantităţi mai mari se primesc comenzi la Debit cu începere de azi.

❑ Astă-seară Marţi 28 şi mîne Mercuri 29 Decembrie au loc la Circul Sidoli două reprezentaţii cinematografice, la 9 ore seara, în beneficiul societăţii filantropice „Sprijinul" din oraşul nostru.

Programul acestor reprezentaţii este foarte variat şi conţine scene şi vederi alese, piese teatrale, călătorii, comedii excelente, sporturi etc.

Iată cîte va subiecte din bogatul program al acestor reprezentaţi: Banditul Sancho, după o povestire a lui Cervantes—La villa baronului scene comice—Un om de onoare, o piesă teatrală interpretată de autori berlineji— Despărţenie complicată, scene humoristice — Doi marinari, o grandioasă desfăşurare a cărei acţiune se petrece la malurile şi în largul Oceanului—Adio, viaţă de holteiu, scene comice— Răsbunarea femeei abandonate, piesă teatrală interpretată de actori italiani— Repaos duminical, scene comice etc.

❑ D-na Iamandi C. Natalia, învăţătoare din Fîntînele, judeţul Iaşi, a fost înaintată pe loc, pe ziua de 1 Ianuarie.

❑ D. D. Singereanu a fost numit ajutor mecanic la şcoala superioară de arte şi meserii din Iaşi.

❑ Membrii delegaţiei judeţene s'au întrunit azi dimineaţă în şedinţă şi au verificat compturile de gestiune ale mai multor comuni.

❑ Inspectoratul şcolar a cerut revizoratului şcolar, să întocmească un tablou de numărul şcoalelor de adulţi, urbane şi rurale, numărul şi şezătorilor, care să fie trimes casei şcoalelor.

❑ Domnul Popovici, harnicul casier al Casei de Scont, a fost numit casier al Băncii Iaşului.

DIVERSE

— Invăţătoarea Elena D. Ionescu de la şcoala din Dumeşti Vaslui, a obţinut prelungirea concediului până la 1 Mart.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Aduce la cunoştinţă Onor. clientelei că în vederea Sfintelor sărbători ale Crăciunului şi Anului nou, s'a asortat cu tot felul de brânzeturi şi produse din fermele proprii, de cele mai bune calităţi, cu preţuri foarte reduse şi anume:

	Kg.	Litrul
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	4.60	
Unt pentru cafea, ciaiu	5.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.80
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce proaspăt de la orele 6 dimineaţa şi în tot timpul zilei		0.35
	oca	0.55
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Lapte de oi gras, de toamnă		12.0
Delicioasă brînză de munte		2.60
Brînză de burduf		2.60
Urdă în burduturi		1.60
Brînză de Brăila grasă		1.80
Gervais romînesc pachetul		0.50

Caise uscate, povitllă, prune uscate, pere pergamunte etc.

De asemenea Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente noi şi vechi, din podgoriile proprii.

DIN HÎRLAU

Intrunirea de la clubul cons.-democrat

Duminică 26 Decembrie 1910 a avut loc la clubul conservator-democrat, o întrunire a membrilor săi. Au luat parte la această întrunire un număr însemnat de cetăţeni.

Cu această ocaziune, s'a luat dispoziţia ca să se înscrie în club şi locuitori de prin satele împrejmuitoare, cari aderă în număr însemnat la partidul conservator-democrat.

Apoi a început seria cuvîntărilor.

D. *Ion Munteanu* sătean, spune că ţăranul este ca un copil orfan, nimeni nu-l ajutoră, nimeni nu îngrijeşte de dînsul.

Partidul liberal n'a făcut nimica pentru săteni, din contra i-a impilat şi mai greu cu noua lege a tocmelilor agricole. Le-a făgăduit imaşuri şi nu le-a dat. De aceea, sătenii nu mai pot nădăjdui nimica de la liberali.

Noi trebue să luptăm pentru partidul conservator-democrat. El are înscris în programul său îndreptarea stării ţăranilor prin legi temeinice, nu prin făgăduieli. Trebue să fim conştienţi de votul nostru în faţa urnei şi să-l dăm numai acestui partid.

D. *C. Deleanu* avocat, făcînd istoricul grupării junimiste, spune că, la 1871, cînd le-a propus fostul ministru conservator Costaforu ca să între în politică, aceştia au primit propunerea cu un hohot de rîs. Ei vor sfîrşi politica plîngînd amar pe ruinele micei lor grupări. Junimiştii n'au avut nici odată partid. Ei au fost miluiţi cînd de liberali, cînd de conservatori.

Intraţi în guvernul conservator din acel an, au avut ca program susţinerea hotărîrilor luate de divanul ad-hoc.

In 1811, junimiştii au primit propunerea lui Ion Brătianu de a întra în cabinetul liberal, dar îndată s'a lepădat de dînşii pentru că aveau pretenţii prea mari.

In acelaşi an, s'au retras din partidul conservator.

In camera revizionistă de la 1883 ei au fost aleşi de liberali, ceea ce a făcut pe marele conservator Al. Lahovary să îi trateze cu numele de „opoziţie miluită". La 1884, Ion Brătianu încearcă iar o împăcare cu junimiştii, dar tot fără succes, ei aveau aceleaşi pretenţiuni.

In 1887, încearcă o înţălegere cu opoziţia unită, dar tot fără succes, ba încă d. Carp demisionează din comisia adresei, pentru că nu se mai consideră ca şef de grup, de oare-ce partizanii d-sale îl părăsiseră. La 1888, reuşesc să formeze un guvern neutru sub preşedinţia d lui Th. Rossetti, un minister care durează cîte-va luni, cu toate sforţările lor de a se crampona de putere şi cu toi marele lor program de reforme cu care se laudă aţîta. Abia la 1891 reuşesc să pătrundă în cel din urmă minister al lui Lascar Catargiu, căruia după aceea, i-au făgăduit o înmormîntare de clasa I-a.

Dar n'au avut norocul să-şi vadă visul cu ochii. Partidul conservator a crescut mereu, pe cînd d. Carp şi cu ai săi au umblat cu milostenia pe la uşa partidului liberal.

Partidul liberal le-a dat o suprafaţă politică dîndu-le cîte va locuri în parlament. Venirea lor la guvern va fi un bine pentru ţară, ei vor purifica atmosfera politică de dejecţiunile celorlalte partide.

D. *Anton Hanus*, spune că partidul d-lui Carp, venind la putere, va fi învins prin alegeri. Laudă discursul d-lui Munteanu şi doreşte să aibă mulţi partizani ca dînsul clubul nostru.

D. *Dim. Ursoiu*, spune că adversarii ne insultă, dar nu şi dau seamă că, insultîndu-ne pe noi, insultă un tîrg întreg. Nu ne ating bîrfelile lor, căci îi cunoaşte toată lumea cine sînt. Ei luptă ca să aducă tîrgul la sapă de lemn, aceasta îi e meseria. Noi luptăm pentru un ideal şi pentru binele acestui oraş.

Vom vedea a cui va fi izbînda.

D. *Ion Morcov*, spune că întrebat fiind de cineva pentru ce s'a înscris în rîndurile partidului conservator-democrat, i-a răspuns că acest partid apără interesele meseriaşilor.

Arată că soarta meseriaşilor e tristă şi numai de la partidul conservator-democrat aceştia îşi aşteaptă scăparea lor.

Carpiştii spun că n'au nevoe de voturi, căci voturile le vor cumpăra cu bani. Ei bine, noi vom lupta fără bani şi vom învinge pentru că, cauza conservatoare-democrată este o cauză dreaptă.

D. *Gh. Constantinescu*, care a prezidat întrunirea, încheind seria cuvîntărilor spune: Atunci cînd am întemeiat clubul, n'am avut gîndul de a împărţi slujbele din oraş cum fac carpiştii de pe acuma.

Oameni foarte sus puşi ca d-nii Al. Cantacuzino, Şerban, Cantacuzino şi alţii au îmbrăţişat ideia conservatoare-democrată, pentru că este o cauză dreaptă şi pentru această ideie trebue să luptăm şi noi.

Trebue să luptăm şi noi în micul nostru cerc ca să punem o cărămidă la acest edificiu nou, care este casa partidului conservator-democrat.

Pe pretinşii carpişti din Hîrlău i-au usturat mişcarea noastră, de aceea ne insultă, insultele lor însă nu ne ating. Trebue să mergem înainte, poate că nu ne dăm seama încă de măreţia acestei mişcări.

Am dori ca d. Munteanu, care ne-a mişcat mult în cuvîntarea sa, să-şi găsească imitatori printre săteni, trebue ca şi sătenii să-şi spună cuvîntul lor în politica acestei ţări. Cuvîntarea d-lui Constantinescu a fost acoperită de numeroase aplauze. **Coresp.**

Ultime INFORMAŢII

❑ **Clubul conservator-democrat s'a declarat funcţionînd în permanenţă, în fie-care zi, de la orele 4 d. m.**

❑ *Domnul A. D. Holban, fiind excomunicat de centru, a mers la Bucureşti şi s'a plîns de nedreptatea ce i se face. S'a convenit atunci să se deie d-lui Holban preşedinţia consiliului superior agricol, post ce-l ocupă d. Poni, care urma să demisioneze pe ziua de 1 Ianuarie.*

D. Brătianu însă, a convins pe d. Poni să nu se retragă, ast-fel că, pînă la una alta, d. Holban a rămas cu făgăduiala.

❑ *Consiliul comunal a ţinut ieri ultima şedinţă. După ce s'au votat mai multe credite şi scutiri de taxe, primarul, d. Gane, a proclamat şedinţă secretă.*

In acea şedinţă, d. Gane a adus la cunoştinţă demisia cabinetului, a declarat activitatea consiliului terminată, mulţumind colaboratorilor pentru concursul ce i-au dat.

Asupra propunerei primarului, consiliul a admis ca să demisioneze telegrafic în ziua instalărei noului guvern.

❑ *Noul prefect al judeţului, de îndată ce va intra în funcţie, va detaşa pe aproape toţi administratorii de plăşi, în alte funcţii administrative.*

D. Moţet va fi detaşat în Muntenia.

❑ *Domnul I. Peretz, profesor la facultatea juridică din Iaşi, este desemnat a fi numit inspector general al învăţămîntului superior şi secundar, în locul d-lui St. Sihleanu.*

Domnul Peretz, care va fi suplinit la catedra sa de d. Maxim din Bucureşti, a fost junimist, apoi conservator-democrat, a tratat, acum în urmă, cu liberalii din Iaşi şi a redevenit junimist—Sublim caracter de profesor de Universitate!

❑ *Preşedinte al comisiei interimare va fi numit d. D. Grecianu, vice-preşedinte d. G. Botez şi ofiţer al stării civile d. farmacist Konya junior.*

❑ *Evreii nenaturalizaţi din România sunt vagabonzi.*

Tribunalul Iaşi, s. I, chemat să discute eliberarea provizorie a doi deţinuţi evrei faliţi, s'a pronunţat în ambele cazuri respingînd cererile şi motivînd că art. 118 din pr. p. opreşte eliberarea provizorie, cu sau fără de cauţie—a vagabonzilor şi evrei nenaturalizaţi sunt şi ei vagabonzi—a zis tribunalul.

Camera de punere sub acuzare, după ce a admis şi dînsa acest punct de vedere, a revenit cu majoritate, asupra considerentelor sale, dar a rîdicat cauţia de trei mii lei, fixată de judecătorul de instrucţie, la 10.000 lei.

In cursul săptămînei trecute, tribunalul şi-a menţinut punctul de vedere şi a vocatul deputat Mîrzescu a atras atenţia judecătorilor asupra gravităţii jurisprundenţei tribunalului.

❑ *Motivat de faptul că judecătorul de instrucţie al unui tribunal din Moldova, s'a făcut vinovat de indiscreţii faţă de un reporter de ziar, într'o afacere delicată, ministrul justiţiei, asupra raportului d-lui Matei Balş, a trimis o adresă confidenţială tuturor judecătorilor de instrucţie, prin care cere ca asemenea indiscreţii să nu se mai repete.*

❑ *D. Al. P. Poni, directorul eforiei sf. Spiridon, a făcut cunoscut parchetului, că din arhiva Spiridoniei au dispărut trei dosarii, privitoare toate la vînzări de arbori.*

Parchetul a însărcinat siguranţa publică cu cercetarea cazului. Astăzi a fost interogat archivarul Mărgineanu.

❑ *Fiind-că se făceau mari greutăţi d-lui Şumuleanu ca să fie numit agregat definitiv, ministrul Haret, care este rudă cu d. Şumuleanu, a profitat de ultima zi al ministeriatului său şi l'a făcut definitiv pe d. Şumuleanu atît la universitate cît şi la institutul de chimie al statului, din Iaşi.*

❑ Domnul N. Săveanu, care girează afacerile ministerului de interne, a anunţat astă-zi, telegrafic, că a primit demisilie celor trei epitropi ai Spiridoniei din Iaşi, pe ziua de 1 Ianuarie.

❑ Foştii epitropi ai casei sf. Spiridon, înainte de a demisiona, au întocmit un proect de buget pe anul viitor.

Prin acel buget, diurnele epitropilor au fost reduse de la 600 la 500 lei lunar; iar potul de luspector domenial, ocupat actualminte de d. St. Gusti. a fost desfiinţat.

In afară de proectul de buget, epitropii au mai lasat şi un deficit de peste 600,000 lei.

❑ **Şcolare.—Ministerul instrucţiunii publice a dispus ca toţi institutorii şi învăţătorii care au fost puşi în concediu din oficiu, pentru incapacitate, să fie trimeşi la posturile lor, urmînd ca revizorii şcolari, cît mai des şi riguros să'i inspecteze. Acei care nu se vor îndrepta, vor fi trimeşi în judecata comisiunei disciplinare.**

— D-na Eleonora D. Ionescu, învăţătoare la Dumeşti-Vaslui, a obţinut un concediu de 2 luni de zile.

— S'au înfiinţat şcoale de adulţi la Tg.-Burdujeni, Poiana Lungă şi Dăngeni.

— Ministerul instrucţiei a făcut cunoscut că aprobă concedii învăţătorilor care vor face bilanţul băncilor populare, bine înţăles acei care funcţionează la bănci ca contabili, casieri, etc

❑ **La tribunalul de notariat din Iaşi, s'a autentificat actul de vînzare al caselor Paşcanu către comuna Iaşi.**

Preţul cumpărăturei este, precum se ştie, de 425,000 lei.

❑ **D-şoara Elena Lazăr a fost numită maistră ajutoare de bucătărie la şcoala de menaj, „Elena Eraclide" din Capitală.**

❑ **Din circumscripţia Iaşi, au fost înaintaţi pe loc, următorii învăţători: Din judeţul Vaslui: Neculau Eufrosina, din Ciorteşti, Cogălnicea N. D. din Surăneşti, Obreja C. din Pungeşti, Carare Elena din Tansa, Trofin I. Mihail din Telejna; din judeţul Roman: Schiflinet V. din Elisabeta d-na, Uscatu I. Gh. din Mirceşti; din judeţul Botoşani: Filipescu Sultana din Vlădeni şi Dăscălescu I. din Corni; din judeţul Neamţ: Roban I. Ilie din Ghindoani, Lefter C. din Şerbăneşti, Trifan G. D. din Bicaz, Cireş Gh. din Siliştea, Creţulescu C. din Costişa, Borş St. din Bărgăoani; din judeţul Fălciu: Melinte Ioan din Cresteşti, Tabără C. din Vetrişoaia; din judeţul Suceava: Pintilescu Ioan din Liteni, Ţitu V. din Pleşeşti, Luchian I. din Dolhasca Pribota, Ulmanu T. I. din Sloveşti; din judeţul Bacău: Vidianu Al. din Dărmăneşti; din jud. Dorohoi: Ionescu D. Eufrosina din Svoriştea, Axente I. V. din Darabani.**

❑ **Domnul Grecianu a plecat ieri seara la Bucureşti, ca să obţie de la centru ratificarea numirilor.**

Prefect al judeţului va fi d. C. L. Negruzzi; al poliţiei, d. Stroja; epitropi la Spiridonie domnii dr, Ilie Stroici (sau un alt medic), G. Cristofor şi C. Ivaşcu sau D. Zarifopol.

In principiu au fost aduse următoarele candidaturi: col. I deputaţi: D. A. Grecianu, dr. Stroici şi I. Rallet; col. II: G. A. Scorţescu, prof. dr. Obreja din Bucureşti; Henri Suţu, Leatris, Oct. Erhiceanu şi G. Tuduri; col. II: I. V. Praja.

Senat, col. I: Matei Cantacuzino şi dr. G. Bogdan (care se crede că va candida şi la Universitate); col. II: d. L. Cosmovici, G. Botez şi C. Ivaşcu.

*

Eri, la plecare, d. D. Greceanu a fost viu apostrofat de d. I. D. Stamatiu care pretinde postul de prefect de poliţie.

❑ **Senatul universitar şi consiliul facultăţii de medicină, se vor întruni la 10 Ianuarie, ora 5, spre a cerceta titlurile şi lucrările candidaţilor la catedra de Histologie de la facultatea din Bucureşti.**

❑ **D. Marcel Bastake, licenţiat în drept al facultăţii din Iaşi, va fi numit şef de cabinet al ministrului de instrucţie.**

❑ **D. Popa Radu, controlor la administraţia financiară din Bacău, a fost mutat la Iaşi, în locul d-lui I. Pavel, controlor, care trece la Bacău.**

❑ ***Direcţia Băncii Iaşului a fost propusă d lui P. Poni.***

❑ **Se aduce la cunoştinţa onor. public, d-lor studenţi şi elevi că s'a deschis pe lîngă Debitele de desfacerea produselor fermelor şi viilor: *Badareu et dr. Manolescu*, str. de Sus No. 189, o lăptărie unde se serveşte dimineaţa şi în tot timpul zilei cafele cu lapte, lapte fiert cald şi rece, castroane cu iaurt, lapte cu orez etc. cu preţurile cele mai avantajoase şi anume:**

1 pahar cu lapte fiert cald . .	0.10
1 pahar cu „ „ „ mare .	0.15
1 „ cafea cu lapte . . .	0.20
1 „ „ „ „ mare . .	0.25
1 castron cu iaurt	0.20
1 castron lapte cu orez	0.20

Brînză de Brăila, brînză cu smîntînă, ouă proaspete fierte etc.

SOCIETATEA

Reuniunea femeilor israelite

IAŞI

Se aduce la cunoştinţă că serata şi reprezentaţia teatrală de diletanţi, organizate de această societate, vor avea loc în seara de 14 Ianuarie 1911, în sala mare de sus a otelului Traian.

S'a găsit pe strada Cogălniceanu o tăşcuţă de damă.

Cine a perdut'o, o găseşte la d. niginer Protopopescu, strada Cogălniceanu No. 27.

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 29 Decembrie

Noul Guvern

Bucureşti. — D Ionel Brătianu s'a prezentat aseară la orele 6 jumatate la palat, pentru a prezenta M. S. Regelui, demisia cabinetului.

Audienţa d-lui Brătianu a durat două ore. Demisia cabinetului a fost primită.

Un număr de curioşi staţionau în faţa palatului.

*

D. P. P. Carp a fost chemat pentru azi dimineaţă la palat.

De la orele 9 un mare număr de curioşi staţionau în faţa palatului.

La orele 11 şi 20 d. P. P. Carp, în mare ţinută, a sosit la palat, intrînd în sala aghiotanţilor, unde s'a întreţinut cu d-nii aghiotanţi Gratoski şi Baranga.

La orele 11 jumătate, d. P. P. Carp a fost condus în sala de audienţe.

Suveranul a însărcinat pe d. P. P. Carp cu formarea noului cabinet.

La orele 12 şi 20 d. P. P. Carp a părăsit palatul, ducîndu-se la sala consiliului de miniştri, iar de acolo la d. Titus Maiorescu unde erau întruniţi toţi viitorii miniştri.

*

Noul guvern a fost constituit după cum s'a mai anunţat:

D. P. P. Carp, preşedinte al consiliului şi ministru de finanţe, Al. Marghiloman internele, Mişu Cantacuzino justiţia, D. Nenişescu, industrie şi comerţ, I. Lahovary domenii, Tit. Maiorescu externe, C. C. Arion instrucţie şi culte, N. Filipescu răsboiul, B. Delavrancea lucrări publice.

*

Noii miniştri se vor prezenta azi la orele 7 seara la palat spre a depune jurămîntul.

In cercurile carpiste se afirmă, că guvernul Carp se va ocupa în primul rînd de chestia petrolului şi va înfiinţa o societate în acest scop asemenea Casei Rurale,

Sat armenesc atacat

Urmia. — Locuitorii din mai multe sate musulmane, instigaţi de clerul musulman, au atacat satul armenesc Uselu. Au ucis cîţi-va armeni şi au jefuit două case, însă după o luptă de două ore şi jumatate, au fost respinşi de către armeni.

Pe marea Caspică

Astrakan.—Un număr de 85 de pescari cu 38 de Cai, plutesc pe un enorm bloc de ghiaţă, pe marea Caspică. De la Baku a plecat un vapor de salvare.

Fabrică distrusă

Buenos Aires.— O explozie a distrus fabrica de pulbere situată în satul San Martin. Au fost găsite 12 cadavre şi este temere că mai sunt şi alte victime.

HOLERA

Constantinopol.—Holera s'a stins azi pentru întîia oară de la Septembrie. Nu s'a anunţat nici un caz.

Deraiarea de la Dâlga

Bucureşti.—Astă-noapte o deraiare s'a întîmplat în staţia Dâlga, de pe linia Bucureşti—Feleşti. Pe la orele 3 trenul de marfă 682 intra în staţie şi din neglijenţa acarului, trenul a intrat pe o linie greşită şi a deraiat; 15 vagoane au fost complect sfaramate. Sunt mai mulţi răniţi între cari 5 mai grav şi anume: şeful de tren Mândrescu, manipulantul V. Alexandrescu, Dragomir Alexandrescu, Călin Marin şi Cuţitaru.

Pagubile sunt mari.

Un proces interesant

Paris.—Curtea cu juri a achitat pe inginerul Serafin Antonovici, născut la Zidaczow în Galiţia, care la 17 Iunie a tras un foc de revolver, fără a răni, asupra d lui Segesje, secretarul legaţiunii Elveţiei la Paris.

Acuzatul a declarat că voia să se răzbune de nedreptăţile comise asupra sa de către guvernul elveţian.

Acuzatul a fost osîndit la 6 luni de închisoare şi 16 lei amendă pentru purtare de arme oprite.

Docent Dr. Elena Puscariu
Consultaţiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*
INSTALAŢIUNE COMPLECTA
— Strada Ralet 6 —

De vînzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiciu strada Veche 26 Iaşi.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
Nas, Gît şi Urechi
Ord. 9—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67, Str. Golia 67
(casele Camerei de comerţ)

O NOUĂ CLINICĂ IN IAŞI

Dacă întîmplarea, neprevederea-sau vr'un accident nonorocit a făcut să rupeţi mîna, piciorul, gîtul, să sfărmaţi capul păpuşelor d-voastră, daţi fuga cu ele la *atelierul chimico-technic I. A. Singher* din Iaşi strada Golia vis-à-vis de Primărie, unde s'a înfiinţat o clinică pentru păpuşi.

Pancientele internate în această clinică sunt tratate cu multă îngrijire şi consideraţie, şi iesă, în scurt timp, pe deplin vindecate, cu mai multă siguranţă decît pacienţii sau pacientele internate în orice clinică umană sau veterinară.

Banca MOLDOVA
SOCIETATEA ANONIMĂ
Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.
Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.
Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.
Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase
Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.
Primeşte spre fructificare contra
LIBRETE DE ECONOMII
cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.
Precum şi sume mai mari contra
SCRISORI DE DEPUNERI
cu dobînda de
5½% p. a.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Strada Lascar Catargi No. 34.

Plăci pentru Gramofon
Cîntate admirabil de artiştii teatrelor: Naţional, Davila, Grigoriu, fano-fare şi orchestre, imprimate la Berlin şi vînd numai cu **2 lei** placa cu 2 cîntece.
Catalogul gratis la cerere.
LIBRARIA ŞI BAZABUL
Nicolae A. Petroff
BARLAD

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală română din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ N. D. Popa administratorul ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**
E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iaşi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".

MAŞINILE DE CUSUT
SINGER
au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune
„Grand Prix"

Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă

Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Pari
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 2 a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
11 şi 12 Ianuarie 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE
Asortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane şi Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. le mètre 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Tipografiia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded Johan Krzyzanowski

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1197 Vineri 31 Decembre 1910

2852/1911

Țara e cinstită și bravă

De azi dimineață, d. Carp este instalat la guvern.

L'am văzut ieri, urcînd scările Palatului. Era radios.

Bătrînul șef al junimiștilor își vedea ast-fel satisfăcută ambiția. Fusese chemat la Palat,—el cel dintăi după retragerea d-lui Ionel Brătianu și însărcinat cu formarea cabinetului. Pentru a obține o asemenea preferință, ce sbuciumări, ce salturi n'a făcut acest bărbat politic!

Dar în sfîrșit ce importă mijloacele de care s'a servit pentru a ajunge să căpete cu precădere și singur guvernul.

D. Carp, a ajuns prim ministru, ori cît de mare ar fi surprinderea țărei și și'a constituit cu ai săi și dintre ai săi ministeriul, ori cît de ridicolă este gruparea politică ce o conduce.

Dar l'am văzut pe d. Carp, după aproape 2 ore—cînd scobora scările Palatului. Ambiția i se satisfăcuse, Regele îi acceptase lista ministerială, și acum nu mai rămînea decît îndeplinirea formalității jurămîntului.

Mulțumirea că fusese preferat la succesiunea guvernului trecuse; ea nu durase de cît atîta timp cît durase audiența Regală.

In locul acelei mulțumiri de o clipă, lua acum loc în sufletul său, adeseori încercat de serioase lupte, marele sentiment al răspunderei.

Căci ori cît de mult a trăit acest bătrîn bărbat politic în sferi senine, departe de realitatea vieței noastre politice, totuși nu se poate spune că nu cunoaște măcar atît pulsul adevărat al țărei, în cît să-și dea seamă de marea încercare la care își expune ultimile sale zile de existență politică.

Și în posomorîrea sau grija care îi cuprinsese fața, eu am cetit întrebarea ce de sigur el și-a pus'o, părăsind Palatul.

— „Guvernul îl am, dar oare voiu putea guverna“ ?

Naturală și foarte justă întrebare! Căci nu este suficient să obții guvernul—pentru ca să obții în acelaș timp și forța de a deține guvernul.

Guvernul îi'l dă Regele—fiind că așa e scris în constituție, că Regele numește și revoacă pe miniștri. Dar puterea, această indispensabilă forță de a te putea ține la guvern, de a guverna—ți-o dă țara.

Și atunci e explicabil pentru ce gîndul bătrînului șef al junimiștilor — s'a întors spre țară, spre această țară legală pe care d. Carp mai totdeauna a neglijat'o și care și ea în schimb,—mai totdeauna l'a ignorat!

Va obține d. Carp și de la țară, cu aceiași ușurință, forța de guvernare, după cum a obținut de la Coroană, guvernul?

Se vorbește de aceleași mijloace de intimidare și violență ca și cele intrebuințate la Palat pentru căpătarea guvernului.

La Palat, d. Carp i-a spus Regelui vorbe grele; i-a făcut reproșuri amare, l'a asigurat că se retrage din viața politică, dacă nu'i va da promisiunea formală că va fi chemat la guvern, singur și cu precădere ori cărui alt barbat politic, după retragerea d-lui Ionel Brăteanu.

Mai mult de cît atît, d. Carp l'a avertizat pe Rege că prin retragerea sa din viața politică, nu-și ia absolut nici o răspundere de atitudinea pe care o va avea organizația sa politică față de Tron.

Și în fața acestei presiuni sau violențe morale, Palatul s'a înclinat, s'a dat învins. Regele a întins mîna d-lui Carp.

Și adînc impresionat i-a dat cuvîntul că îl va aduce la guvern îndată după liberali—și l'a adus.

Același sistem de presiuni și violențe va încerca d. Carp să'l întrebuințeze și față de țară, pentru a se putea menține la guvern.

Și față de țară nu vor fi suficiente violențele morale,—vor fi și violențe materiale.

Așa se spune—și noi trebue să vorbim de ele.

Iar pe lîngă mijloacele de intimidare, se vorbește și de mijloace de corupțiune prin bani. Cu baionete sclipitoare de o parte și cu monedă sunătoare de alta, d. Carp, crede că va reuși pe deplin în toată acțiunea sa politică și că va avea țara cu el și pentru el.

De aceia n'a luat în guvern pe cei doi miniștri de luptă,—Marghiloman și Filipescu.

Dar ce dazastru va culege după urma lor.

Moneda se va risipi fără folos, ori cu cîtă abundență va fi vărsată de d. Marghiloman cu ajutorul tutulor Nababilor, iar baioneta se va frînge în mîna celor ce vor gîndi să facă uz de dînsa.

Nu! domnilor de la putere. Țara asta nu este, țară de vînzare; iar conștiința corpului ei electoral, prețuește mai mult de cît sutele de mii de lei, cu cari voiți să-i puneți sufletul la mezat.

Mai mult încă, ea nu-i o țară de lași și ticăloși, care să se sperie la amenințările ridicole cu care voiți să vă întronați la putere.

Țara noastră e o țară de cetățani cinstiți și bravi — și de cinstea și bravura ei, vă veți convinge cît de curînd.

Vespasian I. Pella

Comitetul executiv al clubului conservator-democrat, este convocat pentru astă seară, Joui 30 Decembrie, la orele 8 seara, în localul clubului din piața Unirei, pentru fixarea candidaturilor în viitoarele alegeri.

Guvern de uzurpatori

Impresia generală, ce a lăsat în țară chemarea la putere a d-lui P. P. Carp; socotelile ce și le-a făcut Măria Sa, cînd s'a hotărît încă din anul trecut ca să încredințeze d-lui Carp succesiunea la putere a Carpiștilor, pentru țară sînt necunoscute, și țara întreagă socotește guvernul d-lui Carp ca un guvern de uzurpatori.

Și sînt uzurpatori din două puncte de vedere: sînt uzurpatori față de țară, sînt uzurpatori față de ideia conservatoare.

Că sînt uzurpatorii față de țară nu e nevoe a o mai dovedi. Țara în cei 3 ani din urmă n'a dat nici un căștig de cauză Carpiștilor; Candidații Carpiști au fost pururi în coadă candidaților celor 3 partide. Ei prin ei n'au luat nici un loc.

Și pentru ce țara nu le-a dat nici un căștig de cauză? Pentru ce țara i-a pus în coada listei? Pentru ce i-a litrosit de la atenția ei? Pentru că toți candidații Carpiști veneau în numele unor idei și principii, ce nu mai corespundeau nevoilor de astă-zi ale societății noastre.

Deci, cînd țara vede că în ciuda ei, în contra aspirațiunilor sale, Măria Sa a crezut în Inalta-i înțelepciune să încredințeze puterea unui guvern Carp, e în tot dreptul său să se redreseze și la ignorare și trecere peste voia și sentimentul ei să răspundă prin o nouă manifestare și mai generală de a lăsa în coadă candidații guvernului Carp. Calitatea candidaților Carpiști n'a crescut cu nimic față de țară, cu tot lustrul puterii emanată numai de la Măria Sa. Cu ce adică a crescut valoarea d-lui Mișu Cantacuzino la justiție, ori a Trubadurului la lucrări publice? Cu ce vor crește în valoare față de țară toate secăturile gogomanilor? Toncescu fi-va tot Toncescu, ori la putere ori simplu cetățan? Cocoțarea dusă la putere a celor nechemați de țară, dar aleși de Voiă, va stîrni în rîndurile cetățenilor neînregimentați acel hohot de rîs, acel rîs omeric, ca să trimeată cu un ceas mai înainte la preumblare pe toate acele secături politice.

Țara nu va putea da credit uzurpatorilor, chiar cînd vin cu mandatul de la Măria Sa, și tocmai fiind-că vin cu mandat numai de la Măria Sa, căci nu vox Regis est vox populi, *ci deandoasele:* vox populi vox Regis.

Dar guvernul Carp este un uzurpator și față de partidul și de ideia conservatoare. Partidul conservator n'a avut alt disolvant mai puternic de cît pe d. P. P. Carp, și va fi dat ca tocmai acum, cînd în formă legală el reprezintă guvernul conservator să fie cioclul ideii conservatoare. Pentru d. Carp, partidul conservator nu începe de cît de la d-sa, de cînd a ajuns să-i fie șef. Glasul cel mai autorizat care a făcut asemenea constatări e însuși d. Iancu Lahovari, ministrul de domenii în cabinetul Carp, în ale sale Responsabilități.

Guvernul Carp e un conglomerat de 4 tendințe de clică conservatoare, fără nici un considerent de partid. Patru *din ei sînt junimiști sadea: Carp, Maiorescu, Marghiloman, Arion;* Doi *sînt Nababiști: Cantacuzino și Nenițescu;* doi *Filipescani: Filipescu, Delavrancea;* și un *neutru, Lahovari. In toate aceste 4 clice este un antagonism colosal în ceia ce privește reprezentarea ideii conservatoare. Nababiștii vin cu* dinastia; *Filipescanii vin cu bardul și trubadurul recrutorului conservator; Lahovari vine cu responsabilitățile; și Carpiștii cei 4 cu învingătorii din partid. Intre cele 4 clice din guvern există atîtea dosare politice, că nu se poate să nu se manifeste colții la cele dintăi prilejuri.*

Iar grosul partidului conservator îndepărtîndu-se de vechea direcție senilă și bolnavă a Nababului, cedată din calcul d-lui Carp, vede în guvernul Carp pe uzurpatorul ideei conservatoare, căci nici o dată partidul și ideia conservatoare nu s'au oglindit în persoana d-lui Carp, nici d-lui Carp nu i-a plăcut a se oglindi în tradiția și trecutul partidului conservator.

Și acum ne întrebăm: poate trăi un asemenea guvern de uzurpatori?

***

Fapte extra-ordinare

= Iluminația de ieri seara a clubului conservator din Iași, foarte feerică și peșterică, a fost stînsă, cu osebită competință, de domnul căpitan de pompieri Stroja.

= Un junimist hazliu spunea ieri despre numirea d lui Stroja ca prefect de poliție.

— Pentru prima oară se întîmplă ca un pompier s'ajungă prea curînd la fața sinistrului.

= Mulți se miară de plasarea d-lui Delavrancea la ministerul lucrărilor publice. Ce va face la asemenea banal departament — un poet și dramaturg ca Delavrancea?

— E foarte destinat, din contra, replică cine-va. A bătut atîta drumurile și e așa deprins să oscileze, că va fi un excelent ministru la resortul său.

= Domnul Nenițescu, autorul studiului asupra reprezintărei minorităților, s'a vîrît într'un minister, care consideră ori-ce reformă electorală ca o primejdie națională.

= Ziarele junimiste au primit poruncă să numească noul guvern „guvernul reparației sociale“.

După 15 ani de practică opoziționistă, carpiștii se fudulesc că au ajuns cîrpaci.

= „A la minut“.

La orele 6 a demisionat guvernul liberal, la orele 6 jum. a fost însărcinat d. Carp cu formarea noului minister, la ora 6 trei sferturi d Carp a prezintat lista miniștrilor și la ora 7 noii miniștri au jurat cuvenita credință.

Iată recordul recordului unei țări cu Constituție scrisă!

= Insărcinînd pe d. P. P. Carp cu formarea vechiului minister — acceptat de Suveran cu trei luni în urmă, Regele a zis șefului junimist:

— Vă dau revanșa. Ați zis, în vremuri, „Regele și Dorobanțul“. Eu zic acum: „Regele și Calea Dorobanților“.

Chestii financiare

Situația tezaurului la 31 Ocombrie 1910

Incasările budgetului pe exercițiul în curs merg bine. Aceata reiesă din fie care situație lunară.

După 7 luni de înasări din exercițiul anului în curs, într'un total de 461.079.942 lei s'au încasat 259.563.869 lei, adică 56 la sută, rămînînd ca restul de 44 la sută să se încaseze în celelalte 5 luni, plus încă 6 luni pînă la 30 Septembrie 1911.

Intregul budget în veniturile sale e alcătuit din 320 articole, împărțite în 8 mari capitole.

Capitalul și munca cetățenilor aduc folos statului 43.888.00 lei cu tendința de creștere prin creerea acestei averi publice, prin perfecionarea și lățirea muncei, și prin o mi dreaptă și proporționată distribuție Noul ante-proect de lege asupra impositului pe venit la aceasta tinde ca să nparță mai echitabil sarcinile statului asupra averei și muncii cetățenilor si. Din acest capital și muncă statul rage folos 9 la sută din budgetul său.

Cele ce ne slujesc la *hrană, băutură, îmbrăcăminte* și *ilumiat* aduc statului 73330000 lei, izbind n mod neegal diferitele clase sociale iar dacă la acest capital adăugăm și venitul fondului comunal de 29000000 lei; vom avea un total de 102330000 lei, ceia ce reprezintă 22 la sută din totalul prevederilor budgetare.

Din *raporturile* cetățeanului cu statul ca autoritate judecătorească și administrativă, budgetul trage foloase de 26000000 lei, capitolul timbrelor mergînd anual crescînd cu cîte un milion două în plus, ceia ce reprezintă 5 la sută din totalul prevederilor bugetare.

Din faptul că statul este și *negustor* monopolizator și vinde marfă scumpă, fabricată numai de el și asigurat concurenței comerciale, el încasează pe an 67460000 lei, ceia ce reprezintă 14 la sută din totalul prevederilor budgetare. Calitatea statului de a fi negustor monopolizator cu toate criticile ce i s'ar aduce el va continua să rămînă ca atare și va spori în această însușire spre veșnica utilizare a tuturor patimelor omenești.

Statul mai e și *cărăuș* public și în desvoltarea sa a pus la îndămîna publicului toate înlesnirile cu mijloacele de tracțiune și comunicare. E mijlocul prin care se arată civilizația statului. Din această nouă însușire bugetul încasază 112639000 lei, ceia ce reprezintă 24% din totalul prevederilor bugetare.

Statul din *fondul* său acumulat de veacuri, din exploatarea ce face fondului său domenial trage un folos de 29044000 lei, ceia ce reprezinta 6% din totalul prevederilor sale bugetare.

Statul pompează de la *județe, comune,* circa 20 milioane lei, pentru diferitele servicii ce le face el pentru dînsele; această sumă reprezintă 4% din totalul prevederilor bugetare.

In fine statul politic organizat ca autorități supt cele 9 ministere produce din manevrarea diferitelor servicii publice și fonduri particulare de capitali zat, restul de 60 milioane lei, dacă deducem fondul comunal la capitolul 2 a al impozitelor indirecte, ceia ce reprezintă restul de 16% din totalul prevederilor bugetare.

Toate aceste capitole sînt în incontinuă creștere, căci pe an pe an ce merge statul ia o mai mare desvoltare, și din raporturile ce le are cu cetățenii pompează tot mai mult:

Deci statul e liber de a-și scoate din avutul său propriu prin felul cum își știe exploata averea sa cu 6% din venituri, dacă statul trage colosale venituri din nevoile, necesitățile și năravurile oamenilor, căci aici e cel mai mare venit, și numai tutunul aduce pe an 10% din totalul veniturilor, reiese ce înaltă chemare are statul ca să așeze pe baze mai drepte folosul ce și-l trage din capitalul și munca cetățenilor spre mai marea lor ușurare și spre o mai bună asigurare a veniturilor sale pe viitor.

Ne bucurăm cînd vedem că bugetul merge sporind și nu va fi departe cînd totalul încasărilor noastre bugetare de peste an, vor atinge *jumatatea de miliard.*

Iată dar proporția veniturilor din capitolele din buget.

1). Impositele directe 43,880000 adică 9 la sută.

2). Impositele indirecte 73330000 adică 14·8%.

3). Timbrul și înregistrare 26000000 adică 5·8%.

4). Monopolurile statului 67460000 adică 14.6%.

5). Domeniul statului 29000000, adică 6.6%.

6), Serviciile publice 112639000 adică 24·8%.

7). Subvențiunile 20000000 adică 4·8%.

8). Ministerele cele 9, 89000000 adică 19 la sută.

Total 100%.

Gh.

Carmen Sylva în Italia

D. Marcus de Rubris, gingașul poet al „Vegherei“, povestitorul fermecător al „Amintirilor noastre“, unul din tinerii scriitori italieni, cei mai caracteristici și personali, ne dă, în revista „Donna„, un portret din cele mai reușite al acelei Regine de bunătate și de dragoste, mult iubita noastră Suverană. Această scriere 'i a fost inspirată autorului din cetirea volumului „Pensieri d'una Regina“, apărut de curînd în editura Voghera din Roma, prin îngrijirea Baronesei Violetta Montel-Neuschotz, — de origine iașană.

„Nu există în Italia nimeni — așa scrie poetul de Rubris — care să nu cunoască numele Reginei Carmen Sylva: toți își zic și își repetă cu oarbă convingere, că ea e o „Mare scriitoare“, poate fiind că vor fi cetit vre-o carte cel mult... din ale sale; însă foarte puțini „știu“ cu adevărat cît e de mare scriitoarea-Regină. Cu greu admirația vulgară ști-va să se înalțe pînă la punctul adevăratului merit, acolo unde strălucește adevărata materie și glorie a unui suflet de elită“.

„Ca și în alte țări, și in Italia, prea puțini din cei ce rostesc aproape cu evlavie numele de pană al soției lui Carol de Hohenzollern, știu cu adevărat de ce Regina Elisabeta e admirabilă prin înălțimea supra-regească a marelui său geniu artistic și gingășia sentimentelor ei de bunătate extra-ordinară și caritate nesecată“.

Spre a ne face să înțelegem ceva din nobilimea spirituală a Carmen Sylvei ca scriitoare, și a calităților ei rare de „genială“ caritate omenească ca femee și regină. a apărut de curînd în Italia un volum ticluit, cu o stăruință vrednică de laudă; dacă nu chiar și cu tot atîta pricepere, de Baroneasa Violeta Montel-Neuschotz, aceasta pentru ca publicul italian să poată pătrunde toată măreția operei săvîrșite de Regina Romînia, abea traducîndu-le din numeroasele sale lucrări, acele maxime de morală, pe cari Carmen Sylva nu lipsi nici-odată de a le strecura printre frumoasele și înduioșetoarele povestiri; astfel în cît acest volum a reușit a fi o carte de viu interes, ce ne apare ca o călăuză spirituală a unui suflet înălțat: ori-ce cugetare, aci tradusă, pare aproape o rază de lumină ce ne deschide pe neașteptate de odată, zări noi, vedenii neobicinuite, fermecătoare... De sigur că se cere aceluia ce citește aceste cugetări ale unei Regine („Pensieri d'una Regina“) vroința de a pătrunde tainicul înțeles al acestor maxime; ele necesită tot deodată și o pregătire specială — pe care nu suntem obișnuiți de a o întrebuința pentru scrierile din toate zilele, adică o simțire ca de umilință și cucernicie, ea și cînd însăși Suverana, care se zice că-i înzestrată cu atîta farmec comunicativ prin gingășia sufletească și bunătatea sa, ne-ar rosti însăși cu grai viu cele scrise în cartea sa; și apoi mai e nevoie și de oareși-care putere reflexivă ca să descoperim întreaga bunătate evanghelică ce se revarsă din ele.

După ce spicue din cartea Baronesei Montel, cugetările cele mai însuflețitoare pe care le reproduce în lucrarea sa d. Marcus de Rebris urmează:

„Mai sus am arătat că actuala publicare a d-nei Montel de Neuschotz, ținește și spre a face cunoscută printre noi opera morală de caritate creștinească pe care augusta Femee a împlinit-o cu rîvnă de caritate și dragoste nesecată“.

Acestea le aflăm dintr'o precuvîntare pe care însăși compilatoarea operei s'a gîndit s'o puie în capul cărții „Pensieri d'una Regina“; și cu toate că nu e scrisă într'o limbă italiană tocmai curată — se simte ușor chiar din felul construcției frazelor, că ea e datorită unei pene străine — totuși această prefață ne ajută mult la înfățișarea figurei morale a Reginei; și aceasta ne ajunge.

„Dînsa ne spune între altele, cum că în timpul Răsboiului de la 1877, falnica epopee a redeșteptărei naționale romîne, pe atunci Principdsa Elisabeta fuse mintea și inima ce călăuzea și ocrotea neobosită pe răniți și muribunzi, așa încît supușii săi recunoscători o numiră „Mama răniților“.

„Ne mai spune că, după Răsboiu, dînsa ne încercă pe cît îi stă în putință să aline nevoile și durerile care bîntuiau noua sa patrie și de atunci înflori o întreagă răsadă, de așezăminte de bine facere, inițiate din bunătatea Suveranei; instituții pentru desvoltarea specialităților femeești ca școala Elisabeta-Doamna, în care peste 70 de fete învață brodăria și țăsătoria; Societatea Furnica, patronată de mai multe doamne romîne, cari cumpără obiectele de la țărance ajutînd și desvoltînd mult industriile casnice sătești; Concordia, societate de încurajare a industriei femeești; Țesătoarea, pentru torsul și țesutul mătasei; Munca care procură de lucru la aproape o mie de femei din popor, le ajută cu împrumuturi și diferite înlesniri; Albina care procură de lucru doamnelor decăzute din societatea bună; și alte așezăminte de înalt interes filantropic, ca societatea Elisabeta, care împarte săracilor lemne; patrona-

tul Azilului de orfane Elena-Doamna înfiinţat prin mărinimia doamnei Elena Domniţa Cuza şi în sfîrşit capodopera pietăţei regale şi a caritătei Regina Elisabeta a Romîniei; oraşul orbilor, Vatra Luminoasă".

„Nimic din cîte până acum civilizaţia şi dragostea de aproape a ştiut şi a putut până azi să închipuiască şi înfăptuiască spre mîngăerea celor ce sufer, nu se poate, după cît socotim noi, compara cu măreaţa operă de bine facere a vetrei luminoase. Aceasta e mică în felul ei; în ea trăesc ca într'o cetate ferită de rele, senini şi împăcaţi cu soarta lor, vitregă, muncitori de treabă cari nu văd ce e drept lumina soarelui dar o cunosc pe aceea a credinţei, dragostei şi a virtuţei, oameni cari nu fug de muncă, cari învaţă cu străduinţă, care se înveselesc prin felurite frumoapetreceri; şi oraşul lor alcătuit din numeroase familii, se bucură de o igienă raţională, — cu care poate nici un oraş al „celor ce văd" nu se va putea grozovii vreodată".

„O minune! Cuvîntul acesta n'ar putea fi mai nimerit pentru nici o altă operă modernă, căci nici una nu ştie mai bine să fericească atîtea sărmane fiinţe".

„Ce să mai poate adăuga la aceasta, spre a slăvi o fiinţă omenească?

Dumnezeu a dăruit pe Regina Elisabeta a României, cu toate favorurile Lui, pe care Atot-Buna Doamnă ni le destăinue fie în alinarea suferinţelor celor nenorociţi fie chiar într'o recepţie la Curte, pe care te face prin farmecul cuvîntărei sale, să n'o mai uiţi".

„Buna, sfîntă femee! Cu adevărat mare şi „Suverană.

Cetind paginile aceste „Pensieri d'una Regina" către dînsa sboară gîndul plin de admiraţie al tuturor femeilor italiene ce au o inimă recunoscătoare către făcătoarea de bine a omenirei şi iniţiatoarea operilor cu adevărat sublime!

OAMENI ŞI LUCRURI

DELIRIUM...

Aproape neluate în seamă au apărut în „Hamptons Magazin" cele patru articole, prin care de-apururi faimosul Dr. Cook a încercat să se apere în contra învinuirii că ar fi mistificat lumea în chestia descoperirii polului nordic. Apărarea nu e lipsită de oarecare abilitate în sensul că exploratorul pretinde că a fost victima unor halucinaţii pe urma cărora n'a putut să-şi dea seama că *n'a* ajuns la pol.

„N'am fost tîlhar"—exclamă în cursul apărării sale tardive marele mistificator.

Fireşte,—un tîlhar la drumul mare. Ci pe un drum unde sperà să nu-l poată nimeni controlà vre odată.

Cine nu-şi aduce aminte cu ce entuziasm a fost primit „eroul"—la Copenhaga, unde în mijlocul unui zgomotos banchet în onoarea lui Cook sosi vestea că Peary a ajuns într'adevăr la pol; cine nu-şi aduce aminte cu cît sîngrece a înfruntat îndrăzneţul serbătorit această ştire, aruncînd asistenţei celebra sfidare:

— Cu atît mai bine! Vom fi ajuns amîndoi la acelaşi rezultat...

Acum însă Cook iea aiere de victimă şi imploră graţia ce se cuvine unui halucinat.

Intre altele susţine cam următoarele:

Ghiaţa cea veşnică prezintă ochilor nişte jocuri şi scînteiere de lumină extraordinare. A văzut nişte culmi de omăt, care-i s'au părut vulcani arzători. Prin vaporii lor se întrezăreau nişte cetăţi minunate, nişte palate feerice, ca în poveşti. Toate vrăjile din „O mie şi una nopţi" i-au dat iluziuni optice în nesfîrşitul oceanului de ghiaţă. Pe lîngă aceasta—nişte apariţiuni dintre cele mai spăimîntătoare, — aşa încît creierul lui istovit de sforţări fizice, a pierdut la urma urmei ori-ce control asupra realităţii şi aparenţei. El afirmă şi astăzi că a străbătut o depărtare de 2500 mile în zăpadă şi gheţuşuri Fără să şi poată da seama însă, dacă direcţia în care apucase ducea într'adevăr la nord.

Cînd „delirul" lui atinse culmea, la 21 Aprilie 1908,—el era convins că se află la polul nord şi crezu întreprinderea sfîrşită.

Nici astă-zi nu e sigur că s'ar fi întîmplat contrariul, recunoaşte însă că şi pretinsul pol de nord ar fi putut să fie o iluzie optică.

El se porecleşte singur „o victimă" a unei sminteli proprii şi adaoge:

„Nu fac nici o încercare să lămuresc în această povestire observaţiile mele ştiinţifice. Ele au fost date în vileag şi au fost respinse de către autorităţi în materie.

Primesc verdictul lor. Cred, însă că pentru cine mă ceteşte apare lămurit, de ce mi a fost peste putinţă să posed observaţiuni şi măsurători mai presus de ori-ce îndoială... Convingerea mea că am atins polul nu s'a bazat nici odată numai pe observări ori socoteli matematice. Uneori mintea mea era limpede ca şi cristalul. Alte ori mă biruia foamea setea şi frigul. Calculele n'au putut să mai întărească siguranţa; ele mi-au susţinut numai voacea lăuntrică şi ea îmi spunea că într'adevăr am atins polul. Era această voace o manifestare a nebuniei? Poate!

Convingerea mea poate că începea din colo de hotarele raţiunii.

Cîte odată aşa mi se părea şi mie; cîte odată mi se părea că nu. Cu un cuvînt—nu ştiu"...

... Ce păcat numai că acest „nu ştiu" vine prea tîrziu. Lumea nu mai avea nici înainte de această mărturisire—iluzia că americanul Cook ar fi urmărit vr'o odată alţi poli,—de cît cei de aur..

Rodior

O HOTĂRIRE MINISTERIALĂ

Cu începerea anului şcolar 1910 | 11 d. Haret a luat excepţionala măsură, ca nici unui părinte din ţara romînească să nu-i fie îngăduit a avea mai mult de un copil ca bursier în şcoalele statului,

Poate că d. ministru are dreptate, măcar la sfîrşit de cît nici odată... căci după înclinarea spiritului de căpătuială şi nesaţ a Romînului, la care se mai sporeşte şi hatîrul, poziţiunea socială, coloarea politică, puţinile burse ce se dau şi cum se dau sunt deja angajate înainte chiar de începerea examenului.

Făcînd cercetarea cu mintea în amănunte, te vei convinge că oameni cu poziţia materială bine asigurată, funcţionari superiori cu lefuri bine crescute, cu diurne şi alte venituri oficiale şi exoficiu, cu şcoalele la ciţi-va paşi de scara casei lor că au plasaţi cîte 2, 3 şi chiar patru copii ca bursieri prin şcoalele internate ale statului; iar cei nevoiaşi dar silitori, care plîng şi le trec sudorile la concurs pentru căpătarea unei burse ca ajutor, rămîn nebăgaţi în samă, iar punga deja deşartă a părinţilor rămîne cu totul goală după un drum îndelungat, după scoaterea certificatelor vrute şi nevrute, toate pe timbru, se înapoesc acasă fără nici un rezultat.

Dacă această mătură mai tae cîte ceva la cei bine asiguraţi materialiceşte, căci vor fi supuşi la solvă, ceia-ce e nebăgat în samă pentru ei; în schimb este o lovitură foarte grea pentru fii de sătean fără mijloace, pentru ai funcţionarilor slab plătiţi şi împovoraţi pestei măsură de familie. Supozăm că aceşt din urmă au copii buni: unul e bursieriu, care totuşi reclamă haine, cărţi, taxe, stricăciuni, mărunţuşuri etc., dar cei 2—3 următori, deşi înteligenţi vor rămînea nişte fiinţi rătăcite din calea vieţii, cariera fiindu-le cartea, neavînd cu ce achita solva. Nu e drept ca un părinte cu un copil fie chiar mai restrîns materialiceşte să l aibă bursier faţă de un altul cu 7—8 şi tot aşa de avut să aibă tot unul. Proporţia e anormală. Nu e de admis ca unui părinte cu mijloace suficiente să-i se mai dea şi colac peste pupăză: bursa Cu asta societatea face un rău încurajînd îngîmfala şi nenorocind multe elemente bune, care se perd în noianul oamenilor comuni. A stabili un singur copil la bursă pentru toţi, însamnă ca toţi locuitorii ţării sunt pe acelaşi picior de egalitate materială şi familiară. Aceasta poate fi un ideal şi de la ideal la realitate e o enormitate.

A pune în aceiaşi paralelă pe sătean cu oraşanul, care are ori-ce şcoală la îndămînă, pe cînd celalalt plăteşte gazdă, transport, perdere de vreme şi cîte... cîte; a egala pe un învăţător—nu de cei chiaburi—cu maximul de salar 130 lei lunar şi cu 7—8 copii, pe aceiaşi treaptă cu cei plătiţi cu sute şi mii de lei este o obijduire pentru unii strigătoare la ceriu.

Suntem de părere că admiterea bursierilor în şcoalele statului să fie proporţional cu venitul şi numărul copiilor. Venitul însă cercetat cu multă scrupulozitate nu ca pînă acum numai cu forme de multe ori plănuite şi plăzmuite.

D. Haret s'a gîndit poate şi la dictonul d-lui P. P. Carp: „Romînul se naşte bursier, trăeşte funcţionar şi moare pensionar. „Cine merită", adăugăm noi, aşa trebue să fie...

Dacă d. Haret—va mai fi ministru, sperăm că va reveni, în mod mai echitabil, asupra acestei dispoziţiuni; dacă nu.. alţi vor cîntări mai drept, dreptatea, celor ce o au de fapt... nu din închipuire...

Scipione.

Presa conservator-democrată şi noul guvern

La Romanie:

Ministerul Carp nu va reuşi, fiind-că nu poate reuşi, fiind-că nu trebuie să reuşească.

Ministerul Carp este prima încercare de reacţiune—de reacţiune pe faţă—pe care istoria noastră contimporană l'a înregistrat vre-o dată.

Nu este posibil ca România, în anul 1911, să se facă părtaşă cu această mişcare de reacţiune, care nu înseamnă, nici mai mult, nici mai puţin, de cît suprimarea instituţiunilor libere ale regimului reprezentativ.

Ne găsim în faţa unui minister antiparlamentar şi suntem convinşi, că ţara va fi la înălţimea datoriei ce-i este inpus de situaţia.

Ordinea:

E prea tîrziu pentru a împedica mersul înainte al democraţiei romîne, ori-cîte piedici îi s'ar pune de-a curmezişul şi ori cît s'ar căuta, prin atitudini provocătoare, a o abate de pe calea pe care păşeşte cu atita convingere şi hotărîre.

Ea a găsit organul, prin care îşi va exprima şi afirma cu o energie crescîndă revendicările ei pe toate tărîmurile, în primul loc însă, voinţa ei ce nu se va mai putea înăbuşi, nici zădărnici, de a se guverna prin ea însăşi: E partidul conservator-democrat.

Lupta partidului conservator-democrat e dintre acelea, pentru care obstacolele devin puternice imboldurî; provocările noi prilejuri de încordare, nesocotirile tot atîtea zvîcniri de vitalitate victorioasă.

Prin urmare, suntem liniştiţi. Am aşteptat acest guvern cu arma la picior şi cu pulberea bine uscată, şi acum războiul anunţat de şeful nostru va începe fără cruţare, căci fără cruţare trebue să fie un război în care nu este vorba de un guvern şi o opoziţie, ci de încercarea ce se face de a violenta naţiunea şi de datoria ce ne-o asumăm de a apăra cele mai scumpe bunuri ale democraţiei romîne.

Ceea-ce e sigur, este că chemarea partidului carpist n'a fost una din cele mai fericite sugestiuni ale Coroanei.

Acţiunea:

In ori-ce caz, ori-cine ar putea spune că Regele a pregătit, printr'o stratagemă, o guvernare personală împotriva ţărei, dînd junimiştilor posibilitatea ca fără să fie de fapt la guvern să poată uza de avantajele puterei pentru a conrupe, pentru a face acte de imoralitate politică.

Dar se impune o întrebare: pentru ce a f cut aceasta Regele?

Mărturisim că nu găsim uşor un raspuns, care să se potrivească cu domnia constituţională a acestui înţelept Suveran.

Litere-Ştiinţe-Arte

In afară de eminenta revistă condusă de fruntaşul nostru d. A. A. Badareu *„Romînia viitoare"*, va mai apărea de la 15 Ianuarie, în Bucureşti o mare revistă, sub direcţia d lor A. D. Xenopol şi Nicu Xenopol.

Revista va avea un caracter absolut ştiinţific, şi sociologic, excluzîndu-se cu totul politica. Articolele vor fi plătite, aşa că această revistă se prezintă cu caracter serios, şi după cît ştim articolele ce va coninea vor fi semnate de cele mai de semă autorităţi de ştiinţă şi sociologie, de la noi din ţară.

Şi învăţaţi sraini vor contribui îmbogăţirea matriilor, aşa bunăoară, renumitul bizantinist d. Charles Diehl, care a ţinut trei conferinţe strălucite în Bucureşti, a dat textul lor pentru revista fraţilor Xenopol.

*

In unul din numerile viitoare, vom publica în tradicere romînească, un prea frumos articol, de *Riria*, intitulat *„Floarea"*, publicat de d sa, în limba franceză, în revista d-lui C. C. Arion „Revue de Roumaine".

In acest articol eminenta noastră poetă analizează floarea şi rolul ei în viaţa omului.

*

Marcel Prévot anunţă un nou roman—continuare la „Lettres" à Françoise mariée. Lucrarea nouă poartă titlul: „Lettres à Françoise maman".

*

La teatrul Odon se joacă o piesă a d-rei Marie Leéru intitulată „Les Affranchis",

*

La Los Angle, în Statele Unite, s'a întemeiat un club al „dameler vesele". Iată ideea care a inspirat o atare instituţie:

„Moartea şi bola sunt rele obiceiuri de care trebuie să ne păzim cît mai mult,—iar bunadispoziţie este izvorul unei tinereţi etene".

*

Profesorul german Ostwald, celebrul chimist, laureat al premiului Nobel—în 1909—a anunţat pe Ernest Haeckel că e gata să primească preşidenţia *Ligei mononiştilor germani.*

*

D-na Curie va triumfa probabil şi va fi aleasă membru al Academiei de Ştiinţi. Ministru de instrucţie Faure, a declarat că va saluta cu bucurie pe cel dintăiu membru femenin al Academiei.

*

Secretarul perpetuu al Academiei de Ştiinţi din Paris, Darboux, într'o scrisoare adresată ziarului „Le Temps" apără în mod foarte călduros candidatura d nei Curie la Academie.

*

Revista „Femina" publică proecte de... costume pentru academiciane în prevederea cazului, că scriitoarele vor reuşi a pătrunde în rîndurile Nemuritorilor.

*

Andrew Carnegie proiectează să înfiinţeze la Haaga o universitate pentru studiul internaţionalizmului, adică pentru găsirea celor mai bune căi pentru a pune în valoare relaţiile internaţionale.

*

Cu ocazia unui accident s'a putut afla, că la căile ferate subterane ale Parisului e ocupat un fiu al lui Verlaine, tînărul Georges Verlaine. S'a aflat între altele că a scris şi poezii, cari însă nu amintesc geniul marelui poet Paul Verlaine.

*

Artistul Guitry are intenţia de a se retrage din teatrul Porte St. Martin.

*

Ordinul Sfintei Anna acordat de Ţarul Rusiei profesorului Ehrlich a fost oferit pînă acum numai lui Pasteur. Prinţul de Oldenburg curatorul onorific al Institutului de medicină experimentală din St. Petersburg, a plecat cu misiunea specială de a înmîna ordinul, personal, învăţatului german.

*

STRUNA ZILEI

UN NUME FATAL

Sfatul satului, Islazul *Porcului* a fost divolvat.

Opinia.

Îşi găsesc firesc sfîrşitul
Şi pricina să v'o spun:
Un atare sfat trăeşte
Numai pînă la... Crăciun.

INFORMATII

❑ *Partidul conservator democrat va ţinea mai multe intruniri publice. în primile zile ale lunei Ianuarie.*

Primele intruniri se vor ţinea la: Craiova, Botoşani, Bucureşti şi Iaşi.

❑ Duminică 26 c. la ora 7 seara, a avut loc logodna d-rei Lucreţia Dobrovici, cu d. Ioan Dima, student al Facultăţei juridice.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dat o circulară, prin care pune în vedere că elevii particulari, care nu urmează în institutele particulare, ci prepară în familie, nu au dreptul să poarte uniforma unei şcoli publice sau particulare. Elevii care vor purta uniforma pe nedrept, nu vor fi admişi la examenele particulare.

❑ D. Dim. C. Ştiubeiu, licenţiat în drept, a fost numit controlor fiscal.

❑ D. C. Petrovanu profesor la gimnaziul din Roman, a fost numit cu titlu definitiv.

❑ Poimîne dimineaţă cu ocazia anului nou, se va oficia la Mitropolie, un Te-Deum, la care vor lua parte reprezentanţii autorităţilor civile şi militare.

❑ Examenul de magistraţi stagiari va continua în zilele de 12, 13 şi 14 Ianuarie la Bucureşti.

❑ D. V. Popescu, profesor la liceul Naţional, va fi numit director al acestui liceu.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni în şedinţă extra-ordinară în cursul săptămînei viitoare.

❑ La cinematograful „Union", de la Coloseul Bragadiru se începe în astăseară un program cu totul nou.

„Recunoştinţa indianei", este titlul unui mare tablou dramatic colorat al casei Nord Chicago şi în care ni se redă, o profesoară urmărită, la eşirea din şcoală, de un donjuan; acesta-i face declaraţii de amor, pe care ea însă le refuză. Ea apoi este rîpită şi se încinge o luptă între idieni şi americani, din care profesoara este sa'vată.,

Noul program mai cuprinde: Cearta, comedie; oraşul Cognacului, după natură; Consele de Montravers, o interesantă dramă; pe coastele Norvegiei, splendide vederi după natură; Pe Tontolini îl strînge ghetele, tablou extrem de hazliu, precum şi numeroase scene instructive, sportive etc.

Simbătă 1 şi Duminecă 2 Ianuarie, la orele 3 ziua, vor avea loc 2 mari matineuri.

❑ In vederea anului nou, autorităţile din localitate au luat vacanţă cu începere de azi şi pănă Luni.

❑ **Din Huşi.**—In seara de 26 Decembrie a avut loc, la „Clubul intim" din localitate, primul Pikniq.

Lume foarte multă, animată de o veselie neobişnuită.

Au participat la reuşita acestei serbări, cu prezenţa lor: D-nele Eleon. Berea, M. Doctor Gidey. Emilia Berea, Rucs. Mitachi, d. Th. Mitachi, Rucs. Popovici, El. Iamandi, Z. Iamandi, M. Burghelea, L. V. Gheorghiu etc.

Printre dansatoare remarc: D-nele L. Drăgănescu în rose, El. Gociu negru, Ir. Gheorghiu în vert grenouille, Herţan în albe, Calmuschi negru, Fr. Popov, bleu electric, Scarl. Iamandi (T.-Frumos) în vert, F. Holban, Chircoiaş, A. Ionescu în roş, Nistor, Elena Gideiu, Atanasiu, Stăcescu şi d na Cuţarida (Vaslui) în negru.

Buchetul d-relor era format din d-ra Miţa D. Ralea tualetă albă, Elena Mitachi, Eliza D. Ralea, Constanţa Popovici, în bleu, Agripina P. Dima, perfecta dansatoare în rose, Aneta Popescu, în negru, Maricica Popovici în rose, Maricica Berea, în alb, Georgeta Berea în rose, Alice şi Melu Gheorghiu în alb, Eugenia, Florica şi Aurora Mitachi zglobii fluturaşi.

Dintre domni observ: D. Andriescu, Ir. Gheorghiu, Jory Berea, Ad. Mitachi, Herţan. Fr. Popov. Sc. Iamandi, V. Constantinescu, Holban, Nistor, G. Andriescu, Căp. Popescu, Ralea C Chircoiaş, dr. Gideiu, Pav. Gideiu, Vet. Ionescu. T. Mitachi. J. Atanasiu, V. Gheorghiu, N. Burghelea, A. Brughin, Căp. Cuţarida (Vaslui), N. Berea, L. Stoianovici, C. Mitachi.

Intre tinerii dansatori: Stoinescu, (Bîrlad), Ticuţă Gociu, Doct. Pierre Gidey, V. Stăcescu, Jănică Mitachi, Vasile şi Georgică Mitachi, I. Constantinescu, Vasiliu, Emil Iamandi, C Filipescu, M. Ralea, Sub. L. Bancov (Vaslui), Grecea, căpit. Hotnog, Ionescu Ghinea, Loct. Popovici, Cost. Popov, A. Panaitescu, fraţii Casian, M. Ralea, G. Borş, Ad. T. Mitachi, şi T. Radu, P. Popov.

Pe la orele 5 lumea a început a se retrage ducînd fie care impresiunile cele mai plăcute.

❑ Invăţătorul I. Năsturel de la şcoala din Pieleşti, judeţul Roman, a fost transferat la şcoala din comuna Galbeni.

❑ *Debitul Badareu et dr. Manolescu-Strunga.*—De Sf. Sărbători, pentru reclamă s'au pus în vînzare excelente vinuri albe, vechi, indigene.

Recolta anului 1907 „ 0.70 litrul

De asemenea vinuri vechi şi noi de viţă americană, vin bordeaux şi tămâios.

*

In tot timpul sărbătorilor se găsesc de vînzare cu Kgr. păsări tăete.

Pentru cantităţi mai mari se primesc comenzi la Debit cu începere de azi.

Reprezentant Jacques L. Methsaft Jassy

Ultime INFORMAȚII

❑ *Domnu Grecianu, care trece la junimiști de ilustru barbat de stat, s'a pronunțat ieri la București, că el se joacă cu alegerile la Iași, și că ie «o blagă» să se creadă, că la Iași va reuși macar un singur opozant,*

Declarația d-lui Grecianu n'a fost crezută nici de prensul Griguță, care a recomandat ilustrului barbat să fie mai puțin optimist.

Apoi a urmat o ciondăneală între prens și ilustrul barbat.

❑ *Comitetul general executiv al partidului carpist se întrunește, la București, astă-zi la ora 2.*

Se va discuta programul politic al noului guvern și se vor fixa datele alegerilor generale.

❑ *Primarul, ajutoarele și întreg consiliul comunal al Iașului, au demisionat astă-zi dimineață, trimițînd ministrului de interne următoarea telegramă: „vă rugăm să binevoiți a ne considera demisionați din însărcinările de consilieri comunali ai comunei Iași".*

❑ *Sfințirea apei de la Timișești, care va alimenta Iașul, se va face în ziua de Boboteză, orele 11 a. m., de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.*

In acest scop, o fîntînă va fi așezată în piața Unirii.

❑ *O consfatuire a liberalilor fruntași din Iași, are loc astă-zi acasă la d. St r.*

Comitetul executiv liberal local se va întruni, la club, în astă seară sau mîine.

❑ *Omnipotența grecenistă din Iași și-a propus să sacrifice cît mai mulți junimiști posibili.*

Se hotărîse sacrificarea d-lui D. Zarifopol, unul din cei mai vechi conservatori din Iași, și a fost nevoie de intervenția energică a junimiștilor, ca d. Zarifopol să fie menținut între candidații la efori.

Sunt foarte mulți junimiști, cari voesc ca primar al Iașului să fie d. G. Botez

Intrebat ieri dacă va fi primar, d. Botez a răspuns:

— Cum să fiu primar, dacă d. Grecianu ie mai mare la Iași!

❑ *Se pun mari insistențe pe lîngă primul procuror Bercea, ca să se lase transferat pe timpul alegerilor, cari ar urma a fi exemplu de alegeri nelibere.*

Greconiștii vor să aibă un prim-procuror special pentru alegeri, pe avocatul Stoica.

❑ *La profesorul I. V. Proja, candidatul carpist la col. III de Iași, a avut loc ieri seara o serată de admiraș.*

S'a anunțat, între altele, că fratele agrarianului Proja, d. C. Proja, va fi numit director al învățămîntului primar, în locul d-lui Spiridon Popescu.

❑ *Domnii P. P. Carp și Al. Marghiloman s'au instalat ieri la departamentele lor, înainte de a fi depus jurămînt.*

D. Costinescu a predat d-lui Carp portofoliul finanțelor, dîndu-i toate explicațiile și arătînd că lasă în tezaur un excedent de 132 milioane.

❑ *Astă-zi a fost făcut cunoscut oficial autorităților din I și, constituirea noului minister, numele secretarilor generali și numirele d-lor C. L. Negruți, prefect de județ și Al. Stroja, prefect de poliție.*

D. Stroja, de și n'a depus jurămînt, doar înaintea comandantului pompierilor, s'a prezentat, foarte grav, la postul seu și a stat de vorbă cu gardistul.

D. Negruți a depus astă-zi jurămînt înaintea secretarului general, la București, și se va prezenta mîine la prefectură.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino cere situația la Iași.*

Junimiștii din Iași, exfixiați de preponderanța d-lui Grecianu, s'au plîns d-lui Matei Cantacuzino, care a și plecat la București să ceară situația și să arăte d-lui Carp pericolul grecenismului pentru junimiștii din Iași.

Domnii Ralet, general Skeletti, D. Zarifopol și alții, au convins pe d. Cantacuzino că trebue să pună piciorul în prag.

Eri a plecat la București și d. D. Zarifopol, care a fost înlăturat, din nou, de la epitropie.

❑ *Medicul care va fi numit efor la Spiridonie, este d. profesor dr. Riegler. Ceilalți epitropi sunt desemnați a fi domnii G. Cristofor și C. I. Ivașcu, amîndoi greconiști.*

❑ *D. V. Bălășescu președintele trib. Suceava, va fi numit procuror general al Curței de Apel, din București.*

Locul de president al trib. Suceava, va fi ținut vacant pînă după alegeri, cînd d. Filostrat, actual jude instructor care e numit prefect, va lua președinția tribunalului.

❑ *Profesorul Obreja din București, care fusese desemnat candidat la col. II deputați de Iași, s'a întors la București și a spus d-lui G. Gr. Cantacuzino:*

— Am fost la Iași, am văzut situația și am fugit.

D. Obreja a fost înlocuit cu un oare care N. Miclescu, pe care nimeni nu-l cunoaște.

❑ *Dihonia a și izbucnit între carpiști. Domnul P. P. Carp, a ales de primar al Bucureștilor pe d. Matei Dobrescu, fost secretar general sub ministerul de domenii al d-lui Marghiloman.*

Domnii Marghiloman și Filipescu și-au dat cuvîntul ca d. M. Deșliu, fost secretar general, fost prefect de poliție al Capitalei.

Domnii Marghiloman și Filipescu s'au dus eri, s'au rugat, la d. Carp, să se roage pentru d. Deșliu.

— Deșliu a luptat în opoziție, a zis d. Filipescu. A avut voturi multe la dovă alegeri în București și a cheltuit bani.

— Nici nu mi pasă a răspuns d. Carp. Nu întrebuințînd o expresie foarte trivială. Primar va fi Dobrescu.

*

Un refuz a avut loc din partea d-lui Jean Lahovary. D. Marghiloman s'a prezintat acestuia și i a cerut să numească secretar general la domenii pe d. Lukasievici, de la Buzeu.

— Nu cunosc pe d. Lukasievici, a replicat d. Lahovary.

— E un amic al nostru din Buzău, răspunse d. Marghiloman și ie dorința d-lui Carp să fie Lukasievici secretar general.

— Dacă d. Carp vrea, zise d. Lahovary, să vie ministru la domenii. Eu vreau de secretar general pe Gr. Cerkez.

❑ *Fruntașul liberal Take Protopopescu se află foarte greu bolnav.*

❑ *Domnul Greceanu a propus d-lui general Skeletti să candideze la colegiul II deputați de Iași.*

Generalul, care este foarte amărît de situație, a răspuns:

— La col. II va candida Badareu, din partea opoziției. Am prea multă simpatie pentru el, ca să-i fiu adversar.

❑ Primul președinte al tribunalului Iași, d. L. Munteanu, fiind numit secretar general, a plecat lăsînd nesemnate cărțile de alegători, în număr de 4000.

Cerîndu se de alegători să li se elibereze cărțile, președintele tribunalului de vacanță, d. Iulian Teodorescu, al telegrafiat secretarului general cerînd deslegarea cuvenită.

❑ O circulară a fost adresată azi tuturor administratorilor de plăși, prin care li se face cunoscut că prefectului județului i s'a primit demisia, urmînd ca afacerile să fie girate de director.

❑ La catedra de limba latină vacantă la Universitatea noastră, candidează pe lîngă d. Xenofon Ghiorghiu și d. Mihaileanu. Acest din urmă este un tînăr doctor în litere de la Berlin, care a făcut serioase studii de limba latină, în Germania și are o scriere de valoare asupra fragmentelor lui T. Phylargirius. D. Xenofon Gheorghiu, după cum se știe este a pensie dela liceu și vrea să-și înceapă cariera, la Universitate. D-sa cunoaște limba latină, dar fiind profesor de liceu timp de 30 ani neîntrerupt, s'a deprins a face în clas numai traduceri și analise gramaticale, chestiuni ce nu-s de loc îndestulătoare pentru universitate.

Se crede că d. Mihaileanu va fi recomandat de comisiunea numită de colegiul universitar și compusă din d-nii A. Philippide, I. Caragiani și Ilie Bărbulescu.

Acesta din urmă este raportor.

❑ Din comuna Sinești se comunică autorităților, că locuitorul Vasile Gh. Buzinchi, luîndu-se la ceartă cu frații Gheorghe și Toader Cirilă și aceștia fiind turmentați de băutură, au sărit cu cuțitele asupra lui Buzinchi rănindu-l grav.

Victima a fost dusă la spital, iar criminalii au fost arestați la jandarmarie.

❑ D lui deputat I. Botez, profesor de limba engleză, care a scris un studiu asupra învățămîntului, i s'a acordat o bursă de minister spre a-și continua studiile în Anglia.

D. Botez a refuzat să primească bursa.

❑ D. Mișu Cantacuzino, ministrul justiției, are două mari calități: 1) este cel mai tînăr dintre actualii miniștri, —are 43 ani—și a fost procuror la tribunalul Ilfov în 1896.

Enorme calități!

❑ D. Lazăr Munteanu, primul președinte al tribunalului Iași, a fost numit prin delegație, secretar general al ministerului de justiție.

S'a convenit ca unul din președinții tribunalului Iași să fie delegat prim-președinte și unul din judecători, președinte la una din secții.

❑ Mîine între orele 3—5 după amiazi va avea loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, serbarea copiilor. Intrarea va fi liberă, garderoba obligatorie.

Mîine seara la orele 10, va avea loc serbarea revelionului.

Comitetul organizator a pregătit numeroase surprize și distracții.

Se va petrece de minune.

❑ Duminică 2 Ianuarie se vor reincepe conferințele la cercul preoțesc, din localitate.

Va vorbi păr. I. Gotcu.

❑ D. I. Petcu, controlor fiscal la administrația financiară din localitate, a fost mutat la Bacău.

❑ Domnii Meissner și C. V. Praja, încă de a fi numiți, primul secretar general, secundul director al învățămîntului primar, au început să se „ocupe" de dascăli.

Au chemat pe d. D. Ionescu, profesor de muzică, numit șeful corului Spiridoniei și l'au amenințat că numirea sa nu va fi confirmată de noul ministru, dacă el și fii săi nu vor simpatiza cu junimiștii.

Au chemat pe un institutor, autor de cărți didactice, și i-au promis monopolizarea acestor cărți.

De altmintreli, sistemul corupției, care din fericire, nu prinde—se încearcă de junimiști pe scara cea mai întinsă.

Sunt zeci de agenți provocatori, toți nobili de ai partidului sforțărei morale, care cată să conrupă, să promită și să amenințe.

Iar d. Greceanu, la București, a declarat că se joacă cu alegerile din Iași.

❑ Pentru ministeriabilii nemulțumiți din partidul junimist, se vor creia încă două ambasade: la Madrid și la Kopenhaga.

❑ Ministerul instrucției a pus în vedere că elevii particulari, care rămîn repetenți și vor să se înscrie în școalele statului, să plătească taxa dublă.

❑ D. C. Krupenschi s'a prezentat astă-zi la prefectura de județ și și-a luat rămas bun de la funcționari.

❑ O interesantă listă de subscripție s'a primit de d. A. D. Xenopol, de la Irimia Iliescu, învățător din comuna Brusturi, județul Suceava, în care se află subscris un număr de locuitori săteni cu suma de 20—50 bani, și elevii școalei din Brusturi cu suma de 10 bani, doi din ei, anume Ripan Constantin și Grigore Damian, mai săraci, nedînd de cît cîte 5 bani.

In totul au trimis suma de 20 lei 40 bani.

Dacă acest exemplu ar fi urmat de toate comunele din țară, la ce sumă s'ar urca contribuția?

❑ Consiliul comunal din Tg.-Frumos a fost convocat pentru intervalul de la 1—21 Ianuarie, avînd a se ocupa cu mai multe chestiuni.

❑ Primarul și ajutoarele și-au luat astă-zi ramas bun de la funcționarii primăriei Iași.

❑ D. Al. P. Poni, directorul Spiridoniei a demisionat din acel post.

❑ D. Toneanu, procuror general al Curței de Apel din Galați și-a dat demisia.

Se zice că d. Sărățeanu, procuror de secție la acea Curte, va fi numit procuror general, în locul d lui Toneanu.

❑ **Incendiul de astă-noapte.** — Astă-noapte, pe la orele 2 jumătate, un incendiu a izbucnit la casele d-nei dr. Tenenbaum din strada Căpitan Păun No. 8.

Incendiul a luat naștere de la atelierul de stolerie d-lui Maier Herș, ce se află instalat în niște camere ale acestei case.

Imediat ce focul a fost semnalat, s'a dat de veste pompierilor și autorităților și au sosit la fața locului d. comisar Argintoianu, Dan, comandantul sergenților, Ștefăniu ajutor și subcomisarul Focșa.

După cîteva momente au sosit și pompierii postului Toma Cozma, care au început să dea ajutoare.

In acest timp, focul s'a locazat, la casele de alături, proprietatea d-nei Elena Zaharia.

Văzîndu-se pericolul s'a chemat în ajutor și celălalt post de pompieri cerîndu-se în același timp și un pichet de de incendiu de la regimentul 13, care să menție ordinea și să apere avutul locatarilor.

Dar focul a cuprins întreaga clădire, a d-nei Zaharia care erau locuite de mai bine de 10 chiriași.

Panica era foarte mare, de oare-ce vîntul bătea cu putere și focul amenința să se întindă și la casele din vecinătate.

După cîte va ore de muncă, pompierii au reușit să localizeze focul.

Casele erau proprietatea d-nei Elena Zaharia, erau locuite de următoarele persoane: Iosub Haimovici, voiajor; Carol Zamberg, funcționar comercial; Haim Penz voiajor; Șmil Katz; Avram Kahana, colector; Moise Blanaru, care toți ocupau apartamente mobilate, cu luna.

Casele d nei E. Zaharia erau asigurate la societatea „Națională" pentru suma de 80,000 lei, iar a d-nei dr. Tenenbaun pentru 64 000 lei, la aceiași societate.

Casele d-nei dr. Tanebaun au suferit puține pagube.

Făcîndu-se cercetări pentru stabilirea cauzelor care au provocat incendiul nu s'a putut afla nimic; s'a adus însă la secția III-a, pentru a fi cercetați, Moise Herș Commer, stoler, și Haim Leib Avram și Șaim Litman, bănuiți a fi autorii focului.

Cercetările continuă.

❑ Consiliul de administrație ai Băncii Iașului s'a întrunit astăzi la orele 11.

Consiliul a fost înștiințat, că dorința Băncii Naționale, este, ca director să fie numit d. Daniel, șeful contabil al sucursalei din Brăila a Băncii Naționale.

❑ **Intre candidații carpiști la col. I Cameră de Iași, am omis să menționăm ieri pe d. P. V. Sion.**

❑ **Astă-seară Joi 30 Decembre începe noul program cinematografic la Teatrul-Circ Sidoli (Pathé Frères).**

Cu desăvîrșire nou, în toată întregimea lui, programul cuprinde o frumoasă alegere de sujete istorice, teatrale, comice, geografice, instructive etc. precum: Romanul unei mumii după Théophile Gautier, cea mai de valoare operă a marelui autor, grandioasa punere în scenă, interpretarea este încredințată marilor artiști de la Comedia Franceză. — Reintoarcerea, scene din viața peilor-roșii, a căror acțiune se desfășoară pe platourile Coloradei ale Americei de Nord. — Pagini reconstituite din epoca Ecaterinei a II-a a Rusiei. — In Japonia, coafura unui samurai (nobil japonez). — Ce plăcere să ai un cîne, comedie, — Prince și a perdut o mînecă, sceneta jucată de simpaticul humorist. — Un dușman al apei, comedie etc. etc. etc.

Noul program se închee cu cel mai recent număr din Pathé-Journal, cu ultimele noutăți din lumea întreagă redate însuflețit: Ghețarele în Finlanda,— Sporturi în Scoția,—Congresul păcei la Londra, delegații țerilor străine: Jaurès, Vandervelde etc.—Revolta la Rio de Janeiro,—etc. etc. etc.

❑ ***Membrii partidului conservator-democrat din Iași, sunt rugați să se întrunească la club, în adunare plenară Duminică, 2 Ianuarie, 1911 ora trei p. m.***

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 30 Decembrie

NOII MINIȘTRI

București.—Azi dimineață, noii miniștri s'au prezentat la departamentele lor.

D. N. Filipescu a dat ordin ca să i se prezinte, la minister, toți ofițerii superiori iar în ziua de Duminică 2 Ianuarie, toți ofițerii să se prezinte la Cercul Militar, unde va veni și ministrul de răsboiu.

D. C. Arion, primind pe funcționarii superiori ai ministerului instrucțiunei, le-a spus, că d sa vine pe urma unui ministru recunoscut ca un om al școalei. D-sa a adus laude d-lui Haret, spunînd că a venit în capul departamentului instrucției, însuflețit de dorul de muncă pentru școală.

Noul director al poștelor

București.—D. maior în retragere Verzea, care a fost numit director general al poștelor si telegrafelor, și-a luat astă zi postul în primire.

Greva de la c. f. din Portugalia

Lisabona.—Impiegații căilor ferate sunt în cea mai mare parte In grevă. Totuși se crede că o înțelegere se va încheia în curînd; o parte din serviciu e asigurată.

Consiliul de ,administrație a căilor ferate a primit o parte din cererile impiegaților, dar greviștii adunați într'o întrunire, au refuzat să primească concesiuni parțiale și au hotărît să continue greva.

Consfătuire

București.—Azi la orele 4, va avea loc la clubul Carpist, o consfătuire, la care va lua parte și d. P. P. Carp.

Banchet

București. — Conservatorii-democrați din culoarea de Verde oferă în astă seară un banchet în onoarea d-lui Iancu Brătescu, veteranul luptător.

D. Take Ionescu va asista la banchet.

D. Nenițescu la Galati

București.— D. Nenițescu va pleca astă-seară la Galați, spre a cerca să facă o impacare între Carpiștii de acolo cari se știe că sunt divizați în 4 tabere.

Condamnarea unor resculați

Berlin. — In urma procesului privitor la excesele din mahalaua Moabit, un acuzat a fost condamnat la 3 ani jum. detențiune, pentru lovirea unui funcționar al poliției. cu un pumnal; cinci alți indivizi au fost osîndiți la cîte un an jumatate temniță.

Candidaturi

București.—D. Petre Grădișteanu, care se află în străinătate, a anunțat sosirea în țară și că va candida.

D. Vasile Kogălniceanu va candida la colegiul II de Cameră.

Vizita Regelui Alfons

Mellile.— Regele Alfons a vizitat detașamentul spaniol de pe coastă, cu automobilul, iar apoi calare, a mers pănă la Nador, unde a asistat la defilarea trupelor. Pe tot parcursul, suveranul a fost obiectul celor mai vii demonstrații de supunere din partea indigenilor.

După amiază, regele a vizitat taberile și cazărmile din acest ținut, unde a fost călduros aclamat, apoi a inaugurat două școli și a prezidat la catedra adunării camerei de comerț.

Un mare incendiu

Cincinati.—Palatul camerei de comerț de aci a fost distrus noaptea trecută de un incendiu. Pagubile sunt de un milion de dolari.

Convenția austro-sîrbă

Buda Pesta. — Camera deputaților a adoptat în a treia citire, convenția de comerț, austro-sîrbă și a început discuția proiectului de prelungire a privilegiului băncii austro ungare.

Numire

București,—D. Scarlat Vîrnav a fost numit membru la Curtea de Compturi, în locul d-lui Brabeteanu.

*

D. N. P. Ianovici a fost numit comisar al guvernului, pe lîngă Banca Națională.

Intrunirea din Craiova

Craiova.—Eri a avut loc aci o întrunire a conservatorilor democrați, sub președenția d-lui N. Economu.

S'a expediat și o telegramă d-lui Take Ionescu.

Noii prefecți

București.—Azi dimineață noii prefecți, s'au prezentat la ministerul de interne, unde au depus jurămîntul.

Noii prefecți sunt: Argeș: d. M. D. Popescu; Bacău: P. Cantili; Botoșani; căp. Urseanu; Brăila: căp. Hiotu; Dîmbovița; Victor Baranga; Dolf: maior Girleșteanu; Dorohoi: C. Stroici; Fălciu; gen. Teleman; Gorj: Gr. Culcer; Ialomița: Leonida Curzi; Iași; C. L. Negruzzi; prefect de poliție Al. Stroja; Ilfov: Dristorian, prefect de poliție Mitilineu; Muscel; Er. Andriescu; Neamț: Leon Bogdan; Olt: C. Ștefănescu-Zănoagă, Prahova; Luca Elefterescu Putna: T. Enibace.

R.-Sarat: C. Iorgulescu; Romanați: Brabeteanu; Roman: Anton Arion; Tecuci: Lupu Costachi; Teleorman Maimarolu; Tulcea: P. Sfetescu; Tutova: E. Juvara; Vaslui dr. Peride; Vilcea: dr. Sabini; Vlașca: P. Lázărescu.

La Covurlui nu s'a făcut încă numirea de prefect, din cauza gravelor neînțălegeri dintre carpiști.

SOCIETATEA

Reuniunea femeilor israelite

IAȘI

Se aduce la cunoștință că serata și reprezentația teatrală de diletanți, organizate de această societate, vor avea loc în seara de 15 Ianuarie 1911, în sala mare de sus a otelului Traian.

S'a găsit pe strada Cogălniceanu o tășcuță de damă.

Cine a perdut'o, o găsește la d. niginer Protopopescu, strada Cogălniceanu No. 27.

Docent Dr. Elena Pascariu

Consultațiuni pentru boale de ochi *de la 2—5 p. m.*

INSTALAȚIUNE COMPLECTA

— Strada Ralet 6 —

De vînzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I Buielu strada Veche 26 Iași.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

Nas, Git și Urechi

Ord. 9—10 a. m. și 3—6 p. m.

67, Str Golia 67

(casele Camerei de comerț)

1984

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ N. D. Popa administratorul ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** OLLO
E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
POASTA
ROBERT
—Iaşi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

CEL MAI BUN
Cadou de Crăciun şi Anul Nou
Nici o casă nu este complect aranjată fără o Maşină de cusut „SINGER".
MAŞINILE DE CUSUT SINGER au obţinut şi de astă dată la Expoziţia universală din 1910 din Bruxelles cea mai înaltă distincţiune „Grand Prix"
MAŞINI DE CUSUT SINGER
Maşinele noastre n'au nevoe de recomandaţie, vă rugăm numai ca ele să fie cumparate din adevăratul loc.
Cumparaţi-le numai din magazinele cu această emblemă
BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
Sucursale în toate oraşele principale din Ţară

Magazinul Conservatorului
IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI
— Casă de încredere fundată în 1892 —
NOTE MUZICALE
Ascortiment complect după programa Conservatorului
Instrumente Muzicale şi Accesorii
Viori si Violoncele pentru concert
REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR
Piane şi Pianine
STEINWEG ROSENKRANZ
precum şi din alte fabrici incepind cu
LEI 700
Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.
INCHIRIE[illegible] de PIANE Expeditiuni în provincie

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Pari
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă
Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue
Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.
Inceputul la 9 şi un sfert seara.
Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.
Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.
Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.
In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.
Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. Le mètre 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 2 a Loteriei IXa
s'au pus în vînzare
Tragerea la
11 şi 12 Ianuarie 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei
Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	2,50
1/4 Un sfert	Lei	5,00
1/2 Una jumătate	Lei	10,00
1 Loz întreg	Lei	20,00